

JAMNADAS THAKKAR
18, ,267, SION-W
BOMBAY 400 022 INDIA

DEVĪ RAHASYA
WITH
PARĪŚHṬAS

श्रीदेवीरहस्यम्

DEVIRAHASYA.

P R E F A C E.

The present edition of Devirahasya is based upon the collation of the following Manuscripts:-

क. Belongs to His Highness' Private Library. In the Devanāgarī characters. Fresh. Incomplete. Contains 217 leaves, each page having 13 lines with 20 syllables per line. Measures 9½"X9½"

ख. Belongs to Pt. Shivnath Sharma of this Department. In the Śāradā characters. Complete. Contains 356 leaves. Number of lines per page 15 with 26 syllables per line. Measures 13"X8". Copied in the Vikrama year 1725.

ग. Belongs to Pt. Pitamber Ganz of Srinagar. In the Devanāgarī characters Old and decayed. Correct. Contains 289 leaves. Number of lines per page 12 with 31 syllables per line. Measures 10½"X12". Copied in 1861 A. D.

घ. Belongs to Pt. Shyam Lal Jatu In the Śāradā characters Fresh and incomplete. Contains 121 leaves. Number of lines per page 18 with 20 syllables per line. Measures 14"X6".

ङ. Belongs to Pt. Visvamber Nath Handu. Complete. In the Śāradā characters. Contains 173 leaves with 9 lines per page and 36 syllables per line. Measures 6"X10".

DEVIRAHASYA.

INTRODUCTION

In the following pages the Tantric works called Devirahasya and Uddhārakośa are presented in a printed form in the Devanāgarī Script. The former work that is the *Devirahasya* (The secret worship of the *Devi-Tripurā*) is written in the form of a dialogue between Bhairava and *devī*. It contains three parts the first being named as *Pūrvārdha*, the second as *Uttarārdha* and the third as *Parīśiṣṭa*.

In the *Pūrvārdha* there are twentyfive chapters called *patalas* devoted to the description respectively of (1) Initiation (2) Incantations of *Devi* (3) Incantations of *Siva* (4) Incantation of *Vishnu* (5) *Utkelana* or laying open for practice of incantations. (6) Vitalising of mantras (7) Method of removing curses attaching to incantations (8) Mental muttering called *Pārayana* (9) How to use, before and after, particular *Byas* in the case of particular mantras (10) Preliminary practice of mantras (11) Sacrifice conducted in the preliminary practice of mantras (12) Diagrams (13) How to bear on the body emulets having the diagrams (14) Sage, metre etc, of incantation (15, 16) Worship done at crematoriums (17,18) Purification of the articles of

Worship. (19) Origin of wine. (20) Ceremonious way of taking wine. (21) Peace prayers and hymns of the Śakta heroes (22) Purification of wine. (23) Purification of the maiden. (24) Different kinds of rosary and their purification. (25) Purification etc., of the diagrams

The Uttarārdha otherwise called Rahasyavijaya consists of the thirtyfive chapters embodying the Pañchāṅgas-Patala, Kavacha, Paddhati Saahasranāma and Stotra of Ganeśa, Sūrya, Lakshminārāyaṇa, Śiva and Durgā.

Pariśiṣṭha or the appendix gives the Pañchāṅgas of Jvālmukhi, Śarika, Māhārājni and Bālā the family goddesses of the Kashmiri pandits.

The Uddhārakośa put in the mouth of the sage Dakshināmūrti is also included in the appendix. It contains seven sections The first section gives the incantations of the goddesses Tripurā, Lakshmi, Sarasvati, Tārā, Bhuvaneśvati Mātangi, Śharika, Rājni, Bhīdā and Jvālmukhi along with the synonyms of some Bijas.

The second section furnishes incantations of the six additional goddesses Bhadrakālī, Turī, Chhinnamastā, Dakshinakālīka, Śyāmā and Kālārātri

The third section gives the incantations of Vajrayoginī, Vārāhī, Śīradā, Kāmeśvati, Gaurī, Annapurnā and Kulvāgīśvati and the seven boys namely Ganeśa, Vatuka, Kumāra, Mrityuñjaya, Kartavīryārjuna, Sugriva and Hanumān.

The fourth section describes the incantations of the nine planets.

The fifth section gives the synonyms of each letter of the Sanskrit alphabet.

The sixth section deals with the incantations of Bhavānī, Bagalamukhī, Indrākshī and Khecharī.

The seventh section describes the bodily form of each of the goddesses, boys and planets mentioned in the preceding sections.

The Devīrahasya is traditionally supposed to form part of the bigger compilation called Rudrayāmala. The Uddhāraakośa, though written in the form of a dialogue between Dakṣhīnamūrti and his disciple Akshobhya, is a collection of quotations from no less than fortyseven Tāntric works.

Date and author of the composition. The Devīrahasya in all its parts seems to have been composed by some Kashmirian writer because as already referred to above the goddesses Jvalāmukhī, Śārika Mahārājñī, Śāradā, Bhīḍā and Bala are popular and have their shrines in the Kashmir Valley.

The word Phirangaha appearing at page 307 and that Safak at 317 of the Devīrahasya clearly show that the composition must have taken place, at last in its present form, long after the advent of the Mohamadans and Europeans into India

Srinagar the }
31st March, 1941. }

M. S. KAUL

विषयानुक्रमिका

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
प्रथमः पटलः ।		मातङ्गमश्रोद्धारः	११
सम्प्रस्तावः	१	भुवनेश्वरीमश्रोद्धारः	१२
गुदशिष्यनिर्णयः	"	उग्रतारामश्रोद्धारः	"
तत्र दीक्षाग्रहणावश्यता	२	द्विजमस्तामश्रोद्धारः	"
गुरुपरीक्षा	"	सुमुष्मीमश्रोद्धारः	"
शिष्यपरीक्षा	"	सरस्वतीमश्रोद्धारः	"
गुरोरभाषे पुस्तकम्	३	अन्नपूर्णमश्रोद्धारः	"
गुदसङ्घाते पुस्तकगुच्छौभाष	"	महालक्ष्मीमश्रोद्धारः	१३
पित्रादीनां दीक्षाऽप्राप्ता	"	शारिकामश्रोद्धारः	"
दीक्षाग्रहणसमयप्रश्नः	"	शारदामश्रोद्धारः	"
तस्समयविशेषज्ञम्	४	इन्द्राक्षीमश्रोद्धारः	"
क्षीसकविभाषना	"	वपलामुखीमश्रोद्धारः	"
तत्र पूज्यदेवता	"	महातुटीमश्रोद्धारः	१४
पूजाक्रमः	"	महाराष्ट्रीमश्रोद्धारः	"
पूजाङ्गहोमनिरूपणम्	५	ज्वालामुष्मीमश्रोद्धारः	"
शिष्यस्य संस्कारक्रमः	६	भीष्मामश्रोद्धारः	"
विद्याविशेषग्रहणनिर्णयः	७	कालरात्रीमश्रोद्धारः	"
शक्तिस्तीक्ष्णनिरूपणम्	८	मथानीमश्रोद्धारः	१५
द्वितीयः पटलः ।		पद्मयोगिनीमश्रोद्धारः	"
देवी-वैष्णव-शैव-शाक्त-सम्प्रनिरूपण-		धूम्रवाराहीमश्रोद्धारः	"
प्रस्तावः		सिद्धलक्ष्मीमश्रोद्धारः	"
तत्र बालामश्रोद्धारः	१०	कुलवार्गीश्वरीमश्रोद्धारः	"
पञ्चदशशरीमश्रोद्धारः	"	पद्मावतीमश्रोद्धारः	"
षोडशीमश्रोद्धारः	"	कुञ्जकामश्रोद्धारः	१६
त्रिपुरामश्रोद्धारः	११	गौरीमश्रोद्धारः	"
विद्याराही (१०कालिका)मश्रोद्धारः	"	देवरीमश्रोद्धारः	"
भद्रकालीमश्रोद्धारः	"	नीलसरस्वतीमश्रोद्धारः	"
		पराशक्तिमश्रोद्धारः	"

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
तृतीयः पटलः ।		भर्गस्य मन्त्रः	१६
मृत्युञ्जयमन्त्रः	१७	रुक्मैरचमन्त्रः	"
अमृतेश्वरमन्त्रः	"	कालाग्निभैरवमन्त्रः	२०
षट्कभैरवमन्त्रः	"	सद्योजातमन्त्रः	"
महेश्वरमन्त्रः	१८	अघोरमन्त्रोद्धारः	"
शिवमन्त्रः	"	महाकालमन्त्रः	"
स एवापरः	"	कामेश्वरमन्त्रः	"
सदाशिवमन्त्रः	"	चतुर्थः पटलः ।	
रुद्रस्य मन्त्रोद्धारः	"	लक्ष्मीनारायणमन्त्रः	२१
महादेवमन्त्रः	"	राधाकृष्णमन्त्रः	"
करालमन्त्रः	"	विष्णुमन्त्रोद्धारः	"
त्रिकरालमन्त्रः	"	लक्ष्मीनृसिंहमन्त्रः	"
नीलकण्ठमन्त्रः	"	लक्ष्मीवराहमन्त्र	"
शर्वस्य मन्त्रः	"	भार्गवरागममन्त्रः	२२
पशुपतिमन्त्रः	१६	सीताराममन्त्रः	"
मृदमन्त्रोद्धारः	"	जनार्दनमन्त्रः	"
मिनाकिमन्त्रः	"	विश्वक्सेनमन्त्रः	"
गिरिशस्य मन्त्रोद्धारः	"	लक्ष्मीवासुदेवमन्त्रः	"
मीमस्य मन्त्रोद्धारः	"	पञ्चमः पटलः ।	
महागणपतिमन्त्रः	"	बालामन्त्रोत्कीलनमन्त्रः	२३
प्रमथाधिपमन्त्रः	"	त्रिपुरभैरवीमन्त्रोत्कीलनमन्त्रः	"
कुमारमन्त्रोद्धारः	"	षोडशीमन्त्रोत्कीलनमन्त्रः	"
शोधनेशमन्त्रः	"	भद्रकालीमन्त्रोत्कीलनमन्त्रः	"
ईशस्य मन्त्रोद्धारः	"	मातङ्गीमन्त्रोत्कीलनमन्त्रः	"
कपालीशमन्त्रोद्धारः	"	भुवनेश्वरीमन्त्रोत्कीलनम्	२४
रुक्मैरचमन्त्रः	"	तारामन्त्रोत्कीलनम्	"
संहारभैरवमन्त्रः	"	द्विधमस्तामन्त्रोत्कीलनम्	"
ईश्वरमन्त्रोद्धारः	"		

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
सुमुखीमन्त्रोत्कीलनम्	२४	अमृतेश्वरमन्त्रस्योत्कीलनम्	२७
सरस्वतीमन्त्रोत्कीलनम्	"	घट्टकभैरवमन्त्रस्य०	"
अन्नपूर्णीमन्त्रोत्कीलनम्	"	नीलकण्ठमन्त्रस्य०	"
महालक्ष्मीमन्त्रोत्कीलनम्	"	सद्योजातशिवमन्त्रस्य०	"
शारिकामन्त्रोत्कीलनम्	"	महागणपतिमन्त्रस्य०	"
शारदामन्त्रोत्कीलनम्	"	अघोरभैरवमन्त्रस्य०	"
इन्द्राक्षीमन्त्रोत्कीलनम्	"	कामेश्वरमन्त्रस्य०	"
बगलामुखीमन्त्रोत्कीलनम्	"	लक्ष्मीनारायणमन्त्रस्य०	"
तुरीमन्त्रोत्कीलनम्	"	राधाकृष्णमन्त्रस्य०	"
महाराक्षीमन्त्रोत्कीलनम्	२५	विष्णुमन्त्रोत्कीलनम्	२८
ज्वालामुखीमन्त्रोत्कीलनम्	"	लक्ष्मीनृसिंहमन्त्रस्य०	"
भौडामन्त्रोत्कीलनम्	"	लक्ष्मीवराहमन्त्रस्य०	"
कालरात्रिमन्त्रस्योत्की०	"	भार्गवराजमन्त्रस्य०	"
भवानीमन्त्रोत्कीलनम्	"	सीताराममन्त्रस्य०	"
वज्रयोगिनीमन्त्रस्य०	"	जनार्दनमन्त्रस्य०	"
धूमवाराहीमन्त्रोत्कीलनम्	"	विश्वक्सेनमन्त्रस्य०	"
सिद्धलक्ष्मीमन्त्रोत्कीलनम्	"	वासुदेवमन्त्रोत्कीलनम्	"
कुलवागीश्वरीमन्त्रस्य०	"	पटुः पटलः ।	
पद्मावतीमन्त्रोत्कीलनम्	"	पालामन्त्रसञ्जीवनम्	२९
कुब्जिकामन्त्रस्य०	"	त्रिपुरभैरवीमन्त्रस्य०	"
गौरीमन्त्रस्योत्कीलनम्	"	त्रिकूटामन्त्रस्य०	"
खेचरीमन्त्रोत्कीलनम्	"	भद्रकालीमन्त्रसञ्जीवनम्	"
नीलसरस्वतीमन्त्रस्य०	२६	मातङ्गीमन्त्रसञ्जीवनम्	"
पराशक्तिमन्त्रस्य०	"	भुवनेश्वरीमन्त्रसञ्जीवनम्	"
केचन शैवमन्त्रा अनिष्कीलितास्ते	"	उग्रतारामन्त्रस्य०	"
पुरश्चरणैव सिद्धा	"	त्रिश्रमस्तामन्त्रस्य०	३०
प्रतिमन्त्र मन्त्रादिवीजत्रिरानुषया वा	"	सुमुखीमन्त्रस्य०	"
उत्कीलिता भवन्ति	"	सरन्वतीमन्त्रस्य०	"
मृत्युञ्जयमन्त्रोत्कीलनम्	२७		

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
अक्षपूर्णाग्रसञ्जीवनम्	३०	महागणपतिमन्त्रसञ्जीवनम्	३२
महालक्ष्मीमन्त्रस्य०	"	अघोरभैरवमन्त्रस्य०	"
शारिकामन्त्रस्य०	"	कामेश्वरमन्त्रसञ्जीवनम्	"
शारदामन्त्रस्य०	"	लक्ष्मीनारायणमन्त्रस्य०	३३
इन्द्राक्षीमन्त्रस्य०	"	राधाकृष्णमन्त्रस्य०	"
पगलामुखीमन्त्रस्य०	"	विष्णुमन्त्रसञ्जीवनम्	"
महातुरीमन्त्रस्य०	"	लक्ष्मीनृसिंहमन्त्रस्य०	"
महारक्षीमन्त्रस्य०	"	लक्ष्मीधराहमन्त्रस्य०	"
ज्वालामुखीमन्त्रस्य०	"	भागवताममन्त्रस्य०	"
भीष्मामन्त्रसञ्जीवनम्	"	सीताराममन्त्रस्य०	"
कालरात्रीमन्त्रस्य०	३१	जनार्दनमन्त्रसञ्जीवनम्	"
भवानीमन्त्रस्य०	"	विश्वहृसेनमन्त्रस्य०	"
घञ्जयोगिनीमन्त्रस्य०	"	वासुदेवमन्त्रस्य०	"
धूम्रवाराहीमन्त्रस्य०	"	सप्तमः पटलः ।	
सिद्धलक्ष्मीमन्त्रस्य०	"		
कुलवागीश्वरीमन्त्रस्य०	"	बालामन्त्रशापमोचनम्	३४
पद्मावतीमन्त्रस्य०	"	त्रिपुरभैरवीमन्त्रशापमोचनम्	"
कुञ्जिकामन्त्रस्य०	"	त्रिकूटामन्त्रशापमोचनम्	"
गौरीमन्त्रसञ्जीवनम्	"	दक्षिणकालिकामन्त्रस्य०	"
खेचरीमन्त्रस्य०	"	भद्रकालीमन्त्रस्य०	"
नीलसरस्वतीमन्त्रस्य०	"	मातङ्गीमन्त्रशापमोचनम्	३५
पराशक्तिमन्त्रस्य०	"	भुवनीश्वरीमन्त्रस्य०	"
सर्वशैवमन्त्र-सञ्जीवनमन्त्र	३२	उग्रतारामन्त्रस्य०	"
सृष्ट्युत्थमन्त्रसञ्जीवनम्	"	द्विभ्रमस्तामन्त्रस्य०	"
अमृतेश्वरमन्त्रस्य०	"	सुमुखीमन्त्रशापमोचनम्	"
बटुकभैरवमन्त्रस्य०	"	सरस्वतीमन्त्रशापमोचनम्	"
नीलकण्ठमन्त्रसञ्जीवनम्	"	अक्षपूर्णाग्रस्य०	"
सद्योजातमन्त्रस्य०	"	महालक्ष्मीमन्त्रस्य०	"

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
शारिकामन्त्रशापमोचनम्	३५	महाकालभैरवमन्त्रशापमोचनम्	३८
शारदामन्त्रस्य०	"	कामेश्वरमन्त्रस्य०	"
इन्द्राक्षीमन्त्रस्य०	"	लक्ष्मीनारायणमन्त्रस्य०	"
बगलामुखीमन्त्रस्य०	"	राधाकृष्णमन्त्रस्य०	"
तुर्यामन्त्रस्य०	३६	विष्णुमन्त्रस्य०	"
महाराक्षीमन्त्रस्य०	"	लक्ष्मीनृसिंहमन्त्रस्य०	"
ज्वालामुखीमन्त्रस्य०	"	लक्ष्मीवराहमन्त्रस्य०	"
भीष्मामन्त्रस्य०	"	भार्गवतामन्त्रस्य०	"
कालरात्रिमन्त्रस्य०	"	सीताराममन्त्रस्य०	"
मघानीमन्त्रस्य०	"	जनार्दनमन्त्रस्य०	"
वज्रयोगिनीमन्त्रस्य०	"	विश्वक्सेनमन्त्रस्य०	३६
धूम्रवाराहीमन्त्रस्य०	"	वासुदेवमन्त्रस्य०	"
सिद्धलक्ष्मीमन्त्रस्य०	"		
कुलवागीश्वरीमन्त्रस्य०	"	अष्टमः पटलः ।	
पद्मावतीमन्त्रस्य०	"	जपसाधनप्रकारः	३६
कुञ्जिकामन्त्रस्य०	"	शुद्धपूजामन्त्रः	४०
शैरीमन्त्रस्य०	"	पारायणजपविधिप्रश्नः	"
सेखरीमन्त्रस्य०	३७	पारायणजपनिर्णयः	४१
नीलसरस्वतीमन्त्रस्य०	"		
पराशक्तिमन्त्रस्य०	"	नवमः पटलः ।	
सदाशिवमन्त्रशापमोचनम्	"	बालामन्त्रसंपुटमन्त्रः	४१
मृत्युञ्जयशापमोचनम्	"	त्रिकूटामन्त्रसंपुटमन्त्रः	४२
श्रमृतेश्वरमन्त्रस्य०	"	त्रिपुरभैरवीमन्त्रस्य०	"
चटुकभैरवमन्त्रस्य०	"	भद्रकालीमन्त्रस्य०	४३
नीलकण्ठमन्त्रस्य०	"	रोजमातङ्गीमन्त्रस्य०	"
सद्योजातमन्त्रस्य०	"	भुवनेश्वरीमन्त्रस्य०	"
महागणपतिमन्त्रस्य०	"	उग्रतारामन्त्रस्य०	"
न्यञ्जुन्दाधमन्त्रस्य०	३८	क्षिप्रमस्तामन्त्रस्य०	"

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
उच्छिष्टमातङ्गी (सुमुखी)मन्त्रस्य०	४३	नीलकण्ठमन्त्रस्य०	४४
सरस्वतीमन्त्रस्य०	"	सद्योजातमन्त्रस्य०	"
अक्षपूर्णा मन्त्रस्य०	"	महागणपतिमन्त्रस्य०	"
महालक्ष्मीमन्त्रस्य०	"	अघोरमैरवमन्त्रस्य०	४६
शारिकामन्त्रस्य०	"	कामध्वरेमन्त्रस्य०	"
शारदामन्त्रस्य०	"	लक्ष्मीनारायणमन्त्रस्य०	"
इन्द्राक्षीमन्त्रस्य०	"	राधाकृष्णमन्त्रस्य०	"
बगलामुखीमन्त्रस्य०	४४	विष्णुमन्त्रस्य०	"
तुर्यामन्त्रसंपुटमन्त्रः	"	लक्ष्मीनृसिंहमन्त्रस्य०	"
महाराक्षीमन्त्रस्य०	"	लक्ष्मीवराहमन्त्रस्य०	"
ज्वालामुखीमन्त्रस्य०	"	भार्गवरा मन्त्रस्य०	"
भीष्मामन्त्रसंपुटीकरणम्	"	सीताराममन्त्रस्य०	"
काक्षरात्रिमन्त्रस्य०	"	जनार्दनमन्त्रस्य०	"
भवानीमन्त्रस्य०	"	विश्वकृसेनमन्त्रस्य०	४७
वज्रयोगिनीमन्त्रस्य०	"	वासुदेवमन्त्रस्य०	"
धूम्रवाराहीमन्त्रस्य०	"		
सिद्धलक्ष्मीमन्त्रस्य०	"	दशमः पटलः ।	
कुलवागीश्वरीमन्त्रस्य०	"	पुरश्चरखसामनम्	४७
पद्मावतीमन्त्रसंपुटीकरणम्	"	तत्स्नाननिर्णयः	"
कुम्भिकामन्त्रस्य०	४५	पुरश्चर्यायन्त्रनिरूपणम्	४८
गौरीमन्त्रसंपुटीकरणमन्त्रः	"	तत्पूजाप्रकारः	"
शेखरीमन्त्रस्य०	"	जपान्ते तर्पणादिविधिः	४९
बीलितरस्वतीमन्त्रस्य०	"	पुरश्चरणप्रकारान्तराणि	"
पराशक्तमन्त्रस्य०	"	अन्यप्रकारेण पुरश्चर्या	५०
सामान्यशैवमन्त्रसंपुटीकरणमन्त्रः	"	प्रहणपुरश्चरणम्	"
मृत्युञ्जयमन्त्रस्य०	"		
अमृतेश्वरमन्त्रस्य०	"	एकादशः पटलः ।	
षट्कुमैरवमन्त्रस्य०	"	पुरश्चरणहोमविधिः	५१

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
तत्र श्रीचक्रपूजा कुण्डपरिमिति		मीडायन्त्रोद्धारः	६०
तत्पूजा च	५२	कालरात्रीयन्त्रोद्धारः	"
अग्निपूजादिहोमनिरूपणम्	५३	भवानीयन्त्रोद्धारः	६१
कुलसाधकपूजा—तन्निर्णयश्च	५४	वज्रयोगिनीयन्त्रोद्धारः	"
तत्फलनिरूपणम्	"	धूम्रवाराहीयन्त्रोद्धारः	"
द्वादशः पटलः ।		सिद्धलक्ष्मीयन्त्रोद्धारः	"
चक्राणामुद्धारः	५५	कुलवार्गीश्वरीयन्त्रोद्धारः	"
वालायन्त्रोद्धारः	"	पद्मावतीयन्त्रोद्धारः	६२
त्रिपुरभैरवीयन्त्रोद्धारः	"	कुञ्जिकायन्त्रोद्धारः	"
त्रिपुरसुन्दरीयन्त्रोद्धारः	५६	गौरीयन्त्रोद्धारः	"
श्रीचक्रोद्धारः	"	ऐचरीयन्त्रोद्धारः	"
कालिकायन्त्रोद्धारः	"	नीलसरस्वतीयन्त्रोद्धारः	६३
भद्रकालीयन्त्रोद्धारः	"	पराशक्तियन्त्रोद्धारः	"
मातङ्गीयन्त्रोद्धारः	"	शिवस्य साधरण्यन्त्रोद्धारः	"
भुवनेश्वरीयन्त्रोद्धारः	५७	साधारणवैष्णव्यन्त्रोद्धारः	"
उग्रतारायन्त्रोद्धारः	"	अघोरभैरव्यन्त्रोद्धारः	६४
द्विप्रमस्तायन्त्रोद्धारः	"	लक्ष्मीनारायण्यन्त्रोद्धारः	"
सुमुखीयन्त्रोद्धारः	"	त्रयोदशः पटलः ।	
सरस्वतीयन्त्रोद्धारः	५८	यन्त्रधारणविधिः	६५
अन्नपूर्णयन्त्रोद्धारः	"	यन्त्रपूजानिरूपणम्	"
महालक्ष्मीयन्त्रोद्धारः	"	गन्धाष्टकनिरूपणम्	"
शारिकायन्त्रोद्धारः	"	यन्त्रधारण्यन्त्र—तत्पूजाप्रकारः	६६
शारदायन्त्रोद्धारः	५९	तद्धारणफलम्	६८
इन्द्राक्षीयन्त्रोद्धारः	"	चतुर्दशः पटलः ।	
वगलामुर्खीयन्त्रोद्धारः	"	मन्त्रेषु ऋष्यादिविनिर्णयप्रस्तावः	६८
तुर्यायन्त्रोद्धारः	"	ऋषिविनिर्णयः	६९
महाराज्ञीयन्त्रोद्धारः	६०	छन्दोविनिर्णयः	"
ज्वालामुर्खीयन्त्रोद्धारः	"		

विषयः	पाद्वंम्	विषयः	पाद्वंम्
देवताविनिर्णयः	६६		
बीजविनिर्णयः	"	एकोनविंशः पटलः ।	
शक्तिविनिर्णयः	"	सुरोत्पत्तिनिरूपणम्	८३
कौलिकविनिर्णयः	"	तस्या ध्यातम्	"
द्विग्वन्धनविनिर्णयः	७०	स्तुतिनुष्टया तथा प्रथमं पात्रं सदा- शिष्याय दत्तं तद्विन्दुपाताद्- गुडलताद्युत्पत्तिः	८३
पञ्चदशः पटलः ।		ईश्वरदत्त-द्वितीयपात्रविन्दुपाताद् "	
श्मशानसाधनप्रस्ताव	७०	द्राक्षादीनामुत्पत्तिः	८४
साधनार्चाक्रमः	७१	उग्रदत्ततृतीयपात्रविन्दुपाताद् "	
श्मशानभैरवस्थितिक्रमः	"	गोधूमाद्युत्पत्तिः	"
षोडशः पटलः ।		पिण्डुदत्तचतुर्थपात्रविन्दुपातात्संवि- दुत्पत्तिः	"
श्मशानपूजापद्धतिः	७२	परमेष्ठिदत्तपञ्चमपात्रविन्दुपाता-	"
वारक्रमेण भूतभैरवसाधनम्	७३	त्पररूपकाद्युत्पत्तिः	८४
श्मशानकालिकापूजामन्त्रः	७४	इन्द्रदत्तषष्ठपात्रविन्दुपाताज्जातीकला द्युत्पत्तिः	"
तस्याः पूजाक्रमः	"	गुरुदत्तसप्तमपात्रविन्दुपाताभारिके- लाद्युत्पत्तिः	८५
सुरोत्पानविधानम्	७६	शुभ्रदत्ताष्टमपात्रविन्दुपातात् "	
पूजां वि । मपञ्चकसेवने प्रत्यघायः ७७		खजुराद्युत्पत्तिः	"
सप्तदशः पटलः ।		सूर्याचम्रमसौनेधमपात्रविन्दुपाताद् "	
मालाकृपा कृष्णशोधनम्	७८	ओषध्याद्युत्पत्तिः	"
अष्टादशः पटलः ।		देवानां सुराधरदानम्	"
मालाविशोधनपद्धतिः	७९	पूजायां सुराधर्यकता	८६
गव्यादिनिरूपणम्	७९		
यग्नेश्वरीमन्त्रः	"	त्रिंशः पटलः ।	
नृदन्तमालाशोधनमन्त्रः	८१		
कृष्णशोधनमन्त्रः	"	पात्रग्रन्थानिरूपणम्	८९
साधकचक्रार्चानिरूपणम्	"	कौलिकवीरत्वमायः	८९

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
एकविंशः पटलः ।		अमृतीकरणमन्त्रः	१०५
शान्तिस्तोत्रम्	६१	आनन्दभैरवध्यानम्	१०६
वीरघन्दनस्तोत्रम्	६३	आनन्दभैरवमन्त्रः	"
स्तोत्रफलप्रशंसा	६७	सुरादेवीध्यानं तन्मन्त्रः	१०७
द्वाविंशः पटलः ।		कलश अमृततस्यध्यानम्	१०८
सुराशुद्धिधिधिनिर्णयः	६८	द्रव्यशोधनप्रस्तावः	"
हलिप्रादुर्भावे कलशस्था सुरा शुक्लेण		शोधनमन्त्रनिरूपणम्	१०९
प्रक्षारिभिश्च यत्ना	"	भैरव्यागः	११०
अक्षय्याद्दैत्या मुदिता निर्बलान्		त्रयोविंशः पटलः ।	
देवान् स्वर्गाक्षराकुर्वन्	"	शक्तिशोधनप्रस्तावः	१११
नेराकृतैर्देवैर्यज्ञे शिवादीनामाधा-		शक्तिप्रशंसा	११२
हनम्	६९	नवकन्यानिरूपणम्	"
तत्र शुक पुरस्त्वत्य निर्बलताकारणं		शक्तिशोधनमन्त्रस्तदुप्यादीनि	११३
सुराशप. इति निवेदनम्	"	आसनशोधनान्ते भूतशुद्ध्यादि	"
इवानां शिवस्तुतिप्रिया	"	धीचक्रस्थापनम्	"
प्राकाशवार्षीश्रवणम्	१००	तत्र शक्तिस्थापनम्	११४
तुन सदाशिवस्तुतिः	"	शक्तिपवित्रीकरणमन्त्रः	"
महादेवस्य सुराशोधनप्रकार-		कामिन्यभिषेकान्ते न्यासः	"
कथनम्	१०१	पञ्चबाणमुद्रान्यासः	"
मण्डलनिर्णयः	"	नदिनीमन्त्रोद्धारः	"
मण्डले कलाद्यां तन्नाममन्त्राश्च	"	कापालिनीमन्त्रोद्धारः	११५
सुरिकारिष्या	१०४	वेश्याशोधनमन्त्रोद्धारः	"
तिरस्कारिणीध्यानम्	"	रजकीशोधनमन्त्रोद्धारः	"
तिरस्कारिणीविद्या	१०५	नापितरुणीशोधनमन्त्रो०	"
यावमानो ऋक्	"	ब्राह्मणीशोधनमन्त्रोद्धारः	"
सु एदल्लिनीध्यानान्नातेनामृतेनामृती-		शुद्धाणीशोधनमन्त्रोद्धारः	"
करणम्	"	गोपत्रीशोधनमन्त्रः	"

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
मालिनीशोधनमन्त्रः	११५	अष्टधा धातुयन्त्रोल्लेखनम्	१२३
दीक्षितायां वीरतर्पणम्	११६	धातुनिर्मितयन्त्रस्य कियत्काला- स्तरेण पुनः शोधनम्	१२
चतुर्विंशः पटलः ।		यन्त्रशोधनमन्त्रपर्यादि	"
मालाशोधनप्रस्तावः	११७	यन्त्रस्थापनं तच्छुद्धिश्च	"
मालाया अक्षसंख्या	"	स्वर्णयन्त्रशोधनमन्त्रः	१२५
मालारुद्धस्यनिरूपणम्	११८	रजतयन्त्रशोधनमन्त्रः	"
मेढ्रनिरूपणम्	"	ताम्रयन्त्रशोधनमन्त्रः	"
देवविशेषे मालाविशेषः	११९	स्फटिकयन्त्रशोधनमन्त्रः	"
करमालानिर्णयः	"	रोध्रयन्त्रशोधनमन्त्रः	"
कुलिकत्यागः	१२०	कपालयन्त्रशोधनमन्त्रः	"
मालाशोधनम्	"	पाशासयन्त्रशोधनमन्त्रः	"
मालामन्त्रपर्यादि	१२१	वैष्णवशिलायन्त्रशोधनमन्त्रः	"
शंखमालाशोधनमन्त्रः	"	निशीथकालनिर्णयः	१२६
सुक्लामालाशोधनमन्त्रः	"	महानिशासनिरूपणम्	"
रौध्रमालाशोधनमन्त्रः	"	महानिशाजपप्रशंसा	१२७
स्फटिकमालाशोधनमन्त्रः	"	पञ्चविंशः पटलः ।	
रुद्रान्तमालाशोधनमन्त्रः	१२२	तन्त्रोत्तरार्धप्रस्तावः	१२८
सुलसीमालाशोधनमन्त्रः	"	देवानां भावनयैक्यनिरूपणम्	"
मणिमालाशोधनमन्त्रः	"	सर्वेषु चमैश्वमेदयुद्धा सर्वद्वेषपूजा	१२९
सुवर्णमालाशोधनमन्त्रः	"	तन्त्रोत्तरार्धे पञ्चाङ्गनिरूपणम्	"
पद्माक्षमालाशोधनमन्त्रः	"	गणपतिपञ्चाङ्गाधतारः	"
दन्तमाला-मुण्डमालाशोधन०	"	महागणपतिमन्त्रोद्धारः	१३१
सर्षपमालाशोधनमन्त्रः	"	गणपतियन्त्रोद्धारः	"
अन्यमालाशोधनमन्त्रः	"	गणपतिध्यानम्	"
करमालाशोधनमन्त्रः	१२३	गणपतिलयाङ्गम्	१३२
पञ्चविंशः पटलः ।		गणपतिमन्त्रतद्वृत्त्यादि	१३३
यन्त्रशोधनप्रस्तावः	१२३	महागणपतिमन्त्रेण पदकर्मनाधनं	"

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
सप्तविंशः पटलः ।		प्रयत्तिशः पटलः ।	
महागणपतिपूजापद्धतिः	१३४	सूर्यकपधम्	१७६
अष्टाविंशः पटलः ।		चतुर्विंशः पटलः ।	
महागणपतिकवचम्	१३६	सूर्यसहस्रनामकम्	१८४
एकोनत्रिंशः पटलः ।		पञ्चत्रिंशः पटलः ।	
महागणपतिसहस्रनामकम्	१४२	सूर्यमूलमन्त्रस्तोत्रम्	२००
त्रिंशः पटलः ।		षट्त्रिंशः पटलः ।	
महागणपतिमूलमन्त्रस्तोत्रम्	१५६	लक्ष्मीनारायणपञ्चाङ्गावतारः	२०४
एकत्रिंशः पटलः ।		नारायणमन्त्रसंस्कारादयः	२०७
सूर्यपञ्चाङ्गावतारः	१५६	नारायणमन्त्रध्यादिनिरूपणम्	२०८
सूर्यमन्त्रोद्धार	१६१	लक्ष्मीनारायणध्यानम्	"
ऋष्यादिनिरूपणम्	१६२	लक्ष्मीनारायणध्यानम्	"
उत्कीलनादिमन्त्राः	"	लक्ष्मीनारायणलघुध्यानम्	"
सूर्यध्यानम्	१६३	स्तम्भनाद्यष्टौ प्रयोगाः	२०९
सूर्ययन्त्रोद्धार	"	सप्तत्रिंशः पटलः ।	
सूर्यतयाङ्गम्	"	लक्ष्मीनारायणपूजापद्धतिः	२११
पद्ममुद्रानिर्णयः	१६४	अष्टात्रिंशः पटलः ।	
बिम्बमुद्रानिर्णय	"	लक्ष्मीनारायणकवचम्	२१६
भास्करीमुद्रानिर्णयः	१६५	एकोनचत्वारिंशः पटलः ।	
अशोल्कामुद्रानिर्णय	"	लक्ष्मीनारायणसहस्रनामकम्	२२३
वशीकरणाद्यष्टौ प्रयोगाः	"	चत्वारिंशः पटलः ।	
द्वात्रिंशः पटलः ।		लक्ष्मीनारायणमूलमन्त्रस्तोत्रम्	२३६
सूर्यपूजापद्धतिनिरूपणम्	१६७		

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
एकचत्वारिंशः पटलः ।		दुर्गामन्त्रस्याष्टौ प्रयोगाः	२८४
मृत्युञ्जयपञ्चाङ्गावतारः	२४२	सप्तचत्वारिंशः पटलः ।	
मृत्युञ्जयमन्त्रोद्धारः	२४४	दुर्गापूजापद्धतिः	२८६
मृत्युञ्जयमन्त्रोद्धारः	२४५	अष्टाचत्वारिंशः पटलः ।	
मृत्युञ्जयलयाङ्गम्	"	दुर्गाकवचनिरूपणम्	२८४
मृत्युञ्जयमन्त्रर्ष्यादि	"	एकोनपञ्चाशत्तमः पटलः ।	
मृत्युञ्जयभ्यानम्	२४६	दुर्गामन्त्रनामसहस्रकम्	२८८
मृत्युञ्जयमन्त्रस्याष्टौ प्रयोगाः	"	पञ्चाशत्तमः पटलः ।	
द्वाचत्वारिंशः पटलः ।		दुर्गामूलमन्त्रस्तोत्रम्	३१०
मृत्युञ्जयपूजापद्धतिः	२४८	एकपञ्चाशत्तमः पटलः ।	
त्रयश्चत्वारिंशः पटलः ।		दुर्गारहस्यप्रस्तावः	३१५
मृत्युञ्जयकवचम्	२६२	दुर्गाभुवननिर्णयः	३१६
चतुश्चत्वारिंशः पटलः ।		दुर्गागुप्तावेद्यानिर्णयः	३१७
मृत्युञ्जयसहस्रनामकम्	२६५	दुर्गाभुवनार्चाप्रशंसा	३१८
पञ्चचत्वारिंशः पटलः ।		द्विपञ्चाशत्तमः पटलः ।	
मृत्युञ्जयमूलमन्त्रस्तोत्रम्	२७७	दुर्गामन्त्रसाधनरहस्यम्	३१६
षट्चत्वारिंशः पटलः ।		दुर्गामन्त्रसञ्जीवनम्	"
दुर्गापञ्चाङ्गावतारः	२८१	दुर्गामन्त्रसंपुटीकरणम्	"
दुर्गामन्त्रोद्धारः	२८२	त्रिपञ्चाशत्तमः पटलः ।	
दुर्गामन्त्रर्ष्यादयः	"	शिवविद्यानिर्णयः	३२०
दुर्गाभ्यानम्	२८३	कस्या देव्या. कः शिवः	"
दुर्गायन्त्रम्	"	नीलकण्ठमन्त्रर्ष्यादि	३२१
दुर्गालयाङ्गनिरूपणम्	"		

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
लक्षणभ्यानम्	३२१	तत्र रात्रिजपविधिः	३३१
लक्षणभ्यानभ्रोद्धारः	"	होमादिप्रशंशनिर्णयः	"
चतुष्पञ्चाशत्तमः पटलः ।		होमाशक्तस्य श्मशानसाधनयुक्तिः	३३२
ज्ञानविधिनिरूपणम्	३२२	श्मशानार्चनम्	"
ज्ञानप्रशंसा	३२३	अष्टपञ्चाशत्तमः पटलः ।	
ज्ञानकालनिर्णयः	३२४	चक्रार्चननिरूपणम्	३३४
रोर्दीक्षादानम्	"	चक्रार्चने साधकनिर्णयः	"
पञ्चपञ्चाशत्तमः पटलः ।		आसनार्चने कुम्भस्थापनम्	३३५
रत्नराजपुरश्चरः क्रमः	३२५	तस्यार्चाक्रमः	"
रत्नराजं गुरुहस्तेन कारयितव्यं	३२६	पतिदानानन्तरं तर्पणम्	३३६
रत्नप्रशंशतो होमार्धानि	"	पात्रार्चनम्	"
रत्नराजस्थानानि	"	कन्यापूजनम्	"
रत्नराजप्रकारान्तराणि	३२७	एकोनपष्टितमः पटलः ।	
षट्पञ्चाशत्तमः पटलः ।		दुर्गात्स्वनिरूपणम्	३३७
शिवदेवैर्विधिनिर्णयः	३२८	दक्षिणाचारनिर्णयः	"
शिवदेवैर्विद्याजापेन वर्णन-		यामाचारनिर्णयः	"
नपुरश्चर्याफलम्	३२९	कुलाचारनिर्णयः	३३८
दुर्गामभ्रोद्धारः	"	आचारपरो मुक्तिमाह	"
शारदामभ्रोद्धारः	"	षष्टितमः पटलः ।	
शारिकामभ्रोद्धारः	३३०	श्रीदुर्गारहस्यं गुरुपूजनम्	३३९
तृमुनीमभ्रोद्धारः	"	गुर्वर्चास्थानानि	"
गलामभ्रोद्धारः	"	गुर्वर्चापत्रम्	"
सप्तपञ्चाशत्तमः पटलः ।		गुर्वर्चापत्रे गुरुपूजनम्	"
होमविधिनिरूपणम्	३३१	गुरुप्रार्थनास्तुतिः	३४०
		वेयीरहस्यध्वरणहस्तकृत्यम्	३४१

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
<u>(परिशिष्टम् ।)</u>		<u>महाराष्ट्रीपञ्चाङ्गम् ।</u>	
तत्र ज्वालामुखीपञ्चाङ्गम् ।		पञ्चाङ्गप्रस्तावः	४४
ज्वालामुखीपटलावतारः	३४३	महाराष्ट्रीमन्त्रोद्धारः	४४
ज्वालामुखीमन्त्रोद्धारः	३४४	महाराष्ट्रीयन्त्रोद्धारः	४४
तत्फलनिरूपणम्	"	महाराष्ट्रीयन्त्रलयाङ्गम्	
ज्वालामुखीपन्त्रोद्धारः	"	महाराष्ट्रीमन्त्रर्ष्यादीनि	४४
ज्वालामुखीलयाङ्गम्	३४५	महाराष्ट्रीभ्यानम्	
ज्वालामुखीभ्यानम्	३४६	महाराष्ट्रीमन्त्रस्याष्टौ प्रयोगाः	
ज्वालामुखीमन्त्रस्याष्टौ प्रयोगाः	३४७	महाराष्ट्रीपूजापद्धतिः	४४..
ज्वालामुखीपूजापद्धतिः	३५१	महाराष्ट्रीकवचम्	४५६
ज्वालामुखीकवचम्	३५७	महाराष्ट्रीसहस्रनामकम्	४६०
ज्वालामुखीसहस्रनामकम्	३६०	महाराष्ट्रीमूलमन्त्रस्तोत्रम्	४७७
ज्वालामुखीमूलमन्त्रस्तोत्रम्	४०३	<u>बालापञ्चाङ्गम् ।</u>	
<u>शारिकापञ्चाङ्गम् ।</u>		पञ्चाङ्गप्रस्तावः	४८१
पञ्चाङ्गप्रस्तावः	४०७	बालामन्त्रोद्धारः	४८२
शारिकामन्त्रोद्धारः	"	बालामन्त्रर्ष्यादि	४८२
शारिकामन्त्रप्रशंसा	४०८	बालाभ्यानम्	४८२
शारिकामन्त्रर्ष्यादीनि	"	बालायन्त्रोद्धारः	४८३
शारिकाभ्यानम्	४०८	बालालयाङ्गम्	"
शारिकायन्त्रोद्धारः	४०९	अस्या मन्त्रस्याष्टौ प्रयोगाः	४८४
शारिकालयाङ्गम्	"	बालापूजापद्धतिः	४८६
शारिकामन्त्रस्याष्टौ प्रयोगाः	४१०	बालाकवचम्	५००
शारिकापूजापद्धतिः	४१२	बालासहस्रनामकम्	५०२
शारिकात्रैलोक्यमोहनकवचम्	४१९	बालास्तोत्रम्	५२०
शारिकासहस्रनामकम्	४२४	<u>उद्धारकोशः ।</u>	
शारिकामूलमन्त्रस्तोत्रम्	४३६	उद्धारकोशावतारप्रस्तावः	५२२

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
दक्षिणामूर्तये त्रिपुराया मन्त्रशिक्षा	५२२	शन्यधीजनामानि	५२६
अक्षोभ्यशिष्यमन्त्रोद्धारकथनम्	५२४	कट्याणुधीजनामानि	५३०
त्रिपुरामन्त्रोद्धार	"	महाराह्नीमन्त्रोद्धारः	"
लक्ष्मीधीजनामानि	"	अग्निधीजनामानि	"
परधीजनामानि	५२५	भीडामन्त्रोद्धार	"
मदनधीजनामानि	"	ज्वालामुखीमन्त्रोद्धारः	"
वाग्भवधीजनामानि	"	दशविद्यापासनाफलम्	५३१
शक्तिधीजनामानि	५२६	त्रिपुरापदसूचीनिरूपणम्	५३२
वारधीजनामानि	"	भद्रकालीमन्त्रोद्धार	"
दशविद्यानामनिरूपणम्	"	भद्रिकाधीजनामानि	"
लक्ष्मीमन्त्रोद्धारः	५२७	तुरीमन्त्रोद्धारः	५३३
नारधीजनामानि	"	ताराकाज्योतिस्तारानामानि	"
सरस्वतीमन्त्रोद्धार	"	छिन्नमस्तामन्त्रोद्धारः	"
नमा धीजनामानि	"	दक्षिणकालिकामन्त्रोद्धारः	"
तारामन्त्रोद्धार	"	श्यामामन्त्रोद्धार	"
व्योपधीजनामानि	५२८	कालरात्रिमन्त्रोद्धार	"
कान्ताधीजनामानि	"	तद्भदा	५३४
कुर्वधीजनामानि	"	सरस्वतीभेदा	"
फड्धीजनामानि	"	ताराभेदा	५३५
भुवनेश्वरीमन्त्रोद्धार	"	भुवनेश्वरीभेदाः	"
मनु (मन्त्र) नामानि	"	मातङ्गीभदा	"
मातङ्गामन्त्रोद्धार	"	शारिकाभेदद्वयम्	"
जिह्वाधीजनामानि	५२९	राज्ञीभेदा	"
घागुराधीजनामानि	"	भीडा भदविहिनैवेति	"
चारुकीधीजनामानि	"	ज्वालामुखीभेदा	"
पद्मधीजनामानि	"	त्रिपुराभदाः	"
शारिकामन्त्रोद्धार	"	तन्मन्त्रनिरूपणम्	५३६
सिन्धुरधीजनामानि	"		

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
श्रिया मन्त्रोद्धारः	५३६	शारदामन्त्रोद्धारः	५४२
रुक्मिणीमन्त्रोद्धारः	५३७	कामेश्वरीमन्त्रोद्धारः	"
वाग्देवतामन्त्रोद्धारः	"	चन्द्रबीजनामानि	"
वाणीमन्त्रोद्धारः	"	जामिबीजनामानि	५४३
सरस्वतीमन्त्रोद्धारः	"	स्तनबीजनामानि	"
अनलप्रियामन्त्रोद्धारः	"	गौरामन्त्रोद्धारः	"
तारामन्त्रभेदाः	"	शिवबीजनामानि	५४३
भुवनेश्वरीमन्त्रभेदाः	"	अन्नपूर्वामन्त्रोद्धारो	"
मातङ्गीमन्त्रभेदाः	"	कुलवागेश्वरामन्त्रोद्धारः	"
चक्रिया मन्त्रः	५३८	इच्छाबीजनामानि	५४४
कुम्भिकामन्त्रः	"	नतकीबीजनामानि	"
शाम्बरीमन्त्रः	"	पञ्चकुमारमन्त्ररूपणप्रस्तावः	"
शारिकामन्त्रभेदौ	"	पञ्चकुमारनामानिदेशः	५४५
ज्वालामुखीमन्त्रभेदाः	"	गणेशमन्त्रोद्धारः	"
भद्रकालीमन्त्रः	"	कुमारमन्त्रोद्धारः	"
दक्षिणकालीमन्त्रः	"	छाविबीजनामानि	"
द्विभ्रमस्तामन्त्रभेदौ	"	कार्तवीर्यांजुनमन्त्रोद्धारः	"
अद्योभ्यशिष्याय षोडशीविधानिरूपणानन्तरं मन्त्राभिलाषिणामन्य- मुनीनामाश्रमागमनम्	५३९	शुक्रबीजनामानि	५४६
मुनीनां प्रार्थना	"	हनुमत्-मन्त्रोद्धारः	"
दक्षिणामूर्तिमुपासतसप्तदेवीकथनम्	"	वटुकभैरवमन्त्रोद्धारः	"
मुनीनां पुनर्मन्त्रप्रार्थना	५४०	अभ्रबीजनामानि	५४७
घञ्जयोगिनीमन्त्रोद्धारः	"	अन्धबीजनामानि	"
अरुपा मन्त्रोपासाफलम्	५४१	कल्पबीजनामानि	"
धाराहीमन्त्रोद्धारः	"	शतप्रोथीजनामानि	"
वालहीकवीजनामानि	५४२	मृत्युञ्जयमन्त्रोद्धारः	"
समोथीजनामानि	"	सुग्रीयमन्त्रोद्धारः	"
	"	नवग्रहमन्त्रकथनाद्यतारः	५४८

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
आदित्यमन्त्रोद्धारः	५४६	श्रियो ध्यानम्	५६२
अम्बरधीजनामानि	,	षास्देवीध्यानम्	५६३
बुधस्य मन्त्रोद्धारः	,	ताराध्यानम्	"
पद्माननधीजनामानि	"	भुवनेश्वरीध्यानम्	"
शुक्रस्य मन्त्रोद्धारः	५५०	मातङ्गीध्यानम्	"
बृहस्पतिमन्त्रोद्धारः	"	शारिकाध्यानम्	५६४
चन्द्रमन्त्रोद्धारः	"	महाराष्ट्रीध्यानम्	"
नाट्यधीजनामानि	५५१	मौढाध्यानम्	"
भौमस्य मन्त्रोद्धारः	"	ज्वालामुखीध्यानम्	"
वेधोधीजनामानि	"	भद्रकालीध्यानम्	५६५
शनेर्मन्त्रोद्धारः	"	तुरीध्यानम्	"
राहोर्मन्त्रोद्धारः	"	द्विभ्रमस्तकाध्यानम्	"
गर्जितधीजनामानि	"	दक्षिणकालिकाध्यानम्	"
केतुमन्त्रोद्धारः	५५२	श्यामा (काली) ध्यानम्	५६६
वृष्टिधीजनामानि	..	कालरात्रीध्यानम्	"

विषयः	पार्श्वम्	विषयः	पार्श्वम्
भैरवस्य ध्यानम्	५६६	केतोर्ध्यानम्	५७२
सूर्यस्य ध्यानम्	५७०	भवानीध्यानम्	"
धुधस्य ध्यानम्	"	बगलामुखीध्यानम्	"
शुक्रस्य ध्यानम्	"	इन्द्राक्षीध्यानम्	५७३
शृङ्गस्पतेर्ध्यानम्	"	खेचरीध्यानम्	"
चन्द्रस्य ध्यानम्	५७१	श्रृषीणां स्वस्थानगमनाद्या	"
भौमस्य ध्यानम्	"	देवीप्रार्थनानन्तरं शिवपार्वतीकैला-	
शनेर्ध्यानम्	"	सगमनम्	५७४
रादोर्ध्यानम्	"	उद्धारकोशसमाप्तिः	"

उद्धारकोशे प्रमाणत्वेनोपवर्णितानां

तन्त्राणां नामानि ॥

१ आगमलहरीतन्त्रम्	१२ कामेश्वरतन्त्रम्
२ आगमशिरोमणिः	१३ कालरात्रीकल्पतन्त्रम्
३ आगमसिन्धुः	१४ कालिकासर्वस्वतन्त्रम्
४ आगमामृततन्त्रम्	१५ कालीपटलतन्त्रम्
५ आगमामृतमञ्जरी	१६ कालीरदस्पतन्त्रम्
६ आगमार्णवपीयूषतन्त्रम्	१७ कालीसर्वस्वतन्त्रम्
७ आगमालङ्कारतन्त्रम्	१८ कुब्जाशिरोमणिः
८ आगमालङ्करणम्	१९ कुब्जिकासर्वस्वम्
९ आगमोद्योततन्त्रम्	२० कुलचूडामणिः
१० उद्दामरतन्त्रम्	२१ कुतसिद्धसन्तानः
११ कामिनीकल्पतन्त्रम्	२२ कुलिकार्णवः

तन्त्राणां नामानि

२३ द्विभारहस्यः	३६ रुद्रयामलतन्त्रम्
२४ द्विभ्राशिरोमणिः	३७ धामकेश्वरतन्त्रम्
२५ ज्वालाशिरोमणिः	३८ विश्वनाथसारोद्धारः
२६ तन्त्रमुक्तावली	३९ विश्वयामलतन्त्रम्
२७ त्रिपुरसुन्दरीसर्वस्वम्	४० शारदाटीका
२८ त्रिपुराटीका	४१ शारदापटलः
२९ त्रिपुरातिलकतन्त्रम्	४२ शारदानिलकम्
३० त्रिपुराशिरोमणिः	४३ श्यामातन्त्रम्
३१ त्रिपुरासारसर्वस्वम्	४४ श्यामारहस्यम्
३२ भैरवतन्त्रम्	४५ सिद्धसारस्वततन्त्रम्
३३ भैरवसर्वस्वम्	४६ सुन्दरीशिरोमणिः
३४ मन्त्रसागरः	४७ सुन्दरीसर्वस्वम्
३५ मुण्डमालातन्त्रम्	४८ स्वतन्त्रतन्त्रम्

देवीरहस्ये बीजाक्षरपारिभाषिकसूची ॥

अग्निः	सं	कान्तिः	ह, हां
अच्छः	हसौ	कालिकं	क्रौं
अग्निः	स, रु	काली	क्रौं
अभ्र	य, धी	कामः	क्रौं
अश्मरी	नमः	काह्ला	क
आपः	स्वादा	कुचः	ज
इन्दुजा	इ	कुट	धीषद
श्रीश्मकं	नमः	कुन्ती	क्रौं
फान्ता	स्यौ	कुलिश	ग्यौ

फूर्चं	हं	धराणिः	लं
शुषा	श्रं	नलिनी	ठः
केशः	ऊं	निर्जरः	स
कौलः	हं	पयः	स्वाहा
खं	आं	परा	ह्रीं
गौतमः	ध	पद्मजं	ठः
चन्द्रः	सः, ऐं	पातालं	थं
छुषिः	घ, हां	प्रणवः	ओं
जगत्	नमः	पङ्कः	चं
जिह्वा	श्रीं	धिलं	थ
जीमूतः	ध	भद्रिका	भैं
ज्योतिः	श्रीं	भास्वती	भैं
द्वयं	स्वाहा	भूः	ल
दिग्म्यः	हां	भृगुः	स
दुलिः	मां, म	भेकी	मां, म
तटं	हं	मठं	ग्लौं
तमः	लं	मदनः	क्रीं
तमी	त	मन्मथः	क्रीं
तारका	श्रीं	मण्डकः	मां
तारा	श्रीं	मत्स्य	प
तारं	ओं	मात्रादि	अ
तुरगं	फद	मा	श्रीं
श्वत्सं	ओं	माया	ह्रीं
देवः	स	मारुजिन्	घो
द्वादशमात्रा	ऐं	मृत्	ह्लौं
धनुर्धरः	रां	मृत्स्ना	ह्लौं

मृद्रीकं	घं	बीची	प्लं
मेघः	घीं व	वेदी	स्वरं
मोहः	लं	वेश्या	घीं
यादः	ग्लौं	व्योपं	ह्रां
रमा	थीं	शरत्	सः, सौः
रात्रिः	त	शक्तिः	सः सौः
लता	ए	शर्म	सौः, शां, आं,
लवणं	न	शर्वः	गीं
लक्ष्मीः	थीं	शिरः	क
लज्जा	ह्रीं	शिवः	ह्रां
चधूः	रुीं	शिवं	गं
वने	स्वाहा	शुभं	श
वज्र	भ्यो	शोभा	इं, खं
वर्षं	ह्रसौः	शङ्का	सः
वह्निः	रां	थीः	थीः
वह्निजाया	स्वाहा	पडभिहः	घो
वामाक्षि	ई	सकला	ह्रीं
वायुः	य	सर्पः	द
वारुणं	व	सर्मारः	य
वागुरा	प्रीं	सिन्धुरं	फां
वाल्मीकं	ग्लौं	सिन्धुः	क, क
वायुपूर्या	प्रीं	सूर्यः	ह्रां
	८		

पृष्ठ	पंक्तौ	अशुद्धम्	शुद्धम्
१५	२३	पौं	खी
२०	८	सिन्दु	सिन्धु
२७	पर्याये १	भ्रुकुटि	भ्रुकुटि
२६	१०	सिध्वै	सिद्ध्वै
३४	१२	कूटं	कुटं
३५	१	पष्टः	सप्तमः
३७	१७	परं	परां
५६	४	संमोहनं	संमोहनं
६५	१४	मन्त्रोद्धार	यन्त्रोद्धार
८३	१३	रक्षानाहुली	रक्षानाहुली
१०७	२६	प्रपूज्य	प्रपूज्य
१०६	२०	लाज्यंभामर्त्यान्त्र	लाज्येभमन्स्यान्त्रः
११६	१४	शिवामाला	शिवमाला
१४४	८	विश्वम्:	विश्वसुः
१५५	१६	गणेशस्य	गणेशस्य
१६३	१७	साधरम्	सादरम्
१६६	१२	चक्रायै	चक्राय
१७५	६	कुंकुमाञ्जितं	कुंकुमाञ्जितं
२००	२०	ध्रुवम्	ध्रुवम्
२१४	३	दशधा	दशधा
२१६	२	वर्षाणि	वर्षिणि
२१६	४	सुधादेव्यै	सुधादेव्यै
२२१	१२	द्वितेरत	द्विते रत
२५६	६	साहस्रमजपा	सहस्रमजपा
३०८	२१	निलनेश्वरी	निलनेश्वरी
३१३	१७	भ्राजमान	भ्राजमाण
३२५	१	न दर्शयेत्	न दर्शयेत्
३२७	१०	ध्यातं	व्यातं

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धम्	शुद्धम्
३७१	२३	धोत्तोल्प	धोत्तोल्प
३७३	१८	क्रीकम	क्रीकम
३९३	४	योन्मत्ता	योन्मत्ता
४२६	११	दत्ता	दत्ता
४४६	१६	योच्चाटं	योच्चाटं
४४८	१	मत्तया	मत्तया
४९३	६	पवमानः	पवमानः
४८६	८	सिद्धिं	सिद्धिं
४९६	२६	पात्रे	पात्रे
५०५	१५	विशुद्धा	विशुद्धा
५०६	१०	मदिररा	मदिरराविता
५२६	३	ऐं च्छ्रीं	ऐं च्छ्रीं
५३०	६	शच	शंच

॥ श्रीः ॥

अथ

श्रीदेवीरहस्यम्

ॐ श्रीगणेशाय नमः । नमस्त्रिपुरसुन्दर्यै ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि रहस्यं परमाद्भुतम् ।
यन्न सर्वेषु तन्त्रेषु यामलादिषु भाषितम् ॥ १ ॥
परादेवीरहस्याख्यं तन्त्रं मन्त्रोच्चविग्रहम् ।
तत्त्वं श्रीपोडशाक्षर्याः सर्वस्वं मम पार्वति ॥ २ ॥
अप्रकाश्यमदातव्यं परमोच्चफलप्रदम् ।
मोगापवर्गदं लोके साधकानां सुखावहम् ॥ ३ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

मगवन् सर्वतन्त्रज्ञ कौलिकेश्वर शङ्कर ।
खत्प्रसादान्मया ज्ञातं तत्त्वं देव्याः सुदुर्लभम् ॥ ४ ॥
तन्त्रं मन्त्रात्मकं गुह्यं सूचितं भवता स्वयम् ।
परादेवीरहस्याख्यं दीक्षापूर्वं वदस्व मे ॥ ५ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

देवीरहस्यमीशानि शृणु त्वं भक्तिपूर्वकम् ।
येन श्रवणमात्रेण कोटिपूजाफलं लभेत् ॥ ६ ॥
अथाहं निर्णयं वक्ष्ये परमं गुरुशिष्ययोः ।

विचार्य विधिवद्वीमान् दीक्षाकर्म समाचरेत् ॥ ७ ॥
 ब्रह्मादिकीटपर्यन्तं जगत् स्थावरजङ्गमम् ।
 परादेव्या पशुत्वेन मोहितं विगतस्पृहम् ॥ ८ ॥
 तथापि तत्प्रसादेन सेवया तत्पदाब्जयोः ।
 कौलिकः पशुभावेन मुक्तो ज्ञानं भजेत् ततः ॥ ९ ॥
 दीक्षां तस्याः शिवे मन्त्री लब्ध्वा गुरुपदारचनात् ।
 दीक्षितः स भवेज्ज्ञानी दीक्षाहीनो भवेत् पशुः ॥ १० ॥
 यस्य दीक्षा शिवे नास्ति जीवनं तस्य निष्फलम् ।
 न जातु नोत्तरेद् देवि निरयाम्युनिधेः क्वचित् ॥ ११ ॥
 दीक्षाहीनस्य देवेशि पशोः कुत्सितजन्मनः ।
 पापौघोऽन्तिकमायाति पुण्यं दूरं पलायते ॥ १२ ॥
 तस्माद् यत्नेन दीक्षैषा ग्राह्या कृतिभिरुत्तमा ।
 बाल्ये वा यौवने वापि वार्धक्येऽपि सुरेश्वरि ॥ १३ ॥
 अन्यथा निरयी पापी पितृन् स्वान् निरयं नयेत् ।
 श्रतः पशुर्मनुष्यः सन् पशुयोनिं व्रजेच्छिवे ॥ १४ ॥
 पूर्वजन्मार्जितां प्राप्य वामनां परमार्थदाम् ।
 गुरुमन्वेपथेद् देवि कौलिकाचारदीक्षितम् ॥ १५ ॥
 गुरुं कुलीनं तन्व्रजं सर्वाङ्गैः सुमनोहरम् ।
 निरामयं च निर्लोभं निःशेषागमपारगम् ॥ १६ ॥
 लब्ध्वा भक्त्या प्रणम्यादौ तोषयित्वा विशेषतः ।
 सिद्धमाध्यारिनिर्णीतां दीक्षां देव्या यथाविधि ॥ १७ ॥
 गृहीयात् परया भक्त्या साधको येन जायते ।
 गुरुश्च शिष्यं रम्याङ्गं कुलीनं गर्भदीक्षितम् ॥ १८ ॥
 गुरुभक्तिरतं बालं युवानं धिषणाप्युतम् ।

देवीभक्तिरतं भक्तं पापभीतं कृतात्मकम् ॥ १६ ॥

दृष्ट्वा दीक्षां परां दद्यात् कृतभागी भवेत् ततः ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् करुणाम्बोधे संशयोऽयं महान् मम ।

यस्य चित्ते परा भक्तिर्गुरुर्नास्ति तथाविधः ॥ २० ॥

कुलीनः सर्वतन्त्रज्ञो मन्त्रसाधनकक्षमः ।

भक्त्या परमया युक्तः स किं देव करिष्यति ॥ २१ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

अदीक्षित उपाध्यायविहीनः शक्तिभक्तिमान् ।

गुरोरभावे देवेशि पुस्तकं गुरुमाचरेत् ॥ २२ ॥

यदि कश्चिद् भवेद् देवि गुरुस्तन्निविचक्षणः ।

दीक्षितः शिवमन्त्रेण वैष्णवः शुभलक्षणः ॥ २३ ॥

तं परित्यज्य यो देवि पराभक्तोऽपि भक्तिमान् ।

पुस्तकं तु गुरुं कुर्यात् स भवेच्छिवघातकः ॥ २४ ॥

गुरुं कुलीनं तन्त्रज्ञं भजेन्मन्त्रस्य सिद्धये ।

मूर्खं लोभात्मकं देवि कुलीनं च परित्यजेत् ॥ २५ ॥

पितुर्दीक्षां न गृह्णीयात् तथा मातामहस्य च ।

सौदरस्य कनिष्ठस्य मातुलस्य विशेषतः ॥ २६ ॥

दम्भं वित्तेच्छया लौल्यं न कुर्यान्मनसापि वा ।

परलोकेच्छया कुर्यात् परलोकमयाय वा ॥ २७ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् परमेशान साधकानां हितेच्छया ।

कदा दीक्षा परा ग्राह्या साधकैस्तद्ददस्य मे ॥ २८ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

सुदिने शुभनक्षत्रे संक्रान्तावयनद्वये ।
 नवरात्रिदिने पित्रोः श्राद्धे स्वजनिवासरे ॥ २६ ॥
 नववर्षदिने देवि चन्द्रक्षयोपरागके ।
 तिष्ये स्वजन्मनक्षत्रे दीक्षां दद्याद्विचक्षणः ॥ ३० ॥
 तत्रादौ शुभनक्षत्रे स्नात्वा संपूज्य भैरवम् ।
 गत्वा नदीतटं दिव्यं लताकुसुमसुन्दरम् ॥ ३१ ॥
 द्वीपं वा परमं पुण्यं देवानामपि दुर्लभम् ।
 देवतायतनं वापि प्राप्याशु प्रणमेत् ततः ॥ ३२ ॥
 विलिप्य विधिवद् देवि गुरुः कुर्यात् कृत्वाहिकः ।
 वेदीमीशानदिग्भागे चतुष्कोण्यां मनोहराम् ॥ ३३ ॥
 तत्र देवि परादेव्याः श्रीचक्रं तु विभावयेत् ।
 सिन्दूरेण शिवे यत्र मूलमन्त्रं समुच्चरन् ॥ ३४ ॥
 त्रिकोणं विन्दुसंगुक्रं पद्कोणं वृत्तमण्डलम् ।
 वसुपत्रं त्रिवृत्ताङ्गं भृगुद्वयोपैशोभितम् ॥ ३५ ॥
 दीक्षायन्त्रमिदं देवि दीक्षाकाले प्रपूजयेत् ।
 गणेशधर्मवर्षणाः कुबेरसहिताः शिवे ॥ ३६ ॥
 विदिच्छु विदिगीशानाः पूजनीया यथाक्रमम् ।
 तारमायारमावीजैर्धूपदीपमखनकैः ॥ ३७ ॥
 मायां च मोहिनीं मेनां मङ्गलां सर्वमङ्गलाम् ।
 महाविद्या च देवेशि पद्कोणेषु प्रपूजयेत् ॥ ३८ ॥
 तारमायारमावीजैर्गन्धाक्षतप्रखनकैः ।
 गङ्गां च यमुनां देवि तदग्रेऽपि सरस्वतीम् ॥ ३९ ॥
 त्रिकोणे पूजयेद् धीमानीशानामेवपूर्वकम् ।
 चिन्दौ श्रीमूलमन्त्रेण परादेवीं प्रपूजयेत् ॥ ४० ॥

सदाशिवं महारौद्रं कामेशं कामनेश्वरम् ।
 गन्धाक्षतप्रसूनार्घैर्धूपदीपादितर्पणैः ॥ ४१ ॥
 नैवेद्याचमनीयाद्यैस्ताम्रलैश्च सुवासितैः ।
 अष्टपत्रेषु देवेशि संपूज्या अष्ट मातरः ॥ ४२ ॥
 ब्राह्म्याद्या देवि मध्येण अष्टभैरवपूर्वकम् ।
 ब्राह्मी नारायणी चैव कौमारी चापराजिता ॥ ४३ ॥
 माहेश्वरी च चामुण्डा बाराही नारसिंहिका ।
 वामावर्तक्रमेणैवं पूजनीया विशेषतः ॥ ४४ ॥
 तत्रैव पूजयेदष्ट भैरवान् भैरवेश्वरि ।
 महाकालं च कालाग्निं करालं विकरालकम् ॥ ४५ ॥
 संहारं रुरुमीशानि सुप्तमुन्मत्तभैरवम् ।
 संपूज्य विधिवत् तत्र गन्धाक्षतप्रसूनकैः ॥ ४६ ॥
 यन्ममभ्यर्च्य देवेशि गुरुं संपूजयेत् ततः ।
 पूर्वं ततः खनेत् कुण्डं योनिरूपं त्रिकोणकम् ॥ ४७ ॥
 तत्रारणिं प्रपूज्यादौ वह्निमावाहयेच्छिवे ।
 तारं वह्नित्रयं चाग्ने वैश्वानरपदं वदेत् ॥ ४८ ॥
 प्रज्वलेति युगं प्रोच्येदिहागच्छेति संवदेत् ।
 इह सन्निधिमाघत्स्व वरं मे देहि-युग्मकम् ॥ ४९ ॥
 फड्बह्निजायां प्रोच्यार्थं गन्धेनाभ्यर्चयेत् ततः ।
 परादेव्यास्तु मध्येण घृतमाज्यं चरोच्छिवे ॥ ५० ॥
 मूलेनाग्नौ शिवे दद्यादाहुतीनां शतं परम् ।
 घृतखण्डादिमृद्धीकाखर्जूराम्बुजपायसैः ॥ ५१ ॥
 तत्र देवीं समावाह्य परां ध्यात्वा विशेषतः ।
 प्राङ्मुखो गुरुरासीन उत्तराभिमुखं शिशुम् ॥ ५२ ॥
 संस्थाप्य विधिवद् देवि कृत्वा विष्टरशोधनम् ।

भूतशुद्धिक्रमोपेतं प्राणार्पणविधिं चरेत् ॥ ५३ ॥
 प्राणायामत्रयं कृत्वा विधायाचमनत्रयम् ।
 तत्र मूलेन देवेशि दिशो चक्ष्वा परां स्मरेत् ॥ ५४ ॥
 गुरुः शिष्याय शान्ताय पराप्रतीत्यै महेश्वरि ।
 वद्वेः समक्षं यन्नाग्रे दीक्षां परमदुर्लभाम् ॥ ५५ ॥
 कर्णमूले महापिद्यां श्रीविद्यां साधकेश्वरः ।
 आनन्दासकृद्दयः शनैस्त्रिभिः समर्पयेत् ॥ ५६ ॥
 प्रथमं तु गणेशस्य मन्त्रं साङ्गं समर्पयेत् ।
 ततो देव्याश्च गायत्रीं ततो मूलं महेश्वरि ॥ ५७ ॥
 एवं समर्प्य देवेशि कृत्वा होमं यथाविधि ।
 शिष्यो दीक्षां तु संप्राप्य गुरुमभ्यर्च्य शक्तिः ॥ ५८ ॥
 तोषायिता प्रणामैश्च दक्षिणाभिः शुभाम्बरैः ।
 तदाज्ञा सहसादाय जपाय परमेश्वरि ॥ ५९ ॥
 यन्त्रं मन्त्रं च मालां च तन्त्रं वैकाङ्गमीश्वरि ।
 पुनर्जातु शिवे शिष्यो गुरवेऽपि न दर्शयेत् ॥ ६० ॥
 ततो होमं च संपाद्य बडुकं योगिनीगणम् ।
 भूतान् सन्तर्प्य बलिना देवीं देवं विसर्जयेत् ॥ ६१ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश भक्तानुग्रहकारक ।
 गणेशं चैव गायत्रीं मूलविद्यां जपेत् परम् ॥ ६२ ॥
 शैवं मन्त्रं जपन्नो वा वैष्णवं साधकेश्वरः ।
 का कां विद्यां स गृह्णीयाच्छिन्ध्येतत् संशयं मम ॥ ६३ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

प्रथमेऽहनि देवेशि साधको गुरुभक्तिः ।

गणेशं देवि गायत्रीं मूलविद्यां जपेत् परम् ॥ ६४ ॥
 मुहूर्ते शुभदे देवि शैवं मन्त्रं जपेत् ततः ।
 गुरोः पादप्रसादेन लब्ध्वा कतिपयैर्दिनैः ॥ ६५ ॥
 ततो गुरुं शिवे भक्त्या वन्दनैः पूजनैः सदा ।
 प्रार्थनाभिश्च संतोष्य श्रीविद्यां प्रार्थयेत् ततः ॥ ६६ ॥
 विना श्रीविद्यया देवि साधकोऽदीक्षितः स्मृतः ।
 अदीक्षितः पशुः प्रोक्तः पशुत्वान्निरयी भवेत् ॥ ६७ ॥
 स्वजन्मनि शिवे तस्माद् गुरुमभ्यर्च्य भक्तिः ।
 श्रीविद्यां प्रार्थयित्वा दौ गृहीयात् सर्वसिद्धये ॥ ६८ ॥
 महात्रिपुरमुन्दर्याः श्रीविद्यां प्राप्य दुर्लभाम् ।
 सशिवां गिरिजे साक्षां प्रार्थयेद् दक्षिणां ततः ॥ ६९ ॥
 विना श्यामां न सिद्धिः स्यान्ममापि परमेश्वरि ।
 द्वाविंशत्यक्षरीं विद्यां प्रजपेत् साधकोत्तमः ॥ ७० ॥
 श्यामाविद्याजपेनाशु श्रीविद्या सिद्धिमेप्स्यति ।
 तामसी कालिका प्रोक्ता राजसी षोडशाक्षरी ॥ ७१ ॥
 सात्त्विकी च परादेवी महार्थीषोडशाक्षरी ।
 राज्यं देयं शिरो देयं देया सन्ततिरर्थिने ॥ ७२ ॥
 वसुपूर्णं गृहं देयं न देया षोडशाक्षरी ।
 विद्यां त्रिपुरमुन्दर्या लब्ध्वा गुरुप्रसादतः ॥ ७३ ॥
 मनसापीति नो व्र्याच्छ्रीविद्योपामकोऽस्म्यहम् ।
 श्यामां भजेत् पराविद्यां श्रीविद्याभेदरूपिणीम् ॥ ७४ ॥
 तेन सिद्धिर्भवेदाशु देवानामपि दुर्लभा ।
 यन्न दृष्ट्यापि वै व्र्याद्गुरुस्तत्र समाचरेत् ॥ ७५ ॥
 गुरुरेव परा देवी गुरुरेव परा गतिः ।

गुरुमुल्लङ्घ्य यः कुर्यात् किञ्चित् स निरयं व्रजेत् ॥ ७६ ॥
 एवं देवि परामक्रो दीक्षितो गुरुपूजकः ।
 गुरुरूपदेशतः कुर्याज् जपं पूजामहर्निशम् ॥ ७७ ॥
 स्वयं दीक्षां गुरोर्लब्ध्वा दीक्षितः पुण्यभाजनम् ।
 गुरुमभ्यर्च्य संप्रार्थ्य शक्तिदीक्षार्थमीश्वरि ॥ ७८ ॥
 दीक्षिता यस्य नो शक्तिस्तस्य दीक्षा तु निष्फला ।
 जन्मकोटिषु जप्तापि तस्य विद्या न सिध्यति ॥ ७९ ॥
 ततः शिवे गुरुः शिष्यं संपूज्य परमार्थवित् ।
 शिष्यस्त्रियं परारूपां देवीरूपां विचिन्तयेत् ॥ ८० ॥
 अभ्यर्च्य परमां शक्तिं परापद् वन्दनैः स्तवैः ।
 आदृत्य मातृवद् देवि कन्यावद् दीक्षयेत् तदा ॥ ८१ ॥
 परावत् पूजयित्वादौ ततो दीक्षां समर्पयेत् ।
 उपविश्य गुरुस्तत्र पश्चिमाभिमुखः शिवे ॥ ८२ ॥
 दीक्षायै प्राङ्मुखीं कृत्वा पूजयेद् यश्रराजवत् ।
 ततः संपूज्य देवेशि यन्प्राग्रे देवतागृहे ॥ ८३ ॥
 शिवो भूत्वा पराविद्यां कर्णमूले समर्पयेत् ।
 संप्राप्य सशिवां विद्यां गुरुं पितृवदर्चयेत् ॥ ८४ ॥
 गन्धाक्षतप्रसूनाद्यैर्दक्षिणाम्बरपूर्वकैः ।
 तदान्नां शिरसादाय जपं कुर्यात्तु सर्वदा ॥ ८५ ॥
 शक्तिश्च दीक्षिता भूत्वा दीक्षितोऽपि स्वयं शिवे ।
 मत्स्योऽपि सञ्छिन्ने जन्तुरमरत्नमवाप्नुयात् ॥ ८६ ॥
 गुरोः पादप्रसादेन श्रीविद्या यदि लभ्यते ।
 स श्यामा न शिवा देवि वश्यं तस्य जगत् त्रयम् ॥ ८७ ॥
 इदं रहस्यं परमं तव भक्त्या मयोरितम् ।

दीक्षाविधेर्महादेवि गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ ८८ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये दीक्षाविधि-
निरूपणं प्रथमः पटलः ॥ १ ॥

अथ

द्वितीयः पटलः

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना कथयिष्यामि मन्त्रान् साङ्गान् महेश्वरि ।
देवीनां वैष्णवाञ्छाक्राञ्छैवांस्त्वं शृणु पार्वति ॥ १ ॥
त्रिपुरा त्र्यम्बरी बाला तथा त्रिपुरभैरवी ।
कालिका भद्रकाली च मातङ्गी भुवनेश्वरी ॥ २ ॥
उग्रतारा त्रिन्नशीर्षा सुमुखी च सरस्वती ।
अन्नपूर्णा महालक्ष्मीः शारिका शारदा ततः ॥ ३ ॥
इन्द्राक्षी बगला तुर्या राज्ञी ज्वालामुखी तथा ।
भीटा च कालरात्रिश्च भवानी वज्रयोगिनी ॥ ४ ॥
वाराही सिद्धलक्ष्मीश्च कुलवागीश्वरी ततः ।
(पद्मावती कुञ्जिका च गौरी श्रीरञ्जरी ततः ॥ ५ ॥)
नीलसरस्वती देवि पराशक्तिः ततः स्मृता ।
एतासां देवि साङ्गानां शक्तीनां वच्यमहं मनून् ॥ ६ ॥
शैवान् मन्त्रांस्ततो वक्ष्ये यथावच्छृणु पार्वति ।
मृत्युञ्जयोऽमृतेशानो बहुकोऽपि महेश्वरः ॥ ७ ॥
शिवः मदाशेषो रुद्रो महादेवः करालकः ।

विकरालो नीलकण्ठः शर्वः पशुपतिर्मृडः ॥ ८ ॥

पिनाकी गिरिशो भीमो गणेशः प्रमथाधिपः ।

कुमारः क्रोधनश्वेशः कपाली क्रूरभैरवः ॥ ९ ॥

संहार ईश्वरो भर्गो रुहः कालाग्निरव्ययः ।

अघोरश्च महाकालः कामेश्वर इति स्मृतः ॥ १० ॥

वैष्णवाञ्छृणु देवेशि मन्त्रांस्तन्त्रेषु गोपितान् ।

येन श्रवणमात्रेण मन्त्री विष्णुपदं व्रजेत् ॥ ११ ॥

लक्ष्मीनारायणो राधाकृष्णो विष्णुर्नृसिंहकः ।

वराहो जामदग्न्यश्च सीतारामो जनार्दनः ॥ १२ ॥

विश्वक्सेनो वासुदेव इत्येवं दश वैष्णवाः ।

मन्त्रा अत्युत्तमा देवि जप्याः साधकसत्तमैः ॥ १३ ॥

एतेषां शाक्तशैवानां वैष्णवानां महेश्वरि ।

उद्धारान् वच्मि मन्त्राणां श्रुत्वा गोपय यत्नतः ॥ १४ ॥

(१) वाग्भवं कामराजश्च शक्तिर्मध्येऽभिधं न्यसेत् ।

नमोऽन्ते देवि बालाया मन्त्रोऽयं चाष्टवर्णकः ॥ १५ ॥

प्रकाशम्—“ ये क्लीं सौः बालायै नमः ” इति बाला ।

(२) वेधोबीजमधोऽध्यर्णमधो जिष्णुस्तमः परा ।

छविः शक्तिः शिरः कान्तिस्तमो माया शरत् शिरः ॥ १६ ॥

तमो मामाञ्चले देव्या मन्त्रः पञ्चदशाक्षरः ।

द्वैपद्यम्—“ कर्पद्दलर्हो हसकहलर्हो सकलर्हो ” इति ।

(३) लक्ष्मीः परा मदनवाग्भवशक्तियुक्ता

तारं च भूतिकमले कथितापि विद्या ।

शक्त्यादिकं तु विपरीततया च प्रोक्तः

श्रीपोडशाक्षरविधिः शिवर्मस्तु पूर्णः ॥ १७ ॥

स्पष्टम्—“ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौंः उँ ह्रीं श्रीं कपर्दलह्रीं हसकदलह्रीं सकलह्रीं सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं ” इति ।

देवि वक्ष्याम्यहं गुह्यं त्रिपुराया रहस्यकम् ।

नित्यायाः शक्तयः पूज्या वाग्भवीकामशक्तयः ॥ १८ ॥

तारमायास्मावीजैर्नाम मध्येऽञ्जलेऽश्मरी ।

मन्त्रोऽयं सर्वशक्तीनां सर्वसाधारणो मतः ॥ १९ ॥

त्रिपुरापूजने देवि पृथग् जाप्ये पृथग्मनुः ।

(४) कालीत्रयं कूर्चयुग्मं लज्जायुग्मं समुचरेत् ॥ २० ॥

दक्षिणे कालिके चेति पुनर्वीजानि पूर्ववत् ।

ठद्वयं स्यान्मनोरन्ते मन्त्रोऽयं भुवनेश्वरः ॥ २१ ॥

द्वाविंशत्यक्षरी विद्या विद्याराज्ञी प्रकीर्तिता ।

स्पष्टम्—“ श्रींश्रींश्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं दक्षिणे कालिके श्रींश्रींश्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं स्वाहा ” इति काली ।

कान्त्यायाः शक्तयः पूज्याः कालीवीजेन केवलम् ।

अन्यथा मिद्धिहानिः स्यात् कालिकापूजने परम् ॥ २२ ॥

(५) कालीत्रयं कूर्चयुग्मं लज्जायुग्मं च भद्रिकाम् ।

भद्रकालिपदं ब्रूयाद् बीजानि प्रतिलोमतः ॥ २३ ॥

ठद्वयेन समायुक्तो भद्रकाली-महामनुः ।

प्रकाशम्—“ श्रींश्रींश्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं भद्रकालि भै ह्रीं ह्रीं ह्रीं श्रींश्रींश्रीं स्वाहा ” इति भद्रकाली ।

कालीकूर्चपरावीजैः परिवारादिशक्तयः ।

पूजनीया महादेवि भद्रकालीसमर्चने ॥ २४ ॥

(६) तारं परां समुद्धृत्य राजमातङ्गिनीति च ।

मम सर्वार्थसिद्धिं च देहि-युग्मं समुदरेत् ॥ २५ ॥

तुरगं ठद्वयं चान्ते मन्त्रोऽयं राजवल्लभः ।

प्रकाशम्—“ उँ ह्रीं राजमातङ्गिनि मम सर्वार्थसिद्धिं देहि २ फट् स्वाहा ” इति मातङ्गी ।

तारेण पूज्या देवेशि शक्रयः परिवारगाः ।

- (७) मायावीजं नाम मध्ये नमो मन्त्राञ्चले वदेत् ।
एकाक्षरीयं विदिता भुवने भुवनेश्वरी ॥ २७ ॥

प्रकाशम्—“ ह्रीं भुवनेश्वर्यै नमः ” इति भुवनेश्वरी ।

मायावीजेन संपूज्याः पूजाकालेऽत्र शक्रयः ।

- (८) तारं परां वधूं कूर्चं तुरगं सकलाञ्चले ॥ २८ ॥
सार्धपञ्चाक्षरी तारा भवसागरतारिणी ।

स्पष्टम्—“ ओं ह्रीं ख्रीं हूं फद ” इत्युग्रतारा ।

तारकान्तातटैः पूज्याः शक्रयश्चक्रमध्यगाः ॥ २९ ॥

- (९) लक्ष्मीं लज्जां तथा मायां मात्रां द्वादशिकीमथ ।

वज्रवैरोचनीये द्वे माये फदस्त्राहया युते ॥ ३० ॥

स्पष्टम्—“ श्रीं ह्रीं ह्रीं ऐं वज्रवैरोचनीये ह्रीं ह्रीं फद स्वाहा ” इति छिन्नमस्ता ।

मायायुग्मेन संपूज्याः शक्रयः परिवारगाः ।

- (१०) वाग्भवं कामराजं च तथोच्छिष्ट-पदं वदेत् ॥ ३१ ॥

चण्डालिनीति प्रोचार्य सुमुखीदेवि चोद्धरेत् ।

महापिशाचिनि चेति मायार्णं पङ्कजत्रयम् ॥ ३२ ॥

वह्निजायाञ्चलो मन्त्रो गोपनीयो महेश्वरि ।

स्पष्टम्—“ ऐं ह्रीं उच्छिष्टचण्डालिनि सुमुखीदेवि महापिशाचिनि ह्रीं
ठः ठः ठः स्वाहा ” इति सुमुखी ।

वाक्कामवीजैः संपूज्याः शक्रयोऽन्याः परस्परम् ॥ ३३ ॥

- (११) तारं माया च वाग्बीजं परा तारं महेश्वरि ।

सरस्वत्यै जगन्मन्त्रः प्रसिद्धोऽयं शिवाक्षरः ॥ ३४ ॥

स्पष्टं यथा—“ ओं ह्रीं ऐं ह्रीं ओं सरस्वत्यै नमः ” इति सरस्वती ।

तारमायाक्षरैः पूज्या देव्यो देवीसमीपगाः ।

- (१२) तारं परापि कमला कामं विश्वं ततो वदेत् ॥ ३५ ॥

भगवति माहेश्वरि चान्नपूर्णे च उद्वयम् ।

स्पष्टम्—“ ओं ह्रीं श्रीं क्लीं नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा ” इति अन्नपूर्णा ।

आदिबीजद्वयेनैव पूज्या देव्याः समीपगाः ॥ ३६ ॥

[*(१३) तारं परां रमां कामं वाग्भवं शक्तिबीजकम् ।

महालक्ष्मिं प्रसीदेति युग्मं मा पङ्कजत्रयम् ॥ ३७ ॥

स्वाहान्तोऽयं महामन्त्रो महालक्ष्मीपदप्रदः ।

प्रकाशम्—“ ओं ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं सौः महालक्ष्मिं प्रसीद २ श्रीं ठः ठः रः स्वाहा ” इति महालक्ष्मीः ।

आदिबीजत्रयेणैव पूज्याः परमशक्तयः ॥ ३८ ॥]

(१४) तारं मायां त्रियं कूर्चं सिन्धुरं शर्म श्रो रेत् ।

नामारमरीं मनोरन्ते मन्त्रोऽयं भुवि दुर्लभः ॥ ३९ ॥

स्पष्टम्—“ ओं ह्रीं श्रीं हूं फ्रां आं शां शारिकायै नमः ” इति शारिका ।

मायया पूजयेद् देवीः परिवारगताः शिवे ।

(१५) तारं माया स्मरः शक्तिरश्मरी नाम संवदेत् ॥ ४० ॥

भगवत्यै शारदायै मनोरन्ते परा वनम् ।

स्पष्टम्—“ ओं ह्रीं क्लीं सः नमो भगवत्यै शारदायै ह्रीं स्वाहा ” इति शारदा ।

तारकामैः शिवे पूज्याः शक्तयः परमार्थदाः ॥ ४१ ॥

(१६) प्रणवं कमलां मायां वाग्भवं शक्तिमन्मथौ ।

इन्द्राक्षिं वज्रहस्ते च हरमन्तेऽग्निवज्रभा ॥ ४२ ॥

मूलम्—“ ओं श्रीं ह्रीं ऐं सौः क्लीं इन्द्राक्षिं वज्रहस्ते फट् स्वाहा ” इति इन्द्राक्षी ।

आदिबीजत्रयेणैताः पूज्याः श्रीचक्रदेवताः ।

(१७) तारं मृत्स्तां च देवेशि वगलामुखि सर्वं च ॥ ४३ ॥

दुष्टानां वाचं मुखकं पदं स्तम्भय-युग्मकम् ।

जिह्वां कीलय-युग्मं च मृत्तारं ठद्वयं मनुः ॥ ४४ ॥

प्रकाशम्—“ ओं ह्रीं षगलामुखि मय्यदुष्टानां घातं मुने पदं स्तम्भप २
जिह्वां फालप २ ह्रीं ओं स्वाहा ” इति षगलामुखी ।

बीजद्वयेन संपूज्याः परिवारगताः पराः ।

(१८) प्रणवस्तारका ज्योतिस्तारा मध्येऽभिधं न्यमेत् ॥ ४५ ॥

अन्तेऽश्मरी महादेवि मन्त्रोऽयं शशुसूदनः ।

प्रकाशम्—“ ओं शुं श्रीं श्रीं महातुर्यं नमः ” इति महातुरी ।

प्रणयेनार्चयेद् देवि परिवारान् यथाक्रमम् ॥ ४६ ॥

(१९) तारं परा रमा वह्निः कामः शक्तिः पडचरः ।

भगवत्यै च राश्यै च माया उद्वयमञ्चले ॥ ४७ ॥

प्रकाशम्—“ ओं ह्रीं श्रीं रां क्लीं सौः भगवत्यै राश्यै ह्रीं स्वाहा ” इति
महारानी ।

ताराभिभ्यां शिवे देवीपरिवारान् समर्चयेत् ।

(२०) तारं लज्जां त्रियं चैव ज्वालामुखि ममेति च ॥ ४८ ॥

सर्वशत्रून् भक्तय द्विरन्ते कूर्चं हरं पयः ।

प्रकाशम्—“ ओं ह्रीं श्रीं ज्वालामुखि मम सर्वशत्रून् भक्तय भक्तय हं
फद् स्वाहा ” इति ज्वालामुखी ।

तारेण पूजयेद् देवि परिवारगताः पराः ॥ ४९ ॥

(२१) तारं परा रमा वेदी चन्द्रमन्मथशक्तयः ।

भीडाभगवतीत्येवं हंसरूपिणि उद्वयम् ॥ ५० ॥

स्पष्टं यथा—“ ओं ह्रीं श्रीं ह्रूं ऐं क्लीं सौः भीडाभगवति हंसरूपिणि
स्वाहा ” इति भीडा ।

परारमार्ण्डेवेशि परिवारान् प्रपूजयेत् ।

(२२) प्रणवं वासना माया मन्मथः कमला ततः ॥ ५१ ॥

मध्ये नामाञ्चले सर्वं वश्यं कुरुद्वयं वदेत् ।

वीर्यं देहि पुनर्नाम गणेश्वर्याश्मरी स्मृता ॥ ५२ ॥

प्रकाशम्—“ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं कालरात्रि सर्वे वश्यं कुरु २ वीर्यं देहि २
गणेश्वर्यं नमः ” इति कालरात्री ।

तारचन्द्रेण संपूज्यं परिवारांस्ततो यजेत् ।

(२३) तारं रमा रमा तारं तारं माया रमा रमा ॥ ५३ ॥

हूंकडन्तः समाख्यातो मन्त्रः सर्वार्थसाधकः ।

प्रकाशम्—“ ओं श्रीं श्रीं ओं ओं ह्रीं श्रीं श्रीं हूं फट् ” इति भवानी ।

मावीजैः पूजयेद् देवि परिवारगताः पराः ॥ ५४ ॥

(२४) परार्णं वज्रयोगिन्यै ठद्रपं प्रणवादितः ।

मन्त्रोऽयं सर्वसिद्धेशः साधकानां जयप्रदः ॥ ५५ ॥

मूलम्—“ ओं ह्रीं वज्रयोगिन्यै स्वाहा ” इति वज्रयोगिनी ।

मायावीजेन देवेशि परिवारान् समर्चयेत् ।

(२५) चन्द्रवाहीकमोहार्णचन्द्रा मध्येऽभिधं न्यसेत् ॥ ५६ ॥

चन्द्रो मठं पद्मयुगं हरं नीरमयं मनुः ।

वासनामोहबीजेन पूजयेत् परिवारगान् ॥ ५७ ॥

मूलम्—“ ऐं ग्लौं लं ऐं नमो भगवति यातांति वाराहि देवते पराहनुलि

ऐं ग्लौं ठः ठः फट् स्वाहा ” इति धूम्रवाराही ।

(२६) तारं रमायुगं माया हरितं चन्द्रमन्मथौ ।

शक्तिर्नामारमरीमन्त्रः सिद्धलक्ष्म्या उदाहृतः ॥ ५८ ॥

प्रकाशम्—“ ओं श्रीं श्रीं ह्रीं ह्रसौः ऐं ह्रीं सौः सिद्धलक्ष्म्यै नमः ” इति

सिद्धलक्ष्मीः ।

रमया पूजयेदन्याः परिवारगताः शिवे ।

(२७) तारं कामो डिम्बलक्ष्मीः कूर्चं कांक्षाभिधं ततः ॥ ५९ ॥

चन्द्रः पद्मः स्पृहा पद्मो वेदया पद्मो वनं मर्तुः ।

प्रकाशम्—“ ओं ह्रीं ह्रीं श्रीं हूं हूं भूपदस्ते कुलवागीश्वरि ऐं ठः भूं ठः

श्रीं ठः स्वाहा ” इति कुलवागीश्वरी ।

कामेन पूजयेद् देवि परिवारान् यथाक्रमम् ॥ ६० ॥

(२८) तारं परा रमा कामा वीची पद्यावतीति च ।

मम वरं देहि—युग्मं हरं नीरमयं मनुः ॥ ६१ ॥

परया पूजयेद् देवीः परिवारगताः पराः ।

प्रकाशम्—“ओं ह्रीं श्रीं क्लीं ब्लूं पद्मावति मम वरं देहि २ फट् स्वाहा” इति पद्मावती ।

(२६) तारं रमा वागुरार्णं नाम मध्ये ततः परा ॥ ६२ ॥

पद्मो वनमयं मन्त्रः सर्वसिद्धिफलप्रदः ।

वागुरार्णेन देवेशि पूजयेत् परिवारगाः ॥ ६३ ॥

प्रकाशम्—“ओं श्रीं प्रीं कुब्जिके देवि ह्रीं ठः स्वाहा” इति कुब्जिका ।

(३०) प्रणवं कमला माया वान्हीकं च शिवं ततः ।

गौरि शर्वो वनं देवि मन्त्रः सर्वार्थसिद्धिदः ॥ ६४ ॥

स्पष्टम्—“ओं श्रीं ह्रीं ग्लीं गं गौरि गौं स्वाहा” इति गौरी ।

रमया परिवाराश्च पूजयेत् साधकोत्तमः ।

(३१) भेकी तमः परा शक्तिः खेचर्यं चाश्मरी ततः ॥ ६५ ॥

मन्त्रोऽयं खेचरो नाम खेचरत्वप्रदायकः ।

परया पूजयेद् देवीः परिवारगताः प्रिये ॥ ६६ ॥

स्पष्टम्—“मलह्रीं सौः खेचर्यं नमः” इति खेचरी ।

(३२) तारं व्योषं वाग्भवं च कूर्चं नीलसरस्वति ।

हरं नीरं मनोरन्ते मन्त्रोऽयं वाक्प्रदायकः ॥ ६७ ॥

व्योषेण पूजयेद् देवि परिवारा यथाविधि ।

प्रकाशम्—“ओं ह्रां ऐं हं नीलसरस्वति फट् स्वाहा” इति नीलसरस्वती ।

(३३) तारं रमा परा कामः शक्तिर्वस्त्रं ततोऽभिधम् ॥ ६८ ॥

वाग्भवं ठद्वयं देवि मन्त्रराजोऽयमीरितः ।

प्रकाशम्—“ओं श्रीं ह्रीं क्लीं सौः दसौः पराशक्त्यं ऐं स्वाहा” इति पराशक्तिः

मूलेन पूजयेदन्या देवीस्तत्परिवारगाः ॥ ६९ ॥

इत्येष शात्रमन्त्राद्वयः पटलो देवदुर्लभः ।

अधुना ते मनून् शैवान् वक्ष्यामि शृणु पार्वति ॥ ७० ॥
 इदं रहस्यं परमं तव मत्स्या प्रकाशितम् ।
 गुह्यातिगुह्यगुप्तं च गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ ७१ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये शाक्तमन्त्रो-
 द्धारनिरूपणं द्वितीयः पटलः ॥ २ ॥

अथ

तृतीयः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

यो देवदेवो देवेशि महामृत्युञ्जयः स्मृतः ।
 मन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि तस्याहं शृणु पार्वति ॥ १ ॥

(१) अथ चं हृजं शक्तिशोभेऽपि शंङ्गा

मां तस्माद्दे पालय द्विस्तथैव ।

तस्माच्छक्तिः सं शरद् हृजतारं

मन्त्रोद्धारो देवि मृत्युञ्जयस्य ॥ २ ॥

अमृतेशस्य वक्ष्यामि मन्त्रोद्धारं महेश्वरि ।

येन विज्ञातमात्रेण दीक्षाफलमवाप्नुयात् ॥ ३ ॥

(२) तारं हृजं शरद्ग्राम मध्ये विश्वं तथाञ्जले ।

मन्त्रोऽयं सर्वसिद्धीशः सुमुक्तीशिवबल्लभः ॥ ४ ॥

(३) प्रथमं भूतिबीजं च बहुकाय समुद्धरेत् ।

आपद्रुद्धारणायेति कुरुयुग्मं समुच्चरेत् ॥ ५ ॥

वदुक्काय परावीजं मन्त्रोऽयं देवदुर्लभः ।

(४) तारं व्योषं महादेवि ततो महेश्वराय च ॥ ६ ॥

विश्वमन्ते मनोर्दधान्मन्त्रोऽयं सर्वसिद्धिदः ।

(५) तारं विश्वं शिवायेति मन्त्रोऽयं भोगमोचदः ॥ ७ ॥

(६) तारं व्योषं शिवायेति नमोऽन्तेऽस्त्यपरो मनुः ।

इति शिवस्य मन्त्राः ।

(७) तारं वाष्ठी शरत् कामः सदाशिवाय प्रोद्धरेत् ।

विश्वमन्ते स्मृतो मन्त्रो मन्त्रमौलिमणिः परः ॥ ८ ॥

इति सदाशिवस्य ।

(८) तारं व्योषं शिवो रुद्र प्रसीदेति युगं वदेत् ।

अन्ते ठद्वयमीशानि मन्त्रोऽयं देवदुर्लभः ॥ ९ ॥

इति रुद्रस्य ।

(९) तारं परा शिवो देवि महादेवाय ठद्वयम् ।

नन्त्रः शिवप्रदो देवि शैवानां परमार्थदः ॥ १० ॥

(१०) तारं काली शिवो नाम तुरीरूपं च ठद्वयम् ।

मन्त्रो मैरवविरुयातः कलौ भोगापवर्गदः ॥ ११ ॥

इति करालस्य ।

(११) तारं वाग्भवमामाया विकरालाय विन्यसेत् ।

अन्ते ठद्वयमुद्धार्य मन्त्रराजोऽयमीरितः ॥ १२ ॥

इति विपकरालस्य ।

(१२) मण्यवं हरितं डिम्बं नीलकण्ठाय चारमरी ।

दुर्गेऽनीलकण्ठस्य मन्त्रोद्धारो दशाक्षरः ॥ १३ ॥

(१३) तारं परा रमा-त्रीजं शर्मायेति पदं वदेत् ।

अन्तेऽश्मरी मनोर्देवि मन्त्रोऽयं भोगदः स्मृतः ॥ १४ ॥

- (१४) प्रणवो चाग्भवो मारः शक्तिः पशुपतेर्वनम् ।
मन्त्रोऽयं देवदेवस्य वल्लभो मुक्तिसाधनम् ॥ १५ ॥
- (१५) तारं परा मृडायेति विश्वमन्ते मनुः स्मृतः ।
- (१६) तारं हृजं परा लक्ष्मीर्मध्ये श्रुपात्पिनाकिने ॥ १६ ॥
अन्तेऽश्मरी मनोदेवि मन्त्रोऽयं वैरिसदनः ।
- (१७) तारं शिवो मठं देवि गिरिशायामरी मनुः ॥ १७ ॥
- (१८) तारं परा भद्रिका च भीमायान्तेऽश्मरी मनुः ।
- (१९) माया शिवाचरं मायः महागणपमुद्धरेत् ॥ १८ ॥
तयेऽश्मरी मनोरन्ते मन्त्रोऽयं विग्रहारकः ।
- (२०) तारं परा च बाह्यिकं प्रमथाधिपमुद्धरेत् ॥ १९ ॥
प्रसीद-द्वयमापोऽन्ते मन्त्रोऽयं देवदुर्लभः ।
- (२१) छविः कुमाराम मनोरन्ते विश्वं मनुः परः ॥ २० ॥
सर्वदेवेन्द्रपददो भोगदो मोक्षदः स्मृतः ।
- (२२) तारं काली शिवो देवि क्रोधनेशाय चाश्मरी ॥ २१ ॥
मन्त्रोऽयं सर्वसिद्धीशो वैरिवर्गनिवर्हणः ।
- (२३) तारं परा रमा लक्ष्मीरीशायेति वनं मनुः ॥ २२ ॥
- (२४) तारं शिवः कामराजः कपालीशाय संवदेत् ।
अन्ते ठद्वयमुद्धृत्य मन्त्रोऽयं स्याद् दशाचरः ॥ २३ ॥
- (२५) तारं कालीयुगं माया क्रूरभैरव प्रोद्धरेत् ।
प्रसीद-द्वयमापोऽन्ते मन्त्रोऽयं सर्वसिद्धिदः ॥ २४ ॥
- (२६) तारं वाणी शरत् कामः संहारायाञ्चले वनम् ।
मन्त्रोऽयं देवदेवस्य वर्णितस्ते दशाचरः ॥ २५ ॥
- (२७) तारं मा भूतिर्मा लक्ष्मीरीश्वरायाश्मरी मनुः ।
- (२८) तारं च भास्वती माया मर्गायान्तेऽश्मरी मनुः ॥ २६ ॥
- (२९) तारं चान्धिः परा वीजं रुद्रे चाश्मरी मनुः ।

- (३०) प्रणवं कमला माया कालाग्रये-पद ततः ॥ २७ ॥
विश्वमन्ते मनोर्देवि मन्त्रराजोऽयमीरितः ।
- (३१) तारं व्योषं शिवो देवि सद्योजाताय चाश्मरी ॥ २८ ॥
उग्रताराशिवस्यायमव्ययस्य मनुः स्मृतः ।
- (३२) मात्रादिः पडभिज्ञवह्निकुलिशास्तस्माद्द्विलं मारजि-
द्वही वज्ररुगौतमाग्निपुगलं रात्र्यग्निवज्राङ्कितम् ।
शङ्कौ वीं च तमी शुभौ बकपुतौ शक्त्यौ[ऽङ्कि]र्वज्राश्मका
रात्र्यब्धीन्दुजसिन्दुमत्स्यकुलिशा मन्त्रोऽयमाधोरिकः ॥२९॥
- (३३) कूर्चद्वन्द्वं महाकाल प्रसीदेति पदद्वयम् ।
मायाद्वयं वह्निजाया राजराजेश्वरो मनुः ॥ ३० ॥
- (३४) वाग्भवं मदनशाक्तितारका मा परा सकलविद्ययाञ्चिता ।
तारयुक्ताविपरीतबीजकः षोडशाक्षरविधिः शिवः स्मृतः ॥ ३१ ॥
इतीदं मन्त्रसर्वस्वं रहस्यं परमं परम् ।
तव भक्त्या मयाख्यातं नचाख्येयं दुरात्मने ॥ ३२ ॥

इति धीरुद्रयामले तन्त्रे धीदेवीरहस्ये शिवमन्त्रो-
द्धारनिरूपणं तृतीयं पटल ॥ ३ ॥

चतुर्थः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना कथयिष्यामि वैष्णवांस्तत्त्वतो मनून् ।
येषा स्मरणमात्रेण दीक्षितो दीक्षितो भवेत् ॥ १ ॥
मन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि लक्ष्मीनारायणस्य ते ।

अष्टसिद्धिप्रदं सद्यः साधमाना सुदुर्लभम् ॥ २ ॥

- (१) तारं परा च हरित परा लक्ष्मीस्ततोऽभिधम् ।
लक्ष्मीनारायणायेति विश्वमन्ते मनुः स्मृतः ॥ ३ ॥

- (२) तारं रमा वाग्भवकामशक्ति-
र्मायाग्निराधेति पदं वदेच्च ।
कृष्णाय कूर्चं हरठद्रुपं स्या-
च्छ्रीकृष्णमन्त्रो मनुराजमौलिः ॥ ४ ॥

- (३) तारं परायुगं तारं विष्णवे विश्वमञ्जले ।
देवदेवस्य मन्त्रोऽयं विष्णोस्तव समीरितः ॥ ५ ॥

- (४) तार रमा भूविजनाकस्मराश्च
शक्तिर्नृवीज नरसिंहदेवम् ।
तुर्याङ्घ्रित चारु नटफडुनं ते
प्रोत्रो हि लक्ष्मीनरसिंहमन्त्रः ॥ ६ ॥

- (५) तार रमार्थं मकला स्मरथ
लक्ष्मीपराहाय-पद वदेत् तु ।
अन्तेऽरुपरी वैष्णवधामदायी
लक्ष्मीपराहाय मनुः स्मृतम् ॥ ७ ॥

- (६) तारं परा भूति रमा कुचार्यं
श्रीजामदग्न्याय सरोजयुग्मम् ।
आपस्तथान्ते गदितोऽयमीढ्यो
यथेष्टदो भार्गवराममन्त्रः ॥ ८ ॥
- (७) तारं परा रमा लक्ष्मीसीतारामेति संवदेत् ।
प्रसीद-युगमापोऽन्ते मन्त्रोऽयं मुक्तिकारणम् ॥ ९ ॥
- (८) तारं मा भूतिमा मारुषां वदेज्जनार्दनाय च ।
विश्वमन्ते मनोर्देवि मन्त्रोऽयं रिपुसूदनः ॥ १० ॥
- (९) तारं परायुगं लक्ष्मीविश्वम्सेनाय संवदेत् ।
कूर्चं पद्मप्रयं नीरं वैष्णवाना सुदुर्लभः ॥ ११ ॥
- (१०) तारं परा रमा वाणी कामो लक्ष्मीपटं वदेत् ।
वासुदेवाय विश्वं स्यान्मन्त्रोऽयं भोगमोक्षदः ॥ १२ ॥
इदं तत्त्वतमं गुह्यं रहस्यं परमाद्भुतम् ।
वैष्णवानां च सर्वस्थं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ १३ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये वैष्णवमन्त्रो
द्धारनिरूपण चतुर्थः पटल ॥ ४ ॥

अथ

पञ्चमः पटलः ।

श्रीमैत्रव उवाच ।

अथ वक्ष्ये महत्तत्त्वं मन्त्राणां परमार्थदम् ॥
येन विज्ञातमात्रेण विद्या सिध्यति सत्त्वरम् ॥ १ ॥
उत्कीलनविधिं वक्ष्ये सर्वमन्त्ररहस्यकम् ।
अदात्तव्यमभक्तेभ्यो नाख्येयं यस्य कस्यचित् ॥ २ ॥
शाक्तानां देवि मन्त्राणां शैवानां च विशेषतः ।
वैष्णवानां मन्त्राणां तु वक्ष्याम्युत्कीलनं परम् ॥ ३ ॥
प्रथमं देवि बालापास्त्रचर्याः शृणु पार्वति ।
वाणीमन्ते त्रिरुच्यार्थं भवेदुत्कीलनं मनोः ॥ ४ ॥
अन्त्यकूटं वदेदादौ द्विर्देवि जपसिद्धये ।
भवेत् त्रिपुरमरुष्या मनोरुत्कीलनं परम् ॥ ५ ॥
कूटत्रयाणां प्रथमं वर्णं वर्णं समुद्धरेत् ।
जपेच्छ्रीषोडशचर्या भवेदुत्कीलनं मनोः ॥ ६ ॥
अथ वक्ष्ये रहस्यं ते कालिकाया महेश्वरि ।
निष्कीलिता स्याद्विषयं द्वाविंशत्यक्षरी परा ॥ ७ ॥
भद्रिकां प्रथमं दद्यादन्ते कालीत्रयं वेदेत् ।
भद्रकालीमनोर्देवि भवेदुत्कीलनं तथा ॥ ८ ॥
ठडमान्ते परां दद्यात् जपेत् साधकमत्तमः ।
भवेदुत्कीलनं देवि राजमातङ्गिनीमनोः ॥ ९ ॥
विश्वान्ते सकलां दद्याज्जपेत् पार्वति ज्ञापकः ।

मनोः श्रीसुवनेश्वर्याः स्यादुत्कीलिनमुत्तमम् ॥ १० ॥
 वधूमादौ पठेदन्ते तारं जप्त्वा च पार्वति ।
 अथमुत्कीलिनो मन्त्रस्तारायाः समुदाहृतः ॥ ११ ॥
 मात्रां द्वादशिकीमादौ जपेन्मन्त्रस्य पार्वति ।
 द्विषशीर्षामनोरेष स्यादुत्कीलिनकः परः ॥ १२ ॥
 मायामादौ वनान्ते च वाग्भवं साधको जपेत् ।
 सुमुख्या मन्त्रराजस्य भवेदुत्कीलिनं तथा ॥ १३ ॥
 वाग्भवं प्रथमं दद्यादिश्वान्ते प्रणवं जपेत् ।
 सरस्वतीमनोर्देवि मन्त्रोऽस्त्युत्कीलनाभिधः ॥ १४ ॥
 विश्वमादौ जपेद् देवि वनान्ते मदनं पठेत् ।
 अन्नपूर्वामनोरेष स्यादुत्कीलिनको मनुः ॥ १५ ॥
 रमामादौ मनोर्दद्यात् पञ्चमयमयाञ्चले ।
 महालक्ष्मीमनोर्देवि मन्त्रोऽस्त्युत्कीलनाभिधः ॥ १६ ॥
 सिन्धुरं सञ्जपेदादौ मायामन्ते महेश्वरि ।
 शारिकामन्त्रराजस्य स्यादुत्कीलिनको मनुः ॥ १७ ॥
 वनमादौ च नामाग्रे तारं दत्त्वा जपेच्छिवे ।
 शारदामन्त्रराजस्य मन्त्रोऽस्त्युत्कीलनाभिधः ॥ १८ ॥
 शक्तिबीजं पठेदादौ ठद्वयान्ते च मन्मथम् ।
 इन्द्राक्षीमन्त्रराजस्य स्यादुत्कीलिनको मनुः ॥ १९ ॥
 मृद्धीजं च मनोरादौ वनान्ते प्रणवं जपेत् ।
 मन्त्रोऽयं बगलामुख्या मन्त्रोत्कीलिनसिद्धिदः ॥ २० ॥
 त्रिः पठेदश्मरीप्रान्ते प्रणवं साधकोत्तमः ।
 तुरीमन्त्रस्य मन्त्रोऽयमुत्कीलिनफलप्रदः ॥ २१ ॥
 वक्तिमादौ तथा चान्ते^१ तारं दत्त्वा महेश्वरि ।

जपेन्मन्त्रं महाराज्ञीमनूत्कीलनसिद्धये ॥ २२ ॥
रमामादौ जपेद् देवि मन्त्रान्ते सकलां जपेत् ।
ज्वालामुखीमनोरेप मन्त्रोऽस्त्युत्कीलनक्षमः ॥ २३ ॥
वेदीवीजं पठेदादौ नामान्ते प्रणवं जपेत् ।
भीडामन्त्रस्य मन्त्रोऽयमुत्कीलनफलप्रदः ॥ २४ ॥
विश्वान्ते वाग्भवं दद्यात् काममादौ जपेत् प्रिये ।
कालरात्रिमनोर्देवि स्यादुत्कीलनको मनुः ॥ २५ ॥
तारत्रयं पठेदन्ते मा-त्रयं प्रथमं जपेत् ।
भवानीमन्त्रराजस्य मन्त्रोऽयं कीलदोषनुत् ॥ २६ ॥
परामन्ते जपेद् देवि वज्रयोगेश्वरीमनोः ।
उत्कीलनाख्यो मन्त्रोऽयं मन्त्रमिद्विफलप्रदः ॥ २७ ॥
मठमादौ जपेद् देवि ठद्वयान्ते हरं तथा ।
वाराहीमन्त्रराजस्य मन्त्रोऽस्त्युत्कीलनाभिधः ॥ २८ ॥
हरितं प्रथमं देवि विश्वान्ते वाग्भवं जपेत् ।
सिद्धलक्ष्मीर्मनोर्देवि मन्त्रोऽस्त्युत्कीलनाभिधः ॥ २९ ॥
वेश्यामादौ वनान्ते च डिम्बवीजं जपेच्छिवे ।
उत्कीलनाख्यो मन्त्रोऽयं कुलवागीश्वरीमनोः ॥ ३० ॥
वीचिवीजं जपेदादौ ठद्वयान्ते च तारकम् ।
पद्मावतीमनोर्देवि मन्त्रोऽस्त्युत्कीलनाभिधः ॥ ३१ ॥
वागुरां मञ्जुपेदादौ वनान्ते सकलां जपेत् ।
बुद्धिज्ञानमन्त्रराजस्य मन्त्रोऽयं कीलदोषहृत् ॥ ३२ ॥
मठमादौ मनोर्देवि प्रणवं ठद्वयाञ्चले ।
मन्त्रं जपेद्यं मन्त्रो गौरीमन्त्रस्य कीलहृत् ॥ ३३ ॥
शक्तिमन्ते जपेद्विश्वं प्रथमं परमेश्वरि ।

खेचरीमन्त्रराजस्य स्यादुत्कीलनको मनुः ॥ ३४ ॥

कूर्चमादौ मनोरन्ते व्योषं दत्त्वा जपेच्छिवे ।

मनोर्नीलसरस्वत्याः स्यादुत्कीलनको मनुः ॥ ३५ ॥

शक्तिमादौ मनोर्देवि वासनामञ्चले जपेत् ।

पराशक्तेर्मनोर्देवि कीलदोषापहो मनुः ॥ ३६ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना शैवमन्त्राणां केचिद् देवि मन्तमाः ।

निष्कीलिता मया ख्याताः केचित् पार्वति कीलिताः ॥ ३७ ॥

महेश्वरः शिवो रुद्रो महादेवः करालकः ।

विकरालः शिवो शर्वो मृडः पशुपतिस्तथा ॥ ३८ ॥

पिनाकी गिरिशो भीमः कुमारः प्रमथाधिपः ।

क्रोधेश ईश ईशानि कपाली क्रूरभैरवः ॥ ३९ ॥

संहार ईश्वरो भर्गो रुरुः कालाग्निभैरवः ।

एते मन्त्रा महादेवि कीलदोषविवर्जिताः ॥ ४० ॥

पुरश्चरणमात्रेण फलं दास्यन्ति सत्त्वरम् ।

अथवा देवदेवेशि वक्ष्ये तत्त्वं परात् परम् ॥ ४१ ॥

एतेषां शैवमन्त्राणां श्रुत्वा गोप्यतमं कुरु ।

मन्त्रादिबीजं देवेशि प्रतिमन्त्रं जपेत् सुधीः ॥ ४२ ॥

त्रिवारं साधको येन भवेदुत्कीलनं मनोः ।

मृत्युञ्जयोऽमृतेशानो वटुको नीलकण्ठकः ॥ ४३ ॥

सद्योजातो गणेशश्च देवेशोऽधोरभैरवः ।

महाकालो महादेवि कामेश्वर इति त्रिये ॥ ४४ ॥

एते मन्त्रा मया देवि कीलिता मन्त्रसिद्धये ।

एतेषां शृणु मन्त्राणां देवेश्पूत्कीलनं परम् ॥ ४५ ॥

येनोच्चारणमात्रेण मन्त्रमिद्धिः प्रजायते ।

हृज्वीजं जपेदादौ अन्ते शक्तिं जपेत् प्रिये ॥ ४६ ॥

श्रीमृत्युञ्जयमन्त्रस्य मन्त्रोऽस्त्युत्कीलनाभिधः ।

तारमन्ते जपेदादौ शक्तिं मन्त्रस्य पार्वति ॥ ४७ ॥

अमृतेश्वरमन्त्रस्य स्यादयं कीलदोषहृत् ।

* (परामादौ जपेदन्ते प्रणवं साधकोत्तमः ॥ ४८ ॥

मन्त्रो बहुकमन्त्रस्य स्यादयं कीलनाशकः ।)

हरितं प्रथमं दत्त्वा मन्त्रान्ते च शिवं जपेत् ॥ ४९ ॥

दुर्गाशिवस्य मन्त्रोऽयं नीलकण्ठस्य कीलनुत् ।

शिवमादौ जपेदन्ते तारं पार्वति साधकः ॥ ५० ॥

उग्रताराशिवस्यायं मन्त्रो मन्त्रस्य कीलहृत् ।

मायामन्ते जपेद् देवि शिवमादौ च साधकः ॥ ५१ ॥

महागणपतेर्मन्त्रो मनोस्तकीलनाभिधः ।

विश्वमादौ मनोर्देवि मात्रादिं चाञ्चले जपेत् ॥ ५२ ॥

अघोरभैरवस्यायं मनोस्तकीलनो मनुः ।

एषामपि महाकालो निष्कीलित इति स्मृतः ॥ ५३ ॥

अस्य मन्त्रप्रसादेन सर्वे निष्कीलिताः शिवे ।

कामेशकूटत्रयतः प्रथमार्यत्रयं जपेत् ॥ ५४ ॥

श्रीविद्याशिवमन्त्रस्य स्यादुत्कीलनको मनुः ।

अथोहं वैष्णवानां ते मन्त्राणां वच्मि पार्वति ॥ ५५ ॥

उत्कीलनमनून् येषां जपमात्राच्छिवं भजेत् ।

हरितं प्रथमं दद्यादन्ते प्रणवंमीश्वरि ॥ ५६ ॥

लक्ष्मीनारायणस्यायं स्यादुत्कीलनको मनुः ।

शक्तिमादौ मनोरन्ते वाग्भवं साधको जपेत् ॥ ५७ ॥

श्रीराधाकृष्णमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं कीलदोषहृत् ।

परायुगं जपेदन्ते विश्वमादौ जपेन्मनोः ॥ ५८ ॥
 विष्णुमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं स्यादुत्कीलनकाभिधः ।
 स्वरमादौ जपेदन्ते नृवीजं साधकोत्तमः ॥ ५९ ॥
 लक्ष्मीनृसिंहमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं क्रीलदोषहृत् ।
 तारमन्ते रमामादौ जपेत् साधकसत्तमः ॥ ६० ॥
 लक्ष्मीवराहमन्त्रस्य भवेदुत्कीलनं परम् ।
 कुचवीजं जपेदादौ मन्त्रान्ते पद्मयुग्मकम् ॥ ६१ ॥
 मनोर्भागवतरामस्य भवेदुत्कीलनं शिवे ।
 परामन्ते रमामादौ जपेत् पार्वति सिद्धये ॥ ६२ ॥
 श्रीसीतारामभद्रस्य मनोर्मन्त्रोऽस्ति क्रीलहृत् ।
 मामन्ते प्रथमं मां च जपेत् पार्वति साधकः ॥ ६३ ॥
 जनार्दनमनोर्मन्त्रः स्यादुत्कीलनकाभिधः ।
 लक्ष्मीमादौ परामन्ते सकृदुच्चारयेत् सुधीः ॥ ६४ ॥
 विश्वक्सेनमनोर्देवि स्यादुत्कीलनको मनुः ।
 काममादौ च मन्त्रान्ते तारं देवि जपेत् सुधीः ॥ ६५ ॥
 वासुदेवमनोर्मन्त्रः स्यादुत्कीलनकाभिधः ।
 इति तत्त्वं महादेवि मन्त्राणां परमार्थदम् ।
 तत्र लोहेन कथितं नाख्येयं ब्रह्मवादिभिः ॥ ६६ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रं श्रीदेवीरहस्ये मन्त्रोत्कीलन-
 विधिनिरूपणं पञ्चमः पटलः ॥ ५ ॥

अथ

षष्ठः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अथ ते वर्णयिष्यामि सञ्जीवनमनूत् प्रिये ।
एषामुच्चारमात्रेण मन्त्रः सिद्धिमदो भवेत् ॥ १ ॥
बालाया देवि त्र्यक्षर्याः शक्तिमादौ पठेत् सुधीः ।
सञ्जीवनाख्यो मन्त्रोऽयं दिव्यो मन्त्रस्य सिद्धये ॥ २ ॥
परात्रयं पठेदादौ जीवनं भैरवीमनोः ।
कूटत्रयाणां देवेशि त्रिकूटाया जपेत् सुधीः ॥ ३ ॥
द्वितीयाण्यत्रयं देवि भवेत् सञ्जीवनं मनोः ।
सिद्धविद्या महाश्यामा सर्वदोषविवर्जिता ॥ ४ ॥
जप्या सिध्यै सदा सद्भिर्ब्रह्मविद्भिर्मुमुक्षुभिः ।
भद्रिकापुगलं देवि दद्यादन्ते मनोः शिवे ॥ ५ ॥
भद्रकालीमनोरेप स्यात् सञ्जीवनको मनुः ।
तारं परा पठेदन्ते जपादौ साधकेश्वरि ॥ ६ ॥
राजमातङ्गिनीदेव्या भजेत् सञ्जीवन मनोः ।
वारत्रयं पठेदादौ मूलमन्त्रस्य वै पराम् ॥ ७ ॥
मन्त्रस्य भुवनेश्वर्या भवेत् सञ्जीवनं परम् ।
कालीं तारं पठेदन्ते मन्त्रस्यास्य महेश्वरि ॥ ८ ॥
उग्रतारामनोरेप स्यात् सञ्जीवनको मनुः ।

वासनां मूलमन्त्रस्य जपेदन्ते महेश्वरि ॥ ६ ॥
 छिन्नमस्तामनोरेष स्यात् सञ्जीवनको मनुः ।
 परामादौ जपेद् देवि काममन्ते तथैव च ॥ १० ॥
 सुमुखीमन्त्रराजस्य भवेत् सञ्जीवनं प्रिये ।
 तारद्वयं जपेन्मन्त्री मन्त्रान्ते मान्त्रिकेश्वरि ॥ ११ ॥
 सरस्वतीमनोरेष स्यात् सञ्जीवनको मनुः ।
 विश्वमन्ते जपेदादौ ठद्वयं कालिकेश्वरि ॥ १२ ॥
 अन्नपूर्णांमनोर्येन भवेत् सञ्जीवनं परम् ।
 वाणीमन्ते जपेदादौ कामराजं च साधकः ॥ १३ ॥
 महालक्ष्मीमनोर्देवि भवेत् सञ्जीवनं परम् ।
 कूर्चमादौ परामन्ते जपेत् साधकसत्तमः ॥ १४ ॥
 शारिकांमूलमन्त्रस्य भवेत् सञ्जीवनं प्रिये ।
 कामराजं जपेदादौ मायाबीजं तथाश्चले ॥ १५ ॥
 शारदामन्त्रराजस्य सञ्जीवनमनुः स्मृतः ।
 मन्मथं शक्तिबीजं च जपेदादौ च साधकः ॥ १६ ॥
 इन्द्राक्षीमूलमन्त्रस्य सञ्जीवनमनुः परः ।
 मृत्लावीजं जपेद् देवि प्रणवं च वनाश्चले ॥ १७ ॥
 वगतामन्त्रराजस्य भवेत् सञ्जीवनं परम् ।
 तारकं मूलमन्त्रान्ते त्रिरुचार्यं जपेत् प्रिये ॥ १८ ॥
 तुर्यामन्त्रस्य निर्णीतः सञ्जीवनमनुः परः ।
 वह्निबीजं जपेदन्ते शक्तिमादौ महेश्वरि ॥ १९ ॥
 राक्षीमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं सञ्जीवनकरः स्मृतः ।
 कूर्चमादौ च तुरगं जपेदन्ते महेश्वरि ॥ २० ॥
 ज्वालामुखीमनोरेष मन्त्रः सञ्जीवनाभिधः ।
 वाग्मवं प्रणवादीं च ठद्वयान्ते जपेत् पराम् ॥ २१ ॥
 एष सञ्जीवनो मन्त्रो भीटाभगवतीमनोः ।

तारमन्ते रमामादौ जपेत् साधकसत्तमः ॥ २२ ॥
 गणेश्वरीकालरात्र्याः स्यात् सञ्जीवनको मनुः ।
 कूर्धमादौ हरान्ते मां जपेत् साधकसत्तमैः ॥ २३ ॥
 भवानीमूलमन्त्रस्य भवेत् सञ्जीवनं परम् ।
 मायामुद्यार्य देवेशि त्रिरादौ त्रिस्तथाञ्जले ॥ २४ ॥
 सञ्जीवनमनुदेवि स्याद्ब्रह्मयोगिनीमनोः ।
 मठमन्ते मठं चादौ जपेत् पार्वति कौलिकः ॥ २५ ॥
 मन्त्रोऽयं धूम्रवाराह्या मनोः सञ्जीवनाभिधः ।
 हरितं मूलमन्त्रान्ते जपेदादौ च मन्मथम् ॥ २६ ॥
 सिद्धलक्ष्मीमनोरेष स्यात् सञ्जीवनको मनुः ।
 काद्वामादौ रमामन्ते जपेत् साधकसत्तमः ॥ २७ ॥
 भवेत् सञ्जीवनं देवि कुलवागीश्वरीमनोः ।
 काममादौ महादेवि जपेदन्ते रमां शिवे ॥ २८ ॥
 पद्मावतीमनोरेष स्मृतः सञ्जीवनो मनुः ।
 वागुरां पङ्कजान्ते च प्रणवादाौ परां जपेत् ॥ २९ ॥
 कुब्जिकामूलमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं जीवनाभिधः ।
 बाह्यिकं प्रणवादाौ च मूलान्ते तु शिवं जपेत् ॥ ३० ॥
 गौरीमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं स्यात् सञ्जीवनकाभिधः ।
 कूटमन्ते विश्वमादौ जपेत् पार्वति साधकः ॥ ३१ ॥
 खेचरीमन्त्रराजस्य भवेत् सञ्जीवनं शिवे ।
 वाशीमादौ परामन्ते जपेन्मान्त्रिकसत्तमः ॥ ३२ ॥
 भवेत् सञ्जीवनं देवि नीलास्रस्वतीमनोः ।
 वाग्भवं प्रणवादाौ च काममन्ते जपेत् शिवे ॥ ३३ ॥
 एष सञ्जीवनो मन्त्रः पराशक्तिमनोः स्मृतः ।

अधुना शैवमन्त्राणां निष्क्रीलानां महेश्वरि ॥ ३४ ॥
 वक्ष्ये तत्त्वं रहस्यं ते सञ्जीवनकरं परम् ।
 मूलमन्त्राञ्चले मन्त्री जपेत् तारं पृथक् पृथक् ॥ ३५ ॥
 सर्वेषां शैवमन्त्राणां भवेत् सञ्जीवनं प्रिये ।
 तथापि कीलितानां ते सञ्जीवनमनूत् हुवे ॥ ३६ ॥
 येषां साधनमात्रेण मूलविद्याशु सिध्यति ।
 सूर्यनामाक्षरद्वन्द्वं जपेदादौ च साधकः ॥ ३७ ॥
 मृत्युञ्जयमनोरेप मन्त्रः सञ्जीवनाभिधः ।
 विश्वमादौ विश्वमन्ते जपेन्मान्त्रिकनायकः ॥ ३८ ॥
 अमृतेश्वरमन्त्रस्य भवेत् सञ्जीवनं परम् ।
 बटुकायेति तारादौ जपेत् पार्वति साधकः ॥ ३९ ॥
 सञ्जीवनमनुः प्रोक्तो बटुकस्यैप दुर्लभः ।
 शिवं च प्रणवादाँ तु जपेत् साधकवन्दिते ॥ ४० ॥
 श्रीनीलकण्ठमन्त्रस्य मन्त्रः सञ्जीवनाभिधः ।
 परामादौ त्रिरुच्चार्य जपादौ सञ्जपेत् सुधीः ॥ ४१ ॥
 सद्योजातमनोरेप स्मृतः सञ्जीवनो मनुः ।
 शिवमन्ते द्विरुच्चार्य जपेद् देवि जपादितः ॥ ४२ ॥
 महागणपतेर्मन्त्रो मनोः सञ्जीवनाभिधः ।
 वज्रबीजानि मूलादौ जपेत् पार्वति साधकः ॥ ४३ ॥
 अधोरदेवमन्त्रस्य मनुः सञ्जीवनः स्मृतः ।
 निर्दोषो मन्त्रराजोऽयं महाकालस्य पार्वति ॥ ४४ ॥
 अस्योच्चारणमात्रेण मन्त्राः सिध्यन्ति सर्वदा ।
 कूटत्रयेभ्यो देवेशि द्वितीयाक्षरमुच्चरेत् ॥ ४५ ॥
 जपेत् कामेशमन्त्रस्य भवेत् सञ्जीवनं शिवे ।
 अथाहं वैष्णवानां ते मनूनां वक्षिष जीवनम् ॥ ४६ ॥

याञ्जन्वा साधको देवि भवेद्भैरवसन्निभः ।
 हरितं मूलमन्त्रान्त जपेत् पार्वति साधकः ॥ ४७ ॥
 लक्ष्मीनारायणमनोर्भवेत् सञ्जीवनं परम् ।
 शक्तिमन्ते मनोरादौ वाग्भवं साधको जपेत् ॥ ४८ ॥
 श्रीराधाकृष्णमन्त्रस्य सञ्जीवनमनुः स्मृतः ।
 विश्वान्ते प्रणवं देवि जपेत् साधकसत्तमः ॥ ४९ ॥
 विष्णुमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं स्मृतः सञ्जीवनाभिधः ।
 नृवीजं प्रथमं देवि प्रणवं चाञ्चले जपेत् ॥ ५० ॥
 लक्ष्मीनृसिंहमन्त्रस्य मन्त्रः सञ्जीवनाभिधः ।
 रमामन्ते त्रिरुचार्य जपेदानन्दनिर्भरे ॥ ५१ ॥
 लक्ष्मीवराहमन्त्रस्य सञ्जीवनमनुः स्मृतः ।
 परायुगं जपेदादौ मन्त्रराजस्य पार्वति ॥ ५२ ॥
 मन्त्रो भार्गवरामस्य मनोः सञ्जीवनः स्मृतः ।
 मन्त्रान्ते प्रणवं देवि तारादौ सकलां जपेत् ॥ ५३ ॥
 श्रीसीताराममन्त्रस्य मनोः सञ्जीवनो मनुः ।
 विश्वमादौ परामन्ते जपेत् पार्वति मान्त्रिकः ॥ ५४ ॥
 जनार्दनमनोरेष मन्त्रः सञ्जीवनः स्मृतः ।
 परामादौ परामन्ते सतारां साधको जपेत् ॥ ५५ ॥
 विश्वसेनमनोरेष म्यात् सञ्जीवनको मनुः ।
 रमामादौ रमामन्ते जपादौ सञ्जपेत् सुधीः ॥ ५६ ॥
 श्रीलक्ष्मीवामुठेवस्य मनोः सञ्जीवनो मनुः ।
 इतीदं मन्त्रमर्च्यं रहस्यं माग्मद्भुतम् ।
 तव भक्त्या मयाख्यातं गोपनीयं स्वयोनित् ॥ ५७ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्र-त्रिंशोऽध्याये मन्त्रमञ्जीवन-
 विधिनिरूपण पष्ठः पटलः ॥ ६ ॥

सप्तमः पटलः ।

श्रीमैरव उवाच ।

अधुना कथयिष्यामि विद्या शापहरीं शिवे ।
 सर्वेषामेव मन्त्राणां कलौ निस्तेजसां शृणु ॥ १ ॥
 या बाला भैरवी सैव सैव त्रिपुरसुन्दरी ।
 त्रिपुरा यास्ति सा काली श्यामा सैव परा स्मृता ॥ २ ॥
 तार परां रमां चाले शिवशाप विमोचय ।
 विमोचय हर नीरं चालाशापहरी स्मृता ॥ ३ ॥
 वाणी शरत् स्मरो रुद्रशापं मोचय मोचय ।
 तुरग ठद्वयं देवि भैरवीशापमोचनम् । ॥ ४ ॥
 चालापीजत्रयं कूटमाद्यं तारं परा रमाम् ।
 सदाशिवस्य शाप च मोचय-द्वयमुद्धरेत् ॥ ५ ॥
 शरत् कूट पठेदन्ते विद्येयं शापहारिणी ।
 श्यामा परमविद्येयं द्वाविंशत्यक्षरी परा ॥ ६ ॥
 महार्थीषोढशीविद्या सर्वदोषविवर्जिता ।
 तथापि दुर्लभा विद्या वक्ष्येऽह शापहारिणीम् ॥ ७ ॥
 द्वाविंशत्यक्षरीदेव्या यथा मन्त्रो हि सिद्ध्यति ।
 कालीं हर्चं पर नाम दक्षिणे कालिके तथा ॥ ८ ॥
 वसिष्ठशाप प्रोक्षार्य मोचय-द्वयमीश्वरि ।
 कालीं हर्चं परा नीरमेषा स्याच्छापहारिणी ॥ ९ ॥
 कालीं भीमा तट भद्रकालि भीमा शिवस्य हि ।

- शापं मोचय-युग्मापो विद्येयं शापहारिणी ॥ १० ॥
 तारं परां च मातङ्गि कालशापं विमोचय ।
 तुरगं नीरमन्ते तु विद्येयं शापहारिणी ॥ ११ ॥
 मायां भैरवशापं च मोचय-द्वयमञ्जले ।
 मायां स्याद्भुवनेश्वर्या विद्येयं शापहारिणी ॥ १२ ॥
 प्रणवं कामिनीं मायां ब्रह्मशापं विमोचय ।
 विमोचयापस्ताराया विद्येयं शापहारिणी ॥ १३ ॥
 वासनां कमलां मायां रुद्रशापं विमोचय ।
 मोचयापो मयारूपातं छिन्नमस्ताङ्गमोचनम् ॥ १४ ॥
 वाग्भनं कामराजं च शिवशापं विमोचय ।
 परां नीरामियं विद्या सुमुख्याः शापहारिणी ॥ १५ ॥
 प्रणवं वामनां तारं सरस्वति वदेत् ततः ।
 दुर्वासःशापं मुञ्चाशु ठद्वयं शापमोचनम् ॥ १६ ॥
 तारं परामन्नपूर्णे शिवशापं विमोचय ।
 कूर्चं हरं वनं देवि विद्येयं शापहारिणी ॥ १७ ॥
 तारं रमां महालक्ष्मि विष्णुशापं विमोचय ।
 तुरगं नीरमीशानि विद्येयं शापहारिणी ॥ १८ ॥
 तारं च सिन्धुरं देवि शारिके ब्रह्मलाञ्छनम् ।
 मोचय-द्वयमापश्च विद्येयं शापहारिणी ॥ १९ ॥
 तारं मायां शारदे च विष्णुशापं विमोचय ।
 शक्तिनीरं महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ २० ॥
 तारं वागीं शग्न्काममिन्द्राचि ब्रह्मलाञ्छनम् ।
 मोचय द्वयमापश्च विद्येयं शापहारिणी ॥ २१ ॥
 तार मृत्नां च वगले रुद्रशापं विमोचय ।
 तार मृदं वनं देवि विद्येयं शापहारिणी ॥ २२ ॥

तारं तारां च तुर्ये तु शिवशापं विमोचय ।
 तारकं ठद्वयं देवि विद्येयं शापहारिणी ॥ २३ ॥
 तारं वह्निं शरद्रात्रिं ब्रह्मशापं विमोचय ।
 विमोचय वनं देवि विद्येयं शापहारिणी ॥ २४ ॥
 तारं रमां परां ज्वालामुखि भैरवलाञ्छनम् ।
 कूर्चं नीरं महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ २५ ॥
 तारं परां रमां भीडे ध्रुवशापं विमोचय ।
 मोचयापो महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ २६ ॥
 तारं वाणीं च डिम्बं च कालरात्रि शिवस्य च ।
 शापं मोचय नीरं च विद्येयं शापहारिणी ॥ २७ ॥
 तारं रमां रमां तारं रुद्रशापं विमोचय ।
 कूर्चं हरं वनं देवि विद्येयं शापहारिणी ॥ २८ ॥
 तारं परां परां तारं वज्रयोगिनि प्रोद्धरेत् ।
 शिवशापं मोचयापो विद्येयं शापहारिणी ॥ २९ ॥
 तारं रमां च वाराहि नारदाङ्गं विमोचय ।
 मठं नीरं महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ ३० ॥
 तारं रमां सिद्धलक्ष्मि सिद्धशापं विमोचय ।
 वाणी शरत् स्मरो नीरं विद्येयं शापहारिणी ॥ ३१ ॥
 तारं व्योपं रमां काञ्चनां कुलवागीश्वरि स्फुटम् ।
 शिवशापं च मुञ्चापो विद्येयं शापहारिणी ॥ ३२ ॥
 तारं मायां च पद्मं च पद्मावति हरेस्तथा ।
 शापं मुञ्चयुगं नीरं विद्येयं शापहारिणी ॥ ३३ ॥
 तारे मायां कुञ्जिके च जद्गुशापं विमोचय ।
 नीरमन्ते महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ ३४ ॥
 तारं शिवं गौरि भृगोः शापं मोचय मोक्ष्य ।

नीरमन्ते मनोर्देवि विद्येयं शापहारिणी ॥ ३५ ॥
 * (तारं खेचरि रुद्रस्य शापं मोचय मोचय ।
 परां नीरं महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ ३६ ॥)
 तारं वाणी च नीलेति सरस्वति हरिच्छलम् ।
 मोचयापो मनोरन्ते विद्येयं शापहारिणी ॥ ३७ ॥
 तारं शक्तिः पराशक्ते शिवशापं विमोचय ।
 विमोचय शरन्नीरं विद्येयं शापहारिणी ॥ ३८ ॥
 अधुना शैवमन्त्राणां कीलितानां महेश्वरि ।
 सर्वसाधारणीं विद्यां चक्ष्येऽहं शापहारिणीम् ॥ ३९ ॥
 निष्कीलितानां मन्त्राणां विद्यां शापहरीं शृणु ।
 यस्या उच्चारमात्रेण दुष्टमन्त्रोऽपि सिध्यति ॥ ४० ॥
 तारं परां रमां वाणीं कामं शक्तिं सदाशिव ।
 शिवशापं मोचयापो विद्येयं शापहारिणी ॥ ४१ ॥
 तारं हृजं शरद्रुद्रशापं मोचय मोचय ।
 शरद्हृजं च तारं च विद्येयं शापहारिणी ॥ ४२ ॥
 तारं ततोऽमृतेशान शिवशापं विमोचय ।
 युग्ममन्ते तथा तारं विद्येयं शापहारिणी ॥ ४३ ॥
 तारं परां च बहुक ब्रह्मशापं विमोचय ।
 द्वयं च देवीमण्यवो विद्येयं शापहारिणी ॥ ४४ ॥
 तारं च नीलकण्ठेति दुर्वासाङ्गं विमोचय ।
 मोचयापो महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ ४५ ॥
 तारं ब्रुविः परा तारं सद्योजात रविच्छलम् ।
 मोचय उद्वयं देवि विद्येयं शापहारिणी ॥ ४६ ॥
 तारं शिवं गणेशान रुद्रशापं विमोचय ।

वनमन्ते महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ ४७ ॥
 तारमाद्यक्षरहविदेव स्वच्छन्दनायक ।
 शिवशापं मोचयापो विद्येयं शापहारिणी ॥ ४८ ॥
 तारं कूर्चं परां देवि महाकाल विधिञ्चलम् ।
 मोचय-द्वयमापश्च विद्येयं शापहारिणी ॥ ४९ ॥
 वाग्भवं कामशक्तिश्च भैरवाङ्कं विमोचय ।
 तारं परामाद्यबीजं विद्येयं शापहारिणी ॥ ५० ॥
 अथ वैष्णवमन्त्राणां शृणु पार्वति सादरम् ।
 विद्यां शापहरां सद्यो मन्त्रसिद्धिर्भवेद् यतः ॥ ५१ ॥
 तारं रमां च लक्ष्मीति नारायण शिवञ्चलम् ।
 मोचय-द्वयमापश्च विद्येयं शापहारिणी ॥ ५२ ॥
 तारं शक्तिः परा तारं राधाकृष्ण विधिञ्चलम् ।
 मोचयापो महादेवि विद्येयं शापहारिणी ॥ ५३ ॥
 तारं परां रमां विष्णो रुद्रशापं विमोचय ।
 तारं ठद्वयमन्ते च विद्येयं शापहारिणी ॥ ५४ ॥
 तारं परा नृवीजं च नरमिह शिवञ्चलम् ।
 मोचय-द्वयमापश्च विद्येयं शापहारिणी ॥ ५५ ॥
 तारं रमां च लक्ष्मीति वराह हरिलाञ्छनम् ।
 मोचय-द्वयमापोऽन्ते विद्येयं शापहारिणी ॥ ५६ ॥
 तारं कूर्चं मार्गवेति शुक्रशापं विमोचय ।
 तुरगं ठद्वयं देवि त्रिद्येयं शापहारिणी ॥ ६७ ॥
 तारं रमां राममद्र गुरुशापं विमोचय ।
 हरं ठद्वयमन्ते च विद्येयं शापहारिणी ॥ ५८ ॥
 * (तारं रमा रमा तारं जनार्दन विधिञ्चलम् ।

मोचयापो महादेवि विधेयं शापहारिणी ॥ ५६ ॥
 तारं परां रमां तारं विश्वक्सेन मनुञ्चलम् ।
 मोचय-द्वयमापश्च विधेयं शापहारिणी ॥ ६० ॥
 तारं रमा रमा लक्ष्मीवासुदेव शिवञ्चलम् ।
 मोचय-द्वयमापश्च विधेयं शापहारिणी ॥ ६१ ॥
 इतीदं परमं तत्त्वं रहस्यं सारमुत्तमम् ।
 गुह्यं सर्वस्वमीशानि गोपनीयं विशेषतः ॥ ६२ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये शापहरीविद्योद्धार-
 निरूपणं सप्तमः पटलः ॥ ७ ॥

अथ

अष्टमः पटलः

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना कथयिष्यामि जपसाधनमुत्तमम् ।
 येन साधितमात्रेण मन्त्रसिद्धिः प्रजायते ॥ १ ॥
 गुरुपादप्रसादेन श्रीविद्या यदि लभ्यते ।
 पुरस्क्रियाजपेनैव चेत्तां साधयितुं क्षमः ॥ २ ॥
 वाग्मी धनी जयी शूर इह भोगी स भूपतिः ।
 परत्र साधको देवि भवेद् भैरवसन्निभः ॥ ३ ॥
 मुदिने शुभनक्षत्रे प्रातःकृत्यं विधाय च ।

म्वगृहं म्वगुरुं नीत्वा नत्वा पादां महेश्वरि ॥ ४ ॥
 प्रक्षाल्य पूजायतने श्रीचक्रं पूजयेच्छिवे ।
 सिन्दूरेण लिखेत् त्र्यस्रं गुरुं तत्र निवेशयेत् ॥ ५ ॥
 तारं शिवत्रयं देवि गुरवे पदमुचरेत् ।
 विश्वमन्त्रे महादेवि गुरुमन्त्रोऽप्यमुत्तमः ॥ ६ ॥
 अनेन मूलमन्त्रेण गुरुं संपूजयेत् सुधीः ।
 मारुकाभिः ममं देवि यथास्थानेषु पार्वति ॥ ७ ॥
 गन्धाक्षतप्रसूनाद्यैर्द्रव्यैर्देवि शुभाम्बरैः ।
 गुरुं सन्तोषयेत् तत्र दक्षिणाभिः कुलामृतैः ॥ ८ ॥
 तदाज्ञां शिरसादाय जपाय साधकोत्तमः ।
 रवां प्रातर्महादेवि गुरुं नत्वा च साधकः ॥ ९ ॥
 प्राहमुखः प्रणतो भूत्वा जपेदष्टोत्तरं शतम् ।
 शिवशक्त्योः पृथग् देवि जपं संपाद्य साधकः ॥ १० ॥
 पडङ्गं मूलमन्त्रस्य दशांशेन जपेत् ततः ।
 ततो देवि जपेन्मन्त्री छन्दोमुनिमनुं ततः ॥ ११ ॥
 ततो देवि जयी जप्त्वा होमं कुर्याद् दशांशतः ।
 तर्पयित्वा दशांशेन मार्जयेत् तद्दशांशतः ॥ १२ ॥
 भोजयित्वा दशांशेन जपमिद्धिर्भवेत् ततः ।
 जपात् सिद्धिर्जपात् सिद्धिर्जपात् सिद्धिर्महेश्वरि ॥ १३ ॥
 न स्तवान्नार्चनाद् ध्यानात् सिद्धिर्भवति तादृशी ।
 पारायणजपेनास्ति यादृशी मन्त्रिणां शिवे ॥ १४ ॥
 श्रीदेव्युवाच ।
 भगवन् परमेशान साधकानां हितेच्छया ।
 पारायणजपं मृष्टि यद्यहं तव बल्लभा ॥ १५ ॥
 श्रीभैरव उवाच ।

देवि पारायणं वक्ष्ये विद्याजपफलाप्तये ।
 येन मिद्धिपुतो मन्त्री भवेद्भैरवमन्त्रिणः ॥ १६ ॥
 अमंश्याताश्च विख्याताः पारायणजपाः प्रिये ।
 तेषां तत्त्वं परं वक्ष्ये येन ब्रह्ममयो भवेत् ॥ १७ ॥
 पारायणस्तु स जपः सम्यग् यद् ब्रह्मचिन्तनम् ।
 तस्यैव सगुणस्यात्र चिन्तनं घटिकाजपः ॥ १८ ॥
 द्विविधोऽयं जपो देवि सगुणो निर्गुणस्तथा ।
 सिद्धः साध्य इति स्मृत्या जपेत् पारायणं मनुम् ॥ १९ ॥
 कलेर्धुंगारम्भदिने दिनेशो हृत्क्षेत्रबीजेऽभ्युदितो बभूव ।
 तदादि नित्यं घटिककमानात् प्रत्यक्षरं याति दिने दिनेऽर्कः । २० ।
 नवार्णमन्त्रावलिमेति सूर्यो मध्यन्दिने सायमथ प्रभाते ।
 त्रिभागमाद्यन्तरयोस्तथान्ते विधाय मन्त्रस्य जपेन्मुमुक्षुः ॥ २१ ॥
 एकादिपञ्चाशतिवर्षपङ्क्तया संयोज्य मन्त्रस्य नवाक्षराणि ।
 घटीप्रमाणाः कृत्वा मातृकाया भवन्ति वर्णा मन्त्रराजसिद्ध्यै ॥ २२ ॥
 आई-विभूषितां कृत्वा मातृकां हंमभूषिताम् ।
 मूलविद्यां जपेन्मन्त्री शिवशक्तिमयीं शिवे ॥ २३ ॥
 पञ्चनादान् परित्यज्य यो जपेत् षोडशाक्षरीम् ।
 पञ्चपष्टाक्षरीमूलान् पञ्चनादात्मको भवेत् ॥ २४ ॥
 आदितो देवि विद्यादौ विद्यामध्ये तदग्रतः ।
 विद्यान्तेऽपि त्यजेद्विद्यां शिवरूपां शिवो भवेत् ॥ २५ ॥
 शहके विश्वरूपोऽपि सूर्योऽकारे तदोदितः ।
 तदा प्रभृति लोकेऽस्मिन् मातृकासु चरेद्रविः ॥ २६ ॥
 वासनावशतस्त्र्यक्षो बह्निजेजोमयो भवेत् ।
 लक्ष्मीं प्राप्य शिवो मन्त्री मौभाग्यान्ता यथाक्रमम् ॥ २७ ॥
 पयोद्विद्यया विद्यामाई पञ्चनितां क्रमात् ।

हंसान्तां सञ्जपेद् देवि मन्त्री मातृकया सदा ॥ २८ ॥
 श्रयं पारायणो नाम जपः सिद्धिप्रदः कर्त्ता ।
 महाश्रीषोडशीविद्यामष्टभूतिमयीं पराम् ॥ २९ ॥
 वेदादिभूतां प्रजपेन्मातृकाभिः कुलाश्रयः ।
 इदं रहस्यं परमं पारायणजपात्मकम् ।
 ब्रह्मविद्यालपोत्थानं नाख्येयं ब्रह्मवादिभिः ॥ ३० ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये पारायणजपविधि-
 निरूपणमष्टमः पटलः ॥ ८ ॥

श्रथं

नवमः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अथाहं सर्वमन्त्राणां वक्ष्ये संपुटसङ्क्रमम् ।
 यं विज्ञाय भवेद् देवि सर्वसौख्यमयः सुधीः ॥ १ ॥
 बालायाः शक्तिंवीजं तु दद्यादादौ महेश्वरि ।
 बालात्रिपुरसुन्दर्याः संपुटाख्योऽस्त्ययं मनुः ॥ २ ॥
 मायात्रयं पठेदन्ते त्रिकूटाया महेश्वरि ।
 साध्यस्त्रिपुरमैरव्याः संपुटाख्योऽस्त्ययं मनुः ॥ ३ ॥
 शक्त्यादिक्लृष्टं मन्त्रस्य दद्यादादौ जपेन्मनुम् ।
 महात्रिपुरसुन्दर्या मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ४ ॥
 रयामान्ति दक्षिणाकाली द्वाविंशत्यक्षरी शिवे ।

सर्वदोषविनिर्मुक्ता पुरापि कथितं मया ॥ ५ ॥
 भद्रिकामञ्चले दत्त्वा जपेन्मूलं महेश्वरि ।
 भद्रकात्या अयं मन्त्रः संपुटाख्योऽस्ति सुन्दरि ॥ ६ ॥
 तारमन्ते जपेद् देवि त्रिवारं मोक्षरेत् सुधीः ।
 राजमातङ्गिनीदेव्याः संपुटाख्योऽस्त्ययं मनुः ॥ ७ ॥
 विश्वान्ते च परावीर्जं दशवारं पठेच्छिवे ।
 मन्त्रोऽयं भुवनेश्वर्याः संपुटाख्यः सुसिद्धिदः ॥ ८ ॥
 तुरगं मूलमन्त्रादौ जपेत् पार्वति साधकः ।
 उग्रतारामनोरेष मन्त्रः श्रीसंपुटाभिधः ॥ ९ ॥
 मायाद्वयं जपेदन्ते साधकः साधकेश्वरि ।
 मन्त्रोऽयं छिन्नमस्तायाः संपुटाख्योऽतिदुर्लभः ॥ १० ॥
 पञ्चत्रयं पठेदादौ मायामन्ते महेश्वरि ।
 देव्या उच्छिष्टमातङ्गाः संपुटाख्योऽस्त्ययं मनुः ॥ ११ ॥
 वाग्भवं च मनोरन्ते पठेत् साधकसत्तमः ।
 सरस्वत्या मनोर्देवि मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ १२ ॥
 तारं कामं मनोरन्ते दद्यात् पार्वति साधकः ।
 अन्नपूर्णां मनोरेष मनुः स्यात् संपुटाभिधः ॥ १३ ॥
 वाग्भवं प्रथमं दद्यादन्ते दद्याच्च मन्मथम् ।
 देवताया महालक्ष्म्याः संपुटाख्योऽस्त्ययं मनुः ॥ १४ ॥
 सिन्धुरं साधको दद्यान्मनोरन्ते महेश्वरि ।
 शारिकामूलमन्त्रस्य मन्त्रः संपुटकाभिधः ॥ १५ ॥
 तारं कामं मनोरन्ते पठेत् साधकसत्तमः ।
 शारदायाः सरस्वत्या मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ १६ ॥
 शक्तिमादौ पठेन्मन्त्री वाणीमन्ते महेश्वरि ॥

इन्द्राच्या वज्रहस्ताया मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ १७ ॥
 रमनां मृत्तिकाबीजं मनोरन्ते पठेत् सुधीः ।
 श्रीदेव्या व्रगलामुख्या मन्त्रः संपुटकाभिधः ॥ १८ ॥
 तारं दद्यान्मनोरन्ते जपेत् पार्वति साधकः ।
 महातुर्षा मनोरेप संपुटाख्योऽस्ति सिद्धिदः ॥ १९ ॥
 वह्निं वाणीं पठेदन्ते जपेत् पार्वति साधकः ।
 महाराज्ञा मनोरेप मनुः स्यात् संपुटाभिधः ॥ २० ॥
 कूर्चमादौ हरं चान्ते जपेन्मूलं महेश्वरि ।
 ज्वालामुख्या अयं मन्त्रः संपुटाख्योऽस्ति पार्वति ॥ २१ ॥
 तारं शक्तिं मनोरन्ते ठद्वयं प्रथमं पठेत् ।
 संपुटाख्योऽस्त्ययं मन्त्रो भीटाया देवदूर्लभः ॥ २२ ॥
 कुरु बीजं जपेदादौ विश्वान्ते प्रणवं पठेत् ।
 कालरात्रिमनोरेप मन्त्रः संपुटकारणम् ॥ २३ ॥
 रमां तारं पठेदन्ते कूर्चमादौ महेश्वरि ।
 भवानीमूलमन्त्रस्य संपुटोऽयं मधेरितः ॥ २४ ॥
 तारादौ सकलां दद्यादन्ते तारं जपेत् प्रिये ।
 संपुटो वरिष्ठो देवि श्रीऋजयोगिनीमनोः ॥ २५ ॥
 मठरीजं जपेदादौ मन्त्रान्ते पङ्कजं जपेत् ।
 मन्त्रोऽयं धूम्रनाराय्याः संपुटाख्यो मधेरितः ॥ २६ ॥
 कामराजं जपेदादौ विश्वान्ते वाग्भवं जपेत् ।
 मिद्वलक्ष्मीमनोरेप संपुटो वरिष्ठो मया ॥ २७ ॥
 स्पृहामादौ जपेद् देवि वनान्ते पङ्कजं जपेत् ।
 मन्त्रोऽयं संपुटाख्योऽस्ति कुलनागीश्वरीमनोः ॥ २८ ॥
 कामराजं जपेदादौ वनान्ते सकला जपेत् ।
 अष्टाशीमनोरेप मन्त्रः स्यात् संपुटाभिधः ॥ २९ ॥

वागुरां प्रणवादां च वनान्ते पङ्कजं जपेत् ।
 कुञ्जिकामूलमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ३० ॥
 मठमादां महादेवि ठद्वयान्ते शिवं जपेत् ।
 गौरीमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटो वरिष्ठो मया ॥ ३१ ॥
 विश्वान्ते सञ्जपेत् कृटं कृटादां शरद्व जपेत् ।
 खंचरीमूलमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ३२ ॥
 कूर्चं जपेन्मनोरादां वनान्ते तुरगं जपेत् ।
 मनोनीलसरस्वत्याः संपुटो वरिष्ठो मया ॥ ३३ ॥
 चाग्भवं प्रथमं देवि प्रणवं ठद्वयाञ्चले ।
 पराशक्तिमनोरेप मन्त्रः संपुटकारणम् ॥ ३४ ॥
 निष्क्रीलिताना मन्त्राणां शैवानां कुलपूजिते ।
 सर्वसाधारणं वक्ष्ये संपुटं मुरपूजिते ॥ ३५ ॥
 तारद्वयं जपेदादां मध्ये नामाञ्चले पराम् ।
 सर्वेषां शैवमन्त्राणां संपुटाख्योऽस्त्ययं मनुः ॥ ३६ ॥
 तारं हृज्ज पठेन्मध्ये पालय-द्वयमादितः ।
 मृत्पुञ्जयमनोरेप संपुटो वरिष्ठो मया ॥ ३७ ॥
 विश्वमादां महादेवि शक्तिमन्ते जपेत् सुधीः ।
 अमृतेश्वरमन्त्रस्य संपुटाख्योऽस्त्ययं मनुः ॥ ३८ ॥
 कुरु द्वयादां प्रणव परान्तेऽपि कुरु-द्वयम् ।
 संपुटाख्यो मनुः श्रोत्रो वटुकस्य मया शिवे ॥ ३९ ॥
 हरित द्विः ममुचार्य मध्ये नाम ततः पराम् ।
 मन्त्रोऽयं नीलकण्ठस्य संपुटाख्यो मयेरितः ॥ ४० ॥
 तारमन्ते परामादां जपेत् साधकमत्तमः ।
 मद्योजातस्य मन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ४१ ॥
 परान्त्य शिवान्ते च प्रणवान्ते शिवत्रयम् ।

महागणपतेरेष मन्त्रः संपुटकारकः ॥ ४२ ॥
 विश्ववीजं जपेदादौ विश्वमन्ते जपेत् प्रिये ।
 मन्त्रोऽस्त्यघोरदेवस्य वर्णितः संपुटाभिधः ॥ ४३ ॥
 कूटमादौ महादेवि कूटान्ते वाग्मवं जपेत् ।
 श्रीकामेश्वरमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ४४ ॥
 एतेषामपि मन्त्राणां शैवानां कुलनायिके ।
 निष्क्रीलितो महाकालमन्त्रो दोषविवर्जितः ॥ ४५ ॥
 श्रधुना वैष्णवानां ते मन्त्राणां परमेश्वरि ।
 वच्ये संपुटमन्त्रांश्च साधकानां हितेच्छया ॥ ४६ ॥
 नामान्ते कमलां देवि विश्वान्ते प्रणवं जपेत् ।
 लक्ष्मीनारायणमनोर्मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ४७ ॥
 हरमादौ महादेवि ठह्वयान्ते रमां जपेत् ।
 श्रीराधाकृष्णमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ४८ ॥
 तारमन्ते जपेदादौ विश्वं विश्वसमर्चिते ।
 श्रीविष्णुमूलमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ४९ ॥
 स्मरमादौ जपेद् देवि रमावीजं तथाञ्चले ।
 लक्ष्मीनृसिंहमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ५० ॥
 विश्वमादौ मनोर्देवि नाम्नोऽग्रे सकलां जपेत् ।
 लक्ष्मीवराहमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ५१ ॥
 सरोजं प्रथमं देवि वनान्ते च रमां जपेत् ।
 जामदग्न्यमनोरेष मन्त्रः संपुटकारकः ॥ ५२ ॥
 तारमन्ते वनं चादौ जपेत् साधकसत्तमः ।
 श्रीसीताराममन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिधः ॥ ५३ ॥
 विश्वान्ते नाम देवेशि मापृगं प्रथमं जपेत् ।

श्रीजनार्दनमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिषः ॥ ५४ ॥
 परामादौ परामन्ते जपेत् साधकनायकः ।
 विश्वक्सेनमनोरेष मन्त्रः संपुटकारकः ॥ ५५ ॥
 वाणीमादौ जपेद् देवि लक्ष्मीमन्ते महेश्वरि ।
 श्रीवासुदेवमन्त्रस्य मन्त्रोऽयं संपुटाभिषः ॥ ५६ ॥
 इतीदं मन्त्रसर्वस्वं रहस्यं तत्त्वमुत्तमम् ।
 तव स्नेहेन निर्णीतं गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ ५७ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये संपुटवि-
 धितिरूपस्यं नवमः पटलः ॥ ६ ॥

अथ

दशमः पटलः

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्येऽहं पुरश्चरणसाधनम् ।
 येन साधितमात्रेण मन्त्रः सिद्धिप्रदो भवेत् ॥ १ ॥
 जीवहीनो यथा देही' सर्वकर्मसु न क्षमः ।
 पुरश्चरणहीनो हि न मन्त्रः सिद्धिदायकः ॥ २ ॥
 वर्णालक्षं जपेन्मन्त्रं तदर्धं वा महेश्वरि ।
 एकलघावधिं कुर्यान्नातो न्यूनं कदाचन ॥ ३ ॥
 वटेऽरण्ये श्मशाने च शून्यागारे चतुष्पथे ।

अर्धरात्रेऽपि मध्याह्ने पुरश्चरणमारभेत् ॥ ४ ॥
 सुदिने शुभनक्षत्रे सुमुहूर्ते महेश्वरि ।
 स्वगुरुं पूजयित्वा दौ पुरश्चर्यां समारभेत् ॥ ५ ॥
 गुरोराज्ञां समादाय स्नात्वा वेदीं चरेत् सुधीः ।
 चतुष्कोणामीशदिशि स्वहस्तपरिविस्तृताम् ॥ ६ ॥
 तत्र लिप्त्वा महादेवि सिन्दूरेणाष्टगन्धकैः ।
 लिखेद् विन्दुत्रयस्रमादौ षडश्रं वृत्तमण्डलम् ॥ ७ ॥
 वसुपत्रं रघुत्ताढ्यं भूगेहेनोपशोभितम् ।
 पुरश्चर्यायन्त्रमेतद्गदितं गिरिजे मया ॥ ८ ॥
 सर्वसाधारणं पूज्यं साधकैस्तत्त्वदर्शिभिः ।
 इन्द्राग्निपमसाद-वरुणानिलवित्तदाः ॥ ९ ॥
 सेश्वरा लरप(ट)त्ताभ्रपसेहंभीजमण्डिताः ।
 पूज्या सहेतयो देवि धराभवनमण्डले ॥ १० ॥
 ब्राह्मी च वैष्णवी रौद्री कौमारी नारसिंहिका ।
 वाराही चण्डिका देवि पूजनीयापराजिता ॥ ११ ॥
 सभैरवा वसुदले वामावृत्त्या मुमुक्षुभिः ।
 पार्वती कुञ्जिका दुर्गा चामुण्डा नीलवारिणी ॥ १२ ॥
 कात्यायनी पूजनीया षडश्रेषु महत्तरैः ।
 गङ्गा च यमुना देवि पूज्या त्र्यश्रे सरस्वती ॥ १३ ॥
 विन्दौ पूज्या च सशिवा साधकैरिष्टदेवता ।
 मूलमन्त्रेण गन्धान्धूपधूपादिदीपकैः ॥ १४ ॥
 तत्र विन्दौ न्यसेद्यन्त्रं स्वैष्टदेव्या महेश्वरि ।
 वेदीविदिक्षु संस्थाप्य मन्त्री घटचतुष्टयम् ॥ १५ ॥
 मूलेन साधको देवि यवान् संमन्व्य वापयेत् ।

वह्निनिर्घृतिवातेशक्रमेणं समर्चयेत् ॥ १६ ॥
 गणेशं भारतीं दुर्गां क्षेत्रपालं घटेषु च ।
 स्वस्वमूलेन देवेशि तत्र पूजा तथाहिकीम् ॥ १७ ॥
 कुर्यात् तदग्रतो देवि पुरश्चरणमारभेत् ।
 श्रीचक्रं पूजयित्वादीं ततः कुर्याज्जपं सुधीः ॥ १८ ॥
 शान्तो दम्भं तथा लौल्यं त्यजेन्मन्त्रस्य सिद्धये ।
 ब्रह्मचर्यधरो मन्त्री ध्यायन् देवीं वरप्रदाम् ॥ १९ ॥
 जपेन्मूलं वशी लवं नियमेन समाहितः ।
 हविष्याशी महादेवि ततः सिद्धमनुर्भवेत् ॥ २० ॥
 जप्त्वा मन्त्री मन्त्रराजं हुत्वा देवि दशाशतः ।
 तर्पयेत् तद्दशाशेन मार्जयेत् तद्दशाशतः ॥ २१ ॥
 भोजयेत् तद्दशाशेन मन्त्रसिद्धिर्भवेद् ध्रुवम् ।
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ॥ २२ ॥
 रात्रौ परस्त्रिय बाला रयामा वा सदनातुगम् ।
 श्यानीय पूजयेन्मन्त्री यथोक्तविधिना शिवे ॥ २३ ॥
 नमो मुक्तकचो धीरो मधुपानपरायणः ।
 शक्तिवचःसमाश्लिष्टो जपेन्मूलं यथाविधि ॥ २४ ॥
 लक्ष्मिकं दशाशेन संस्कृतं होमतर्पणैः ।
 मन्त्रसिद्धिर्भवेत् तस्य देवानामपि दुर्लभा ॥ २५ ॥
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ।
 पुत्रजन्मोत्सवदिने श्रुतिकाकुलमन्दिरे ॥ २६ ॥
 मान्त्रिको मूलमन्त्रं स्य जपेद् दशादिनावधि ।
 दशाशसंस्कृतं मन्त्रं कुर्यात् सिद्धो भवेन्मनुः ॥ २७ ॥
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ।

मृतकाशौचदिवसे प्रथमे साधको जपेत् ॥ २८ ॥
 मनुं वशीं दिने रात्रौ वीरो भूत्वा पथार्थतः ।
 एकादशेऽहनि सुधीः कुर्यान्मन्त्रं तु संस्कृतम् ॥ २९ ॥
 कर्मणा मनसा वाचा मन्त्रः कल्पद्रुमो भवेत् ।
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ॥ ३० ॥
 सूर्योदयात् समारभ्य यावत् सूर्योदयान्तरम् ।
 तावज्जपन्ना निरातङ्को मन्त्रः कल्पद्रुमो भवेत् ॥ ३१ ॥
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ।
 सूर्योपरागवेलायां जपेन्मन्त्रं महेश्वरि ॥ ३२ ॥
 जपत्वा होमादिकं कृत्वा मन्त्रसिद्धिर्भवेद् ध्रुवम् ।
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ॥ ३३ ॥
 चन्द्रोपरागे देवेशि जपेन्मूलं यथाविधि ।
 दशांशसंस्कृतो मन्त्रो भवेच्चिन्तामणिः क्षणात् ॥ ३४ ॥
 यस्य नास्ति जपे शक्तिः पञ्चरत्नेश्वरीं जपेत् ।
 वर्णलक्षपुरश्चर्याफलमाप्नोति साधकः ॥ ३५ ॥
 इदं तत्त्वं हि मन्त्राणां सारात् सारं परात् परम् ।
 अथाचर्यं गुह्यमीशानि गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ ३६ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये पुरश्चर्या-
 विधिनिरूपण दशम पटलः ॥ १० ॥

अथ

एकादशः पटलः ।

—-:~*~*~:—-

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्येऽहं पुरश्चर्याफलं परम् ।

यं लब्ध्वा साधको देवि मर्त्योऽप्यमरतां लभेत् ॥ १ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवंस्तत्त्ववेत्ता त्वं सकलागमपारगः ।

पुरश्चरणहोमस्य वद मेऽद्य विधिं विमो ॥ २ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

जप्त्वा मनुं लक्षसंख्यं साधको मन्त्रसायकः ।

गत्वा रहःस्थलं देवि होमं कुर्याद् दशांशतः ॥ ३ ॥

सुदिने शुभनक्षत्रे साधको भैरवार्चने ।

गृहीत्वा होमसंभारं व्रजेन् प्रयतमानसः ॥ ४ ॥

तत्रैकतः शमशानं तु धृत्वा संमुखपृष्ठयोः ।

पेशान्यां दिशि देवेशि लिखेच्छ्रीचक्रमुत्तमम् ॥ ५ ॥

तन्समभ्यर्च्य विधिना श्रीचक्रं मूलविधया ।

ततो मन्त्रं जपेत् सिद्धमष्टोत्तरशतावधि ॥ ६ ॥

पूर्वस्यां दिशि सद्यश्चात् खनेत् कुण्डं त्रिकोणकम् ।

हस्तैकविस्तृतं चाधो हस्तैकपरिमाणतः ॥ ७ ॥

कुण्डेऽसिन् त्रिलिखेद्यन्त्रं व्यथं विन्दुविराजितम् ।

यत्कोणमष्टपत्रं च त्रिशूक्त भूगृहाङ्कितम् ॥ ८ ॥

ततः पूजा चरेद् देवि कुण्डचक्रस्य पार्वति ।

यथोक्तविधिना येन साधको टीक्षितो भवेत् ॥ ९ ॥

गणेशधर्मवरुणाः कुचेरसहितास्तथा ।
 चतुर्द्वारेषु संपूज्याश्चत्वारो द्वारपालकाः ॥ १० ॥
 माया च मोहिनी मत्ता माधवी वह्निवल्गमा ।
 वर्तुली' वीरसूर्वाम्या पूज्या अष्टदलस्थिताः ॥ ११ ॥
 अम्बालिकाम्बा बगला च्छिन्नशीर्षाम्बिका भगा ।
 पट्कोणमध्यगाः पूज्याः कुण्डचक्रे महेश्वरि ॥ १२ ॥
 वह्नि वैश्वानरं चाग्निं त्रिकोणे पूजयेच्छिवे ।
 स्वाहाभगवतीं विन्दौ जातवेदसमर्चयेत् ॥ १३ ॥
 अग्निं मूलेन देवेशि वह्नेर्दशकलास्ततः ।
 तारं वह्निः शिवोऽग्निश्च हृजं शक्तिर्महेश्वरि ॥ १४ ॥
 अग्ने वैश्वानरं ब्रूयाज्जटाभारेति संवदेत् ।
 भास्वरेति त्रिनेत्रेति ज्वालामुख-पदं वदेत् ॥ १५ ॥
 प्रज्वलेति युगं ब्रूयाज्जातवेदासि संवदेत् ।
 ठह्यं संवदेदन्ते मन्त्रोऽयं वह्निवल्गमः ॥ १६ ॥
 अनेन मूलमन्त्रेण वह्निचक्रं प्रपूजयेत् ।
 गन्धाक्षतप्रह्वनैश्च धूपदीपादितर्पणैः ॥ १७ ॥
 नैवेद्याचमनीयाद्यैस्ताम्बूलैश्च सुवासितैः ।
 तत्र संपूज्य देवेशि श्रीचक्रं नवयोनिकम् ॥ १८ ॥
 ततो दिग्भैरवान् भूतानर्चयेत् कुसुमैः परम् ।
 ततो देवि प्रमथ्याग्निं कुण्डचक्रे कुलेश्वरि ॥ १९ ॥
 विन्दौ वह्निं समावाह्य मूलेनोज्ज्वालयेच्छिवे ।
 अग्निं सन्दीप्य मूलेन प्रणमेद् वह्निमुद्रया ॥ २० ॥
 मूलेनाहुतिभिर्वह्निं हुनेत् षोडशभिस्ततः ।
 अष्टोत्तरशताष्ट्या दद्यादाज्येन पार्वति ॥ २१ ॥

आहुतीः पायसैर्देवि मृद्धीकागुरुपुष्पकैः ।
 मत्स्यण्डशर्कराचन्द्रैः कस्तूरीदृपदङ्कितैः ॥ २२ ॥
 ततो जप्त्वा महाविद्यां साधकान् पूजयेच्छिवे ।
 पञ्च वा नव वा देवि तथैकादश वा शिवे ॥ २३ ॥
 कुलीनान् धार्मिकाञ्छुद्धान् दीक्षितान् वाप्यदीक्षितान् ।
 दृढव्रताञ्छुभाचारान् देवीभक्तिरतांस्तथा ॥ २४ ॥
 वैष्णवान् गिरिजे शैवान् गुरुभक्तिपरायणान् ।
 तत्र संपूज्य विधिवज् ज्ञात्वा भैरवतन्निभान् ॥ २५ ॥
 पाद्यार्घ्यमधुपर्कार्घ्यैर्गन्धाक्षतसुपुष्पकैः ।
 तान् संपूज्य महादेवि दशांशं होममाचरेत् ॥ २६ ॥
 श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश तन्त्रज्ञ परमेश्वर ।
 कुलसाधकपूजाया संशयं छेतुमर्हसि ॥ २७ ॥
 तत्र पूजाविधौ नाथ सर्वे पूज्या द्विजोत्तमाः ।
 अथवा क्षत्रिया वैश्याः शूद्रा वा वद विस्तरात् ॥ २८ ॥
 श्रीभैरव उवाच ।

प्रवृत्ते भैरवे तन्त्रे सर्वे वर्णा द्विजोत्तमाः ।
 निवृत्ते भैरवे तन्त्रे सर्वे वर्णाः पृथक् पृथक् ॥ २९ ॥
 सर्वदा शिवचक्रेऽस्मिन् संप्रदायोऽयमीरितः ।
 न पुरश्चरणार्चायां तत्र सर्वे द्विजोत्तमाः ॥ ३० ॥
 एकस्तु क्षत्रियः पुण्यो दाता वैष्णवसत्तमः ।
 दृढव्रतः शुभाचारः कुलीनः शिवपूजकः ॥ ३१ ॥
 शाकः परममन्त्रश्च बुलचक्रे निगद्यते ।
 तत्र होमं च संपाद्य दद्यान्नैवेद्यमादरात् ॥ ३२ ॥
 बुलचक्रगतान् देवि द्वालयान् साधकोत्तमान् ।

पूजयेत् क्षत्रियो वीरो भक्तिश्रद्धासमन्वितः ॥ ३३ ॥
 गन्धाक्षतसुपुष्पैश्च धूपदीपादिभिः शिवे ।
 नैवेद्याचमनीयाद्यैर्मन्त्रैर्भोज्यैश्च लेह्यकैः ॥ ३४ ॥
 सन्तर्प्य साधकान् देवि परमानन्दसेवितः ।
 साधकः क्षत्रियं वीरं दातारं वीरसेवकम् ॥ ३५ ॥
 आशीर्भिर्बर्षयेत् देवि प्रणमेत् त्रिपुराम्बिकाम् ।
 कुलचक्रगता वीराः कुलचक्रपूजकाः ॥ ३६ ॥
 सर्वे ते कुलदेव्यन्ते यान्ति शीघ्रं कुलालयम् ।
 क्षत्रियोऽपि महादेवि कुलसहान् कुलार्थवित् ॥ ३७ ॥
 सर्वपापविनिर्मुक्तः सर्वसिद्धिसमन्वितः ।
 इह लोके श्रियं प्राप्य भुक्त्वा भोगान् यथेप्सितान् ॥ ३८ ॥
 परत्र परमेशानि मृतो देवीपदं व्रजेत् ।
 एवं विधाय मन्त्रज्ञो होम जपफलाप्तये ॥ ३९ ॥
 पुरश्चर्याफलं देवि वर्णलक्षस्य सोऽश्नुते ।
 वर्णलक्षजपस्यैवं फलमाप्नोति कौलिकः ॥ ४० ॥
 सर्वे तत्र स्थिता नत्वा श्मशानस्थं च भैरवम् ।
 संहारमुद्रया देवीं विसृज्य सशिवां शिवे ॥ ४१ ॥
 सर्वे ते साधकश्रेष्ठा भवेयुः कुलभागिनः ।
 इदं रहस्यं देवेशि भक्त्या तव मयोदितम् ।
 अप्रकाश्यमदातव्यमित्याज्ञा पारमेश्वरी ॥ ४२ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये पुरश्चर्याहोम
 विधिनिरूपणमेकादश पटल ॥ ११ ॥

अथ

द्वादशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि गुह्यं सर्वस्वमुत्तमम् ।
श्रीचक्रनिर्णयं नाम पटलं देवदुर्लभम् ॥ १ ॥
देवीनां परमप्रीत्या यन्त्रोद्धारं धवीम्यहम् ।
यस्य कस्य न वक्ष्ये गोपनीयं विशेषतः ॥ २ ॥
त्रयस्त्रिंशतिदेवानां कोटयः स्युर्महेश्वरि ।
देवीनां च तथा देवि त्रयस्त्रिंशतिकोटयः ॥ ३ ॥
तासां मध्ये प्रधानाः स्युस्त्रयस्त्रिंशतिदेवताः ।
पूर्वोक्ता या महादेवि तासां गन्त्रोत्तमाञ्छृणु ॥ ४ ॥

(१) अथ वक्ष्ये तव प्रीत्या बालायन्त्रं महेश्वरि ।
सर्वार्थसाधकं देवि सर्वाशापरिपूरकम् ॥ ५ ॥

विन्दुस्त्रिकोणरसकोणकनागपत्र-

वृत्तत्रयाञ्चितमर्हीसदनत्रयं च ।

बालादिचक्रमिदमार्तिहरं गिरीश-

ब्रह्मेन्द्रविष्णुनमितं गदितं मया ते ॥ ६ ॥

(२) अथो त्रिपुरभैरव्या यन्त्रोद्धारं वरीम्यहम् ।
सकलागमसाराढ्यमापदुद्धारणचमम् ॥ ७ ॥

विन्दुस्त्र्यश्रं नागकोणं दशारं

वृत्ताञ्चितं वसुपत्रं कलारम् ।

वृत्तत्रयं भूतिकेतत्रयं च

श्रीचक्रं ते वर्णितं भैरवीयम् ॥ ८ ॥

(३) अथो त्रिपुरसुन्दर्या वक्ष्ये श्रीचक्रनिर्णयम् ।

सर्वसंमोनें देवि सर्वसिद्धिप्रवर्तकम् ॥ ९ ॥

शून्यं मध्यगमत्रिकोणसहितं दिग्दन्तिकोणाङ्कितं

विंशारं मनुमिश्रितं करिदलश्रीपोडशाराञ्चितम् ।

सद्वृत्तत्रयमंघृतं च धरणीगेहाङ्कितं त्रैपुरं

भक्त्याभीष्टफलप्रदं कल्पियुगे श्रीचक्रमुद्घोतते ॥ १० ॥

विन्दुस्त्रिकोणत्रसुकोणदशारस्युग्म-

मन्वश्रनागदलसङ्गतपोडशारम् ।

वृत्तत्रयं च धरणीसदनत्रयं च

श्रीचक्रमेतद्दुदितं परदेवतायाः ॥ ११ ॥

(४) अथाहं कालिकायास्ते यन्त्रोद्धारं ब्रवीम्यहम् ।

सर्वार्थसिद्धिदं लोके सर्वकामप्रपूरकम् ॥ १२ ॥

त्रिकोणम्यं शून्यं तदुपरि शरत्कोणसहितं

त्रिकोणं पद्कोणं भगरति च वृत्तं वसुदलम् ।

त्रिवृत्तं तद्बाह्ये त्रितित्तिभुवनयुक्तं च जयता-

दिदं श्यामाघन्त्रं मरणभयवर्गप्रमथनम् ॥ १३ ॥

(५) अथाहं भद्रकाल्यास्ते यन्त्रोद्धारं सुरप्रियम् ।

ब्रवीमि दयया देवि सर्वसारस्वतप्रदम् ॥ १४ ॥

मध्ये तुर्यवरं खमण्डलयुतं द्विःसप्तकाराङ्कितं

द्विस्तुर्यारयुगं चतुर्गुणचतुष्पत्रात्पत्नीशोभितम् ।

सद्वृत्तत्रयमण्डितं वहिरिलागेहत्रयोद्भासितं

जीयाघन्त्रमिदं यथेष्टफलदं श्रीभद्रकालीप्रियम् ॥ १५ ॥

(६) अथ वक्ष्यामि मातङ्गा यन्त्रं तन्त्रविनिश्चितम् ।

देवदेवि तव प्रीत्या नचान्यत्र प्रकाशयेत् ॥ १६ ॥

विन्दुस्त्रिकोणं वसुकोणयुक्तं

वृत्तं ततो नागदलं त्रिवृत्तम् ।

भूमन्दिरं पार्वति वहिरेखं

मातङ्गिनीयन्त्रमिदं प्रदिष्टम् ॥ १७ ॥

(७) अथाहं भुवनेश्वर्या यन्त्रोद्धारं ब्रवीमि ते ।

प्रीत्या भक्त्या महेशानि नचारूपेयं महारमणिः ॥ १८ ॥

विन्दुस्त्रिकोणं रसकोणसंयुतं

वृत्ताञ्चितं नागदलेन मण्डितम् ।

कैलारवृत्तत्रयभूगृहाङ्कितं

श्रीचक्रमेतद् भुवनेश्वरीप्रियम् ॥ १९ ॥

(८) अथ वक्ष्यामि ताराया यन्त्रोद्धारमनुत्तमम् ।

भोगमोक्षप्रदं देवि गोप्यं कुरु महेश्वरि ॥ २० ॥

विन्दुस्त्रिकोणं च षडस्रयुक्तं

वृत्तं तथाष्टारमलं त्रिवृत्तम् ।

सभूपुरं चैकजटाविलास-

गेहं मया यन्त्रमिदं प्रदिष्टम् ॥ २१ ॥

(९) अथाहं छिन्नमस्ताया यन्त्रोद्धारमनुत्तमम् ।

प्रवक्ष्यामि तव प्रीत्या न वक्तव्यं मुमुक्षुभिः ॥ २२ ॥

विन्दुस्त्रिकोणं च वहिस्त्रिकोणं

त्रिकोणमूर्ध्वं शुभवृत्तविम्बम् ।

वस्त्रश्रयुक्तं धरणीगृहं स्यात्

श्रीचक्रमेतद् परदेवतायाः ॥ २३ ॥

(१०) अथ वक्ष्यामि ते देव्या यन्त्रोद्धारं महेश्वरि ।

सुमुख्याः सारसर्वस्वं न देयं ब्रह्मवादिभिः ॥ २४ ॥

विन्दुं चानलकोणं च विलिखेद् वाणाश्रकोणाङ्कितं

वृत्तं नागदलेन मण्डितमथो श्रीपोडशाराङ्कितम् ।

सद्वृत्तत्रयसंयुतं च धरणीगेहाङ्कितं पार्वति

श्रीचक्रं सुमुखीप्रियं विजयताद् भोगापवर्गप्रदम् ॥ २५ ॥

(११) अथ वक्ष्यामि तत्त्वं ते यत्रोद्धारं महेश्वरि ।

सारस्वत्याः कौलिकानां भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ २६ ॥

त्रिकोणं सविन्दुं ततः पट्ककोणं

सवृत्तं ततो नागपत्रं त्रिवृत्तम् ।

धरामन्दिरं वहिरेखोज्ज्वलं ते

मयोक्तं हि सारस्वतं यत्रमेतत् ॥ २७ ॥

(१२) अथाहमन्नपूर्णाया यत्रराजं ब्रवीमि ते ।

सर्वसंमोहनं देवि सर्वभोगैरुसाधनम् ॥ २८ ॥

त्रिकोणं रसारं त्रिकोणं त्रिकोणं

त्रिकोणं त्रिकोणं त्रिकोणं हि वृत्तम् ।

ततो नागपत्राञ्चितं चाग्निवृत्तं

धरामन्दिरं चान्नपूर्णेष्टचक्रम् ॥ २९ ॥

(१३) अथ वक्ष्ये शिवे यन्त्रं महालक्ष्म्याः परात् परम् ।

यमभ्यर्च्य मया प्राप्तं दुर्लभं परमं पदम् ॥ ३० ॥

खं वह्न्यारगतं च कारममलं वृत्तं वहिः शोभनं

बाह्ये नागदलं कैलारविलसद्वृत्तत्रयोद्भासितम् ।

भूगेहत्रयशोभितं तव मया निर्णीतमेतत् परं

श्रीचक्रं परमार्थदायि च महालक्ष्मीप्रियं मिद्धिदम् ॥ ३१ ॥

(१४) यन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि साधकानां शुभावहम् ।

शारिकाया महादेवि लीलालयलयाकुलम् ॥ ३२ ॥

खत्रिकोणवसुकोणसुवृत्तोद्-

द्योतनागदलवृत्तमण्डलम् ।

भूगृहं शिखिरवीन्दुभाञ्चितं

यन्त्रमेतदुदितं शिलालयम् ॥ ३३ ॥

(१५) यन्त्रोद्धारं महादेवि शारदाया ब्रवीम्यहम् ।

सर्वार्थसाधकं चक्रं सर्वकामप्रपूरकम् ॥ ३४ ॥

मध्ये विन्दुस्तद्वहिः स्यात् त्रिकोणं

पट्कोणं स्याद् वृत्तवस्वश्रयुक्तम् ।

वृत्ताकारं षोडशारं त्रिवृत्तं

भूगृहं स्याच्छारदायन्त्रमेतत् ॥ ३५ ॥

(१६) अथाहं ते प्रवक्ष्यामि यन्त्रोद्धारं सुदुर्लभम् ।

इन्द्राच्यास्तत्रसर्वस्वं त्रिषु लोकेषु गोपितम् ॥ ३६ ॥

विन्दुस्त्रिकोणजपडश्रपडत्रयुक्त-

पट्कोणवृत्तवसुपत्रकलाश्रमिश्रम् ।

भूगृहविम्बमनलेनशशिप्रभाभ-

मिन्द्राक्षिणीप्रियतरं जयचक्रमेतत् ॥ ३७ ॥

(१७) अथ ते वगलामुख्या यन्त्रोद्धारं ब्रवीम्यहम् ।

सर्वमिद्धिप्रदं देवि गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ ३८ ॥

विन्दुस्त्रिकोणं च रसारवृत्त-

वस्वश्रवृत्ताञ्चितषोडशारम् ।

वृत्तत्रयं भूसदनत्रयं च

श्रीचक्रमेतद् वगलामुखीयम् ॥ ३९ ॥

(१८) अथाहं ते महातुर्यायन्त्रोद्धारमनुत्तमम् ।

ब्रवीमि परमप्रीत्या सकलाभीष्टमाधनम् ॥ ४० ॥

विन्दुस्त्रिकोणं नवयोनियुक्तं

वृत्ताञ्चितं नागदलं त्रिवृत्तम् ।

धरागृहं वद्वितुटीभिरीड्यं

तुर्यालयं चक्रमिदं प्रदिष्टम् ॥ ४१ ॥

(१९) यन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि सर्वाशापरिपूरकम् ।

सर्वार्थसाधकं चक्रं सर्वसंमोहनं तथा ॥ ४२ ॥

विन्दुस्त्र्यश्रं षडश्रं च वृत्ताष्टदलमण्डितम् ।

वृत्तत्रयं धरासद्य राज्ञीश्रीचक्रमीरितम् ॥ ४३ ॥

(२०) अथ यन्त्रवरं वक्ष्ये ज्वालामुख्या महेश्वरि ।

सर्वतत्त्वैकनिलयं सर्ववाञ्छितदायकम् ॥ ४४ ॥

मध्ये शून्यं तदुपरि शरत्कोणमालिख्य देवि

तत्राधस्तात् त्रिकमथ बाहिर्दिग्दलं वृत्तमेकम् ।

वस्त्रश्च द्विः कदलजशरद्वृत्तभूगेहयुक्तं

ज्वालामुख्या जगति जयताञ्चक्रमेतन्महेशि ॥ ४५ ॥

(२१) अथ वक्ष्यामि देवेशि भीडायन्मनुत्तमम् ।

सर्वागमरहस्याढ्यं सर्वसारस्वतप्रदम् ॥ ४६ ॥

विन्दुस्त्र्यश्रं काश्रमिश्रं सुवृत्तं

वस्त्रश्रं स्यात् तद्बाहिः षोडशारम् ।

वृत्तत्रयं भूमिगेहत्रयाढ्य

भीडायन्त्रं सर्वसिद्धिप्रदं स्यात् ॥ ४७ ॥

(२२) अथ वक्ष्यामि देवेशि कालरात्र्या अनुत्तमम् ।

यन्त्रोद्धारं परानन्दसाधनैकरसायनम् ॥ ४८ ॥

विन्दुस्त्रिकोणरसकोणमुवृत्तनाग-

पत्रं कलारविलसद्दहनोरुवृत्तम् ।

भूमन्दिरत्रयमिदं गिरिपुत्रि यन्त्रं

श्रीकालरात्रिनिलयं परमार्थदं स्यात् ॥ ४६ ॥

(२३) अधाहं ते प्रवक्ष्यामि भवान्या यन्त्रमुत्तमम् ।

मूलमन्त्ररहस्याद्यं सर्वमिद्धिप्रदायकम् ॥ ५० ॥

विन्दुस्त्रिकोणं च षडश्रयुक्तं

वृत्तं च नागारकलादलाद्यम् ।

वृत्तत्रयं भूसदनत्रयं स्यात्

श्रीचक्रमानन्दपदे भवान्याः ॥ ५१ ॥

(२४) अथ वक्ष्ये महादेवि यन्त्रराजं सुदुर्लभम् ।

श्रीवज्रयोगिनीदेव्याः सर्वमौख्यप्रवर्धनम् ॥ ५२ ॥

विन्दुस्त्रिकोणं च बहिः षडश्रं

वृत्तैकरस्वश्र-रष्टयुक्तम् ।

धरागृहं यन्त्रमिदं महेशि

श्रीवज्रशब्दाङ्कितयोगिनीयम् ॥ ५३ ॥

(२५) अथ वक्ष्यामि वाराह्या यन्त्रोद्धारमनुत्तमम् ।

सर्वमङ्गलमाङ्गल्यं साधकानां शुभावहम् ॥ ५४ ॥

त्रिकोणं सविन्दुं पुनः स्यात् त्रिकोणं

ततः सप्तवारं त्रिकोणं प्रकुर्यात् ।

गजाश्रं कलारं हि वृत्तत्रयाङ्कं

धरासन्न यन्त्रं वराहेश्वरीयम् ॥ ५५ ॥

(२६) अथ वक्ष्ये महादेवि यन्त्रोद्धारं सुदुर्लभम् ।

सर्ववैरिप्रशमनं सर्ववाञ्छितपूरकम् ॥ ५६ ॥

विन्दुस्त्रिकोणपदकोणवृत्ताष्टदलमण्डितम् ।

त्रिवृत्तं भूगृहं यन्त्रं सिद्धलक्ष्म्या मया स्मृतम् ॥ ५७ ॥

(७) अथ यन्त्ररं वक्ष्ये कुलवागीश्वरीप्रियम् ।

साधकोष्टप्रदं दिव्यं परपदरसालयम् ॥ ५८ ॥

त्रिकोणं सविन्दुं शराश्रं सवृत्तं
ततो नागपत्राश्रितं षोडशारम् ।

त्रिवृत्तं धरासन्न पद्मास्पदं ते

सुयन्त्रं प्रदिष्टं च वागीश्वरीयम् ॥ ५९ ॥

(२८) अथ वक्ष्यामि देवेशि यन्त्रं पद्मावतीप्रियम् ।

सर्वार्थसाधकं दिव्यं सर्वाशापरिपूरकम् ॥ ६० ॥

विन्दुस्त्रिकोणवसुकोणसवृत्तनाग-

पत्रादिषोडशदलानलवर्तुलं च ।

भूमन्दिरत्रयमिदं सकलार्थदं स्यात्

पद्मावतीप्रियतरं जयचक्रमेतत् ॥ ६१ ॥

(२९) अथ वक्ष्ये महादेवि कुब्जिकायन्त्रमुत्तमम् ।

सर्वदेवरहस्यं च गोपनीयं विशेषतः ॥ ६२ ॥

विन्दुस्त्रिकोणं रसकोणयुक्तं

वृत्तं ततो नागदलं^१ रवृत्तम् ।

धरागृहं सर्वरहस्यगर्भं

श्रीकुब्जिकायन्त्रमिदं मयोक्तम् ॥ ६३ ॥

(३०) अथ वक्ष्ये महादेवि गौरीयन्त्रं सुदुर्लभम् ।

सर्वैश्वर्यप्रदं सर्वविघ्नप्रशमनं शिवे ॥ ६४ ॥

मध्ये त्रिकोणं खड्गुतं षडश्रं

वृत्तं तथा नागदलाप्रिवृत्तम् ।

भूमन्दिरं कौलकुलेष्टतत्त्व-

भूतं सुचक्रं कथितं हि गौर्याः ॥ ६५ ॥

(३१) अथ वक्ष्ये महादेवि खेचरीयन्त्रमुत्तमम् ।

१ 'रीष्टम्' इ पाठः । २ 'ज्वार' इ. एत न पाठः । ३ 'सुभ' इ एत न, पाठः ।

योगिनां दुर्लभं योगसाधनानन्दकारणम् ॥ ६६ ॥

विन्दुस्त्रिकोणकं वृत्तं वसुपत्राप्रिवृत्तकम् ।

धरागृहं मयाख्यातं खेचरीयन्त्रमुत्तमम् ॥ ६७ ॥

(३२) अथ नीलसरस्वत्या यन्त्रोद्धारं ब्रवीम्यहम् ।

महाचीनपदस्थानां सिद्धिदं भोगदं शिवे ॥ ६८ ॥

विन्दुस्ततोऽन्यारपडश्रयुक्तं

वृत्तं ततो नागदलामिवृत्तम् ।

धरागृहं वक्तितुटीभिरीड्यं

यन्त्रं परं नीलसरस्वतीयम् ॥ ६९ ॥

(३३) अथ देव्याः पराशक्तेर्यन्त्रोद्धारं ब्रवीम्यहम् ।

सर्वसंपत्प्रदं दिव्यं सर्वैश्वर्यप्रदायकम् ॥ ७० ॥

विन्दुस्त्रिकोणं वृत्ताढ्यवसुपत्राप्रिवृत्तकम् ।

भूगृहं यन्त्रमेतत्ते पराशक्तेर्मया स्मृतम् ॥ ७१ ॥

(३४) अथाहं यन्त्रमीशानि शिवस्य परमं ब्रुवे ।

सर्वसाधारणं सर्ववाञ्छितैकप्रदायकम् ॥ ७२ ॥

विन्दुस्त्रिकोणवसुकोणदशारवृत्त-

नागाश्रयोदशदलानलवृत्तयुक्तम् ।

भूमन्दिरत्रयमिदं परमार्थदं स्यात्

साधारणं जगति यन्त्रमनादि नैवम् ॥ ७३ ॥

(३५) अथाहं वैष्णवं देवि यन्त्रराजं ब्रवीमि ते ।

सर्वसाधारणं लोके वैष्णवानां शुभप्रदम् ॥ ७४ ॥

विन्दुस्त्रिकोणवसुकोणसुवृत्तनाग-

पत्राढ्यपोडशदलाश्रितवृत्तविम्बम् ।

भूमन्दिरं जयति यन्त्रमिदं भवानि

साधारणं परमवैष्णवधाम नत्यम् ॥ ७५ ॥

- (३६) सर्वेषामेव मन्त्राणां शैवानां परमेश्वरि ।
 गुरुर्योरो वच्येऽहं तस्य यन्त्रमनुत्तमम् ॥ ७६ ॥
 त्रिकोणं सविन्दुं शराश्रं सकाश्रं
 ततो नागपत्रं सवृत्तं कलारम् ।
 चतुर्भूयहोन्नासितं वह्निरस्त्रं
 सदोद्घोततेऽघोरदेवस्य यन्त्रम् ॥ ७७ ॥
- (३७) सर्वेषामेव मन्त्राणां वैष्णवानां महेश्वरि ।
 लक्ष्मीनारायणः श्रेष्ठस्तस्य यन्त्रं ब्रवीम्यहम् ॥ ७८ ॥
 विन्दुत्रिकोणं वस्वश्रं वृत्ताष्टदलमण्डितम् ।
 षोडशारं सवृत्तं च भूगेहेनोपशोभितम् ॥ ७९ ॥
 लक्ष्मीनारायणसैतच्छ्रीचक्रं परमार्थदम् ।
 इतीदं सर्वदेवानां रहस्यं परमाद्भुतम् ।
 तत्त्वं तव मयाख्यातं गोपनीयं स्वयोनित् ॥ ८० ॥

—:~:~:~:—

इति श्रीगण्डयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये यन्त्रोद्धार-
 निरूपण द्वादश पटल ॥ १२ ॥

अथ

त्रयोदशः पटलः ।

—:***:—

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि रहस्यं सर्वकामिकम् ।
यश्चधारणपूजाया विधिं साधारणं परम् ॥ १ ॥
विना वर्म विना नास्त्रां सहस्रकं महेश्वरि ।
न सिद्धिः साधकस्यास्ति भैरवस्यापि पार्वति ॥ २ ॥
यः साधको जपेद् विद्यां यन्त्रधारणवर्जितः ।
सा विद्या कोटिजप्तापि तस्य निष्फलतां व्रजेत् ॥ ३ ॥
शुभेऽङ्घ्रि शुभनक्षत्रे शुभवारे महेश्वरि ।
ब्राह्म्ये मुहूर्ते उत्थाय स्नात्वा ध्यात्वा गुरुं निजम् ॥ ४ ॥
सशिवां देवतां ध्यात्वा रहःस्थाने सुधूपिते ।
गन्धाष्टकेन विलिखेद् यन्त्रं मूलेन वेष्टितम् ॥ ५ ॥
तद्बाह्ये कवचं दिव्यं तथा नामसहस्रकम् ।
लिखेत् कनकलेखन्या भूर्जपत्रे सुशोभने ॥ ६ ॥
गन्धाष्टकं प्रवक्ष्यामि रहस्यं परमं प्रिये ।
अवाच्यं देवभक्त्या परशिष्याय सर्वथा ॥ ७ ॥
स्वयंभुकुसुमं कुण्डगोलोत्थं रोचनागुरु ।
कर्पूरं मृगनाभिश्च मद्य च मलयोद्भवं ॥ ८ ॥
अपरं ते प्रवक्ष्यामि सिद्धिदं गन्धसाधनम् ।
वैष्णवाना च शैवाना शाक्ताना च शुभावहम् ॥ ९ ॥

काश्मीर-गोरोचन-पूगकादि-

दूरङ्गनाभीज-मरुद्र-मूर्वाः ।

पूतानकं चन्दनमिश्रमेतद्-

गन्धाटकं भैरवभैरवीष्टम् ॥ १० ॥

गन्धाटकं म्यम्लेन निर्दोष्य कुलमाधकः ।

न्याससृष्ट्यादिकं कृत्वा ध्यायेद् देवीं शिवाङ्गनाम् ॥ ११ ॥

लिखेत् निजं दिव्यं तद्भाषे मूलमन्त्रतः ।

नातुक्त्वा दिलिखेन्मन्त्री तद्भाषे कनकं लिखेत् ॥ १२ ॥

तथा नाममहत्तं च लिखित्वा भूर्जपत्रके ।

वेष्टयेत् प्रेतद्वारेण पीतनीलक्रमणं च ॥ १३ ॥

निजेष्टदेवीध्यानाभ-वर्णेन परमेश्वरि ।

लाक्षाया परिवेष्ट्याथ मुक्तेनाथ वेष्टयेत् ॥ १४ ॥

ततः परां गुरीं दिव्यां देवीरूपां लिखित्य च ।

यन्त्रधारण-यन्त्रं चिन्तौ संस्थापयेच्छिबे ॥ १५ ॥

यन्त्रधारण-यन्त्रं ते वक्ष्ये साधकपूजिते ।

कौलिकानां हितार्थाय गोपनीयं विशेषतः ॥ १६ ॥

त्रिन्दुरिकोणं षट्कोणं षडङ्गं वसुपत्रकम् ।

त्रिष्टुपं च धरासप्त यन्त्रधारण-यन्त्रकम् ॥ १७ ॥

त्रिन्दुरेण लिखेद् देवि लयाङ्गं पूजयेच्छिबे ।

यस्य पूजनभाजेण मन्त्री भैरवतां व्रजेत् ॥ १८ ॥

गणेशं धर्मराजं च बरुणं च ह्रुवेरकम् ।

वसुदेरेण संपूज्याश्चत्वारो द्वारपालकाः ॥ १९ ॥

अमिताङ्गं च कालाग्निं संहारं रुद्रभैरवम् ।

कगळं विकरालं च सुप्तेशोन्मत्तभैरवी ॥ २० ॥

अष्टपत्रेण संपूज्य भैरवानष्ट पार्वणि ।

दुर्गां चण्डीं च सुमुखीं शिवादूर्तीं शिवां जयात् ॥ २१ ॥

बहिः पद्मोत्थते पूज्याश्चैता मूलेन साञ्जकैः ।
 वारां च वारिण्यैः तुषां नगरां विजयां तथा ॥ २२ ॥
 छिन्ननस्तां पङ्क्तुः पूजयेत् साधकोत्तमः ।
 भवानी कुब्जिका गौरी त्र्यम्बे पूज्या महेश्वरि ॥ २३ ॥
 विन्दौ स्वदेवतामिष्टां सशिवां कौलिकोत्तमः ।
 गन्धादतप्रव्रनैश्च धूपदीपादितर्पणैः ॥ २४ ॥
 नैवेद्याचमनीयाद्यैस्ताम्बूलैश्च सुवासितैः ।
 तत्र विन्दौ महादेवि यथाविभवमात्मनः ॥ २५ ॥
 मौर्वणं राजतं मुक्तामणिताम्रादिपूर्वकम् ।
 देवताप्रीतये दद्याद् दक्षिणां गुरवेऽपि च ॥ २६ ॥
 तत्र स्वयं गुटीं दिव्यां देवीरूपां कुलेभरि ।
 पञ्चामृतैः पञ्चगव्यैः स्नापयेत् साधकोत्तमः ॥ २७ ॥
 संस्थाप्य गुटिकां मन्त्री विन्दौ संस्थापयेत् ततः ।
 प्राणान् दत्त्वाऽऽवाहनादिमुद्रा मन्त्री प्रदर्शयेत् ॥ २८ ॥
 पाद्यार्घ्यमधुपर्कादि सर्वं तत्र निवेदयेत् ।
 चिन्तयेद् देवतारूपां पूजयेद् यन्त्रराजवत् ॥ २९ ॥
 संपूज्य गुटिकां दिव्यां तदग्रे साधको जगेत् ।
 मूलमन्त्रं यथाशक्त्या मालया करमालया ॥ ३० ॥
 पठेत् तत्रैव कवचं मन्त्रनाममहस्रकम् ।
 स्तोत्रं मन्त्रमयं देवि मन्त्रिचक्रं प्रपूजयेत् ॥ ३१ ॥
 तैः नमं साधकैः कुर्यात् पात्रचन्द्रनमीश्वरि ।
 तान् सन्तर्प्य सुधीर्भक्त्या धारयेद् देवतं हृदि ॥ ३२ ॥
 विसृज्य सशिवां देवीं नमेत् संहारमुद्रया ।

धारयेन्मूर्तिं वा वाहौ गुटिकां वरदायिनीम् ॥ ३३ ॥
 य एवं धारयेद् यत्रं जपेन्मन्त्रं स साधकः ।
 साक्षाद् भवभयोन्मुक्तो भवेद् भैरवसन्निभः ॥ ३४ ॥
 जपसिद्धिर्मवेत् तस्य य एवं धारयेद् गुटीम् ।
 बहुनोक्तेन किं देवि स भवेद् भैरवः स्वयम् ॥ ३५ ॥
 इदं तत्त्वतमं दिव्यं सर्वस्वं परमार्थदम् ।
 सारात् सारतरं गोप्यं गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ ३६ ॥

इति भीरवयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये यन्त्रधारणविधि-
 निरूपणं त्रयोदश. पटलः ॥ १३ ॥

अथ

चतुर्दशः पटलः ।

—*:*:*—

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् श्रोतुमिच्छामि च्छन्दोमुनिविनिर्णयम् ।
 तथा देवीश्वरादीनां देवतायीजनिर्णयम् ॥ १ ॥
 शक्तिकीलकदिग्बन्धनिर्णयं परमेश्वर ।
 वक्तुमर्हसि मे देव यद्यस्ति मयि ते दया ॥ २ ॥
 श्रीभैरव उवाच ।
 एतद् गुह्यतमं देवि देवानां सारमुत्तमम् ।
 देवीनामादिदेवाना मन्त्राणां मे रहस्यकम् ॥ ३ ॥
 वक्ष्यामि तव भक्त्याहमृषिच्छन्दोविनिर्णयम् ।
 देवानां मन्त्रराजस्य देवीनां वा तथैव च ॥ ४ ॥

पष्टिकल्पसहस्राणि येनैव विहितो जपः ।
 तथाब्दपष्टिलक्षाणि पष्टिजन्मान्तरेषु च ॥ ५ ॥
 पुरश्चर्याकरो देवि सर्पिरित्यभिधीयते ।
 ऋषिहीनो भवेन्मन्त्रो जप्तो जन्मान्तरेषु च ॥ ६ ॥
 मृत्यवायकरो लोके साधकानां महेश्वरि ।
 यदा मन्त्रो मया चक्रान्महादेवि बहिष्कृतः ॥ ७ ॥
 वेष्टितो येन तेजस्वी तच्छन्द इति गीयते ।
 छन्दांसि विविधान्येषां मन्त्राणां परमेश्वरि ॥ ८ ॥
 छन्दोहीनो भवेन्मन्त्रो नप्तो मर्त्य इव प्रिये ।
 यदा जप्तो मनुर्देवि मया परमभङ्गितः ॥ ९ ॥
 मादूर्ध्वभूव मे सद्यो या सा प्रोक्तेति देवता ।
 मन्त्रराजस्य देवीनां येनोत्पत्तिर्मया कृता ॥ १० ॥
 तद्बीजमिति मन्त्राणां वर्यते परमेश्वरि ।
 बीजहीनो भवेन्मन्त्रः सिद्धिहानिकरः शिवे ॥ ११ ॥
 बीजहीनं जगद्बीजं जलहीनो नदो यथा ।
 जपान्ते जगदुत्पत्तिभित्तिसंहारिकी मतिः ॥ १२ ॥
 जाता मे येन देवेशि सा शक्तिरिति गीयते ।
 शक्तिहीनो महादेवि मन्त्रो विघ्नकरो मतः ॥ १३ ॥
 महामाङ्गन्यदो मन्त्रो देवीनां शक्तिबीजतः ।
 जप्त्वा स्तुत्वा महादेवि पुनर्येन स गोपितः ॥ १४ ॥
 निस्तेजस्कः पुनर्जातः कीलकं तदुदाहृतम् ।
 निष्कीलितं जपान्ते च मनुमथद्वया शिवे ॥ १५ ॥
 त्यक्त्वा साधकराजस्य मिद्धिं हरति भैरवः ।
 जपकाले महादेवि राक्षसा भूतप्रेतकाः ॥ १६ ॥

दिशो दश पलापन्ते येन दिग्बन्धनं च तत् ।
 दिग्बन्धनेन विना देवि जपः पाठोऽपि वा तथा ॥ १७ ॥
 निष्फलो विघ्नकृन्नित्यं तेन दिग्बन्धनं चरेत् ।
 एतैर्विहीनो मन्त्रोऽस्ति निष्फलो विघ्नकारकः ॥ १८ ॥
 ममापि देवि किं वक्ष्ये पुनः क्षुद्रेषु जन्तुषु ।
 इत्येष पटलो गुह्यरहस्यन्दसा परमेश्वरि ॥
 गोपनीयो महावीरैरित्याज्ञा पारमेश्वरी ॥ १९ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे धीदेवीरहस्ये ऋष्यादि-
 निरूपणं चतुर्दशः पटलः ॥ १४ ॥

अथ

पञ्चदशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि श्मशानस्थोप्रसाधनम् ।
 येन साधनमात्रेण साधको भैरवो भवेत् ॥ १ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् भवता भक्त्या प्रसादोऽयं महान् कृतः ।
 विन्मृतोऽय विधिर्गुह्यः श्मशानस्थार्चनाङ्कितः ॥ २ ॥
 मर्तत्रेष्वविविख्यातः स्मरितो मेऽर्घुना परः ।

श्रीभैरव उवाच ।

त्रयस्त्रिंशतिकोटीनां देवतानां हि शङ्कयः ।
 नामभिर्विधुता देवि भवत्या मे परं श्रुताः ॥ ३ ॥
 तासां वक्ष्येऽधुना देवि श्मशानार्चा यथाविधि ।
 साधका येन जायन्ते सर्वसिद्धियुताः शिवे ॥ ४ ॥
 विना श्मशानविधिना पूजायोगजपादयः ।
 न सिद्ध्यन्ति वरारोहे कलाँ भैरवशापतः ॥ ५ ॥
 त्रिंशत्कोटयो देव्यः सर्वाः प्रेतालयस्थिताः ।
 तत्र गत्वाच्येद् यस्तु स भवेद् भैरवोपमः ॥ ६ ॥
 तत्र घोरारवर्देवि महाकालः सगालकैः ।
 सारमेयैश्च यच्चेन्द्रैः मोरगैः सपिशाचकैः ॥ ७ ॥
 वेतालभूतप्रेतैश्च श्मशानार्चा करोति हि ।
 तत्र भूता महाघोराश्चत्वारो विघ्नकारकाः ॥ ८ ॥
 दिग्विदिक्षु भ्रमन्ते ते देव्यष्टौ भूतभैरवाः ।
 ते संमुखगताः क्रूरा भूताः कुर्वन्ति विघ्नियम् ॥ ९ ॥
 भैरवा विघ्नहन्तारः शिवं कुर्वन्त्यसंमुखे ।
 तेषां विधिं प्रवक्ष्यामि गुह्यं सारोत्तमोत्तमम् ॥ १० ॥
 अप्रकारयमदातव्यं श्मशानार्चनमुत्तमम् ।
 रवौ चन्द्रे कुजे सौम्ये गुरौ शुक्रे शनौ तथा ॥ ११ ॥
 पुनः सूर्ये भ्रमन्ते ते दिग्विदिच्चष्टभैरवाः ।

पूर्वोत्तेशानसमीरणाग्नि-

केनाशरत्नोवरुणादिदिक्षु ।

महोग्र-चित्राङ्गद-चण्ड-मास्त्र-

त्रोलात्त-भूतश-कराल-मीमाः ॥ १२ ॥

एते भ्रमन्ते सततं श्मशाने

दिग्भैरवा भूतयुता महेशि ।

एतान् समभ्यर्च्य वसेत् श्मशाने
स्यादन्यथा धीभ्रमणं विपत्तिः ॥ १३ ॥

इति धीद्वयामले तन्त्रे श्रीदेवीरदस्ये श्मशानार्चन-
विधिनिरूपणं पञ्चदशः पटलः ॥ १५ ॥

अथ

षोडशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अथाहं पूजनस्यास्य वक्ष्ये पद्धतिमादरात् ।
गद्यपद्यमयीं देवि मन्त्रसिद्धिप्रदायिनीम् ॥ १ ॥
रात्रिशेषे समुत्थाय साधको विहिताह्निकः ।
श्मशानार्चनसंभारं समादाय च मानुगः ॥ २ ॥
सर्वीरो वीरभूमिं तु ब्रजेद्रात्रिमुखे प्रिये ।
तत्र देवि विधिं वक्ष्ये शृणु पार्वति सादरम् ॥ ३ ॥
गुह्यं सारतमं गोप्यं नाख्येयं सिद्धिवाञ्छकैः ।

तत्र रात्रिमुखे सर्वीरः श्मशानं गत्वा सप्तपदान्तां भूमिमुत्खृज्य श्मशा-
नवेलां नोत्सृजयेत् । तत्र संभारं संस्थाप्य स्वहस्तपादौ प्रक्षाल्य त्रिरा-
चम्य प्रणायामत्रयं मूलेन विधाय, पूर्ववदाचम्य स्वमूलशृणुपिच्छुन्दो-
न्यासं कृत्वा कराङ्गन्यासौ कृत्वा मूलमष्टोत्तरशत जपेत् । यथाश-
क्ति जपत्वा देवीं सशियां स्वगुरुं ध्यात्वा, कथञ्च-सहस्रनाम-स्तयान्
पठन् वेलां सप्तपदमात्रामुल्लङ्घ्य, श्मशानमण्डलं प्रदक्षिणाकृत्या प्रविश्य
चित्तां प्रणमेन् ।

श्वालाकरालवदने कल्पान्तदहनप्रिये ।

प्राणिप्राणालयोद्भूते चित्ते मेऽनुग्रहं कुरु ॥ ४ ॥

इति नत्वा, यथाधारं प्रशस्ताप्रशस्तान् भूतभैरवान् संमुखपृष्ठयोर्धृत्वा
पूजामारभेत् ॥ श्रीदेर्षा उवाच ।

भगवन् भैरवान् भूतान् शापानुग्रहकारकान् ।

कथं संधारयेन् मन्त्री तत्र संमुखपृष्ठयोः ॥ ५ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

एतद् देवि परं गुह्यं भूतभैरवसाधनम् ।

वक्ष्यामि तव भक्त्याहं न चाख्येयं दुरात्मने ॥ ६ ॥

भूतो रवौ पूर्वगतो महोत्तमः

श्वित्राङ्गदोऽम्पुत्तरगो हिमाशौ ।

चण्डस्तंभेशानगतो महीजे

भास्वान् बुधे भैरव एव वापौ ॥ ७ ॥

लोलाक्षको वह्निगतः सुरेज्य

भूतेश्वरो दक्षिणगोऽसुरेज्ये ।

करालको निर्यतिगोऽपि मन्दे

रवौ पुनः पश्चिमगोऽपि भीमः ॥ ८ ॥

एवं भ्रमन्ते सततं महेशि

दिग्भैरवा भूतगणाः रमशाने

सुधाशुद्धां शशिहीनपत्ते

तद्वपरीत्येन शिवे भ्रमन्ति ॥ ९ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

महोत्सवमयोः पूजा पक्षयोर्भीमर्तान्यगोः ।

कथं देव करिष्यन्ति द्वयोर्भस्त्रत्वारयोः ॥ ११ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

पौर्णमास्यां शिवे वृद्धा ग्रहवार ततोऽष्टधा ।

रविवार च संगुण्य प्रथमं वा द्वितीयकम् ॥ १२ ॥

प्रथमे रविवारे तु महोत्सवं पूर्वं यजेत् ।

द्वितीये पश्चिमे भीमं पूजयेच्छुक्लपक्षके ॥ १३ ॥

कृष्णपक्षेऽर्चयेद् भूतान् विपरीतक्रमेण तु ।

अधुनैषा प्रवक्ष्यामि पूजासारं महेश्वरि ॥ १४ ॥

अवाच्यं परशिष्याय कूर्चलाय दुरात्मने ।

श्मशानपूजामश्रस्य महाकाल ऋषिः स्मृतः ॥ १५ ॥

उष्णक् छन्द इति उपात देवी श्मशानकालिका ।

परा बीजं तटं शक्तिः काली क्लीकामीरितम् ॥ १६ ॥

धर्मार्थकाममोक्षेषु त्रिनिर्योगः प्रकीर्तितः ।

दिना तालद्रयं दत्त्वा नाराचमुद्रां प्रदर्शयेत् । इत्यासनशुद्धिं विधाय
भूतशुद्धिं कुर्यात् । ॐं आकुञ्चेन सुपुञ्जावर्त्मना प्रदीपकलिङ्गाकारां
ब्रह्मपथान्तर्गन्वा स्वजीवं तत्र सदाशिवे लीनं प्यात्वा, आदौ यमिति
वायुबीजेन पोढशधा जतेन पापपुरुषं यामकुक्षिस्यं शोषयेत् । समिति
यद्विबीजेन चतुष्पष्टिपारजतेन दाहयेत् । यमिति धरणीबीजेन द्वात्रिंश-
द्वारजमेन साधयेत् । समिति भूबीजेन दशधा जतेन शरीरं पिण्डीभूतं
विभाव्य स्वजीवं हृदि संस्थाप्य प्राणानर्पयेत् । इति भूतशुद्धिः ॥ ॐं प्राङ्गी-
र्त्तौ यंरंलंवं शंपंसंठं सोह दंलंः मन प्राणा इह प्राणाः, एवं मम जीए इह
स्यिदः, एवं मम सर्वेन्द्रियाणि, मम वाग्मनश्चक्षुःश्रोत्रजिह्वाग्राणप्राणा इहै-
वागैत्य सुं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा । इति प्राणान् समर्प्य, मातृकान्यासं
विधाय पूर्ववत् कराङ्गन्यासौ कृत्वा, तत्र चिताया ईशाने चतुरथां वेदीं
विधाय, तत्र श्रीचक्रं विभाव्य एथोक्तविधिनाभ्यर्च्य, तत्र नवब्रह्मार्त्नं
संपूज्य, पूर्वं वटुक् संपूज्य भूतभैरवान् संपूजयेत् । ॐं श्रीं महोप्राय

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि पानपूजाविधिं परम् ।
 साधका येन जायन्ते कलौ भैरवसन्निभाः ॥ १८ ॥
 श्मशानेषु चरेत् पानं निशीथे वा महेश्वरि ।
 विना पानं न सिद्धिः स्यात् साधकानां कलौ ध्रुवम् ॥ १९ ॥
 सुरा संविद्वारुणीति त्रिधा पानं सदोत्तमम् ।
 तेषु ब्रह्मादयो देवा निलीना मुक्तये परम् ॥ २० ॥
 आसवो मधुरं मद्यं शीघ्रं चेति त्रयं परम् ।
 तत्र सर्वे स्थिता देवा वासवाद्या अहर्निशम् ॥ २१ ॥
 संपूज्य सशिवां देवीं प्रवृत्ते भैरवार्चने ।
 तत्र पानं परादेव्या महानन्दप्रदायकम् ॥ २२ ॥
 विना पानं न सिद्धिः स्वर्गं विना शक्तिमर्चनम् ।
 न सिद्ध्यति शिवे मन्त्रः श्मशानार्चा विना तथा ॥ २३ ॥
 तस्मात् श्मशानं संपूज्य शक्तिमभ्यर्च्य साधकः ।
 पानं भजेत् परादेव्याः श्रीचक्राग्रे यथाविधि ॥ २४ ॥
 संवित्पानं चरेद्रात्रौ दिनापानं च शीघ्रना ।
 अहोरात्रे सुरापानं भोगदं मोक्षदं शिवे ॥ २५ ॥
 संविदासवयोर्मध्ये संविदेव गरीयसी ।
 स वैष्णवः स शाक्यश्च स शैवो यः श्मशानगः ॥ २६ ॥
 श्मशानभजनाद्वीरो भवेद् भैरवसन्निभः ।
 पानं तावद्भजेद् देवि यावत् संविन्मनोमयी ॥ २७ ॥
 यदि तत्र विकारः स्यात् पानं तद् ब्रह्मघातवत् ।
 यावन्न चलते दृष्टिर्यावन्न चलते मनः ॥ २८ ॥
 तावत् पानं प्रकर्तव्यं पशुपानमतः परम् ।

विना पूजां चरेद्यस्तु पानं चा चर्वणादकम् ॥ २६ ॥
 मकारान् पञ्च देवेशि कुलटां वा परस्त्रियम् ।
 स रोगी निन्दितो लोके परपिएडोपजीवकः ॥ ३० ॥
 ब्रह्मघातवदीशानि शीघ्रं मृत्युमुखं व्रजेत् ।
 आत्मोच्छिष्टं न दातव्यं परोच्छिष्टं न भक्षयेत् ॥ ३१ ॥
 यद्युच्छिष्टं वीरचक्रे कौलिको भक्षयेच्छिवे ।
 सिद्धिहानिर्भवेत् सद्यो योगिन्यो भक्षयन्ति तम् ॥ ३२ ॥
 पूजाकाले निशीथे च ध्यात्वा देवीं शिवाङ्कगाम् ।
 अभ्यर्च्य विधिना पानं कृत्वा चर्वणपूर्वकम् ॥ ३३ ॥
 मकारैः पञ्चभिर्देवि तर्पयित्वा परस्त्रियम् ।
 पानं पानं शिवे पानं सप्तवारं समुचरेत् ॥ ३४ ॥
 तेन देवी शिवाङ्कोपविष्टा प्रादुर्भविष्यति ।
 इत्येषा पद्मविर्गुह्या श्मशानार्चनसंयुता ॥ ३५ ॥
 गद्यपद्यमयी दिव्या तत्त्वसर्वस्वसंयुता ।
 तव स्नेहेन विख्याता न प्रकारया कदाचन ।
 इति गुह्यतमं देवि रहस्यं देवदुर्लभम् ।
 अप्रकाश्यमदातव्यं गोपनीयं म्ययोनिवत् ॥ ३

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये श्मशानार्चनविधि-
 निरूपण षोडश पटल ॥ १६ ॥

सप्तदशः पटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् सर्वतश्च सर्वलोकनमस्कृत ।

श्रीदेव्या यन्मराजस्य मालाकङ्कणयोरपि ॥ २ ॥

शोधनं श्रोतुमिच्छामि त्वयैव प्राङ्निवेदितम् ।

येन शुद्धिर्भवेद् देव द्रव्याणां माधकस्य हि ॥ २ ॥

श्रीभरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि शोधनं सर्वकामदम् ।

सर्वसाधारणं लोके पटलं गुह्यमुत्तमम् ॥ ३ ॥

मुदिने देवि गतादां श्मशानं साधकोत्तमः ।

कपालं नरदन्तानां माला कङ्कणमीश्वरि ॥ ४ ॥

अष्टोत्तरशतं जप्त्वा मृतं यत्र निधापयेत् ।

पुनरष्टोत्तरशतं जप्त्वा तेनैव तर्पयेत् ॥ ५ ॥

देवान् पितॄन् ऋषीन् देवि माया-मा-कामवीजकैः ।

श्मशानभस्मलिप्तेन शुद्धेन सुरवन्दिते ॥ ६ ॥

ततो यत्र लिखेद् देवि कपाले साधकोत्तमः ।

मालां कुर्यान्नृदन्ताना मकलाभीष्टसिद्धये ॥ ७ ॥

वामाचारपरः शीमान् यो न कुर्यान्महेश्वरि ।

यत्र मालां शिवे तस्य मन्त्रहानिर्भवेद् ध्रुवम् ॥ ८ ॥

कपालं नृतकसाशु गृहीत्वा स्फटिकप्रभम् ।

श्मशानभस्म शुद्धं च कृत्वा साधकसत्तमः ॥ ९ ॥
 स्वमंत्रं साधयेद् धीमानन्यथा सिद्धिहानिदः ।
 कपालयन्त्रं देवेशि केशकङ्कणमुत्तमम् ॥ १० ॥
 नृदन्तमालां द्रव्यं च मुण्डपात्रं महेश्वरि ।
 गोपयेत् साधकोऽत्यन्तं देवीरूपं विचिन्तयेत् ॥ ११ ॥
 य एवं साधकः कुर्यात् तस्य सिद्धिरदूरतः ।
 अन्यथा सिद्धिहानिः स्यान्ममापि परमेश्वरि ॥ १२ ॥
 इतीदं पटलं दिव्यं गुह्यं सर्वस्वमुत्तमम् ।
 अप्रकारयमदातव्यं गोपनीयं विशेषतः ॥ १३ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये द्रव्याविशोधन-
 निरूपण सप्तदश पटल ॥ १७ ॥

अथ

अष्टादशः पटलः ।

—: *~*~:—

श्रीदेव्युवाच ।

मगवन् देवदेवेश मालायन्त्रार्चनं परम् ।
 शोधन श्रोतुमिच्छामि विस्तरात् परमार्थदम् ॥ १ ॥
 श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि पद्धतिं गद्यरूपिणीम् ।

शोधनस्य हि द्रव्याणां मालादीना भैश्वरि ॥ २ ॥

तत्रादौ साधको रात्रिशेष उत्थाय पद्मपद्मासन. स्वशिरःस्थसदृशा-
राधोमुखकमलकर्णिकान्तर्गत निजगुरुं ध्यात्वा, देवीं च हृद्विषये
ध्यात्वा, मानसैरुपचारैरभ्यर्च्याजपाजप गुरवे देव्यै च समर्प्य प्रण-
मेत् । ततो घट्टिरागत्य नद्यादौ गत्वा ज्ञानसन्ध्यादि विधाय, याग
गेहमेत्य नित्यकर्म समाप्य यन्त्रशोधनाचारभेत् । तत्रेशानदिविषये
चतुष्कोणां हस्तैकविस्तृतां विश्वक् सम्यक्कया पेट्रीं विधाय विलिप्य
सिन्दूरेण स्वद्वेषतायन्त्र विभाव्य, यथोक्त्या पूजया संपूज्य द्रव्यादीन्या-
नाप्य यन्त्रादीन् शोधयेत् ॥

स्त्रीकेशैश्च चरेद् देवि कङ्कणं साधकोत्तमः ।

कङ्कण दन्तमालां च यन्त्रं कापालिकं शिवे ॥ ३ ॥

द्रव्यं मधु तथा मत्स्यं मांसं मुद्रां च मैथुनम् ।

मकारपञ्चसंपुङ्कं पूजयेद् भैरवेश्वरीम् ॥ ४ ॥

तत्रेषानीयासनादिशुद्धिं कृत्वा, स्वमूलस्य सङ्कल्पपूर्वमृष्यादिन्यास
कुर्यात् । ततो मूलेनाचम्य प्राणायामप्रयं कृत्वा भूतशुद्ध्यादिप्राणान्
संस्थाप्य पञ्चगव्येनौषधसप्तकेन शोधनं कुर्यात् ॥

स्तन्यं शुक्रं चारणालं तक्रं रक्तं स्वयोनिजम् ।

पञ्चगव्यमिति प्राज्यं कुर्यात् साधकसत्तमः ॥ ५ ॥

काश्मीर-गोरोचन-पूगकादि

कुरङ्गनाभीजमथापि मूर्वा ।

पूताममेवं मलयोद्भवं च

सद्यन्त्रशुद्धौ महदौषधानि ॥ ६ ॥

एभि. सम्यक्कया यन्त्रं माला कङ्कण संलिप्य मूलविद्यया पृथक्
पृथक् शोधनं कुर्यात् । “जोर्हीर्थाङ्गीं देवि यन्त्रेश्वरि ज्ञोर्हीर्थाङ्गीं
यन्त्र शोधय २ ह थ क्क ठ ठ ठ स्वाहा ।”

इमा मन्त्रात्मिका विद्यामष्टोत्तरशतं जपेत् ।

यन्त्रे देवीं समाग्राह्य पूजयेत् साधकोत्तमः ॥ ७ ॥

तत्रादौ यन्त्र मूलविद्यया पञ्चगव्यौषधै संशोध्य, सिन्दूरयन्त्रे

विन्दूपरि संस्याप्य पूर्वघत् स्योःक्रमेण पूजयेत् । ततो मालामौषधादिना
मूलविधया शोधयेत् । “ ओंउंहांह्रींर्ध्रींर्धां क्लींज्ञां मालारूपिणि सर्पतो-
षमशिणि हूं नृदन्तमालां शोधय २ फट् ठःठःठः स्वाहा ” । इत्येवम-
ष्टोत्तरशतं जप्त्वा मूलविधया पञ्चगव्येन शोधयेत् । ततः कङ्कणं शत-
पालानां र्शकेशस्य कृत्वा मूलविधया शोधयेत् । “ ओंह्रींसींष्टुंर्धींर्शीं
केशिनि निराकेशिनि कङ्कणं शोधय २ हुंशं फट् ठःठःठः स्वाहा ” । इति
मूलविद्यामष्टोत्तरशतं जप्त्वा पञ्चगव्यौषधजलेन संशोष्य, दामदस्वदत्त-
दस्नयोर्निषद्य स्वमूलं नृदन्तमालया यथाशक्यता जपेत् । ततः क्वच-
स्तोत्रसदृशनामादिपाठं विधाय, मूलेन नैवेद्य निवेद्य तदग्रे चक्रपूजां कुर्या-
त् । साधकैरेकादशक्रमेण वृत्तादृत्या यागमण्डपे उपविश्य, मध्ये त्रिकोणं
सविन्दुं षडश्रकं वृत्तमष्टदलं वृत्तप्रयं भृगुदं विलिख्य रङ्गुष्पैः पूजयेत्—
बाधे-गं गणेशाय नमः, धं धर्मराजाय नमः, वं वरुणाय नमः, र्शीं कुदे-
राय नमः, इति संपूज्य । अष्टदलेषु ह्रींर्धां कराताय नमः, ह्रींर्धां
विकराताय नमः, ह्रींर्धां संहाराय नमः, ह्रींर्धां रुक्मैरवाय नमः,
ह्रींर्धां महाकालाय नम, ह्रींर्धां कालाग्नये नमः. ह्रींर्धां मुक्तभैरवाय नम.,
ह्रींर्धां उन्मत्तभैरवाय नम, इत्यभ्यर्च्य । षडश्रे-श्रींर्धां जयायै नमः, ३
विजयायै०, ३ दान्त्यै नमः, ३ रत्यै नमः, ३ प्रीत्यै नमः, ३
मनेन्मनायै नमः, इति पुष्पैरभ्यर्च्य । ततस्त्रिकोणे-गां गङ्गायै नमः, यां
यमुनायै नमः, म सरस्वत्यै नमः इत्यभ्यर्च्य, विन्दौ मूलं० महोमायायै
नमः, एव संपूज्य, तत्र धीदेवीं ज्योतीरूपां गोधृतेन विभाव्य
पञ्चवक्त्रा च पूजयेत् । तत्र भैरवं भैरवीं च पूजयेत् । तत्र वटुक सश-
स्त्रिकं च पूजयेत् । “ प्रवृत्ते भैरवे तन्त्रे सर्वे धर्मा द्विजातयः । निवृत्ते
भैरवे तन्त्रे सर्वे धर्मा पृथक् पृथक् ” ॥ तत्रैव नव कन्याः अभ्यर्च्य,

वामे रामा रमणकुशला दक्षिणे चालिपात्र-

मग्रे मुद्राधणकवटकौ श्चकरस्योऽप्यशुद्धिः ।

तन्त्री वीणा मरसमधुरा सद्गुरुः सत्कथार्थ

वामाचारः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः ॥ ८ ॥

पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा यावत् संविन्मनोमयी ।

यदि तत्र विंकारः स्यात् पानं तद् ब्रह्मघातवत् ॥ ९ ॥

मधुपानपरो मन्त्री शक्तिं सन्तोषयेद्भते ।

रेतसा तर्पयेद् देवीं शक्तिं पानेन तर्पयेत् ॥ १० ॥

शक्त्युच्छिष्टं पिबेन्मद्यं वीरोच्छिष्टं तु चर्चणम् ।

मकारपञ्चसंयुक्तं कुर्याच्छ्रीचक्रमण्डलम् ॥ ११ ॥

साधकान् साधको भक्त्या सन्तर्प्य पानमोजनैः ।

मन्तर्प्य देवतामिष्टां मिष्टान्नेश्वर्षणैः शिवे ॥ १२ ॥

स्वगुरुं पूजयेद् भक्त्या तर्पयेच्छक्तिः परम् ।

सन्तोषयित्वा स्वगुरुं दक्षिणाभिश्च वन्दनैः ॥ १३ ॥

तदाज्ञां शिरसादाय नित्यकर्मणि सिद्धिदाम् ।

तत्रैवं चक्रे साधकानभ्यर्च्यानन्दमैरवं स्यात्मान भ्यात्वा परान-
न्दमयो भूत्वा, संहारमुद्रया देवीं सशिवां विस्तृत्य दण्डवत् प्रणमेत् ।

इत्येवं पद्धतिं गुह्यां गद्यपद्यैकरूपिणीम् ।

सकलागमसाराढ्या गोपयेत् साधकोत्तमः ॥ १४ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये शोधनपद्धति-

निरूपणमष्टादश. पटलः ॥ १८ ॥

एकोनविंशः पटलः ।

श्रीभरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि सुरोत्पत्तिं महेश्वरि ।
यस्याः श्रवणमात्रेण दीक्षाफलमवाप्नुयात् ॥ १ ॥
समुद्रे मध्यमाने तु घीराब्धौ सागरोत्तमे ।
तत्रोत्पन्ना सुरादेवी कुमारीरूपधारिणी ॥ २ ॥
नम्रा कालाग्निसदृशी कृतहासोपसन्मुखी ।
अष्टादशभुजा दिव्या नवकुम्भधरा तथा ॥ ३ ॥
नवपात्रधरा तद्वन्मदिरारुणलोचना ।
नानाकुमुभृपाढ्या मुक्केशी त्रिलोचना ॥ ४ ॥
नानारत्नाङ्गदयुता मुक्ताहारलताञ्चिता ।
रत्नाङ्गाङ्गुलीयशोभाढ्या तुङ्गापीनस्तनाञ्चिता ॥ ५ ॥
विचित्ररत्नखाचितकाञ्चीगुणनितम्बिनी ।
रत्नसिंहामनगता परमानन्ददायिनी ॥ ६ ॥
ता दृष्ट्वा तुष्टुबुद्धेर्वी ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ।
समुरासुरगन्धर्वाः सेश्वराः ससदाशिवाः ॥ ७ ॥
तदा प्रसन्नवदना वरदानोद्यता सुरा ।
आर्द्रा पात्र ददां दिव्यमानन्दरसपूरितम् ॥ ८ ॥
मदाशिवाय देवेशि स नत्वा पात्रमग्रहीत् ।
पात्राद् विन्दुः पपातोर्व्यां चाता गुडलतास्तव ॥ ९ ॥

चिन्दुपातात् कृणा जाताम्बेभ्यो जाताः सहस्रशः ।
 इक्षुमेदाश्च गदिरास्युपलाघाः मितादयः ॥ १० ॥
 क्रमुका नामवल्ली च सुवन्तीति मदेश्वरि ।
 गौडी चैतद्युता प्रोक्ता सर्वार्थफलदायिनी ॥ ११ ॥
 ततो ददौ परं पात्रमीश्वराय सुरा शिवे ।
 पात्राद् बिन्दुः पपातोर्व्या ततो जाताहिवल्लरी ॥ १२ ॥
 बिन्दुपातकण्ठेभ्योऽपि द्राक्षाभेदाः सहस्रशः ।
 मृद्धीकाद्या महादेभि जाताः परमपावनाः ॥ १३ ॥
 माध्वी प्रोक्ता महाविद्यासाधने सर्वसिद्धिदा ।
 ततो ददौ परं पात्रं रुद्रायामृतपूरितम् ॥ १४ ॥
 पात्राद् बिन्दुः पपातोर्व्या जाता मोधूमजातयः ।
 तत्कण्ठेभ्यो भदन्ती च जाता वै घान्यजातयः ॥ १५ ॥
 पैष्टी प्रोक्ता सुरा देवि परमानन्ददायिनी ।
 ततो ददौ परं पात्रं विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ १६ ॥
 पात्राद् बिन्दुः पपातोर्व्या संविजाता ततः श्रिये ।
 तत्कण्ठेभ्योऽपि देवेशि तश्चेदाः कनकादयः ॥ १७ ॥
 अन्ये च बहवो जाता भेदा भदनवर्षकौः ।
 विजयेति मया प्रोक्ता वैष्णवी परमार्थदा ॥ १८ ॥
 संविदासत्रयोर्मध्ये संविदेव गरीयसी ।
 ततो ददौ पर पात्र श्रीसुरा परमेष्ठिने ॥ १९ ॥
 पात्राद् बिन्दुः पपातोर्व्या जातः शीघ्र परूपकः ।
 तत्कण्ठेभ्योऽपि सञ्जाता भदाः चौद्ररसादयः ॥ २० ॥
 पानक प्रोक्तामीशानि सर्वसाधारणं परम् ।
 ततो ददौ परं पात्रमिन्द्रायामृतनिर्भरम् ॥ २१ ॥

पात्राद् विन्दुः पपातोर्व्यां जातं जातीफलं ततः ।
 तत्कण्ठेभ्योऽपि सञ्जाता भेदाशामलकादयः ॥ २२ ॥
 पानकं नाम तद् दिव्यं रसायनमुदाहृतम् ।
 ततो ददौ परं पात्रं गुरवे गिरिजे सुरा ॥ २३ ॥
 पात्राद् विन्दुः पपातोर्व्यां गुडपुष्पं ततः शिवे ।
 जातं तत्कण्ठजा भेदा नारिकेलफलादयः ॥ २४ ॥
 पानकं नाम देवेशि रसायनमिदं परम् ।
 ततो ददौ परं पात्रं शुक्रायामृतपूरितम् ॥ २५ ॥
 पात्राद् विन्दुः पपातोर्व्यां जाताः खर्जूरपादपाः ।
 तत्कण्ठेभ्योऽपि सञ्जाता भेदा भादामकादयः ॥ २६ ॥
 पानकं तदपि प्रोक्तं दिव्यं सन्तोषकारणम् ।
 ततो ददौ परं पात्रं सूर्याचन्द्रमसोः मङ्गले ॥ २७ ॥
 पात्राद् विन्दुः पपातोर्व्यां जाता सञ्जीवनौषधिः ।
 तत्कण्ठेभ्योऽपि सञ्जाता विविधौषधयः शिवे ॥ २८ ॥
 पानकं तदपि प्रोक्तं सर्वसाधारणं परम् ।
 सर्वार्थफलदं देवि सर्वसारस्वतप्रदम् ॥ २९ ॥
 दत्त्वा दिव्यं रसं देवी सुरा तत्र तिरोदधे ।
 ते सर्वे परमेशानि सुरानन्दैकनिर्भराः ॥ ३० ॥
 मदाशिवादयो देवाः सुरायै च वरं ददुः ।
 ये पिबन्ति परं पानं परमानन्दकारणम् ॥ ३१ ॥
 ते सर्वे यान्ति परमं पदं शाश्वतमव्ययम् ।
 विना गौडीं तथा माध्वीं सुरा यः पूजयेच्छिवाम् ॥ ३२ ॥
 शिवं नारायणं रुद्रं स भवेन्निरपास्पदम् ।
 अदीक्षितः पशुर्देवि दीक्षितोऽप्यसुरः पशुः ॥ ३३ ॥

तस्मात् सुरां शिवेऽभ्यर्च्य पूजायां वैष्णवोत्तमः ।
 पिवेद्गौडीं तथा माध्वीं पैष्टीमासवमुत्तमम् ॥ ३४ ॥
 पानकं च शुभाः सर्वे पूर्वाभावे परः परः ।
 इतीदं परमं तत्त्वं कौलिकानां रहस्यकम् ।
 आनन्देश्वरसर्वम् गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ ३५ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये सुरोत्पत्तिनिरूप-
 णमेकोनविंशः पटलः ॥ १६ ॥

अथ

विंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वच्चेऽहं पात्रवन्दनमीश्वरि ।
 तत्कालं यद्वदानन्दपात्रं देवैश्च वन्दितम् ॥ १ ॥
 पूजायां पात्रमानन्दभरितं परमेश्वरि ।
 गुरुणा दत्तमभ्यर्च्य प्रणामेच्छिरमा तदा ॥ २ ॥
 श्रीमद्भैरवशेखरप्रविलसच्चन्द्रामृतास्त्रावितं
 क्षेत्राधीश्वरयोगिनीगणमहासिद्धैः ममाराधितम् ।

आनन्दागमकं महात्मकामिदं साक्षात् त्रिखण्डामृतं
 वन्दे श्रीप्रथमं कराम्युजगतं पात्रं विशुद्धिप्रदम् ॥ ३ ॥ *
 हैमं सिन्धुरमावहं दयितया दत्तं च पेयादिभिः
 किञ्चिच्चलरक्रपङ्कजदृशा सानन्दमुद्गीचितम् ।
 वामे स्वाद्दुविशुद्धशुद्धिकरत्वं पात्रौ विधायात्मके
 वन्दे पात्रमहं द्वितीयमधुनानन्दैकसंवर्धनम् ॥ ४ ॥
 सर्वाभ्यापकलाकलापकलितं कौतूहलोद्घोषितं^३
 चन्द्रोपेन्द्रमहेन्द्रशम्भुवरुणब्रह्मादिभिः सेवितम् ।
 ध्यातं देवगणैः परं मुनिगणैर्मौञ्चार्थिभिः सर्वदा
 वन्दे पात्रमहं तृतीयमधुना स्वात्माजपोधनम् ॥ ५ ॥
 मद्यं मीनरसावहं हरिहरब्रह्मादिभिः पूरितं^४
 मुद्रामैथुनधर्मकर्मनिरतं चाराम्लतिक्राश्रयम् ।
 आचार्याष्टकसिद्धभैरवकलान्यामेन संशोधितं
 पायात् पञ्चमकारतत्त्वनिलयं पात्रं चतुर्थं नुमः ॥ ६ ॥
 आधारे मुञ्जगाधिराजवलये पात्रं भहीमण्डलं
 मद्यं सप्तसमुद्रवारि पिशितं चाष्टौ च दिग्दन्तिनः ।

सोऽहं भैरवमर्चयन् प्रतिदिनं तारागणैरक्षतै-

रादित्यप्रमुखैः सुरासुरगणैराज्ञाकरैः किङ्करैः ॥ ७ ॥

सञ्छेत्रामलभद्रपीठपरमानन्दोदयादायकं

रम्यं राज्यकरं सदा सुखकरं सायुज्यसाम्राज्यदम् ।

नानाव्याधिभवान्धकारहरणं जन्मान्तरध्वंसनं

श्रीमद्भैरवभैरवीप्रियतरं पात्रं च षष्ठं नुमः ॥ ८ ॥

जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिर्तुर्यपरतश्चैतन्यसाक्ष्यप्रदं

विद्युद्भास्करवह्निचन्द्रधनुषां ज्योतिष्कलाव्यापितम् ।

येर्हापिङ्गलमध्यगा त्रिवलया तैस्याः प्रबोधोद्धरं

पात्रं सप्तर्ममूपणेन तरुणानन्दप्रदं पातु माम् ॥ ९ ॥

खड्गं पात्रैकमञ्चलं च गुटिका कण्ठे हि सारस्वतं

शत्रोर्वाग्बलशौर्यकार्यहरणं देहस्वितेः कारणम् ।

बौद्धासिद्धिकरं मनःस्थितिकरं वर्ष्यं जगद्योपितां

पात्रं चाष्टममष्टसिद्धिकरणं प्रौढप्रसन्नं भजे ॥ १० ॥

सर्वानन्दकरं सदाशिरपदं सर्वार्थसंपत्प्रदं

साम्राज्यार्थकरं समस्तसुखदं चाज्ञानविध्वंसनम् ।

श्रायुःकान्तियशोविवर्धनकरं संसारमोहच्छिद

पात्रं लक्षगुणात्मकं च नवमं प्रौढप्रतापं भजे ॥ ११ ॥

ब्रह्मविष्णुमहेशानां देवानां च विशेषतः ।

दूर्लभं पावनं पात्रं दशमं प्रणमाम्यहम् ॥ १२ ॥

पापघ्नं शान्तिशुभदं दिव्यं स्वादु मुखालयम् ।

पात्रमेकादशं वन्दे गुरुमेवासुखागतम् ॥ १३ ॥

पात्रं कृत्वा करे मन्त्री सर्वकर्म लभेत् सुखी ।

इह लोके धियं भुक्त्वा देहान्ते भैरवो भवेत् ॥ १४ ॥

देहस्थाखिलदेवता गजमुखाः चेत्राधिपा भैरवाः

योगिन्यो वटकाश्च यच्चपितरः पेशाचिकाश्चेतकाः ।

अन्ये भूचररोचराः प्रतिपगा वेतालभूतग्रहा-

स्तृप्ताः स्युः कुलपुत्रकस्य पित्रतः पानं मदीपं चैरुम् । १५ ।

(करे माला मुखे हाता वामे रामा सुकोमला ।

हृदये त्रिपुरा चाला धागशाला गृहे गृहे ॥ १६ ॥

पात्रं भैरवपात्रं गोत्रं श्रीनाथपादुकागोत्रम् ।

शास्त्रं संत्रिन्द्यास्त्रं ज्ञानं तत्त्वाप्रबोधकं ज्ञानम् ॥ १७ ॥)

वामे रामा रमणकुशला दक्षिणे चालिपात्र-

मग्रे मुद्राशङ्ककवटको स्रकरस्योष्णशुद्धिः ।

स्कन्धे वीणा सरममधुरा सद्गुरोः सत्कथा च

कौलो मार्गः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः ॥ १८ ॥

अस्तिपिशितपुरन्ध्री-भोगपूजापरोऽहं

बहुविधकुलमार्गारम्भसंभावितोऽहम् ।

पशुजनत्रिमुखोऽहं भैरवीमाश्रितोऽहं

गुरुचरणरतोऽहं भैरवोऽह शिवोऽहम् ॥ १९ ॥

करे पात्रं मुखे स्तोत्रमानन्दो हृदयान्तरे ।

भक्तिगुरूपदाम्भोजे शैरख्यं किमतः परम् ॥ २० ॥

एकेन शुष्कवटकेन घटं पिबामि

त्रापीं पिबामि महसा लज्जगार्डकेन ।

आम्वाद्य मांसमलिरोहितमुण्डरगण्डं

गङ्गां पिबामि यमुनां सह सागरेण ॥ २१ ॥

वामे चन्द्रमुखी मुखे च मदिरा पात्रं कराम्भोरुहे

मूर्ध्नि श्रीगुरुचिन्तनं भगवतीध्यानास्पदं मानसम् ।

जिह्वायां जपसाधनं परिणतिः कौलक्रमाभ्यासने

ये सन्तो नियतं पिबन्ति सुरसं ते भुक्तिमुक्ती गताः ॥ २२ ॥

पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा यावत् पतति भूतले ।

पुनरुत्थाय वै पीत्वा पुनर्जन्म न विद्यते ॥ २३ ॥

धर्माधर्महविर्दीप्ते स्वात्माग्नौ मनसा क्षुचा ।

सुषुम्नावर्त्मना नित्यमक्षय्यतीर्जुहोम्यहम् ॥ २४ ॥

प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामवलम्ब्योन्मनीक्षुचम् ।

धर्माधर्मकलालेहपूर्णां वह्नौ जुहोम्यहम् ॥ २५ ॥

यावन्न चलते दृष्टिर्यावन्न चलते मनः ।

तावत् पानं प्रकर्तव्यं पशुपानमतः परम् ॥ २६ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये पात्रवन्दनविधि-

निरूपणं विंशः पटलः ॥ २० ॥

अथ

एकविंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

देवि वक्ष्यामि पूजान्ते शान्तिस्तोत्रमनुत्तमम् ।
वीरा येन परानन्दपदं प्राप्स्यन्ति निःस्पृहाः ॥ १ ॥
योगिनीचक्रमध्यस्थं मातृमण्डलबेष्टितम् ।
नमामि शिरसा नाथं भैरवं भैरवीप्रियम् ॥ २ ॥
अनादिघोरसंसार-व्याधिध्वंसैकहेतवे ।
नमः श्रीनाथवैद्याय कुलौषधप्रदायिने ॥ ३ ॥
आपदो दुरितं रोगाः समयाचारलहनात् ।
ते मर्वेऽत्र व्यपोहन्तु दिव्यचक्रस्य मेलनात् ॥ ४ ॥
आपुरारोग्यमैश्वर्यं कीर्तिर्लाभः सुखं जयः ।
कान्तिर्मनोरथश्चास्तु पान्तु सर्वाश्च देवताः ॥ ५ ॥

संपूजकानां प्रतिपालकानां

यतीन्द्रयोगीन्द्रतपोधनानाम् ।

देशस्य राष्ट्रस्य कुलस्य राज्ञः

करोतु शान्तिं भगवान् कुलेशः ॥ ६ ॥

नन्दन्तु सापककुलान्वयदर्शका ये

सृष्ट्याद्यनारूप्यचतुरस्रमहान्वया ये ।

नन्दन्तु मरुकूलकौलरताः परे ये

ऽर्ष्येन्ये विगेषपदभेदकशाम्भवा ये ॥ ७ ॥

नन्दन्तु मिद्धगुरवः स्वगुरुकर्मोघा

ज्येष्ठानुगाः समयिनो वदुकाः कुमार्यः ।

पङ्योगिनीप्रवरवीरकुलप्रसूता

नन्दन्तु भूमिपतिगोद्विजमाधुलोकाः ॥ ८ ॥

नन्दन्तु नीतिनिपुणा निरवघनिष्ठा

निर्मत्सरा निरुपमा निरुपद्रवाश्च ।

नित्या निरन्तररता गुरवो निरीहाः

शाक्ताश्च शान्तमनसो हृतशोकशङ्काः ॥ ९ ॥

नन्दन्तु योगनिरताः कुलयोगयुक्ता

आचार्यसामयिकमाधर्कपुत्रकाश्च ।

गावो द्विजा युवतयो यतयः कुमार्यो

धर्मे भवन्तु निरता गुरुभक्तियुक्ताः ॥ १० ॥

नन्दन्तु साधककुला ह्यणिमादिनिष्ठाः

शापाः पतन्तु द्विपतैः कुलयोगिनीनाम् ।

सा शान्भवी स्फुरतु कापि ममाप्यमथा

यस्यां गुरोश्चरणपङ्कजमेव लभ्यम् ॥ ११ ॥

याश्चक्रमभूमिकावसतयो नाडीषु याः संस्थिता

याः कायद्रुमरोमकूपनिलया याः संस्थिता धानुषु ।

उच्छ्रामोर्मिमरुत्तरङ्गनिलया निःश्वामरासाश्च या-

स्ता देव्यो रिपुभक्षणोर्ध्वमपरास्तृप्यन्तु कौलार्चिताः ॥ १२ ॥

या दिव्यक्रमपालिकाः क्षितिगता या देवतास्तोयगा

या नित्यं प्रथितप्रभाः शिखिगता या मातरिध्याश्रयाः ।

या व्योमामृतमण्डलामृतमया याः सर्वदा सर्वगा-

स्ताः सर्वाः कुलमार्गपालनपराः शान्तिं प्रयच्छन्तु मे ॥ १३ ॥

ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा दिवि भुवनतले भूतले निस्तले वा
पातले वा तले वा पवनसलिलयोर्यत्र कुत्र स्थिता वा ।

चेत्रे पीठोपपीठादिषु च कृतपदा धूपदीपादिमांसैः

प्रीत्या देव्यः सदा वः शुभवलिगिधिना पान्तु वीरेन्द्रवन्द्याः । १४।

ब्रह्मा श्रीशेषदुर्गागुहचटुकगणा भैरवाः चेत्रपाला

वेतालादित्यरुद्रग्रहवसुमनुमिद्धाप्सरोगुहकाधाः ।

भूता गन्धर्वविद्याघरष्टपिपितृयक्षासुराहिप्रभूता

योगीशाश्चारणाः किंपुरुषमृनिसुराशक्रगाः पान्तु सर्वे ॥ १५ ॥

सत्यं चेद्गुवाक्यमेव पितरो देवार्थं चद्योगिनी-

प्रीतिश्चेत् परदेवता च यदि चेद्वेदाः प्रमाणाश्च चेत् ।

शाक्रेयं यदि दर्शनं भवति चेदाज्ञेयमेया(भाशा)स्ति चेत्

सन्त्यत्रापि च कौलिकाश्च यदि चेत् स्यान्मे जयः सर्वदा । १६।

तृप्यन्तु मातरः सर्वाः ममुद्राः सगणाधिपाः ।

योगिन्यः चेत्रपालाश्च मम देहे व्यवस्थिताः ॥ १७ ॥

शिवाद्यवनिपर्यन्तं ब्रह्मादिस्तम्बमंयुतम् ।

कालाभ्यादिशिवान्तं च जगद्यज्ञेन तृप्यतु ॥ १८ ॥

पठित्वेदं नमेद् वीरान् वीरवन्दनमाचरेत् ।

स्तवेद् धीराद्यमेद् वीरान् मन्त्रमिद्धिः प्रजापते ॥ १९ ॥

इति शान्तिस्तोत्रम् ॥ अथ वीरवन्दनस्तोत्रम् ।

जगत्त्रयाभ्यर्चितशामनेभ्यः

परार्थमंपादनकोपिदेभ्यः ।

ममुद्गतज्ञेशमहोरगेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २० ॥

प्रद्वीणसर्वासंघनामनेभ्यः

सर्वार्थतन्वोदितसाधनेभ्यः ।

सर्वप्रजाभ्युद्धरणोद्यतेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २१ ॥

निस्तीर्णसंसारमहार्णवेभ्य-

स्तृष्णालतोन्मूलनतत्परेभ्यः ।

जरारूजामृत्युनिवारकेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २२ ॥

सद्धर्मरत्नाकरमाजनेभ्यो

निर्वाणमार्गोत्तमदेशिकेभ्यः ।

सर्वत्र संपूर्णमनोपरेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २३ ॥

लोकानुकम्पाभ्युदितादरेभ्यः

कारुण्यमैत्रीपरिभावितेभ्यः ।

सर्वार्थचर्यापरिपूरकेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २४ ॥

विध्वस्तानिशेषकृपासनेभ्यो

ज्ञानाग्निना दग्धमलेन्धनेभ्यः ।

प्रब्राप्तिजापरिपूरकेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २५ ॥

सर्वार्थिताशापरिपूरकेभ्यो

वनेयपद्माकरयोधकेभ्यः ।

विस्तीर्णसर्वार्थगुणाकरेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २६ ॥

१ 'सर्वाधिक' क पाठ । २ 'वासनेभ्य' क पाठ । ३ 'क्षयो' क, घ, पाठ ।

४ 'पु' ख, पाठ । ५ 'बोधनेभ्य' ग पाठ ।

अनन्तकर्माजितशासनेभ्यो

ब्रह्मेन्द्ररुद्रादिनमस्कृतेभ्यः ।

परम्परानुग्रहकारकेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २७ ॥

विभ्रभ्रभूतादिमहाभयेभ्यो

मपञ्चकाचारपरायणेभ्यः ।

समस्तसौभाग्यकलाकरेभ्यो

नमो नमः कारणनायकेभ्यः ॥ २८ ॥

विभ्रभ्रदुष्कर्मजवासनेभ्यः

समन्ततो जुष्टमहापशोभ्यः ।

लभ्यामलज्ञानकृतास्पदेभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥ २९ ॥

सर्वागमाम्भोविमहास्रवेभ्यः

श्रीचक्रपूजार्थपरायणेभ्यः ।

श्रीवीरचर्याचरणक्षमेभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥ ३० ॥

श्रीमन्त्रकोटिद्युतिभूषणेभ्यो

द्वाविंशदुल्लासदशातिगेभ्यः ।

अद्वैततत्त्वामृतभाजनेभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥ ३१ ॥

पद्त्रिंशतालक्षणभूपितेभ्यः

प्रोत्कृष्टपद्माकरलोचनेभ्यः ।

प्रतप्तचामीकरविग्रहेभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥ ३२ ॥

सम्यो धसंभारसुसंस्थितेभ्यः

संसारनिर्वाणनिदर्शनेभ्यः ।

महाकृपावेष्टितमानसेभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥ ३३ ॥

परैक्यविज्ञानरसाकुलेभ्यो

वामाश्रिताचारभयानकेभ्यः ।

स्वातन्त्र्यविध्वस्तजगत्तमोभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥ ३४ ॥

श्मशानचर्याप्तमहाफलेभ्यो

मोहान्धकारापहृतिक्षमेभ्यः ।

परस्परान्नापरिपालकेभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥ ३५ ॥

विधूतकेशालिकपालकेभ्यः

सुरासवारङ्गविलोचनेभ्यः ।

नवीनकान्तारत-तत्परेभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥ ३६ ॥

निभूतिलिप्ताङ्गदिग्गचरेभ्य-

थिताप्रिधूमालिभयानकेभ्यः ।

कपालसौन्द्रामृतपानकेभ्यो

नमो नमो भैरविभैरवेभ्यः ॥ ३७ ॥

मिद्ध्यष्टकाद्यौनमहामुनिभ्यः

श्रीभैरवाचारकृतादरेभ्यः ।

स्वाधीनतान्पचकृतनिर्भरेभ्यो

नमो नमो भैरविभैरवेभ्यः ॥ ३८ ॥

प्रशान्तशास्त्रार्थविचारकेभ्यो

निवृत्तनानारसकाव्यकेभ्यः ।

निरस्तनिःशेषविकल्पनेभ्यो

नमो नमो भैरविभैरवेभ्यः ॥ ३९ ॥

स्वात्मैक्यभावान्तरिताशयेभ्यः

सायुज्यसाम्राज्यसुखाकरेभ्यः ।

श्रीसच्चिदानन्दितविग्रहेभ्यो

नमो नमो भैरविभैरवेभ्यः ॥ ४० ॥

पराप्रसादास्पदमानसेभ्यो

ब्रह्माद्वयज्ञानरसाकुलेभ्यः ।

शिवोऽहमित्याश्रितचेतनेभ्यो

नमो नमो भैरविभैरवेभ्यः ॥ ४१ ॥

सर्वथा सर्वदानन्दं सर्वं घटपटादिसत्त्वं ।

जगज्जनितविस्तारं ब्रह्मेदमिति वेद्म्यहम् ॥ ४२ ॥

अहमेव परो हंसः शिवः परमकारणम् ।

मत्प्राणो स तु मत्त्वात्मा लीनः समरसीगतः ॥ ४३ ॥

सच्चिदानन्दनिलयं परापरमकारणम् ।

शिवाद्वयप्रकाशाढ्यं श्यामलं धाम धीमहि ॥ ४४ ॥

अनेन वीरस्तवकीर्तनेन

समुद्भूतक्लेशमुवासनोऽहम् ।

संसारकान्तारमहार्णवेऽस्मिन्-

निमज्जमानं जगदुद्धरेयम् ॥ ४५ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये शान्तिस्तोत्र-

वीरवन्दना-निरूपणमंकाविंशः पटलः ॥ २१ ॥

अथ

त्राविंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सुराशुद्धिविधिं परम् ।
यं विधाय कलौ मन्त्री भविता मुक्तिभाजनम् ॥ १ ॥
यैरेव पातकी देवि साधको द्रव्यसङ्करैः ।
शुद्धैस्तैरेव पूजायां भवेद्भोगापवर्गमाक् ॥ २ ॥
यदा प्रभृति लोकेऽस्मिन् सुरा ख्यातिमुपागता ।
तदा सर्वे सुरा देवि ब्रह्मविष्णुहरादयः ॥ ३ ॥
तत्संसर्गोद्भवानन्द-निर्भरान्तरमानसाः ।
असुरा राक्षसा यक्षा गन्धर्वा मानवादयः ॥ ४ ॥
भजन्ति च सुरां दिव्यां मन्त्रसंस्कारमश्रिताम् ।
कालेन कलशस्थाभूत् सुरादेवी सुरेश्वरि ॥ ५ ॥
कलिना कालरूपेण बाधिते जगति मिये ।
शप्ता शुक्रेण देवेशि रुचकारणहत्यया ॥ ६ ॥
शुक्रशापवशाद् देवा ब्रह्मविष्णुशिवादयः ।
ब्रह्मर्षयः सुरादेव्यै ददुः शापं यथाक्रमम् ॥ ७ ॥
ब्रह्महत्या सुरापानं समं ज्ञेयं महेश्वरि ।
सुरा शप्ता यदा देवैस्तदा दैत्या मुदं ययुः ॥ ८ ॥
सुरां पीत्वा तु दितिर्जदेवा प्लविवर्जिताः ।
स्वर्गाभिराकृता देवि पुरन्दरपुरःसराः ॥ ९ ॥

तदा जिष्णुं पुरस्कृत्य देवा यज्ञमतन्वत ।
 सदाशिवादयो देवि प्रादूर्भूता मखोत्तमे ॥ १० ॥
 वर वृणु यथाभीष्टं देवनायक सांप्रतम् ।
 तं तवाशु प्रयच्छामो गच्छामो निलयं स्वकम् ॥ ११ ॥
 तदा शक्रोऽब्रवीद् देवि पुरस्कृत्य गुरं शिवे ।
 तृणाग्रचिन्दुमात्रेण सुरायाः प्राशितेन च ॥ १२ ॥
 या तृप्तिर्जायतेऽस्माकं न सामृतघटीशतैः ।
 सा शप्ता ब्रह्मणा देवी विष्णुना शङ्करेण च ॥ १३ ॥
 तां विना निर्धला जाताः शत्रुभिश्च पराजिताः ।
 तदा सर्वे सुरा देवं शिवमीश्वरमव्ययम् ॥ १४ ॥
 तुष्टुवुः परया भक्त्या प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 एकाचराय रुद्राय अकारायात्मरूपिणे ॥ १५ ॥
 उकारायादिदेवाय विद्यादेहाय वै नमः ।
 तृतीयाय मकाराय शिवाय परमात्मने ॥ १६ ॥
 सूर्याय मोमवर्णाय यजमानाय वै नमः ।
 नमस्ते ऋगवन् रुद्र भास्करामिततेजसे ॥ १७ ॥
 नमो भवाय देवाय शर्वाय च कपर्दिने ।
 शिवाय चित्तिरूपाय सदासुरभये नमः ॥ १८ ॥
 ईशानाय नमस्तुभ्यं संस्पर्शाय नमो नमः ।
 पशूनां पतये चैव पापकामिततेजसे ॥ १९ ॥
 भीमाय व्योमरूपाय शब्दमात्राय वै नमः ।
 महादेवाय, सोमाय अमृताय नमो नमः ॥ २० ॥
 उग्राय यजमानाय नमस्ते कर्मयोगिने ।
 इति स्तुता परं देवं भैरवं शिवमीश्वरम् ॥ २१ ॥

प्रणोमुः सकला देवा ब्रह्मविष्णुहरादयः ।
 तदा वागुदभूद् व्योम्नः पञ्चव्योमशरीरिणाम् ॥ २२ ॥
 सुरेयं सर्वदा सेव्या सकलैस्तु मुमुक्षुभिः ।
 युक्तयानया प्रसङ्गेन यथावदनुपूर्वशः ॥ २३ ॥
 चतुर्धा वेदरूपोऽहमृग्यजुःसामरूपवान् ।
 अथर्वाहं च मन्नात्मा परमात्मा शिवोऽव्ययः ॥ २४ ॥
 वेदानालोड्य वेदार्थं मन्त्ररूपं विधाय च ।
 कुरुकुलां महाविद्यां सदाशिव प्रकाशय ॥ २५ ॥
 आगमं नाम शास्त्रं तु चतुष्पष्ट्यात्मकं परम् ।
 तस्मिन् सुरादिशुद्धिं तु प्रकाशय मनुत्तमैः ॥ २६ ॥
 इति वाणी शिवोद्भूता विरराम यदा परां ।
 सदाशिवं महेशानं तुष्टुवुः प्रणताः सुराः ॥ २७ ॥
 ओंकाररूपिणे देव नमस्ते विश्वरूपिणे ।
 नमो देवादिदेवाय महादेवाय वै नमः ॥ २८ ॥
 अर्धनारीशरीराय सांख्ययोगप्रवर्तिते ।
 वेदशास्त्रार्थगम्याय शाश्वताय नमो नमः ॥ २९ ॥
 दीनार्तत्राणरुत्रे च नमस्ते दिव्यचक्षुषे ।
 नमः सहस्रशीर्षाय नमः माहस्त्रिकाङ्घ्रये ॥ ३० ॥
 नमो मन्त्राय चिद्व्योमवासिने परमात्मने ।
 इति स्तुत्वा महादेवो महात्मा श्रीमदाशिवः ॥ ३१ ॥
 प्रोवाचागमशास्त्रं तु मोक्षमार्गं महात्मनाम् ।
 देवदेवीति या देवी या भवानीति विश्रुता ॥ ३२ ॥
 सदाशिवं प्रणम्याशु प्रोवाच श्लक्ष्णया गिरा ।
 वद देवागमं शास्त्रं रहस्यं परमाद्भुतम् ॥ ३३ ॥

यस्योधारणमात्रेण शापहीना भवेत् सुरा ।

श्रीशिव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सुराशुद्धिं यथाक्रमम् ।

मकाराणां च सर्वेषां शोधनं सिद्धिबर्धनम् ॥ ३४ ॥

वेदो निष्कलशब्दो वै वेदार्थोऽस्त्यागमः शिवे ।

वेदार्थागमतत्त्वज्ञैः सुरा सेव्या मुमुक्षुभिः ॥ ३५ ॥

न वेदागमयोर्भेदः सर्वथेति त्रिनिश्चयः ।

शास्त्राणां परमेशानि भ्रान्तिः कार्या न कौलिकैः ॥ ३६ ॥

अधुना शृणु देवेशि सुराशोधनमुत्तमम् ।

येन शोधनमात्रेण सर्वसिद्धिः प्रजायते ॥ ३७ ॥

मण्डलं वामतः कृत्वा जलेन रजसापि वा ।

कुङ्कुमेनाष्टगन्धेन सर्वथा वीरभस्मना ॥ ३८ ॥

त्रिकोणं विन्दुसंयुक्तं वृत्तं च चतुरश्रकम् ।

सामान्यार्घ्योदकेनाशु संप्रोक्ष्य कुलसुन्दरि ॥ ३९ ॥

तत्राधारं च संस्थाप्य वह्निमण्डलमर्चयेत् ।

बह्नेः कलाः समभ्यर्च्य यथावद्वर्णयेत् मया ॥ ४० ॥

रकारं विन्दुसंयुक्तं वह्निषिम्बं च डेऽन्तिकम् ।

दशकलात्मने विश्वमिति मन्त्रेण पूजयेत् ॥ ४१ ॥

धूम्रा च नीलवर्णा च कपिला विस्फुलिङ्गिनी ।

ज्वाला हैमवती कव्यवाहनी हव्यवाहनी ॥ ४२ ॥

रौद्री सङ्कर्षणी चैव वैश्वानरकला दश ।

पूजयित्वाऋषिधिना गन्धाक्षतप्रसन्नकैः ॥ ४३ ॥

कलशं संस्थुलं दिव्यं पुष्पमालादिशोभितम् ।

हैम वा राजत मार्दं स्थापयेद् वीरमुद्रया ॥ ४४ ॥

शम्भुना च यथा देवि विष्णुना च यथा पुरा ।

ब्रह्मणा च यथा पूर्वं तथा तां स्थापयाम्यहम् ॥ ४५ ॥
 इति संस्थाप्य कलशं तत्र सूर्यं प्रपूजयेत् ।
 सूर्यनाम समुच्चार्य जीवमश्रं महेश्वरि ॥ ४६ ॥
 सूर्यमण्डलहेन्तं च श्रीद्वादशकलात्मने ।
 विश्वमन्ते प्रयोक्तव्यं मनुनानेन पूजयेत् ॥ ४७ ॥
 कला द्वादश सूर्यस्य पूजयेद्बुध्यते मया ।
 तपिनी तापिनी चैव बोधिनी चैव रोधिनी ॥ ४८ ॥
 कलिनी शोषणी चैव वरेण्याकर्षणी तथा ।
 माया विश्वावती हेमप्रभा सौरकला इमाः ॥ ४९ ॥
 संपूज्य कलशे देवि कौलिकः कुलसिद्धये ।
 सुरया पूरयेत् कुम्भं विलोमैर्मातृकाक्षरैः ॥ ५० ॥
 तदिदं चामृतं साक्षाच्चन्द्ररूपं विचिन्तयेत् ।
 चन्द्रमण्डलमभ्यर्च्य मन्त्रेणानेन पार्वति ॥ ५१ ॥
 शक्तिमुच्चार्य देवेशि सोममण्डलद्वेषुतम् ।
 विश्वाञ्चलाय देवेशि श्रीषोडशकलात्मने ॥ ५२ ॥
 इति संपूज्य चन्द्रस्य कलाः षोडश पूजयेत् ।
 अमृता मानदा तुष्टिः पुष्टिः प्रीती रतिस्तथा ॥ ५३ ॥
 श्रीश्च द्वीश्च स्वधा रात्रिज्योत्स्ना हैमवती तथा ।
 छाया च पूर्णिमा नित्या चामावस्या च षोडशी ॥ ५४ ॥
 एताः संपूज्य मन्त्रैस्तु यजेद् देवीं च भैरवीम् ।
 मूलेन तत्र कलशे त्रिकोणं च त्रिभाषयेत् ॥ ५५ ॥
 विन्दुत्रिम्ये परा ध्यात्वा पूजयेदिष्टदेवताम् ।
 प्रणवेनार्चयेद् देवि शिवं गन्धेन वायुना ॥ ५६ ॥
 तत्र तारं च माया च परमस्वामिन्पुङ्गवेत् ।

परमाकाशशून्यं च वाहिनीति समुद्धरेत् ॥ ५७ ॥
 चन्द्रार्कामिभक्षणीति पात्रे विश-युगं वदेत् ।
 उद्यान्तामिमां विद्यां जपेत् दशधा घटे ॥ ५८ ॥
 तत्रैव मातृकान्ते च जपेत्त्रिमिमां प्रिये ।
 आकृष्णेन रजसेति नार्त्नीं परमपावनीम् ॥ ५९ ॥
 दशर्षितामृचं देवि मधुवानश्रुताभिधाम् ।
 तत्रानन्देशगायत्रीं जपेत् दशधा प्रिये ॥ ६० ॥
 वाङ्मायामाः ममुच्चार्य तथानन्देश्वराय च ।
 विग्रहे श्रीसुरादेव्यै धीमहीति ततो वदेत् ॥ ६१ ॥
 तन्नोऽर्धनारीश्वरश्च प्रचोदयात् समुद्धरेत् ।
 गायत्रीं दशधा जप्त्वा हंसः शुचिपदारचयेत् ॥ ६२ ॥
 अग्निमीळे पुरोहितं त्रिःसञ्जप्येति कौलिकः ।
 वकारं दीर्घपदकाद्यं प्रोच्चार्य तदनन्तरम् ॥ ६३ ॥
 ब्रह्मशापमोचितायै सुरादेव्यै कुटान्तकम् ।
 दशधा मजपेद्विद्यामिपे स्तोत्रैत्युचं जपेत् ॥ ६४ ॥
 तारं मायार्णवड्दीर्घान् प्रोच्चार्येति सुधे ततः ।
 शुक्रशापं मोचय द्विर्वनान्तं च मनुं जपेत् ॥ ६५ ॥
 अग्न आयाहीति ऋच दशधा मजपेत् प्रिये ।
 शुक्रशापहरिं विद्यां मजपेदुच्यते यथा ॥ ६६ ॥
 सूर्यमण्डलसंभूते वरुणालयमेभवे ।
 अमाचीजमये देवि शुक्रशापादिमुच्यताम् ॥ ६७ ॥
 देवानां (वेदानां) प्रणवो चीज ब्रह्मानन्दमयं यदि ।
 तेन सत्येन देवेशि ब्रह्महत्या व्यपोहतु ॥ ६८ ॥
 एकमेव परं ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममयं परम् ।

कचोद्भवां ब्रह्महत्यां तेन ते नाशयाम्यहम् ॥ ६६ ॥
 ब्रह्मशापविनिर्मुक्ता तं मुक्ता विष्णुशापतः ।
 विमुक्ता रुद्रशापेन पवित्रा भव सांप्रतम् ॥ ७० ॥
 एतैर्मन्त्रैः समभ्यर्च्य त्रिवारं कौलिकः शिवे ।
 शन्नो देवीरिति ऋचं दशधा प्रजपेद् घटे ॥ ७१ ॥
 ततो मायां रमां देवि पङ्क्तुं पङ्दीर्घभाजितम् ।
 छुरिकाकारिण्युचार्य शोभिनीति ततो वदेत् ॥ ७२ ॥
 विकारानस्य द्रव्यस्य हर-युग्मं च ठद्वयम् ।
 छुरिकाख्यां जपेद्विद्यां दशधा कलशोपरि ॥ ७३ ॥
 यो विश्वचक्षुरिति च ऋचं वै दशधा जपेत् ।
 गुरुं ध्यात्वा सहस्रारे हृत्पत्रेऽपीष्टदेवताम् ॥ ७४ ॥
 प्रणम्य कौलिको ध्यायेत् श्रीतिरस्करणीं जपेत् ।
 नीलतोयदसङ्काशां नीलकुन्तलशोभिताम् ॥ ७५ ॥
 नीलाम्बरधरां देवीं नीलोत्पलविलोचनाम् ।
 नीलपुष्पविभूषाढ्यां नीलालङ्कारभूषिताम् ॥ ७६ ॥
 नीलाङ्गरागसंछन्नां नीलवैदूर्यमालिनीम् ।
 इन्द्रनीलनिबद्धांशुमहार्धमणिभूषिताम् ॥ ७७ ॥
 नीलवाजिसमारूढां नीलखङ्गापुष्पां पराम् ।
 निद्रापटेन नीलेन भुवनानि चतुर्दश ॥ ७८ ॥
 मोहयन्तीं महापायां द्रव्यनिन्दकमच्छिणीम् ।
 वीरपानरतान् वीरान् पालयन्तीं समन्ततः ॥ ७९ ॥
 सङ्केतमण्डलं दिव्यं द्वादशयन्ता स्ववासमा ।
 परमानन्दवपुषीं परमानन्दभरवीम् ॥ ८० ॥
 परमानन्दजननीं प्रणमामि पराम्बिकाम् ।

इति ध्यात्वा जपेद्विद्यां यथावद् वर्णयते मया ॥ ८१ ॥

चारुकाममठमायाश्च तिरस्करणि संवदेत् ।

मकलजनं प्रोक्षार्थं वाग्नादिनि ततो वदेत् ॥ ८२ ॥

सकलपशुजनं च वदेद् प्रातमनःपदम् ।

चक्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राणादीनि चेति तिरस्वुरु ॥ ८३ ॥

तिरस्वुरु ततः पञ्चमं ठट्टपमुदरेत् ।

श्रीतिरस्करणीं विद्यां सञ्जपेद् दशधा घटे ॥ ८४ ॥

पावमान्याः परं ब्रह्म शुद्धं ज्योतिः मनातनम् ।

पितृन्तस्योपतिष्ठति चीरं सर्पिर्मभूदकैः ॥ ८५ ॥

अचमेतां जपेदादौ त्रिवारं त्रिजपेद् ततः ।

पावमान्यं परं ब्रह्म पावमान्यः परो रसः ॥ ८६ ॥

पावमान्यं परं ज्ञानं तेन त्वां पावयाम्यहम् ।

इति जप्त्वा गुरुं ध्यात्वा जपेद् वरुणबीजकम् ॥ ८७ ॥

हंम इत्यर्कमन्त्रं च देवीं कुण्डलिनीं सरेत् ।

प्रसुप्तभुजगाकारां मार्धत्रिवलयां शुभाम् ॥ ८८ ॥

सूर्यकोटिकरालाभां चन्द्रकोटिसुशीतलाम् ।

वदिकोटिदुराद(ध)र्पां विमतन्तुतनीयमीम् ॥ ८९ ॥

पद् चक्राणि विभिघ्नाशु सुपुष्पावर्त्मना नयेत् ।

सहस्रारस्थितं देवं नत्वा शिवपदे लयेत् ॥ ९० ॥

शिवशक्तयोर्महज्ज्योतिर्ध्यात्वा चन्द्ररुलाघुतम् ।

अमृतं वामनामाग्रात्रिःमार्यं कलशे क्षिपेत् ॥ ९१ ॥

अमृतीकृत्य तद् द्रव्यं घेतुमुद्रां प्रदर्शयेत् ।

मायां रमा कामकलाममृतेऽप्यमृतोद्भवे ॥ ९२ ॥

अमृतवर्षिण्युच्चाये अमृतं स्रावय-द्रवम् ।

अंघ्रां विष्णुकलान्ते च पठेत् पार्वति कौलिकः ॥ ९३ ॥

विश्वान्तममृतेश्वर्यं मनुमेनं जपेद् घटे ।
 ध्यात्वामृतमयं द्रव्यं कर्पूरादिसुवामितम् ॥ ६४ ॥
 एलालवङ्गकस्तूरी-चन्दनोशीरमिश्रितम् ।
 विधाय मूलमश्रेण तीर्थान्यावाहयेद् घटे ॥ ६५ ॥
 तारं शिवं शिवोद्भूतिं मूलमेतत् समुद्धरेत् ।
 गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति ॥ ६६ ॥
 नर्मदे सिन्धुकावेरि द्रव्येऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ।
 इत्यावाह्य महादेवि मुद्रयाङ्कुशरूपया ॥ ६७ ॥
 सर्वतीर्थमयं द्रव्यं ध्यायेत् परमपावनम् ।
 द्रव्यमध्ये विन्दुयुतं त्रिकोणं च विभावयेत् ॥ ६८ ॥
 योनिमुद्रां निचद्ध्याशु ध्यायेदानन्दभैरवम् ।
 सूर्यकोटिप्रतीकाशं चन्द्रकोटिसुशीतलम् ॥ ६९ ॥
 श्रष्टादशभुजं देवं पञ्चवक्त्रं त्रिलोचनम् ।
 अमृताण्वमध्यस्थं ब्रह्मपद्मोपरिस्थितम् ॥ १०० ॥
 वृषारूढं नीलकण्ठं सर्वा(र्पा)भरणभूषितम् ।
 कपालखट्वाङ्गधरं घण्टाडमरुवादिनम् ॥ १०१ ॥
 पाशाङ्कुशधरं देवं गदामुसलधारिणम् ।
 खड्गखेटकपट्टीश-मुद्गरोन्मूलकुन्तिनम् ॥ १०२ ॥
 विचित्रखेटकं मुण्डवरदाभयपाणिकम् ।
 लोहितं देवदेवेशं भावयेत् साधकोत्तमः ॥ १०३ ॥
 दत्त्वा पुष्पाञ्जलिं कुम्भे जपेदानन्दभैरवम् ।
 हकारं च भृगुं देवं मण्डकं धरणिं ततः ॥ १०४ ॥
 (तथा जीमूतबीजं च हुतसुग्रीजमुद्धरेत् ।)
 वायुं केशं तथानन्दभैरवाय ततोऽञ्जले ॥ १०५ ॥
 विकृष्टं च मनुं जप्त्वा दशधा भैरवीं यजेत् ।

आनन्दभैरवीं ध्यायेद् यथावद् वर्यते शिवे ॥ १०६ ॥
 समुद्रे मध्यमाने तु क्षीराब्धी सागरोत्तमे ।
 तत्रोत्पन्ना सुरा देवी कुमारीरूपधारिणी ॥ १०७ ॥
 भावयेश्च सुरां देवीं चन्द्रकोट्यपुत्रप्रभाम् ।
 हिमकुन्देन्दुधवलां पञ्चवक्त्रां त्रिलोचनाम् ॥ १०८ ॥
 अष्टादशभुजैर्युक्तां सर्वानन्दकरोद्यताम् ।
 प्रहसन्तीं विशालाक्षीं देवदेवस्य सम्मुखीम् ॥ १०९ ॥
 शक्तिं शिवं निर्जरं च भेकीं भूवीजभेष च ।
 मेघं वह्निं समीरार्णं केशं चैव समुद्धरेत् ॥ ११० ॥
 सुरादेव्यै कुटं चान्ते विद्यां च दशधा जपेत् ।
 भैरवं भैरवीं चैव यद्वा पार्वति कौलिकः ॥ १११ ॥
 महामुद्रां धेनुमुद्रां योनिं मत्स्यं प्रदर्शयेत् ।
 बद्ध्वा च लेलिहानारूपां मुद्रां कुण्डलिनीं पुनः ॥ ११२ ॥
 मूलाधारात् समुत्थाय सुपुत्रावर्त्मना प्रिये ।
 द्वादशान्तं समास्थाप्य सोहं हंम इति सरेत् ॥ ११३ ॥
 शिवेन सह संयोज्य परानन्दमयो भवेत् ।
 तदुद्धृतामृतवृष्टिमुत्सृजेद् वामनासया ॥ ११४ ॥
 प्रणवेन च देवेशि परद्रव्ये नियोजयेत् ।
 साक्षादमृततत्त्वाढ्यं ध्यायेत् कलशमुत्तमम् ॥ ११५ ॥
 वारुणं बीजमुच्चार्य मूलमंत्रं समुच्चरेत् ।
 दशधा प्रजपेद् देवि गन्धाक्षतपुरःसरैः ॥ ११६ ॥
 पुष्पैर्नानाविधैर्दिव्यैर्माल्यैर्विविधभूषणैः ।
 संपूज्य कलशं दिव्यं घण्टानिःस्वानपूर्वकम् ॥ ११७ ॥
 धूपदीपैर्महोत्साहैः परमैर्विधिर्धौषधैः ।
 प्रपूज्य परया भक्त्या प्रणामैः स्तुतिपूर्वकैः ॥ ११८ ॥

सर्वदेवमयं कुम्भं ध्यायेद् देवेशि माधकः ।
 या सुरा सा उमादेवी यो द्रव्यं स महेश्वरः ॥ ११६ ॥
 यो गन्धः स भवेद् ब्रह्मा यो मोहः स जनार्दनः ।
 स्वादे च संस्थितः सोमः फेनायामनलः स्थितः ॥ १२० ॥
 इच्छायां मन्मथो देवशब्दार्थामुच्छिष्टभैरवः ।
 द्रावे गङ्गा स्थिता देवि घटम्याः सप्त मागराः ॥ १२१ ॥
 सर्वतेजोमयं द्रव्यं परमानन्दनिर्भरम् ।
 सर्वशापविनिर्मुक्तं सर्वमश्रुसंस्कृतम् ॥ १२२ ॥
 परमाश्रुतभावेन भैरवं भैरवीं यजेत् ।
 माहेश्वरैर्महावीरैर्महाचीनपदस्थितैः ॥ १२३ ॥
 महाशक्तिमयैर्मान्यैः सेव्यं द्रव्यमिदं प्रिये ।
 सन्तर्प्य देवतामिष्टां योगिनीगणमैश्वरम् ॥ १२४ ॥
 बडुकं चेत्रपालांश्च त्रिस्त्रिंशत्कोटिदेवताः ।
 मातृमार्तिगणान् सर्वान् भूतप्रेतादिसंयुतान् ॥ १२५ ॥
 सन्तर्प्य विधिवद् देवि गुरुं गुरुवरांस्ततः ।
 गुरुं ध्यात्वा परां ध्यायेद्द्वीरान् संपूज्य शक्तिः ॥ १२६ ॥
 शक्तियुक्तो यजेत् पात्रमित्याज्ञा पारमेश्वरी ।
 शक्तिहीने वृथापानं शिवहीने वृथार्चनम् ॥ १२७ ॥
 शिवशक्तिसमायोगे वीरपूजा विमोक्षदा ।
 इतीदं शोधनं दिव्यं सुरायाः सुरदुर्लभम् ॥ १२८ ॥
 तव स्नेहेन निर्णीतं शृणुष्वान्यदपि प्रिये ।
 मयं मांमं तथा मीनो मुद्रा मैथुनमेव च ॥ १२९ ॥
 मकारपञ्चकं पूज्यं शिवशक्तिसमागमे ।
 पूजायां यद्यदानीतं भक्ष्यं भोज्यं च लेखकम् ॥ १३० ॥

पेयं चोष्यं फलं पुष्पं सर्वं मन्त्रेण मन्त्रयेत् ।
 विनाभिमन्त्रणेनैतद् यो मोहाद् भक्तयेच्छिवे ॥ १३१ ॥
 स माभिकोऽपि देवेशि सहसा निरयी भवेत् ।
 चतुरस्रं लिखेद्विम्बं तत्र मीनान् निधापयेत् ॥ १३२ ॥
 शोपयेद् दाहयेद् देवि स्नावयेन्मनुना शिवे ।
 वायुवीजेन बाह्वयेन वारुणेन यथाक्रमम् ॥ १३३ ॥
 वेनुयोनिमहामत्स्यां मुद्राश्चैव प्रदर्शयेत् ।
 दशधा प्रजपेन्मन्त्रमानन्देश्वरभैरवम् ॥ १३४ ॥
 प्रजप्य प्रपठेद्विद्या ययोक्ता कौलिकेश्वरि ।
 कृतावतारो हरिणा कलिना पीडितं जगत् ॥ १३५ ॥
 बलिना निगृहीतं च कौलिकानां हितेच्छया ।
 भैरवीपरितोषार्थं स्वयं मीनोऽभवद् हरिः ॥ १३६ ॥
 मायां च हरये विश्वं जपेद्दृचमतः परम् ।
 ज्यम्बकं यजामहीति मन्त्रं त्रिःसञ्जपेत् सुधीः ॥ १३७ ॥
 प्रपूज्य गन्धपुष्पैस्तु प्रणमेद् देवता पराम् ।
 चतुरस्रे महादेवि मांमपात्रं निधापयेत् ॥ १३८ ॥
 संशोष्य सन्दह्य पलमासाध्य कुलमुन्दरि ।
 मुद्रात्रयं प्रदर्याशु प्रपठेत् कौलिको मनुम् ॥ १३९ ॥
 छागलाज्येणमर्त्याश्चै(न्तः)कृतरूपाय विष्णवे ।
 बन्धयर्थं शिवशक्तयोस्तं प्रपद्ये विष्णुमन्त्रयम् ॥ १४० ॥
 प्रतर्पयामि बन्धयर्थं पवित्रीभव साप्रथम् ।
 त्रिः पठित्वा श्रुत्वा देवि जपेत् कौलिकमततः ॥ १४१ ॥
 प्र तद्विष्णुरिति स्मृत्वा प्रणमेद् योनिमुद्रया ।
 मुद्रापात्रं समानीय स्थापयेच्चतुरभके ॥ १४२ ॥

संशोषणं दाहनं च स्नावनं पूर्ववच्चरेत् ।
 मुद्रात्रयं च संदर्श्य प्रपठेद् वेदवद् विधिम् ॥ १४३ ॥
 देवतापूजने यानि सौरभेयानि सांप्रतम् ।
 चत्वर्यं देवदेव्याश्च पवित्राणीह मिद्धये ॥ १४४ ॥
 मूलं च दशधा जप्त्वा जपेदृचमनुत्तमाम् ।
 (तद्विष्णोः परमं मन्त्रं प्रजप्योपरि कौलिकः ॥ १४५ ॥
 प्रणम्य भक्तिभावेन कुण्डगोलं च शोधयेत् ।
 चतुरश्रे च संस्थाप्य शोषयेद् दाहयेत् सुधीः ॥ १४६ ॥
 आस्नावयेत् परैर्वीजैर्मुद्राभिरभिरक्षयेत् ।)
 मूलं च दशधा जप्त्वा जपेदृचमथोपरि ॥ १४७ ॥
 विष्णुर्योनिमिति स्मृत्वा प्रजप्य प्रणमेत्ततः ।
 सर्वेषु देवद्रव्येषु समानीतेषु कौलिकैः ॥ १४८ ॥
 ऋचमेतां जपेत् सम्यक् मन्त्रमेनं समुद्धरेत् ।
 ग्लूंम्लूंस्लूंप्लूंन्लूं देवेशि स्वान्तं खं कामकालिकम् ॥ १४९ ॥
 अमृतेऽप्यमृतोद्धृतेऽप्यमृतेश्वरि चामृतम् ।
 स्नावय-द्वयमुद्धृत्य ठद्वयं च समुद्धरेत् ॥ १५० ॥
 इयं शापहरी विद्या मकाराणां महेश्वरि ।
 पञ्चानां पञ्चकल्पानां सरणीयार्चनाविधौ ॥ १५१ ॥
 संशोध्य शिवद्रव्याणि मन्त्रैर्मुद्राभिरेव च ।
 ऋग्भिः क्रमेण मूलेन स्ना(पा)वयेच्च यथाक्रमम् ॥ १५२ ॥
 आनन्दरससंपूर्णैः कलशामृतविन्दुभिः ।
 एवं संशोध्य द्रव्याणि परमाणि कुलेश्वरि ॥ १५३ ॥
 भैरवं भैरवीं देवीं यजेद् धीरसमागमे ।
 अथवा भैरवं देवमकृत्वा देवतार्चनम् ॥ १५४ ॥
 पशुपानविधौ पीत्वा वीरोऽपि नरकं व्रजेत् ।

एवं संस्कृत्य देवेशि गुरुभक्तिपुरःसरम् ॥ १५५ ॥
 यः पिवेत् परमं पानं शिवसायुज्यमाप्नुयात् ।
 इतीदं परमं गुह्यं रहस्यानां रहस्यकम् ॥ १५६ ॥
 अष्टसिद्धिमयं तत्त्वं गोपनीयं स्वयोनिवत् ।

इति धीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये सुराशोधनविधि-
 निरूपणं द्वाविंश. पटल. ॥ २२ ॥

अथ

त्रयोविंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना शृणु देवेशि शक्तिशोधनमुत्तमम् ।
 येन' श्रवणमात्रेण पराशक्तिपदे लयेत् ॥ १ ॥
 अदीक्षितकुलासङ्गात् सिद्धिहानिः प्रजायते ।
 तत्कथाश्रवणं चेत् स्यात् तत्तन्पगमनं यदि ॥ २ ॥
 श्रीदेव्युवाच ।

कुलाचारक्रमार्चायां सिद्धिं कामयते तु यः ।
 य कुलीनः कथं देव पूजयेत् कुलयोपितम् ॥ ३ ॥
 श्रीभैरव उवाच ।

संशोधनमक्रता वै स्त्रीषु मयेषु कौलिकः ।
 कृतेऽपि सिद्धिहानिः स्यात् कुद्धा भवति चण्डिका ॥ ४ ॥

अभिपेकाद् भवेत् सिद्धिर्मन्त्रस्योच्चारणाच्छुभा ।
 रतिकाले महेशानी दीक्षाकाले च कन्यका ॥ ५ ॥
 बलाद्वा यत्रतो बुद्ध्या स्ना(पां)वयेत् परयोपितम् ।
 सुरया रेतसा वापि जलेन मधुनाथ वा ॥ ६ ॥
 सङ्गेऽभिपेचयेन्नारीं चण्डां वा मन्त्रवर्जिताम् ।
 स्वकीयां परकीयां वा रूपयौवनगर्विताम् ॥ ७ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश 'कुलाचारैकसिद्धये ।
 कुलयोगी कथं कुर्याज्जोधनं कुलयोपिताम् ॥ ८ ॥
 श्रीभैरव उवाच ।

कुलजां युवतिं वीक्ष्य नमस्कुर्यात् कुलेश्वरः ।
 विधाय मानसीं पूजां मन्त्रं योगी समुचरेत् ॥ ९ ॥
 बालां वा यौवनोन्मत्तां वृद्धां वा सुन्दरीं तथा ।
 कुत्सितां वा महादुष्टां नमस्कृत्य विभावयेत् ॥ १० ॥
 तासां महारो निन्दा च कौटिल्यमप्रियं तथा ।
 सर्वथा नैव कर्तव्यमन्यथा सिद्धिरोधकृत् ॥ ११ ॥
 त्रियो देवाः स्त्रियः प्राणाः स्त्रिय एव हि भूषणम् ।
 स्त्रीगणेषु सदा भाव्यमन्यथा स्वस्त्रियामपि ॥ १२ ॥
 विपरीतरता सापि भविता हृदयोपरि ।
 साधकस्य भवेदाशु कामधेनुरिवापरा ॥ १३ ॥
 नाधर्मो जायते तेन न कश्चिद् धर्महा भवेत् ।
 तत्परः परतन्वीनां परतत्त्वे प्रलीयते ॥ १४ ॥
 नटी कापालिकी वेश्या रजकी नापिताङ्गना ।
 ब्राह्मणी शूद्रकन्या च तथा गोपालकन्यका ॥ १५ ॥

मालाकारस्य कन्यापि नव कन्याः प्रकीर्तिताः ।
 एतासु कांचिदानीय संशोधनमयाचरेत् ॥ १६ ॥
 पूजयेत् कौलिको देवि यथावद् वर्यते मया ।
 शक्तिशोधनमन्त्रस्य ऋषिः प्रोक्तः सदाशिवः ॥ १७ ॥
 त्रिष्टुप् छन्द इति ख्यातं देवता च पराम्बिका ।
 चाम्बीजं बीजमीशानि शक्तिः शक्तिरितीरिता ॥ १८ ॥
 कामेशः कीलकं देवि दिग्बन्धो हरमीश्वरि ।
 भोगापवर्गसिद्धयर्थं विनियोगो महेश्वरि ॥ १९ ॥
 महानिशायामानीय नव कन्याश्च भैरवान् ।
 एकादश नवाष्टौ वा कौलिकः कौलिकेश्वरि ॥ २० ॥
 शोधयेन्नवभिर्मन्त्रैः पूजयेत् कौलिकोत्तमः ।
 माथकः संस्पृशेदादौ कृत्वा विष्टरशाधनम् ॥ २१ ॥
 भूतशुद्धिं विधायापि प्राणार्पणविधिं चरेत् ।
 मन्त्रमंकल्पकं कृत्वा मुन्यादिन्यासमाचरेत् ॥ २२ ॥
 विधाय मातृकान्यासं कराङ्गन्यासपूर्वकम् ।
 हृत्पीठार्णां विधायार्थं श्रीचक्रार्चनमाचरेत् ॥ २३ ॥
 संशोध्य देवद्रव्याणि कुण्डगोलादिकं तथा ।
 वीरार्चनं वीरकान्तासेवन देवदुर्लभम् ॥ २४ ॥
 यथोक्तविधिना देवीं संपूज्य श्रीपराम्बिकाम् ।
 शक्तिं वामे तु संस्थाप्य पूजयेद्वर्यते यथा ॥ २५ ॥
 त्रिकोणं वाथ पद्कोणं व्यथत्रयमथो हविः (बहिः) ।
 शिवव्यथं कामव्यथं हेतिव्यथं महेश्वरि ॥ २६ ॥
 ब्रह्मव्यथं नवव्यथं मिन्दुरेणं रिभापयेत् ।
 श्रीचक्रेषु हि नट्यादिमालिन्यन्तं विचार्य च ॥ २७ ॥

यामेवासां कुमारीणां कौलिकस्तु समानयेत् ।
 तदीयं यन्मन्त्रालिख्य तस्मिस्तामेव पूजयेत् ॥ २८ ॥
 श्रीचक्रे स्थापयेद् वामे कन्यां भैरववल्लभाम् ।
 मुक्तकेशीं वीतलज्जां सर्वाभरणभूषिताम् ॥ २९ ॥
 सर्वशृङ्गारशोभाढ्यां तारुण्यमदगर्विताम् ।
 आनन्दलीनहृदयां सौन्दर्यातिमनोहराम् ॥ ३० ॥
 शोधयेन्द्वाद्विमश्रेण सुरानन्दामृताम्युभिः ।
 पालावीजत्रयं देवि प्रोचार्य तदनन्तरम् ॥ ३१ ॥
 त्रिपुरायै ततो विश्वं विश्वान्ते नामपूर्वकम् ।
 इमां शक्तिं पवित्रीति कुरु-युगं समुद्धरेत् ॥ ३२ ॥
 मम शक्तिं कुरु-युगं वह्निजायां समुद्धरेत् ।
 मन्त्रेणानेन देवेशि कामिनीमभियेचयेत् ॥ ३३ ॥
 अभिषिच्य कुमारीं तां न्यासजालं प्रविन्यसेत् ।
 मातृकायन्महादेवि कामनायांस्ततो न्यसेत् ॥ ३४ ॥
 चन्द्रवीजद्वयं देवि कामराजं च मोहनम् ।
 शक्तिवीजं ततो देवि यथावद्विन्यसेत् प्रिये ॥ ३५ ॥
 ललाटे वदने न्यस्य (चांसे) हृदये चोनिमण्डले ।
 सर्वसंज्ञोभयं वाणं सर्वविद्रावणं तथा ॥ ३६ ॥
 सर्वाङ्गुणवाणं च सर्वसंमोहनं ततः ।
 वशीकरणवाणं च पञ्चेषोः पञ्चवाणकान् ॥ ३७ ॥
 विन्यस्य वाणमुद्राश्च पञ्चैता देवि दर्शयेत् ।
 योनिविम्बे जपेन्मन्त्रान् नव यान् वर्णयाम्यहम् ॥ ३८ ॥
 (१) तारं चन्द्र च वाग्वीजं कामं शक्तिं ततो वदेत् ।
 नटिनीति महासिद्धिं मम देहि-युगं वदेत् ॥ ३९ ॥

ठद्वयं प्रोचरेदन्ते मन्त्रोऽयं नदिनीप्रियः ।

(२) कालीं कूर्चं परां शक्तिं कामं कापालिनि प्रिये ॥ ४० ॥

रेतो मुञ्च-युगं ब्रूयादन्ते दहनवल्लभा ।

देवि कापालिकीमन्त्रः कामदेववशङ्करः ॥ ४१ ॥

(३) तारद्वन्द्वं च हरितं भेषपद्दीर्घवीजकम् ।

वेश्ये कामदुषे रेतो मुञ्च-युग्माप्रिवल्लभा ॥ ४२ ॥

वेश्याशोधनमन्त्रोऽयं सर्वकौलिकवल्लभः ।

(४) वेदाद्यं वाग्भवं कामं शक्तिं लक्ष्मीं परां स्मरेत् ॥ ४३ ॥

रजकीति महासिद्धिं देहि मे हर-ठद्वयम् ।

रजकीशुद्धिमन्त्रोऽयं कुलपोषिद्वशङ्करः ॥ ४४ ॥

(५) तारं तारत्रयं वस्त्रं प्रोचरेन्नापिताङ्गने ।

हर-युग्मं च मे विघ्नांस्तुरगं ठद्वयं ततः ॥ ४५ ॥

नापितस्त्रीशुद्धिमन्त्रो महामाङ्गल्यदायकः ।

(६) वेदाद्यं भूतिवीजं च तारं मायां धनुर्धरः ॥ ४६ ॥

ब्राह्मणि स्मर वीर्यं च मुञ्च मुञ्चेति सर्वदा ।

सिद्धिं मे देहि देहीति हरं दहनवल्लभा ॥ ४७ ॥

ब्राह्मणीशुद्धिमन्त्रोऽयं महासिद्धिमदायकः ।

(७) तारं रमा रमा तारं शूद्राणि च रतमिये ॥ ४८ ॥

रेतः स्तम्भय मे सिद्धिं देहि-युग्मं ततो वनम् ।

शूद्राणीशुद्धिमन्त्रोऽयं कामिनीजनमोहनः ॥ ४९ ॥

(८) तारकं शिवपद्दीर्घमंघृत मठवीजकम् ।

गोपालि मे सिद्धदण्डं द्रावय-द्वयमुद्धरेत् ॥ ५० ॥

ठद्वयान्तो महामन्त्रो गोपीशोधनसाधकः ।

(९) तारद्वयीसंपुटितां मृद्धीकां दीर्घमंघुताम् ॥ ५१ ॥

उद्धृत्य मालिनि प्रेम कुरु-युग्मं मयि स्मरेत् ।
 तुरगं ठद्वयं प्रान्ते मन्त्रोऽयं मालिनीप्रियः ॥ ५२ ॥
 एवं शोधनमन्त्रास्ते वर्णिताश्च पृथङ्मया ।
 योनौ जपेत् कुमारीणां कौलिकः करमालया ॥ ५३ ॥
 संजप्य दक्षकण्ठे च मूलमन्त्रं त्रिरुचरेत् ।
 अदीक्षितापि देवेशि दीक्षितैव भवेत् तदा ॥ ५४ ॥
 दीक्षितां शोधितां वीरो भजेत् सर्वार्यसिद्धये ।
 तारं व्योपमौष्मकं च शिवायेति स्वयम्भुवम् ॥ ५५ ॥
 संपूज्य शिवमन्त्रं च जपेत् संस्तभ्य पुंश्वजम् ।
 जप्त्वा निरुध्य तं दण्डं केरभीतुण्डमुद्रया ॥ ५६ ॥
 आनन्दतर्पितां कान्तां वीरः खानन्दविग्रहः ।
 रतेन तर्पयेत् तत्र श्रीचक्रे वीरसंसदि ॥ ५७ ॥
 पठन् भणवमुद्धृत्य मन्त्रराजं कुलेश्वरि ।
 धर्माधर्महविर्दीप्ते स्वात्माप्तौ मनमा लुचा ॥ ५८ ॥
 सुपुञ्जाधर्मना नित्यमक्षवृत्तीर्जुहोम्यहम् ।
 स्वाहान्तमन्त्रमुच्चार्य जपन् मूलं स्मरन् पराम् ॥ ५९ ॥
 कुर्यान्निधुवनं मन्त्री मन्त्रमिद्विमवाप्नुयात् ।
 रतान्ते मञ्जपेन्मूलं पठेन्मन्त्रमिमं पुनः ॥ ६० ॥
 तारद्वयान्तरगतं परमानन्दकारणम् ।
 प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामवलम्ब्योन्मनीशुचम् ॥ ६१ ॥
 धर्माधर्मकलास्नेहपूर्णां वदौ जुहोम्यहम् ।
 स्वाहान्तेनाशु मन्त्रेश शुक्रमादाय पार्वति ॥ ६२ ॥
 श्रीचक्रे तर्पयेद् देवीं ततः सिद्धिमवाप्नुयात् ।
 संपूज्य कान्तां सन्तर्प्य स्तुत्या नत्या परस्परम् ॥ ६३ ॥

संहारमुद्रया मन्त्री शक्तिं वीरान् विसर्जयेत् ।
इतीदं परमं दिव्यं शक्तिशोधनमुत्तमम् ॥ ६४ ॥
तव स्नेहेन निर्णीतं गोपनीयं मुमुक्षुभिः ।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये शक्तिशोधन-
विधिधनिरूपणं त्रयोविंशः पटलः ॥ २३ ॥

अथ

चतुर्विंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

मृणुष्वावहिता भूत्वा मालाशोधनमुत्तमम् ।
येन शोधनमात्रेण माला सिद्ध्यति सत्फला ॥ १ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

माला फीटृग्निधा नाथ क्रियते कौलिकोत्तमैः ।
क्रियत्फला क्रियत्संख्या मर्वं मे वक्तुमर्हसि ॥ २ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

नवान्ता वणिता संख्या कालोऽयं द्वादशावधिः ।

माला जपस्य देवेशि रहस्यमिदमैश्वरम् ॥ ३ ॥

कालान्मा सविता प्रोक्तो बल्लभे जपदेवता ।

द्वादशात्मा स सविता तदन्तावृत्तिरीरिता ॥ ४ ॥

माला रविफला प्रोक्ता मंग्यया कौलिकेश्वरि ।

श्वान्तपेष नवधा तामेव जपमिदमे ॥ ५ ॥

अधान्तर्गुह्यमाचक्षे तव स्नेहेन पार्वति ।
 मालारहस्यसर्वस्वं नाख्येयं यस्य कस्यचित् ॥ ६ ॥
 रुद्राणां तु शतं चैकं भैरवाष्टकयोजितम् ।
 कृत्वा मेरुं महारुद्रं जपमाला विनिर्मिता ॥ ७ ॥
 न हन्याद् भैरवान् रुद्रैः रुद्रांश्च भैरवैस्तथा ।
 अन्यथा जपहानिः स्याद्गुद्रस्य वचनं यथा ॥ ८ ॥
 अष्टोत्कृष्टशतं देवि गोलकानां पुरं मुखे ।
 पायुं पायौ निबन्धीयात् सूत्रे मन्त्रमनुस्मरन् ॥ ९ ॥
 ऊर्ध्वे मेरुं महाकेतुं निबध्य कुलसुन्दरि ।
 शङ्खमुक्ताप्रवालार्क-रुद्राक्षचरवीरुधाम् ॥ १० ॥
 मणिकाञ्चनपद्माचनृदन्तानां यथाक्रमम् ।
 सर्वेषां गोलकानां च मेरुं रुद्राक्षमाचरेत् ॥ ११ ॥
 नरदन्तपिरोधानां मेरुं याजिरदं चरेत् ।
 पद्ममासेनाक्षसूत्राणां शोधनं साधकश्चरेत् ॥ १२ ॥
 ततो जपेन्महाविद्यां कौलिको जपमालया ।
 गुणैस्त्रिभिस्त्रिरावर्त्य पद्त्रिंशत्तच्चगोलकान् ॥ १३ ॥
 तारं मेरुं विदध्यात् तु तच्चमालासु कौलिकः ।
 अष्टोत्कृष्टशते प्रौढा मालेय देवि दुर्लभा ॥ १४ ॥
 प्रणवान्तरिता वर्णा देवि लोमानुलोमतः ।
 वर्णिता मातृकामाला वेदादिहविराश्रिता ॥ १५ ॥
 तारद्वयं म्वरान्ते च दद्याद्भोमानुलोमतः ।
 तारद्वयं च वर्गान्ते वर्णाद्यन्ते च तद्द्वयम् ॥ १६ ॥
 विधाय तुरगं मेरुं जपेच्छ्रवत्यर्णमालया ।
 तारकामैः सपुटिता मालेयं गुरुवल्लभा ॥ १७ ॥

देवदेवस्य- देवेशि स्वतन्त्रस्य महेशितुः ।

पडाननोद्भवास्ताराः पद् पडाम्नायसूचकाः ॥ १८ ॥

चतुर्णामाश्रमाणां तु शङ्खार्कवस्वीरुधाम् ।

रुद्राचाणां प्रकुर्वीत मालां सर्वार्थसिद्धिदाम् ॥ १९ ॥

मुक्ताप्रवालसद्रत्न-हेमपद्माक्षशालिनाम् ।

पूर्वाम्नायादिभेदानां मालां कुर्याद्यथाक्रमम् ॥ २० ॥

लामानुलोमवर्णानां द्वयोत्कृष्टशतं शिवे ।

तारकामेन संयोज्य ब्रह्मोत्कृष्टशतं शिवे ॥ २१ ॥

चः सुमेरुं नियोज्यादौ वर्णलोमानुलोमकैः ।

स्वरवर्गयशोऽल्लान्तान् योजयेत् परमेश्वरि ॥ २२ ॥

श्रीशिवाक्षरमालेयं वर्णिता स्नेहतो मया ।

श्रीमहापोडशीविद्यागुरूनादाय पार्वति ॥ २३ ॥

पट्त्रिंशच्चमात्राभिर्योजयेत् सप्तभिर्ग्रहैः ।

शिवामालेयमाख्याता शिवसायुज्यसिद्धये ॥ २४ ॥

पञ्चपण्यक्षरीणार्णश्चत्वारिंशतिभैरवैः ।

ज्याधिकैर्योजयेन्माला भैरवीयमुदाहृता ॥ २५ ॥

अनामिकाद्वयं पर्व कनिष्ठादिक्रमेण तु ।

तर्जनीमूलपर्यन्तं करमालेयमाहृता ॥ २६ ॥

दशांशं मञ्जुपेद् देवि केवलं करमालया ।

अनामिकाद्वयं पर्व कनिष्ठादिक्रमेण तु ॥ २७ ॥

तर्जनीमूलपर्यन्तं जपेद् द्वादशपर्वसु ।

कनिष्ठिकाचतुष्पर्वानामापर्यन्तं तथा ॥ २८ ॥

मध्यमापर्वं देव्येकं तर्जन्याथ चतुष्टयम् ।

संयोज्य मंजुपेद् विद्यां मन्त्री द्वादशपर्वसु ॥ २९ ॥

शक्तिमालेयमारुघ्याता त्यक्त्वा पर्वचतुष्टयम् ।
 दुर्गावृत्त्या जपेद् देवि सहस्राद्ययुतावधि ॥ ३० ॥
 दिक्पालाश्च गृहाश्चाष्टौ सन्ति षोडशपर्वसु ।
 प्रलम्बपर्वत्रितये त्रयो देवाः समाहिताः ॥ ३१ ॥
 ऋग्रहौ च मन्दारौ दिक्पालौ यमनिर्ऋती ।
 कुलिकश्चेति विख्यातो जपहानिकरो मतः ॥ ३२ ॥
 कुलिकं सन्त्यजेद् देवि मन्त्री करजपे सदा ।
 कनिष्ठामूलपर्वादिक्रमेण करगाः सुराः ॥ ३३ ॥
 तान् शृणुष्व महादेवि यथावद्वर्यते मया ।
 ईशानोऽग्निर्निर्ऋतिश्च वायुरिन्द्रो यमस्तथा ॥ ३४ ॥
 वरुणश्च कुबेरश्च सूर्यः सोमो बुधो गुरुः ।
 मितराह्वारसौरान्तौ ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ ३५ ॥
 जपसिद्धिकरा देवि सकलाः करदेवताः ।
 कुलिकं सन्त्यजेद् देवि जपकाले स्वसिद्धये ॥ ३६ ॥
 कुलिको मुद्गरो ज्ञेयो मुद्गरे तु महद्भयम् ।
 मुद्गरोल्लङ्घने शक्तिर्महारुद्रस्य केवलम् ॥ ३७ ॥
 कुलिकं च महाकेतुं मेरुरूपं न लङ्घयेत् ।
 अन्यथा देवि मन्त्री च देवताशापमाप्नुयात् ॥ ३८ ॥
 अथ पापमासिकीं शुद्धिं मालानां ते ब्रवीम्यहम् ।
 यया सिद्धिर्भवेद् देवि देवानामपि दुर्लभा ॥ ३९ ॥
 मालाशोधनकाले तु गत्वा प्रेतालयं सुधीः ।
 विधाय भस्मना स्नानं जलेन मन्त्रितेन वा ॥ ४० ॥
 तत्र स्नात्वोपविश्याथ कृत्वा बिष्टरशोधनम् ।
 भूतशुद्धिक्रमोपेतं प्राणार्पणमिधिं ततः ॥ ४१ ॥

- देहशुद्धिं विधायाथ मन्त्रसङ्कल्पमाचरेत् ।
 मालाशोधनमन्त्रस्य ऋषिः कालाग्रिकद्रुकः ॥ ४२ ॥
 छन्दोऽनुष्टुप् महादेवि देवी रमशानमैरवी ।
 कालरात्रीति विख्याता मुण्डमालाविलासिनी ॥ ४३ ॥
 हरितं बीजमाख्यातं नलिनी शङ्खरीरिता ।
 सूर्याख्यं कीलकं मालाशुद्धये विनियोगकः ॥ ४४ ॥
 ऋषिच्छन्दोदैवतादिन्यासं कुर्यात् कुलार्थवित् ।
 अङ्गन्यासं विधायाथ करन्यासादिपूर्वकम् ॥ ४५ ॥
 विधायासनशुद्धिं च भूतशुद्धिक्रमं चरेत् ।
 प्राणान् देवि प्रतिष्ठाप्य श्रीचक्रार्चनमाचरेत् ॥ ४६ ॥
 योगपीठार्चनं कृत्वा द्रव्यादीनि विशोधयेत् ।
 क्षेत्रेश-योगिनीशुन्दं सन्तर्प्य कुलसुन्दरि ॥ ४७ ॥
 लयाङ्गं पूजयेद् देवि पूजान्ते सङ्गपेन्मनुम् ।
 मालाया देवदेवेशि यथाम्नायं यथाविधि ॥ ४८ ॥
 श्रीचक्रोपरि संस्थाप्य शोधयेत् कलशामृतैः ।
 मालामूलेण देवेशि मूलमन्त्रेण साधकः ॥ ४९ ॥
 मालामन्त्रान् प्रवक्ष्येऽहं शृणुष्यावहिता प्रिये ।
 (१) तारं रमा रमा तारं शङ्खिनीति-पदं वदेत् ॥ ५० ॥
 तारं मा तारमन्तेऽपी मन्त्रोऽयं शङ्खमालिकः ।
 (२) तार लज्जा-युगं तारं मुक्तामालिनि मा-युगम् ॥ ५१ ॥
 ठद्वयं मन्त्रराजोऽयं मुक्तामालाविशोधनः ।
 (३) तारं धधुं च वेदाद्यं रौद्रे च रोध्रमालिनि ॥ ५२ ॥
 अन्धिवीजं ठद्वयं च मन्त्रोऽयं रौध्रमालिकः ।
 (४) तारं मात्राद्यमुच्चार्य सूर्याख्यबीज-युगमकम् ॥ ५३ ॥
 अर्कमाले हरं नीरं मन्त्रः स्फटिकशुद्धिकृत् ।

- (५) तारमन्धिरमामायाः सिन्धुं रुद्राक्षमालिनि ॥ ५४ ॥
शुद्धा भव वनं मन्त्रो देवि रुद्राक्षशोधनः ।
- (६) तारं तारात्रयं तारं वधूं तुलसि वैष्णवि ॥ ५५ ॥
वौषट् वनं महामन्त्रस्तुलसीशोधनाभिधः ।
- (७) तारं तारां च मृद्धीका मणिमाले मनोहरे ॥ ५६ ॥
ठड्यं मन्त्रराजोऽयं मणिमालाविशोधनः ।
- (८) वेदाद्यं कमला कुन्ती वाग्मीजं कामशक्तिकम् ॥ ५७ ॥
सुवर्णमाले शक्त्यापो मन्त्रोऽयं स्वर्णशोधनः ।
- (९) तारं च वायुपूज्या च तारं पद्माक्षमालिनि ॥ ५८ ॥
हरितं ठड्यं मन्त्रो देवि पद्माक्षशोधनः ।
- (१०) तारात्रयं मा-त्रयं च कामराजत्रयं शिवे ॥ ५९ ॥
शिवः शक्तिर्दन्तमाले म्रण्डमाले च वायुरा ।
वधूर्वस्त्रं वनं मन्त्रो नरदन्तविशुद्धिकृत् ॥ ६० ॥
पृथङ्पृथङ् महामन्त्रैः श्रीचक्रस्थां महेश्वरि ।
मालां संशोध्य संपूज्य मूलं जप्त्वा दशांशतः ॥ ६१ ॥
गन्धाक्षतप्रघ्नैश्च पूजयेत् कौलिकोत्तमः ।
- (११) उमाले माले महामाले सर्वतर्चेस्वरूपिणि ॥ ६२ ॥
चतुर्वर्गस्त्रयि न्यस्तस्तस्मान्मे सिद्धिदा भव ।
स्वाहान्तोऽयं महामन्त्रः सर्वमालाविशोधनः ॥ ६३ ॥
- (१२) शिवर्वाजं नमुषार्यं ततोऽविघ्नं कुरु स्मरेत् ।
मे ठड्यं महामन्त्रः मदां मालाविशोधनः ॥ ६४ ॥
एवं संशोध्य संस्कृत्य संपूज्य कुलमुन्दरि ।
मालामादाय देवेशि सञ्जपेदर्धरात्रके ॥ ६५ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

करमालास्तया प्रोक्ता चदन्यस्तासां च शोधनम् ।
 वद देव कथं कुर्यात् कौलिकः सर्वसिद्धये ॥ ६६ ॥
 श्रीभैरव उवाच ।

काली कामः कृपा कुन्ती करमाले हरं वनम् ।
 मन्त्रोऽयं करमालायाः शुद्धिदः सर्वसिद्धिदः ॥ ६७ ॥
 एमासेनैव मालानां शोधनं साधकश्चरेत् ।
 ततो जपेन्महाविद्यां सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ ६८ ॥
 इदं तत्त्वं हि तत्त्वानां सर्वस्वं पारदैवतम् ।
 तव भक्त्या मयाख्यातं नाख्येयं ब्रह्मवादिभिः ॥ ६९ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये माला-तन्त्रादिशोधन-
 निरूपणं चतुर्विंशः पटलः ॥ २४ ॥

अथ

पञ्चविंशः पटलः ।

—ः-०*०-ः—

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवदेवेशि यन्त्रशोधनमुत्तमम् ।
 वक्ष्यामि तव भक्त्याहं कौलिकानां हिताय च ॥ १ ॥
 सौवर्णं राजतं ताम्रं स्फाटिकं रौद्रिकं तथा ।
 कापालिकं च पाशासं श्रीचक्रं वैष्णवाश्रमिकम् ॥ २ ॥
 एतेष्वष्टसु दिव्येषु योगपीठेषु पार्वति ।

विभावयेन्महायन्त्रं देवं भौमं च भाविकम् ॥ ३ ॥
 ऊर्ध्वरेखमधोरेखं तृतीयं गन्धचित्रितम् ।
 त्रिविधं यन्त्रमीशानि सुसिद्धं^१ सिद्धसाध्यकम् ॥ ४ ॥
 सहस्राभं च पाशासं शोधयेदुत्तरायणे ।
 पञ्चमे पञ्चमे देवि ततः सिद्धिप्रदं भवेत् ॥ ५ ॥
 शराङ्कुशं वैष्णवारमं शोधयेद् दक्षिणायने ।
 चतुर्थे च चतुर्थे च ततः सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ ६ ॥
 सौवर्णं स्फाटिकं यन्त्रं वर्षान्ते शोधयेत् सुधीः ।
 राजतं ताम्रिकं यन्त्रं परमासान्ते च शोधयेत् ॥ ७ ॥
 एवं मयोक्तकालेषु शोधयेद् यन्त्रमीश्वरि ।
 सिद्धये कौलिको देवि यथावद्वर्णयते मया ॥ ८ ॥
 यन्त्रशोधनमन्त्रस्य ऋषिः प्रोक्तो मया शिवः ।
 त्रिष्टुप् ऋन्द इति ख्यातं पराशक्तिश्च देवता ॥ ९ ॥
 रमा चीजं परा शक्तिः कामः कीलकमीश्वरि^२ ।
 श्रीचक्रशुद्धिसिद्धर्थं विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ १० ॥
 मुन्यादिना चरेन्न्यासं करन्यामं पडङ्कम् ।
 ततो विष्टरशुद्धिं च प्राणार्पणविधिं चरेत् ॥ ११ ॥
 इष्टर्षिदेवतान्यामं कराङ्गन्यासमाचरेत् ।
 विधाय मातृकान्यामं लयाङ्गन्यासमंयुतम् ॥ १२ ॥
 अर्धतारीश्वरन्यामं षोडान्याममतः परम् ।
 मूलत्रिखण्डकं न्यामं कृत्वा प्राणचयं शिवे ॥ १३ ॥
 पीठपूजां म्बुदये कृत्वा पद्मचक्रदीपनम् ।
 म्बुर्णसिंहासने म्बाप्य श्रीचक्रं म्बेष्टद्वयतम् ॥ १४ ॥
 शोधयेन्मभूना देवि कुण्डगोलोद्भवेन वा ।

अष्टगन्धेन वा देवि पौरुषेण रसेन वा ॥ १५ ॥

इभ्याज्येन महादेवि संस्थाप्य कृतपूजिते ।

श्रीचक्रं मूलमन्त्रेण पूजयेत् तत्र कौलिकः ॥ १६ ॥

(१) वाग्मवं शक्तिबीजं वाक् शक्तिं चक्रेश्वरि प्रिये ।

यन्त्रं सौवर्णमुद्धृत्य शोधय-द्वयमुद्धरेत् ॥ १७ ॥

ठद्वयं स्वर्णयन्त्रस्य मन्त्रः शोधनकारकः ।

(२) तारं सिन्धुं च तारं च राजतं यन्त्रमुद्धरेत् ॥ १८ ॥

शोधय-द्वयमापश्च यत्रशोधनको मनुः ।

(३) तारं तारा च तारं च वधूं तारं च तारका ॥ १९ ॥

ताम्रेश्वरीति यत्रं मे शोधयापो महामनुः ।

(४) वेदाद्यं कमलां मायां तारं यत्रं कुलाम्बिके ॥ २० ॥

शोधय-द्विर्वनं मन्त्रः स्फाटिकाश्मविशोधनः ।

(५) प्रणवं क्ववरीबीजं मा माया वायुपूजिता ॥ २१ ॥

रुद्रेश्वरि परा यन्त्रं शोधयापो मनुः स्मृतः ।

(६) तारं वाक् कामराजश्च शक्तिः कपालमालिनि ॥ २२ ॥

यन्त्रं शोधय ठद्वन्द्वं कपालशोधनो मनुः ।

(७) तारं गौरी च तार्तीयं वाक् कामश्च चितासने ॥ २३ ॥

यन्त्रं शोधय ठद्वन्द्वं मनुः पाशामशोधनः ।

(८) वेदाद्यं हरितं वाणी शक्तिः कामो रमा रमा ॥ २४ ॥

नित्ये त्रिप्लुशिलायन्त्रं शोधयापो मनुः स्मृतः ।

इत्येवं यन्त्रमीशानि रत्नसिंहासनस्थितम् ॥ २५ ॥

मूलमन्त्रेण संस्थाप्य पूर्वोक्तौषधवारिणा ।

मन्त्रैरेभिः प्रजर्जश्च पूजयेद् गन्धमाल्यकैः ॥ २६ ॥

संपूज्य देवि संशोध्य ततः पूजां शिवोदितार्म् ।

यथोक्तां साधकः कुर्याद् द्रव्यगोधनपूर्वकम् ॥ २७ ॥
 अष्टाङ्गपूजां निर्माय निशीथे जपमाचरेत् ।

श्रीभैरव्युवाच ।

भगवन् कुलकौलेश भैरवाष्टकमध्यग ।

निशीथकालं मे ब्रूहि संशयोऽयं महान् मम ॥ २८ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

अर्धरात्रस्तु त्रिविधो यन्मुहूर्तचतुष्टयम् ।

निशीथो वार्धरात्रश्च तृतीयैव महानिशा ॥ २९ ॥

द्वितीये च तृतीये च यामे यामलभैरवि ।

मुहूर्ते द्वे समादाय तथा द्वे च महेश्वरि ॥ ३० ॥

द्वे मुहूर्ते निशीथस्तु परतो द्वे मुहूर्तके ।

अर्धरात्रो मुहूर्ते द्वे पूजार्हः परमेश्वरि ॥ ३१ ॥

मुहूर्तैकं समादाय परतश्चैकमीश्वरि ।

यामद्वयादर्धरात्रो वर्णितः कौलसिद्धये ॥ ३२ ॥

शिवे मध्यमयोः सन्ध्यामयोर्था महानिशा ।

तस्यां परां जपेद्यस्तु स भवेच्छिवसन्निभः ॥ ३३ ॥

निशीथे पूजयेद्यन्नमर्धरात्रे जपेन्मनुम् ।

महानिशायां प्रजपेत् परां कौलिकसत्तमः ॥ ३४ ॥

किं किं न साधयेल्लोके यन्ममापि हि दुर्लभम् ।

रजः शुक्रं सुरां देवि मांसं मीनं च मैथुनम् ॥ ३५ ॥

मर्वथा शोधयेद् देवि मूलमन्त्रेण मात्रिकः ।

पिबेन्मद्यं भजेद्रामा स्मरेद् भैरविभैरवम् ॥ ३६ ॥

नमेद्गुरुं जपेद् विद्यामिति कौलमतं परम् ।

प्रातःकृत्यं शिवे कृत्वा श्रीचक्रं पूजयेत् ततः ॥ ३७ ॥

जपेन्मन्त्री महाविद्यां स्तोत्रपाठं चरेत् ततः ।
 परां जपेत् सदा सत्यां ततो याति परं पदम् ॥ ३८ ॥
 महापदि महोत्पाते महाशोके महामये ।
 महामोहे महाऽर्साख्ये महादारिद्र्यसङ्घटे ॥ ३९ ॥
 महारण्ये महाशून्ये' महाऽज्ञाने महारण्ये ।
 दुरापदि दुराशे च दुर्भिक्षे दुर्निमित्तके ॥ ४० ॥
 समस्तभ्रेशसहाते स्मरेद् देवि पराम्बिकाम् ।
 वक्त्रे सरस्वती तस्य लक्ष्मीस्तस्य गृहे सदा ॥ ४१ ॥
 धन्या च जननी तस्य येन देवी समर्चिता ।
 इदं सारं हि तन्प्राणां मन्त्राणां तत्त्वमुत्तमम् ।
 मयोदितं तव स्नेहान्नाख्येयं ब्रह्मवादिभिः ॥ ४२ ॥

इति श्रीबृहदारण्यकोपनिषद्ब्रह्मसूत्रस्य श्रीदेवीरहस्ये भैरवभैरवीसंवादे परमार्थप्रदी-
 पिकायां पञ्चशोघनादिविधि-जप-पूजाकालनिरूपणं
 पञ्चविंशः पटलः ॥ २५ ॥

समाप्तमिदं पूर्वार्धम् ।

अथ

षड्विंशः पटलः ।

श्रीभैरव्युवाच ।

भगवन् भूतभव्येश कुलधर्मप्रकाशक ।

कुलेश थोतुमिच्छामि तन्नस्यास्योत्तरार्धकम् ॥ १ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि कालेशि कालिकानां हितेच्छया ।

तन्त्रोत्तरार्धं वक्ष्यामि रहस्यविजयाभिधम् ॥ २ ॥

दुर्गादेवी परादेवी पराशक्तिः पराम्बिका ।

देवदेवीति या ख्याता गायत्रीति श्रुता स्मृता ॥ ३ ॥

नेजोमयी महाश्यामा महात्रिपुरसुन्दरी ।

पञ्चात्मिका पञ्चमीशी पञ्चव्योमप्रकाशिनी ॥ ४ ॥

उग्रदुर्गा परा या श्रीस्तज्ज्योतिः परमं पदम् ।

परादेवीति या दुर्गा सा शिवः सा हरिः स्मृता ॥ ५ ॥

सा सूर्यः सविता सैत्र महागणपतिः स्मृता ।

पञ्चमी पञ्चिका देवी पञ्चमाचारवर्तिनी ॥ ६ ॥

पञ्चाक्षरीति गायत्री परमात्मेति कीर्त्यते ।

पञ्चकृत्यमयी देवी सर्वदेवीमयी शिवा ॥ ७ ॥

गणेशार्कहरीशान-दुर्गारूपा सरस्वती ।

महाश्यामा महाविद्या पूजनीया यथाक्रमम् ॥ ८ ॥

न कुर्याद् भेदमेतेषां कालिको वैष्णवोऽथवा ।

गणेशार्कहरीशान-दुर्गाणां परमार्थवित् ॥ ९ ॥

पूजयेदैक्यभावेन देवीभक्त्यैव भक्तिमान् ।
 देवीचक्रेऽर्चयेत् सर्वारिह्वलिङ्गेऽथवा शिवे ॥ १० ॥
 सालिग्रामशिलायां वा सूर्यपीठेऽथवा प्रिये ।
 श्रीगणेश्वरचक्रेण न भेदं कारयेद् बुधः ॥ ११ ॥
 भेदं वै कुरुते यस्तु स शैवः शिवहा भवेत् ।
 पृथक् पृथक् शिवे कुर्यादर्चनं कौलिकोत्तमः ॥ १२ ॥
 गणेशस्य च सूर्यस्य विष्णोर्देवि शिवस्य च ।
 श्रीदेव्या उग्रदुर्गाया मन्त्री देवीरहस्यवित् ॥ १३ ॥
 अद्याहं तव देवेशि प्रेम्णा वक्ष्ये कुलात्मकम् ।
 रहस्यविजयं नाम तन्त्रं तन्त्रोत्तरार्धकम् ॥ १४ ॥
 पञ्चाङ्गभूतैस्तेषां सर्वमन्त्रार्चनामयम् ।
 गणेशस्य च पञ्चाङ्गं पञ्चाङ्गं सवितुस्तथा ॥ १५ ॥
 लक्ष्मीनारायणस्यापि पञ्चाङ्गं श्रीशिवस्य च ।
 दुर्गादेव्याश्च पञ्चाङ्गं दुर्गादेवीरहस्यकम् ॥ १६ ॥
 उत्तरार्धमिति प्रोक्तं तन्त्रस्यास्य महेश्वरि ।
 सर्वस्वमेतद् देवेशि तन्त्रं देवीरहस्यकम् ॥ १७ ॥
 अथब्रह्ममन्त्रेभ्यो गोपयेत् कुलनायकः ।
 प्रथमं देवि पञ्चाङ्गं महागणपतेः शृणु ॥ १८ ॥
 येन श्रवणमात्रेण विघ्ननाशो भवेत् क्षणात् ।
 मेरुपृष्ठे सुखासीनं महादेव त्रिलोचनम् ॥ १९ ॥
 सुरासुरगणैर्घुक्तं ब्रह्माच्युतनमस्कृतम् ।
 सिद्धकिन्नरगन्धर्वैर्घुक्तभूतपिशाचकैः ॥ २० ॥
 तोषितं नतिभिः स्तोत्रैः पार्वतीमहितं शिवम् ।
 ससितं भाषमाणं च ब्रह्मणा हरिणा सह ॥ २१ ॥

पार्वती प्रणता भूत्वा वचनं समभाषत ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् सर्वतत्त्वज्ञ सर्वधर्मप्रकाशक ।

कार्यस्य देवतानां च मनुष्याणां तथैव च ॥ २२ ॥

विघ्नः केन भवेद् देव संशयं छिन्दि शङ्कर ।

श्रीभैरव उवाच ।

देवि वक्ष्ये रहस्यं ते प्रश्नोत्तरमिदं महत् ।

श्रवणव्यमभक्तेभ्यो भक्तेभ्यो मुक्तिसाधनम् ॥ २३ ॥

विनायको गणाध्यक्षो गणेश इति यः प्रभुः ।

विघ्नकर्ता जगत्त्राता विघ्नहर्तेति विश्रुतः ॥ २४ ॥

तस्य भक्तस्य देवस्य मर्त्यस्यापि महेश्वरि ।

विघ्नो न बाधते जातुं यस्तं संपूजयेत् मदा ॥ २५ ॥

यो जपेद् देवि तन्मन्त्रं क्वचं तस्य धारयेत् ।

पठेन्नाम्नां सहस्रं तु स्तोत्रं मूलैकमाधनम् ॥ २६ ॥

विघ्नो न बाधते तस्य कार्यहानिर्न वा भवेत् ।

श्रीदेव्युवाच ।

देवदेव महादेव गणेशस्य जगत्प्रभो ।

मन्त्रं घन्त्रं स्तवं वर्म नाम्नां महस्रमुत्तमम् ॥ २७ ॥

पूजां श्रोतुमहं त्वत्तो वाञ्छामि परमेश्वर ।

श्रीभैरव उवाच ।

यो देवदेवो वरदो गणेशो विघ्ननायकः ।

गजाननो गणाध्यक्षो विनायक इति श्रुतः ॥ २८ ॥

पञ्चाङ्गमग्निलं तस्य वक्ष्यामि तव प्रीतये ।

तत्रार्दां ते प्रवक्ष्यामि मन्त्रोद्धारं सुरेश्वरि ॥ २९ ॥

यन्त्रोद्धारं लयाङ्गं च महागणपतेः शिवे ।

अथ मन्त्रोद्धारः—

तारं मा सकला सरो यथशिवौ नासौ वरोति द्वयं
सर्पः सर्वमतो जनं द्रुलिलते जीमूतशर्माक्षरम् ।

मेकी खं लयणं समीरसहितं मन्त्राञ्चले ठडूयं

क्षष्टाविंशतिवर्णको निगदितो र्वनायकोऽयं मनुः ॥ ३० ॥

इति मन्त्रोद्धारः । प्रकाशम्—उत्थीर्हीर्क्रौग्लाग गणपतये धरवरद् सर्व-
जनं मे वशमानय स्याहा ॥ (२=)

तच्चलच्चं सवेदाङ्क पुरधर्या प्रकीर्तिता ।

वटे चतुष्पथे शून्यगृहे प्रेतालये चरेत् ॥ ३१ ॥

नास्यं विघ्नो न वाशौचं न वा मन्त्रविपर्ययः ।

न ज्ञेशो नच दुर्बुद्धिर्न मोहो नच शोकता ॥ ३२ ॥

सर्वथा सिद्धमन्त्रोऽयं महागणपतेः शिवे ।

यन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि सर्वाशापरिपूरकम् ॥ ३३ ॥

सर्वममोहनं चरु गणेशस्य जगत्प्रभोः ।

अथ यन्त्रोद्धारः—

त्रिकोणं खड्गं दशार महेशि

सुवृत्तं तथा नागपत्रं कलारम् ।

सुवृत्तं चतुर्द्वारयुक्तं प्रयुक्तं

गजास्यस्य श्रीचक्रमेतत् प्रसिद्धम् ॥ ३४ ॥

अथ ध्यानं प्रवक्ष्यामि सर्वसिद्धिप्रदायकम् ।

येन स्मरणमात्रेण सर्वो विघ्नः पलायते ॥ ३५ ॥

उघट्कोटिदिवाफराशुसदृशं व्यचं किरीटोज्ज्वल

पात्रं मोदकपूर्णमीड्यकलशं पद्माक्षसूत्रं भुजैः ।

विभ्राणं शुचिनागसम्भवलसत्कायं धुनङ्गोज्ज्वलं

भ्यापेत् सिंहयुगासनं गणपतिं धौलोवयविन्नामणिम् ॥३६॥

गामित्यादिकरन्यासं हृदयाद्रिपडङ्गकम् ।
 षड्गर्गवीजभागेन कन्यन्यासं चरेत् ततः ॥ ३७ ॥
 लयाङ्गमधुना वक्ष्ये यन्त्रस्य परमेश्वरि ।
 पूजनं सर्वतन्त्रेषु गोपितं शरजन्मना ॥ ३८ ॥
 इन्द्रधर्मेशवरुणाः कुबेरसाहितास्तथा ।
 पूर्वपश्चिमयोः पूज्या दक्षिणोत्तरयोस्तथा ॥ ३९ ॥

इति द्वारपालाः ।

नन्दिवीरेशसौभाग्य-भृङ्गिरीटिविराटकाः ।
 पुष्पदन्तविकर्तान्त्य-चित्तलोहितमुन्दराः ॥ ४० ॥
 नूपुराढ्यविचारोग्ररूप-सुप्तपिनर्तकाः ।
 गथाः षोडश संपूज्याः षोडशारेषु सुन्दरि ॥ ४१ ॥
 करालं विकरालं च संहारं रुरुमेव च ।
 महाकालं च कालाग्निं मितास्यमसितारमकम् ॥ ४२ ॥
 अष्टपत्रेषु देवेशि पूजयेदष्ट भैरवान् ।
 विनायकं विघ्नराजं गणाध्यक्षं गजाननम् ॥ ४३ ॥
 हेरम्बं मोदकाहारं द्वैमातुरमरिन्दमम् ।
 एकदन्तं वक्रतुण्डं दशारेषु प्रपूजयेत् ॥ ४४ ॥
 कुमारं च जयन्तं च प्रद्युम्नं सुरसुन्दरि ।
 त्रिकोणे पूजयेद्विन्दौ महागणपतिं प्रभुम् ॥ ४५ ॥
 गणेशं चैव गाङ्गेयं सिंहामनमतः परम् ।
 त्रिघ्नान्तकाखुवाहौ च त्रिपुरान्तकभीश्वरि ॥ ४६ ॥
 उपर्युपरि सपूज्य पूजयेदापुधास्ततः ।
 शतपत्रं सहस्रारं दन्तमाला महेश्वरि ॥ ४७ ॥
 मोदकाङ्कितपात्रं च कलशं परशु ततः ।

शङ्खौ मंपूजयेद्विन्दौ लयाङ्गमिदमुच्यते ॥ ४८ ॥
 मन्त्रस्यास्य गणेशस्य ऋषिर्ब्रह्मा प्रकीर्तितः ।
 गायत्र्यं छन्द इत्युक्तं देवो गणपतिः स्मृतः ॥ ४९ ॥
 शिववीजं च वीजं स्यान्मायाशक्तिरुदाहृता ।
 कुरुद्वयं कीलकं स्यात् सर्वमन्त्रैकसाधनम् ॥ ५० ॥
 त्रैलोक्यत्रिजये देवि विनियोगः प्रकीर्तितः ।
 अयुतं च जपेन्मूलं हुत्वा सर्पिर्यवाङ्कुरम् ॥ ५१ ॥
 मोहयेत् परमेशानि मारयेद् रिपुमण्डलम् ।
 अयुतं च जपेन्मूलं वटे हुत्वा चित्तानले ॥ ५२ ॥
 स्वम्भयेदखिलांल्लोकान् वादिदस्पुत्रलानि च ।
 नद्यां साधक एवाशु जपेदयुतसंख्यया ॥ ५३ ॥
 जुहुयादिभविण्मासं रिपुमुच्चाटयेद् ध्रुवम् ।
 त्रिद्वेषयेच्च ब्रह्माणं गिरिजे नात्र संशयः ॥ ५४ ॥
 वने निम्बरसं हुत्वा जप्त्वा मूलमथायुतम् ।
 वशयेदपि राजानमाकर्षयति योषितः ॥ ५५ ॥
 इतीदं पटलं गुप्त महागणपतेः शिषे ।
 सर्वतन्त्रैकमर्वस्व गोपनीयं विशेषतः ॥ ५६ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये महागणपति(पटल)मन्त्रो-
 ऽकारनिरूपण पञ्चाविंश पटल ॥ ५६ ॥

सप्तविंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अद्याहं पद्मतिं वक्ष्ये महागणपतेः पराम् ।

गद्यैकसारसर्वस्वामानन्दैकतरङ्गिणीम् ॥ १ ॥

साधको रात्रिशेषे समुत्थाय पश्चात्तं यदध्या, मूलेन त्रिराचम्य
स्वशिरसि सहस्रारपद्मकेसरोज्ज्वलकर्णिकान्तर्गतं निजगुरुं शुक्लालङ्कारं
ध्यात्वा नत्वा, तच्छ्वासनामादाय यहिरागत्क मलोत्सर्गशोधने विधाय,
धैर्णोक्तं शौचं कृत्वा नद्यादौ गत्वा घाटीकयोजेन दन्तान् विशोष्य शिववी-
जेन गणदूपाणि कृत्वा, श्रीह्रींङ्कां इति मलापकर्पणं ज्ञानं विधाय
मूलेनाङ्कुशमुद्रया तत्र त्रिकोणं विलिख्य, "गङ्गे च यमुने चैव गोदा-
वरि सरस्यति । नर्मदे सिन्धुकावेरि जलेऽस्मिन् सप्रिधिं कुरु" ॥
इति तत्र तीर्थमावाह्य, देवं सशिवं (सशक्तिं) मूलेनावाह्य मूलेन मुखं
त्रिः प्रोक्ष्य त्रिरात्मानं पयसि प्रोन्मज्ज्य, "ह्रीं हंसः श्रीसूर्याय" एव
तेऽर्थो नमः, इत्यर्कायाश्चतस्रं दत्त्वा जलाद्वयस्य धैदिकीं सन्ध्यां
निर्वर्त्य ताम्ब्रिकीं कुर्यात् । ततो वामकरे जल धृत्वा वर्मणावगुण्ठ्य
मूलेन सप्तधाभिमन्थ्य तद्गलितोदकविन्दुभिः स्वशिरः सप्तधा प्रोक्ष्य,
तज्जलमिडयान्तर्नीत्या वामनासया त्रिरिच्य सुषुम्नामार्गेण दत्तहस्ते
निक्षिप्य, अस्त्राय फडिति मन्त्रेण वामभागस्थशिलायामारुहालयन्,
इत्यधमर्षणं विधायान्ध्रम्य प्राणायामत्रयं करेत् । यथा—पूरकः १६
कुम्भकः ३२ रेचकः ६५ एवं विधाध, गायत्रीं त्रिर्जपेत् । उँह्रीं
यक्रतुरण्डाय विद्महे श्रींङ्कां एकदन्ताय धीमहि ग्लौंगं गणपतिस्तुभः
प्रचोदयान् ३, इति यथाशक्त्या जप्या गायत्र्या देवीदेवयोरर्षत्रय
दत्त्वा, 'मूल समस्तभुवनान्तरायहरण हरपुत्रं गणगन्धर्वमिन्द्रयन्द्रितं
प्रकटविकटोत्सायपरापररूपं गन्धाध्यक्षं गजानन महागणपतिं चरद्गणेशं

गायत्रीचन्द्रसे नमो मुने, श्रीमहागणपतिदेवतायै नमो हृदि, गं
 बीजाय नमो नाभौ, ह्रीं शक्तये नमो गुह्ये, कुरु कुरु कीलकाय
 नमः पादयोः, त्रैलोक्यविजये विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु, इति
 ऋष्यादिन्यासः । गा अद्भुष्टाभ्यां नमः, हृदयाय नमः । गौ तज्जं-
 नीभ्यां नमः, शिरसे स्वाहा । गूं मध्यमाभ्यां नमः, शिखायै वषट् ।
 गं अनामिकाभ्यां नमः, कवचाय हुं । गौ कनिष्ठाभ्यां नमः, नेत्रेभ्यो
 वौषट् । गः करतलपृष्ठाभ्यां नमः, अस्त्राय फट् । इति करपड-
 न्यासः ॥ ओं आत्मतत्त्वं हृदयाय नमः । ओं विधातत्त्वं शिरसे स्वाहा ।
 ओं शिष्यतत्त्वं शिखायै वषट् । ओं गुरुतत्त्वं कवचाय हुं । ओं योगतत्त्वं
 नेत्रेभ्यो वौषट् । ओं सर्वतत्त्वमरत्राय फट् । इति तत्त्वन्यासः ॥ ओं
 फं पं गं घं ङं श्रां हृदयाय नमः, इंचं छं जं भं नं ईं शिरसे स्वाहा, उं टं ठं डं-
 ढं णं ऊं शिखायै वषट्, एं तं थं दं धं नं णं कवचाय हुं, आं पं फं वं भं मं श्रां
 नेत्रेभ्यो वौषट्, अं यं रं लं वं शं पं सं हं ङं क्षं श्रः अस्त्राय फट् । एवं कर-
 न्यासः । इति कल्पन्यासः ॥ ओं काशीपीठाय नमो हृदये, ओं
 काशीपीठाय नमः शिरसि, ओं मधुपुरीपीठाय नमः शिखायां ।
 ओं उड्डीयानपीठाय नमः कवचे । ओं अयोध्यापीठाय नमो
 नेत्रयोः । ओं जालन्धरपीठाय नमः अस्त्रे, इति पीठन्यासः ॥
 ओं हृदयाय नमः । ह्रीं गणपतये शिरसे स्वाहा । श्रीं वरचरद
 शिखायै वषट् । ह्रीं सर्वजनं मे कवचाय हुं । ग्लौं वशमानय
 नेत्रेभ्यो वौषट् । गं स्वाहा अस्त्राय फट् । एवं करन्यासः, इति
 मन्त्रन्यासः ॥ एवं न्यासं विधाय श्रीचक्रं ध्यात्वा चतुरश्रं षोडशदलं

मध्ये नवरत्नपत्रितरलमयचेदिकायै नमः । उपरि रत्नसिंहासनाय
नमः । उपरि उच्चैःश्वेतच्छुभ्राय नमः । पीडस्य कल्पिताग्निकोणादिषु
धर्माय नमः, इत्यादि । कल्पितपूर्वादिषु अधर्माय नमः, इत्यादि । सिंहा-
सनमध्ये श्रानन्दकन्दाय नमः । संविद्यालाय० । सहस्रदलकमलाय० ।
प्रकृतिमयपत्रेभ्यो० । विह्वतिमयकेसरेभ्यो० । पञ्चाशद्वर्णोजात्यसर्व-
तत्त्वरूपायै कर्णिकायै नमः । उपरि शं अक्रमण्डलाय नमः । सौं
सोममण्डलाय नमः । रं वाह्निमण्डलाय नमः । तं तमसे० । रं रजसे० ।
सं सत्त्वाय० । ह्रीं गंह्रीं सर्वमन्त्रामनाय नमः । ओं श्रं श्रं इत्यादितान्त-
मुद्यायं, शिवशक्तिमन्दाशिषेश्वर० इत्यादिसकलतत्त्वात्मने ह्रीं योगपीठाय
नमः, इति योगपीठपूजां विधाय पात्राणि स्थापयेत् । स्वयामभागे
धिकोणपदकोणवृत्तचतुरश्ररूपे यन्त्रं विलिख्य शङ्खमुद्रां प्रदर्श्य, गां
हृदयाय नमः । गां शिरसे० । गूं शिखायै० । गं कवचाय० । गौं
नेत्रेभ्यो० । गं अग्राय फट् । इति त्रिपादिकां प्रक्षाल्य मूलेन संस्थाप्य,
रं वाह्निमण्डलाय दशकलात्मने नमः श्रामहागणपतिपात्रासनाय नमः
इति गन्धाक्षतरभ्यर्च्य, नदुपारं पात्रं संस्थाप्य, ओं सूर्यमण्डलाय
डादशकलात्मने नमः श्रामहागणपत्यर्घ्यपात्राय नमः, ततो मूलेना-
पूर्य ओं चन्द्रमण्डलाय षोडशकलात्मने नमः गणपतिपात्राय नमः इति
गन्धाक्षतरभ्यर्च्य, ततोऽङ्कुशमुद्रया " गङ्गे च यमुने तापे गोदाधार
सरस्वति । नर्मदे सिन्धुकावेरि जलेऽस्मिन् सर्वाशु कुरु ॥ " इति
तार्थमावाह्य, मूलेनाष्टधाभिमन्त्र्य षडङ्गैः संपूज्य, मत्स्यमुद्रयाच्छाद्य
फडिति छ्वादिर्कार्भिः संरक्ष्य, दृमित्यवगुण्ठय, यमित्यमूर्ताकृत्य, शङ्ख-
चक्रमुस्तलयोनिमुद्राः प्रदर्श्य, तेनैव जलेन वागवस्तूनि प्रोक्षयेत् ।
मूलं श्रौद्धौ परंमामृतरूपेण महागरुपतिचन्द्रमण्डलनिवासाय चन्द्रा-
मूलेन पूर्य पूर्य द्रव्य पांश्व्रीशुक २ उद्धौ जुंमः स्वाहा । अनेन
गर्वे प्रोक्षयेत् । तदुत्तर पाद्यानमनीयमधुपर्कपात्राणि संस्थाप्य संपू-
ज्यात्मानं तन्मये विभाष्य, ओं नमो भगवते सकलगुणात्मशक्तियुक्ताय
योगपीठारम्भेऽनन्ताय नमः इति संपूज्य, सशक्तिकं देय मूलेनावाह्य
मूलेन नवमुद्राः प्रदर्श्य, मूलषडङ्ग विधाय प्राणान् प्रतिष्ठाप्य स्वाग-
तामिन्दुदीपे मूलेन पाद्यार्घ्ये दद्यात् । ण्यं पाद्यार्घ्याचमनीयमधुपर्क-
गानादि विधाय मान्नाक्षरभ्यर्च्य, तैर्भूषणैर्नैवेद्यानमनीयादीन् निषेध

पुष्पाञ्जलिप्रयं दत्त्वा देवस्यावरणदेवताः पूजयेत् । ओं ह्रीं धीं सर्वाशापू-
 रकचक्राय नमः इति पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा, ओं ह्रीं धीं इन्द्राय नमः पूर्वे ।
 ३ घरुणाय नमः पश्चिमे । ३ धर्मराजाय नमो दक्षिणे । ३ कुबेराय
 नमः उत्तरे । इति चतुरश्रं गन्धाक्षतैर्दक्षिणावर्तेनाभ्यर्च्य, प्रथमावरणम् ॥ मूलेन पुष्पा-
 ञ्जलिं दत्त्वा ओं ह्रीं धीं नन्दिने नमः । ३ वीरेशाय नमः । ३ सौभाग्याय
 नमः । ३ भृङ्गिरीटिने नमः । ३ विराटकाय नमः । ३ पुष्पदन्ताय
 नमः । ३ विकर्ताय नमः । ३ अन्त्यगणाय नमः । ३ चित्तगणाय
 नमः । ३ लोहिताय नमः । ३ सुन्दराय नमः । ३ नूपुराढ्याय नमः ।
 ३ विचाराय नमः । ३ उग्ररूपाय नमः । ३ सुताय नमः । ३ विनत-
 काय नमः । इति षोडशारं गन्धाक्षतैर्दक्षिणावर्तेनाभ्यर्च्य, द्वितीयावरणम् ॥
 मूलेन पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा ओं ह्रीं धीं करालाय नमः, ३ विकरालाय नमः,
 ३ संहाराय० । ३ रुखे० । ३ महाकालाय० । ३ कालाग्नेये० । ३
 सितास्याय० । ३ असितात्मने नमः । इति वसुदलं गन्धाक्षतदूर्वाभिर्दक्षि-
 णावर्तेनाभ्यर्चयेदिति तृतीयावरणम् ॥ मूलेन पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा ओं ह्रीं धीं
 विनायकाय नमः । ३ विघ्नराजाय नमः । ३ गणाध्यक्षाय० । ३ गजा-
 ननाय० । ३ हेरम्भाय० । ३ मोदकाहाराय० । ३ द्वैमातुराय० । ३
 अरिन्दमाय० । ३ एकदन्ताय० । ३ वक्रतुण्डाय नमः । इति गन्धाक्ष-
 तदूर्वाभिर्दक्षिणावर्तेन दशारमभ्यर्चयेदिति चतुर्थावरणम् ॥ मूलेन पुष्पाञ्जलिं
 दत्त्वा ३ कुमाराय नमः अग्रे । ३ जयन्ताय० इत्ते । ३ प्रद्युम्नाय०
 वामे । इति गन्धाक्षतदूर्वाभिः त्रिकोणमभ्यर्चयेदिति पञ्चमावरणम् ॥
 मूलेन पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा मूलविशामुच्चार्य ह्रीं स्वशक्तिसहिताय महाग-
 णपतये नमः इति सप्तधा विन्दुं संपृञ्जयेदिति षष्ठावरणम् ॥ मू० ह्रीं गणेश-
 शाय नमः । ह्रीं गाङ्गेयाय नमः । ह्रीं सिंहासनाय नमः । ह्रीं विघ्ना-
 न्तकाय नमः । ह्रीं आग्नुवाहाय नमः । ह्रीं त्रिपुरान्तकाय नमः । इत्युपरि
 गन्धाक्षतदूर्वाभिरभ्यर्चयेदिति सप्तमावरणम् ॥ उपरि मूलं ह्रीं शत-
 पत्राय नमः, ह्रीं सहस्राराय नमः, ह्रीं दन्तमालायै नमः, ह्रीं मोद-
 कपात्राय नमः, ह्रीं मुधाकलशाय नमः, ह्रीं परशवे नमः, ह्रीं

शुभाय नमः, ह्रीं पाञ्चजन्याय नमः, इति, “दर्शनेनापि शङ्खस्य किं पुनः स्पर्शनेन च । विलयं यान्ति पापानि द्विमवद्भास्करोदये” ॥ इति सप्तधा संपूजयेदित्यष्टमावरणम् ॥ मूलमुच्चार्य गन्धात्तदूर्वापुष्पधूप-
दीपनैवेद्याचमनीयताम्बूलञ्जप्रचामरादीन् समर्प्य, देवाग्रे संकल्पपूर्वं षडङ्गन्यासं विधाय देवं ध्यात्वा, मूलेन मालामभ्यर्च्य यथाशक्त्या मूलं जपेत् । ततो मूलमुच्चार्य देवाय जपं समर्प्य, कथञ्चलहसना-
मस्तवराजपाठं देवाग्रे कृत्वा, मूलं “प्रातःप्रभृति सायान्तं साया-
दिप्रातरन्ततः । यत्करोमि गणाभ्यस्त तदस्तु तव पूजनम्” ॥ इति नत्वा संहारमुद्रया सशक्तिकं देवं विसर्जयेत् ॥

इति श्रीनित्यपूजायाः पद्धतिं गद्यरूपिणीम् ।

महागणपतेर्दिव्यां सर्वथा देवि गोपयेत् ॥ १ ॥

इति धारुद्रयामले तन्त्रे धीदेवीरहस्ये परदगणेशपूजा-
पद्धतिनिरूपणं सप्तविंशः पटलः ॥ २७ ॥

अथ

अष्टाविंशः पटलः ।

विघ्नेशं विश्ववन्द्यं सुविपुलयशसं लोकरक्षाप्रदत्तं

साक्षात् मर्जापदासु प्रशमनसुमतिं पार्वतीप्राणसूनुम् ।

प्रायः सर्वासुरेन्द्रैः ससुरमुनिगणैः साधकैः पूज्यमानं

कारुण्येनान्तरायामितमयशमनं विघ्नराजं नमामि ॥ २ ॥

ज्योतिर्दीपं शिरः पातु महागणपतिः प्रभुः ।

विनायको ललाटे मे विघ्नराजो भूर्जा मम ॥ ३ ॥

पातु नेत्रे गणाध्यक्षो नासिकां मे गजाननः ।

श्रुती मेऽवतु हेरम्बो गण्डौ मे मोदकाशनः ॥ ४ ॥

द्वैमातुरो मुखं पातु चाधरौ पातरिन्दमः ।

दन्तान् ममैकदन्तोऽव्याद् वक्रतुण्डोऽवताद् रसाम् ॥ ५ ॥

गाङ्गेयो मे गलं पातु स्कन्धौ सिंहासनोऽवतु ।

विघ्नान्तको भुजां पातु हस्तौ मूपकवाहनः ॥ ६ ॥

उरू ममावतान्नित्यं देवस्त्रिपुरघातनः ।

हृदयं मे कुमारोऽव्याज्जयन्तः पार्श्वधुग्मरुम् ॥ ७ ॥

प्रद्युम्नो मेऽवतात् पृष्ठं नाभिं शङ्करनन्दनः ।

कटिं नन्दिगणः पातु शिशं वीरेश्वरोऽवतु ॥ ८ ॥

मेद्रे मेऽवतु सौभाग्यो भृङ्गिरीटी च गुह्यकम् ।

विराटकोऽवतादूरु जानू मे पुष्पदन्तकः ॥ ९ ॥

जङ्घे मम त्रिकर्तोऽव्याद् गुल्फावन्त्यगणोऽवतु ।

पादौ चित्तगणः पातु पादाधो लोहितोऽवतु ॥ १० ॥

पादप्रष्टु सुन्दरोऽव्याद् नूपुराढ्यो वपुर्मम ।

विचारो जठर पातु भूतानि चोग्ररूपकः ॥ ११ ॥

शिरमः पादपर्यन्त वपुः सुप्तगणोऽवतु ।

पादादिमूर्धपर्यन्त वपुः पातु त्रिनर्तकः ॥ १२ ॥

विस्मारितं तं यत् न्यान गणेशस्तत् मदावतु ।

पूर्वे मां ह्रीं करालोऽव्यादाप्रेये विकरालकः ॥ १३ ॥

दक्षिणे पातु संहारो नैर्ऋते हरुभैरवः ।

पश्चिमे मां महाकालो वायौ कालाप्रिभैरवः ॥ १४ ॥

उत्तरे मां सिताक्षोऽव्यादैशान्यामसितात्मकः ।

प्रभाते शतपत्रोऽव्यात् सहस्रारस्तु मध्यमे ॥ १५ ॥

दन्तमाला दिनान्तेऽव्यान्निशि पात्रं सदावतु ।

कलशो मां निशीथेऽव्यान्निशान्ते परशुस्तया ॥ १६ ॥

सर्वत्र सर्वदा पातु शङ्खपुग्मं च मद्गुः ।

ॐॐ राजकुलो ह्रीं रणभये ह्रीं ह्रीं कुट्टूतेऽवतात्

श्रीं श्रीं शङ्खगृहे शशौं जलभये क्लीं क्लीं वनान्तेऽवतु ।

ग्लौंग्लौंग्लौंग्लौं सत्त्वभीतिषु महाव्याध्यार्तिषु ग्लौंग्लौं

नित्यं यत्तपिशाचभूतफलिषु ग्लौंग्लौं गणेशोऽवतु ॥ १७ ॥

इतीदं कवचं गुह्यं मर्वतन्त्रेषु गोपितम् ।

वज्रपञ्जरनामानं गणेशस्य महात्मनः ॥ १८ ॥

अङ्गभूतं मनुमयं सर्वाचारैकसाधनम् ।

विनानेन न सिद्धिः स्यात् पूजनस्य जपस्य च ॥ १९ ॥

तस्मात् तु कवचं पुण्यं पठेद्वा धारयेत् सदा ।

तस्य सिद्धिर्महादेवि करुणा पारलौकिकी ॥ २० ॥

यंयं कामयते कर्म तंतं प्राप्नोति पाठतः ।

अर्थरात्रे पठेन्नित्यं मर्वाभीष्टफलं लभेत् ॥ २१ ॥

इति गुह्यं मुक्कवचं महागणपतेः त्रिपम् ।

सर्वासिद्धिमयं दिव्यं गोपयेत् परमेश्वरि ॥ २२ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्र धीर्दीर्घारुद्रस्य महागणपतिकवच-

त्रिरूपणमष्टाविंशः पटलः ॥ २२ ॥

एकोनत्रिंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि रहस्यं मे यत्पुरा सूचितं मया ।
तव भक्त्या गणेशस्य वक्ष्ये नामसहस्रकम् ॥ १ ॥

श्रीदेवी ।

भगवन् गणनाथस्य वरदस्य महात्मनः ।
श्रोतुं नामसहस्रं मे हृदयं प्रोत्सुकायते ॥ २ ॥

श्रीभैरवः ।

प्राङ् मे त्रिपुरनाशे तु जाता विघ्नकुलाः शिवे ।
मोहेन मुह्यते चेतस्ते सर्वे बलदर्पिताः ॥ ३ ॥
तदा प्रभुं गणाध्यक्षं स्तुत्वा नामसहस्रकैः ।

विघ्ना दूरात् पलायन्त कालरुद्रादिव प्रजाः ॥ ४ ॥

तस्यानुग्रहतो देवि जातोऽहं त्रिपुरान्तकः ।

तमद्यापि गणेशानं स्तौमि नामसहस्रकैः ॥ ५ ॥

तमद्य तव भक्त्याहं साधकानां हिताय च ।

महागणपतेर्वक्ष्ये दिव्यं नामसहस्रकम् ॥ ६ ॥

(पाठकानां च दातृणां सुखसंपत्प्रदायकम् ।

दुःस्वाप्नं च श्रोतृणां भङ्गनामसहस्रकम्) ॥ ७ ॥

अस्य श्रीवरदगणेशसहस्रनामस्तोत्रमन्त्रस्य श्रीभैरव ऋषिः, गायत्र्यं छन्दः, श्रीमहागणपतिदेवता, गं बीजं, ह्रीं शक्तिः, कुरु २ कीलकं, धर्मार्थकाममोक्षार्थं सहस्रनामस्तवपाठे विनियोगः । पूर्वथद् ध्यानम्—

उर्ध्वीश्रीर्क्री-गणाध्वक्षो ग्लौग-गणपतिर्गुणी ।
 गुणाग्रो निर्गुणो गोप्ता गजवक्तो विभावसुः ॥ ८ ॥
 विश्वेश्वरो विभादीप्तो दीपनो धीवरो धनी ।
 सदाशान्तो जगत्तातो विश्वसेनो विभाकरः ॥ ९ ॥
 विसम्भी विजयी वैद्यो वारानिधिरनुत्तमः ।
 अर्णायान् विभवी श्रेष्ठो ज्येष्ठो गाथाप्रियो गुरुः ॥ १० ॥
 सृष्टिकर्ता जगद्धर्ता विश्वभर्ता जगन्निधिः ।
 पतिः पीतविभूषाङ्गो रक्ताक्षो लोहिताम्बरः ॥ ११ ॥
 विरूपाक्षो विमानस्थो विनयः सनयः सुती ।
 सुरूपः सार्विकः सत्यः शुद्धः शङ्करनन्दनः ॥ १२ ॥
 नन्दीश्वरो सदानन्दी चन्दिस्तुत्यो त्रिचक्षणः ।
 दैत्यमर्दी मदाक्षीणो मदिरारुणलोचनः ॥ १३ ॥
 सारात्मा विश्वसारश्च विश्वचारी विलेपनः ।
 पर ब्रह्म पर ज्योतिः सार्क्षी यक्षो विकल्पनः ॥ १४ ॥
 वीरेश्वरो वीरहर्ता सौभाग्यो भाग्यवर्धनः ।
 भृङ्गिरीटी भृङ्गमाली भृङ्गकूजितनादितः ॥ १५ ॥
 विनर्तको विनेतापि विनतानन्दनोऽर्चितः ।
 वैनतेपो विनम्राङ्गो विश्वनेता विनायकः ॥ १६ ॥
 विराटको विराटश्च विदग्धो विधिरात्मभूः ।
 पुष्पदन्तः पुष्पहारी पुष्पमालाविभूषणः ॥ १७ ॥
 पुष्पैर्षमथनः पुष्टो विकर्ता वर्तरीकरः ।
 अन्त्योऽन्तकश्चित्तगणश्चित्तचिन्तापहारकः ॥ १८ ॥
 अचिन्त्योऽचिन्त्यरूपश्च चन्दनाकुलमुण्डकः ।
 लिपितो लोहितो लुप्तो (१००) लोहिताक्षो विलोभकः ॥ १९ ॥

लुब्धाशयो तोमरतो लाभदोऽस्तद्द्वयगात्रकः ।
 गुन्दरः गुन्दरीपुत्रः समस्तासुरघातनः ॥ २० ॥
 नूपुराढ्यो विभवदो नरो नारायणो रविः ।
 विचारी वान्तदो वाग्मी वितर्कः विजयेश्वरः ॥ २१ ॥
 सुप्तो सुद्धः सदारूपः सुखदः सुखमेवितः ।
 विकर्तनो विचारी विनटो नर्तको नटः ॥ २२ ॥
 नाट्यो नाट्यप्रियो नाटोऽनन्तोऽनन्तगुणात्मकः ।
 विश्वमूर्विश्वघाती च विनतास्यो विनर्तकः ॥ २३ ॥
 करालः कामदः कान्तः कमनीयः कलाधरः ।
 कारुण्यरूपः कुटिलः कुलाचारी कुलेश्वरः ॥ २४ ॥
 विकरालो गणश्रेष्ठः संहारो हारभूषणः ।
 रुरु रम्यमुखो रत्नो रेवतीदयितो रसः ॥ २५ ॥
 महाकालो महादंष्ट्रो महोरगभयापहः ।
 उन्मत्तरूपः कालामिरप्रियैर्येन्दुलोचनः ॥ २६ ॥
 सितास्यः सितमाल्यश्च मितदन्तः मितांशुमान् ।
 असितात्मा भैरवेशो भाग्यवान् भगवान् भगः ॥ २७ ॥
 भर्गात्मजो भगावामो भगदो भगवर्धनः ।
 शुभङ्करः शुचिः शान्तः श्रेष्ठः श्रव्यः शचीपतिः ॥ २८ ॥
 वेदाद्यो वेदकर्ता च वेदवेद्यः सनातनः ।
 विद्याप्रदो वेदसारो वैदिको वेदपारगः ॥ २९ ॥
 वेदध्वनिरतो वीरो वरो वेदागमार्थप्रित् * ।
 तत्त्वज्ञः सर्वगः साधुः मद्यः १ मद् (२००) अमन्मयः ॥ ३० ॥
 निरामयो निराकारो निर्भयो नित्यरूपभृत् ।

१ 'निधि' क ख ग पाठ । २ 'रण' ङ पाठ । इदं नामत्रयम् । ३ सन्मया
 वेति नामरत्ने ।

निर्वैरो वैरिविध्वंसी मत्तवारणसन्निभः ॥ ३१ ॥
शिवङ्करः शिवसुतः शिवः मुखविवर्धनः ।
श्वैत्यः श्वेतः शतमुखो मुग्धो मोदकभोजनः ॥ ३२ ॥
देवदेवो दिनकरो धृतिमान् द्युतिमान् धवः ।
शुद्धात्मा शुद्धमतिमान्छुद्धदीप्तिः शुचित्रतः ॥ ३३ ॥
शरण्यः शौनकः शूरः शरदम्भोजधारकः ।
दारकः शिखिवाहेष्टः शीतः शङ्करवल्लभः ॥ ३४ ॥
शङ्करो निर्भवो^१ नित्यो लयकृल्लास्यतत्परः ।
लूतो लीलारसोल्लासी विलासी मिश्रमो भ्रमः ॥ ३५ ॥
भ्रमणः शशभृत् सूर्यः शनिर्धरणिनन्दनः ।
बुद्धो विबुधसेन्यश्च बुधराजो बलन्धरः ॥ ३६ ॥
जीवो जीवप्रदो जैत्रः स्तुत्यो नृत्यो नतिप्रियः ।
जनको जिनमार्गज्ञो जैनमार्गनिवर्तकः ॥ ३७ ॥
गारीसुतो गुरुरवो गौराङ्गो गजपूजितः ।
पर पद परं धाम परमात्मा कविः कुजः ॥ ३८ ॥
राहुर्दत्यशिररछेदी केतुः कनककुण्डलः ।
ग्रहेन्द्रो ग्राहितो ग्राह्योऽग्रणीर्घुर्घुरनादितः ॥ ३९ ॥
पर्जन्यः पीवरो पोत्री पीनवच्चाः परार्जितः ।
वनेचरो वनपतिर्वनवासः सरोपमः ॥ ४० ॥
पुण्य पूतः पवित्र च परात्मा पूर्णविग्रहः ।
पुण्येन्दुशकलाकारो मन्युः पूर्णमनोरथः ॥ ४१ ॥
युगात्मा युगभृद् यज्ञा (३००) याज्ञिको यज्ञवत्सलः ।
यशस्वी यजमानेष्टो यज्ञभृद् यज्ञपञ्जरः ॥ ४२ ॥

^१ शिखानन्दविवर्धन ' क ख छ पाठ । २ ' निर्भव ' क ख पाठ । ३ ' मग

' स पाठ । ४ याग क ग छ पाठ ।

मखिर्मद्रो मणिमयो मान्यो मीनध्वजाश्रितः ।
 मीनध्वजो मनोहारी योगिनां योगवर्धनः ॥ ४३ ॥
 द्रष्टा स्रष्टा तपस्वी च विग्रही तापसप्रियः ।
 तपोमयस्तपोमूर्तिस्तपनश्च तपोधनः ॥ ४४ ॥
 रुचको मोचको रुष्टस्तुष्टस्तोमरधारकः ।
 दण्डी चण्डांगुरव्यक्तः कमण्डलुधरोऽनघः ॥ ४५ ॥
 कामी कर्मरतः कास्यः कोलः क्रन्दितदिक्रुटः ।
 आमको जगतिपूज्यश्च जाड्यहा जडसदनः ॥ ४६ ॥
 जालन्धरो जगद्धासी हासकृद् हवनो हविः ।
 हविष्पान् हव्यवाहाघो हाटको हाटकाङ्गदः ॥ ४७ ॥
 सुमेरुर्हिमवान् होता हरपुत्रो हलङ्कपः ।
 हालाप्रियो हृदाशान्तः क्रान्ताहृदयपोषणः ॥ ४८ ॥
 शोषणः ज्ञेशहा क्रूरः कठोरः कठिनाकृतिः ।
 कृवरो धीमयो व्याता ध्येयो धीमान् दयानिधिः ॥ ४९ ॥
 दविष्टो दमनो द्युस्यो दाता नाता सितः समः ।
 निर्गतो नैगमी गम्पो निर्जेयो जटिलोऽजरः ॥ ५० ॥
 जनजीवो ितारातिर्जगद्व्यापी जगन्मयः ।
 चामीकरनिभोऽनार्थो नलिनायतलोचनः ॥ ५१ ॥
 रोचनो मोचनो मन्त्री मन्त्रकोटिसमाश्रितः ।
 पञ्चभूतात्मकः पञ्चसाधकः पञ्चजक्तकः ॥ ५२ ॥
 पञ्चमः पश्चिमः पूर्वः (४००) पूर्णः कीर्णालकः कुण्ठिः ।
 कठोरद्वयो ग्रीवालकृतो ललिताशयः ॥ ५३ ॥
 लोलचिचो घृह्णासो मासपवर्तुरूपवान् * ।
 ध्रुवो द्रुतगतिर्धर्म्यो धर्मो नाकिप्रियोऽनलः ॥ ५४ ॥

अगस्त्यो अस्तभुवनो भुवनैकमलापहः ।

सागरः स्वर्गतिः स्वन्नः सानन्दः साधुपूजितः ॥ ५५ ॥

सतीपतिः समरसः सनकः सरलः सुरः ।

सुराप्रियो वसुपतिर्वासवो वसुपूजितः ॥ ५६ ॥

वित्तदो वित्तनाथश्च धनितां धनदायकः ।

राजी राजीवनयनः स्मृतिदः कृत्तिकाश्वरः ॥ ५७ ॥

आश्विनोऽश्वमुखः शुभ्रो भरणी भरणीप्रियः ।

कृत्तिकासनगः कोलो रोही रोहणपादुकः ॥ ५८ ॥

अश्रुवेष्टोऽरिमर्दा च रोहिणीमोहनोऽमृतम् ।

मृगराजो मृगशिरा माधवो मजुरध्वनिः ॥ ५९ ॥

आर्द्राननो महानुद्धिर्महोरगविभूषणः ।

श्रूषेपदचविभवो श्रूकरालः पुनर्मयः ॥ ६० ॥

पुनर्देवः पुनर्जेता पुनर्जीवः पुनर्वसुः ।

तित्तिरिस्तिमिकेतुश्च तिमिचारकघातनः ॥ ६१ ॥

विष्यस्तुलाधरो जम्भ्यो विश्लेषोऽश्लेष एणराट् ।

मानदो माधवो मादो वाचालो मधवोपमः ॥ ६२ ॥

मेध्यो मघाप्रियो भेयो महाश्रुण्डो महाश्रुजः ।

पूर्वफाल्गुनिकः स्फातः फल्गुरुत्तरफाल्गुनः ॥ ६३ ॥

फेनिलो ब्रह्मदो ब्रह्मा नसतन्तुममाश्रयः ।

घोखाहस्तश्चतुर्हस्तो हस्तिवक्तो हलायुधः ॥ ६४ ॥

चित्राम्बरो (५००)ऽर्चितपदः स्वादिनः स्वातिविग्रहः ।

विशाखः शिखिसेव्यश्च शिखिध्वजसहोदरः ॥ ६५ ॥

अणु रेणुः कलास्फारोऽनुरू रेणुमुतो नरः ।

अनूराधाप्रियो राध्यः श्रीमञ्जुकः शुचिसितः ॥ ६६ ॥

ज्येष्ठः श्रेष्ठार्चितपदो मूलं त्रिजगतो गुरुः ।

शुचिः पूर्वस्तथापाढथोत्तरापाढ ईश्वरः ॥ ६७ ॥
 श्रव्योऽभिजिदनन्तात्मा श्रवो वेपितदानवः ।
 श्रावणः श्रवणः श्रोता धनी धन्यो घनिष्ठकः ॥ ६८ ॥
 शातातपः शातकुम्भः शतंज्योतिः शतंभिपक् ।
 पूर्वाभाद्रपदो भद्रश्चोत्तराभाद्रपादितः ॥ ६९ ॥
 रेणुकातनयो रामो रेवतीरमणो रमी ।
 अश्वियुक् कार्तिकेयेष्टो मार्गशीर्षो मृगोत्तमः ॥ ७० ॥
 पुष्यशौर्यः फाल्गुनात्मा वसन्तश्चित्रको मधुः ।
 राज्यदोऽभिजिदात्मीयस्तारेशः तारकद्युतिः ॥ ७१ ॥
 प्रतीतः प्रोज्झितः प्रीतः परमः पारमो हितः ।
 परहा पञ्चभूः पञ्चबाहुः पूज्यः परं महः ॥ ७२ ॥
 *पुराणागमविद् योग्यो महिषो रासभोऽग्रगः ।
 ग्राहो मेघो वृषो मन्दो मन्गथो मिथुनार्चितः ॥ ७३ ॥
 कल्कभृत् कटकौ दीनो मर्कटः कर्कटो घृणी ।
 कुक्कुटो वनजो हंसः परहंसः शृगालकः ॥ ७४ ॥
 सिंहः सिंहासनो मूषो मोह्यो मूपकवाहनः (६००) ।
 पुत्रदो नरकत्राता कन्याप्रीतः कुलोद्बहः ॥ ७५ ॥
 अतुल्यरूपो बलदस्तुलाभृन् तुल्यसाक्षिकः ।
 अलिचापधरो धन्वी कच्छपो मकरो मणिः ॥ ७६ ॥
 स्थिरः प्रभुर्महाकर्मा महाभोगी महायशाः ।
 वसुमूर्तिधरो व्यग्रोऽसुरहारी यमान्तकः ॥ ७७ ॥
 देवाग्रणीर्गणाध्यक्षो ह्यम्बुजालो महामनिः ।
 अङ्गदी कुण्डली भक्तिप्रियो भङ्गविरर्धनः ॥ ७८ ॥
 गाणपत्यप्रदो मायी वेदवेदान्तपारगः ।

कात्यायनीसुतो ब्रह्मपूजितो विघ्ननाशनः ॥ ७६ ॥
 संसारभयविध्वंसी महोरस्को महीधरः ।
 विघ्नान्तको महाप्रीवो भृशं मोदकमोदितः ॥ ८० ॥
 वाराणसीप्रियो मानी गहन आसुवाहनः ।
 गुहाश्रयो विष्णुपद्रीठनयः स्थानदो ध्रुवः ॥ ८१ ॥
 परार्द्धिस्तुष्टो विमलो मौलिमान् बल्लभाप्रियः ।
 चतुर्दशीप्रियो मान्यो व्यवसायो मदान्वितः ॥ ८२ ॥
 अचिन्त्यः सिंहपुगलनिविष्टो बालरूपधृत् ।
 धीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो महाबलममन्वितः ॥ ८३ ॥
 सर्वात्मा हितकृद् वैद्यो महाकुक्षिर्महामतिः ।
 करणं मृत्युहारी च पापसङ्घनिवर्तकः ॥ ८४ ॥
 उद्भिद् बज्जी महादैत्यसूदनो दीनरक्षकः ।
 भूतचारी प्रेतचारी बुद्धिरूपो मनोमयः ॥ ८५ ॥
 अहङ्कारवपुः सांख्यपुरुषास्त्रिगुणात्मकः ।
 तन्मात्ररूपो भूतात्मा इन्द्रियात्मा वशीकरः ॥ ८६ ॥
 मलत्रयवहिर्भूतो ह्यवस्थात्रयवर्जितः ।
 नीरूपो बहुरूपश्च किन्नरो नागविक्रमः ॥ ८७ ॥
 एकदन्तो महावेगः सेनानी त्रिदशाधिपः ।
 विश्वकर्ता विश्वबीजं (७००) श्रेयः संपद्वह्नीर्घृतिर्मतिः ॥ ८८ ॥
 सर्वशोषकरो वायुः सूक्ष्मरूपः सुनिश्चलः ।
 संहर्ता सृष्टिकर्ता च स्थितिकर्ता लयाश्रितः ॥ ८९ ॥
 सामान्यरूपः सामास्योऽधर्वशीपा यजुर्भुजः ।
 ऋगीक्षुः काव्यकर्ता शिञ्जाकारी निरुत्रवित् ॥ ९० ॥
 शेषरूपधरो मुख्यः शब्दब्रह्मस्वरूपमाह् ।

विचारवाञ्छाशङ्कधारी सत्यव्रतपरायणः ॥ ६१ ॥
 महातपा घोरतपाः सर्वदो भीमविक्रमः ।
 सर्वसंपत्करो व्यापी मेघगम्भीरनादभृत् ॥ ६२ ॥
 समृद्धो भूतिदो भोगी वेशी शङ्करवत्सलः ।
 शम्भुभक्तिरतो मोक्षदाता भवदवानलः ॥ ६३ ॥
 सत्यस्तपा ध्येयमूर्तिः कर्ममूर्तिर्महांस्तथा ।
 * समाष्टिव्यष्टिरूपश्च पञ्चकोशपराद्मुखः ॥ ६४ ॥
 तेजोनिधिर्जगन्मूर्तिश्चराचरवपुर्धरः ।
 प्राणदो ज्ञानमूर्तिश्च नादमूर्तियुतोऽक्षरः ॥ ६५ ॥
 भूताद्यस्तैजसो भावो निष्कलश्चैव निर्मलः ।
 ऋतस्थश्चेतनो रुद्रः क्षेत्रवित् पुरुषो बुधः ॥ ६६ ॥
 अनाधारोऽप्यनाकारो धाता च विश्वतोमुखः ।
 अप्रतर्क्यवपुः स्फुन्दानुजो भानुर्महाप्रभः ॥ ६७ ॥
 यज्ञहर्ता यज्ञकर्ता यज्ञानां फलदायकः ।
 यज्ञगोप्ता यज्ञमयो दक्षयज्ञविनाशकृत् ॥ ६८ ॥
 वक्रतुण्डो महाकायः कोटिसूर्यसमप्रभः ।
 एकदंष्ट्रः कृष्णपिङ्गो विकटो धूम्रवर्णकः ॥ ६९ ॥
 टङ्कधारी जम्बुकश्च नायकः शूर्पकर्णकः ।
 सुवर्णगर्भः सुमुखः श्रीकरः सर्वासिद्धिदः ॥ १०० ॥
 सुवर्णवर्णो हेमाक्षो महात्मा चन्दनच्छविः ।
 स्वज्ञः स्वद्यः (८००) शतानन्दो लोकमिल्लोकविग्रहः ॥ १०१ ॥
 इन्द्रो जिष्णुर्धूमकेतुर्वह्निः पूज्यो दवान्तकः ।
 पूर्णानन्दः परानन्दः पुराणपुरुषोत्तमः ॥ १०२ ॥

कुम्भभृत् कलशो कुञ्जो मीनमांससुतर्पितः ।
 प्राशिताराग्रहमयस्तिथिरूपो जगद्विभुः ॥ १०३ ॥
 प्रतापी प्रतिपत्प्रेयान् द्वितीयोऽद्वैतनिश्चितः ।
 त्रिरूपश्च तृतीयामिस्त्रयीरूपस्त्रयीतनुः ॥ १०४ ॥
 चतुर्थोवल्लभो देवो पारगः पञ्चमीरवः ।
 षड्सास्वादकोऽजातः षष्ठी पष्टिकवत्सरः ॥ १०५ ॥
 सप्तार्णवगतिः सारः सप्तमीश्वर ईहितः ।
 अष्टमीनन्दनोऽजातो नवमीभक्तिमावितः ॥ १०६ ॥
 दशदिक्पतिपूज्यश्च दशमी द्रुहिणो द्रुतः ।
 एकादशात्मा गणपो द्वादशीयुगचर्चितः ॥ १०७ ॥
 त्रयोदशमनुस्तुत्यश्चतुर्दशसुरप्रियः ।
 चतुर्दशेन्द्रसंस्तुत्यः पूर्णमानन्दविग्रहः ॥ १०८ ॥
 दर्शादर्शो दर्शनश्च वानप्रस्थो मुनीश्वरः ।
 मौनी मधुरनाड्मूल मूर्तिमान् मेघनाहनः ॥ १०९ ॥
 महागजो जितक्रोधो जितशत्रुर्जयाश्रयः ।
 रौद्रो रुद्रप्रियो रुक्मो रुद्रपुत्रोऽघतापनः ॥ ११० ॥
 भवप्रियो भवानीष्टो भारभृद् भूतभावनः ।
 गान्धर्वकुशलोऽनुष्टो वैकुण्ठो विष्णुसेवितः ॥ १११ ॥
 वृत्रहा विघ्नहा सीरः समस्तदुरितापहः ।
 मञ्जुलो मार्जनो मत्तो दुर्गापुत्रो दुरालसः ॥ ११२ ॥
 अनन्तचित्सुघाधारो वीरो वीर्यकसाधकः ।
 मास्त्रन्मुकुटमाणिवयः कूतिकाङ्घ्रिजालकः ॥ ११३ ॥
 शुण्डाधारी तुण्डचलः कुण्डली मुण्डमालकः ।

- पद्मान्नः पद्महस्तश्च (६००) पद्मनाभसमर्चितः ॥ ११४ ॥
 उद्गीथो नरदन्ताढ्यमालाभूषणभूपितः ।
 नारदो वारणो लोलश्रवणः शूर्पकश्रवाः ॥ ११५ ॥
 बृहद्बुद्ध्यासनासाढ्यव्याप्तत्रैलोक्यमण्डलः ।
 इलामण्डलसंभ्रान्तकृतानुग्रहजीवकः ॥ ११६ ॥
 बृहत्कर्णाञ्चलोद्भूतवायुवीजितदिक्रटः ।
 बृहदास्यरवाक्रान्तभीमन्नह्नाण्डभाण्डकः ॥ ११७ ॥
 बृहत्पादसमाक्रान्तसप्तपातालवेपितः ।
 बृहद्दन्तकृतात्युग्ररणानन्दरसालसः ॥ ११८ ॥
 बृहद्दस्तधृताशेषायुधानिर्जितदानवः ।
 स्फुरत्सिन्दूरवदनः स्फुरत्तेजोग्निलोचनः ॥ ११९ ॥
 उद्दीपितमणिस्फूर्जन्नूपुरध्वनिनादितः ।
 चलत्तोयप्रवाहाढ्यनदीजलकणाकुलः ॥ १२० ॥
 भ्रमत्कुञ्जरसङ्घातवन्दिताङ्घ्रिसरोरुहः ।
 ब्रह्माच्युतमहारुद्रपुरःसरसुरार्चितः ॥ १२१ ॥
 अशेषशेषप्रभृतिव्यालजालोपसेवितः ।
 गूर्जत्पञ्चाननारावप्राप्ताकाशधरातलः ॥ १२२ ॥
 हाहाहूहूकृतात्युग्रसुरविभ्रान्तमानसः ।
 पञ्चाशद्दर्शनीजाढ्यमन्नमन्त्रितविग्रहः ॥ १२३ ॥
 वेदान्तशास्त्रपीयूषधारासावितभूतलः ।
 शङ्खध्वनिसमाक्रान्तपातालादिनभस्तलः ॥ १२४ ॥
 चिन्तामणिर्महामल्लो भल्लहस्तो बलिः कलिः ।
 कृतत्रेतायुगोल्लासमासमानजगत्त्रयः ॥ १२५ ॥
 द्वापरः परलोकैककर्मध्वान्तमुधाकरः ।
 मुधासिक्वपृथ्व्याप्तब्रह्माण्डादिकटाहकः ॥ १२६ ॥

- अकारादिचकारान्तवर्णपङ्क्तिसमुज्ज्वलः ।
 अकाराकारमोद्रीतारनादिनादितः ॥ १२७ ॥
 इकारेकारमब्राह्ममालाभ्रमणलालमः ।
 उकारोकारप्रोद्गारिघोरनागोपवीतकः ॥ १२८ ॥
 ऋवर्णाङ्कितऋकारपद्मद्वयसमुज्ज्वलः ।
 लृकारपुतलृकारशङ्खपूर्णदिगन्तरः ॥ १२९ ॥
 एकारैकारगिरिजास्तनपानविचक्षणः ।
 ओकारौकारनिश्वादि कृतसृष्टिक्रमालसः ॥ १३० ॥
 अंश्रःवर्णावलीव्याप्तपादादिशीर्षमण्डलः ।
 कर्णतालकृतात्युच्चैर्वापुर्वीजितनिर्जरः ॥ १३१ ॥
 रगेशध्वजरत्नाङ्किरीटारुणपादकः ।
 गर्विताशेषगन्धर्वगीततत्परश्रोत्रकः ॥ १३२ ॥
 घनयाहनरागीशपुरःमरसुरार्चितः ।
 डवर्णामृतधाराद्वयशोभमानैकदन्तकः ॥ १३३ ॥
 चन्द्रकृङ्कुमजम्बाललिप्तमुन्दरविग्रहः ।
 छत्रचामररत्नात्यमुकुटालङ्किताननः ॥ १३४ ॥
 जटानदमहानर्धमणिपङ्क्तिविराजितः ।
 भ्कारारिमधुपत्रातगाननादिनादितः ॥ १३५ ॥
 जवर्णकृतसंहारदैत्यासृष्टपूर्णमुद्गरः ।
 टङ्कारुकफलास्वादवेपिताशेषमूर्धजः ॥ १३६ ॥
 ठकाराटडकाराङ्गठकारानन्दतोपितः ।
 णवर्णामृतपीपुषधाराधरमुधाधरः ॥ १३७ ॥
 ताम्रमिन्दूरपुञ्जाद्वयललाटफलकञ्चविः ।
 थकारधनपङ्क्याडयमन्तोपितद्विजत्रजः ॥ १३८ ॥
 दयामयहृद्मोजधृतरैलोक्यमण्डलः ।

इदं नाम्ना सहस्रं ते महागणपतेः स्मृतम् ।

गुह्यं गोप्यतमं गुह्यं सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ॥ १५२ ॥

सर्वमन्त्रनिधिं दिव्यं सर्वविघ्नविनाशनम् ।

ग्रहतारामयं राशिचर्यपङ्क्तिममन्वितम् ॥ १५३ ॥

सर्वविघ्नमयं ब्रह्मसाधनं साधकप्रियम् ।

गणेशस्य च सर्वस्वं रहस्यं त्रिदिवाकसाम् ॥ १५४ ॥

यथेष्टफलदं लोके मनोरथप्रपूरणम् ।

अष्टसिद्धिमयं साध्य साधकानां जयप्रदम् ॥ १५५ ॥

विनार्चनं विना होमं विना न्यासं विना जपम् ।

अणिमाद्यष्टसिद्धीनां साधनं स्मृतिमात्रतः ॥ १५६ ॥

चतुर्थ्यामर्धरात्रे तु पठेन्मन्त्री चतुष्पथे ।

लिखेद्भूर्जे रवौ देवि पुरयं नाम्ना सहस्रकम् ॥ १५७ ॥

धारयेत्तु चतुर्दश्यां मध्याह्ने मूर्ध्नि वा भुजे ।

योपिद्रामकरे बद्ध्वा पुरुषो दक्षिणे भुजे ॥ १५८ ॥

स्तम्भयेदपि ब्रह्माणं मोहयेदपि शङ्करम् ।

वशयेदपि त्रैलोक्यं मारयेदखिलान् रिपून् ॥ १५९ ॥

उच्चाटयेच्च गीर्गाणान् शमयेच्च धनञ्जयम् ।

बन्ध्या पुत्राल्लभेच्छीघ्रं निर्धनो धनमाप्नुयात् ॥ १६० ॥

त्रिवारं यः पत्रेद्रात्रौ गणेशस्य पुरः शिवे ।

नमः शक्तिपुत्रो देवि भुक्त्वा भोगान् यथेष्टितान् ॥ १६१ ॥

प्रत्यक्षं वरदं परयेद्गणेशं साधकोत्तमः ।

य एनं पठते नाम्ना सहस्रं भक्तिपूर्वकम् ॥ १६२ ॥

तस्य पितादिविभवो दागपुःसपदः सदा ।

रणे राजभये द्यूते पटेन्नाम्ना सहस्रकम् ॥ १६३ ॥

सर्वत्र जयमाप्नोति गणेशस्य प्रमादतः ।

इतीदं पुण्यसर्वस्वं मन्त्रनामसहस्रकम् ॥ १६४ ॥
महागणपतेर्गुह्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् ।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये महागणपति-
सहस्रनामनिरूपणमेकोनत्रिंशः पटल ॥ २६ ॥

अथ

त्रिंशः पटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् परमेशान महागणपतेर्विभोः ।
स्तोत्रमङ्गतमं ब्रूहि मूलमन्त्रस्य तत्त्वतः ॥ १ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

महागणपतेर्वक्ष्ये स्तोत्रं तत्त्वनिरूपणम् ।
जीवस्याङ्गे कलौ शीघ्रं जीवन्मुक्तिप्रदायकम् ॥ २ ॥

अस्य श्रीमहागणपते- स्तोत्रस्य भैरव ऋषि गायत्र्य छन्दः श्रीमहाग-
णपतिदेवता ग बीज ह्रीं शक्ति तुर कुरु कीलकं जीवन्मुक्तिवामनाथं
महागणपतिस्तवराजपाठे विनियोगः ॥ ध्यानम्—

द्विचतुर्दशवर्णभूषिताङ्गं

शशिशूर्याग्निविलोचनं सुरेशम् ।

अहिभूषितकण्ठमक्षयत्रं

ध्रमयन्त हृदये सरे गणेशम् ॥ ३ ॥

तारं नारदगीतमाद्यमनिशं यः साधकेन्द्रो जपे-
 द्रात्रावह्नि निशामुखे शवगृहे शून्यालये वा प्रभो ।
 तस्य स्मेरमुखाम्बुजाः प्रतिदिनं लावण्यदर्पोज्ज्वलाः
 स्वर्वेश्याश्च वशीभवन्ति त्रिदिवे भूमौ समस्ता नृपाः ॥ ४ ॥

सकलां सकलां जपेद्यदा गणनाथप्रियमन्त्रमेव यः ।
 सकलक्षमापतिमूर्धसु स्फुरच्चरणाब्जो भुवि शोभते च सः ॥ ५ ॥
 कमलां कमलास्पृही च यो हृदये ध्यायति देवमध्यगाम् ।
 तव मन्त्रप्रभावतस्तदा कमला सन्नानि तस्य निश्चला ॥ ६ ॥
 कामराजमनिशं सरातुरो यो जपेद्भृदि गणेश तावकम् ।
 उर्वशीवदनपद्मपद्मदो धीयतेऽधरपरागकामृतम् ॥ ७ ॥
 मठं जपेद्यो निशि शून्यगेहे विमुक्तकेशो गणनाथ भक्त्या ।
 रणे रिपूनिन्द्रममान् विजित्य प्राप्तोनि राज्यं नृपचक्रवर्ती ॥ ८ ॥
 शिवार्थमन्तर्यदि साधको जपेदग्न्यभूमौ शिवमन्त्रिणां विभो ।
 चराचरे वै विचरोऽस्मिन्ने जगत्यशेषामरचक्रवर्ती ॥ ९ ॥
 गणपतय इति मूलमनुं यो जपते भजते शृणुते पठते ।
 गणकिन्नरासिद्धमुगामुर्वर्णमिती लभते गणपत्यं सः ॥ १० ॥
 वर वरदेति च मन्त्रमिमं यो भजते निशि वा दिवमेऽप्यनिशम् ।
 वदने वसने सद्ने वसते हृदि वा क्व कमला तव भक्तिरपि ॥ ११ ॥
 सर्व जने मे इति मन्त्रराजं जपन्ति ये भोजनकावसाने ।
 भजन्ति ते नन्दनचन्दनादिदृष्टेषु लीलां सुरमुन्दरीभिः ॥ १२ ॥
 वशमानयेति भगवन् यदि जपति सरतप्तहृदयश्च ।
 वशमेति किन्नरमुतात्पूर्वशी मन्तं सुरतदक्षा ॥ १३ ॥
 म्वाहेति मन्त्राक्षरपुष्पमेतजपेद् दिनान्तेऽप्यशनादिकाले ।
 रोगा अशेषा विलयं प्रयान्ति तमांसि मूर्धेऽभ्युदिते यथाशु ॥ १४ ॥

पद्महस्तममृतांशुसन्निभं शङ्खयुग्ममपरं च दधानम् ।
 व्यक्ष्मग्निसदृशं स्सरन्ति ये ते प्रयान्ति त्रिदिवं विमानगाः ॥ १५ ॥
 बिन्दुव्यश्रदशारवासचकलावेदाश्रमध्ये विभो
 ये ध्यायन्ति भवन्तमीड्यवपुषं त्रैलोक्यरक्षापरम् ।
 जिज्ञा भूमिमनल्पकल्पनिवहान् भुक्त्वा सहायैर्युताः
 पश्चाद्यान्ति गणेश तावकपदं देवासुरैर्दुर्लभम् ॥ १६ ॥
 इति गणपतेः स्तोत्रं मन्त्रात्मकं परमं जपेत्
 पठति शृणुयाद्भक्त्या नित्यं समस्तरहस्यकम् ।
 इह धनपतिर्लक्ष्मीमायुः सुतांल्लभतेऽचिराद्
 व्रजति त्रिदिवं जीवन्मुक्तः परत्र स साधकः ॥ १७ ॥
 इति स्तवोचमं देवि महागणपतेः परम् ।
 गोप्यं गुप्तं सदा गोप्यं पञ्चाङ्गं सुरसुन्दरि ॥ १८ ॥
 पञ्चाङ्गं च गणेशस्य रहस्यं मम पार्वति ।
 विना शिष्याय नो दद्यात् साधकाय विना तथा ॥ १९ ॥
 विना दानं न दातव्यं विना दानं न ग्राहयेत् ।
 अन्यथा सिद्धिहानिः स्यात् सर्वथा दानमाचरेत् ॥ २० ॥
 पटलं पठति वर्म मन्त्रनामसहस्रकम् ।
 स्तोत्रं पञ्चाङ्गमनिशं गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ २१ ॥

इति श्रीसूर्यामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये महागणपतेः
 स्तोत्रनिरूपणं त्रिंश. पटलः ॥ ३० ॥

—:—०*०—:—

इति गणपतिपञ्चाङ्गं समाप्तम् ॥

अथ

एकत्रिंशः पटलः ।

अथ सूर्यपञ्चाङ्गम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

- कैलासशिखरासीनं भैरवीपतिमीश्वरम् ।
भैरवं चन्द्रमुकुटं गणगन्धर्वसेवितम् ॥ १ ॥
पद्मगामरयोपेतं जटामुकुटमण्डितम् ।
भस्माङ्गरागधवलं सर्पगोनसकङ्कणम् ॥ २ ॥
सिंहचर्मपरीधानं गजचर्मोत्तरीयकम् ।
कपालखट्वाङ्गधरं घण्टाढमरुधारिणम् ॥ ३ ॥
त्रिशूलबाणसंकरं वरामयकरं शिवम् ।
घुण्टमालार्धरं कामकालान्धकमयङ्गुरम् ॥ ४ ॥
ब्रह्मोपेन्द्रेन्द्रनमितं चन्द्रकोटिसुशीतलम् ।
यशेशकिशरोपेतं सुरासुरनमस्कृतम् ॥ ५ ॥
रघोमारीमहाप्रेत-भूतवेतालसंहलम् ।
साध्यसिद्धपिशाचोप-भैरवप्रणतं प्रभुम् ॥ ६ ॥
ब्रह्मविसेवितं देवं पार्वतीसहितं विभुम् ।
गङ्गाधरं मत्तघ्नास्पृं हस्तिठाननपङ्कनम् ॥ ७ ॥
नन्दिरुद्रार्चितं शम्भुं दृष्ट्वा प्रोवाच भैरवी ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश भक्तानामभयप्रद ।

त्वं शिवः परमेशानस्त्वं विष्णुस्त्वं प्रजापतिः ॥ ८ ॥

स्रच्चाश्रितो रजोरूपस्तामसो लोकनाशनः ।

निर्गुणो भैरवाध्यक्षः कारणानां च कारणम् ॥ ९ ॥

वेदमूलो वेदगम्यो जगत्त्राता जगत्पतिः ।

त्वं मे प्राणाधिको देव क्रीतासि तव किङ्करी ॥ १० ॥

पुरा पृष्टोऽसि भगवन् मया त्वं भक्तिपूर्वकम् ।

अद्य तद्बद तत्त्वं मे यद्यहं तव वल्लभा ॥ ११ ॥

श्रीभैरवः ।

किं वक्ष्यामि शिष्ये तत्त्वं यत् तवास्ति सुदुर्लभम् ।

विस्मृतं वद मे शीघ्रं वक्ष्ये प्राणाधिकासि मे ॥ १२ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

देवदेव महादेव दैत्यनायकपूजित ।

सकलागमसारज्ञ कौलिकानां हितेच्छया ॥ १३ ॥

वद शीघ्रं दयासिन्धो पञ्चाङ्गं पूर्वसूचितम् ।

देवदेवस्य सूर्यस्य सर्वतत्त्वोत्तमोत्तमम् ॥ १४ ॥

श्रीभैरवः ।

एतद् गुह्यतमं देवि पञ्चाङ्गं द्वादशात्मनः ।

सर्वागमरहस्यं ते वक्ष्ये स्नेहेन पार्वति ॥ १५ ॥

पटलं, नित्यपूजायाः पद्धतिं कवचं परम् ।

मन्त्रनामसहस्रं च स्तोत्रं मूलात्मकं प्रिये ॥ १६ ॥

पञ्चाङ्गमिदमीशानि देवदेवस्य भास्वतः ।

सर्वसारमयं दिन्यं रहस्यं मम दुर्लभम् ॥ १७ ॥

अदातव्यमभक्तेभ्यो भक्तेभ्यो भोगदायकम् ।
 अथाहं पटलं वक्ष्ये मूलमन्त्रमयं प्रिये ॥ १८ ॥
 यस्य श्रवणमात्रेण सर्वरोगैः प्रमुच्यते ।
 यो देवदेवो भगवान् भास्करस्तेजसां निधिः ॥ १९ ॥
 प्रत्यक्षदेवो वेदानां कर्ता साक्षात् च कर्मणाम् ।
 सवितेति च वेदेषु परमात्मा जगत्पतिः ॥ २० ॥
 गायत्रीबल्लभः सूर्यः सृष्टिस्थितिलपेश्वरः ।
 कालात्मा च परं धाम परं ब्रह्मेति गीयते ॥ २१ ॥
 तस्यादिदेवदेवस्य सूर्यस्य सवितुः शिवे ।
 मन्त्रोद्धारं परं वक्ष्ये सर्वसिद्धिमयं कलां ॥ २२ ॥
 तारं डिम्बं भूतिशक्ती च सूर्यं
 डेन्तं मध्ये विश्वमन्ते भवानि ।
 मन्त्रोद्धारः सवितुर्वर्णितस्ते
 दुर्गाक्षरो भोगमोक्षैकहेतुः ॥ २३ ॥
 नास्य विघ्नो न वा दोषो न साध्यादिभयं शिवे ।
 न शौचानियमो वापि विपर्ययभयं नहि ॥ २४ ॥
 अष्टसिद्धिप्रदो मन्त्रः सर्वरोगहरः परः ।
 सर्वार्थसाधको देवि न देवो यस्य कस्यचित् ॥ २५ ॥
 वर्णलवं जपेन्मन्त्रं साधकः साङ्गमीश्वरि ।
 किं किं न लभते मन्त्री वाञ्छितं सूर्यमुद्रणात् ॥ २६ ॥
 लक्ष्मेकं जपेन्मन्त्रं दशाशं साधको हुनेत् ।
 तर्पयेत् तद्दशाशेन मार्जयेत् तद्दशाशतः ॥ २७ ॥
 भोजयेत् तद्दशाशेन मन्त्रः कल्पद्रुमो भवेत् ।
 यदेऽरण्ये श्मशाने च शून्यागारे चतुष्पथे ॥ २८ ॥
 अर्धरात्रेऽथ मध्याह्ने परश्वरगमाचरेत् ।

सूर्योपरागसमये आसावधि विमुक्तिः ॥ २६ ॥
 यज्जपेत् तद्भवेत् सिद्धं भोगमोक्षकारणम् ।
 मन्त्रस्यास्य महादेवि ऋषिर्ब्रह्मा समीरितः ॥ ३० ॥
 गायत्र्यं छन्द इत्युक्तं सविता देवता स्मृतः ।
 न्योषं बीजं परा शक्तिस्तारं कीलकमीश्वरि ॥ ३१ ॥
 धर्मार्थकाममोक्षार्थे विनियोग इति स्मृतः ।
 प्रायाचीजेन पङ्दीर्घमाग्निना न्यासमाचरेत् ॥ ३२ ॥
 करन्यासपङ्क्तानि यथावदनुपूर्वशः ।
 कोलत्रयं पठेद् देवि जपादौ साधकोत्तमः ॥ ३३ ॥
 उत्कीलनं भवेद् देवि मन्त्रराजस्य पार्वति ।
 शरत्त्रयं पठेन्मध्ये मूलमन्त्रस्य साधकः ॥ ३४ ॥
 सञ्जीवनमनुः प्रोक्तो मन्त्रस्यास्य महेश्वरि ।
 मातृकाशोधितं मन्त्रं कृत्वा पार्वति साधकः ॥ ३५ ॥
 निस्तौटिल्यो भवेन्मन्त्रः सर्वसिद्धिप्रदायकः ।
 वेदादिडिम्बकान्त्यच्छं शक्तिर्मध्ये पठेच्छिवे ॥ ३६ ॥
 शिवशापं मोक्षत्रयं द्विः पुनर्जाया विभावसोः ।
 इयं शापहरी विद्या जप्या साधकसत्तमैः ॥ ३७ ॥
 दशधा सवितुर्देवि येन मन्त्री शिवं भजेत् ।
 सिद्धं मन्त्रं जपेद् देवि यथाशक्त्याक्षमालया ॥ ३८ ॥
 सर्वरोगैर्विमुक्तो हि भोगमोक्षफलं लभेत् ।
 जगदन्तं पठेद् देवि शरद्वारं च कौलिकः ॥ ३९ ॥
 सप्तुटाख्योऽस्त्ययं मन्त्रो मन्त्ररक्षामणिः परः ।
 गुरुपदेशतो ज्ञेयः सूर्यास्त्रमनुरुत्तमः ॥ ४० ॥
 यं जप्त्वा सवितुर्मन्त्रो भवेत् कल्पद्रुमोऽचिरात् ।
 तारं न्योषं च सूर्याय विघ्नहे तदनन्तरम् ॥ ४१ ॥

मायां शक्तिं समुच्चार्य ज्योतीरूपाय धीमहि ।
 तन्नः शिवश्च शक्तिश्च परमात्मा प्रचोदयात् ॥ ४२ ॥
 वरिणिता सूर्यगायत्री सर्वतन्त्रेषु गोपिता ।
 दशधा साधकैर्जप्या संध्यास्वर्चासु तर्पणे ॥ ४३ ॥
 ध्यानमस्य प्रवक्ष्यामि सर्वदेवरहस्यकम् ।
 सर्वरोगापहं देवि भोगमोक्षफलप्रदम् ॥ ४४ ॥
 कल्पान्तानलकोटिभास्वरमुखं सिन्दूरधूलीजपा-
 वर्णं रत्नकिरीटिनं द्विनयनं श्वेताब्जमध्यासनम् ।
 नानाभूषणभूषितं स्मितमुखं रत्नाम्बरं चिन्मयं
 सूर्यं स्वर्णसरोजरत्नकलशौ दोभ्यां दधानं भजे ॥ ४५ ॥
 यन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि सर्वाशापरिपूरकम् ।
 सर्वसंमोहनं दिव्यं सर्वसिद्धिमयं शिवे ॥ ४६ ॥
 विन्दुत्रिकोणवसुकोणसुवृत्तरूपं
 दिव्याष्टपत्रविलसद्दहनारणाढ्यम् ।
 रेखात्रयाश्रितधरासदनं च देवि
 श्रीचक्रमेतदुदितं सवितुर्वरेण्यम् ॥ ४७ ॥
 लयाङ्गमस्य यत्रस्य वक्ष्ये पार्वति साधरम् ।
 यस्य श्रवणमात्रेण कोटिपूजाफलं लभेत् ॥ ४८ ॥
 शक्राग्रियममांसाद-धरुणानिलविचदाः ।
 शेषाः पूज्या नदिर्द्वारे यत्रराजस्य साधकैः ॥ ४९ ॥
 गणेशश्चण्डवेतालो लोलाघो विकरालकः ।
 अन्तर्द्वास्याः शिवे पूज्या वामावर्तेन साधकैः ॥ ५० ॥
 दिव्यसिद्धमनुष्यारूपं गुरुपद्मित्रयं शिवे ।
 वृत्तप्रयेऽर्चयेन्मन्त्री गन्धपुष्पाद्यतादिभिः ॥ ५१ ॥
 चन्द्रं भौमं बुधं जीवं शुक्रं सौरं तमस्तथा ।

केतुं वसुदले देवि वामावृत्यार्चयेत् सुधीः ॥ ५२ ॥
 दीप्तां सूक्ष्मां जयां भद्रां विमला निर्मलां ततः ।
 विष्णुतां सर्वतोवक्त्रां ग्रहैर्वसुदलेऽर्चयेत् ॥ ५३ ॥
 सूर्यं दिवाकरं भानुं मास्करं रविमीश्वरि ।
 त्वष्टारं तपनं धर्मं वसुकोणे समर्चयेत् ॥ ५४ ॥
 हंसं गृहपतिं देवि त्रिकोणे च त्रयीतनुम् ।
 श्रीविन्दुमण्डले देवि सवितारं समर्चयेत् ॥ ५५ ॥
 कलाः समर्चयेद् देवि वसुकोणे त्रिकोणके ।
 तपिनीं तापिनीं चैव बोधिनीं चैव रोधिनीम् ॥ ५६ ॥
 कोलिनीं शोषिणीं चैव वरेण्याकर्षिणीयुताम् ।
 एताः संपूज्य वस्वथ्रे कौलिकः कुलसिद्धये ॥ ५७ ॥
 माया विश्वावतीं हेमप्रभा त्र्यथ्रे समर्चयेत् ।
 विस्फुरां सवितारं च विन्दुविम्बे समर्चयेत् ॥ ५८ ॥
 कमलैः केवलं देवं पूजयेदायुधानि च ।
 सुवर्णपद्मं संपूज्य रत्नाढ्यकलश शिवे ॥ ५९ ॥
 मूलेन विधिवद् देवं नमेत् कैवल्यसिद्धये ।
 लयाङ्गमेतदाख्यात सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ॥ ६० ॥
 मुद्रा पद्माभिधा देवि दर्शयेदर्चनाग्निधौ ।
 अङ्गुष्ठौ विमुखौ मध्ये सयोज्य तर्जनीद्वयम् ॥ ६१ ॥
 कनिष्ठिके च सयोज्य मध्यमानामिकाः पृथक् ।
 पद्ममुद्रेयमाख्याता निम्बमुद्रा शृणु प्रिये ॥ ६२ ॥
 अङ्गुष्ठौ संमुखौ कृत्वा ममुखीरङ्गुलीश्वरेत् ।
 ऊर्ध्वं करयुगं कृत्वा निम्बमुद्रेयमीरिता ॥ ६३ ॥
 अधोमेरुर्वा ममध्या तद्भ्रूँ सव्यमध्यामा ।

तथैव कौलिकः कुर्याद्भामतः सव्यतोऽङ्गुलीः ॥ ६४ ॥

इयं तु भास्करीमुद्रा त्रैलोक्यवशकारिणी ।

सर्वरोगापहा ख्याता दर्शनीयार्चनाविधौ ॥ ६५ ॥

अद्भुष्टयोश्च चन्द्रारौ ज्ञेज्यावनामयोस्तथा ।

सितासितौ च तर्जन्योः राहुकेतू प्रलम्बयोः ॥ ६६ ॥

मध्ये तु ऽङ्करं देवं ध्यात्वा मुद्रां प्रदर्शयेत् ।

आवाहने च गन्धादौ नैवेद्ये च विसर्जने ॥ ६७ ॥

धूपदीपादिनैवेद्यं देयं सर्वं खशोल्कया ।

खशोल्काख्या महामुद्रा (सर्वरोगापहारिणी ॥ ६८ ॥

सर्वार्थसाधनकरी दुःखदारिद्र्यनाशिनी ।

बद्धा मुष्टियुगं देवि पर्वं पर्वणि योजयेत् ॥ ६९ ॥

अद्भुष्टयोनिं बद्धोर्ध्वं सर्वयोन्युत्तमोत्तमाम् ।

खशोल्काख्या महामुद्रा) शत्रुवर्गविमर्दिनी ॥ ७० ॥

रविं वृष्ट्वा प्रणम्यादौ दर्शनीया महेश्वरि ।

महामुद्रा महागोप्या महामार्तण्डबलभा ॥ ७१ ॥

इमां यो भानवीं मुद्रां दर्शयेत् पूजने सुधीः ।

शतवर्षसहस्राणां पूजाफलमवाप्नुयात् ॥ ७२ ॥

प्रयोगानष्ट बक्ष्येऽहं शृणु पार्वति सादरम् ।

येषां साधनमात्रेण मन्त्रः सिद्धिप्रदो भवेत् ॥ ७३ ॥

स्तम्भनं मोहनं चैव मारणाकर्षणो ततः ।

वशीकरणविद्वेषौ शान्तिकी पौष्टिकी क्रिया ॥ ७४ ॥

एतेषां-साधनं बक्ष्ये साधकानां हितेऽनया ।

अप्रकाश्यमदातव्यं क्लृप्तौ रोगापहं शिवे ॥ ७५ ॥

(१) रवौ प्रभाते शयनादुत्थापावश्यकं चरेत् ।

स्नात्वा जपेन्महादेवि सूर्याग्निं साधकोऽप्युत्तम् ॥ ७६ ॥

हुनेद् दशांशतो देवि पद्मपद्माक्षशर्कराः ।

सर्पिषा स्तम्भनं सद्यो वैदितस्करपाथसाम् ॥ ७७ ॥

(२) रवौ मध्याह्नवेलाघां जपेद्युतसंख्यया ।

हुनेद् दशांशमीशानि घृतपद्माक्षनागरान् ॥ ७८ ॥

तर्पयेत् पयसा सद्यो मोहनं द्युसदामपि ।

(३) रवौ सायं जपेन्मूलं नदीतीरस्थितो रहः ॥ ७९ ॥

अयुतं तद्दशांशेन हुनेत् पद्माक्षपर्पटान् ।

घृतेन दग्धा सन्तर्प्य भारणं द्विषतां भवेत् ॥ ८० ॥

(४) रवौ निशीथे संजप्य मूलमन्त्रायुतं शिवे ।

हुनेद् दशांशमम्भोजशटीघृतकुलत्थकैः ॥ ८१ ॥

आकर्षणं भवेत् सद्यो देवि नाकस्त्रियामपि ।

(५) रवौ ब्राह्मे गृह्णते तु स्नात्वा तत्र जपेज्जले ॥ ८२ ॥

अयुतं मूलविद्याया दशांशं जुहुयात् सुधीः ।

घृतमत्स्यण्डकपर्पूर-पद्मपद्माक्षकेसरान् ॥ ८३ ॥

इन्द्रोऽपि वशातां याति किं पुनः क्षुद्रभूमिपः ।

(६) सूर्योदये जपेद्विद्यां साधकोऽयुतसंख्यया ॥ ८४ ॥

जुहुयात् सर्पिरम्भोज-मुस्तापर्पटशर्कराः ।

विप्रेण तर्पयेद् देवं भवेद्विद्वेषणं द्विषाम् ॥ ८५ ॥

(७) रवावर्धोदिते देवि कूपभूमौ जपेन्मनुम् ।

अयुतं तद्दशांशेन हुनेद् घृतयवाकणाः ॥ ८६ ॥

अम्भोजकेसरं शुण्ठीं शान्तिर्भवति तत्त्वयात् ।

अतिवृष्टेरनाष्टेः राजर्भातेर्महेश्वरि ॥ ८७ ॥

(८) रवावस्तङ्गतेऽप्यर्धे जपेदानीरमूलके ।

मन्त्रायुतं महादेवि जुहुयाद् घृतगोपयः ॥ ८८ ॥

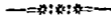
पद्मपद्माक्षकिञ्जल्क-मत्स्याण्डार्कदलानि च ।
 दशांशं तर्पयेद् दध्ना घीरेण मितया सुधीः ॥ ८६ ॥
 महापुष्टिर्भवेन्नोके देवानामपि दुर्लभा ।
 इत्येव पटलो गुह्यः सवितुश्चातिवज्रमः ॥ ६० ॥
 सर्वमन्त्रमयो दिव्यो गोपनीयो मुमुक्षुभिः ।

इति श्रीवृद्धयामले तन्त्रे श्रीद्विषोत्तस्ये सप्तपटलनिरूपण-
 मेकत्रिंशः पटलः ॥ ३१ ॥

अथ

द्वात्रिंशः पटलः ।

तदासां गृहीत्वा वहिरागत्य मलादीन् संत्यज्य, घर्णानुरूपं शौचं विधाय
 देवं ध्यात्वा प्राणायामत्रयं विधाय, तत्त्वत्रयेणाचम्य दन्तधावनं
 कुर्यात् । तद्यथा—ॐ सर्वजनमनोहराय कामदेवाय चौपद्, इति
 दन्तान् संशोध्य, हामिति गण्डूषत्रयं विधाय प्रणवेन त्रिराचम्य शिरो-
 मुखद्वन्द्वकुक्षिनाभिपृष्ठालिङ्गजानुपादेषु प्रत्येकं मूलवीजाक्षराणि न्यसेत् ।
 तत उपस्पृश्य मायावीजेन ताराघेन प्राणायामत्रयं कुर्यात् । पुरकं
 १६ कुम्भकं ६४ रेचकं ३२ इति प्राणायामसमानोदानव्यानादीन्
 नियम्य, नद्यादौ गत्वा भृत्त्रयं मूलेन त्रिधाभिमन्त्र्य, मलापकपणं क्षानं
 निर्माय ओंगांगीगुं 'गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति । तमदे
 सिन्धुकावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ॥' इत्यङ्कुरमुद्रया सूर्यम-
 ण्डलाक्षीर्थाभ्यावाह्य, 'ओं भगवन् भवभूतेश प्रहनायक भास्कर ।
 चिद्रूप वेदनेत्रेश परमार्वाह्य प्रभो ॥ यावत् त्वां तर्पयिष्यामि ताव-
 द्भागो इहावह ।' इत्यावाह्य, तृतीयां मृदमङ्गे विलिप्य मूलं सप्तधा
 समुच्चार्य, कुम्भमुद्रां प्रदर्श्य जले त्रिरुन्मजेत् । इति स्नात्वा, देवं
 ध्यात्वा मूलेन देवाथार्थत्रयं दत्त्वा मूलविद्यां दशधा जप्त्वा सूर्यगा-
 यत्र्या महामार्तण्डायार्थत्रयं दद्यात् । ओंहीं सूर्यरूपाय विमोह हंसः
 ज्योतीरूपाय धीमहि तन्नो हंस, प्रचोदयात् ३ । ओंहंसः महामार्त-
 ण्डाय प्रकाशशक्तिमहिनाय षष्प तेऽर्घ्यो नमः । इत्यर्घ्यत्रयं दत्त्वा,
 मूलेन त्रिर्माज्जनपूर्वमाचम्य वासोऽन्यत् परिधाय संध्यां कुर्यात् ।
 यथा—जले त्र्यधं कृत्वा स्वदेह उपस्पृश्य, वामहस्ते जलं धृत्वा दक्ष-
 हस्तेनाच्छाद्य, लघंरंयंह इति त्रिरभिमन्त्र्य दक्षकरे धृत्वा, तद्गलि-
 ताम्बुविन्दुभिः स्वमूर्धि द्वादशधा समाज्य, इडया तज्जलमन्तर्नात्वा,
 शारीरं क्लृप्यं प्रक्षाल्य धामनामया विरेच्य तज्जलं कृष्णं पापकूपं
 स्ववामभागस्थवज्रशिलायामास्फालयेदिति मलापकपणं कृत्वा, ओंहीं
 आत्मतत्त्वं शोधयामि स्वाहा, ओंहीं विद्यातत्त्वं शोधयामि स्वाहा,
 ओंहीं शिवतत्त्वं शोधयामि स्वाहा, इति त्रिराचम्य, पूर्ववत् १६ ।
 ६५ । ३२ त्रिः प्राणानाचम्य गायत्रीं दशधा जपेत् । "सपितृर्देवि
 गायत्रीं कौतिको दशधा जपेत् । महापातकयुक्तोऽपि सर्वरोगैः प्रमु-
 च्यते ॥ इति जप्त्वा, मूलं यथाशक्त्या जप्त्वा उप देवाय समर्प्य,
 मूलमुच्चार्य " उदयन्तमनाभात्म परमं ध्योम विन्मयम् । अन्त्यं सधि-

दाकाहमगम् ज्योतिरुत्तमम् स्वाहा-इत्युपस्थाय जलाञ्जलिं दत्त्वा ,
पुनर्जले श्रीचक्रं वा योनिचक्रं विन्दुमण्डितं विलिख्य , मूलान्ते श्रीम-
हामार्तण्डदेवः सूर्यः सविता विस्फुरासहितस्तृप्यतामिति द्वादशवारं
संतर्प्य , प्रत्येकं परिधारदेवताः संतर्प्य , पित्रादितर्पणं विधाय विरा-
चम्य , ज्ञानेशाय वरुणाय ओं हूं श्रूं वां वरुणाय धौ पद , इति नत्वा ,
देवं सदेवीकं विसृज्य , हृत्कुशेशयकोशान्तर्लीनं ध्यात्वा , ज्ञानशार्दीं निर्वर्त्य
यागमण्डपमागच्छेदिति सन्ध्याविधिः ॥

तत्र पादौ प्रक्षाल्य गेहान्तः प्रविश्य सामान्यार्घ्योदकेनाभ्युक्ष्य , ओंहां
देहल्यै नमः , ओं गणपतये नमः , ओं सं सरस्वत्यै नमः , ओं हुं दुर्गायै
नमः , ओं लां क्षेत्रपालाय नमः , मध्ये वास्तुदेवताभ्यो नमः , इति
पूर्वद्वारादारभ्योत्तरद्वारपर्यन्तमभ्यर्च्य , द्वारोर्ध्वं गङ्गायै नमः , दक्षिणे
यमुनायै नमः , द्वाराधः सरस्वत्यै नमः , उत्तरे चक्रायै नमः , मध्ये
सुधार्षवाय नमः , इति संपूज्य मूलेन निरीक्ष्य , छोटिकामिः संताप्य
यथाहमासन उपविश्य शोधनं कुर्यात् ।

ओं आं आसनशोधनमन्त्रस्य मेरुपृष्ठं ऋषिं सुतलं रुद्रः कूर्मो
देवता आसनशोधने विनियोगः । ओं आं पृथिव्यै नमः " ओमहि त्वया
धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता । त्वं च धारय मां देवि पवित्रं
कुरु चासनम् ॥ " ओं आं ह्रीं आं आघारशाक्तिकयलासनाय नमः , अं
अनन्ताय नमः , पद्मनाताय नमः , पद्माय नमः , परातोभ्यो नमः ,
अष्टदलपद्मासनाय नमः , सहस्रदलपद्मासनाय नमः , ओं हंसः श्रीक-
ण्ठिकायै नमः , सप्ततुरगेभ्यो नमः , इति संपूज्य दिव्यदृष्ट्या दिव्या-
स्तालत्रयेणान्तरिक्षगतान् धामपाणिघातत्रयेण भौमान् विमानुत्सार्य ,
" अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भुवि संस्थिताः । ये भूता विप्रक-
र्तारस्ते नश्यन्तु शिवाम्भवा ॥ " इत्यक्षरप्रक्षेपेण भूताग्निःमार्य , ओं हः
अस्त्राय फडिति दिग्बन्धनं कृत्वा , " ओं हंसः मां रक्ष २ हूं फड् स्वाहा "
इत्यात्मरक्षां विधाय , हूं फड् वामनासनाय पायुमापूर्य , ह्रीं फड् शुभ्र-
विधा , सः फड् विरेच्य , स्वात्मानं हंसरूपं ध्यात्वा ओं हूं हंसः इत्या
शुभ्रेण कुलशुश्रूषालिनीं सार्धप्रियलयां दीर्घाकारामुत्थाप्य , प्रदीपकालि
काकारां विसतम्भुतनीपतीं तद्विकोदिप्रभा चन्द्रकोटिशीलतां सूर्यको
टिदुर्दशीं घटिकोटिकरालां सुपुष्पामागौणं पदचक्रं मित्रा प्रह्वपधान्त

नीत्वा परमाशिवेन संयोज्य, सामरस्योद्भवानन्दामृतेन सन्तप्य, पुन-
स्तेनैव पथा मूलाधारं प्रापयित्वा, चामे पापपुरुषं श्मश्रुलं रक्तात्
धूम्रवर्णं यज्ञचर्मधरं स्वाङ्गुष्ठाकारं विचिन्त्य, यंरवंलंहं इति भूतबीजैः
शोषण-दाहन-सावनादीन् कुर्यात् । यथा—आदौ प्राणायामयोगेन यमिति
वायुबीजेन षोडशवारजप्तेन शोषयेत् । ततो रमिति वह्निबीजेन चतुष्प-
ष्टिवारजप्तेन दाहयेत् । चामिति वरुणबीजेन द्वात्रिंशद्वारजप्तेन सावयेत् ।
लमिति भूर्बीजेन दशधा जप्तेन देहं दृढं विचिन्त्य, हमित्याकाशबीजेन
दशधा जप्तेन शून्यात्मकं स्वात्मानं ध्यात्वा हृदयारविन्दकर्णिकायां
देवं सूर्यं ध्यायेत् । “ देदीप्यमानमुकुटं मणिकुण्डलमण्डितम् । देवं
सहस्रकिरणं विस्फुरालिङ्गितं स्मरेत् ॥ ” इति ध्यात्वा स्वात्मानं देव-
रूपं स्मृत्वा, ओंआंह्रींक्रौंहांह्रीं हंसः मम प्राणा इह प्राणा ८ मम जीव इह
स्थितः ८ मम सर्वेन्द्रियाणि वाङ्मनश्चक्षुस्त्वक्श्रोत्रजिह्वाघ्राणप्राणाः
इहैवागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा, इति भूतशुद्धिप्राणप्रतिष्ठाक्रमः ॥
ततो मूलन्यासं विधाय, मूलान्ते शिरसि त्रिः सूर्यं संपूज्य मन्त्र-
सङ्कल्पं कुर्यात् ।

ओंश्रस्य श्रीसूर्यपूजामन्त्रस्य श्रीब्रह्मा ऋषिः, गायत्र्यं छन्दः,
श्रीसविता देवता, ह्रां बीजं, ह्रीं शक्तिः, ओंकीलकम्, धर्मार्थका-
ममोक्षार्थं सूर्यपूजायां विनियोगः । ब्रह्मऋषये नमः शिरसि, गाय-
त्र्यच्छन्दसे नमो मुखे, श्रीसवित्रे देवतायै नमो हृदि, ह्रां बीजाय
नमो नाभौ, ह्रीं शक्तये नमो गुह्ये, ओंकीलकाय नमः पादयोः,
जपे विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु । ह्रां श्रद्धुष्ठाभ्यां नमः, ह्रीं तर्ज-
नीभ्यां नमः, हूं मध्यमाभ्यां नमः, ह्रूं अनामिकाभ्यां नमः ह्रीं कनि-
ष्ठिकाभ्यां नमः, ह्रः करतलपृष्ठाभ्यां नमः । ह्रां हृदयाय० । ह्रीं शिरसे० ।
हूं शिखायै० । ह्रूं कवचाय० । ह्रीं नेत्राय० । ह्रः अस्त्राय० । इति
करपङ्कन्यासः । ॐनमः शिरसि, ह्रां नेत्रयोः, ह्रीं मुखे, सः हृदे,
सूं कुक्षौ, यां नाभौ, यं जानुनोः, नं पादयोः, मः शिरसः पादपर्य-
न्तमिति सप्तधा ध्यापयेदिति मूलविद्यान्यासः ॥

ओंहां ऋग्वेदात्मने सूर्याय नमः शिरसि । ओंह्रीं यजुर्वेदात्मने सूर्याय
नमः कुक्षौ । ॐलः सामवेदात्मने सूर्याय नमो गुह्ये । ॐ अथर्ववे-
दात्मने सूर्याय नमः पादयोः । इति त्रिव्यापयेदिति वेदन्यासः ॥

ओंहां आत्मरूपाय सूर्याय हृदयाय नमः । ओंहो परमात्मने
सूर्याय शिरसे स्वाहा । ओंहूं सर्वभूतात्मने सूर्याय शिखायै० ।
ओंहें क्षानात्मने सूर्याय कवचाय० । ओंहो अन्तरात्मने सूर्याय
नेत्रत्रयाय० । ओंहः हंसात्मने सूर्याय अस्त्राय फद् । एवमङ्गुली-
न्यासः । इत्यात्मन्यासः ॥

ओंहां सोमात्मने सूर्याय अङ्गुष्ठाभ्यां० । ओंहो भौमात्मने सूर्याय तर्ज-
नीभ्यां० । ओंहूं युधात्मने सूर्याय मध्यमाभ्यां० । ओंहें जीवात्मने सूर्याय
अनामिकाभ्यां० । ओंहो शुक्रात्मने सूर्याय कनिष्ठिकाभ्यां० । ओंहः सौरात्मने
सूर्याय करतलपृष्ठाभ्यां नमः । एवं हृदयादिन्यासः । इति ग्रहन्यासः ॥

ओंअंआंइंईंउंऊंऋंॠंलृंॡंॢंॣं।ं॥ओंओंअंअः सूर्याय नमः मूलाधारे । हां कं-
रंगंधं सूर्याय नमः मणिपूरे । हों चंछंजंभंजं सूर्याय नमः स्वाधि-
ष्ठाने । सः टंठंडंढं सूर्याय नमः अनाहते । सूर्याय तंधंदंधं सूर्याय
नमः विशुद्धौ । नं पंफंवंभंमं सूर्याय नमः आश्रायां । मः यंरंलंवंशं-
पंसंहंलंक्षः सूर्याय नमः करन्ध्रे । इति सप्तधा व्यापयेदिति मूलशु-
द्धिमातृकान्यासः ॥

अंआं गायत्रीछन्दसे सूर्याय नमो ब्रह्मरन्ध्रे । ईंईं त्रिषुप्लन्दसे
सूर्याय नमः आश्रायां । उंऊं अनुष्टुप्लन्दसे सूर्याय नमो विशुद्धौ ।
ऋंॠंलृंॡं उष्णिक्छन्दसे सूर्याय नमः अनाहते । एंऐं विरादछन्दसे
सूर्याय नमः स्वाधिष्ठाने । ओंओं सप्तादछन्दसे सूर्याय नमो मणि-
पूरे । अंअः वृहतीछन्दसे सूर्याय नमो मूलाधारे । इति सप्तधा
व्यापयेदिति सप्तछन्दोन्यासः ॥

ओं गौराश्वाय सूर्याय नमो ब्रह्मरन्ध्रे । हां पाण्डुराश्वाय सूर्याय
नमः आश्रायां । हों सिताश्वाय सूर्याय नमो विशुद्धौ । सः श्वेता-
श्वाय सूर्याय नमः अनाहते । सूर्याय हिमाश्वाय सूर्याय नमः स्वाधि-
ष्ठाने । नं क्षीराश्वाय सूर्याय नमो मणिपूरे । मंः कुन्दाश्वाय सूर्याय
नमो मूलाधारे । इति त्रिव्यापयेत् इति सप्ततुरगान्यासः ॥

ओं अजपादेवतायै सूर्याय नमः करन्ध्रे । हां गायत्रीदेवतायै सूर्याय
नमः आश्रायां । हों सापित्रीदेवतायै सूर्याय नमो विशुद्धौ । सः सर-
स्वतीदेवतायै सूर्याय नमः अनाहते । सूर्याय व्यत्तरिदेवतायै सूर्याय
नमः स्वाधिष्ठाने । नं ब्रह्मवादिनीदेवतायै सूर्याय नमो मणिपूरे । मः पञ्चमु-

खीदेवतायै सूर्याय नमो मूलाधारे । इति त्रिव्यापयेदिति गायत्रीन्यासः ॥

ॐ शिवतत्त्वाय सूर्याय नमो ब्रह्मरन्ध्रे । हां शक्तितत्त्वाय सूर्याय नमः आज्ञायां । ह्रीं भायातत्त्वाय सूर्याय नमो विशुद्धौ । सः विद्यातत्त्वाय सूर्याय नमः अनाहते । सूर्याय कलातत्त्वाय सूर्याय नमः स्वाधिष्ठाने । नं नियतितत्त्वात्मने सूर्याय नमो मणिपूरे । मः आत्मतत्त्वाय सूर्याय नमो मूलाधारे । इति त्रिव्यापयेदिति तत्त्वन्यासः ॥

ॐ कामरूपपीठेशाय सूर्याय नमो ब्रह्मरन्ध्रे । हां उड्डीयानपीठेशाय सूर्याय नमः आज्ञायां । ह्रीं जालन्धरपीठेशाय सूर्याय नमो विशुद्धौ । सः पूर्णगिरिपीठेशाय सूर्याय नमः अनाहते । सूर्याय मधुपुरीपीठेशाय सूर्याय नमः स्वाधिष्ठाने । नं अवन्तीपीठेशाय सूर्याय नमो मणिपूरे । मः धाराणसीपीठेशाय सूर्याय नमो मूलाधारे । मूलं कुरुक्षेत्रपीठेशाय सूर्याय नमः सर्वाङ्गेषु । इति त्रिव्यापयेदिति पीठन्यासः । इति द्वादशन्यासाः । यथोक्तम्

मुनिमायामूलविद्या-वेदात्मग्रहशुद्धयः ।

छन्दस्तुरगापत्री-तत्त्वपीठादयः पुनः ॥

एते हि द्वादश न्यासाः सर्वतन्त्रेषु गोपिताः ।

वर्णितास्तव देवेशि सवरीगापहारकाः ॥

एतान् यः कुरुते न्यासान् सवितुः सर्वसिद्धये ।

तस्य लक्ष्मीधनारोग्यविद्याकीर्तिसुखाप्तयः ॥

न्यासान्ते भास्करं ध्यायेत् पूजाकोटिफलं लभेत् । इति ॥

अथ मानृकान्यासः—अं कं ५ आं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । इं चं ५ ई तर्जनीभ्यां० । उं टं ५ ऊं मध्यमाभ्यां० । एं तं ५ ऐं अनामिकाभ्यां० । औं पं ५ आं कनिष्ठिकाभ्यां० । अं यं रं लं वं शं पं सं हं लं ङं अः करतलपृष्ठाभ्यां नमः । इति करन्यासः । एवं षडङ्गन्यासः । इति स्वराद्यन्तमानृकान्यासः ॥

अथ शुद्धमानृकान्यासः—अं नमः शिरसि । आं नमो मुखवृत्ते । एं इं दक्षनेत्रे । ईं यामनेत्रे । उं दक्षकर्णे । ऊं यामकर्णे । ऋं दक्षनासापुटे । ॠं यामे । लृं दक्षगण्डे । लूं यामे । एं ऊर्ध्वोष्ठे । ऐं अधोष्ठे । औं ऊर्ध्वदन्तपंक्ती । आं अधोदन्तपंक्ती । अं शिरसि । अः मुखे । कं दक्षगण्डमूले । खं कुपरे । गं मणियन्ध्रे । घं अङ्गुलिमूले । ङं

अङ्गुल्यग्रे । चं वामबाहुमूले । छं कुपरे । जं मणिपन्धे । झं अङ्गु-
लिमूले । ञं अङ्गुल्यग्रे । टं दक्षपादमूले । ठं जानुनि । डं गुल्फे ।
ढं अङ्गुलिमूले । खं अङ्गुल्यग्रे । तं वामपादमूले । थं जानुनि । दं
गुल्फे । धं अङ्गुलिमूले । नं अङ्गुल्यग्रे । प दक्षपार्श्वे । फं वामे ।
वं पृष्ठे । भं नाभौ । मं जठरे । यं हृदि । रं दक्षांसे । ले ककुदि ।
वं वामांसे । शं हृदादिदक्षहस्ताग्रान्तं । पं हृदादिवामहस्ताग्रान्तं । सं
हृदादिदक्षपादाग्रान्तं । हं हृदादिवामपादाग्रान्तं । लं पादादिशिरःपर्यन्तं ।
क्षः नमः शिरसः पादपर्यन्तामिति त्रिवर्णापयेत् । इति मातृकान्यासः ॥ ह्रीं
नमः शिरसि , हं नमो हृदि , सः नमः पादयोः , मूलं शिरसः पादप-
र्यन्तं त्रिवर्णापयेदिति न्यासं विधाय हृत्कमलकर्णिकान्तगतं देवं ध्यायेत्—

जपादाडिमविम्बामं द्विश्रुजं चारुणाम्बरम् ।

सप्ताश्वरथसंपुङ्गं मणिकुण्डलमण्डितम् ॥

कीयूरहाराभरणं- कलशाम्भोजधारिणम् ।

सवितारं जगन्नाथं विस्फुरालिङ्गितं भजे ॥

एवं ध्यात्वा मानसोपचारैरभ्यर्च्य , स्वचामे त्रिकोणवृत्तमण्डलं विलिख्य
“ रं चाद्विमण्डलाय दशकलात्मने नमः ” इति संपूज्य , त्रिपदीं क्षालितां
संस्थाप्य , तत्र शङ्खं संस्थाप्य शङ्खे “ श्रं अर्कमण्डलाय द्वादशकला-
त्मने नमः ” इति संपूज्य , तीर्थजलेनापूर्य “ साः सोममण्डलाय षोड-
शकलात्मने नमः ” इत्यभ्यर्च्य , हंसः सूर्याय ह्रीं नमः इति त्रिग-
न्धाक्षतपुष्पैः समभ्यर्च्य , ओंगांगीगूं “ गङ्गे च यमुने चैव ” इत्यादिना
सूर्यमण्डलात् तीर्थान्यङ्कुशमुद्रयावाह्य , ओंहांह्रींसः हंसः शुचिपदे सूर्याय
नमः इति संपूज्य , धेनुयोनिमत्स्यखशोल्कामुद्राः प्रदर्श्य प्रणमेत् ।

दर्शनेनापि शङ्खस्य किं पुनः स्पर्शनेन च ।

विलयं यान्ति पापानि हिमवद्भास्करोदये ॥

इति सामान्यार्घ्यं विधाय , सुघार्घ्यं कुर्यात् । यथा सामान्यार्घ्यस्य
दक्षे त्रिकोणवृत्तचतुरश्र विलिख्य , सामान्यार्घ्योदकेनाभ्युच्य , ओंहां हृद-
याय नमः पूर्वं । ओंह्रीं शिरसं स्वाहा दक्षिणे । ओंहूं शिखायै षण्ण्ड पश्चिमे

ओंहं कवचाय हुं उत्तरे । ओंह्रीं नेत्रेभ्यो घौषद् अघः । ओंहः
अस्त्राय फद् ऊर्ध्वे । इति संपूज्य , ओमितीशाने , इमित्वाग्निये , सः
इति श्रे , इति व्यश्रं संपूज्य , लालिताधारं संस्थाप्य “ हं वह्नि-
मण्डलाय दशकलात्मने नमः ” इत्यभ्यर्च्य , तत्र

सौवर्ण्यं राजतं चापि रक्तं वा मृण्मयं घटम् ।

स्थापयेच्छ्रोमितं दिव्यमालाभिः कुङ्कुमाञ्चितम् ॥

इति संस्थाप्य “ हंसः सूर्यमण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः ” इति संपूज्य ,
मधुमात्रेणार्प्यं तत्रानामिकाङ्गुष्ठाभ्याममृतधारपातेन संपूर्य , “ सौ-
सोममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः ” इति सोममण्डलादमृतीकरण-
मुद्रयामृतं ध्यात्वा तत्रानीय कुम्भे निःक्षिप्य , अंश्रा इत्यादितान्तमु-
च्चार्य मूलमुच्चार्य , “ आंर्त्रीधूंर्द्रीध्रीध्रः अः अमृते अमृतोद्भवे अमृ-
ताकर्षिणि अमृतवर्षिणि महामार्तण्डमण्डलेश्वरि सुधादेवि परमानन्दे-
श्वरि हांहींसः हंसः सोहं स्वाहा ” इति दशधा जपेत् इति जप्त्वा ।

सूर्यमण्डलसंभृते वरुणालयसंभवे ।

अमाचीजमये देवि शुक्रशापाद्विमुच्यताम् ॥

वेदानां प्रणवो बीजं ब्रह्मानन्दमयं यदि ।

तेन सत्येन देवेशि शुक्रशापाद्विमुच्यताम् ॥

एकमेव परं ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममयं ध्रुवम् ।

कचोद्भवां ब्रह्महत्यां तेन ते नाशयाम्यहम् ॥

कृष्णशापविनिर्मुक्ता तं भुक्त्वा ब्रह्मशापतः ।

विमुक्त्वा रुद्रशापेन पवित्रा भव सांप्रतम् ॥

पवमानः परानन्दः पवमानः परो रसः ।

पवमानं परं ब्रह्म तेन तां पावयाम्यहम् ॥

इति त्रिः संपूज्य गङ्गादितीर्थान्यावाहा धेनुयोनिमात्स्यमुद्राः प्रदर्श्य
“ हंसः सोहं स्वाहा ” इत्यमृतीकृत्य , मूलं दशधा प्रजप्य गन्धाक्षतपुष्पैः
संपूज्य महामृतमय तीर्थे भ्यायेदिति घटस्थापनम् ॥

दत्त्वा, आवाहनसंस्थापनसंनिर्गन्धनावगुण्डनसंगुप्ती (करणसुप्रसन्नामृ-
तीकरणपरमी) करणानुपूर्व घेनुयोनिमन्स्यपद्मयिष्यभानुपशोल्कामुद्राः
प्रदर्श्य, मूलान्ते भगवन् सूर्य इदं रत्नसिद्धाम्ननमास्यताम् । मूलान्ते परमा-
वरणदेवता रश्मिमण्डलाधिगता प्यात्वा, मूल पाद्याचनीय-मधुपर्काधम-
नीयपात्रेभ्यः सर्वे समर्प्य, मूलान्ते भगवन्सूर्यं गृहाण चौपद्, मू० गन्धं
गृहाण नमः, मू० पुष्पाणि गृहाण त्रपद्, मू० सर्वाङ्गं गङ्गोदकं नमः, मू०
भगवन् रत्नवस्त्रालङ्कारादि गृहाण नमः, मू० भगवन् रत्नपादुके गृहाण
नमः, मू० भगवन् रत्नसिद्धासनं नमः, मू० गन्धाक्षतपूर्वं पुष्पाणि
गृहाण नमो चौपद्, मू० भगवन् धूपं गृहाण नमः, मू० भगवन्
दीपं गृहाण नमः, इति पशोल्कया सर्वे दत्त्वा, आत्मपुरतस्त्र्यधं
समृत्तं भूमौ विलिख्य, तत्र साधारं पात्रं संस्थाप्य, नैवेद्यं निवेद्य
मूलेनामृतीकृत्य, खशोल्कया निरीक्ष्य, मूलं दशधा जप्त्वा, धनु-
योनिमुद्रे प्रदर्श्य, उँहाँहँस. भगवन् सूर्य श्रपोशानं नमः, अमृतो-
पस्तरणमसि स्वाहा इति जलं दत्त्वा, पुण्ड्रकमुद्रां प्रदर्श्य त्रासमुद्रा-
याऽऽप्राय, मूलान्ते देवं संनृम ध्यान्वा इदमात्रमनीयं स्वधा, (अमृ-
तापिधानमसि स्वाहा) मू० नाम्बुल नमः, मूलान्ते सप्तधा परमपा-
त्रान्तेन सन्तर्प्य विस्फुरामपि त्रि. सन्तर्प्य प्रणमेत् । ततः परिवार-
देवता ध्यायेत् । यथा—

सौम्यानि रक्त्रवर्णानि वरदाञ्जकराणि च ।
भूषितानि द्विहस्तानि भानोरङ्गानि भावयेत् ॥
दंष्ट्राकरालमन्युग्रं प्रज्वलन्पावकप्रभम् ।
तर्जयद् विघ्नमह्वानमिन्धमस्त्रं विचिन्तयेत् ॥
सोमं कुमुदकुन्दाभं सोमं चामीकरप्रभम् ।
नीलरत्ननिभं सोम्यं गुरुं गोरोचनानिभम् ॥
गोक्षीरमन्निभं शुक्रं शनिं नीलाञ्जनप्रभम् ।
कामरूपधराः सर्वे दिव्याम्बरविभूषणाः ॥
वामोरन्यस्तमद्वस्ता दक्षहस्ताभयप्रदाः ।

ध्यानपूर्वं ग्रहानेवं सुभवत्या कौलिकोऽर्चयेत् ॥

इति पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा, वीरपात्रामृतेन संहतिक्रमेण स्ववामावृत्त्या पूजयेत् । द्वाःस्थादिदेवासुधष्यःनार्चनान्तं पूजाक्रमः, इति शिवशासनम् यथा-लं इन्द्रश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः, वीरपात्रामृतेन तर्पयेत् । रं अग्निश्रीपादुकां पू० । टं यमश्रीपा० । सं निर्ऋतिश्री० । वं वरुणश्री० । यं वायुश्री० । सं सोमश्री० । हं ईशानश्री० । ॐ ब्रह्मश्री० । ह्रीं अनन्तश्री० । इति पद्मपत्रैरभ्यर्चयेत् (अभीष्टसिद्धि०) इति प्रथमावरणम् ॥

ओं गं गणेशश्रीपादुकां पू० । ॐ चं चण्डवेतालश्रीपा० । ॐ लोलाक्षश्रीपा० । ॐ विकरालश्री० । इति गन्धाक्षतपुष्पैरभ्यर्च्य पूर्वदक्षिणपश्चिमोत्तरेषु वामावर्तेनान्तर्द्वाःस्थान् संपूजयेदिति (अभीष्ट०) इति द्वितीयावरणम् ॥

मू० गुं स्वगुरुपादुकां पूजयामि नमः तर्पयामि नमः, इति गुरुपात्रामृतेन संपूज्य, वा संतर्प्य, पं परमगुरुश्री०, पं परमेष्ठिगुरुश्री०, इति वृत्तत्रयेषु वायव्यादीशान्तं संपूजयेदिति तृतीयावरणम् ॥

सौः ज्योत्स्नादेवीदीक्षासहितसोमश्रीपा० । इति ब्रह्मपात्रामृतेन तर्पयेत् । सं सृत्वासाहितमङ्गलश्री० । यं जयासहितबुधश्री० । जु मद्रासहितजीवश्री० । शीं विमलासहितशुक्रश्री० । शं निर्मलासहितशनिश्री० । रां विद्युतासहितराहुश्री० । कं सर्वतोवन्त्रासहितकेतुश्री० । इति गन्धाक्षतपद्मपरागैर्वाभावर्तेन वसुदले पूर्वादीशान्तं संपूजयेदिति चतुर्थावरणम् ॥

ॐ ह्रां ह्रीं तपनीसहितसूर्यश्रीपा० । ३ तापिनीसहितदिधाकरश्री० । ३ योधिनीसहितमानुश्री० । ३ रोधिनीसहितभास्करश्री० । ३ कालिनीसहितरविश्री० । ३ शोपिणीसहितत्वष्ट्रश्री० । ३ घरेण्यासहिततपनश्री० । ३ आकर्षिणीसहितधर्मश्री० । इति धीपरमपात्रामृतेन म्यवामावृत्त्या वसुकोशे पद्मपत्रैः संपूजयेदिति पञ्चमावरणम् ॥

ॐ ह्रां ह्रीं मायामहितहंमश्रीपा० इतीशाने । ३ विम्बावतीसहितब्रह्मपति-

श्री० इति आग्नेये । ३ हेमप्रभासहितत्रयीतनुश्री० इत्यग्रे । इति गन्ध-
पुष्पाक्षतैरर्चयेदिति षष्ठावरणम् ॥

३ "जगद्भवमिमये मातर्घण्टायै नमः" इति संपूज्य शनैर्वादनम्
मूलविद्यामुच्चार्य श्रीविष्णुरासहितसवित्रुधी०, इति द्वादशवारं शतपत्रैः
केवलमभ्यर्चयेदिति सप्तमावरणम् ॥

३ रत्नकलशश्रीपा०, ३ सुवर्णकमलश्री०, इति परमपात्रामृतेन वाम-
दक्षिणयोः करकमलयोः संपूजयेदित्यष्टमावरणम् ॥ इत्थं संपूज्य,
मूलेन मूलदेवतां त्रिः सन्तर्प्य प्रणमेत् । ततो मूलदेवतासहिताय श्रीस्-
र्याय सपरिच्छदाय परमात्मं नैवेद्यं निवेदयामि नमः, मूलेन दत्त्वा
मूलान्ते सप्तप्रदक्षिणानि कृत्वा मूलान्ते मेरुपुण्ड्रकमुद्रां प्रदर्श्य पुनः
पुनः प्रणमेत् ॥

दक्षिणान्तर्गता वामा वामान्तरगताः पराः ।

अङ्गुलीर्योजयेद् देवि चाङ्गुष्ठां संमुखीं चरेत् ॥

आवर्त्य न्योमवद् हस्तावङ्गुष्ठां देव्यधोमुखीं ।

मेरुपुण्ड्रकमुद्रायं दिव्या भास्करवल्लभा ॥

नैवेद्ये च प्रणामे च पुण्ड्रकारुयां प्रदर्शयेत् ।

इति नत्वा संकल्पपूर्वं षडङ्गं विधाय प्राणायामत्रयं कृत्वा अर्कमालया
मूलं यथाशक्त्या जपेत् । जपान्ते,

गुह्यातिगुह्यगोप्ता तं गृहाणासत्कृतं जपम् ।

सिद्धिर्भवतु मे देव तत्प्रसादात् प्रभाकरं ॥

इति जपं देवाय समर्प्य, योनिमुद्रया प्रणमेत् । ततः कथञ्चसहस्रना-
मस्तवराजपाठं कुर्यात् (चैश्वदेवादिनित्यकर्म कुर्यात्) । तदपि विन्ध्यमु-
द्रया देवाय समर्प्य दण्डवत् प्रणम्य, ॐ ह्रीं श्रीं धीरवटुकाय नमः ।
ॐ यांयुंयो योगिनीभ्यो नमः । ॐ क्षां क्षेत्रपालेभ्यो नमः । ॐ प्राञ्चो
तेजश्चण्डाभ्यां नमः, इति यत्नि निषेध, "ॐ ह्रीं हूं सर्वभूतेभ्यः सर्व-
विघ्नहृद्भ्यो बलिर्वीषट्" इति यत्नि दत्त्वा, (ततः सूर्यस्य क्षमापयेत्)

श्रीसामयिकैः सह वीरवन्दनं विधाय, तदन्ते “ ओं सोहं हंसः
स्वाहा ” इत्यानन्दपात्रं शिरालि निःक्षिप्य, परमानन्दमयो भूत्वा स्वात्मानं
तेजोमयं सूर्यरूपं विभाव्य “ उँहः अस्त्राय फट् ” सूर्यास्त्रं ध्यात्वा
प्रणम्य पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा भानवीं मुद्रां प्रदर्श्य, संहारमुद्रया श्रीचक्रे
विन्दुयिम्वात् सूर्यतेजोमयं पुष्पमादाय पिङ्गलयाघ्राय तत्सौरं तेजः
परमशिवेन संयोज्य, पुनर्मूलाधारं प्राप्य स्वात्मानं तेजोमयरूपं दिव्यं
नाटयन् स्वशक्त्या सह यथासुखं विहरेत् ॥

. इत्येषा नित्यपूजायाः पद्धतिर्गद्यरूपिणी ।

तव स्नेहेन निर्णीता नाख्येया कौलिकैः प्रिये ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये सूर्यपूजापद्धति-
निरूपणं द्वात्रिंशः पटलः ॥ ३२ ॥

अथ

त्रयस्त्रिंशः पटलः ।

—०० ०००:००—

श्रीभैरव उवाच ।

यो देवदेवो भगवान् भास्करो महसां निधिः ।

गायत्रीनायको भास्वान् सवितेति प्रगीयते ॥ १ ॥

तस्याहं कवचं दिव्यं वज्रपञ्जरकाभिधम् ।

सर्वमन्त्रमयं गुह्यं मूलविद्यारहस्यकम् ॥ २ ॥

सर्वपापापैहं देवि दुःखदारिद्र्यनाशनम् ।

महाकुष्ठहरं पुराणं सर्वरोगनिवर्हणम् ॥ ३ ॥

सर्वशत्रुसमूहघ्नं संग्रामे विजयप्रदम् ।

सर्वतेजोमयं सर्वदेवदानवपूजितम् ॥ ४ ॥

रणे राजभये घोरे सर्वोपद्रवनाशनम् ।

मातृकावेष्टितं वर्म भैरवानननिर्गतम् ॥ ५ ॥

ग्रहपीडाहरं देवि सर्वसङ्कटनाशनम् ।

धारणादस्य देवेशि ब्रह्मा लोकपितामहः ॥ ६ ॥

विष्णुर्नारायणो देवि रणे दैत्याङ्गयिष्यति ।

शङ्करः सर्वलोकेशो वासवोऽपि दिवस्पतिः ॥ ७ ॥

श्रोतृघ्नीशः शशी देवि शिवोऽहं भैरवेश्वरः ।

मन्त्रान्मकं पर वर्म सवितुः सारमुत्तमम् ॥ ८ ॥

यो धारयेद् भुजे मूर्ध्नि रविवारे महेश्वरि ।

स राजबल्लभो लोके तेजस्वी वैरिर्मर्दनः ॥ ९ ॥

बहुनोक्तेन किं देवि कवचस्यास्य धारणात् ।

इह लक्ष्मीधनारोग्य-वृद्धिर्भवति नान्यथा ॥ १० ॥

परत्र परमा मुक्तिर्देवानामपि दुर्लभा ।

कवचस्यास्य देवेशि मूलविद्यामयस्य च ॥ ११ ॥

वज्रपञ्जरकारुण्यस्य मुनिर्ब्रह्मा समीरितः ।

गायत्र्यं छन्द इत्युक्तं देवता सविता स्मृतः ॥ १२ ॥

माया बीजं शरत् शक्तिर्नमः कीलकमीश्वरि ।

सर्वार्थसाधने देवि विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ १३ ॥

अस्य श्रीवज्रपञ्जरकवचस्य, ब्रह्मा ऋषिः, गायत्र्यं छन्दः, श्रीसविता देवता, ह्रीं बीजं, सः शक्तिः, नमः कीलकं, सर्वार्थसाधने वज्रपञ्जरकवच-पाठे विनियोगः ॥

ॐॐॐॐ शिरः पातु ॐ सूर्यो मन्त्रविग्रहः ।
 उंऊंऊं ललाटे मे ह्रीं रविः पातु चिन्मयः ॥ १४ ॥
 नृलृंएँ पातु नेत्रे ह्रीं ममारुणसारथिः ।
 ॐॐॐॐ श्रुती पातु सः सर्वजगदीश्वरः ॥ १५ ॥
 कंखंघं पातु गण्डौ सं सूरः सुरपूजितः ।
 चंछंजं च नामां मे पातु र्या अर्यमा प्रभुः ॥ १६ ॥
 टंठंढं मुखं पायाद् यं योगीश्वरपूजितः ।
 तंथंदं गलं पातु नं नारायणवल्लभः ॥ १७ ॥
 पंफंभं मम स्कन्धौ पातु मं महतां निधिः ।
 यरंलं भुजौ पातु मूलं मकलनायकः ॥ १८ ॥
 शंपंसंहं पातु वक्षो मूलमन्त्रमयो ध्रुवः ।
 ळक्षः कुक्षिं सदा पातु ग्रहनाथो दिनेश्वरः ॥ १९ ॥
 उंऊंनं मे पातु पृष्ठं दिवसनायकः ।
 ॐॐॐॐ उंऊंऊं नाभिं पातु तमोपहः ॥ २० ॥
 लृलृंएँ ॐॐॐॐ लिङ्गं मेऽप्याद् ग्रहेश्वरः ।
 कंखंघं चं छंजं कटिं भानुर्ममावतु ॥ २१ ॥
 टंठंढं तंथंदं जानू भास्वान् ममावतु ।
 पंफंभं यरंलं जङ्घे मेऽप्याद् विभाकरैः ॥ २२ ॥
 शंपंसंहं च पातु मूलं पादौ त्रयीतनुः ।
 उंऊंनं मे पातु सविता सकलं वपुः ॥ २३ ॥
 सोमः पूर्वे च मा पातु भौमोऽर्षी मा सदावतु ।
 बुधो मा दक्षिणे पातु नैर्ऋत्या गुरुरेव माम् ॥ २४ ॥
 पश्चिमे मां सितः पातु वायव्या मा शनैश्वरः ।
 उत्तरे मां तमः पायादशान्या मा शिखी तथा ॥ २५ ॥

ऊर्ध्वं मां पातु मिहिरो मामधस्ताज्जगत्पतिः ।

प्रभाते भास्करः पातु मध्याह्ने मां दिनेश्वरः ॥ २६ ॥

सायं वेदप्रियः पातु निशीथे विस्फुरापतिः ।

सर्वत्र सर्वदा सूर्यः पातु मां चक्रनायकः ॥ २७ ॥

रणे राजकुले द्यूते विवादे शशुंसङ्कटे ।

सद्दामे च ज्वरे रोगे पातु मां सविता प्रभुः ॥ २८ ॥

ओंओंओं उत उँउऊहसमयैः सूर्योऽवतान्मां भयाद्

द्वाँद्वाँद्वाँ^३ हहहा हसौः हसहसौः हंसोऽवतात् सर्वतः ।

सःसःसः सससा नृपाद्वनचराच्चौराद्रणात् संकटात्

पायान्मां कुलनायकोऽपि सविता उँद्वाँहसौः सर्वदा ॥ २९ ॥

द्राँद्वाँद्वाँ दर्धनं तथा च तरणिर्भाभैर्भयाद् भास्करो

रारीरूँ रुरुँ रविर्ज्वरभयात् कुष्ठाच्च शूलामयात् ।

अंअंअं विविर्वी महामयभयं मां पातु मार्तण्डको

मूलव्याप्ततनुः सदावतु परं हंसः सहस्रांशुमान् ॥ ३० ॥

इति श्रीकवचं दिव्यं वज्रपञ्जरकाभिधम् ।

सर्वदेवरहस्यं च मातृकामन्त्रेवेष्टितम् ॥ ३१ ॥

महारोगभयघ्नं च पापघ्नं मन्मुखोदितम् ।

गुह्यं यशस्करं पुण्यं सर्वश्रेयस्करं शिवे ॥ ३२ ॥

लिखित्वा रविवारे तु तिप्ये वा जन्मभे प्रिये ।

अष्टगन्धेन दिव्येन सुधाचीरेण पार्वति ॥ ३३ ॥

अर्कचीरेण पुण्येन भूर्जत्वचि महेश्वरि ।

कनकीकाष्ठलेखन्या कवचं भास्करोदये ॥ ३४ ॥

श्वेतस्रवेण रक्तेन श्यामेनावेष्टयेद् गुटीम् ।

सौवर्णेनाथ संवेष्ट्य घारयेन्मूर्ध्नि वा भुजे ॥ ३५ ॥

रणे रिपूञ्जयेद् देवि वादे सदसि जेष्यति ।
 राजमान्यो भवेन्नित्यं सर्वतेजोमयो भवेत् ॥ ३६ ॥
 कण्ठसा पुत्रदा देवि कुक्षिस्था रोगनाशिनी ।
 शिरःस्था गुटिका दिव्या राजलोकशङ्करी ॥ ३७ ॥
 भुजस्था धनदा नित्यं तेजोबुद्धिविगर्धिनी ।
 बन्ध्या वा काकबन्ध्या वा मृतयत्सा च याङ्गना ॥ ३८ ॥
 कण्ठे सा धारयेन्नित्यं बहुपुत्रा प्रजायते ।
 यस्य देहे भवेन्नित्यं गुटिकैषा महेश्वरि ॥ ३९ ॥
 महास्त्राणीन्द्रमुक्कानि ब्रह्मास्त्रादीनि पार्वति ।
 तद्देहं प्राप्य व्यर्थानि भविष्यन्ति न संशयः ॥ ४० ॥
 धिकालं यः पठेन्नित्यं क्वच वज्रपञ्जरम् ।
 तस्य सत्रो महादेवि सविता वरदो भवेत् ॥ ४१ ॥
 अज्ञाता क्वचं देवि पूजयेद् यस्त्वयीतनुम् ।
 तस्य पूजार्जितं पुण्यं जन्मकौटिल्ये निष्फलम् ॥ ४२ ॥
 शतावर्तं पठेद्धर्मं सप्तम्यां रविवासरे ।
 महाकुष्ठादितो देवि मुच्यते नात्र संशयः ॥ ४३ ॥
 नीरोगो यः पठेद्धर्मं दरिद्रो वज्रपञ्जरम् ।
 लक्ष्मीवाञ्छायते देवि सद्यः सूर्यप्रसादतः ॥ ४४ ॥
 भक्त्या यः प्रपठेद् देवि क्वचं प्रत्यहं श्रिये ।
 इह लोके श्रियं भुवता देहान्ते मुक्तिमाप्नुयात् ॥ ४५ ॥

इति श्रीहृदयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये वज्रपञ्जराख्यसूर्यक्वच
 निरूपणं अथर्वसंहिता. पटल ॥ ३३ ॥

चतुस्त्रिंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

देवदेवि महादेवि सर्वाभयवरप्रदे ।

त्वं मे प्राणप्रिया प्रीता वरदोऽहं तव स्थितः ॥ १ ॥

किञ्चित् प्रार्थय मे प्रेम्णा वक्ष्ये तत्ते ददाम्यहम् ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश महारुद्र महेश्वर ॥ २ ॥

यदि देवो वरो मह्यं वरयोग्यास्म्यहं यदि ।

देवदेवस्य सवितुर्वद नाममहस्रकम् ॥ ३ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

एतद्ब्रह्मतमं देवि सर्वस्वं मुम पार्वति ।

रहस्यं सर्वदेवानां दुर्लभं कामनावहम् ॥ ४ ॥

यो देवो भगवान् सूर्यो वेदकर्ता प्रजापतिः ।

कर्मसाक्षा जगच्चक्षुः स्तोतुं तं केन शक्यते ॥ ५ ॥

यस्यादिर्मध्यमन्तं च सुरैरपि न गम्यते ।

तस्यादिदेवदेवस्य सवितुर्जगदीशितुः ॥ ६ ॥

मन्त्रनाममहस्रं ते वक्ष्ये साम्राज्यसिद्धिदम् ।

सर्वपापार्पहं देवि तन्त्रवेदागमोद्भूतम् ॥ ७ ॥

माङ्गल्यं पाँष्टिकं चैव रक्षोघ्नं पावनं महत् ।

सर्वमङ्गलमाङ्गल्यं सर्वपापप्रणाशनम् ॥ ८ ॥

धनदं पुण्यदं पुण्यं श्रेयस्करं यशस्करम् ।

पश्यामि परमं तत्त्वं मूलविद्यात्मकं परम् ॥ ६ ॥
 ब्रह्मणो यत् परं ब्रह्म पराणामपि यत् परम् ।
 मध्याणामपि यत् तत्त्वं महसामपि यन्महः ॥ १० ॥
 शान्तानामपि यः शान्तो मनूनामपि यो मनुः ।
 योगिनामपि यो योगी वेदानां मणवश्च यः ॥ ११ ॥
 ब्रह्माणामपि यो भास्वान् देवानामपि वामवः ।
 ताराणामपि यो राजा वायूनां च प्रभञ्जनः ॥ १२ ॥
 इन्द्रियाणामपि मनो देवीनामपि यः परा ।
 नगानामपि यो मेरुः पद्मगानां च वासुकिः ॥ १३ ॥
 तेजसामपि यो रक्षिः कारुणानां च यः शिवः ।
 सविता यस्तु गायत्र्याः परमात्मैति कीर्त्यते ॥ १४ ॥
 वक्ष्ये परमहंसस्य तस्य नामसहस्रकम् ।
 सर्वदारिद्र्यशमनं सर्वदुःखाविनाशनम् ॥ १५ ॥
 सर्वपापप्रशमनं सर्वतीर्थफलप्रदम् ।
 ज्वररोगापमृत्युर्भं सदा सर्वाभयप्रदम् ॥ १६ ॥
 तत्त्वं परमतत्त्वं च सर्वसारोत्तमोत्तमम् ।
 राजप्रसादविजय-लक्ष्मीनिभकारणम् ॥ १७ ॥
 आपुष्करं पुष्टिकरं सर्वयज्ञफलप्रदम् ।
 मोहनस्तम्भनाकृष्टि-वशीकरणकारणम् ॥ १८ ॥
 अदातज्यमभङ्गाय सर्वकामप्रपूरकम् ।
 शृणुष्व्वावहिता भूत्वा सूर्यनामसहस्रकम् ॥ १९ ॥

अस्य श्रीसूर्यनामसहस्रस्य, श्रीब्रह्मा ऋषि, गायत्र्य छन्द श्रीभगवान्
 सविता देवता, हा बीज, म शक्ति, ह्रीं कीलक धर्मार्थकाममोक्षार्थे
 सूर्यसहस्रनामपाठे विनियोग । ध्यानम्—

कल्पान्तानलकोटिभाम्बरमुग्धं सिन्दुरधूलीजिपा-

वर्णं स्वकिराटिन दिनयन श्वेताब्जमध्यामनम् ।

नानाभूषणभूषितं स्मितमुखं रत्नाम्बरं चिन्मयं

सूर्यं स्वर्णसरोजरत्नकलशौ दोर्भ्यां दधानं भजे ॥ १ ॥

प्रत्यक्षदेवं विशदं सहस्रमरीचिभिः शोभितभूमिदेशम् ।

सप्ताश्वगं सद्ध्वजहस्तमायं देवं भजेऽहं मिहिरं हृदन्जे ॥ २ ॥

ओंद्वांद्वांसःहसःसोह^१ सविता भास्करो भगः ।

भगवान् सर्वलोकेशो भूतेशो भूतभावनः ॥ ३ ॥

भूतात्मा सृष्टिकृत् स्रष्टा कर्ता हर्ता जगत्पतिः ।

आदित्यो वरदो वीरो वीरलो विश्वदीपनः ॥ ४ ॥

विश्वकृद् विश्वहृद् भक्तो भोक्ता भीमोऽभयापहः ।

विश्वात्मा पुरुषः साची^२ परं ब्रह्म परात् परः ॥ ५ ॥

प्रतापवान् विश्वयोनिर्विश्वेशो विश्वतोमुखः ।

कौमी योगी महाशुद्धिर्मनस्वी मनुरन्वयः ॥ ६ ॥

प्रजापतिर्विश्ववन्द्यो वन्दितो भुवनेश्वरः ।

भूतभव्यभविष्यात्मा तत्त्वात्मा ज्ञानवान् गुणी ॥ ७ ॥

सात्त्विको राजसस्तामस्तमस्वी करुणानिधिः ।

सहस्रकिरणो भास्वान् भार्गवो भृगुरीश्वरः ॥ ८ ॥

निर्गुणो निर्ममो नित्यो नित्यानन्दो निराश्रयः ।

तपस्वी कालकृत् कालः कमनीयतनुः कृशः ॥ ९ ॥

दुर्दर्शः सुदशो दाशो दीनवन्धुर्दयाकरः ।

द्विभुजोऽष्टभुजो धीरो दशबाहुर्दशातिगः ॥ १० ॥

दशाशफलदो विष्णुर्जिगीर्जयवाञ्छयी ।

जटिलो निर्मयो भानुः पद्महस्तः कुशीरकः ॥ ११ ॥

१ ' हसौ हस ' ड पाठ । २ ' आदित्य ' ख पाठ । ३ ' साचात् ' ड पाठ ।

४ ' कामयोगी ' क पाठ । ५ ' महस्वी ' घ पाठ । ६ ' निमल ' ख पाठ ।

७ ' निरानन्द ' ग पाठ । ८ ' दयानिधि ' ग पाठ ।

समाहितगतिर्घाता विधाता कृतमङ्गलः ।
मार्तण्डो लोकधृत् त्राता रुद्रो मद्रप्रदः प्रभुः ॥ १२ ॥
श्ररातिशमनः शान्तः शङ्करः कमलासनः ।
अविचिन्त्यगुः (१००) श्रेष्ठो महाचीनकर्मेश्वरः ॥ १३ ॥
महार्तिदमनो दान्तो महामोहहरो हरिः ।
नियतात्मा च कालेशो दिनेशो भक्त्रवत्सलः ॥ १४ ॥
कन्याणकारी कनठकृकशः कामवल्लभः ।
व्योमचारी महान् सत्यः शम्भुरम्भोजवल्लभः ॥ १५ ॥
सामगः पञ्चमो द्रव्यो ध्रुवो दीनजनप्रियः ।
त्रिजटो रक्त्राटश्च रक्त्रवर्तो रतिप्रियः ॥ १६ ॥
कालयोगी महानादो निश्चलो दृश्यरूपधृक् ।
गम्भीरघोषो निर्घोषो घटहस्तो महोमर्षः ॥ १७ ॥
रक्त्राम्बरधरो रक्तो रक्त्रमान्यानुलेपनः ।
सहस्रहस्तो विजपो हरिगामी हरीश्वरः ॥ १८ ॥
मुण्डः कुण्डी भुजङ्गेशो रथी सुरथपूजितः ।
न्यग्रोधदासी न्यग्रोधो वृषकर्णः कुलन्धरः ॥ १९ ॥
शिखी चण्डी जंटी ज्वाली ज्वालातेजोमयो विभुः ।
हैमो हेर्मकरो हारी हरिद्रक्तासनस्थितः ॥ २० ॥
हरिदश्वो जगद्रासी जगतां पतिरिद्विर्लः ।
विगेचनो विलासी च विरूपाक्षो विकर्तनः ॥ २१ ॥
प्रिनायको विभासश्च भासो भासा पतिः पतिः ।
पतिमान् रतिमान् स्वर्लो विशालाक्षो विशङ्गपतिः ॥ २२ ॥

बालरूपो गिरिचरो गीर्षतिर्गोमतीपतिः ।
 गङ्गाधरो गणध्वजो गणमेघो गणेश्वरः ॥ २३ ॥
 गिरीशनयनावासी सर्वनामी सतीप्रियः ।
 सत्यात्मकः सत्यधरः सत्यसन्धः सहस्रगुः ॥ २४ ॥
 अपारमहिमा मुक्तो मुक्तिदो मोक्षकामदः ।
 मूर्तिमान् (२००) दुर्धरोऽमूर्तिस्तुष्टिरूपो लवात्मकः ॥ २५ ॥
 प्राणेशो ध्यानदोऽपानसमानोदानरूपवान् ।
 चपको घटिकारूपो मुहूर्तो दिनरूपवान् ॥ २६ ॥
 पक्षो मास ष्टुर्वर्षा दिनकालेश्वरेश्वरः ।
 अयनं युगरूपश्च कृतं त्रेतायुगस्त्रिपाद् ॥ २७ ॥
 द्वापरश्च कलिः कालः कालात्मा कलिनाशनः ।
 मन्वन्तरात्मको देवः शक्रंस्त्रिभुवनेश्वरः ॥ २८ ॥
 वासरोऽग्निर्यमो रक्षो वरुणो यादमा पतिः ।
 वायुर्वैश्रवणः शैव्यो गिरिजो जलजासनः ॥ २९ ॥
 अयन्तोऽनन्तमहिमा परमेष्ठी गतञ्जरः ।
 कल्पान्तकलनः क्रूरः कालाग्निः कालसूदनः ॥ ३० ॥
 महाप्रलयकृत् कृत्यः कृत्याशीर्युगवर्तनः ।
 कालावर्तो युगधरो युगादिः शहकेश्वरः ॥ ३१ ॥
 आकाशनिधिरूपश्च सर्वकालप्रवर्तकः ।
 अचिन्त्यः सुवलो बालो उलाकावल्लभो वरः ॥ ३२ ॥
 वरदो वीर्यदो वाग्मी धामपतिर्वाग्निप्लासदः ।
 साख्येश्वरो वेदगम्यो मन्त्रेशस्तत्रनाथकः ॥ ३३ ॥
 इलाचारपरो नृत्यो नतितष्टो नतिप्रियः ।

- अलमस्तुलमीमेव्यस्तुष्टा रोगनिवर्हणः ॥ ३४ ॥
 प्रस्कन्दभो विभागश्च नीरांगो दशदिक्पतिः ।
 वैराग्यदो विमानस्यो रत्नकुम्भधरायुधः ॥ ३५ ॥
 महापादो महाहस्तो महाकायो महाशर्यः ।
 ऋग्यजुःसामरूपश्च त्रैलोक्यवर्णशाखिलः ॥ ३६ ॥
 महत्प्रशाखी सद्ब्रह्मो महाकल्पप्रियः पुमान् ।
 कल्पवृक्षश्च मन्दारो (३००) मन्दाराचलशोभनः ॥ ३७ ॥
 मेरुहिमालयो माली मलयो मलयद्रुमः ।
 सन्तानकुसुमन्दन्नः सन्तानफलदो विराट् ॥ ३८ ॥
 क्षीराम्भोधिर्घृताम्भोधिर्जलाधिः क्लेशनाशनः ।
 रत्नाकरो महामान्यो वैर्यो वैष्णुधरो वणिक् ॥ ३९ ॥
 वसन्तो मारमामन्तो ग्रीष्मः कल्मषनाशनः ।
 वर्षाकालो वर्षपतिः शरदम्भोजवल्लभः ॥ ४० ॥
 हेमन्तो हेमकेयूरः शिशिरः शिशुवीर्यदः ।
 सुप्रतिः सुगतिः साधुर्विष्णुः साम्बोऽम्बिकासुतः ॥ ४१ ॥
 सारग्रीवो महागजः सुनन्दो नन्दिमेवितः ।
 सुमेरुशिखरावामी सप्तपातालगोचरः ॥ ४२ ॥
 आकाशचारी नित्यात्मा विभुत्वविजयप्रदः ।
 कुलकान्तः कुलाद्रीशो विनयी विजयी विघ्न ॥ ४३ ॥
 विश्वम्भरो विष्यचारी विष्यद्रूपो विष्यद्रथः ।
 सुरथः सुगतस्तुत्यो वैष्णुनादनतन्परः ॥ ४४ ॥
 गोपालो गोमयो गोप्ता प्रतिष्ठायी प्रजापतिः ।

आवेदनीयो वेदाक्षो महादिव्यवपुः सुराद् ॥ ४५ ॥
 निर्जीवो जीवनो मन्त्री महार्णवनिनादभृत् ।
 वसुरावर्तनो नित्यः सर्वाम्नायप्रभुः सुधीः ॥ ४६ ॥
 न्यायनिर्वाणः शूली कपाली पद्ममध्यगः ।
 त्रिकोणनित्यश्रेयो विन्दुमण्डलमध्यगः ॥ ४७ ॥
 बहुमालो महामालो दिव्यमालाधरो जपः ।
 जपाकुसुमसङ्काशो जपपूजाफलप्रदः ॥ ४८ ॥
 सहस्रमूर्धा देवेन्द्रः सहस्रनयनो रविः ।
 सर्वतच्चाश्रयो ब्रह्मो वीरवन्द्यो विभावसुः ॥ ४९ ॥
 विश्वावसुर्वसुपतिर्वसुनाथो विसर्गवान् ।
 आदिरादित्यलोकेशः सर्वगामी (४००) कलाश्रयः ॥ ५० ॥
 भोगेशो देवदेन्द्रो नरेन्द्रो ह्यंवाहनः ।
 विद्याधरेशो विधेशो यज्ञेशो रत्नयो गुरुः ॥ ५१ ॥
 रत्नःकुलैकवरदो गन्धर्वकुलपूजितः ।
 अप्सरोवन्दितोऽज्यो जेता दैत्यनिवर्हणः ॥ ५२ ॥
 गुह्यकेशः पिशाचेशः किन्नरीपूजितः कुजः ।
 सिद्धसेव्यः समाम्नायः साधुसेव्यः सरित्पतिः ॥ ५३ ॥
 ललाटाक्षो विश्वदेहो नियमी नियतेन्द्रियः ।
 अर्कोऽर्ककान्तरत्नेशोऽनन्तबाहुरलोपकः ॥ ५४ ॥
 अलिपात्रधरोऽनङ्गोऽप्यम्बरेशोऽम्बराश्रयः ।
 अकारमातृकानाथो देवानामादिराकृतिः ॥ ५५ ॥
 आरोग्यकारी चानन्दविग्रहो निग्रहो ग्रहः ।
 आलोककृत् तथादित्यो धीरादित्यः प्रजाधिपः ॥ ५६ ॥
 आकाशरूपः स्वाकार इन्द्रादिसुरपूजितः ।

इन्दिरापूजितश्चेन्दुरिन्द्रलोकाश्रयस्तिर्नः ॥ ५७ ॥
 ईशान ईश्वरश्चन्द्र ईश ईकारवल्लभः ।
 उन्नतास्योऽप्युखवपुरुन्नताद्रिचरो गुरुः ॥ ५८ ॥
 उत्पलोऽप्युच्चलत्केतुरुच्चैर्हयगतिः सुखी ।
 उकाराकारसुखितस्तयोष्मा निधिरूपणः ॥ ५९ ॥
 अनूरुसारथिशोष्णभानुरुकारवल्लभः ।
 ऋणहर्ता ऋलिहस्त ऋभूषणभूषितः ॥ ६० ॥
 लृप्ताङ्ग लृमनुस्ययी लृलृगण्डयुगोज्ज्वलः ।
 एणाङ्कामृतदधीनपट्टभृद् बहुगोचरः ॥ ६१ ॥
 एकचक्रधरश्चैकोऽनेकध्वंस्तुस्तथैवयदः ।
 एकारवीजरमण एष्टेशोष्ठामृताकरः ॥ ६२ ॥
 उकारकारणं ब्रह्म औकारौचित्यमण्डनः ।
 ओऔदन्तालिरहितो महितो महतां पतिः ॥ ६३ ॥
 अंविद्याभूषणो भूष्यो लक्ष्मीशोऽम्बीजरूपवान् ।
 अःस्वरूपः (५००) स्वरमयः सर्वस्वरपरात्मकः ॥ ६४ ॥
 अंअःस्वरूपपन्त्राङ्गः कलिकालनिवर्तकः ।
 कर्मैकवरदः कर्मसाक्षी कल्मषनाशनः ॥ ६५ ॥
 कचध्वंसी च कपिलः कनकाचलचारकः ।
 कान्तः कामः कपिः क्रूरः कीरः केशनिघ्ननः ॥ ६६ ॥
 कृष्णः कापालिकः कुञ्जः कमलाश्रयणः कुली ।
 कपालमोचकः काशः कारमीरघनसारभृद् ॥ ६७ ॥
 कृजत्किन्नरगीतेष्टः कुरुराजः कुलन्धरः ।
 कुषासी कुलकौलेशः ककाराक्षरमण्डनः ॥ ६८ ॥

खवासी खेटकेशानः खङ्गमुण्डधरः खगः ।
 खगेश्वरश्च खचरैः खेचरीगणसेवितः ॥ ६६ ॥
 खरांशुः खेटकधरः खलहर्ता खवर्यकः ।
 गन्ता गीतप्रियो गेषो गयावासी गणाश्रयः ॥ ७० ॥
 गुणातीतो गोलगतिर्गुच्छलो गुणसेवितः ।
 गदाधरो गर्दहरो गाङ्गेयवरदः प्रगी ॥ ७१ ॥
 गिङ्गिलो गोटिलो गान्तो गकाराचरभास्करः ।
 घृणिमान् घुर्घुरारावो घण्टाहस्तो घटाकरः ॥ ७२ ॥
 घनच्छन्नो घनगतिर्घनवाहनतर्पितः ।
 डान्तो डेशो डकाराङ्गश्चन्द्रकुङ्कुमवामितः ॥ ७३ ॥
 चन्द्राश्रयश्चन्द्रधरोऽच्युतश्चम्पकसन्निभः ।
 चामीकरप्रभश्चण्डमानुश्चण्डेशवल्लभः ॥ ७४ ॥
 चञ्चकोरकोकेष्टश्चपलश्चपलाश्रयः ।
 चलत्पताकश्चण्डाद्रिश्चीवरैकधरोऽचरः ॥ ७५ ॥
 चित्कलावर्धिताक्षिन्त्यधिन्ताध्वंसी चवर्यवान् ।
 छत्रभृच्छलहृच्छन्दच् छुरिकाच्छिन्नविग्रहः ॥ ७६ ॥
 जाम्बूनदाङ्गदोऽजातो जिनेन्द्रो जम्बुवल्लभः ।
 जम्बारिर्जङ्घिर्दो जङ्गी जनलोकतमोपहः ॥ ७७ ॥
 जयकारी (६००) जगद्धर्ता जरामृत्युविनाशनः ।
 जगत्त्राता जगद्धाता जगद्धेयो जगन्निधिः ॥ ७८ ॥
 जगत्साक्षी जगच्चतुर्जगन्नाथप्रियोऽजितः ।
 जकागकारमुकृटो कज्जालन्नाकृतिर्भट्टः ॥ ७९ ॥

१ 'खवांसा' इ पाठ । २ 'खेचरश्च' ख पाठ । ३ 'गदाधारः' ख. पाठः ।
 ४ 'मुधी.' ख. पाठ । ५ 'गजिल ग पाठ' । ६ 'गजगण्टाहताकर.' ख पाठः ।
 ७ 'हन्' ख ग पाठः । ८ 'जजिल.' ख ग. पाठः । ९ 'बोनि.' क. ख. पाठः ।

भिङ्गीधरो भकारेशो भङ्गाङ्गुलिकराम्बुजः ।
 भवाचराञ्चितष्टङ्कष्टिष्टिभासनसंस्थितः ॥ ८० ॥
 टीत्कारष्टङ्कधारी च ठःस्वरूपष्टठाधिपः ।
 डम्भरो डामरुडिण्डी डामरीशो डलाकृतिः ॥ ८१ ॥
 डाकिनीसेवितो डाढी डढगुन्फाङ्गुलिप्रभः ।
 षेशप्रियो षडर्षेशो षकारपदपङ्कजः ॥ ८२ ॥
 ताराधिपेश्वरस्तध्यस्तन्त्रीवादनतत्परः ।
 त्रिपुरेशस्त्रिनेत्रेशस्त्रीतनुरधोच्चनः ॥ ८३ ॥
 तामस्तामरसेष्ट तमोहर्ता तमोरिपुः ।
 तन्द्राहर्ता तमोरूपस्तपसां फलदायकः ॥ ८४ ॥
 तुव्यादिकलनाकान्तस्तकाराक्षरभूषणः ।
 स्थाणुस्यलीस्थितो नित्यं स्यविरः स्यण्डिलः स्थुलः ॥ ८५ ॥
 थकारजानुरध्यात्मा देवनायकनायकः ।
 दुर्जयो दुःखहा दाता दारिद्र्यच्छेदनो दैमी ॥ ८६ ॥
 दौर्भाग्यहर्ता देवेन्द्रो द्वादशाराब्जमध्यगः ।
 द्वादशान्तैकवसतिद्वादशात्मा दिवस्पतिः ॥ ८७ ॥
 दुर्गमो दैत्यशमनो दूग्गो दुरतिक्रमः ।
 दुर्ध्वेयो दुष्टवंशमो दयानाथो दयाकुलः ॥ ८८ ॥
 दामोदरो दीधितिमान् दकाराक्षरमातृकः ।
 धर्मबन्धुर्धर्मनिधिर्धर्मराजो धनप्रदः ॥ ८९ ॥
 धनदेशो धनाध्यक्षो धरादर्शो धुरन्धरः ।
 धूर्जटीक्षणवासी च धर्मक्षेत्रो धराधिपः ॥ ९० ॥
 धाराधरो धुरीणश्च धर्मात्मा धर्मवत्सलः ।
 धराभृद्बल्लमो धर्मी धकाराक्षरभूषणः ॥ ९१ ॥

नर्मप्रियो नन्दिरुद्रो (७००) नेता नीतिप्रियो नयी ।
 नलिनीवल्लभो सुन्नो नाट्यकृन्नाट्यवर्धनः ॥ ६२ ॥
 नरनाथो नृपस्तुत्यो नभोगामी नमःप्रियः ।
 नमोन्तो नमितारातिर्नरनारायणाश्रयः ॥ ६३ ॥
 नारायणो नीलरुचिर्नम्राङ्गो नीललोहितः ।
 नादरूपो नादमयो नादविन्दुस्वरूपकः ॥ ६४ ॥
 नाथो नागपतिर्नागो नगराजाश्रितो नगः ।
 नाकस्थितोऽनेकवर्णकाराक्षरमातृकः ॥ ६५ ॥
 पद्माश्रयः परं ज्योतिः पीवरामः पुटेश्वरः ।
 प्रीतिप्रियः प्रेमकरः प्रणतार्तिभयापहः ॥ ६६ ॥
 परत्राता परध्वंसी पुरारिः पुरसंस्थितः ।
 पूर्णानन्दमयः पूर्णतेजाः पूर्णेश्वरीश्वरः ॥ ६७ ॥
 पटोलवर्णः पटिमा पाटलेशः परात्मवान् ।
 परमेश्वरपुः प्रांशुः प्रमत्तः प्रणतेष्टदः ॥ ६८ ॥
 अपारपारदः पीनः पीताम्बरप्रियः पविः ।
 पाचनः पिचुलः प्लुष्टः प्रमदाजनसौख्यदः ॥ ६९ ॥
 प्रेमोदी प्रतिपक्षिणः पकाराक्षरमातृकः ।
 फलं भोगापवर्गस्य फलिनीशः फलात्मकः ॥ १०१ ॥
 फुल्लदम्भोजमध्यस्थः फुल्लदम्भोजधारकः ।
 स्फुटधोतिः स्फुटाकारः स्फटिकाचलचारकः ॥ १०२ ॥
 स्फूर्जत्किरणमाली च फकाराक्षरपार्श्वकः ।
 बालो बलप्रियो बान्तो बिलध्वान्तहरो बली ॥ १०३ ॥
 बालादिर्वर्धरध्वंसी बब्रोलामृतपानकः ।
 बुधो बृहस्पतिर्बुधो बृहदश्वो बृहदतिः ॥ १०४ ॥
 बभ्रुष्टो भीमरूपश्च भामयो भेश्वरप्रियः ।

भगो भृगुर्भृगुस्थायी भार्गवः कविशेखरः ॥ १०५ ॥
 भाग्यदो भानुदीप्ताङ्गो भनाभिश्च भमावृकः ।
 महाकालो (८००) महाध्यक्षो महानादो महामतिः ॥ १०६ ॥
 महोज्ज्वलो मनोहारी मनोगामी मनोभवः ।
 मानदो मल्लहा मल्लो मेरुमन्दरमन्दिरः ॥ १०७ ॥
 मन्दारमालाभरणो माननीयो मनोमयः ।
 मोदितो मदिराहारो मार्तण्डो मुण्डमुण्डितः ॥ १०८ ॥
 महानराहो मीनेशो मेपगो मिथुनेष्टदः ।
 मदालसोऽमरस्तुत्यो मुरारिवरदो मनुः ॥ १०९ ॥
 माधवो मेदिनीशश्च मधुकैटभनाशनः ।
 माल्यवान् मेघनो मारो मेघावी मुमलापुधः ॥ ११० ॥
 मुकुन्दो मुररीशानो मरालफलदो मदः ।
 मदनो मोदकाहारो मकाराक्षरमावृकः ॥ १११ ॥
 यज्ञा यज्ञेश्वरो यान्तो योगिनां हृदयस्थितः ।
 यात्रिको यज्ञफलदो यायी यामलनायकः ॥ ११२ ॥
 योगनिद्राप्रियो योगकारणं योगिवत्सलः ।
 यष्टिधारी च यत्रेशो योनिमण्डलमध्यगः ॥ ११३ ॥
 युपुत्रमुजयदो योद्धा युगैर्धर्मानुवर्तकः ।
 योगिनीचक्रमध्यस्थो युगलेश्वरपूजितः ॥ ११४ ॥
 यान्तो यक्षैरुतिलको यकाराक्षरभूषणः ।
 रामो रमणशीलश्च रत्नभानू रुरुप्रियः ॥ ११५ ॥
 रत्नमाली रत्नतुङ्गो रत्नपीठान्तरस्थितः ।
 रत्नांशुमाली रत्नाढ्यो रत्नकङ्कणनूपुरः ॥ ११६ ॥

१ 'मज्ज' म. 'ग' पाठ. २ 'मोदनो' ग' पाठ. ३ 'योगि' म' पाठ. ४

५ 'माला' म. पाठ.

रत्नाङ्गदलसद्भाहू रत्नपादुकमण्डितः ।
 रोहिणीशाश्रयो रत्नाकरो रात्रिश्चरान्तकः ॥ ११७ ॥
 रकाराक्षररूपश्च लज्जाबीजाश्रितो लवः ।
 लक्ष्मीभानुर्लतावासी लक्ष्मत्कान्तिश्च लोकभृत् ॥ ११८ ॥
 लोकान्तकहरो लामावल्लभो लोमशोऽलिगः ।
 लिङ्गेश्वरो लिङ्गनादो लीलाकारी ललम्बुसः ॥ ११९ ॥
 लक्ष्मीबाँझोकविध्वंसी लकाराक्षरभूषणः ।
 वामनो वीरवीरेन्द्रो वाचालो (६००) वाक्पतिप्रियः ॥ १२० ॥
 वाचामगोचरो वान्तो वीणावेशुधरो वनम् ।
 वाग्भवो वालिशध्वंसी विद्यानायकनायकः ॥ १२१ ॥
 वकारमातृकामौलिः शाम्भवेष्टप्रदः शुक्रः ।
 शशी शोभाकरः शान्तः शान्तिकृच्छमनप्रियः ॥ १२२ ॥
 शुभङ्करः शुक्रवस्त्रः श्रीपतिः श्रीपूतः श्रुतः ।
 श्रुतिगम्यः शरद्रीजमण्डितः शिष्टसेवितः ॥ १२३ ॥
 शिष्टाचारः शुभाचारः शेषः शेबालताडनः ।
 शिपिविष्टः शिविः शुक्रसेव्यः शाश्वरमातृकः ॥ १२४ ॥
 पदाननः पदकरकः षोडशस्रभूषितः ।
 पदपदस्वनसन्तोषी पडाम्नायप्रवर्तकः ॥ १२५ ॥
 पद्मसास्त्रादसन्तुष्टः पकाराक्षरमातृकः ।
 धर्मभानुः सूरभानुः सूरिभानुः सुखाकरः ॥ १२६ ॥
 समस्तदैत्यवंशघ्नः समस्तमुरसेवितः ।
 समस्तसाधकेशानः समस्तकूलशेखरः ॥ १२७ ॥
 गुरधर्मः सुधाधर्मः स्वःधर्मः साक्षरेश्वरः ।
 हरित्स्पर्षो हरिद्भानुर्हविर्भृग् हृष्यवाहनः ॥ १२८ ॥

हालासूर्यो होमसूर्यो हुतसूर्यो हरीश्वरः ।
 ह्रंभीजसूर्यो ह्रींसूर्यो हकाराक्षरमातृकः ॥ १२९ ॥
 ङंभीजमण्डितः सूर्यः चोणीसूर्यः चमापतिः ।
 चुत्सूर्यः चान्तसूर्यश्च ङंक्षःसूर्यः सदाशिवः ॥ १३० ॥
 अकारसूर्यः चःसूर्यः सर्वसूर्यः कृपानिधिः ।
 भूःसूर्यश्च भुवःसूर्यः स्वाःसूर्यः सूर्यनायकः ॥ १३१ ॥
 ब्रह्मसूर्यं ब्रह्मसूर्यो लप्रसूर्यो महेश्वरः ।
 राशिसूर्यो योगसूर्यो मन्त्रसूर्यो मनूत्तमः ॥ १३२ ॥
 तच्चसूर्यः परासूर्यो विष्णुसूर्यः प्रतापवान् ।
 रुद्रसूर्यो ब्रह्मसूर्यो वीरसूर्यो वरोत्तमः ॥ १३३ ॥
 धर्मसूर्यः कर्मसूर्यो विश्वसूर्यो विनायकः । (१०००)
 इतीदं देवदेवेशि मन्त्रनामसहस्रकम् ॥ १३४ ॥
 देवदेवस्य सवितुः सूर्यस्यामिततेजसः ।
 सर्वसारमयं दिव्यं ब्रह्मतेजोविवर्धनम् ॥ १३५ ॥
 ब्रह्मज्ञानमयं पुण्यं पुण्यतीर्थफलप्रदम् ।
 सर्वयज्ञफलैस्तुभ्यं सर्वसारस्वतप्रदम् ॥ १३६ ॥
 सर्वश्रेयस्करं लोके कीर्तिदं धनदं परम् ।
 सर्वव्रतफलोद्भ्रिक्तं सर्वधर्मफलप्रदम् ॥ १३७ ॥
 सर्वरोगहरं देवि शरीरारोग्यवर्धनम् ।
 प्रभावमस्य देवेशि नास्तीं सहस्रकस्य च ॥ १३८ ॥
 कल्पकोटिशतैर्वर्षेभ्यश्च शक्योमि वर्णितुम् ।
 यं यं काममभिध्यायेद् देवानामपि दुर्लभम् ॥ १३९ ॥
 तं तं प्राप्नोति सहसा पठनेनास्य पार्वति ।
 यः पठेच्छ्रावयेद्वापि शृणोति नियतेन्द्रियः ॥ १४० ॥

स वीरो धर्मिणां राजा लक्ष्मीवानपि जायते ।
 धनवाञ्जायते लोके पुत्रवान् राजवल्लभः ॥ १४१ ॥
 आयुरारोग्यवान् नित्यं स भवेत् संपदां पदम् ।
 रवौ पठेन्महादेवि सूर्यं संपूज्य कौलिकः ॥ १४२ ॥
 सूर्योदये रविं ध्यात्वा लभेत् कामान् यथेप्सितान् ।
 संक्रान्तौ यः पठेद् देवि त्रिकालं भक्तिपूर्वकम् ॥ १४३ ॥
 इह लोके श्रियं भुक्त्वा सर्वरोगैः प्रमुच्यते ।
 सप्तम्यां शुक्लपक्षे यः पठेदस्तंगते रवौ ॥ १४४ ॥
 सर्वारोग्यमयं देहं धारयेत् कौलिकोत्तमः ।
 व्यतीपाते पठेद् देवि मध्याह्ने संयतेन्द्रियः ॥ १४५ ॥
 धनं पुत्रान् यशो मानं लभेत् सूर्यप्रसादतः ।
 चक्रार्चने पठेद् देवि जपन् मूलं रविं सारन् ॥ १४६ ॥
 रवीभूत्वा महात्मीनक्रमाचारविचक्षणः ।
 सर्वशत्रून् विजित्याशु लभेद्भर्त्सनीं प्रतापवान् ॥ १४७ ॥
 यः पठेत् परदेशस्थो बहुकार्चनतत्परः ।
 कान्ताश्रितो वीतभयो भवेत् स शिवसन्निभः ॥ १४८ ॥
 शतावर्तं पठेद्यस्तु सूर्योदयपुगान्तरे ।
 सविता सर्वलोकेशो वरदः सहसा भवेत् ॥ १४९ ॥
 बहुनात्र किमुक्तेन पठनादस्य पार्वति ।
 इह लक्ष्मीं सदा भुङ्क्ता परत्रामोति तत्पदम् ॥ १५० ॥
 रवौ देवि लिखेद्भूर्जे मन्त्रनामसहस्रकम् ।
 अष्टगन्धेन दिव्येन नीलपुष्पहरिद्रया ॥ १५१ ॥
 पञ्चामृतौषधीभिश्च नृपृक्ष्णीयूषविन्दुभिः ।
 विलिख्य विधिवन्मन्त्री यन्मध्येऽर्णवेष्टितम् ॥ १५२ ॥
 गुटीं विधाय सवप्य मूलमन्त्रमनुस्मरन् ।

कन्याकर्तितसूत्रेण वेष्टयेद्रक्तलाक्षया ॥ १५३ ॥
 सुवर्णेन च संवेष्ट्य पञ्चगव्येन शोधयेत् ।
 साधयेन्मन्त्रराजेन धारयेन्मूर्ध्नि वा भुजे ॥ १५४ ॥
 किं किं न साधयेद् देवि यन्ममापि सुदुर्लभम् ।
 कुष्ठरोगी च शूली च प्रमेही कुक्षिरोगवान् ॥ १५५ ॥
 भगन्धरातुरोऽप्यर्शा अश्मरीवांश्च कृच्छ्रवान् ।
 मृच्यते सहसा धृत्वा गुटीमेतां सुदुर्लभाम् ॥ १५६ ॥
 वन्ध्या च काकवन्ध्या च मृतवत्सा च कामिनी ।
 धारयेद्गुटिकामेतां वक्षसि स्यतर्पिता ॥ १५७ ॥
 वन्ध्या लभेत् सुतं कान्तं काकवन्ध्यापि पार्वति ।
 मृतवत्सा बहून् पुत्रान् सुरूपान्श्च चिरापुपः ॥ १५८ ॥
 रणे गत्वा गुटीं धृत्वा शत्रूञ्जिता लभेच्छ्रियम् ।
 अक्षताङ्गो महाराजः सुखी स्वपुरमाविशेत् ॥ १५९ ॥
 यो धारयेद् भुजे नित्यं राजलोकवशङ्करीम् ।
 गुटिकां मोहनाकर्षस्तम्भनोच्चाटनक्षमाम् ॥ १६० ॥
 स भवेत् सूर्यसङ्काशो महसा महसां निधिः ।
 धनेन धनदो देवि विभवेन च शंकरः ॥ १६१ ॥
 श्रियेन्द्रो यशसा रामः पौरुषेण च भार्गवः ।
 गिरा वृहस्पतिर्देवि नयेन भृगुनन्दनः ॥ १६२ ॥
 वलेन वायुसङ्काशो दयया पुरुषोत्तमः ।
 आरोग्येण घटोद्भूतिः कान्त्या पूर्णेन्द्रमन्त्रिणः ॥ १६३ ॥
 धर्मेण धर्मराजश्च रत्नै रत्नाकरोपमः ।
 गाम्भीर्येण तथाम्भोधिर्दातृत्वेन बलिः स्वयम् ॥ १६४ ॥
 मिद्ध्या श्रीभैरवः साक्षादानन्देन चिदीश्वरः ।

किं प्रलापेन बहुना पठेद्वा धारयेच्छिवे ॥ १६५ ॥
 शृणुयाद् यः परं दिव्यं सूर्यनामसहस्रकम् ।
 स भवेद् भास्करः साक्षात् परमानन्दविग्रहः ॥ १६६ ॥
 स्वतन्त्रः स प्रयात्यन्ते तद्विष्णोः परमं पदम् ।
 इदं दिव्यं महत् तत्त्वं सूर्यनामसहस्रकम् ॥ १६७ ॥
 अप्रकारयमदातव्यमवक्तव्यं दुरात्मने ।
 अभक्ताय कुचैलाय परशिष्याय पार्वति ॥ १६८ ॥
 कर्कशायाकुलीनाय दुर्जनायाघबुद्धये ।
 गुरुभक्तिविहीनाय निन्दकाय शिवागमे ॥ १६९ ॥
 देयं शिष्याय शान्ताय गुरुभक्तिपराय च ।
 कुलीनाय सुभक्ताय सूर्यभक्तिरताय च ॥ १७० ॥
 इदं तत्त्वं हि तत्त्वानां वेदागमरहस्यकम् ।
 सर्वमन्त्रमयं गोप्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ १७१ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये सूर्यसहस्रनाम-
 निरूपणं चतुस्त्रिंशः पटलः ॥ ३४ ॥

अथ

पञ्चत्रिंशः पटलः ।

श्रीमैत्रव उवाच ।

अधुना देवि उच्यामि स्तोत्रं मन्त्रनिरूपणम् ।

पञ्चमाह्नमयं तत्त्वं सर्वापत्तारणं ध्रुवम् ॥ १ ॥

अष्टसिद्धिमयं साध्यं सिद्धिदं बुद्धिवर्धनम् ।
 सर्वमयप्रशामनं तेजोबलाविवर्धनम् ॥ २ ॥
 महादारिद्र्यहरणं पुत्रपौत्रप्रदं शिवे ।
 भोगापवर्गदं लोके रहस्यं मम पार्वति ॥ ३ ॥
 स्तोत्रस्यास्य महादेवि ऋषिर्ब्रह्मा समीरितः ।
 गायत्र्यं छन्द इत्युक्तं देवता सविता स्मृतः ॥ ४ ॥
 बीजं च व्योपमाख्यातं भाया शक्तिरितीरिता ।
 प्रणवः कीलकं देवि विश्वं दिग्बन्धनं तवः ॥ ५ ॥
 भोगापवर्गसिद्ध्यर्थं विनियोगः प्रकीर्तितः ।

अस्य धीतुर्यंस्तोत्रमन्त्रस्य, धीमत्या ऋषिः, गायत्र्यं छन्दः, सविता
 यता, द्वा बीजं, द्वौ शक्तिः, उँ कीलकं, नमो दिग्बन्धने, भोगापवर्गसि-
 ष्यर्थं पाठे विनियोगः ॥ ध्यानम्—

देदीप्यमानमुकुटं माणिक्यडलमयिडतम् ।
 विस्फुरालिङ्गितं ध्यात्वा स्तोत्रमेतदुदीरयेत् ॥ ६ ॥
 कल्पान्तानलकोटिभास्वरमुखं सिन्दूरधूलीजपा-
 वर्णं रत्नकिरीटिनं द्विनयनं श्वेताब्जमध्यासनम् ।
 नानाभूषणभूषितं स्मितमुखं रत्नाम्बरं चिन्मयं
 सूर्यं स्वर्णसरोजरत्नकलशौ दोर्भ्यां दधानं भजे ॥ ७ ॥
 वेदाद्यं नादधिन्दुस्फुरितशशिकलालङ्कृतं मध्रमूलं
 यो ध्यायेद्देवविद्याध्ययनविरहितो जात्यपूर्यो दरिद्रः ।
 सद्यः स घोषिपालोज्ज्वलमुकुटलसद्रत्ननौराजिताङ्घ्रि-
 र्वागीशं जेष्यते' द्रान् सुरसदाति मुधापूरिताभिश्च वाग्मिः ॥८॥
 शिवाकारं वदति शशधरकलाविन्दुललितं
 विभो ध्यायेत्सितै मनुमुकुटरत्नं जपति यः ।

स संग्रामे जित्वा सकलरिपुसङ्घातमचिराद्
 भवेत् सम्राड् भूमौ व्रजति हि परासुस्तव पदम् ॥ ६ ॥
 व्योमानलारूढमिति सरेद् यो
 वामाक्षिचिन्द्नीन्दुकलाभिरामम् ।
 गद्यादिपद्यामृतवर्षिणी वाग्
 वक्त्रे दिभो तस्य करस्थिता श्रीः ॥ १० ॥
 शक्तिं भक्तियुतो जपेद्यदि मनोर्मध्ये सरन् भास्करं
 रोगातौ निजशक्तिकामरसिको हालारसेनालसः ।
 चीरो चीर्यमयो निराभयवपुर्भूत्सेह भुक्त्वा श्रियं
 स्वर्गस्त्रीजनवीजितः स भगवन् घामान्वयं यास्यति ॥ ११ ॥
 सूर्यायेत्यभिघात्तराणि जपते यो देव मूर्योदये
 मूकः शोकयुतो महाभयमयो दारिद्र्यपीडाकुलः ।
 सद्यो गद्यसुपद्यसारसरला निर्याति वाणी मुखात्
 तस्यारोग्यतनोर्भवन्ति भगवन् वरयाः सदा संपदः ॥ १२ ॥
 विश्वं विश्वमनोर्विभोऽञ्चलगतं यो मानसे सञ्जपेद्
 रात्रौ कामकलासमाहिततनुः कामातुरः कौतुकी ।
 कामं हन्त तिलोत्तमोत्तमतमा कामाभिरामाऽममा
 सद्यस्तस्य वशीभविष्यति महातेजस्विनो मानिनः ॥ १३ ॥
 मणिमुकूटमरीचिस्फीतभास्वद्भलाटं
 कनककलशादिष्णाम्भोजदृष्टारविन्दम् ।
 निखिलनिगमगम्यं विस्फुरालिङ्गिताङ्गं
 मनसि सरमिजेष्टं सूर्यमीशं नमामि ॥ १४ ॥
 भूगेशोभितप(मु)रारण्यभूषिताष्ट-
 पत्राश्वितात्मयगुकोणगुराश्रविन्दी ।

देवं निपणमुदितांशुसहस्रभास्त्रद्-

देहं भजामि भगवन्तमनन्तमाद्यम् ॥ १५ ॥

इति स्तोत्रं मन्त्रात्मकमखिलतन्त्रोद्धृतमिदं

पठेत् प्रातःस्नातो मिहिरभुवनेशस्य भवतः ।

भवेद् भोगी भूमौ विभवमहितः कीर्तिसहितः

परत्रान्ते विष्णोर्व्रजति परमं धाम सवितुः ॥ १६ ॥

इतीदं देवि पञ्चाङ्गं देवदेवस्य भास्वतः ।

तव स्नेहान्मयाख्यातं नाख्येयं यस्य कस्यचित् ॥ १७ ॥

यद्गृहे वर्तते पुरायं पञ्चाङ्गं परमात्मनः ।

सवितुः सर्वसर्वस्यं रहस्यं गुह्यमुत्तमम् ॥ १८ ॥

तद्गृहे निश्चला लक्ष्मीर्दामीव वसति चरेत् ।

नाप्रिभोतिर्न दारिद्र्यं न रोगो नाप्युपद्रवः ॥ १९ ॥

न राजभीतिर्नो शोकः सदा सर्वार्थसंपदः ।

इदं तच्चं हि तत्त्वानां रहस्यं देवदुर्लभम् ॥ २० ॥

अदातव्यमभङ्गाय दातव्यं च महात्मने ।

गुह्यातिगुह्यगुह्यं च सूर्यपञ्चाङ्गमुत्तमम् ॥ २१ ॥

सर्वदा सर्वथा गोप्यं गोपनीयं स्वगोनिवत् ।-

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये सूर्यस्तोत्र-

निरूपणं पञ्चविंशः पटलः ॥ ३५ ॥

—:०*०:—

ममामं सूर्यपञ्चाङ्गम् ॥

अथ

षट्त्रिंशः पटलः ।

लक्ष्मीनारायणपञ्चाङ्गम् ।

—:०:१:०:—

श्रीभैरव उवाच ।

कैलासोत्तुङ्गशिखरे रत्नराजिविराजिते ।

कल्पद्रुमवनाकीर्णे स्वर्णपापाणमण्डिते ॥ १ ॥

पद्मरागशिलामुक्ता-मणिमाणिक्यभूपिते ।

वसन्तकुसुमामोद-गन्धवाहैकवाहिनि ॥ २ ॥

नवरजशिलाभद्र-पीठस्थं परमेश्वरम् ।

देवदेवं जगन्नाथं पार्वतीसहितं विश्वम् ॥ ३ ॥

वसन्तं च जपन्तं च ध्यायन्तं ब्रह्म शाश्वतम् ।

पद्मनाभरणोपेतं जटामुकुटमण्डितम् ॥ ४ ॥

कपालसट्टाङ्गकरं वराभयधरं हरम् ।

देवदानवयक्षेन्द्र-पिशाचोरगसेवितम् ॥ ५ ॥

गणगन्धर्वसिद्धौघ-नारदारचितमव्ययम् ।

प्रसन्नवदनं देवं देवीं दृष्ट्वा महेश्वरम् ॥ ६ ॥

मण्योत्थाय सहसा बद्धाञ्जलिपुटं पुरः ।

उवाच पार्वती देवीं शिवं त्रैलोक्यनायकम् ॥ ७ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश देवासुरनमस्कृतः ।
 तं शिवः सर्वलोकेशः सत्यः सच्चित्स्वरूपकः ॥ ८ ॥
 अनन्तः परमात्मेति त्रिजगत्कारणं प्रभुः ।
 उद्भूतिसिद्धिकृन्नित्यं लयकृद् युवनेश्वरः ॥ ९ ॥
 अनादिनिधनो देवस्त्रिगुणात्मापि निर्गुणः ।
 किं त्वं परं महत्तत्त्वं यज्जपस्यथ सन्ततम् ॥ १० ॥
 तत्तत्त्वं श्रोतुमिच्छामि ततो भक्तस्मि किञ्चरी ।

श्रीभैरव उवाच ।

सत्त्वहारसहस्राणि वारितासि पुनः पुनः ।
 स्त्रीसभावाग्महादेवि पुनर्मां परिपृच्छसि ॥ ११ ॥
 भक्त्यानया प्रसन्नोऽहं तव पार्श्वेति तत्त्वतः ।
 एतद्गहस्यं परमं वक्ष्ये शुभं दिवाकृत्तमाम् ॥ १२ ॥
 अयक्तन्पमिदं तत्त्वमदातव्यं महेश्वरि ।
 तव स्नेहेन वक्ष्यामि नचाख्येप महात्माभिः ॥ १३ ॥
 यो देवदेवो वरदो लक्ष्मीनारायणो विभुः ।
 सर्गस्थितिकरो लोके प्रलयान्तकरो लये ॥ १४ ॥
 स एव परमेशानो देवपन्नगरक्षताम् ।
 दैत्यकिन्नरयक्षेन्द्र-मनुजानलपायमाम् ॥ १५ ॥
 मन्त्रादिकीटपर्वन्त-जगत्प्रितयकारणम् ।
 अभ्यक्षः साच्चिकः सर्वभूतात्मा परमेश्वरः ॥ १६ ॥
 तस्य देवस्य पश्चाद् पटलं पठति जिघे ।
 क्वच नष्टवभूर्त्तं च मन्त्रनाममहस्रकम् ॥ १७ ॥
 मोक्षं ज्ञपामि देवेभि स्मरामि मनसा मदा ।
 पठाम्यक्षरैर्नैव गान्तः परमानन्दकारणम् ॥ १८ ॥

श्रीदेवपुत्राच ।

पञ्चाङ्गं देवदेवस्य लक्ष्मीनारायणस्य वै ।

श्रोतुमिच्छाम्यहं नाथ वक्तुमर्हसि सांप्रतम् ॥ १६ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

परमार्थप्रदं देवि पञ्चाङ्गं सर्वसिद्धिदम् ।

वक्ष्यामि परमेशस्य लक्ष्मीनारायणस्य ते ॥ २० ॥

तत्रादौ पटलं वक्ष्ये मूलविद्यारहस्यकम् ।

मन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि लक्ष्मीनारायणस्य ते ॥ २१ ॥

अष्टमिद्धिप्रदं मद्यः साधकानां सुदुर्लभम् ।

तारं परा च हरितं परा लक्ष्मीस्ततोऽभिधम् ॥ २२ ॥

लक्ष्मीनागयणायैति विश्वमन्ते मनुः स्मृतः ।

नास्य विघ्नो नवा दोषो न भीतिर्न विपर्ययः ॥ २३ ॥

साक्षान्मोक्षप्रदो मन्त्रः सर्वार्थफलदायकः ।

वर्णलक्ष्मपुरश्चर्या विनायं चास्ति दोषभारु ॥ २४ ॥

जीवहीनो यथा देहः सर्वकर्मसु न क्षमः ।

पुरश्चरणहीनोऽपि न मन्त्रः फलदायकः ॥ २५ ॥

घटेऽरण्ये रमशाने च शून्यागारे चतुष्पथे ।

अर्धरात्रे च मध्याह्ने पुरश्चरणमाचरेत् ॥ २६ ॥

वर्णलक्ष्मं पुरश्चर्या तदर्धं वा महेश्वरि ।

एकलक्षार्धं कुर्यान्नातो न्यूनं कदाचन ॥ २७ ॥

प्रथमं गुरुहस्तेन साधकस्य करेण वा ।

ततः स्वयं चरेद्वह्नीः पुरश्चर्या विधानतः ॥ २८ ॥

जपाद् दशांशतो द्दोमस्तद्दशांशेन तर्पणम् ।

मार्जनं तद्दशांशेन नद्दशांशेन भोजनम् ॥ २९ ॥

विना दशांशहोमेन न तत्फलमवाप्नुयात् ।
 पञ्चरत्नेश्वरीं विद्यां लक्ष्मीनारायणस्य हि ॥ ३० ॥
 जपेत् तां पञ्चभिः सार्धं पुरश्चर्याफलं लभेत् ।
 अथ मन्त्रस्य देवेशि संस्कारविधिमाचरेत् ॥ ३१ ॥
 विधिना येन सद्यस्तु साधकः सिद्धिभाग्भवेत् ।
 उत्कीलयेन्मनुं देवि ततः सञ्जीवयेत् पुनः ॥ ३२ ॥
 विद्यां शापहरीं देवि जपेत् सद्गुरुवक्ततः ।
 सिद्धं मन्त्रं जपेदन्ते पुनः संप्रुटितं चरेत् ॥ ३३ ॥
 एष योगवरो मन्त्रो योगिनां दुर्लभः कलौ ।
 अधोत्कीलनमाचचे मन्त्रस्यास्य महेश्वरि ॥ ३४ ॥
 परार्णं हरितं भूतिं मा नाम सरुलां पठेत् ।
 विश्वान्ते प्रणवो देवि सकृदुच्चारयेत् सुधीः ॥ ३५ ॥
 मन्त्रोत्कीलनमेतत् स्यात् सवतत्त्वमयं शिवे ।
 मन्त्रसञ्जीवनं वच्चे शृणु पार्वति सादरम् ॥ ३६ ॥
 परा विभूतिर्मा तारं नामान्ये विश्वमीरितम् ।
 सञ्जीवनाख्यो गदितो मन्त्रराजो महेश्वरि ॥ ३७ ॥
 शिपेन वणिता विद्यां शिवे शापहरीं जपेत् ।
 वक्ष्यामि तव भक्त्याहं गुह्यां सर्वार्थदायिनीम् ॥ ३८ ॥
 तारं परा विदेवेशि ब्रह्मशापं ततः पठेत् ।
 मोक्षय-द्वयमुद्धृत्य परा मा ठद्वय जपेत् ॥ ३९ ॥
 विधेयं दुर्लभा लोके लक्ष्मीनारायणप्रिया ।
 सिद्धं मन्त्रं जपेन्मन्त्री पुनः संप्रुटितं चरेत् ॥ ४० ॥
 संप्रुटस्य मनुं वच्चे सर्वागमसमुद्धृतम् ।
 विश्वमादीं मनुं पश्चान्नाम चान्ते जपेत् मिये ॥ ४१ ॥
 संप्रुटाख्यो मनुर्देवि वणितोऽयं फलाप्तये ।

मन्त्रस्यास्य महादेवि वर्णितोऽत्र ऋषिः शिवः ॥ ४२ ॥
 त्रिष्टुप् छन्दो मयाख्यातं देवतापि समीरिता ।
 लक्ष्मीनारायणो देवि बीजं लक्ष्मीरुदाहृता ॥ ४३ ॥
 शक्तिः परा, तथा तारं कीलकं समुदाहृतम् ।
 भोगापवर्गसिद्ध्यर्थं विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ४४ ॥
 ध्यानमस्य प्रवक्ष्यामि लक्ष्मीनारायणस्य ते ।
 येनैव ध्यानमात्रेण लक्ष्मीः सन्निधिमेष्यति ॥ ४५ ॥
 पूर्णेन्दुवदनं पीतवसनं कमलासनम् ।
 लक्ष्म्याश्रितं चतुर्बाहुं लक्ष्मीनारायणं भजे ॥ ४६ ॥
 तारमाभूतिबीजैस्तु षड्दीर्घान्तैर्महेश्वरि ।
 न्यामं कुर्यात् षडङ्गादि करशुद्ध्यदिपूर्वकम् ॥ ४७ ॥
 यन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि सर्वाशामिद्धिदं परम् ।
 सर्वसंमोहनं यन्त्रं वाञ्छितैकप्रदायकम् ॥ ४८ ॥
 विन्दुस्त्रिकोणं वस्त्रं वृत्ताष्टदलमाण्डितम् ।
 षोडशारं रघुत्तं च भृगृहेणोपशोभितम् ॥ ४९ ॥
 लक्ष्मीनारायणस्यैतच्छ्रीचक्रं परमार्थदम् ।
 लयाङ्ग देवि वक्ष्यामि भोगमोक्षफलप्रदम् ॥ ५० ॥
 वेदागमरहस्याढ्यं पूजाकोटिफलप्रदम् ।
 चञ्चशक्तिदण्डखड्ग-पाशयष्टिभ्रजास्ततः ॥ ५१ ॥
 शूल पूज्याः शिपे चैते बाह्यद्वारेषु सर्वदा ।
 इन्द्राग्रियममामाद-वरुणानिलवित्तदाः ॥ ५२ ॥
 मेश्वराः साधकैः पूज्या ब्रह्मानन्तादयस्ततः ।
 केशव माधवं कृष्ण गोविन्दं मधुसूदनम् ॥ ५३ ॥
 गङ्गाधरं शङ्खधरं चक्रपाणिं चतुर्भुजम् ।
 पद्मापुध कँठभारि घोरदंष्ट्रं जनार्दनम् ॥ ५४ ॥

वैकुण्ठं वामनं चैव पूजयेद् गरुडध्वजम् ।
 षोडशारेषु देवेशि वामावर्तेन साधकः ॥ ५५ ॥
 तत्रार्चयेन्महादेवि मन्त्री गुरुचतुष्टयम् ।
 आसिताङ्गं हसकेतुं वंशीपार्ष्णिं च पूजयेत् ॥ ५६ ॥
 वृत्तत्रयेषु देवेशि साधको गन्धपुष्पकैः ।
 संहारं रुरुकं चण्डं भूतेशं कालभैरवम् ॥ ५७ ॥
 कपालं भीषणं चैव तथा श्मशानभैरवम् ।
 पूजयेत् साधकः सिद्धयै वसुपत्रे महेश्वरि ॥ ५८ ॥
 विष्णुं च वासुदेवं च देवं दामोदरं तथा ।
 नृसिंहं च महादेवि देवं सङ्कर्षणं तथा ॥ ५९ ॥
 त्रिविक्रमं चानिरुद्धं विश्वक्मेनं च साधकः ।
 लक्ष्मीशब्दाङ्कित देवि वसुकोणेषु पूजयेत् ॥ ६० ॥
 गङ्गां च यमुनां चैव त्र्यम्बके सरस्वतीं तथा ।
 पूजयेद्ग्रवहीशक्रमयोगेन पार्वति ॥ ६१ ॥
 लक्ष्मीनारायणं देवं पूजयेद् विन्दुमण्डले ।
 महालक्ष्मीं राज्यलक्ष्मीं सिद्धलक्ष्मीं च पूजयेत् ॥ ६२ ॥
 शङ्खं चक्रं गदा पद्मं पूजयेद् विन्दुमण्डले ।
 गन्धाक्षतप्रमूनादि-गुरुमान्यविभूषणैः ॥ ६३ ॥
 संपूज्यामृतकुम्भस्यैर्विन्दुभिर्मन्त्रपूजितैः ।
 तर्पयेत् साधको देवं मकारैः पञ्चभिः परम् ॥ ६४ ॥
 लयाद्गमेतदारूपातं प्रयोगानष्ट पार्वति ।
 वक्ष्ये येन भवेत् सिद्धिर्मन्त्रस्यास्य विशेषतः ॥ ६५ ॥
 स्तम्भनं मोहनं चैव मारणाकर्षणी ततः ।
 वशीकार तथोच्चाट शान्तिक पीष्टिक ततः ॥ ६६ ॥

एतेषां साधनं वच्ये प्रयोगाणां महेश्वरि ।
एषां साधनमात्रेण मन्त्रसिद्धिः प्रजायते ॥ ६७ ॥

- (१) रवौ स्नात्वा महादेवि गत्वाश्वत्थतरोस्तलम् ।
जपेद्युतमीशानि हुनेत् तत्र दशांशतः ॥ ६८ ॥
घृतमत्स्ययद्वगुहजैः पुष्पैरानन्दमिश्रितैः ।
स्तम्भनं जायते सद्यो वादिवातार्कपाथसाम् ॥ ६९ ॥
- (२) चन्द्रेऽर्धरात्रवेलायां गत्वा शृङ्गाटकं सुधीः ।
दिशो वद्व्वासनं शोध्य प्राणायामं विधाय च ॥ ७० ॥
जपेन्मूलं हरिं ध्यात्वा हुत्वा देवि दशांशतः ।
घृतनागरपुभाग-करञ्जकुसुमानि च ॥ ७१ ॥
तर्पयित्वा दशांशेन मार्जयित्वा महेश्वरि ।
तद्भस्मना चरेद् भाले तिलकं साधकोत्तमः ॥ ७२ ॥
त्रैलोक्यं सहसा वृष्ट्वा मोहमेप्स्यति तन्मुखम् ।
- (३) मौमे गत्वा श्मशानं च जपेद्युतसंख्यया ॥ ७३ ॥
हुनेद् दशांशतो देवि सर्पिर्गोधूमपायसम् ।
दूर्वापत्रं सासवं च मृत्युष्य म्रियते घृणात् ॥ ७४ ॥
- (४) बुधे गत्वाटवीं दूरं जपेज्-भङ्गातटे शिवे ।
अयुतं मूलमंत्रं च हुनेत् सर्पिर्यवाकणान् ॥ ७५ ॥
दूर्वापृतासपद्माक्षपत्राणि कुसुमानि च ।
रम्भापि पुरतस्तस्य सद्यः प्रादुर्भविष्यति ॥ ७६ ॥
- (५) गुरौ गत्वा नदीतीरं जपेत् तत्र दशांशतः ।
हुनेदाज्येन मधुना शटीचन्द्रकरीरकान् ॥ ७७ ॥
तद्भस्मना साधितेन त्रैलोक्यं वश्यमेप्स्यति ।
- (६) शुक्रेऽशोकतरुं गत्वा जपेद्युतसंख्यया ॥ ७८ ॥
हुनेत् सर्पिर्नागपटं शालिचूर्णं तुपाकुलम् ।

तर्पयेदासवाज्येजु-रसैर्धृक्त्वा दशाशतः ॥ ७६ ॥

शत्रोः शम्भुसमानस्य भवेदुच्चाटनं ध्रुवम् ।

(७) शनौ गत्वा नदीतीरं जपेदयुतसंख्यया ॥ ८० ॥

होमो दशाशतः कार्यो घृतपायसकुङ्कुमैः ।

सारणालैर्जम्बुकलैः शान्तिकं जायते चणात् ॥ ८१ ॥

(८) शुभर्षे शुभवारे वा गतोपवनमण्डलम् ।

जपेदयुतमीशानि हुनेदाज्येन पङ्कजैः ॥ ८२ ॥

सोत्पलं सकणं साम्लं महापुष्टिः प्रजायते ।

एतद्रहस्यं परमं तव भक्त्या मयोदितम् ॥ ८३ ॥

लक्ष्मीनारायणस्येदं सर्वस्वं परमार्थदम् ।

अदातव्यमभक्तेभ्यो दुष्टेभ्यो वीरवन्दिते ॥ ८४ ॥

महावीनपदस्येभ्यो भोगदं मोचद कलौ ।

गोप्यं गुह्यतमं तच्च गुह्याद्गुह्यतमं शिवे ।

आनन्दकारणं गोप्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् । ८५ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये लक्ष्मीनारायणपटल-
निरूपण पद्मत्रिंश पटल ॥ ३६ ॥

अथ

सप्तत्रिंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्येऽहं गद्यपर्यंकरूपिणीम् ।

पद्मतिं नित्यपूजामा लक्ष्मीनारायणस्य ते ॥ १ ॥

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय बद्धपद्मासनः स्वशिरःस्थसहस्राराधोमुखक-
मलकर्णिकान्तर्गतं निम्नगुहं श्वेतालङ्कारालङ्कृतं ध्यात्वा, मानसैरुपचा-
रैरभ्यर्च्य, तदग्रे मूलं स्वशक्त्या जप्त्वा, तज्जपं गुरवे समर्प्य,
तदाहामादाय बहिरागत्य दूरं मलादि संत्यज्य वर्णोक्तं शौचमादाय,
नद्यादौ गत्वा, "ओंङ्गी सर्वजनप्रियाय कामदेवाय नमः" इति दन्तान्
विशोष्य, आत्मशुद्धिं कृत्वा मृत्प्रयं मूलेन संशोष्य, मलापकर्षणं
ज्ञानं कृत्वा मन्त्रज्ञानं चरेत् । तत्र मृदा "ओंगांगूं गङ्गे च यमुने
चैव गोदावरि सरस्वति । नर्मदे सिन्धुकायेरि जलेऽस्मिन् संनिधिं
कुरु" ॥ इत्यङ्गुशमुद्रयावाह्य, मृदा मूलं "देवेश भक्तिसुलभ परिवार-
समन्वित । यावत् त्वां तर्पयिष्यामि तावद् देव इदावह" ॥ इत्या-
वाहनादिमुद्राः प्रदर्श्य घेनुयोनिमत्स्यमुद्राः प्रदर्श्य मृदमङ्गे विलिप्य,
जले त्र्यथं विभाव्य, त्र्यथे मूलं विलिप्य, तत्र मूलमुष्णरत्निरन्मज्जेत् ।
ततः सूर्यापार्ष्यत्रयं दत्त्वा, "ओंह्रीं हंसः धीःसूर्याय एष तेऽर्घो नमः"
इत्यर्ष्यत्रयं इत्वा जलादारुह्य, घासांसि' परिधाप्य, देहशुद्धिं विधाय,
मूलार्पिन्यासादि विधाय, मूलं यथाशक्त्या जप्त्वाऽघमर्षणं कुर्यात् ।
वामहस्ते जलं घृत्वा, दक्षहस्तेनाच्छाद्य, यंरवंलंहं इति सप्तधाभिमन्त्र्य,
तद्गलितोदकभिन्दुभिर्मूलमुष्णरत्नमुत्तुर्गुशधा शिरः प्रोक्ष्यावशिष्टजलं दक्षहस्ते
धृत्येवयान्तर्नीत्वा पापं प्रक्षाल्य, तज्जलं क्लृप्तं वामनासापुटेन यद्गी
रेचयित्वा वाममार्गस्पर्शिल्लायामास्फाद्येदित्यघमर्षणम् ।

ततः पूर्ववन्त्यासं विधाय गायत्रीं जपेत् "ओंह्रीं लक्ष्मीनाराय-
णाय विद्महे दत्तः परब्रह्मणे धीमहि ह्रींर्ध्रीं तन्नः परमात्मा प्रचोद-
यात् ३ । इति यथाशक्त्या जप्त्वा, घनया धीर्गायत्र्या साहाय्य
सवाहनाय सपरिच्छदाय सशक्त्याय श्रीलक्ष्मीनारायणाय एष तेऽर्घो
नमः, इत्यर्ष्यत्रयं दत्त्वा, प्राणायामत्रयं कृत्वा, "इष्टया पिष षोड-
शभिः पवनं कुरु यष्टिचतुष्टयमन्तरगम्" । स्यज पिङ्गलया शनकैः शन-
कैर्दशभिर्दशभिर्दशभिर्घाधिकैः" ॥" इत्थं प्राणायामत्रयं विधाय, ओंह्रीं
आत्मतत्त्वं शोधयामि स्वाहा, ओंह्रीं विद्यातत्त्वं शोधयामि स्वाहा,
ओंह्रीं शिवतत्त्वं शोधयामि स्वाहा, इत्याद्यम्य, पूर्ववत् सूर्यापार्ष्यत्रयं
दत्त्वा जले यन्त्रं ध्यात्वा तत्र यथाशक्त्या तर्पणं कुर्यात् । मूलमुष्णं

ध्यासाङ्गः सवाहनः सपरिवारः सदेर्षाकः लक्ष्मीनारायणः कृप्यतामिति त्रिः
सन्तर्प्य, मूलविद्याक्षरमुच्चार्य एकैकाञ्जलिना परिवारान् सन्तर्प्य,
देवर्षिपितृन् सन्तर्प्य, पूर्ववत् सूर्यायाश्च्यवनं दत्त्वा (संहारमुद्रया
देवतां प्रणम्य) यागमण्डपं प्रविशेदिति सन्ध्याविधिः ॥

तत्र गृहमागत्य पादौ प्रक्षाल्य द्वारमभ्युक्ष्य, देहल्यप्रतश्चतुरभ्युक्ष्य-
मण्डलं विलिख्य, तत्र ज्वालिताधारं संस्थाप्य, अस्त्राय फडिति साधारं
पात्रं संस्थाप्य, ॐ हृदयाय नमः इति हृन्मन्त्रेणापूर्य, ॐ तदमीनारायण-
सामान्यार्घ्याय नमः इत्यभ्यर्च्य "गङ्गे इति" तीर्थमावाह्य धेनुमुद्रां प्रदर्श्य,
द्वारमभिपेचयेदिति सामान्यार्घ्यविधिः ॥ पूर्वं गं गणपतये नमः, दक्षिणे
वां वटुकाय नमः, पश्चिमे तां क्षेत्रपालाय नमः, उत्तरे यां योगि-
नीभ्यो नमः, दक्षे गां गङ्गायै नमः, वामे यं यमुनायै नमः, ऊर्ध्वं
सं सरस्वत्यै नमः, अघो देहल्यां अस्त्राय फड इति द्वारदेवीः संपूज्य,
द्वारान्तः प्रविश्य विहितासने उपविश्य मूलेन निरीक्ष्य कवचेनाभ्युक्ष्य,
अस्त्राय फडिति सन्ताड्य, पूजामण्डपं सधूपितं कृत्वा विष्टरशुद्धि
कुर्यात् । ॐ श्रां आसनशोधनमन्त्रस्य मेरुपृष्ठं श्रूयि. सुतल छन्दः कूर्मो
देवता आसनशोधने विनियोगः । प्रीं पृथिव्यै नमः, ॐ महि त्वया
धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता । त्वं च धारय मां लोके पवित्रं
कुरु चासनम् ॥ ॐ श्रा आधारशक्लिकमलासनाय नमः, अनन्ताय नमः,
पद्माय नमः, पद्मनालाय नमः, तत्रोपविश्य, तालत्रयं दत्त्वा, अपस-
पन्तु ते भूना ये भूता भुवि सस्थिताः । ये भूता विप्रकर्तारस्ते नश्यन्तु
शिषाक्षया ॥ इति वामपार्श्वघातत्रयेण विघ्नान्तसार्यं, नाराचमुद्रां प्रद-
शयेत्, इति आसने संशोष्य गुरु प्रणमेत् । अस्त्रण्डमण्डलकारं व्याप्तं
येन चराचरम् । तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरुवे नमः ॥ गुरुभ्यो
नमः परमगुरुभ्यो नमः परापरगुरुभ्यो नमः परमेष्ठिगुरुभ्यो नमः
इति शिरसि संपूज्य, देवं प्रणम्य, जाह्नवीमित्याहुश्चनेन सुपुत्रावर्त्मना
प्रदीपकलिकाक्षरां ब्रह्मपथान्तर्नान्वा परमशिषेन सयोज्य तयोरैश्वर्यं
यिमान्य, तदुद्भूतामृतधारया तुल्यगुरुन् संतर्प्य, पुनस्तेनैव मार्गेण
झाकिन्यादिशक्तीः प्रीणयन्तीं कुण्डलिनीं स्व पद प्राप्य वामकुक्षौ
पापपुरुषमद्भुष्टमात्राकार धूम्रवर्णं ध्यान्वा, यरवल इति शोपणदादना-

सावनोत्पादनादि कुर्यात् । यं वायुबीजेन षोडशधा जप्तेन शोषयेत् । रं वह्निबीजेन सतुःषष्ट्या जप्तेन दाहयेत् । वं चरुणबीजेन द्वात्रिंशद्धारजप्तेना-
सावयेत् । लमिति भूबीजेन दशधा जप्तेन शरीरं पिण्डीभूतं विधाय
प्राणप्रतिष्ठां कुर्यादिति भूतशुद्धिः ॥ ॐ ह्रीं प्रौं यं रं लं वं शं पं सं हं सो हंसः
हंसः मम प्राणा इह प्राणाः, १६ मम जीव इह स्थितः, १६ सर्वेन्द्रि-
याणि, १६ वाह्मनश्चक्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राणप्राणा इहैवागत्य सुखं चिरं
तिष्ठन्तु स्वाहा, इति प्राणप्रतिष्ठाक्रमः ॥ प्राणान् समर्प्य प्राणायामत्रयं
कृत्वा, पूर्वघटाचम्य सङ्कल्पपूर्वं न्यासं कुर्यात् ।

अस्य श्रीलक्ष्मीनारायणपूजामन्त्रस्य श्रीशिव ऋषिः, त्रिष्टुप् छन्दः,
लक्ष्मीनारायणो देवता, धीबीजं, ह्रींशक्तिः, ओंकीलकं, भोगापवर्गसि-
द्धये लक्ष्मीनारायणपूजायां विनियोगः । शिवऋषये नमः शिरसि,
त्रिष्टुप्छन्दसे नमो मुखे, लक्ष्मीनारायणदेवतायै नमो हृदि, धीबीजाय
नमो गुह्ये, ह्रीं शक्तये नमः पादयोः, ओं कीलकाय नमः सर्वाङ्गेषु,
इति विन्यस्य षडङ्गादि कुर्यात् । ॐ ह्रां ध्रां अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । ॐ ह्रीं ध्रीं
तर्जनीभ्यां नमः । ॐ हूं ध्रूं मध्यमाभ्यां नमः । ॐ ह्रैं ध्रै अनामिकाभ्यां
नमः । ॐ ह्रौं ध्रौं फनिष्ठिकाभ्यां नमः । ॐ ह्रः ध्रः करतलकरपृष्ठाभ्यां
नमः । एवं षडङ्गन्यासः ॥ अथ (पुनः) करशुद्धिः—ओंकामरूपपी-
ठाय नमः अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । ह्रीं जालन्धरपीठाय नमः तर्जनीभ्यां नमः ।
ह्रसौः पूर्णगिरिपीठाय नमः मध्यमाभ्यां नमः । ह्रीं अघन्तीपीठाय नमः
अनामिकाभ्यां नमः । ध्रीं सप्तपुरीपीठाय नमः फनिष्ठिकाभ्यां नमः । ओं ह्रीं
ह्रसौः ह्रीं ध्रीं वाराणसीपीठाय नमः करतलपृष्ठाभ्यां नमः । इति कर
शुद्धिः । एवं षडङ्गन्यासः । अंघ्रां ईं ईं उं ऊं ऋं ॠं वामपादादिगुल्फान्तम् ।
लं लूपं ऐं औं अं अंघ्रः दक्षपादादिगुल्फान्तम् । कं खं गं घं ङं गुल्फादिवाम-
पादमूलान्तम् । चं छं जं झं ञं गुल्फादिदक्षपादमूलान्तम् । टं ठं डं ढं णं नाभ्या-
दिवामबाहूमूलान्तम् । तं थं दं धं नं नाभ्यादिदक्षपादमूलान्तम् । पं फं यं भं मं
कट्यादिककुवन्तम् । यं रं लं वं घामस्कन्धादिवामकर्णान्तम् । शं षं सं हं
दक्षस्कन्धादिदक्षकर्णान्तम् । लंघः शिरसः पादपर्यन्तमिति त्रिर्व्यापयेत् ॥
अंपं पंगं घं हं अं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः, इंचं छं जं झं ञं तर्जनीभ्यां नमः,
उंटं ठं डं ढं णं मध्यमाभ्यां नमः, पंतं थं दं धं नं अनामिकाभ्यां नमः,
अंपं फं यं भं मं श्रीं फनिष्ठिकाभ्यां नमः, अं यं रं लं वं शं षं सं हं लंघः अः

करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः, इति करन्यासः । एवं हृदयादिपङ्कन्यासः ॥

अथ मातृकान्यासः—अं नमः शिरसि, आं मुखवृत्ते, ईं दक्षनेत्रे,
ईं वामनेत्रे, उं दक्षकण्ठे, ऊं वामकण्ठे, ऋं दक्षनासापुटे, ॠं वामना-
सापुटे, लृं दक्षगण्डे, लृं वामगण्डे, एं ऊर्ध्वोष्ठे, ऐं अधरोष्ठे,
औं ऊर्ध्वदन्तपङ्क्तौ, औं अधोदन्तपङ्क्तौ, अं शिरसि, अः मुखे,
कंघंघंघंघं दक्षबाहुसन्धिषु, चंढंजंभंभं वामबाहुसन्धिषु, टंठडढंढं दक्ष-
पादसन्धिषु तंथंदंथंनं वामपादसन्धिषु, पं दक्षपाथ्ये, फं वामपाथ्ये, वं
पृष्ठे, भं नाभौ, मं जठरे, यं हृदि, रं दक्षांसे, लं ककुदि, घं वामांसे, शं
हृदादिदक्षहस्ताग्रान्तं, पं हृदादिवामहस्ताग्रान्तं, सं हृदादिदक्षपादा-
ग्रान्तं, हं हृदादिवामपादाग्रान्तं, लं पांदादिशिरःपर्यन्तं, क्षः शिरसः
पादपर्यन्तामिति त्रिभ्यांपयेत् ॥ ततः अंउंअं इति ज्ञान्तं न्यसेत् ।
अंह्रींअमिति ज्ञान्तं मातृकास्थानेषु न्यसेत् । अंह्रसौःअमिति ज्ञान्तं
न्यसेत् । अंह्रींअ इति ज्ञान्तं न्यसेत् । अंर्धोअं इति ज्ञान्तं न्यसेत् ।
केवलं मातृकास्थानेषु मूलं न्यसेदिति षोडश न्यासे विधाय, मूलमु-
धरन् देहशुद्धिं कृत्वा घटपूजां कुर्यात् । तत्र सामान्यार्घ्यस्य घामे
षिन्दुषट्कोणमृत्तचतुरश्रं विलिख्य, तत्र "अं पांठेभ्यो नमः" इत्य-
भ्यर्च्य, तत्र क्षालिताधारं संस्थाप्य रं षड्दशकलाय दशकलात्मने
नमः इत्यक्षतैः संपूज्य, तत्र धीघटं संस्थाप्य, ब्रह्मणा च यथापूर्वं
विष्णुना च यथा पुरा । शम्भुना च यथा देवि तथा त्वां स्थाप-
याम्यहम् ॥ इति संस्थाप्य, अं अर्कमण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः,
इति गन्धपुष्पैरभ्यर्च्य, मूलं विलोममातृकया परमात्मतेनापूर्य, सौः
सोममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः इति संपूज्य, अस्त्रायफडिति
कुम्भे द्रव्यं संताड्य मूलमुधरन् नामया त्रिगन्धं गृहीत्यात् । तत्र
त्रिकोणं विलिख्य, मूलं त्रिरिष्ट्वा मूलेन प्रपूज्य, "उंहाहोदिहोहोहोः
सुधे शुक्रशापं मोचय मोचय अमूर्तं आवय आवय स्वाहा" इति
द्रव्योपरि दशधा संजप्य, "उं सूर्यमण्डलसंभूते घटणालयसभवे ।
अमायीजमये देवि शुक्रशापाद्विमुच्यताम् ॥" घटानां प्रणवो षड्ज
ब्रह्मानन्दमयं यदि । तेन सत्येन ते देवि ब्रह्महत्या व्यपोहतु ॥ पव-
माना परानन्दः पवमानः परो रसः । पवमानं परं ज्ञानं तेन त्वां

पाचयाम्यहम् ॥” इति त्रिर्जप्त्वा, ओंशंश्रांश्च श्रमृते श्रमृतोद्भवे श्रमृतवपिणि श्रमृतं स्नायय स्नाचय श्रंष्टीं श्रमृतेश्वर्यं नमः, इति द्रव्योपरि दशधा जप्त्वा, आनन्दभैरवभैरव्यां ध्यात्वा हसन्तमलवर-
यज्जं आनन्दभैरवाय वषट्, इति दशधा जपेत् । ६ सुधोदव्यै वौषट्,
इति द्रव्योपरि दशधा जप्त्वा, तत्र त्रिकोणं विलिख्य “गङ्गे च यमुने
चैव” इत्यादिना तीर्थमावाह्य, अकारादिषोडश ककारादिषोडश थका-
रादिषोडश पूर्वादित्रिकोणे न्यसेत् । मध्ये हंळंतं विलिख्य, मूलं दशधा
जप्त्वा गन्धपुष्पदूर्वाक्षत-संपूज्य, मत्स्यमुद्रादीन् शोधयेदिति द्रव्यशुद्धिः ॥

मीनोपरि धेनुयोनिमत्स्यमुद्राः प्रदर्श्य “ॐ त्र्यम्बकं यजामहे
सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥
इति मूलं त्रिर्जप्त्वा मीनं शोधयेदिति मीनशुद्धिः ॥

मांसोपरि मुद्रानयं प्रदर्श्य, ॐ प्र तद्विष्णुः स्तवते वीर्येण
मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठा । यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेष्वधिति-
यन्ति भुवनानि विश्वा ॥ इति, मूलं त्रिर्जप्त्वा मांसं शोधयेदिति
मांसशुद्धिः ॥

ॐ सुधारणवाय नमः, ॐ मणिमयद्वापाय नमः । अष्टादिजु ॐ नवरत्नव-
 ण्डेभ्यो नमः, ॐ सुवर्णपर्वताय नमः, ॐ नन्दनोद्यानाय नमः, ॐ
 कल्पवनाय नमः, ॐ पद्मवनाय नमः, ॐ विचित्ररत्नखचितभूमिकायै
 नमः, ॐ चिन्तामणिमण्डपाय नमः, ॐ नवरत्नवेदिकायै०, ॐ रत्न-
 सिंहासनाय०, ॐ उच्चैःश्वेतच्छत्राय नमः, पूर्वादिदिजु ॐ धर्मज्ञानवै-
 राग्यैश्वर्येभ्यो०, विदिजु ॐ अधर्माज्ञानावैराग्यानैश्वर्येभ्यो०, ॐ सं-
 सत्ताय०, ॐ र रजसे०, ॐ तं तमसे०, ॐ तत्त्वेभ्यो नमः, ॐ
 ओं ह्रीं ह्रसौः मन्त्रवर्णभूयितकर्णिकायै०, प्रकृतिमयपत्रेभ्यो०, विकृतिमय-
 केसरेभ्यो नमः, गरुडाय नमः, पञ्चाशद्वर्णविभूयितपद्मासनाय नमः,
 मूलं सर्वतत्त्वात्मकाय श्रीयोगपीठाय नमः, इति संपूज्य देवं ध्यात्वा,
 त्रिखण्डं पुष्पगर्भितां निवद्ध्य “देवेश भक्तिमुलभ परिवारसमन्वित ।
 यावत् त्वां पूजयिष्यामि तावद् देव इहावह” ॥ इति पुष्पाञ्जलि
 लिप्त्वा आवाहनादिका मुद्राः प्रदर्श्य, मूलं साङ्ग सदेवीक श्रीलक्ष्मीना-
 रायणदेव इहागच्छ २ इह संतिष्ठ २ इह संनिधत्स्व २ मूलं ओं ह्रीं-
 ह्रसौः आं ह्रीं क्रौं हंसः लक्ष्मीनारायणप्राणा इह प्राणा ८ लक्ष्मीनारायण-
 जीव इह स्थितः ८ लक्ष्मीनारायणसर्वेन्द्रियाणि चाद्मनश्चक्षुःश्रोत्र-
 घ्राणप्राणा इहैवागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा, इति लेलिहानमुद्रया
 प्राणान् दत्त्वा, मूलं सदेवीक-लक्ष्मीनारायण इदमासनमास्यता, मूल
 विधान्ते पाद्याचमनीयमधुपर्काचमनीयार्धगन्धपुष्पाक्षत-स्नानालङ्काररत्न-
 पीठगन्धपुष्पाक्षत-धूपदीपनवेद्याचमनीयताम्बूलच्छत्रचामरारात्रिकादीत्रि-
 वेद्य प्रणम्य, मूलेन कलशामृतेन तत्त्वमुद्रया साङ्ग सचाहन सायुधे
 सदेवीकं सपरिच्छदं लक्ष्मीनारायणं पूजयामि नमः तर्पयामि नमः,
 इति त्रिः सन्तर्प्य, देवाज्ञामादाय परिवारदेवताः पूजयेत् । पुष्पाञ्जलि
 दत्त्वा मूलं महालक्ष्मीश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः, मू० राज्य-
 लक्ष्मीश्रीपा०, मू० सिद्धलक्ष्मीश्री०, इति विन्दौ प्रथमावरणम् ।
 ओं ह्रीं ह्रसौः गं गङ्गाश्रीपादुकां०, ओं ह्रीं ह्रसौः य यमुनाश्री०, ओं
 ह्रीं ह्रसौः सं सरस्वतीश्री०, इति त्र्यश्रे द्वितीयावरणम् । ओं ह्रीं ह्रसौः
 शंखश्री०, ओं ह्रीं ह्रसौः चक्रश्री०, ओं ह्रीं ह्रसौः गदाश्री०, ओं ह्रीं ह्रसौः
 पद्मश्री०, इति विन्दौ तृतीयावरणम् । मूल लक्ष्मीविष्णुश्रीपा०

ओंह्रीं ह्रसौः लक्ष्मीवासुदेवध्रीं०, ओंह्रीं ह्रसौः लक्ष्मीहामोदरध्रीं०, ओंह्रीं
 ह्रसौः लक्ष्मीनृसिंहध्रीं०, ओंह्रीं ह्रसौः लक्ष्मीसङ्कर्षणध्रीं०, ओंह्रीं ह्रसौः
 लक्ष्मीत्रिविक्रमध्रीपादु०, ओंह्रीं ह्रसौः लक्ष्मीअनिरुद्धध्रीं०, ओंह्रीं ह्रसौः
 लक्ष्मीविश्वक्सेनध्रीं०, इति वसुकोणे चतुर्धावरणम् । ओंह्रीं ह्रसौः
 महाभैरवध्रीपा०, ३३ रघुभैरवध्रीं०, ३३ चण्डभैरवध्रीं०, ३३ भूतेश-
 भैरवध्रीं०, ३३ कालभैरवध्रीं०, ३३ कपालिभैरवध्रीं०, ३३ मीपणभैरव-
 ध्रीं०, ३३ श्मशानभैरवध्रीं० इत्यष्टत्रयेषु पञ्चमावरणम् । ओंह्रीं ह्रसौः
 असिताङ्गभैरवध्रीं०, ३३ हंसकेतुभैरवध्रीं०, ३३ घंशीपाणिध्रीं०, ३३
 स्वगुरुध्रीं०, ३३ परमगुरुध्रीं०, ३३ परापरगुरुध्रीं०, ३३ परमेष्ठिगुरुध्रीं०,
 इति चाप्यप्यादीशान्तं अन्तर्बृहत्तत्रये षष्ठावरणम् । ओंह्रीं ह्रसौः केशवध्रीं०,
 ३३ माधवध्रीं०, ३३ कृष्णध्रीं०, ३३ गोविन्दध्रीं, ३३ मधुसूदनध्रीं०, ३३
 गदाधरध्रीं०, ३३ शंखपाणिध्रीं०, ३३ खड्गपाणिध्रीं०, ३३ खतुर्भुजध्रीं०, ३३
 पद्मायुधध्रीं०, ३३ कैटभारिध्रीं०, ३३ घोरदंष्ट्रध्रीं०, ३३ जनार्दनध्रीं०, ३३ वैकु-
 ण्ठध्रीं०, ३३ धामनध्रीं०, ३३ गरुडध्वजध्रीं०, इति षोडशदलेषु सप्तमावरणम् ।
 ओंह्रीं ह्रसौः लं इन्द्रध्रीं०, ३३ रं वह्निध्रीं०, ३३ टं यमध्रीं०, ३३ सं निर्ऋ-
 तिध्रीं०, ३३ घं वरुणध्रीं०, ३३ यं वायुध्रीं०, ३३ सं सोमध्रीं०, ३३
 हं ईशानध्रीं०, ३३ ह्रीं अनन्तध्रीं० ३३ ह्रीं ब्रह्मध्रीं०, इति चतुरथेऽष्ट-
 मावरणम् । ओंह्रीं ह्रसौः यजूध्रीं०, ३३ शक्तिध्रीं०, ३३ दण्डध्रीं०, ३३
 खड्गध्रीं०, ३३ पाशध्रीं०, ३३ ध्वजध्रीं०, ३३ यष्टिध्रीं०, ३३ शूलध्रीं०,
 इति याद्यद्वारचक्रेषु नवमावरणम् । मूलं त्रिदशार्यं साङ्गं सयाहर्न
 सायुधं सपरिच्छदं सलक्ष्मीकं लक्ष्मीनारायणं देवं पूजयामि नमः
 तर्पयामि नमः, इति संपूज्य, त्रिः संतर्प्य योनिमुद्रया प्रणमेदिति
 दशमावरणम् ॥ ततः पुनर्नैवेद्याचमनीयताम्बूलच्छन्दादीन् निवेद्य
 देव्यामे मातां मूलेन संपूज्य, यथाशक्त्या मूलं जप्या गुह्यातिगुह्य
 गोता त्वं " इत्यादिना देव्याय जपं समर्प्य, तत्रमे कथञ्च-सहस्रना
 म-स्तयपाठान् कृत्वा तदपि देवीदेवयोः समर्प्य, साधकैः सा
 साधकः पात्रयन्दनं पुर्यात् । " यायन्न घलते इष्टियाधन्न घलते

मनः । तावत् पानं प्रकर्तव्यं पशुपानमतः परम्” इति पूर्णपार्श्वं दृष्ट्वा
शान्तिस्तोत्रं पठित्वा , पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा नासया पुष्पमाघ्राय , करन्ध्रे
सर्वदेवीकं देवं प्राप्स्यथ , पुनर्हृत्कमलमानीय स्वयमपि लक्ष्मीनारायण-
विदितविप्रहो भूत्वा चाहता वैष्णवाचारपरायणः सुखं विहरेत् ।
संहारमुद्रया च प्रणमेत् ।

इति श्रीदेवदेवस्य लक्ष्मीनारायणस्य ते ।

पद्मविर्नित्यपूजाया वर्णिता, गोपितां कुरु ॥

गुह्यं गोप्यमिदं तत्त्वं पूजासारं महेश्वरि ।

गोपयेद् वैष्णवः सत्यमित्याज्ञा पारमेश्वरी ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये लक्ष्मीनारायणपूजापद्ध-
तिनिरूपणसप्तत्रिंश पटलः ॥ ३७ ॥

अथ

अष्टात्रिंशः पटलः ।

—०-४-०—

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि लक्ष्मीनारायणस्य ते ।

कवचं मन्त्रगर्भं च वज्रपञ्जरकाख्यमा ॥ १ ॥

श्रीवज्रपञ्जरं नाम कवचं परमाद्भुतम् ।

रहस्यं सर्वदेवानां साधकानां विशेषतः ॥ २ ॥

यं धृत्वा भगवान् देवः प्रसीदति परः पुमान् ।

यस्य धारणमात्रेण ब्रह्मा लोकपितामहः ॥ ३ ॥
 ईश्वरोऽहं शिवो भीमो वासवोऽपि दिवस्पतिः ।
 सूर्यस्तेजोनिधिर्देवि चन्द्रमास्तारकेश्वरः ॥ ४ ॥
 वायुश्च ब्रह्मवाङ्मोके बरुणो यादसांपतिः ।
 कुबेरोऽपि धनाध्यक्षो धर्मराजो यमः स्मृतः ॥ ५ ॥
 यं धृता सहसा पिप्पुः संहरिष्यति दानवान् ।
 जघान रावणादींश्च किं वक्ष्येऽहमतः परम् ॥ ६ ॥
 कवचस्वास्तु सुभगे कथितोऽयं मुनिः शिवः ।
 त्रिष्टुप् छन्दो देवता च लक्ष्मीनारायणो मतः ॥ ७ ॥
 रमा बीजं परा शक्तिस्तारं कीलकमीश्वरि ।
 भोगापवर्गसिद्ध्यर्थं विनियोग इति स्मृतः ॥ ८ ॥
 पूर्णैन्दुवदनं पीतवसनं कमलासनम् ।
 लक्ष्म्या श्रितं चतुर्बाहुं लक्ष्मीनारायणं भजे ॥ ९ ॥
 ओंवासुदेवोऽवतु मे मस्तकं सशिरोरुहम् ।
 ह्रींललाटं सदा पातु लक्ष्मीपिप्पुः समन्ततः ॥ १० ॥
 हर्षाः नेत्रेऽप्रतल्लक्ष्मीगोविन्दो जगतां पतिः ।
 ह्रीं नामां सर्वदा पातु लक्ष्मीदामोदरः प्रभुः ॥ ११ ॥
 श्रीं मुखं सततं पातु देवो लक्ष्मीत्रिविक्रमः ।
 लक्ष्मी कण्ठं सदा पातु देवो लक्ष्मीजनार्दनः ॥ १२ ॥
 नारायणाय वाहू मे पातु लक्ष्मीगढाग्रजः ।
 नमः पाश्र्वां मदा पातु लक्ष्मीनन्दैकनन्दनः ॥ १३ ॥
 थंमार्द्धं पातु वक्षो ओं लक्ष्मीत्रिपुरेश्वरः ।
 उंउंश्रंश्रं पातु बुद्धिं ह्रीं लक्ष्मीगरुडध्वजः ॥ १४ ॥
 लृंलृंवंऐं पातु पृष्ठं हर्षाः लक्ष्मीनृसिंहकः ।
 ओंओंश्रंश्रः पातु नाभिं ह्रीं लक्ष्मीविष्टरथवः ॥ १५ ॥

कंखंगंधं पातु श्रीं लक्ष्मीकैटभान्तकः ।
 चंडंजंभं पातु शिश्रं लक्ष्मी लक्ष्मीश्वरः प्रभुः ॥ १६ ॥
 टंढंढं कटिं पातु नारायणाय नायकः ।
 तंथंदंधं पातु चोरु नमो लक्ष्मीजगत्पतिः ॥ १७ ॥
 पंफंभं पातु जानू उंहीं लक्ष्मीचतुर्भुजः ।
 यंरंलंथं पातु जह्ने हसौः लक्ष्मीगदाधरः ॥ १८ ॥
 शंपंमंढं पातु गुल्फौ द्वींश्रीं लक्ष्मीरथाङ्गभृत् ।
 ळंः पादौ सदा पातु मूलं लक्ष्मीसहस्रपात् ॥ १९ ॥
 ळंजंणंनं मे पातु लक्ष्मीशः सकलं वपुः ।
 इन्द्रो मां पूर्वतः पातु वह्निर्वह्नौ सदावतु ॥ २० ॥
 यमो मां दक्षिणे पातु नैर्ऋत्यां निर्ऋतिश्च माम् ।
 बरुणः पश्चिमेऽन्यान्मां वायव्येऽवतु मां भरुत् ॥ २१ ॥
 उत्तरे धनदः पायादेशान्यामीश्वरोऽवतु ।
 वज्रशक्तिदण्डखड्ग-पाशयष्टिध्वजाङ्किताः ॥ २२ ॥
 सशूलाः सर्वदा पान्तु दिगीशाः परमार्थदाः ।
 अनन्तः पातुधो नित्यमूर्ध्ने ब्रह्मावताच माम् ॥ २३ ॥
 दशदिक्षु सदा पातु लक्ष्मीनारायणः प्रभुः ।
 प्रभाते पातु मां त्रिष्णुर्मन्थाद्देवासुदेवकः ॥ २४ ॥
 दामोदरोऽवतात् मायं निशादौ नरसिंहकः ।
 सङ्कर्षणोऽर्धरात्रेऽव्यात् प्रभातेऽव्यात् त्रिविक्रमः ॥ २५ ॥
 अनिरुद्धः सर्वकालं त्रिश्वम्भेनश्च सर्वतः ।
 रणे राजकुले गृते त्रिनादे शत्रुमङ्कटे ।
 उंहींहमौः द्वींश्रींमूलं लक्ष्मीनारायणोऽवतु ॥ २६ ॥
 उंउंउंरुणराजचौररिपुतः पायाच्च मां केशवः
 ङींङींङींहृदहाहर्माः ह्रमहर्मा वह्निर्वतान्माधवः ।

द्वीद्वीद्वीजलपर्वताग्रभयतः पायादनन्तो विभुः

श्रीश्रीश्रीशशशाललं प्रतिदिनं लक्ष्मीधवः पातु माम् ॥

इतीदं कवचं दिव्यं वज्रपञ्जरकाभिधम् ।

लक्ष्मीनारायणस्येष्टं चतुर्वर्गफलप्रदम् ॥ २८ ॥

सर्वसौभाग्यनिलयं सर्वसारस्वतप्रदम् ।

लक्ष्मीसंवननं तच्चं परमार्थरसायनम् ॥ २९ ॥

मन्त्रगर्भं जगत्सारं रहस्यं त्रिदिवौकसाम् ।

दशवारं पठेद्रात्रौ रतान्ते वैष्णवोत्तमः ॥ ३० ॥

स्वप्ने वरप्रदं पश्येन्नलक्ष्मीनारायणं सुधीः ।

त्रिसन्ध्यं यः पठेन्नित्यं कवचं मन्मुखोदितम् ॥ ३१ ॥

स याति परमं धाम वैष्णवं वैष्णवोत्तमैः ।

महाधीनपदश्लोऽपि यः पठेदात्मचिन्तकः ॥ ३२ ॥

आनन्दूपूरितस्तूर्णं लभेद् मोक्षं स साधकः ।

गन्धाष्टकेन विलिखेद्रवौ भूर्जे जपन्मनुम् ॥ ३३ ॥

पीतल्लत्रेण संवेष्ट्य सौवर्णेनाथ वेष्टयेत् ।

धारयेद्दुटिकां मूर्ध्नि लक्ष्मीनारायणं सरन् ॥ ३४ ॥

रणे रिपून् विजित्पाशु कल्प्याणी गृहमाविशेत् ।

वन्द्या वा काकवन्ध्या वा मृतवत्सा च याङ्गना ॥ ३५ ॥

सा वधीयान् कण्ठदेशे लभेत् पुत्रांधिरायुषः ।

गुरूपदेशतो धृत्वा गुरुं ध्यात्वा महुं जपन् ॥ ३६ ॥

वर्णलक्ष्मणपुरश्चर्याफलमाप्नोति साधकः ।

बहुनोक्तेन किं देवि कवचस्यास्य पार्वति ॥ ३७ ॥

विनानेन न मिद्धिः स्यान्मन्त्रस्यास्य महेश्वरि ।

सर्वागमरहस्याढ्यं तच्चात् तच्चं परात् परम् ॥ ३८ ॥

अभङ्गाय न दातव्यं कुचैलाय दुरात्मने ।
 दीचिताय कुलीनाय स्वाशिष्याय भहात्मने ॥ ३६ ॥
 महाचीनपदस्थाय दातव्यं कवचोचमम् ।
 गुह्यं गोप्यं महादेवि लक्ष्मीनारायणप्रियम् ।
 वज्रपञ्जरकं वर्म गोपनीयं स्वयोनिवद् ॥ ४० ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये लक्ष्मीनारायण-
 कवचनिरूपणमष्टाविंशः पटलः ॥ ३८ ॥

अथ

एकोनचत्वारिंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना कथयिष्यामि विद्यां साहस्रनामिकीम् ।
 भोगदां मोक्षदां लोके लक्ष्मीनारायणस्य वै ॥ १ ॥

श्रीमैरवी ।

भगवन् कृष्णाम्भोधे लक्ष्मीनारायणस्य मे ।
 भोगापवर्गदं दिव्यं वद नामसहस्रकम् ॥ २ ॥
 सर्वमश्रमयं तप्यं सर्वपूजाफलप्रदम् ।

सर्वागमरहस्याढ्यं सर्वदेवैकवन्दितम् ॥ ३ ॥

श्रीमैत्रव उवाच ।

एतद्रहस्यं परमं मन्त्रनामसहस्रकम् ।

लक्ष्मीनारायणस्येष्टं सर्वस्यं तच्चतो मम ॥ ४ ॥

गुह्यं गोप्यतमं देवि सुखदं धर्मवर्धनम् ।

लक्ष्मीसंयननं लोके परत्र परमार्थदम् ॥ ५ ॥

महाचीनपदम्यानां कौलिकानामभीष्टदम् ।

उपपातकपापानां शमनं दमकारकम् ॥ ६ ॥

सर्वतीर्थफलोद्भक्तं सर्वयज्ञफलप्रदम् ।

सर्वदेवस्तुतं साध्यं चतुर्वर्गफलप्रदम् ॥ ७ ॥

अवाच्यं मार्गहीनानामश्रव्यं दुष्टचेतसाम् ।

वैष्णवः कौलिकश्चेष्टः पठेन्नामसहस्रकम् ।

गुरुपदेशतो देवि सर्वसिद्धिमवाप्नुयात् ॥ ८ ॥

अस्य श्रीलक्ष्मीनारायणसहस्रनामपाठस्य , श्रीशिव ऋषिः , गिष्टुश्चन्द्रः , श्रीलक्ष्मीनारायणो देवता , श्रीं श्रीजं , ह्रीं शक्तिः , ॐ कीलकं , धर्मार्थकाममोक्षार्थं सहस्रनामपाठे विनियोगः । ध्यानम्—

वेदानुद्धरते जगन्ति वहते भूगोलैर्मुद्दिभ्रते

दैत्यान् दारयते बलिं छलयते चत्रचयं कूर्धते ।

पौलस्त्यं जयते इलं कलयते कारुण्यमातन्वते

म्लेच्छान् मूर्च्छयते दशाकृतिकृते कृष्णाय तुभ्यं नमः ॥

उल्लङ्घीविष्णुरीशानो लक्ष्मीकान्तो विनायकः ।

विश्वम्भरो विश्वनाथो विश्वदृविश्वददनः ॥ १ ॥

लक्ष्मीराजो महात्मा च परमात्मा परापरः ।

अपारविभवो भव्यो भवभूतिमयो भवः ॥ २ ॥

लक्ष्मीधरो महोन्नचमीदेवो लक्ष्मीभवोत्तमः ।
 लक्ष्मीधराधरो लक्ष्मीधाराधरसमद्युतिः ॥ ३ ॥
 विशुतो विक्रलो व्यग्रो ७ विलासी गीतवज्रभः ।
 विद्याधरभियो विद्यावादी विद्याविशारदः ॥ ४ ॥
 पट्टभृत् पाटलद्योतः पीतपट्टधरो भगः ।
 माग्यवान् भोगदो भार्गो भृगुमावविवर्धनः ॥ ५ ॥
 लक्ष्मीकौलेश्वरो लक्ष्मीगुह्यो लक्ष्मीविभावसुः ।
 लक्ष्मीवीरेश्वरो लक्ष्मीधन्यो लक्ष्मीविभाकरः ॥ ६ ॥
 अचिन्त्यो नित्यसंयोगी संयमी यमभीतिहृत् ।
 यामिनीशप्रियकरो राहुध्वंसी विपापहः ॥ ७ ॥
 धीरो भ्रमहरो भीमो भीमास्यो भीमवज्रभः ।
 हारकङ्कणभूषाढ्यो मौलिमान् नृपूराञ्जितः ॥ ८ ॥
 किङ्किणीरवसन्तुष्टो चंशीवादनतत्परः ।
 स्थाणुरूपधरगतिधारुवक्तो जयी नयी ॥ ९ ॥
 लक्ष्मीविनयबाल्लक्ष्मीजयबाल्ललिताकृतिः ।
 लक्ष्मीनेत्रवशी लक्ष्मीहासवश्यो विनर्तकः ॥ १० ॥
 नाट्यप्रियो नटो नन्दी सर्ववित् सर्वसारभृत् ।
 वासवो गोप्यमार्गैष्टो वैष्णवाचारतत्परः ॥ ११ ॥
 आत्मा परात्मा ज्ञानात्मा लोकाध्यक्षः सुरेश्वरः ।
 सत्यः स्तुत्यः शुचिर्नित्यो नित्यात्मा नित्यदर्शनः ॥ १२ ॥
 पञ्चनादमयोऽनन्तः पञ्चमाचारवज्रभः ।
 पञ्चमस्वरमङ्गीतः कीर्तिदो मोहनाशनः ॥ १३ ॥

लक्ष्मीपरः पुमोल्लक्ष्मीशक्तिभृद् भक्तितोषितः ।
 लक्ष्मीयोगीश्वरो' लक्ष्मीयोगदो भोगिनायकः ॥ १४ ॥
 लक्ष्मीलोकेश्वरो लक्ष्मीवसुर्लक्ष्मीमनोहरः ।
 अचिन्त्यमहिमा(१००)ऽचिन्त्यगरिमा घोरनिखनः ॥ १५ ॥
सुखी सुखप्रदो दिव्यरूपो देवेश्वरेश्वरः ।
 कामदेवो वैद्यवैद्यो' वेदविद् वेदनायकः ॥ १६ ॥
 ऋषूपः सामगीतज्ञो यजुर्यज्ञभुजां-पतिः ।
 याज्ञिको यमिनां-त्राता त्रिलोकजनकोऽजरः ॥ १७ ॥
 कामप्रदः कामिवरः कमनीयाकृतिः कुरुः ।
 लक्ष्मीपृथुर्वसुप्रीतो लक्ष्मीश्रीदः श्रियःपतिः ॥ १८ ॥
 लक्ष्मीकामो लक्ष्मणेशो लक्ष्मीरामोऽतिसुन्दरः ।
 अनिर्वर्तो च निःसङ्गो निर्भयो निरुपद्रवः ॥ १९ ॥
 निराभामो निराधारो निर्लेपो निरहङ्कृतिः ।
 निराश्रयो निर्गुणश्च गुणातीतो गणेश्वरः ॥ २० ॥
 ब्रह्मन्वृणो ब्रह्मज्ञो बृंहणो ब्रह्मवर्धनः ।
 महाऋतुर्यज्ञवपुर्वराहो यज्ञनायकः ॥ २१ ॥
 महारुद्रो महादेवो माधवो मधुसूदनः ।
 लक्ष्मीनिरञ्जनो लक्ष्मीसिद्धिदः सिद्धिवर्धनः ॥ २२ ॥
 लक्ष्मीश्रीवत्सवत्साश्च लक्ष्मीकौस्तुभभूषितः ।
 सर्वलोकधरो दान्तो दन्तिदन्तापुधो दमी ॥ २३ ॥
 अग्रमेयगातिः शांतः शमी कामी कृतागमः ।
 महाकर्मा महाचीनो मकारशिवपूजितः ॥ २४ ॥
 वाममार्गरमोद्विह्वः सर्वाचारैकमध्यगः ।

मांसाहारी नित्यसङ्गी मीनासवरसाकुलः ॥ २५ ॥
 सृद्राप्रियो रतानन्दरतो रतिपतिप्रियः ।
 अघोरदेवो दैत्यारिर्जितदेवो दिवाकरः ॥ २६ ॥
 निशानाथोऽमृतमयो नवग्रहसमर्चितः ।
 सत्स्वरूपो विरूपाक्षो विभाकरशतप्रभः ॥ २७ ॥
निग्रहो विग्रही वामो वारांनिधिनिवासकः ।
 पीनबाहुः स्थूलपादो दीर्घचञ्चुरलंभुजः ॥ २८ ॥
 पादारामितक्रमातीतः सत्यसन्धः सनातनः ।
 लक्ष्मीसनातनो लक्ष्मीधर्माध्यक्षो धनेश्वरः ॥ २९ ॥
 लक्ष्मीधनप्रदो (२००) लक्ष्मीधर्मभागी च धर्मवान् ।
 वीरहा पुण्डरीकाक्षः पद्मनाभो जगत्प्रभुः ॥ ३० ॥
 पद्मासनो ब्रह्ममयो विसर्पी विगतक्षयः ।
 समानः समदृष्टिश्च विषमो विषमेक्षुः ॥ ३१ ॥
 चतुर्मूर्तिस्त्रिमूर्तिश्च चिन्तितश्चिञ्चिणीपतिः ।
 सहस्रबाहुः चण्डेशो ब्राह्मणो बणिजां पतिः ॥ ३२ ॥
 सर्वन्यायी सर्वमुखः सर्वमध्यगतः सखा ।
 चक्रार्चितो नक्रपतिर्वह्ण्यः शक्रसोदरः ॥ ३३ ॥
 दर्पहा सर्पशयनः सर्पाशनेपरप्रदः - ।
 अमाती मानदो मान्यो मानवेन्द्रो मनूतमः ॥ ३४ ॥
 मनुवरयोऽमराध्यक्षो लक्ष्यो लोकैकरक्षकः ।
शोकहा दुर्गमो दृप्तो बलिहा कलिनाशनः ॥ ३५ ॥
 शुभाह्नो मदिराक्षीचः शुभकृत् शोभनाकृतिः ।
 अतिधिस्तिथिनाथश्च नक्षत्रपरिवेषगः ॥ ३६ ॥

चतुर्बाहुंश्चतुःश्रोत्रो विश्रवा विलयप्रदः ।
 प्रलयान्तकरः प्राज्यो जननीजनकप्रियः ॥ ३७ ॥
 यशस्वी श्रीधरः शान्तः शङ्काशतविनाशकः ।
 अक्रूरवरदः क्रूरः कीरवाग् गणनायकः ॥ ३८ ॥
 सुवर्णमुकुटो मारो मारसर्मणिभूषणः ।
 माश्रिको मञ्जुलो मश्री माश्रिकेष्टवरप्रदः ॥ ३९ ॥
 लक्ष्मीवितर्कवाँल्लक्ष्मीसुन्दरो बन्धुरोऽभयः ।
 अर्जितः सुखितस्वारस्तार्क्ष्यः कार्तवीर्यकः ॥ ४० ॥
 लक्ष्मीपद्मधरो लक्ष्मीचन्द्रहासो विकल्पनः ।
 लक्ष्मीगोवर्धनधरो लक्ष्मीकम्बुधरो विराट् ॥ ४१ ॥
 स्कन्दाश्रयो रिपुध्वंसी देवसेनाधिनायकः ।
 अनुकूलोऽनुकूटश्च सानुमान् सोमसुन्दरः ॥ ४२ ॥
 तामसः साच्चिकः सभ्यः (३००) सोमराजो मरीचिमान् ।
 अर्चिष्मान् विकलः कुन्धकल्पः सजनपोषकः ॥ ४३ ॥
 विराजो वामनो वेणुर्वानरो वारिवाहनः ।
 वान्मीकिवरदो वन्दी वन्धो बन्धूकसन्निभः ॥ ४४ ॥
 वर्णेश्वरो वर्णमाली वनमालातिसुन्दरः ।
 भृगुर्माखद्वष्टुर्मोक्षा कर्ता हर्ता शतक्रतुः ॥ ४५ ॥
 अतुन्यः कोमलः कोपी रमणो मणिकुण्डलः ।
 लक्ष्मीकेयूरवाँल्लक्ष्मीमणिदामविराजितः ॥ ४६ ॥
 लक्ष्मीनूपूरवाँल्लक्ष्मीपुष्कामान्यत्रिभूषणः ।
 लक्ष्मीगोघातुलित्राणो लक्ष्मीसौवर्णकङ्कणः ॥ ४७ ॥
 लक्ष्मीविराजितो लक्ष्मीविप्रिधाभरणोज्ज्वलः ।

ककारादिषकारान्तविद्याभूषणभूपितः ॥ ४८ ॥

अकाराद्यवरस्फीतो निःशेषस्वरमण्डितः ।

वर्णमान्यो महाविद्यामातृकाक्षरतत्त्ववान् ॥ ४९ ॥

लक्ष्मीकामेश्वरो लक्ष्मीकामुको निर्जरेश्वरः ।

कलावान् कीर्तिमान् कृतः कुम्भाण्डप्राणहारकः ॥ ५० ॥

केशान्तकः कालसूत्र कारकः कष्टहा कठी ।

क्रीतः कुञ्जः कम्बुधरः कलकण्ठः कुलालकः ॥ ५१ ॥

कुलाध्यक्षः कुलाचारी कुलाकुलपदारचितः ।

करञ्जकः कर्तरीशः कनकः कर्तरीकरः ॥ ५२ ॥

कलङ्करहितः कोकः कोकशोकनिवर्हणः ।

कपिलः कलशी कोलः कालिकः कुलमानसः ॥ ५३ ॥

लक्ष्मीकुलाकुलो लक्ष्मीकुलजः कर्मवर्धनः ।

लक्ष्मीकाशीश्वरो लक्ष्मीनवनायविनायकः ॥ ५४ ॥

लक्ष्मीकनिष्ठो निष्पिष्टो लक्ष्मीशोगीन्द्रयोगदः ।

खपरः खेचरः खेटः खगगामी खलान्तकः ॥ ५५ ॥

खरूपः खगरूपश्च खनित्रः खेटनापकः ।

खगायुधः खण्डधारी खञ्जनेद्यभञ्जनः ॥ ५६ ॥

खरध्वंसी खरारावः खर्बुराकारभीषणः ।

खंसटोलः खगगतिः खेचरेश्वरसेवितः ॥ ५७ ॥

खेचरीगणसेव्यश्च खण्डगुद्रानियमितः ।

खङ्गवन्तः खङ्गपालः खेतः खवर्णभूषणः (४००) ॥ ५८ ॥

लक्ष्मीखेशः खोकरूपो लक्ष्मीभास्वरमूर्तिमान् ।

लक्ष्मीखट्वाङ्गभृङ्गलक्ष्मीखेचरः खारमलेपितः ॥ ५९ ॥

लक्ष्मीचितामिनिलयो लक्ष्मीभस्मीकृतानलः ।

लक्ष्मीभूतिप्रदो लक्ष्मीज्योतिष्मान् गाधराश्रितः ॥ ६० ॥

लक्ष्मीगीतः स्वरालापी गोपतिर्गोकुलेश्वरः ।

गङ्गाधरमियो गोष्ठी गोपालो गन्धवर्धनः ॥ ६१ ॥

गन्धवाहप्रियो गीतो गीतिज्ञो गीतलालसः ।

गुञ्जाहारप्रियो गण्डी गुरुर्गोवाहनोऽगर्दः ॥ ६२ ॥

गाम्भीर्यवान् गुरुतरो गुरुशब्दविवर्धनः ।

गुरुभक्तिमियो गोलो गण्डशैलनिवासकः ॥ ६३ ॥

गर्जन्नादो गोत्रपतिर्गोलमार्गप्रियोऽङ्गवान् ।

निरङ्गो गजवक्त्रेशो गणनायकनायकः ॥ ६४ ॥

गन्धर्वनाथवरदो गगनेचरपूजितः ।

गर्महीनो गर्मवाही गुणेषो गुणसागरः ॥ ६५ ॥

गुणातीतवपुर्गुणयो गुप्तमार्गप्रवर्तकः ।

गुप्तमन्त्रप्रियो गोप्यो गुह्यो गुह्यकवल्गवः ॥ ६६ ॥

गोपीतो गिरिनाथश्च गिरिधारी जगन्निधिः ।

लक्ष्मीप्रियः प्रियः प्रीतो लक्ष्मीगरुडवाहनः ॥ ६७ ॥

लक्ष्मीकपोतनिलयो लक्ष्मीकल्पद्रुमो रविः ।

लक्ष्मीसन्तानकः सारो लक्ष्मीसारो लतापतिः ॥ ६८ ॥

लक्ष्मीप्राप्तोऽसुलक्ष्मा च लक्ष्मीसागरनन्दनः ।

घृणी घृणिमयो घृष्टो घुसृणारङ्ग ईश्वरः ॥ ६९ ॥

घृणामयोऽवहर्ता च घृणिनाथो घवर्णभारु ।

लक्ष्मीचिन्तामणिः सार्धुर्लक्ष्मीवीरो वरोत्तमः ।' ७० ॥

लक्ष्मीचतुर्भुजो लक्ष्मीविश्वनाथो विनायकः ।

हवर्णोऽनन्तरूपश्च जानुज्ञो डोणरूपवान् ॥ ७१ ॥

। 'गव.' क. घ. 'गमः' घ. ड. पाठः । २ 'लक्ष्मीचिन्तामणिमलः' ग. पाठः ।

। 'दागतरूपश्च डोणरु' क. पाठः ।

जगन्नायो जगद्भर्ता जगत्कर्ता जगत्स्थितिः ॥ ८३ ॥

जगत्त्रयकरो जेता जगतां पतिरुत्तमः ।

जगत्स्वामी जगद्धाता जगत्संहारकारकः ॥ ८४ ॥

जीवात्मा परमात्मा च जगद्भूतिप्रदो भवः ।

जगद्गुणी जगत्स्तुत्यो जगदानन्ददायकः ॥ ८५ ॥

जगत्सन्तोषभूतात्मा जगत्क्रोधदयान्वितः ।

जगद्दीप्तिकरो वेदोपासितो जगदीश्वरः ॥ ८६ ॥

जवीं जवान्वितो जारो जगदाहम्बरप्रदः ।

जगत्सेव्यो जगत्प्रीतो जगदिष्टो जगन्मयः ॥ ८७ ॥

जृम्भणो जटिलो जीवो जम्भारातिवरप्रदः ।

जामाता जलधेर्जान्तो जटामुकुटमण्डितः ॥ ८८ ॥

जितारिर्जयदोऽज्ञेयो जयकृद्दीरतापनः ।

लक्ष्मीकुचतटासीनो लक्ष्मीनयनगोचरः ॥ ८९ ॥

भ्रूलरीभोत्कृतो भ्राडी भ्रूण्डी शण्ठप्रतापनः ।

भ्राङ्गारी भ्रङ्गतिर्भिद्गीरवो भ्राङ्गारिनूपुरः ॥ ९० ॥

लक्ष्मीवरो (६००) महालक्ष्मीसेवितो देववन्दितः ।

अकारो अरलो अशो अवर्णामृतरूपवान् ॥ ९१ ॥

लक्ष्मीस्वभूः स्वर्गपतिर्लक्ष्मीवन्यो विधुन्तुदः ।

टैकारो टङ्कहस्तश्च टान्तष्टीत्कारकूजितः ॥ ९२ ॥

लक्ष्मीदेवो देवदेवो लक्ष्मीदान्तः कृपानिधिः ।

ठकुरो ठालको ठास्यो ठवर्णसुपमानिधिः ॥ ९३ ॥

लक्ष्मीविधुर्वितर्काख्यो वैनतेयध्वजो ध्वजः ।

डमरुडामरेशानो डकाराक्षरमण्डितः ॥ ९४ ॥

१ 'प्राता' क पाठः । २ 'प्रादरो' क पाठः । ३ 'उकारो' क. 'अकारो' ख, पाठः ।
४ 'सक' क ख, पाठः ।

लक्ष्मीपतिः पावराङ्गो लक्ष्मीनायकनायकः ।
 ढकारवाग् ढकमेधो ढकासुरनिघ्नदः ॥ ९५ ॥
लक्ष्मीजेता जयकरो लक्ष्मीशो लम्बमूर्धजः ।
 लक्ष्मीजगत्स्वितिल्लक्ष्मीशौरिल्लक्ष्मीगदाधरः ॥ ९६ ॥
 खान्तो खदर्शको खेशो खषर्णामृतसाधितः ।
 लक्ष्मीदामोदरो लक्ष्मीप्राणो लक्ष्मीरथाङ्गभृत् ॥ ९७ ॥
 तुन्योऽतुन्यो महातुन्यचित्तस्तारार्थमण्डितः ।
वोतुलस्तुलसीनाथस्तम्भो मञ्जनायकः ॥ ९८ ॥
 तपःफलप्रदस्ताम्ररूपोऽतुलपराक्रमः ।
 तुटिरूपस्तुटिगतिस्तपस्वी तापसप्रियः ॥ ९९ ॥
 तुहिनांशुस्तुहिनजस्तुषारकरशोभितः ।
 तुरीसेव्यस्तुलामश्व तकाराधरमण्डनः ॥ १०० ॥
 लक्ष्मीशङ्खापुधो लक्ष्मीनन्दकेशस्तवर्णभृत् ।
स्यविरः स्थूलगात्रश्च स्याणुसेव्यस्वशन्दकृत् ॥ १०१ ॥
 स्यालीरसप्रियो स्थूलः स्यकारेश्वर ईश्वरः ।
 लक्ष्मीजीवेश्वरो लक्ष्मीधरो लक्ष्मीनृसिंहकः ॥ १०२ ॥
 दयावान् द्युपतिर्दघो द्यूतो दम्भविचर्जितः ।
 दारिद्र्यहा दुःखहर्ता दीर्माग्यघण्टकृत् दयी ॥ १०२ ॥
दीनो दीनप्रभुर्दम्भी दयितोदयवाञ्छकः ।
 दानकृत् दातृफलदो दनुजेन्द्रक्षयङ्करः ॥ १०३ ॥
 दैत्यहा दैत्यदर्पघ्नो दर्पवादिघ्नयंकरः ।
 दारप्रियो दीर्घनखो दुष्टासुरनिघ्नदः ॥ १०४ ॥
देवदेवो यशोवन्द्यो दकाराधरमण्डितः (७००) ।
 लक्ष्मीदगाकरो लक्ष्मीदेवो लक्ष्मीदयानिधिः ॥ १०५ ॥

धनदो धनकृद्ग्रन्थो धनदेशो धनप्रदः ।
 धृतिमान् धर्मवान् धर्मी धर्मकर्मविचक्षणः ॥ १०६ ॥
 धर्माध्यक्षो धनाध्यक्षो धवलो धैर्यवान् धनी ।
 धीरो धैर्यकरो धर्मदक्षो धनदपूजितः ॥ १०७ ॥
 लक्ष्मीधनी महालक्ष्मीधनो लक्ष्मीमनोभवः ।
नवीनो नूतनो नम्रो नटनो नाट्यतोषितः ॥ १०८ ॥
 नगो नागनगश्रेष्ठो नृगम्यो नागमण्डनः ।
नृसिंहो नृवरोऽनन्तो नरनारायणो नवः ॥ १०९ ॥
 नागराजो नागपतिर्नागान्तकध्वजोऽनलः ।
 नगारूढो निम्ननाभिर्नन्दिसेव्यो नटेश्वरः ॥ ११० ॥
 नलिनाक्षो नृबन्धोऽपि नायको नागनायकः ।
 नर्मदातीरक्रीडाकृत्त्रलिनीपतिलोचनः ॥ १११ ॥
नरेशो नृपपूज्यश्च नागशार्थी नगोत्तमः ।
 नारायणो निष्कलङ्को नवर्णाकृतिरात्मवान् ॥ ११२ ॥
 लक्ष्मीनागो नगधरो लक्ष्मीनाथो नरूपवान् ।
 पुष्पप्रियः पुष्पशय्याशयानः पुष्पशेखरः ॥ ११३ ॥
 पुष्पधन्वा प्रद्युम्नश्च पुष्पेषुपुष्पपूजितः ।
 पूज्यः पवित्रं परमं परमेष्ठी पितामहः ॥ ११४ ॥
परं पदं परं पुण्यं परमापुः परात्परः ।
 पारावारसुताभर्ता परमेशः परं महः ॥ ११५ ॥
 पुण्यपदः- पुण्यकृत् पूतः पुराणागमपूजितः ।
 पुराणपुरुषः पीनः पीनवषा भित्तेन्द्रियः ॥ ११६ ॥
 पीतवासाः पीतमालः पीतवर्णः पराङ्मुखाः ।

रेवतीरमणो राकापतिः सर्वकलाधरः ॥ १२९ ॥
 लक्ष्मीरामो महालक्ष्मीराजा लक्ष्मीत्रिविक्रमः ।
 लाक्षाहणो लीतराक्षो लक्ष्मिहो लतापतिः ॥ १३० ॥
 लङ्केशो लासिको लान्तो लम्बोदरप्रियः परः ।
 लक्ष्मीलीनोऽलिद्वर्णश्च लकाराकार ईश्वरः ॥ १३१ ॥
 वान्तदो वारसेनानीर्वराहो विग्रही विराद् ।
 विष्णुर्वसुन्धरानाथो वसुदो वसुधाधिपः ॥ १३२ ॥
 वागीश्वरो वेणुहस्तो वेतालो विरसो विपत् ।
 विद्वान् विशालनयनो विकारोऽविकृतिः पुमान् ॥ १३३ ॥

सप्तस्वरमयः सप्तपातालतलवासकः ।
 साच्चिकः सच्चसंपन्नः समस्तदुरितापहः ॥ १४१ ॥
 समस्तरिपुविध्वंसी समस्तासुरघातनः ।
 समस्तपातकध्वंसी समस्तसुरवन्दितः ॥ १४२ ॥
 लक्ष्मीसनातनो लक्ष्मीसनकः साधुपूजितः ।
 हरिर्हरो हरिहरो हाटकेशो हटापहः ॥ १४३ ॥
 हरिद्रवर्णो हसितो हारी हरितलोचनः ।
 लक्ष्मीहरिर्हृषीकेशो लक्ष्मीद्वारधरोऽनघः ॥ १४४ ॥
 लक्ष्मी लक्ष्मापतिः लक्ष्मा लक्ष्मेशश्च लक्ष्मणभ्रातृ ।
लक्ष्मणकृत लक्ष्मणदानाथः लक्ष्मणान् लक्ष्मितासुरः ॥ १४५ ॥
 लक्ष्मीलक्ष्मापुत्रो लक्ष्मीलक्ष्मा लक्ष्मीलक्ष्मणभ्रातृ ।
 अनन्तोऽनन्तपूज्यश्चाप्यादिरादित्यसंनिभः ॥ १४६ ॥
इन्दिरावल्लभो देव ईश्वरश्चोपरूपवान् ।
 उष्मोज्ज्वलोऽपि ऋणहा ऋकारोज्ज्वलमातृकः ॥ १४७ ॥
 लक्ष्मणवर्णो लृकार एनवर्णसमन्वितः ।
 ऐश्वर्यसहितश्चोष्ठस्तथोन्मत्तस्वरार्चितः ॥ १४८ ॥
 अकारश्चैवमःकारस्वरूपः स्वरभूषितः ।
 ओङ्कीर्त्तः कीर्त्तितो लक्ष्मीनारायणः शिवः (१०००) ॥ १४९ ॥
 इति मन्त्रमयं नाम्नां सरसं तच्चमुत्तमम् ।
 अकारादिचकारान्त-विद्यानिलपमीश्वरि ॥ १५० ॥
 सर्वतीर्थमयं सर्वदेवदानवपूजितम् ।
 अश्वमेधमहत्साणि वाज्रिपेयस्य कोटयः ॥ १५१ ॥
 चान्द्रायणापुत्रं देवि महादानान्यनेकराः ।

रेवतीरमणो राकापतिः सर्वकलाधरः ॥ १२६ ॥
 लक्ष्मीरामो महालक्ष्मीराजा लक्ष्मीत्रिविक्रमः ।
 लाक्षाण्यो लीतराघो ललस्त्रिहो लतापतिः ॥ १३० ॥
 लङ्केशो लासिको लान्तो लम्बोदरप्रियः परः ।
 लक्ष्मीलीनोऽलिवर्णश्च लकाराकार ईश्वरः ॥ १३१ ॥
 बान्तदो वारसेनानीर्वराहो विग्रही विराट् ।
 विष्णुर्वसुन्धरानाथो वसुदो वसुधाधिपः ॥ १३२ ॥
 वागीश्वरो वेणुहस्तो वेतालो विरसो वियत् ।
 विद्वान् विशालनयनो विकारोऽविकृतिः पुमान् ॥ १३३ ॥
 वितर्की (६००) विनयी द्विधाराजमान्यो विचारकः ।
 बाम्नी बानीरमूलस्थो वाचाष्टो वीरनायकः ॥ १३४ ॥
 लक्ष्मीवराहो वीरेशो लक्ष्मीवीरो वनेचरः ।
 शङ्करः श्रीधरः श्रीलः श्रीमी शीतांशुशीतलः ॥ १३५ ॥
 शशिमौलिः शरत्नागः शम्भुः शङ्कनिमूदनः ।
 शक्रः शत्रुचयकरः शत्रुकालकरः शिवः ॥ १३६ ॥
 लक्ष्मीशिवः श्रीपतिः श्रीवरो लक्ष्मीशिवप्रदः ।
 षोडशस्वरूपश्च षोडशार्णविभूषणः ॥ १३७ ॥
 षडङ्गविद्यावेत्ता च षकाराक्षरभूषितः ।
 लक्ष्मीषडङ्गधारी च लक्ष्मीषोडशवर्णभृत् ॥ १३८ ॥
 सुन्दरः स्वर्गवसतिः सर्वेशः सर्वतोमुखः ।
 सप्तसप्तिः सदाचारः साधुः साधुजनप्रियः ॥ १३९ ॥
 सरमः सरलः सालः सुखी सुखविर्धनः ।
 सप्तद्वीपवतीनाथः सप्तसागरनायकः ॥ १४० ॥

सप्तस्वरमयः सप्तपातालतलवासकः ।

साच्चिकः सच्चसंपन्नः समस्तदुरितापहः ॥ १४१ ॥

समत्तारिपुविध्वंसी समस्तासुरघातनः ।

समस्तपातकध्वंसी समस्तसुरवन्दितः ॥ १४२ ॥

लक्ष्मीसनातनो लक्ष्मीसनकः साधुपूजितः ।

हारेर्दरो हरिहरो हाटकेशो हृदापहः ॥ १४३ ॥

हरिद्रवणो हसितो हारी हरितलोचनः ।

लक्ष्मीहरिर्हृषीकेशो लक्ष्मीदारधरोऽनघः ॥ १४४ ॥

क्ष्मी क्षमापतिः क्षत्ता क्षमेशश्च क्षवर्यभाक् ।

क्षणकृद् क्षणदानाथः क्षमावान् क्षुभितासुरः ॥ १४५ ॥

लक्ष्मीक्षमापुतो लक्ष्मीक्षत्ता लक्ष्मीक्षवर्यभृद् ।

अनन्तोऽनन्तपूज्यश्चाप्यादिरादित्यसंनिभः ॥ १४६ ॥

इन्दिरावल्लभो देव ईश्वरश्चोप्ररूपवान् ।

उष्मोज्ज्वलोऽपि ऋषहा ऋकारोज्ज्वलमातृकः ॥ १४७ ॥

लृवर्यवर्णो लृकार एनवर्यसमन्वितः ।

ऐश्वर्यसाहितश्चोपुन्तर्धान्मत्तस्वरार्चितः ॥ १४८ ॥

अंकारयैवमःकारस्वरूपः स्वरभूषितः ।

ओंह्रींह्रिसौः ह्रींश्रींदेवो लक्ष्मीनारायणः शिवः (१०००) ॥१४९॥

इति मन्त्रमयं नाम्ना सहस्रं तत्त्वमुत्तमम् ।

अकारादिचकारान्त-विद्यानिलयमीश्वरि ॥ १५० ॥

सर्वतीर्थमयं सर्वदेवदानपूजितम् ।

अधमधमहस्तायि वाज्रिपदस्य कोटयः ॥ १५१ ॥

चान्द्रायणायुतं देवि महादानान्यनेकशः ।

मन्त्रनामसहस्रस्य कलां नार्थन्ति षोडशीम् ॥ १५२ ॥
 अर्धरात्रे पठेद्दीरः शक्तिचक्षुःस्थितः शनैः ।
 स्वप्ने लक्ष्मीप्रियं देवं वरदं सोऽपि पश्यति ॥ १५३ ॥
 महाचीनार्चनं कृत्वा पठेद्दीरार्चने सकृत् ।
 शतवर्षसहस्राणि पूजायाः फलमाप्नुयात् ॥ १५४ ॥
 एकवारं पठेद्यस्तु संपूज्य गुरुमंनिधौ ।
 स भवेत् साधकः श्रीमान् परत्र त्रिदिवं व्रजेत् ॥ १५५ ॥
 पुण्यदं वरदं नुत्यं तीर्थसाधनमुत्तमम् ।
 योगिनां योगदं पूज्यं भोगिनां भोगवर्धनम् ॥ १५६ ॥
 रोगिणां रोगशमनं सर्वदुष्कृतनाशनम् ।
 वैष्णवानां प्रियतरं मुक्कानां परमार्थदम् ॥ १५७ ॥
 अदातव्यमश्रोतव्यमन्यशिष्याय पार्वति ।
 विना दानं न गृहीयान्न दद्याद् दक्षिणां विना ॥ १५८ ॥
 दत्त्वा गृहीत्वाप्युभयोः सिद्धिहानिर्भवेद् ध्रुवम् ।
 इदं नामसहस्रं तु लक्ष्मीनारायणस्य ते ।
 तव भक्त्या मयाख्यातं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ १५९ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीवैद्यीरहस्ये लक्ष्मीनारायणसहस्रनाम-
 निरूपणमेकोनत्र्यारिंशः पटलः ॥ ३६ ॥

अथ

चत्वारिंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अथाहं तत्त्वसर्वस्य रहस्यं परमार्थदम् ।

मन्त्रस्तोत्रं प्रवक्ष्यामि लक्ष्मीनारायणस्य वै ॥ १ ॥

पञ्चमाङ्गं महादेवि परमार्थप्रकाशकम् ।

चतुर्वेदागमस्तुत्यं भोगमोक्षैककारणम् ॥ २ ॥

गुह्यं गुप्ततरं तत्त्वं मन्त्रराजस्य पार्वति ।

कौलिकानां सदा सचिदानन्दरसकारणम् ॥ ३ ॥

अस्य श्रीलक्ष्मीनारायणमन्त्रस्तोत्रराजस्य, शिव श्रुतिः, विष्णु स्मृतः
श्रीलक्ष्मीनारायणो देवता, श्री बीज, ह्रीं शक्तिः, श्री लीलाङ्क, भोगापवर्ग-
सिद्धयर्थे पाठे विनियोगः । ध्यानम्—

पूर्णेन्दुवदनं पीतवसनं कमलासनम् ।

लक्ष्म्या श्रितं चतुर्बाहुं लक्ष्मीनारायणं भजे ॥ ४ ॥

किरीटिनं कुण्डलहारमापिडवं

पद्मासनं श्याममुख चतुर्भुजम् ।

पीताम्बर शस्त्रगदाङ्घ्रिभङ्ग-

पाणिं पुराणं पुरुषं भजे विद्मः ॥ ५ ॥

प्रथमं यदि मानवो जपेद्भरिपादाम्बुजसेवनाङ्कुरः ।

दनुजान्तकपाम याति नूनं परमानन्दमभो गवत्सपः ॥ ६ ॥

परावीजं तुल्य यदि जपति जन्तुर्जपसुवि

सराक्रान्तः सार्वागमकुटिलमार्गोऽभिभवभवः ।

भवेत् कौलेशानः सकलरिपुदावाग्निजलदः

सुरस्त्रीभिः सार्धं सुरविटापिवाटीषु रमते ॥ ७ ॥

विबीजं यो महामन्त्रं जपेदानन्दनिर्भरः ।

आनन्दरूपो भविता लक्ष्मीनारायणप्रियः ॥ ८ ॥

विभूतिबीजं मनुराजतत्त्वं

जपेद्रतान्ते यदि कौलिकेन्द्रः ।

स याति देवासुरपूजिताङ्गिः

परं पदं सर्वसुरैरलभ्यम् ॥ ९ ॥

मात्रीजमन्तः परमार्थतत्त्वं

सर्वैकरूपं मनसा जपेद् यः ।

स कामिनीकामरश्मप्रवीणो

भवेदरीत्यामुरुदर्पहारी ॥ १० ॥

रमात्रीजं नामाक्षरपदमयं मन्त्रमुकुटं

जपेद्यो यन्नाग्रे हरिचरणपद्मापितमनाः ।

भवेद् भूभृन्मौलिस्फुरितमणिमालाशुनिवह-

प्रभाभास्वत्पादः स धरणिधरेन्द्रो विजयवान् ॥ ११ ॥

नारायणायेति जपेन्मजुं यो

रात्रौ प्रभाते परमार्थधीजम् ।

स वैरिदावामलवारिवाहो

भवेत् स गीर्भिर्गुरुगर्भहारी ॥ १२ ॥

विश्वं जपेद्यो हृदि विश्वसारं

विश्वम्भरध्यानपरः प्रभाते ।

साम्राज्यलक्ष्मीं स रिपून् विजित्य

लभेद् भुवि स्वर्गमतः परासुः ॥ १३ ॥

चतुरश्ररघुत्तपोडशार-वसुपत्राञ्चितकाश्रराधविन्दौ ।

कमलाधितमीश्वरं निविष्टं परमानन्दमयं भजाम्यनन्तम् ॥१४॥

इति मन्त्रमयं पठेत् स्ववं यो

हृदि नारायणवद्भ्रमं प्रभाते ।

कमला विमलाशयस्य तस्य

श्रुतिशीलस्य वशीभवत्यवश्यम् ॥ १५ ॥

इतीदं स्तोत्रमीशानि मूलमन्त्रमयं परम् ।

तव भक्त्या मयाख्यातं नचाख्येयं मुमुक्षुभिः ॥ १६ ॥

पञ्चाङ्गमिदमाद्यन्तं लक्ष्मीनारायणस्य ते ।

वर्णितं गोप्यमर्चाढ्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ १७ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् सर्वतच्चञ्ज सर्वलोकहितैरत ।

क्रीतास्मि भवतानेन कथनेनास्य शङ्कर ॥ १८ ॥

लक्ष्मीनारायणस्याद्य श्रुता पञ्चाङ्गमुत्तमम् ।

मयाप्तः परमानन्दो दास्यहं ते ब्रवीमि किम् ॥ १९ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

एतद्रहस्यमखिलं सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ।

वेदानालोड्य तन्नाथ देवि ते कथितं मया ॥ २० ॥

देवानां दुर्लभं तत्त्वं पञ्चाङ्ग वैष्णवार्चिते ।

रहस्यं सर्वलोकानां सर्वस्वं मम पार्वति ॥ २१ ॥

अमकाह्यमवज्ञव्यमदातव्यं दुरात्मने ।

देवं शिष्याय शान्ताय पुरुभक्तिप्रदाय च ॥ २२ ॥

दानशीलाय भक्ताय कौलमार्गरताय च ।

महाधीनपदस्याय वैष्णवाय महात्मने ॥ २३ ॥

दत्ता मूर्ति लभेद् देवि भक्तानां सुखदायिनीम् ।

इतीदं परमं तत्त्वं तत्त्वात्तत्त्वं परात्परम् ॥ २४ ॥
गोप्यं गुह्यं गोपनीयं चेत्याज्ञा पारमेश्वरी ।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये सप्तमीनारायण-
स्तघाख्यानं अत्यारिंशः पटलः ॥ ४० ॥

समाप्तं लक्ष्मीनारायणपञ्चाङ्गम् ।

अथ

एकचत्वारिंशः पटलः ।

मृत्युञ्जयपञ्चाङ्गम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

कैलासशिखरे रम्ये मणिमालातिभास्वरे ।
नानाद्रुमलताकीर्णे नानापुष्पोपशोभिते ॥ १ ॥
विचित्ररत्नखचित-शिलामण्डपमण्डिते ।
किन्नरीमधुरालाप-मुखरीकृतदिङ्मुखे ॥ २ ॥
भगवन्तमुमानाथमुपविष्टमुमाश्रितम् ।
ब्रह्मोपेन्द्रेन्द्रचन्द्रार्क-गुरुशुक्रसमन्वितम् ॥ ३ ॥
ब्रह्मार्पिवसुसिद्धौघ-गणगन्धर्वसेवितम् ।

चन्द्रार्धमुकुटोपेतं शूलखट्वाङ्गधारिणम् ॥ ४ ॥

वराभयकरं शान्तं कुन्तत्रायामिसंयुतम् ।

खड्गखेटकहस्तं च पाशतोमरकायुधम् ॥ ५ ॥

भिण्डिपालकरं प्रासपरिधायुधधारिणम् ।

गदाडमरुहस्तं च शतघ्नीचक्रमंयुतम् ॥ ६ ॥

अष्टादशभुजं देवं भूतिभूषितविग्रहम् ।

दिगम्बरं विशालाचं त्रिनेत्रं पञ्चवक्त्रकम् ॥ ७ ॥

आनन्दमृदितं विश्वं विश्वनायकमीश्वरम् ।

जपन्तं प्रहसन्तं च गौर्यालिङ्गितविग्रहम् ॥ ८ ॥

पद्मगाभरणोपेतं महादेवं महेश्वरम् ।

वदपद्मासनं शंभुं शरणागतवत्सलम् ॥ ९ ॥

प्रसन्नवदनं वृद्धा प्रणम्योत्थाय पार्वती ।

गिरा मधुरया देवं प्रोवाच परमेश्वरम् ॥ १० ॥

धीदेव्युवाच ।

मगवन् यः शिवो देवो महामृत्युञ्जयः ॥ ११ ॥

आदिनाथो जगत्त्राता दीवानायक ईश्वरः ॥ ११ ॥

यणितः प्राङ् महादेवो गुणातीतश्रिदीश्वरः ।

भवता तस्य देवस्य परब्रह्मस्वरूपिणः ॥ १२ ॥

पञ्चाङ्गं श्रोतुमिच्छामि वक्तुमर्हसि मे प्रभो ।

श्रीभैरव उवाच ।

परमेश्वरदेवस्य महामृत्युञ्जयस्य ते ।

भवत्या वक्ष्यामि पञ्चाङ्गं नाख्येयं यस्य कस्यचित् ॥ १३ ॥

पटलं पद्धतिं यर्म मन्त्रनामसहस्रकम् ।

स्तोत्रं पञ्चाङ्गभूतं च गोपयेद्यः स साधकः ॥ १४ ॥

तत्रादौ पटलं वक्ष्ये दीक्षानायकवल्लभम् ।

गुह्यं परमगुह्यं च गोप्तव्यं तु मुमुक्षुभिः ॥ १५ ॥

मन्त्रोद्धारं महादेवि दीक्षाफलविवृद्धये ।

दिव्यं सुखकरं साध्यं सिद्धं वक्ष्यामि सिद्धये ॥ १६ ॥

तारं हृद्भवतार्तिकं शिवशरन्मण्डकत्रीजं ततो

वाच्यं पालय पालयेति च पुनः शक्तिः शिवः शाक्तिकम् ।

हृज्जं तारकभूषणं दिग्दितस्त्वद्भक्तिहेतोर्मया

दीक्षानायकवल्लभो मनुरयं त्रैलोक्यचिन्तामणिः ॥ १७ ॥

नास्यान्तरायबाहुल्यं सिद्धसाधारिद्रूपणम् ।

न कायक्लेशदौर्बन्यं नाचारनिदमभ्रमः ॥ १८ ॥

न पञ्चदोषशङ्कापि नोत्तमर्णाधिमर्णकौ ।

केवलं परमानन्दवर्धनो रिपुमर्दनः ॥ १९ ॥

मन्त्रोऽयं मन्त्रराजेन्द्रो दीक्षाफलसुरद्रुमः ।

विना पुरस्क्रियामेष मन्त्रराजो न सिध्यति ॥ २० ॥

तस्मात् पुरस्क्रियाहेतोर्युक्तं संप्रार्थयेच्छिवे ।

गुरुहस्तेन यः कुर्यान्मन्त्रस्यास्य पुरस्क्रियाम् ॥ २१ ॥

तस्यायं मन्त्रराजेन्द्रो भवेत् कल्पद्रुमोपमः ।

वर्णलक्षं पुरश्चर्यां तदर्धं वा महेश्वरि ॥ २२ ॥

एकलक्षावधिं कुर्यान्नातो न्यूनं कदाचन ।

जपाद् दशांशतो होमस्त्वद्दशांशेन तर्पणम् ॥ २३ ॥

मार्जनं तद्दशांशेन तद्दशांशेन भोजनम् ।

एवं विधाय मन्त्रस्य पुरश्चर्यां च साधकः ॥ २४ ॥

गुरवे दक्षिणां दत्त्वा यथाविभवमीश्वरि ।

ततो जपो भवेद् देवि सर्वसिद्धिप्रदायकः ॥ २५ ॥

अन्यथा न भवेत् सिद्धिर्दीक्षायाः सुमनोरपि ।
 यन्त्रोद्धारविधिं वक्ष्ये देवदेवस्य पार्वति ॥ २६ ॥
 सर्वसंमोहनं दिव्यं सर्वाशापरिपूरकम् ।
 बिन्दुत्रिकोणपदकोण-वृत्ताष्टदलमण्डितम् ॥ २७ ॥
 वृत्तत्रयं धरासद्य श्रीचक्रं शैवमीरितम् ।
 लयाङ्गमस्य वक्ष्यामि यन्त्रराजस्य पार्वति ॥ २८ ॥
 यस्य भ्रवणमात्रेण दीक्षाफलमवाप्नुयात् ।
 इन्द्राद्या दश दिरूपालाः सायुधा भृशुदे शिवे ॥ २९ ॥
 दिव्यसिद्धौघमर्त्योषा गुरवोऽप्यारणत्रये ।
 असिताङ्गो रुक्मण्डकोपेशोन्मत्तभैरवाः ॥ ३० ॥
 कपालाशो भीषणाख्यः संहारेशोऽष्टमः शिवे ।
 पूजनीया वसुदले साधकैस्तु मुमुक्षुभिः ॥ ३१ ॥
 कालाग्निरुद्रं नेत्रेशं विश्वनाथं महेश्वरम् ।
 सद्योजातं वामदेवं पूजयेत् कामयोनिषु ॥ ३२ ॥
 कामेश्वरं महाकालं देवं स्वच्छन्दभैरवम् ।
 त्रिकोणे पूजयेद् देवि स्वाग्रेशानामिभागतः ॥ ३३ ॥
 बिन्दौ मृत्युञ्जयं देवं स्वशक्त्या सहितं शिवे ।
 अमृतेश्वरमीशानमीश्वरं भुवनेश्वरम् ॥ ३४ ॥
 त्रिखण्डा पाशमीशानि सुधाकलशमुत्तमम् ।
 मुक्ताचमूषं देवाङ्गे पूजयेत् साधकोत्तमः ॥ ३५ ॥
 सैषूष्य विधिवद् देवि गन्धाक्षतप्रघ्नकैः ।
 धूपदीपादिनैवेद्यैस्ताम्रूर्लरुद्रप्रचामरैः ॥ ३६ ॥
 लयाङ्गमिदमारूपातं सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ।
 सर्वसिद्धिप्रदं देवि गोपनीयं विशेषतः ॥ ३७ ॥
 मन्त्रस्यास्य महादेवि महाचम-पदादिकः ।

सकहोल श्रुतिरुद्रो गायत्री देवता तथा ॥ ३८ ॥
 महामृत्युञ्जयो रुद्रो महादेवोऽधिदेवता ।
 बीजं च प्रणवो देवि शक्तिर्हृज्जाख्यबीजकम् ॥ ३९ ॥
 कीलकं शरदीशानि दिग्बन्धोऽस्त्यस्त्रमीश्वरि ।
 चतुर्वर्गेषु विद्याया विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ४० ॥
 तारहृजशरद्वीजैः षड्दीर्घैः प्राण(न्याम)माचरेत् ।
 करपोर्हृदभादीनामङ्गाना साधकोत्तमः ॥ ४१ ॥
 मूलादिबीजमात्रेण प्राणायामत्रयं चरेत् ।
 तस्वप्नयेणाचमनमात्मविद्याशिवादिना ॥ ४२ ॥
 अथ ध्यानं प्रवक्ष्यामि देवदेवेश्वरस्य हि ।
 येनैव ध्यानमात्रेण मन्त्री शैवं पदं व्रजेत् ॥ ४३ ॥
 चन्द्रार्काम्बिविलोचनं स्मितमुखं पद्मद्रयान्तःस्थितं
 *मुद्रापाशसुधाचक्षत्रविलसत्पाणिं हिमांशुमभम् ।
 कौटीरेन्दुगलत्सुधाप्लुततनुं हारादिभूषोऽञ्जलं
 कान्त्या विश्वविमोहनं पशुपतिं मृत्युञ्जयं भावयेत् ॥ ४४ ॥
 चन्द्रमण्डलमध्यस्थे रुद्रभालेऽतिविस्तृते ।
 तत्रस्थं चिन्तयेत् साध्यं मृत्युं प्राप्तोऽपि जीवति ॥ ४५ ॥
 इति साध्यं पराबीजमन्त्रावयवभूषितम् ।
 रुद्रभालस्थमीशानि गोपनीयं विशेषतः ॥ ४६ ॥
 प्रयोगानष्ट वक्ष्यामि दुर्लभान् परमार्थदान् ।
 यान् विधाय शिवे मन्त्री भवेद् भैरवसन्निभः ॥ ४७ ॥
 स्तम्भनं मोहनं चैव मारणाकर्षणे ततः ।
 षशीकारं तथोच्चाटं शान्तिकं पौष्टिकं तथा ॥ ४८ ॥

* मुद्रा प्रिलयदाख्या, इत्यर्थः । १ ' कौटीचन्द्रगलत्सुधाद्रुत ' उ पाठ ।

२ ' प्राप्तोति ' उ पाठ ।

- एतेषां साधनं वक्ष्ये सर्वसौख्यैककारणम् ।
येन साधनमात्रेण सर्वसिद्धिर्भवेत् कलौ ॥ ४९ ॥
- (१) रवौ स्नानं शिवे कृत्वा नित्यकर्म समाप्य च ।
संकल्पपूर्वं मध्रं च जपेद्युतसंख्यया ॥ १० ॥
होमो दशांशतः सर्पिर्षवाकनकबीजकैः ।
स्वम्भनं जायते वादिमुखदस्युविचस्वताम् ॥ ५१ ॥
- (२) चन्द्रे संपूज्य देवेशं जपेद्युतसंख्यया ।
होमो घृतपवालाजशाकपत्रैर्दशांशतः ॥ ५२ ॥
तद्भस्मविलकेनैव मोहनं जगतां भवेत् ।
- (३) मङ्गले साधकः स्नात्वा गत्वा रमशानमण्डलम् ॥ ५३ ॥
अपुतं प्रजपेन्मन्त्रं होमो घृतविशालया ।
श्रीपर्णामधुकोन्मिश्रैः श्रीफलैश्चिञ्चिनीफलैः ॥ ५४ ॥
मृत्युं याति रिपुर्देवि दशाहावाधि मत्समः ।
- (४) बुधे स्नात्वाचयेद् देवं श्रीचक्राग्रे जपेन्मनुम् ॥ ५५ ॥
अयुतं तद्दशांशेन हुनेत् सर्पिः शतावरीम् ।
त्रिकण्टकं विल्बकं च स्त्रीषामाकर्षणं भवेत् ॥ ५६ ॥
- (५) गुरौ स्नात्वा जपेद्विद्यां परामयुतसंख्यया ।
होमो दशांशतः कायो घृतपद्माचचन्दनैः ॥ ५७ ॥
आरग्वधेन कण्ठया वरयामृतया शिवे ।
रिपू राजा धनी वीरो जिष्णुर्दासतमेप्सति ॥ ५८ ॥
- (६) शुके रमशाने वीरेशो जपेद्युतसंख्यया ।
चिताग्रे मूलविद्यां तु तद्दशांशं हुनेद् घृतम् ॥ ५९ ॥
समण्डकं शम्भूकं च रिपुमुखाटपेद् ध्रुवम् ।
- (७) शनौ स्नात्वा चरेत् पूजां जपेद्विद्यां तथायुतम् ॥ ६० ॥
हुनेदाज्यपयोमृत्स्ना-वार्ताकमृदुशाङ्गलान् ।

धत्तूरपुष्पसहितान् सर्वशान्तिः प्रजायते ॥ ६१ ॥

(८) सर्वदा सर्ववारेषु जपेद्युतसंख्यया ।

होमो दशाशतः कार्यो घृतपायसपङ्कजैः ॥ ६२ ॥

छागैणकूर्मवाराहपलपुङ्कैः समत्कर्कैः ।

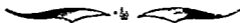
पितृणा देवताना च भूमृतां रोगिणां तथा ॥ ६३ ॥

दशाशं विधियद् दत्त्वा महापुष्टिः प्रजायते ।

इतीदं परमं तत्त्वं मन्त्रस्यास्य मयेरितम् ।

अदातव्यमभक्तेभ्यो गोपनीयं स्वयोनियत् ॥ ६४ ॥

इति श्रीमद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये मृत्युश्रयपटलनिरूपण
एकचत्वारिंशः पटल ॥ ४१ ॥

अथ

द्वाचत्वारिंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि पूजापद्धतिमृचमाम् ।

गद्यपद्यमयीं दिव्या कोटियज्ञफलप्रदाम् ॥ १ ॥

प्रातःकृत्यमकृत्वा तु यः शिव भक्तितोऽर्चयेत् ।

तस्य पूजा तु त्रिफला शौचहीना यथा क्रिया ॥ २ ॥

ब्राह्म्ये मुहूर्ते उत्थाय वद्धपद्मासनः स्वशिरःस्थसहस्रारधोनु-
सकमलकार्णिकान्तर्गतं निजगुरुं ध्यायेत् । "श्रीगुरुं परमानन्दं वन्दे
स्वातन्त्र्यप्रदम् । यस्य सन्निधिमात्रेण चिदानन्दायते वंशुः ॥" इति मत्वा,

श्रीगुरुं द्विश्रुजं शान्तं वरामयकराम्बुजम् ।

पूर्णेन्दुवदनाम्भोजं हसन्तं शक्तिसंयुतम् ॥

श्वेतवस्त्रपरीधानं नानालङ्कारभूषितम् ।

आनन्दमुदितं देवं ध्यायेत् पङ्कजविष्टरम् ॥

पञ्चभूतमन्त्रेण सप्तधारमभिमन्त्र्य दक्षदस्ते धृत्वा, यामानामिकाङ्गुष्ठयो-
गेन तद्गलितोदकविन्दुभिः स्वशिरो मूलमुधरन् दशधा प्रोक्ष्य पुनर्या-
महलो विधाय, इदयान्तर्नीत्वा देहान्तः पापं प्रक्षाल्य, पिङ्गलपा
तज्जले सकलुपं दक्षदस्ते धृत्वा स्वयामभागस्यकल्पितवज्रशिलायामा-
स्फालयेदित्यघमर्षणं विधाय, पूर्ववत् पङ्कं कृत्वा, ॐजुंसः परमहं-
साय विद्महे सोहंसः मृत्युञ्जयाय धीमहि जुञ्जोतन्नोऽमृतेश्वरः प्रचोद-
यात् । इति दशधा प्रजप्य मूलं च यथाशक्त्या जप्त्वा, गायत्र्या
देवीदेवयोरर्घ्यत्रयं दद्यात् । ॐजुंसः साङ्गायामृतेश्वरीसहिताय मृत्युञ्जयाय
पप ते अर्घ्यो नमः । तथा पूर्ववत् सूर्यायार्घ्यत्रयं दत्त्वा, जले चतुरस्रं
सत्र्यस्रं विभाव्य मूलमुधरन् सप्तधा सदेवीकं देवं तर्पयेत् । म०
साङ्गः सवाहनः सायुधः सपरिच्छदः सदेवीको मृत्युञ्जयो भगवांस्तृप्यता-
मिति सन्तर्प्य, परिवारानेकैकाञ्जलिना सन्तर्प्य, ब्रह्मादिकीटपर्यन्तं
सन्तर्प्य, पित्रादितर्पणं विधाय, पूर्ववद् देवं संहारमुद्रया स्वहृदि समा-
नीय शिवोऽहमिति भाषयन् यागमण्डपमागच्छेदिति संध्याविधिः ॥

ततो गृहमागत्य पादां प्रक्षाल्य, द्वारदेवताः पूजयेत् । ह्रूफ-
दिति द्वारं प्रक्षाल्य, ऊर्ध्वं गां गणेशाय नमः, वामदक्षिणक्रमेण
महालक्ष्म्यै नमः, सरस्वत्यै नमः, गङ्गायै नमः, यमुनायै नमः,
घात्रे नमः, विधात्रे नमः, नन्दाय नमः, सुनन्दाय नमः, प्रचण्डाय
नमः, चण्डाय नमः, क्षेत्रपालाय नमः, वेतालाय नमः, अग्निवेतालाय
नमः, इति संपूज्य, तत्रासने मन्त्रेण पुष्पं दत्त्वा अनन्तासनाय नमः,
विमलासनाय नमः, पद्मासनाय नमः । ॐ पृथिव्य त्वया धृता लोका देवि
त्वं विष्णुना धृता । त्वं च धारय मां लोके पवित्रं कुरु चासनम् ॥
त्रिर्वागपार्ष्णिघातं दत्त्वा, अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भूमिसंस्थिताः ।
ये भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यन्तु शिवाज्ञया ॥ इति विघ्नानुत्सार्य,
ह्रं अघोराय फद् इति दश दिशो बद्ध्वा भूतशुद्धिं कुर्यात् ।

अद्याहं भूतशुद्धिं करिष्ये इति सङ्कल्प्य, वामे गुह्यं नमः,
दक्षिणे गणेशाय नमः, अग्ने शिवाय नमः, पृष्ठे क्षेत्रपालाय नमः,
इति नमस्कृत्य, प्रणवेन प्राणायामत्रयं कृत्वा हूमिति मूलाधारात्

१ 'सप्तदशधा' ड. पाठः । २ 'विधाय' ड. पाठः । ३ 'सप्तदशधा' ड. पाठः ।

४ 'नत यामनमन्त्रेण' ड. पाठः ।

कुण्डलं नीमुत्थाप्य सुपुत्रावर्त्मना हृद्यस्य जीवमादाय प्रह्वरन्प्रगतां
विभाव्य इंस इति ब्रह्मणि योजयेत् । ततः पादादिजानुपर्यन्तं पृथिवीं
जान्वादिनाभ्यन्तं जलं, नाभ्यादिहृदयान्तं यद्विं, हृदयादिभूमभ्यान्तं वायुं,
भूमभ्यादिद्रावशान्तमाकाशं प्रत्येकं प्रविलाप्य, आकाशमहङ्कारेऽहङ्कारं
महत्तत्त्वे तदहं प्रकृतौ तां सच्चिदानन्दरूपे ब्रह्मणि विलाप्य, स्वात्मानं
ब्रह्ममयं विभाव्य ।

अहं देवो नवान्योऽस्ति ब्रह्मैवाहं न शोकभाक् ।

सच्चिदानन्दरूपोऽहं नित्यमुक्रम्यभाववान् ॥

एवं विभाव्य, स्वशरीरदृष्टकुक्षौ पापपुरुषं ध्यायेत् ।

ब्रह्महत्याशिरस्कं च स्वर्णसंयभुजद्रयम् ।

सुरापानहृदा पुत्रं गुरुतन्पकाटिद्रयम् ॥

तत्संसर्गिपदद्वन्द्वमङ्गप्रत्यङ्गपातकम् ।

उपपातकलोभानं रक्कश्मथुविलोचनम् ॥

खड्गचर्मधरं कृष्णं कुक्षौ पापं विचिन्तयेत् ।

इति ध्यात्वा, शरीरं सकलुष मलिनं विचिन्त्य प्राणायामपूर्वकं
पञ्चभूतमन्त्रनिष्पापं कुर्यात् । हृदादिभूमभ्यात् पर्याजेन षोडशधा जप्तेन
धायुमापूर्य पापं संशोष्य, नाभ्यादिहृदपर्यन्तान्तर्गतमग्निमाग्निपर्याजेन चतु-
ष्पाष्टवारजप्तेन सन्दीप्य पापं निर्दह्य, जान्वादिनाभ्यन्तं जलं वमिति
वरुणपर्याजेन द्वाविंशद्वारजप्तेनादाय पापमम्भसाप्तान्य, लमिति भूर्याजेन
षोडशधा जप्तेन पादादिजानुपर्यन्तं पृथिवीं विचिन्त्य पिण्डीभूत
स्वात्मकं ध्यात्वा, इमित्याकाशपर्याजेन सकृजप्तेन चैतन्यं संभाष्य
चिदानन्दमयं स्वशरीरमुत्पाद्य प्राणान् धारयेदिति भूतशुद्धिः ॥

ॐ जुंसः शिवाय प्राणात्मने नमः, इति स्वहृदि पुष्पं दत्त्वा
आर्हार्होपर्यन्तं ब्रह्मशंसेसह इंसः सोहं जुंसः भ्रौं मम प्राणा इह प्राणाः,
१६ मम जीव इह स्थितः, १६ मम सर्वेन्द्रियाणि, १६ मम वाह-
मनश्चक्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राणभाषा इहैवागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा,
इति प्राणान् धृत्वा, मूलं स्वहृदि विलिप्य सशिवं शिवं संपूज्य,
शिखोऽहमिति विचिन्त्य मन्त्रसङ्कल्पं कुर्यात् । अस्य धीमहासृष्ट्यु-
-

यपूजामन्त्रस्य महानमसकहोल श्रुपिः, देवीगायत्री छन्दः, धीमृत्युञ्ज-
यरुद्रो महादेवो देवता, ॐ वीजं, जुं शक्तिः, सः कीलकम्, धर्मार्थ-
काममोक्षार्थे पूजायां विनियोगः । अथ न्यासः । महाचमसकहोल-
श्रुपये नमः शिरसि, देवीगायत्रीच्छन्दसे नमो मुखे, धीमृत्युञ्जयरु-
द्रमहादेवदेवतायै नमो हृदि, ॐ यीजाय नमो नाभौ, जुं शक्तये
नमो गुह्ये, सः कीलकाय नमः पादयोः, जपे (पूजायां) विनि-
योगाय नमः सर्वाङ्गेषु ॥ अथ करन्यासः । ॐ अङ्गुष्ठाभ्यां नमः,
जुं तर्जनीभ्यां नमः, सः मध्यमाभ्यां नमः, ॐ अनामिकाभ्यां
नमः, जुं कनिष्ठिकाभ्यां नमः, सः करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः, इति
करन्यासः ॥ अथ पङ्क्त्यन्यासः । ॐ हृदयाय नमः, जुं शिरसे
स्वाहा, सः शिखायै वषट्, ॐ कषचाय हुं, जुं नेत्रेभ्यो वौषट्,
सः अस्त्राय फट् ॥

अथ मानृकान्यासः । अं नमः शिरसि । आं नमो मुखवृत्ते ।
ईं नमो दक्षनेत्रे । ईं वामनेत्रे । उं दक्षकर्णे । ऊं वामकर्णे । श्रुं
दक्षनासापुटे । अं वामनासापुटे । लं दक्षगण्डे । लं वामगण्डे ।
पं ऊर्ध्वोष्ठे । पै अधरोष्ठे । ओं ऊर्ध्वदन्तपङ्क्तौ । औं अधोदन्तपङ्क्तौ ।
अं ललाटे । अः जिह्वायां । कं दक्षबाहुमूले । खं कुपरे । गं मणिवन्धे
घ अङ्गुलिमूले । ऊं अङ्गुल्यग्रे । चं वामबाहुमूले । छं कुपरे ।
जं मणिवन्धे । भं अङ्गुलिमूले । अं अङ्गुल्यग्रे । टं दक्षपादमूले ।
ठं जानुनि । डं गुल्फे । ढं अङ्गुलिमूले । शं अङ्गुल्यग्रे । तं वामपाद-
मूले । थं जानुनि । दं गुल्फे । धं अङ्गुलिमूले । नं अङ्गुल्यग्रे । पं
दक्षपार्श्वे । फं वामपार्श्वे । यं पृष्ठे । भं नाभौ । मं जठरे । यं
हृदि । रं दक्षांसे । लं ककुदि । वं वामांसे । शं हृदादिवक्षदस्ता-
ग्रान्तं । पं हृदादिवामपदाग्रान्तं । सं हृदादिवक्षपादाग्रान्तं । हं
हृदादिवामपादाग्रान्तं । लं पादादिशिरःपर्यन्तं । स्तं नमः शिरसः
पादपर्यन्तम् । इति त्रिध्यापयेदिति मानृकान्यासः ॥

ॐ ह्रसौः अं श्रीकण्ठपूष्पादरीभ्यां नमः शिरसि । ॐ ह्रसौः आं
अनन्तेशविरजाभ्यां नमो मुखवृत्ते । ॐ ह्रसौः ईं सूक्ष्मेशशारमलीभ्यां
नमो दक्षनेत्रे । ॐ ह्रसौः ईं त्रिमूर्तिश्लोलाक्षीभ्यां नमो वामनेत्रे ।

ओं ह्रसौः उं अमरेशवर्तुलादीभ्यां नमो दक्षकण्ठे । ओं ह्रसौः ऊं अघ-
 शदीर्घयोद्याभ्यां नमो वामकण्ठे । ओं ह्रसौः श्रुं भावभृतीशदीर्घमुखीभ्यां
 नमो दक्षनासापुटे । ओं ह्रसौः ऋं तिथीशयोमुखीभ्यां नमो वामना-
 सापुटे । ओं ह्रसौः लृं स्थारुकेशदीर्घजिह्वाभ्यां नमो दक्षगण्डे । ओं ह्रसौः
 लृं ह्रेशकुरङ्गोदरीभ्यां नमो वामगण्डे । ओं ह्रसौः एं भ्रिण्डीशोऽध्वक-
 र्याभ्यां नमः ऊर्ध्वोष्ठे । ओं ह्रसौः ऐं भ्रौतिकेशविकृतमुखोभ्यां नमः
 अधरोष्ठे । ओं ह्रसौः औं सद्योजातेशज्वालामुखीभ्यां नमः ऊर्ध्वदन्त-
 पंक्तौ । ओं ह्रसौः औं अनुग्रहेशोदकामुखीभ्यां नमः अधोदन्तपंक्तौ ।
 ओं ह्रसौः अं अक्रेशधीमुखीभ्यां नमो ह्रलोटे । ओं ह्रसौः अः महा-
 स्नेशयियामुखीभ्यां नमो जिह्वाग्रे । ओं ह्रसौः कं क्रीडीशमहाकालीभ्यां
 नमो दक्षपादुमूले । ओं ह्रसौः खं चण्डीशसरस्वतीभ्यां नमः कूर्परे ।
 ओं ह्रसौः यं पञ्चान्नेशसर्वसिद्धिभ्यां नमो मणियन्ध्रे । ओं ह्रसौः यं
 शिवोत्तमेशत्रिलोकविद्याभ्यां नमः अङ्गुलिमूले । ओं ह्रसौः ङं एकवद्रे-
 शमन्त्रशक्तिभ्यां नमः अङ्गुल्यग्रे । ओं ह्रसौः चं कूर्मेशात्मशक्तिभ्यां नमो
 वामबाहुमूले । ओं ह्रसौः छं एकनेत्रेशभूतनागृभ्यां नमः कूर्परे । ओं ह्रसौः
 जं चतुराननेशलम्बोदरीभ्यां नमो मणियन्ध्रे । ओं ह्रसौः कं अजेशदा-
 विणीभ्यां नमः अङ्गुलिमूले । १ं ज शर्पेशनागरीभ्यां नमः अङ्गुल्यग्रे ।
 २ं ङ सोमेशस्नेहरीभ्यां नमो दक्षपादमूले । २ं ङ लाङ्गलीशमञ्जरीभ्यां
 नमो जानुनि । २ं ङ द्वादशकेशरूपिणीभ्यां नमो गुल्फे । २ं ट अर्ध-
 नारीशवीरिणीभ्यां नमः अङ्गुलिमूले । २ं ए उमाकान्तेशकाकोदरी-
 भ्यां नमः अङ्गुल्यग्रे । २ं तं आषाढीशपूतनाभ्यां नमो वामपादमूले ।
 २ं थं दण्डीशभद्रकालीभ्यां नमो जानुनि । २ं दं अद्रीशयोगिनीभ्यां
 नमो गुल्फे । २ं धं मनेशशक्तिनीभ्यां नमः अङ्गुलिमूले । २ं नं
 मेपेशगजिनीभ्यां नमः अङ्गुल्यग्रे । २ं प सौहितेशकालरात्रिभ्यां नमो
 दक्षपादं । २ं फं शिखीशकुर्विनीभ्यां नमो वामपादं । २ं बं छ्वा-
 लाण्डेशकपर्दिनीभ्यां नमः पृष्ठे । (२ं नं द्विरगण्डेशयद्विणीभ्यां नमो

१ 'शिवसि' क. ख. ग. पाठः । २ 'मुखास्तरे' क. ख. पाठः । ३ 'पञ्चान्तक' ङ पाठः ।

४ 'त्रिभुवि' ङ पाठः । ५ 'द्वादशेश' ङ. पाठः । ६ 'कुर्विनी' ङ पाठः ।

नाभौ । २ं मं महाफालेशजयाभ्यां नमो जठरे । २ं यं त्वगात्मभ्यां
 कपालीशसुमुखीभ्यां नमो हृदये) । २ं रं अस्तुगात्मभ्यां भुजङ्गेश-
 रेयतीभ्यां नमो वृक्षांसे । २ं लं मांसात्मभ्यां पिनाकीशमाधवीभ्यां
 नमः ककुब्धि । २ं धं मेदसात्मभ्यां खङ्गीशिवावृणीभ्यां नमो वामांसे ।
 २ं शं अस्थ्यात्मभ्यां यकेशवापवीभ्यां नमो हृदादिदक्षहस्ताग्रान्तं ।
 २ं धं मज्जात्मभ्यां श्वेतेशरसोपन्धिनीभ्यां नमो हृदादिवामहस्ताग्रान्तं ।
 २ं सं शुक्रात्मभ्यां भृग्वीशलहजाभ्यां नमो हृदादिदक्षपादाग्रान्तं ।
 २ं हं प्राणात्मभ्यां नकुलीशलहमीभ्यां नमो हृदादिवामपादाग्रान्तं । २ं
 लं शफत्यात्मभ्यां शिवेशव्यापिनीभ्यां नमः पादादिशिरःपर्यन्तं । २ं
 क्षः क्रोधात्मभ्यां संवर्तेशमहामायाभ्यां नमः शिरसः पादपर्यन्तमिति
 धीकण्ठादिमातृकान्यासः ॥

अथ कलान्यासः । ॐपेंद्रीं ह्रस्रौः सर्वज्ञाय अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ।
 ४ं अमृतज्वालामालिने तर्जनीभ्यां नमः । ४ं ज्वलितशिञ्जिशिखाय
 मध्यमाभ्यां नमः । ४ं वज्रिणे घञ्जहस्ताय अनामिकाभ्यां नमः । ४ं
 अलुप्तशरूये कनिष्ठिकाभ्यां नमः । ४ं पशुपतये करतलपृष्ठाभ्यां नमः ।
 इति करन्यासः ॥

ॐपेंद्रीं ह्रस्रौः सर्वज्ञाय हृदयाय नमः । ४ं अमृतज्वालामालिने
 शिरसे स्वाहा । ४ं ज्वलितशिञ्जिशिखाय शिखायै वषट् । ४ं वज्रि-
 णे घञ्जहस्ताय कवचाय हुं । ४ं अलुप्तशरूये नेत्राभ्यां धौषट् । ४ं
 पशुपतये अस्त्राय फट् । इति हृदयादिन्यासः ॥

ॐजुंसः निवृत्त्यात्मने शिवाय अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । ३ं प्रतिष्ठा-
 त्मने सदाशिवाय तर्जनीभ्यां नमः । ३ं विद्याकलात्मने ईश्वराय मध्य-
 माभ्यां नमः । ३ं शान्तिकलात्मने महावद्राय अनामिकाभ्यां नमः ।
 ३ं शान्त्यतीताकलात्मने विष्णुये कनिष्ठिकाभ्यां नमः । ३ं ज्योतिष्क-
 लात्मने परमहण्ये करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः । इति करन्यासः ॥

ॐजुंसः निवृत्त्यात्मने शिवाय हृदयाय नमः । ३ं प्रतिष्ठात्मने

सदाशिवाय शिरसे स्वाहा । ३ विद्याकलात्मने ईश्वराय शिखायै
वषट् । ३ शान्तिकलात्मने महा रुद्राय कवचाय हुं । ३ शान्त्यती-
नाकलात्मने विष्णवे नेत्राभ्यां वीषट् । ३ ज्योतिष्कलात्मने परब्रह्मणे
अस्त्राय फट् । इति कलान्यासः ॥

ॐ जुंसः नेत्रनाथाय अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । हंसः भगवधेत्राय तर्ज-
नीभ्यां नमः । मः पालयपालय सोमसूर्याग्निनेत्राय मध्यमाभ्यां नमः ।
सोहंसः नेत्रनाथाय अनामिकाभ्यां नमः । जुंउं भगवधेत्राय कनि-
ष्ठिकाभ्यां नमः । ॐ जुंसः हंसः मां पालयपालय सोहंसः जुंउं सोम-
सूर्याग्निनेत्राय करतलपृष्ठाभ्यां नमः । एव षडङ्गन्यासः । इति नेत्रन्यासः ॥

ॐ नमः शिगसि । जु भूमध्ये । सः मुखे । इं कण्ठे । सः
हृदि । मां हस्तयोः । पां स्तनयोः । लं कुक्षौ । यं पार्श्वयोः ।
पां पृष्ठे । ल नाभौ । य मूत्रे । सौ जान्वोः । इं जङ्घयोः ।
सः पादयोः । जु पादादिशिरःपर्यन्तं । ॐ शिरसः पादपर्यन्तमिति
त्रिदोषापर्यादिति मूलमन्त्रन्यासः ॥

इशानतत्पुरुषयोरघोरकलितात्मनोः ।

सद्योजातेशवामेश-पुतयोर्न्याममाचरेत् ॥

इति शिवशासनम् ॥ ॐ मूलाधारे । जु भूमध्ये । सः करन्धे ।
इम न्यासं यथाशक्त्या विधाय दिव्यदेहं ध्यात्वा, हृदये ॐ जुंसः
अमृतेश्वरपीठाय नमः । हृदि गन्धाक्षतपुष्पैः संपूज्य, " ॐ जुंसः हंसः
धीकालाग्निरुद्रमूलमकृतिकूर्मानन्तवराहपृथिवीसुधार्षवरत्नदीपरत्नमण्डप-
रत्नसिंहासनस्थाग्निमण्डलाकंमण्डलामृतमरीचिमण्डलान्तर्गतसहस्रबलक-
मलकर्णिकाकेसरकणामृतधारामयाय योगपीठाय नमः " । इति स्वहृदये
संपूज्य, अमृतीकरणमुद्रां यद्बद्धा पद्ममुद्रान्तर्गतं पुष्प सन्निधाय,
मूलाधारान् बुगडलिनीं तडिम्कोटिप्रद्योतनीं सूर्यकोटिप्रकाशां बह्मिको-
टिदुराचर्यां चन्द्रकोटिसुशीलतां प्रदीपकलिकाकारामुत्थाप्य सुपुत्रा-
मार्गणं ब्रह्मपद्यान्तरस्थामृतेश्वरेण सह संयोज्य, सोममण्डलप्रच्युता-
मृतधारया संतर्प्य, पुनः स्वहृदि समानीय स्वस्थानं प्रापयित्वा मृत-
शरीरीभूय शिरोऽहमिति नाशयन् देवं भावयेत् ।

पीयूपांशुशिरोमणिः करतले पीयूपकुम्भं वहन्
 पीयूपधुतिसम्पुटान्तरगतः पीयूपधाराधरः ।
 मां पीयूपमपूखसुन्दरवपुः पीयूपलक्ष्मीसखः
 पीयूपद्रववर्षणोऽप्यहरहः प्रीणातु मृत्युञ्जयः ॥

एवं वेद्यं ध्यात्वा मानसैरुपचारैः संपूज्य कलशस्थापनं कुर्यात् ।
 स्वयामे त्रिकोणपदकोणवृत्तचतुरश्रं विलिख्य शङ्खमुद्रां प्रदर्श्य मूलेन
 संपूज्य, “रं षड्मण्डलाय दशकलात्मने नमः” इति संपूज्याधारं
 संस्थाप्य, तत्र पात्रमाधारे निधाय “श्रं अर्कमण्डलाय द्वादशक-
 लात्मने नमः” इति पात्रान्तः संपूज्य, तत्र जलेन संपूर्य “सौः सोम-
 मण्डलाय षोडशकलात्मने नमः” इति संपूज्य तत्राङ्कुशमुद्रया “उंर्गां
 र्गां गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति । नर्मदे सिन्धुकावेरि
 जलेऽस्मिन् संनिधिं कुरु” ॥ इत्यादिना तीर्थमावाह्य मूलेनाष्टाभि-
 मन्त्रितं कृत्वा धेनुयोनिकलशमुद्राः प्रदर्श्य फटिति छोटिकाभिः संरक्ष्य,
 ह्रमित्यवगुण्ठ्य शङ्खचक्रयोनिमुद्राः प्रदर्श्य प्रणमेत् । “दर्शनेनापि
 शङ्खस्य किं पुनः स्पर्शनेन च । विलयं यान्ति पापानि द्विमवद्भास्क-
 रोदये ॥” इति सामान्यार्घ्यविधिः ॥

सामान्यार्घ्यस्य दक्षे विन्दुत्रिकोणपदकोणवृत्तचतुरश्रं मण्डलं
 निर्माय “कामरूपोद्डीयानजालन्धरपूर्णगिरिपीठेभ्यो नमः” इति चतु-
 रश्रेषु संपूज्य, षडश्रेषु षडङ्गमन्त्रान् संपूज्य, त्रिकोणे योजत्रयं
 संपूज्य, विन्दौ मूलेन संपूज्य, “उंरं अग्निमण्डलाय दशकलात्मने
 नमः” इति प्रक्षालितमाधारं संस्थाप्य, “श्रं अर्कमण्डलाय द्वादश-
 कलात्मने नमः” इति कलशं कुम्भमुद्रया संस्थाप्य तत्र “उंर्ज्वांर्ज्वां
 ज्वांर्ज्वांर्ज्वांज्यःसः अमृतेश्वरभैरवाय मृत्युञ्जयाय नमः” इति मूलेन
 वा मूलविद्यया तत्रमुद्रया धारापातेन परमानन्दद्रव्यादिना कुम्भमा-
 पूर्य “उंसौः सोममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः” इति गन्धाह
 तपुष्पैरभ्यर्च्य, हंसः इति मन्त्रेण दश दिशो वद्ध्वा छोटिकाभिः
 संरक्ष्य ह्रमित्यवगुण्ठ्य, नमः इत्यभ्युक्ष्य, मूलं दशधा जप्त्वा मृतमुद्रां
 प्रदर्श्य, “उंर्भ्रंर्भ्रार्ईउंर्जुंसः अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि अमृतं
 सावय २ उंर्जुंसः अमृतेश्वर्यं नमः” इति दशधा जप्त्वा, उंर्जुंसः

सुषमण्डलसंभूते वरुणालयसंभवे । अमाधीजमयि देवि शुक्रशापाद्विमु-
च्यताम् । ॐ जुंसः "देवानां प्रणवो वांजं ब्रह्मानन्दमयं यदि । तेन
सत्येन देवेशि ब्रह्महत्या न्यपोहतु ।" ॐ जुंसः "एकमेव परं ब्रह्म स्थूल-
सूक्ष्ममयं ध्रुवम् । कचोद्भवां ब्रह्महत्यां तेन ते नाशयाम्यहम् ।" ॐ जुंसः
"ब्रह्मशापाद्विनिर्मुक्ता त्वं मुक्ता विष्णुशापतः । विमुक्ता रुद्रशापेन पवित्रा
भव सांप्रतम् ॥ ३ पवमानः परानन्दः पवमानः परो रसः । पवमाने
परं ज्ञानं तेन त्वां पावयाम्यहम् ॥" इति त्रिर्जप्त्वा, ॐ हसतमल-
वर्युं आनन्देश्वरभैरवाम्य वौषट् इति दशधा जप्त्वा, सद्ब्रह्ममलवर्युं
सुरादेव्यै वौषट् इति दशधा जप्त्वा, मूल त्रिर्जप्त्वा, "ॐ गङ्गे च
यमुने चैव" इत्यादिना अङ्कुशमुद्रया तीर्थान्यायाह्य, कुण्डलिनी
ज्योतीरूपामुत्थाप्य षट्चक्र भित्त्वा, ब्रह्मरन्ध्रस्थपरमशिवमहार्केण
नियोज्य, " हंसः सोहं स्वाहा " इति विचिन्त्य, तयोः सामर-
स्योद्भवानन्दामृतवहमाननासापुटनि.सुतामृतधारया कलशमापूर्यामृतमयं
ध्यात्वा गन्धाक्षतपुष्पैरभ्यर्च्य, धेनुयोनिमत्स्यमुद्राः प्रदर्श्य प्रणमेदिति
द्रव्यशुद्धिः ॥

ततः " ॐ जुंसः हंसः परमामृतेशधीशमृतेश्वरीश्वरमहामृत्युञ्जय-
पूजाद्रव्येभ्यो वौषट् " इति कलशादमृतमादाय, ॐ जुंसः हंसः सोहं-
सः जुंजो " इति दशाक्षरमूलेन " श्रीशमृतेश्वरीश्वरमहामृत्युञ्जयचन्द्रा-
मृतमयेन कलशामृतेन यागद्रव्याणि पवित्रीकुट २ सुधादिना पूर्य २
ॐ हौ स्वाहा " इति गणवस्तूनि संशोध्य, सामाम्यार्घ्यस्याधस्त्रि-
कोणं सहरं विभाष्य, मूलयीजत्रयेण त्रिकोणं संपूज्य मूलविषया
विन्दुमभ्यर्च्य, तत्राग्निस्वर्यसोममण्डलानि संपूज्य, दिव्यं पात्रं संस्थाप्य
कलशामृतेनापूर्य मूलविषया संपूज्य, पृथिव्यादिपदांशुत्त्वानि संपूज्य,
महामुद्रां प्रदर्श्य अग्निपद्यामृतमुद्राः प्रदर्श्य मातृकां देवीं संपूज्य,
मूलवर्णास्तत्रान्तः संपूज्य, गङ्गादितीर्थान्यायाह्य, ईशानकलाः संपूज्य तन्पु-
रुपायोरसद्योजातवामदेवकलाः संपूज्य, शिवमयं ध्यात्वा परमामृतबुद्ध्या
विन्दुपानाच्चिद्दीपं प्रोज्ज्वालय शिवमय जगद्भाषयेदिति परमार्ष्यपात्रम् ॥

सामान्यार्घ्यस्य वामे गुरुशक्तियोगिनीवीरवट्टकक्षेत्रपालपात्राणि
संस्थाप्य, तद्योत्तरे पादाब्जमनीषमधुपर्कचमनीषार्घ्यपात्राणि स्थाप-

येदिति पात्रसंस्थापनम् ॥

पाद्यादिपात्रेषु पानीयं, गुरुपात्रादिषु दिव्यामृतं तथात्मानं मूल-
विषया संपूज्य, स्वाधारात् कुरङ्गलिनीमुत्थाप्य परमशिषेन संयोज्य
चन्द्रमण्डलस्थमदामृतपुञ्जयललाटावतंसचन्द्रकलास्रुतामृतधारया स्वा-
त्मानं संसाध्य, शिवोऽहमिति स्मृत्वा, विद्वानन्धमयो भूत्वा, विभ्यं
भ्वेतमिव ध्यात्वा सवर्षिकं शिषं हृत्कमले ध्यात्वा, यथोक्तं स्मृत्वा
मानसैरुपचारैः संपूज्य, स्वात्मानं तन्मयं भावयित्वा, श्रीचक्र पुरोक्तं
चतुरथोद्गासितारणत्रयविराजित-वसुदलप्रचित-पद्ममण्डित-त्रिकोणो-
ल्लसित-बिन्दुमण्डलं धीयन्मराजं विलिख्य वा प्रक्षाल्य, श्रीरत्नपीठे
संस्थाप्य योगपीठपूजां कुर्यात् ।

ॐ जुंसः हंसः सोहंसः जु ओ अंआंईं उंऊंऋं ॠं लूंलूंॡं
ओंओंंअंअः कंसंगंधं चंछंजंभंजं टंठंडंणं तयंदंधं पंफंभंमं यंरं-
लंवं शंपंसंहंळंलः ॐ शिवशक्तिसदाशिवेश्वरशुद्धविद्यामायाकलाविद्यारा-
गकालनियतिपुरुषप्रकृत्यद्गुरवुद्धिमनस्त्वक्चक्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राणवाक्पाणि-
पादपायूपस्थशब्दस्पर्शरूपरसगन्धाकाशवायुबहिसलिलपृथिव्यात्मने धीयो-
गपीठाय नमः, इति श्रीचक्रे संपूज्य, वसुपत्रेषु—वामायै नमः ।
ज्येष्ठायै० । रौद्र्यै० । काश्यपै० । कलविकरण्यै० । यलविकरण्यै० ।
बलप्रमथन्यै० । सर्वभूतदमन्यै नमः । इत्यभ्यर्च्य, ॐ जुंसः नमो
भगवते सकलगुणात्मशक्तियुक्ताय परानन्ताय योगपीठात्मने नमः,
इति योगपीठं संपूज्य, अमृतीकरणमुद्रां बद्ध्वा मूलमन्त्रेण सङ्कल्या-
याहयेत् । मूलेन सुपुञ्जया हृत्कमलस्थं ज्योतिर्वामनासया निःसार्य
करस्थपुण्येषु स्थितं ध्यात्वा देवमावाहयेत् ।

“ स्वात्मसंस्थमजं शुद्धं तामहं परमेश्वर ।

आरण्यमिव हन्याशं विन्दावावाहयाम्यहम् ॥

देवेश भक्तिमुलभ परिवारसमन्वित ।

यावत् त्वां तर्पयिष्यामि तावत् शिव इहावह ॥ ”

इति । मूलमुच्चार्य यन्त्रेषु पुष्पाणि दत्त्वावाह्य संस्थाप्य संनिध्य
मूलेन दश मुद्राः प्रदर्श्य, ॐ जुंसः आह्वींक्रौं यरंलवं शंपंसह ॐ जुंसः

इंसः अमृतेश्वरीसहितस्य मृत्युञ्जयदेवस्य प्राणाः इह प्राणाः, १६ जीव इह स्थितः, १६ सर्वेन्द्रियाणि वादमनश्चक्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राणमाणा इहैवागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा, इति देवीदेवयोः प्राणान् दत्त्वा, पञ्च मुद्राः प्रदर्श्य धेनुमुद्रयामृतीकृत्य महामुद्रया परमीकृत्य, पञ्चकैः सकलीकृत्य शङ्खचक्रत्रिस्रएवापाशकलशमालामुद्राः प्रदर्श्य, भगवन् अमृतेश्वरीसहित मृत्युञ्जय इदमासनं गृह्यतां । फट् भगवन् स्वागत-मित्युदीर्य नमस्कृत्य मुद्रया प्रणम्य । मू० भगवन् सदेवीक पापं नमः । मू० भगवन् सदेवीकाचमनीयं स्वधा । मू० भगवन् सदेवीक मधुपर्कः स्वधा । मू० भगवन् सदेवीक इदमाचमनीयं नमः । मूलं भगवन् सदेवीक इक्ष्मर्ष्यं स्वाहा । मूल भगवन् सदेवीक एष गन्धो नमः । मू० भगवन् सदेवीकाक्षतपूर्वमेतानि पुष्पाणि धौपद । श्यामा-कर्द्वीकसशिवाक्रान्ताभिमिश्रितं गङ्गोदक समादाय मूलमध्येण मन्थयेत् । मू० भगवन् सदेवीक सर्वाङ्गे गङ्गोदकस्नानीय नमः । मूल भगवन् स-देवीक महाश्वेतमहाधर्म्यस्त्रयुग्मं नमः । मू० भगवन् सदेवीक मुक्ताम-रणानि निषेदयामि नमः । मू० भगवन् सदेवीक रत्नासिद्धाक्षने उप-विश्यताम् । मू० भगवन् सदेवीक गन्धाक्षतपुष्पाणि गृह्याण धौपद । मू० भगवन् सदेवीक धूपं गृह्याण नमः । मू० भगवन् सदेवीक दीपं निषेदयामि नमः । धूपदीपौ दत्त्वा परमीकरणमुद्रां प्रदर्श्य त्रिकोणवृत्तमण्डलं विभाव्य साधारं पात्रं संस्थाप्य, दिव्योदनं पद्मसोपेतं नानाव्यञ्जना-न्वितं धेनुमुद्रयामृतीकृत्य, " ॐ अमृतोपस्तरणमसि स्वाहा " इति निषेध, मूलं दशधा जप्त्वा प्राणादिपञ्चमासमुद्राः प्रदर्श्य " ॐ अमृ-तापिधानमसि स्वाहा " इति भगवतं शिषाय जलं दत्त्वा, मूलेन ताम्बूलं निषेध, दिव्यपात्रामृतेन दशधा सन्तर्प्य प्रणम्य, परिवारदेवता देवा-ङ्गात् निस्सृता ध्यात्वा यद्योपाचितस्थानेषु संस्थाप्य ध्यात्वा प्रणाम-पूर्वकं प्राणायामत्रय विधाय र्थचक्रे परिवारदेवताः पूजयेत् ।

ॐ जुंसः कामेश्वरर्धीपातुकां पूजयामि नमः तर्पयामि नमः, इति वारिपात्रामृतेनेशानाम्नेवाग्नेषु पूजयेत् । ॐ जुंसः महाकालधीपातुकां पूजयामि नमस्तर्पयामि नमः । ॐ जुंसः स्वच्छन्दधी० । इति संपूज्य, मूलेन मूलेदेवं संपूज्य सन्तर्प्य, इत्यत्र प्रथमावरणम् ॥ ॐ जुंसः कालाग्रिन्द्रधी० । ॐ नेत्रेशधी० । ३ दिग्भन्नाधधी० । ३ महेश्वरधी० । ३ सद्योजा-

तथी० । ३ वामदेवथी० । इति संपूज्य, मूलेन मूलदेवं सन्तर्प्य
 पदकोशेषु द्वितीयावरणम् ॥ ॐ जुंसः असिताङ्गभैरवथी० । ३ वर-
 भैरवथी० । ३ घण्टभैरवथी० । ३ क्रोधराजभैरवथी० । ३ उन्मत्त-
 भैरवथी० । ३ कपालीशभैरवथी० । ३ भीषणभैरवथी० । ३ संहार-
 भैरवथी० । इति संपूज्य मूलेन मूलदेवं संतर्प्य स्ववामावर्तेनाष्टदले
 तृतीयावरणम् ॥ ॐ जुंसः ब्रह्मणीथी० । ३ माहेश्वरीथी० । ३
 वैष्णवीथी० । ३ वाराहीथी० । ३ नारसिंहीथी० । ३ इन्द्राणीथी० ।
 ३ चामुण्डाथी० । ३ महालक्ष्मीथी० । इति योगिनीपात्रामृतेन
 सन्तर्प्य, दिव्यामृतेन मूलदेवं सदेवीकं सन्तर्प्य स्ववामावर्तेन वसुदले
 चतुर्थावरणम् ॥ ॐ जुंसः स्वगुरुथी० । ३ परमगुरुथी० । ३ पराप-
 रगुरुथी० । ३ परमेष्ठिगुरुथी० । इति गुरुपात्रामृतेन सन्तर्प्य दिव्या-
 मृतेन सदेवीकं देवं बिन्दौ सन्तर्प्य वृत्तत्रये पञ्चमावरणम् ॥ ॐ लं
 इन्द्रथी० । ॐ रं अग्निथी० । ॐ टं यमथी० । ॐ क्षं निर्मातिथी० ।
 ॐ वं वरुणथी० । ॐ यं वायुथी० । ॐ सं सोमथी० । ॐ हं ईशा-
 नथी० । ॐ ह्रीं अनन्तथी० । ॐ ब्रह्मथी० । इति वीरपात्रामृतेन
 संतर्प्य बिन्दौ देवं सन्तर्प्य, चतुरथे षष्ठावरणम् ॥ ॐ वज्रथी० ।
 शक्तिथी० । दण्डथी० । सङ्गथी० । पाशथी० । ध्वजथी० । गदाथी० ।
 त्रिशूलथी० । चक्रथी० । पद्मथी० । इति वीरपात्रामृतेन संपूज्य
 संतर्प्य, दिव्यामृतेन बिन्दौ देवे संतर्प्य सप्तमावरणम् ॥ मू० श्रीअ-
 मृतेश्वरीशक्तिसहित-श्रीमृत्युञ्जयथीपादुकां पू० त० । मूलं श्रीअमृतेश्वरथी-
 पादुकां० । मूलं ईशानथीपा० । मूलं भुवनेश्वरथीपा० । मूलं श्रीमद-
 मृतेश्वरीसहितदीक्षानायक-श्रीमहामृत्युञ्जयथीपा० । इति दशधा
 संपूज्य सन्तर्प्य अष्टमावरणम् ॥ मूलं त्रिखण्डाथी० । मूलं पाशथी० ।
 मूलं सुधाकलशथी० । मूलं मुक्ताक्षत्रथी० । इति परामृतेन बिन्दौ
 सन्तर्प्य सशक्तिकं देवं बिन्दौ संपूज्य नवमावरणम् ॥ मूलं मुष्टिमुद्रा-
 थी० । मूलं सारङ्गमुद्राथी० । मूलं लिङ्गमुद्राथी० । मूलं योनिमुद्रा-
 थी० । मूलं पञ्चमुखमुद्राथी० । इति बिन्दौ परामृतेन सन्तर्प्य,
 मूलविद्यामुषार्यं श्रीमदमृतेश्वरीशक्तिसहित-श्रीमहामृत्युञ्जयथीपादुकां
 पू० । इति बिन्दौ त्रिः संपूज्य दशमावरणम् ॥

इति नत्वा पुनर्निवेद्ये " उंरत्नपात्रस्थितं दिव्यं नानाव्यञ्जनसङ्घि-
तम् । दिव्यौदनं निषेद्याशु परमामृतसंप्लुतम् " इति मृगमुद्रया
निषेद्य प्रणम्य, मूलान्ते आचमनीयताम्बूलारात्रिकाच्छत्रचामरादश्रम-
भृतीनि दिव्यानि वस्तूनि सदेवीकाय देवाय निषेद्य साष्टाङ्गं प्रणमेत् ।
देवाप्रे भालामादाय मूलं यथाशक्ति जप्या " गुह्यातीति " जपं निषेद्य,
देवाप्रे कवचसद्वस्त्रनामस्तवराजपाठं कृत्वा तदपि देवीदेवयोः समर्प्य,
उंसांतीचूंतींतींसाः ज्ञेयपालेभ्यो वीपद्, इति वलिं निषेद्य, उंसांतीं-
यूंवींसांयः हसौःसःजुंउं सर्वयोगिनीभ्यो वलिर्नमः, उंहीं सर्धविग्रहभ्यो
भूतेभ्यो वलिर्यपद् स्याद्वा, इति वलिं दत्त्वा प्रणाममुद्रां प्रदर्श्य
दण्डवत् प्रणमेत् । ततो वीरेन्द्रैः सह वीरपानं विधाप पूर्णपात्रं
दुत्वा स्वशक्तिमान्भूतिर्भरां निर्माय रतेन संतप्यं शिवोऽहं भाषयन्
देयं सदेवीकं ज्योतीरूपं संहतिमुद्रया धीचक्रावुत्थाप्य वामनासया-
न्वर्नीत्या तत्तेजः परमवैतन्यज्योतिषि ब्रह्मणि निर्लीनं ध्यात्वा " ब्रह्-
मेव परो हंसः शिवः परमकारणम् । मत्प्राये स तु पश्चात्मा लानः
सामरसीगतः ॥ " इति ध्यात्वा, परमशियो भूत्वा स्वशक्त्या सह
सुखे विहरेत् । याज्ञे वैष्णवाचारपरायणः कालं नयेत् । ततः धीच-
क्रमुत्थाप्य मूलन प्रक्षाल्य निर्माल्यं ' उं जुंसा हूं उंस्वाहा ' इतीशान-
दिशि निर्माल्यं क्षिपेत् ।

इतीदं देवदेवस्य महामृत्युञ्जयस्य ते ।

नित्यपूजासूतिः सम्पद्भिर्नीता कुलमुन्दरि ॥

गुह्यातिगुह्यगोप्त्री सं, पद्वतिर्नित्यकर्मणः ।

वर्षिता नेत्रनाथस्य नाख्येया ब्रह्मनादिभिः ॥

सर्वतथैकसर्वसं रहस्यं पारलौकिकम् ।

पूजातन्त्रं मयाख्यातं गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे धीदेवोत्तस्य धीमहामृत्युञ्जयपूजापत्र-

निनिरूपणं द्वाचत्वारिंशः पटलः ॥ ४६ ॥

त्रयश्चत्वारिंशः पटलः ।

—१-७:०१७-१—

श्रीभैरव उवाच ।

शृणुष्व परमेशानि कवचं मन्मुखोदितम् ।
 महामृत्युञ्जयस्यास्य न देयं परमाद्भुतम् ॥ १ ॥
 यं धृत्वा यं पठित्वा च श्रुत्वा च कवचोत्तमम् ।
 त्रैलोक्याधिपतिर्भूत्वा सुखितोऽसि महेश्वरि ॥ २ ॥
 तदेव वर्षयिष्यामि तव प्रीत्या वरानने ।
 तथापि परमं तत्त्वं न दातव्यं दुरात्मने ॥ ३ ॥

अस्य श्रीमहामृत्युञ्जयकवचस्य श्रीभैरव ऋषिः, गायत्र्यं छन्दः
 श्रीमहामृत्युञ्जयो महारुद्रो वैषता, ॐ श्रीं, जुं शक्ते, सः कीलकं, इमिति
 तत्त्वं, चतुर्थगंसाधने मृत्युञ्जयकवचपाठे विनियोगः । (ध्यानम्—)

चन्द्रमण्डलमध्यस्थं रुद्रं भाले विचिन्त्य तम् ।
 तत्रस्थं चिन्तयेत् साध्यं मृत्युं प्राप्तोऽपि जीवति ॥ १ ॥
 ॐजुंसः ह्रीं शिरः पातु देवो मृत्युञ्जयो मम ।
 ॐश्रीं शिवो ललाटं मे ॐह्रीं भ्रुवौ सदाशिवः । २ ॥
 नीलकण्ठोऽवतान्नेत्रे कपर्दी मेऽवताच्छ्रुती ।
 त्रिलोचनोऽवताद् गण्डौ नासां मे त्रिपुरान्तकः ॥ ३ ॥
 मुखं पीयूषघटभृदोष्ठौ मे कृत्तिकाम्बरः ।
 हनुं मे हाटकेशानो मुखं वटुकभैरवः ॥ ४ ॥
 कन्धरां कालमथनो गलं गणप्रियोऽवतु ।

स्कन्धौ स्कन्दपिता पातु हस्तौ मे गिरिशोऽवतु ॥ ५ ॥
 नखान् मे गिरिजानाथः पायादङ्गुलिसंयुतान् ।
 स्तनौ तारापतिः पातु वक्षः पशुपतिर्मम ॥ ६ ॥
 कूर्चिं कूर्वरवरदः पार्श्वौ मे मारशासनः ।
 शर्वः पातु तथा नाभिं शूलीं षष्ठं ममावतु ॥ ७ ॥
 शिश्रं मे शङ्करः पातु गुह्यं गुह्यकवल्गवः ।
 कटिं कालान्तकः पायादूर्ध्वं मेऽन्धकघातकः ॥ ८ ॥
 जागरूकोऽवताञ्जान् जङ्घे मे कालभैरवः ।
 गुण्ठौ पायाजटाधारी पादौ मृत्युञ्जयोऽवतु ॥ ९ ॥
 पादादिमूर्धपर्यन्तमघोरः पातु मे सदा ।
 शिरसः पादपर्यन्तं सद्योजातो ममावतु ॥ १० ॥
 रघाहीनं नामहीनं वपुः पात्वमृतेश्वरः ।
 पूर्वं बलविकरणो दक्षिणे कालशासनः ॥ ११ ॥
 पश्चिमे पार्वतीनाथो ह्युचरे मां मनोन्मनः ।
 ऐशान्यामीश्वरः पायादाप्रेष्यामप्रिलोचनः ॥ १२ ॥
 नैर्ऋत्यां शम्भुरव्यान्मां वायव्यां वापुवाहनः ।
 ऊर्ध्वे बलप्रमथनः पाताले परमेश्वरः ॥ १३ ॥
 दशदिक्षु सदा पातु महामृत्युञ्जयश्च माम् ।
 रथे राजकुले घूते विपमे प्रणिसंशये ॥ १४ ॥
 पायाद् भौं जुं महारुद्रो देवदेवो दशाक्षरः ।
 प्रभाते पातु मां ब्रह्मा मध्याह्ने भैरवोऽवतु ॥ १५ ॥
 सायं बलप्रमथनो निशायां नित्यचेतनः
 अर्धरात्रे महादेवो निशान्ते मां महोमयः ॥ १६ ॥
 सर्वदा सर्वतः पातु ओंजुंसः हौं मृत्युञ्जयः ।

इतीदं कवचं पुण्यं त्रिषु लोकेषु दुर्लभम् ॥ १७ ॥
 सर्वमन्नमयं गुह्यं सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ।
 पुण्यं पुण्यप्रदं दिव्यं देवदेवाधिदैवतम् ॥ १८ ॥
 य इदं च पठेन्मन्त्री कवचं वार्त्तयेत् ततः ।
 तस्य हस्ते महादेवि त्र्यम्बकस्याष्ट सिद्धयः ॥ १९ ॥
 रणे धृत्वा चरेद्युद्धं हत्वा शत्रूञ्जयं लभेत् ।
 जयं कृत्वा गृहं देवि संप्राप्स्यति सुखी पुनः ॥ २० ॥
 महाभये महारोगे महामारीभये तथा ।
 दुर्भिक्षे शत्रुसंहारे पठेत् कवचमादरात् ॥ २१ ॥
 सर्वं तत् प्रशमं याति मृत्युञ्जयप्रसादतः ।
 धनं पुत्रान् सुखं लक्ष्मीमारोग्यं सर्वसंपदः ॥ २२ ॥
 प्राप्नोति साधकः सद्यो देवि सत्यं न संशयः ।
 इतीदं कवचं पुण्यं महामृत्युञ्जयस्य तु ।
 गोप्यं सिद्धिप्रदं गुह्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ २३ ॥

शति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये मृत्युञ्जयकवचनिरूपणे
 त्रयधत्वारिंशः पटलः ॥ ४३ ॥

चतुश्चत्वारिंशः पटलः ।

—०-३६-८—

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना मृणु देवेशि सहस्राख्यस्तोत्तमम् ।

महामृत्युञ्जयस्यास्य सारात् सारोत्तमोत्तमम् ॥ १ ॥

अस्य धीमहामृत्युञ्जयसद्वचनामस्तौत्रमन्त्रस्य, भैरव श्रुतिः, उष्णिक्
वृष्य, धीमहामृत्युञ्जयो वेषता, ओं बीजं, जुं शक्तिः, सा कीलकं,
पुरुषार्थसिद्धये सहस्रनामपाठे विनियोगः । ध्यानम्

उद्यच्चन्द्रसमानदीतिमृतानन्दैकहेतुं शिवं

ओंजुंसःभुवनैकसृष्टिप्रलयोद्भूत्येकरचाकरम् ।

श्रीमचारदशार्धमण्डिततनुं त्र्यम्बं द्विबाहुं परं

श्रीमृत्युञ्जयमीड्यविक्रमगुणैः पूर्णं हृदन्ने भजे ॥

ओंजुंसःहौं महादेवो मन्त्रज्ञो मानदायकः ।

मानी मनोरमाङ्गथ मनस्वी मानवर्धनः ॥ १ ॥

मायाकर्ता मङ्गरूपो मङ्गो मारान्तको मुनिः ।

महेश्वरो महामान्यो मत्री मन्त्रिजनप्रियः ॥ २ ॥

माकतो मरुतां श्रेष्ठो मासिकः पश्चिकोऽमृतः ।

मातङ्गको मत्तचिचो मत्तचिन्मत्तभावनः ॥ ३ ॥

मानवेष्टप्रदो मेपो मेनकापतिवद्भभः ।

मानकायो मानस्तेयी मारयुक्तो जितेन्द्रियः ॥ ४ ॥

जयो विजयदो जेता जवेशो जयवद्भभः ।

ढामरेशो विरूपाक्षो विश्वभोक्ता विभावसुः ॥ ५ ॥
 विश्वेशो विश्वनाथश्च विश्वसृष्टिविश्वनायकः ।
 विनेता विनयी वादी वान्तदो वाग्भवो^१ वटुः ॥ ६ ॥
 स्थूलः सूक्ष्मोऽचलो लोलो लोलजिह्वः करालकः ।
 विराधेयो विरागीनो विलासी लास्यलालसः ॥ ७ ॥
 लोलाक्षो लोलधीर्धर्मी धनदो धनदाचितः ।
 धनी ध्येयोऽप्यध्येयश्च धर्म्यो धर्ममयो दयः ॥ ८ ॥
 दयावान् देवजनको देवसेन्यो दयापतिः ।
 डुलिचन्द्रदीर्घासो दम्भी देवमयात्मकः ॥ ९ ॥
 कुरूपः कीर्तिदः कान्तः क्रीवोऽक्रीवात्मकः कुजः ।
 कुधो विद्यामयः कामी कामकालान्धकान्तकः * ॥ १० ॥
 जीवो जीवप्रदः शुक्रः शुद्धः शर्मप्रदोऽनघः ।
 शनैश्वरो वेगगति(१००)र्षाचालो राहुरव्ययः ॥ ११ ॥
 केतुः कारापतिः कालः सूर्योऽमितपराक्रमः ।
 चन्द्रो भद्रप्रदो^३ भास्वान् भाग्यदो भर्गरूपभृत् ॥ १२ ॥
 क्रूरो धूर्तो वियोगी च सङ्गी गङ्गाधरो गजः ।
 गजाननप्रियो गीतो गानी स्नानार्चनप्रियः ॥ १३ ॥
 परमः पीवराङ्गश्च पार्वतीवल्लभो महान् ।
 परात्मको विराड्वासो^४ वानरोऽमितकर्मकृत् ॥ १४ ॥
 चिदानन्दी चारुरूपो गारुडो गरुडप्रियः ।
 नन्दीश्वरो नयो नागो नागालङ्कारमण्डितः ॥ १५ ॥
 नागहारो महानागो गोधरो गोपतिस्तपः ।

१ 'वाक्भवो' ख. पाठः । २ 'सेवो' ग. ड. पाठः । * इत्थं नास्ति प्रथमम् ।

३ 'हृदप्रतिः' क. 'हृदप्रदो' ग पाठः । ४ 'विराड्धौम्यः' छ. पाठः ।

त्रिलोचनस्त्रिलोकेशस्त्रिमूर्तिस्त्रिपुरान्तकः ॥ १६ ॥
 त्रिधामयो लोकमयो लोकैकव्यसनापटुः ।
 व्यसनी तोषितः शम्भुस्त्रिधारूपस्त्रिवर्षभाक् ॥ १७ ॥
 त्रिज्योतिस्त्रिपुरीनायस्त्रिधाशान्तस्त्रिधागतिः ।
 त्रिधागुणी विश्वकर्ता विश्वभर्ताऽऽधिपूरुपः ॥ १८ ॥
 उमेशो वासुकिर्वीरो वैनतेयो विचारकृद् ।
 विवेकाज्ञो विशालाक्षोऽविधिर्विधिरनुत्तमः ॥ १९ ॥
 विद्यानिधिः सरोजाचो निःस्मरः स्मरनाशनः ।
 स्मृतिमान् स्मृतिदः स्मार्तो ब्रह्मा ब्रह्मविदां वरः ॥ २० ॥
 ब्राह्मवती ब्रह्मचारी चतुरथतुराननः ।
 चलाचलोऽचलगतिर्वेगी वीराधिपो वरः ॥ २१ ॥
 सर्ववासः सर्वगतिः सर्वमान्यः सनातनः ।
 सर्वव्यापी सर्वरूपः सागरश्च समेश्वरः (२००) ॥ २२ ॥
 समनेत्रः समद्युतिः समकायः सरोवरः ।
 सरस्वान् सत्यवाक् सत्यः सत्यरूपः सुधीः सुखी ॥ २३ ॥
 सुराद् सत्यः सत्यमती रुद्रो रौद्रवपुर्वसुः ।
 वसुमान् वसुधानाथो वसुरूपो वसुप्रदः ॥ २४ ॥
 ईशानः सर्वदेवानामीशानः सर्वबोधिनाम् ।
 ईशोऽत्रशेषोऽत्रयवी शेषशायी श्रियः पतिः ॥ २५ ॥
 इन्द्रधन्द्रावतंसी च चराचरजगत्स्थितिः ।
 स्त्रिरः स्वाणुरणुः पीनः पीनवच्चाः परात्परः ॥ २६ ॥
 पीनरूपो जटाधारी जटाजूटसमाकूलः ।
 पशुरूपः पशुपतिः पशुज्ञानी पयोनिधिः ॥ २७ ॥
 वेद्यो वैद्यो वेदमयो विधिज्ञो विधिमान् मृडः ।

शूली शुभङ्करः शोभ्यः शुभकर्ता शचीपतिः ॥ २८ ॥
 शशाङ्कधवलः स्वामी वज्री शङ्खी गदाधरः ।
 चतुर्भुजश्चाष्टभुजः सहस्रभुजमण्डितः ॥ २९ ॥
 ब्रुवहस्तो दीर्घकेशो दीर्घो दम्भविवर्जितः ।
 देवो महोदधिर्दिव्यो दिव्यकीर्तिर्दिवाकरः ॥ ३० ॥
 उग्ररूप उग्रपतिरुग्रवक्त्रास्तपोमयः ।
 तपस्वी जटिलस्तापी तापहा तापवर्जितः ॥ ३१ ॥
 हविर्हरो हयपतिर्हृपदो हरिमण्डितः ।
 हरिवाही महौजस्को नित्यो नित्यात्मकोऽनलः ॥ ३२ ॥
 संमानी संसृतिर्हारी सर्गी संनिधिरन्वयः ।
 विद्याधरो विमानी च वैमानिकवरप्रदः ॥ ३३ ॥
 वाचस्पति(३००)र्वसासरो वामाचारी चलन्धरः ।
 वाग्भरो वासवो वायुर्वासनाबीजमण्डितः ॥ ३४ ॥
 वासी कोलश्रुतिर्दत्तो दत्तयज्ञविनाशनः ।
 दाक्षो दौर्भाग्यहा दैत्यमर्दनो भोगवर्धनः ॥ ३५ ॥
 भोगी रोगहरो हेयो हारी हरिविभूषणः ।
 बहुरूपो बहुमतिर्बहुवित्तो विचक्षणः ॥ ३६ ॥
 नृत्तकृच्चित्तसंतोषो नृत्तगीतविशारदः ।
 शरद्वर्णविभूषाढ्यो गलदग्घोऽघनाशनः ॥ ३७ ॥
 नागी नागमयोऽनन्तोऽनन्तरूपः पिनाकभृत् ।
 नटनो हाटकेशानो चरीयाश्च त्रिवर्षभृत् ॥ ३८ ॥
 ऋद्धारी टङ्कदस्तश्च पाशी शङ्खी शशिप्रभः ।
 सहस्ररूपो समगुः साधूनामभयप्रदः ॥ ३९ ॥
 साधुसेव्यः साधुगतिः सेनाफलप्रदो विभुः ।
 सुमहा मद्यपो मत्तो मत्तमूर्तिः सुमन्तकः ॥ ४० ॥

कौली लीलाकरो लूतो भवबन्धैकमोचनः ।
 रौचिष्णुर्विष्णुरच्युतरचूतनो नूतनो नवः ॥ ४१ ॥
 न्यग्रोधरूपो भयदो भयहाऽभीविधारणः ।
 धरणीधरसेन्यश्च धराधरसुत्रापतिः ॥ ४२ ॥
 धराधरोऽन्धफरिषुर्विज्ञानी मोहवर्जितः ।
 श्याणुकेशो जटी ग्राम्यो ग्रामारामो रमाप्रियः ॥ ४३ ॥
 प्रियकृत् प्रियरूपश्च विप्रयोगी प्रतापनः ।
 प्रभाकरः प्रभादीप्तो मन्युमान् मानवेष्टदः ॥ ४४ ॥
 वीक्षणवाहुस्तीक्ष्णकरस्तीक्ष्णांशुस्तीक्ष्णलोचनः ।
 वीक्षणचिचत्त्रयीरूपस्त्रयीमूर्तिस्त्रयीतनुः ॥ ४५ ॥
 हविर्भुग् हविषां ज्योतिर्हालाहलो (४००) हलीपतिः ।
 हविष्मल्लोचनो हालामयो हरितरूपभृत् ॥ ४६ ॥
 अदिमाऽऽम्रमपो वृचो हुताशो हुतभुग् गुर्घो ।
 गुणज्ञो गरुडो गानतत्परो विक्रमी क्रमी ॥ ४७ ॥
 क्रमेश्वरः क्रमपरः क्रमिकृत् क्रान्तमानसः ।
 महातेजा महामारो मोहितो मोहवल्लभः ॥ ४८ ॥
 महस्त्री त्रिदशो बालो बालापतिरघापहः ।
 बान्यो रिपुहरो हाही गोविर्गविमतोऽगुणः ॥ ४९ ॥
 सगुणो वित्तराड् वीर्यो विरोचनो विभाषसुः ।
 मालामयो माधवश्च विकर्तनो विकत्यनः ॥ ५० ॥
 मानकृन्मुक्तिदोऽतुन्यो मुख्यः शत्रुभयङ्करः ।
 हिरण्यरेताः सुभगः मतीनाथः मिरापतिः ॥ ५१ ॥
 मेद्री भैनाकभगिनीपतिरुत्तमरूपभृत् ।
 आदित्यो दितिवेशानो दितिपुत्रचयङ्करः ॥ ५२ ॥

वसुदेवो महाभाग्यो विश्वावसुर्वसुप्रियः ।
 समुद्रोऽमिततेजाश्च खगेन्द्रो विशिखी शिखी ॥ ५३ ॥
 गरुत्मान् वज्रहस्तश्च पौलोमीनाथ ईश्वरः ।
 यज्ञपेयो वाज्रपेयः शतक्रतुः शताननः ॥ ५४ ॥
 प्रातिष्ठस्तीव्रविस्मयी गम्भीरो भाववर्धनः ।
 गायिष्ठो मधुरालापो मधुमच्च माधवः ॥ ५५ ॥
 मायात्मा भोगिनां प्राता नाकिनामिष्टदायकः ।
 नाकीन्द्रो जनको जन्यः स्तम्भनो रम्भनाशनः ॥ ५६ ॥
 शङ्कर ईश्वर ईशः शर्वरीपतिशेखरः ।
 लिङ्गाध्यक्षः सुराध्यक्षो वेदाध्यक्षो विचारकः ॥ ५७ ॥
 भर्गो(५००)ऽनर्घो नरेशानो नरवाहनसेवितः ।
 चतुरो भविता भार्वा भावदो भवभीतिहा ॥ ५८ ॥
 भूतेशो महितो रामो विरामो रात्रिवल्लभः ।
 मङ्गलो धरणीपुत्रो धन्यो मुद्दिविवर्धनः ॥ ५९ ॥
 जयी जीवेश्वरो जारो जाठरो जहनुत्तापनः ।
 जहनुकन्याधरः कन्यो वत्सरो मासरूपधृत् ॥ ६० ॥
 ऋतुर्ध्वभूसुताध्यक्षो विहारी विहगाधिपः ।
 शुक्राम्बरो नीलकण्ठः शुक्रो भृगुसुतो भगः ॥ ६१ ॥
 शान्तः शिवप्रदोऽभेद्योऽभेदकृच्छान्तकृत् पतिः ।
 नाथो दान्तो भिन्नरूपी दातृश्रेष्ठो विशांपतिः ॥ ६२ ॥
 कुमारः क्रोधनः क्रोधी विरोधी विग्रही रसः ।
 नीरसः सरसः सिद्धो वृषणी वृषघातनः ॥ ६३ ॥
 पञ्चास्यः पण्मुखश्चैव विमुखः समुखीप्रियः ।
 दुर्मुखो दुर्जयो दुःखी सुखी सुखविलासदः ॥ ६४ ॥

पात्री पौत्री पवित्रश्च भूतात्मा पूतनान्तकः ।
 अक्षरं परमं तत्त्वं बलवान् बलघातनः ॥ ६५ ॥
 भल्ली भौलिर्भवाभावो भावाभावविमोचनः ।
 नारायणो मुक्तकेशो दिग्देवो धर्मनायकः ॥ ६६ ॥
 कारामोक्षप्रदोऽजेयो महाङ्गः सामगायनः ।
 तत्सङ्गमो नामकारी चारी स्वरनिम्बदनः ॥ ६७ ॥
 कृष्णः कृष्णाम्बरः स्तुत्यस्तारावर्णस्त्रपाकुलः ।
 त्रपावान् दुर्गातित्राता दुर्ममो दुर्गघातनः (६००) ॥ ६८ ॥
 महापादो विपादश्च विपदां नाशको नरः ।
 महाबाहुर्महोरस्को महानन्दप्रदायकः ॥ ६९ ॥
 महानेत्रो महादाता नानाशास्त्रविचक्षणः ।
 महामूर्धा महादन्तो महाकर्णो महोरगः ॥ ७० ॥
 महाचन्द्रमहानासो महाप्रीवो दिगालयः ।
 दिग्वासा दितिजेशानो मुण्डी मुण्डाचस्रत्रभृत् ॥ ७१ ॥
 श्मशाननिलयोऽरागी महाकटिरनूतनः ।
 पुराणपुरुषोऽपारः परमात्मा महाकरः ॥ ७२ ॥
 महालस्यो महाकेशो महोष्ठो मोहनो विराट् ।
 महामुखो महाजह्नु मण्डली कुण्डली नटः ॥ ७३ ॥
 असपन्नः पत्रकरः पात्रहस्तश्च पाटवः ।
 लालसः सालसः सालः कल्पवृक्षश्च कम्पितः ॥ ७४ ॥
 कम्पहा कल्पनाहारी महाकेतुः कठोरकः ।
 अनलः पवनः पाठः पीठस्यः पीठरूपकः ॥ ७५ ॥
 पाठीनः कुलिशी पीनो मेरुधामा महागुणी ।
 महानूयारसंयुक्तो देवदानवदर्पहा ॥ ७६ ॥
 अथर्वशापः सोम्यास्यः ऋत्सहस्रामितेक्षणः ।

यजुःसाममुखो गुह्यो यजुर्वेदविचक्षणः ॥ ७७ ॥
 याज्ञिको यज्ञरूपश्च यज्ञज्ञो धरणीपतिः ।
 जङ्गमी भङ्गदो भापादचोऽभिगमदर्शनः ॥ ७८ ॥
 अगम्यः सुगमः स्वर्गः ऐटी खेटाननो^१ नयः ।
 अमोघार्थः सिन्धुपतिः सैन्धवः सानुमध्यगः ॥ ७९ ॥
 प्रतापी प्रजयी प्रातर्मध्याह्नसायमध्वरः ।
 त्रिकालज्ञः सुगणकः पुष्करस्थः परोपकृत् ॥ ८० ॥
 उपकर्तापहर्ता च घृणी रणजयप्रदः (७००) ।
 धर्मा चर्मान्तरधारुरूपधारुविभूषणः ॥ ८१ ॥
 नक्तञ्चरः कालवशी वशी वशिवरोऽवशः ।
 वश्यो वश्यकरो भस्मशायी भस्मविलेपनः ॥ ८२ ॥
 भस्माङ्गी मलिनाङ्गश्च मालामण्डितमूर्धजः ।
 गणकार्यः कुलाचारः सर्वाचारः सखा समः ॥ ८३ ॥
 साकारो^२ गोत्रभिद् गोप्ता भीमरूपो भयानकः ।
 अरुणश्चैकचिन्त्यश्च त्रिशङ्कुः शङ्कुधारणः ॥ ८४ ॥
 आश्रमी ब्राह्मणो वज्री चत्रियः कार्यहेतुकः ।
 वैश्यः शूद्रः कपोतस्थः तृष्टा तुष्टो रूपाकुलः ॥ ८५ ॥
 रोगी रोगापहः शूरः कपिलः कपिनायकः ।
 पिनाकी चाष्टमूर्तिश्च द्वितिमान् धृतिमांस्तथा ॥ ८६ ॥
 जलमूर्तिर्वायुमूर्तिर्हुताशः सोममूर्तिमान् ।
 सूर्यदेवो यजमान आकाशः परमेश्वरः ॥ ८७ ॥
 भवहा भवमूर्तिश्च भूतात्मा भूतभावनः ।
 भवः सर्वस्तथा रुद्रः पशुनाथश्च शङ्करः ॥ ८८ ॥

गिरिजो गिरिजानाथो गिरीन्द्रश्च महेश्वरः ।
 गिरीशः खण्डहस्तश्च महानुग्रो गणेश्वरः ॥ ८६ ॥
 भीमः कपर्दी भीतिञ्चः खण्डपथखण्डविक्रमः ।
 खण्डभृत् खण्डपरशुः कृत्तिवासा विषापहः ॥ ९० ॥
 कङ्कालः कलनाकारः श्रीकण्ठो नीललोहितः ।
 गणेश्वरो गुणी नन्दी धर्मराजो दुरन्तकः ॥ ९१ ॥
 भृङ्गिरीटी रसासारो दयालू रूपमण्डितः ।
 अमृतः कालरुद्रश्च कालाग्निः शशिशेखरः (८००) ॥ ९२ ॥
 (सयोजातः सुर्यमृज्जमेखली दुर्निमित्तहृत् ।
 दुःस्वमहृत् प्रसहनो गुणिनादप्रतिष्ठितः ॥ ९३ ॥
 शुक्रास्त्रिशुक्रः संपन्नः शुचिर्भूतनिषेवितः ।
 यज्ञरूपो यज्ञमुखो यज्ञमानेष्टदः शुचिः ॥ ९४ ॥
 धृतिमान् मतिमान् दक्षो दक्षयज्ञविघातकः ।
 नागहारी भस्मधारी भूतिभूषितविग्रहः ॥ ९५ ॥
 कपाली कुण्डली भर्गः भक्कार्तिभङ्गनो विभुः ।
 शुषध्वजो वृषारूढो धर्मवृषविवर्धकः ॥ ९६ ॥
 मरावलः सर्वतीर्थः सर्वलक्ष्म्यलक्षितः ।
 सहस्रबाहुः सर्वाङ्गः शरण्यः सर्वलोककृत् ॥ ९७ ॥
 पवित्रस्त्रिककुम्भन्नः कनिष्ठः कुंष्णपिङ्गलः ।
 ब्रह्मदण्डविनिर्माता शतघ्नीपाशशक्तिमान् ॥ ९८ ॥
 पद्मगर्भो महागर्भो ब्रह्मगर्भो जलोद्भवः ।
 देवासुरविनिर्माता देवासुरपरायणः ॥ ९९ ॥
 देवासुरगुरुर्देवो देवासुरनमस्कृतः ।

- गुह्यप्रियो गणसेव्यः पवित्रः सर्वपावनः ॥ १०० ॥
 ललाटाक्षो विश्वदेवो दमनः श्वेतपिङ्गलः ।
 विमुक्तिर्मुक्तित्रयस्को भक्तानां परमा गतिः ॥ १०१ ॥
 देवातिदेवो देवर्षिर्देवामुरवरप्रदः ।
 कैलासगिरिवामी च हिमवद्गिरिसंश्रयः ॥ १०२ ॥
 नाथभूज्यः मिद्धनुत्यो नवनाथसमर्चितः ।
 कपर्दी कल्पकृद् रुद्रः सुमना धर्मवत्सलः ॥ १०३ ॥
 वृषाकपिः कल्पकर्ता नियतात्मा निराकुलः ।
 नीलकण्ठो धनाध्यक्षो नाथः प्रमथनायकः ॥ १०४ ॥
 अनादिरन्तरहितो भूतिदो भूतिविग्रहः ।
 सेनाकल्पो महाकल्पो योगो युगकरो हरिः ॥ १०५ ॥
 युगरूपो महारूपो महागीतो महाशृणुः ।

अघोरेभ्योऽथघोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यश्च ।
 सर्वतः शर्वसर्वेभ्यो नमस्ते रुद्ररूपेभ्यः ॥ ११३ ॥
 वामदेवस्तथा ज्येष्ठः श्रेष्ठः कालः करालकः ।
 महाकालो भैरवेशो वेशी कलविकरणः ॥ ११४ ॥
 बलविकरणो बालो बलप्रमथनस्तथा ।
 सर्वभूतादिदमनो देवदेवो मनोन्मनः ॥ ११५ ॥
 सद्योजातं मपद्यामि सद्योजाताय वै नमः ।
 भवे भवे नातिभवे भजस्व मां भवोद्भवः ॥ ११६ ॥
 भावनो भवनो भाव्यो बलकारी पं पदम् ।
 परः शिवः परो ध्येयः परं ज्ञानं परात्परः ॥ ११७ ॥
 पारावारः पलाशी च मांसाशी वैष्णवोत्तमः ।
 ओं ऐं ह्रीं श्रीं ह्रौं देवो ओं श्रीं ह्रीं भैरवोत्तमः ॥ ११८ ॥
 ओं ह्रीं नमः शिवायेति मन्त्रो वटुर्वरायुधः ।
 ओं ह्रीं सदाशिवः ओं ह्रीं आपदुद्धारणो मनुः ॥ ११९ ॥
 ओं ह्रीं महाकरालास्यः ओं ह्रीं उटुकर्भरवः ।
 भगवांस्त्र्यम्बक ओं ह्रीं ओं ह्रीं चन्द्रार्धशेखरः ॥ १२० ॥
 ओं ह्रीं सञ्जटिलो धूम्रो ओं ह्रीं त्रिपुरघातनः ।
 ह्रीं ह्रीं हरिवामाङ्ग ओं ह्रीं ह्रीं त्रिलोचनः ॥ १२१ ॥
 ओं वेदरूपो वेदज्ञ अग्यजुःनामयूर्तिमान् ।
 रुद्रो घोररवोऽघोरो ओं नम्युं अघोरयैरवः ॥ १२२ ॥
 ओं जुमः पीयूषतत्रोऽमृताप्यधोऽमृतालमः ।
 ओं त्र्यम्बक यज्ञामहे सुगन्धि पुष्टिर्धनम् ॥ १२३ ॥
 उर्गारुकामिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्तीय मामृतात् ।
 ओं ह्रीं जुमः ओं भूर्भुवः स्वः ओं जुमः मन्पुत्रपः (१०००) ॥ १२४ ॥

इदं नाम्नां सहस्रं तु रहस्य परमाद्भुतम् ।
 सर्वस्वं नाकिनां देवि जन्तूनां भुवि का कथा ॥ १२५ ॥
 तव भक्त्या मयाख्यातं त्रिषु लोकेषु दुर्लभम् ।
 गोप्यं सहस्रनामेदं साक्षादमृतरूपकम् ॥ १२६ ॥
 यः पठेत् पाठयेद्वापि श्रावयेच्छृणुयात् तथा ।
 मृत्युञ्जयस्य देवस्य फलं तस्य शिवे शृणु ॥ १२७ ॥
 लक्ष्म्या कृष्णो घिया जीवो प्रतापेन दिवाकरः ।
 तेजसा वह्निदेवस्तु कवित्वे चैव भार्गवः ॥ १२८ ॥
 शौर्येण हरिसङ्काशो नीत्या द्रुहिणसन्निभः ।
 ईश्वरत्वेन देवेशि मत्समः किमतः परम् ॥ १२९ ॥
 यः पठेदर्धरात्रे च साधको धैर्यसंयुतः ।
 पठेत् सहस्रनामेदं सिद्धिमाप्नोति साधकः ॥ १३० ॥
 चतुष्पथे चैकालिङ्गे मरुदेशे वनेऽजने ।
 श्मशाने प्रान्तरे दुर्गे पाठात् सिद्धिर्न संशयः ॥ १३१ ॥
 नौकायां चौरसङ्घे च सङ्कटे प्राणसंक्षये ।
 यत्र यत्र भये प्राप्ते विपवह्निभयादिषु ॥ १३२ ॥
 पठेत् सहस्रनामधु मुच्यते नात्र संशयः ।
 मौमावस्यां निशीथे च गत्वा प्रेतालयं सुधीः ॥ १३३ ॥
 पठित्वा स भवेद् देवि साक्षादिन्द्रोऽर्चितः सुरैः ।
 शनौ दर्शदिने देवि निशायां सरितस्तटे ॥ १३४ ॥
 पठेन्नामसहस्रं वै जपेदष्टोत्तरं शतम् ।
 सुदर्शनो भवेदाशु मृत्युञ्जयमसादतः ॥ १३५ ॥
 दिगम्बरो मुक्तकेशः साधको दशधा पठेत् ।
 इह लोके भवेद्राजा परे मुक्तिर्भविष्यति ॥ १३६ ॥
 इदं रहस्यं परम भक्त्या तव मयोदितम् ।

मभ्रगर्भं मनुमयं न चाख्येयं दुरात्मने ॥ १३७ ॥
 नो दद्यात् परशिष्येभ्यः पुत्रेभ्योऽपि विशेषतः ।
 रहस्यं मम सर्वस्य गोप्यं गुप्ततरं कलौ ॥ १३८ ॥
 पण्डितस्यापि नो वाच्यं गोपनीयं तथात्मनः ।
 दुर्जनाद् रक्षणीयं च पठनीयमहर्निशम् ॥ १३९ ॥
 श्रोतव्यं साधकमुराद्रक्षणीयं स्वपुत्रवत् ।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये मृत्युञ्जयसद्व्रजनाम-
 निरूपणं चतुश्चत्वारिंशः पटलः ॥ ४४ ॥

अथ

पञ्चचत्वारिंशः पटलः ।

॥१५५॥

श्रीर्भरव उवाच ।

देवि वक्ष्यामि ते स्तोत्रं सर्वसिद्धिमदायकम् ।
 भूलमश्रैकसर्वस्यं रक्षणीयं प्रयत्नतः ॥ १ ॥
 दीक्षाकाले च पूजाया जपान्ते च पठेच्छिवे ।
 विसर्जने तथाद्धाने स दीक्षाफलमाप्नुयात् ॥ २ ॥
 अस्य वै स्तोत्रराजस्य श्यपिर्भरव ईश्वरि ।
 गायत्र्यं हृन्द इत्युक्तं मरामृत्युञ्जयः शिवे ॥ ३ ॥

देयता प्रणवो वीजं शक्तिः शक्तिः स्मृता शिवे ।

हृजं कीलकमित्युक्तं सूर्यो दिग्बन्धनं तथा ॥

भोगापवर्गसिद्ध्यर्थे विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ४ ॥

चन्द्रार्काम्बिलोचनं सितमुखं पद्मद्वयान्तःस्थितं

मुद्रापाशसुधाचसूत्रविलसत्पाणिं हिमांशुप्रभम् ।

कोटीरेन्दुगलत्सुधाप्लुततनुं हारादिभूपोज्ज्वलं

कान्त्या विश्वविमोहनं पशुपतिं मृत्युञ्जयं भावये ॥ ५ ॥

पीयूषांशुसुधामणिः करतले पीयूषकुम्भं वहन्

पीयूषद्युतिसंपुटान्तरगतः पीयूषधाराधरः ।

मां पीयूषमयूखसुन्दरवपुः पीयूषलक्ष्मीसखः

पीयूषद्रववर्णोऽप्यहरहः प्रीणातु मृत्युञ्जयः ॥ ६ ॥

देवं दिनेशाग्निशशाङ्कनेत्रं

पीयूषपात्रं कलशं दधानम् ।

दोभ्यां सुधांशुद्युतिमिन्दुचूडं

नमामि मृत्युञ्जयमादिदेवम् ॥ ७ ॥

चन्द्रमण्डलमध्यस्थं रुद्रं बालेन्दुशेखरम् ।

(भद्रामेनं सरद्रात्रौ मृत्युं प्राप्तोऽपि जीवति ॥ ८ ॥

चन्द्रमण्डलमध्यस्थं रुद्रं भालेऽतिविस्तृते ।)

तत्रस्थं चिन्तयेत् साध्यं मृत्युं प्राप्तोऽपि जीवति ॥ ९ ॥

मात्राद्यं नाटुकामौलिवेदकल्पतरोः फलम् ।

यो जपेत् स भवेद्विश्वैभवास्पदमीश्वरि ॥ १० ॥

हृज्जपीजं कुलाचारविचारकुशलः शिवः ।

यो जपेत् तस्य वक्त्राब्जे नरीनारिं हि भारती ॥ ११ ॥

* 'विबिस्तृते' अ. पाठः । २ 'बन्धचिह्नस्थ' क. ख. ग. पुस्तकेषु नास्ति

(सविसर्गं शक्तिबीजं यो जपेत् साधकः शिव ।
 स भवेदाचिरादेव विश्वैश्वर्यस्य भाजनम् ॥ १२ ॥)
 देवेशाकाशबीजं ते विन्दुविम्बेन्दुमण्डितम् ।
 चिन्तयन् यो भवेच्चित्ते स शिवाद्भयतां लभेत् ॥ १३ ॥
 सविसर्गं भृगुं भर्गं सर्गप्रलयकारणम् ।
 निसर्गतो भजेद्योऽन्तर्लीयते स परं पदे ॥ १४ ॥
 लक्ष्मीशब्दाक्षरं विन्दुभूषणं यो जपेत् तव ।
 करे लक्ष्मीर्मुखे वाणी तस्य शम्भो रणे जयः ॥ १५ ॥
 पालयेति युगं देव यो जपेद्वीरसन्निधौ ।
 स सार्वभौमताम्राज्यं भजेदन्ते सलोकताम् ॥ १६ ॥
 शरदं वरदा वीरसाधनीं सविसर्गकाम् ।
 जपेद्यः शरदम्भोदधवलं तद्यशो भ्रमेत् ॥ १७ ॥
 आकाशबीजं साकाशं जपेद्यः कुशसंस्तरे ।
 स कौलिकशिरोरत्न-रञ्जिताङ्घ्रियुगो भवेत् ॥ १८ ॥
 शङ्खबीजं सरेफं ते शम्भो पद्मानने जपेत् ।
 कङ्कालमालाभरणो भविता प्रेरकोपमः ॥ १९ ॥
 हृज्जबीजं जगद्बीजं तेजोरूपं च यो जपेत् ।
 तस्मै दास्यसि भोः शम्भो निजं धाम सनातनम् ॥ २० ॥
 ओंकारं माकारं गिरिश तव मन्त्राश्वलगत्
 जपेद् यो हृत्पथे निरुपमपराजित्तुदितः ।
 स साम्राज्यं भूर्मा भजति रजनीनायककला-
 लसन्मौलिः प्रान्ते प्रजति शिरसायुज्यपदवीम् ॥२१॥
 विन्दुभूषणरकोणरसार-सारणरूपरुदनारणरुत्ने ।

भूगृहाद्व्य इति चक्रमण्डले तां निपणमुपसि सराम्यहम् ॥ २२ ॥

नानाविधानार्घ्यविभूषणाढ्यं

निःशेषपीयूषमगूखविम्बे ।

निपणमीशानमशेषशेष-

वाणीतनुं मृत्युहरं नमामि ॥ २३ ॥

इति स्तोत्रं दिव्यं सकलमजुराजैकनिकपं

पठेद्यः पूजान्ते शिव शिवगृहे चार्चनविधौ ।

रणे जिज्ञा वैरीन् भजति नृपलक्ष्मीं स्वमहसा

भवेदन्ते वीरः सकलसुरसेव्यः शिवसमः ॥ २४ ॥

इतीदं परमं स्तोत्रं महामृत्युञ्जयप्रियम् ।

पठेद्वा पाठयेन्नित्यं सर्वस्वं देवदुर्लभम् ॥ २५ ॥

अदेयं परमं तत्त्वं महापातकनाशनम् ।

महामन्त्रमयं दिव्यं साधनैर्घनसाधनम् ॥ २६ ॥

त्रैलोक्यसारभूतं च त्रैलोक्याभयदायकम् ।

पठेन्निशीथे मन्त्री तु सद्यः सिद्धिर्भवेत् कलौ ॥ २७ ॥

चतुष्पयेऽर्धरात्रे तु ब्राह्म्ये वापि मुहूर्तके ।

पठित्वा कौलिको देवि भवेद् भैरवसन्निभः ॥ २८ ॥

इतीदं मम सर्वस्वं रहस्यं परमाद्भुतम् ।

यस्य कस्य न वक्रव्यमित्याज्ञा पारमेश्वरी ॥ २९ ॥

इति धीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये मृत्युञ्जयस्तोत्रनिरूपणं

पञ्चचत्वारिंशः पटलः ॥ ४५ ॥

—:ॐ॥ॐ॥—

समाप्तं मृत्युञ्जयपञ्चाङ्गम् ॥

अथ

षट्चत्वारिंशः पटलः ।

अथ श्रीदुर्गापञ्चाङ्गम् ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् सर्वतत्त्वज्ञ साधकानां जयावह ।
यत् पुरा क्वचितं देव दुर्गापञ्चाङ्गमुत्तमम् ॥ १ ॥
सर्वस्वं सर्वदेवानां रहस्यं सर्वमन्त्रिणाम् ।
तद्य कृपया ब्रूहि यद्यस्ति मयि ते दया ॥ २ ॥
श्रीभैरव उवाच ।

एतद् गुह्यतमं देवि पञ्चाङ्गं तत्त्वलक्षणम् ।
दुर्गायाः सारसर्वस्वं न कस्य कथितं मया ॥ ३ ॥
तव स्नेहात् प्रवक्ष्यामि दुर्गापञ्चाङ्गमीश्वरि ।
गुह्यं गोप्यतमं दिव्यं न देयं ब्रह्मवादिभिः ॥ ४ ॥
या देवी दैत्यदमनी दूर्गेत्यष्टाचरा शिवा ।
देवैराराधिता पूर्वं ब्रह्मान्वनपुरःसरः ॥ ५ ॥
पुरन्दरहितार्थाय वधार्थाय सुरद्विषाम् ।
सर्वं सृजति भूतानि रात्रमी परमेश्वरी ॥ ६ ॥
साचिक्ती रक्षति प्रान्ते संहरिष्यति ताममी ।
इत्थं गुणवतीरूपा सृष्टिस्थितिलपारिमहा ॥ ७ ॥
अष्टाचरी महाविद्या मंख्यानीता परात्मिणा ।

तस्याः पञ्चाङ्गमधुना रहस्यं त्रिदिवौकमाम् ॥ ८ ॥

वक्ष्यामि परमप्रीत्या न चारूपेयं दुरात्मने ।

पटलं तव वक्ष्यामि दुर्गायास्तत्रमुत्तमम् ॥ ९ ॥

येन श्रवणमात्रेण कोटिपूजाफलं लभेत् ।

दुर्गाया देवि वक्ष्यामि मन्त्रोद्धारं पराश्रयम् ।

सर्वतन्त्रेष्वविख्यातं सर्वकामफलप्रदम् ॥ १० ॥

तारं माया चाक्रिकं चक्रिदूर्वा

वायव्यार्णं विश्वमन्ते भवानि ।

दुर्गायास्ते वर्णितो मूलविद्या-

मन्त्रोद्धारो गोपितोऽष्टाक्षरोऽयम् ॥ ११ ॥

नास्यान्तरायवाहुल्यं नाप्यमित्रादिदूषणम् ।

नो वा प्रयाससंयोगो नाचार्युगविश्लवः ॥ १२ ॥

साक्षात् सिद्धिप्रदो मन्त्रो दुर्गायाः कलिनाशनः ।

अष्टाक्षरोऽष्टसिद्धीशो गोपनीयो दिग्भ्ररैः ॥ १३ ॥

महाचीनक्रमस्थानां साधकानां जयावहः ।

मन्त्रराजो महादेवि सद्यो भोगापवर्गदः ॥ १४ ॥

वर्णलक्षं पुरश्चर्या तदर्धं वा महेश्वरि ।

एकलक्षावधिं कुर्यान्नातो न्यूनं कदाचन ॥ १५ ॥

मूलोत्कीलनमिद्धं तु सञ्जीवनमुमंस्कृतम् ।

पुरश्चर्यां चरेत् पश्चात् संपुटाह्वं चरेन्मनुम् ॥ १६ ॥

ततो मन्त्रं जपेन्नित्यं दुर्गायास्तत्पठसिद्धिदम् ।

यं जप्त्वा साधको भूर्मा विचरेद्देस्यो यथा ॥ १७ ॥

ऋषिरस्य स्मृतो देवि मन्त्रस्याद्यो महेश्वरः ।

छन्दोऽनुष्टुप् देवता च श्रीदुर्गाष्टाक्षरा स्मृता ॥ १८ ॥

चाक्रिकं धीमतीशानि माया शक्तिरिति स्मृता ।
 तार कौलकमाशाना विश्व रन्धनमीश्वरि ॥ १६ ॥
 धर्मार्थकाममोक्षार्थे विनियोगः प्रकीर्तितः ।
 तारमायात्तरैर्देवि न्यास पङ्क्तौर्घभागिभिः ॥ २० ॥
 निहत्य पङ्क्तिपून् देवि श्यायेद् दुर्गा कुलेश्वरीम् ।

दूर्गानिभा विनयना विलसत्किरीटा

शङ्खाब्जगद्गणेशसेटकशूलचापान् ।

मतर्जनी च दधती महिषामनथा

दुर्गा नगरकुलपीठगता भजेऽहम् ॥ २१ ॥

यत्रोद्धार प्रवक्ष्यामि दुर्गायाः कुलमन्दिरम् ।

सर्वमिद्विप्रदं चक्र मर्यागापरिपूरकम् ॥ २२ ॥

विन्दुत्रिकोण रसरणमिम्ब

त्रिणाष्टपत्राञ्चितरक्षितुत्तम ।

धरागदोद्भामितमिन्दुचूडे

पूज्याः पृथक् पृथक् देवि गन्धपुष्पाक्षतैः शिवे ॥ २८ ॥
 दत्त्वा पुष्पाञ्जलिं चक्रे मूलमुच्चार्य साधकः ।
 पूजयेत् पद्मकिञ्जल्कैः पङ्कजे पद् कुलाम्बिकाः ॥ २९ ॥
 शैलपुत्रीं स्वामाग्रात् पूजयेद् ब्रह्मचारिणीम् ।
 चण्डघण्टां च कूष्माण्डां स्कन्दमातरमीश्वरि ॥ ३० ॥
 कात्यायनीं च संपूज्य दूर्वागन्धाक्षतैः परम् ।
 पुनः पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा श्रीचक्रे परमार्थदे ॥ ३१ ॥
 पूजयेद् देवतास्त्रिस्तः कुलस्थास्त्रिपुराम्बिकाः ।
 कालरात्री महागौरी देवदूतीति पार्वति ॥ ३२ ॥
 त्रिकोणाग्राच्छिवे पूज्याः सिन्दूराक्षतपुष्पकैः ।
 दूर्वादलाञ्जलिं दत्त्वा यन्त्रराजेऽष्टमिद्विदे' ॥ ३३ ॥
 पूजयेदम्बिकां दुर्गामष्टाक्षरविभूषणाम् ।
 चिन्दौ देवीमष्टभुजां विद्यामष्टाक्षरीं शिवे ॥ ३४ ॥
 नीलकण्ठं शिवं चिन्दौ पूजयेज्जगदम्बिकाम् ।
 तत्रायुधानि देवेशि पूजयेदष्ट साधकः ॥ ३५ ॥
 शङ्खं पद्ममणिं धाणान् धनुः खेटकमीश्वरि ।
 शूलं संतर्जनीं दिव्यां नानापुष्पैः समर्चयेत् ॥ ३६ ॥
 देवदेव्यां चिन्दुपीठे पूजयेत् सर्वसिद्धये ।
 अथ वक्ष्ये महादेवि प्रयोगानष्ट सिद्धये ॥ ३७ ॥
 यान् विधाय कलौ मन्त्री भवेत् कल्पद्रुमोपमः ।
 स्तम्भनं मोहनं चैव मारणार्कुर्ये ततः ॥ ३८ ॥
 वशीकारं तपोघाटं शान्तिकं पीष्टिकं तथा ।
 एषां माधनमाचक्षे प्रयोगाणां महेश्वरि ॥ ३९ ॥
 महाचीनिक्रमस्थानां साधकानां हिताय च ।

- (१) अयुतं प्रजपेन्मूलं रमशाने निशि साधकः ॥ ४० ॥
हुनेद् दशांशतः सर्पिर्वान्मांसुगच्युतान् ।
त्तम्भनं जायते विशं वादिकामिजनाम्भसाम् ॥ ४१ ॥
- (२) अयुतं प्रजपेद् देवि वटे रुद्राक्षमालया ।
होमो दशांशतः कार्यो घृतपद्माक्षपङ्कजैः ॥ ४२ ॥
आरग्वर्धः सुधामूलैर्मोहनं जायते क्षणात् ।
देवानां दानवानां च का कथाव्यधियां नृणाम् ॥ ४३ ॥
- (३) अयुतं प्रजपेन्मूलं वने साधकमत्तमः ।
वेतमीमूलगो वापि हुनेत् तत्र दशांशतः ॥ ४४ ॥
घृतपायसशम्भुकान् रिपुर्मृत्युमुखं व्रजेत् ।
- (४) अयुतं प्रजपेद्रात्रौ शून्यागारे कुलेथरि ॥ ४५ ॥
होमो दशांशतः कार्यो घृतव्योपशटीशरैः ।
केपिद्योजैरपि प्रातर्भेदाकर्षणं स्त्रियाम् ॥ ४६ ॥
- (५) अयुतं प्रजपेन्मूलं चतरे तरितं हुनेत् ।
आज्याञ्जजुरपापाएड-रङ्गपुष्पाणि पार्वति ॥ ४७ ॥
शक्रोऽपि वशतामेति किं पुनः क्षुद्रभूमिपः ।
- (६) अयुतं प्रजपेन्मूलं साधकोऽश्वत्थमूलगः ॥ ४८ ॥
हुनेदाज्यं दशांशेन केशं स्त्रीणां तर्चं कणाः ।
रिपुमुचाटयेत् शीघ्रं यदि शक्रममो भवेत् ॥ ४९ ॥
- (७) अयुतं प्रजपेन्मूलं गुरदुर्मतले हुनेत् ।
घृताक्तंकुङ्कुटाङ्गानि नानापुष्पाणि साधकैः ॥ ५० ॥
रोगोपद्रवकालस्य मद्यः शान्तिर्भविष्यति ।
- (८) अयुतं प्रजपेन्मूलं लीलोपवनमण्डले ॥ ५१ ॥
होमो दशांशतः कार्यो घृतमीनाजमस्तकैः ।

पादैरष्टभिरीशानि सद्यः पुष्टिः प्रजायते ॥ ५२ ॥
 इत्येष पटलो दिव्यो मन्त्रसर्वस्वरूपवान् ।
 दुर्गारहस्यभूतोऽपि गोपनीयो मुमुक्षुभिः ॥ ५३ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये दुर्गापटलनिरूपणं
 पट्चत्वारिंशः पटलः ॥ ४६ ॥

अथ

सप्तचत्वारिंशः पटलः ।

— श्रीरहस्ये —

श्रीभैरवे उवाच ।

शृणु पार्वति तच्छ्यामि पद्धतिं गद्यरूपिणीम् ।

यस्याः श्रवणमात्रेण कोटियज्ञफलं लभेत् ॥ १ ॥

ब्राह्मस्ये मुहूर्तं चोत्थाय, यद्वपन्नासनः स्वशिरस्थसहस्रारधोऽमुष्य
 मलकण्ठिकान्तर्गतं निजगुरुं श्वेतधर्यं श्वेतालङ्कारालङ्कृतं द्विशुभ्रं स्वशफलं
 श्वेताम्बरभूषितया वामाङ्गे सहितं ध्यात्वा, मानसरुपचारैः सपूज्य दए
 वत् प्रणमेत् ।

श्रवणमण्डलाकारं व्याप्तं येन चराचरम् ।

तत्पट्टं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।

चञ्चुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्ब्रह्मिष्णुर्गुरुः सात्वान्महेश्वरः ।

गुरुरेव जगन् नरं तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

इति नत्वा तदाशां गृहीत्वा बहिरागत्य मलमूत्रादि संलज्य ,
वर्णोक्तं शौचं विधाय नद्यादौ गत्वा सुकूर्चं द्वादशाङ्गुलं दन्तधावनं
कुर्यात् । “ ओंक्ला कामदेवाय सर्वजनप्रियाय नमः ” इति दन्तान्
विशोध्य , चाफिक्रयोजेन गडूषपदकं विधाय , प्रणवेन मुखं त्रिः प्रोक्ष्य
“ ओंह्रीं मणिधरि वज्रिणि शिखापरिसरे रत्न रत्न हूं फद् स्वाहा ” इति
शिखां वद्ध्वा तत्त्वत्रयेणाचम्य मूलेन प्राणायामं विधाय , मलापकर्षणं
ज्ञानं कृत्वा मन्त्रज्ञानं चरेत् । ततो मूलेन गृह्णानीय जलं प्रोक्षयेत् ।
मन्त्रभृदा सूर्यमण्डलं विचिन्त्य , “ गङ्गे च यमुने चेति ” तीर्थान्यावाह्य
जले यन्त्रं विभाव्य सर्नीलकण्ठां दुर्गामावाहयेत् । तत्र पङ्कजं विधाय
देवीं सशिखां ध्यात्वा , मूलं यथाशक्त्या जप्त्वा त्रिर्निमज्ज्योन्मज्जेत् ।
तत्र कुम्भमुद्रां वद्ध्वा स्वमूर्ध्नि देवदेव्यौ जलेन क्षपयित्वा “ ओंहांह्रींसः
मार्तण्डभैरवाय प्रकाशाशक्तिसहिताय एष तेऽर्घ्यो नमः । इति सूर्याया-
र्ष्यत्रयं दत्त्वा वासोऽन्यत् परिधाप्य , तत्त्वत्रयेणाचम्य त्रिः प्राणायामं
विधाय , पूर्वसंध्यां कृत्वा पङ्कजं कृत्वा , चुलकेन जलमादाय तत्त्वमुद्र-
याच्छाद्य यंरंलंबंह इति त्रिरभिमन्त्र्य मूलमुच्चरंस्तद्गीततोदकविन्दुभिः
सप्तधा स्थशिरस्यभ्युक्ष्य , सव्यहस्ते शेषमुद्रकं धृत्वा इडयान्तर्नीत्वा
देहान्तः पापं प्रक्षाल्य पिङ्गलया विरेच्य , पुरःकल्पितवज्रशिलायां
यामतः फडिति निक्षिपेत् । इत्यथमर्षणं विधाय पूर्ववदाचम्य , जले
यन्त्रं ध्यात्वा मूलं यथाशक्त्या जप्त्वा , मूलाधिष्ठान्ते साङ्गे सयाहने
सायुधे सपरिच्छदे ध्रुवीनीलकण्ठसहिते मातर्दुर्गे तृप्यतामित्यष्टवारं
संतर्प्य नीलकण्ठं त्रिः संतर्प्य , एकैकाञ्जलिना परिवारदेवताः सतर्प्य ,
देवदेव्यौ हृदि ध्यात्वा , जले चतुरथं विलिख्य , तत्रेशानादिक्रमेण
गुरुपाङ्के संतर्प्य देवीं गायत्रीं जपेत् । ओंह्रींदुं दुर्गायै विशद्वे अष्टाक्ष-
रयै धीमहि तन्नः चण्डी प्रचोदयात् । इति यथाशक्त्या प्रजप्य ,
गायत्र्याप्तया देवदेवयोरर्ष्यत्रयं दत्त्वा जपं समर्प्य , यागमण्डपमागच्छे-
दिति-संध्याविधिः ॥

ततो गृहमागत्य पादौ प्रक्षाल्य द्वारदेवताः पूजयेत् । ओंगांगूं गणेशाय नमः पूर्वं । ओंशांहीं वटुकाय नमो वक्षिणे । ओंसांसें क्षेत्रपालाय नमः पश्चिमे । ओंपायू योगिनीभ्यो नमः उत्तरे । गं गङ्गायै नमो देहल्यां । यां यमुनायै नमः अधः । सीः सरस्वत्यै नमो मध्ये । इति

संपूज्य, गृहान्तः प्रविश्य यथाहमासनं शोधयेत् । आं आसनशोधन-
मन्त्रस्य, मेरुपृष्ठ ऋषिः, सुतलं छन्दः, कूर्मो देवता, आसनमन्त्रेण
विनियोगः । ओं प्रीं पृथिव्यै नमः । “ महि त्वया धृता लोका देवि त्वं
विष्णुना धृता । त्वं च धारय मां देवि पवित्रं फुट चासनम् ॥ ”
(ओंधुवा घौर्धुवा पृथिवी ध्रुवासः पर्वता रमे । ध्रुवं विश्वमिदं
जगद् ध्रुवो राजा विश्वामसि ॥) ” ओं आं आधारशक्तये नमः ।
मं मूलप्रकृत्यै नमः । अं अनन्ताय नमः । पं पद्माय नमः । प्रीं
पद्मनालाय नमः । तत्रोपविश्य तालत्रयं कुर्यात् । “ अपसर्पन्तु ते
भूता ये भूता भुवि संस्थिताः । ये भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यन्तु शिवा-
इया ॥ ” इति तालत्रयं दत्त्वा, धामपार्थिणघातत्रयेण विघ्नानुत्सार्य
नाराचमुद्रां प्रदर्श्य गुहं प्रणमेत् । गुरुब्रह्मा गुरुधिष्णुरिति, अज्ञान-
तिमिरान्धस्येति, अखण्डमण्डलाकारमिति च पठित्वा, श्रीगुरुवे नमः
स्वधामे । गुं गुरुभ्यो नमः । परमगुरुभ्यो नमः । परापरगुरुभ्यो
नमः । परमेष्ठिगुरुभ्यो नमः । इति गन्धाक्षतैरभ्यर्च्य न्यासपूर्वं
संकल्पं कुर्यात् । अस्य श्रीदुर्गादेवी (योगपीठपूजा) मन्त्रस्य, महेश्वर
ऋषिः, अनुष्टुप् छन्दः, श्रीदुर्गा देवता, हुं बीजं, ह्रीं शक्तिः,
ओं कीलकं, नमः इति दिग्बन्धः, धर्मार्थकाममोक्षार्थं दुर्गापूजायां
विनियोगः । अथ न्यासः । महेश्वरऋषये नमः शिरसि । अनुष्टुप्छन्दसे
नमो मुखे । श्रीदुर्गादेवतायै नमो हृदि । हुं बीजाय नमो नाभौ ।
ह्रीं शक्तये नमो गुह्ये । ओं कीलकाय नमः पादयोः । नमो दिग्बन्धः
इति सर्वाङ्गेषु । ओं ह्रां अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । ओं ह्रीं तर्जनीभ्यां नमः ।
ओं हूं मध्यमाभ्यां नमः । ओं ह्रें अनामिकाभ्यां नमः । ओं ह्रौं कति-
ष्ठिकाभ्यां नमः । ओं ह्रः करतलपृष्ठाभ्यां नमः । इति करन्यासः ॥
एवं हृदादिषडङ्गन्यासः ॥

अथ मूलन्यासः । ओं नमः शिरसि । ह्रीं मुखे । हुं वक्षसि ।
हुं भुजयोः । गौं नाभौ । धै पृष्ठे । नं जान्वाः । मः पादयोः । इति
प्रिवर्थापयेत् । ओं आत्मतत्त्वाय नमः शिरसि । ह्रीं विद्यातत्त्वाय
नमो मुखे । हुं शिवतत्त्वाय नमो हृदये । ओं गुरुतत्त्वाय नमो नाभौ ।
ओं ह्रीं शक्तितत्त्वाय नमो जङ्घयोः । ओं हुं शिवशक्तितत्त्वाय नमः पादयोः ।

ॐ अंआंकंखंगंघंङंइं हृदयाय नमः । ह्रीं उंऊंचंछंजंझंञंञ्रं शिरसे
स्वाहा । उं लृटंढंडंढंणंलृं शिखायै वषट् । ॐ ऐंतयेंदंधंनंपै कव-
चाय हुं । ह्रीं आंपंफंवंभंमंभ्रौं नेत्रेभ्यो वौषट् । उं अयंरंलंवंशंपंसं-
हंळंल.अः अस्त्राय फट् इति हृदयादिन्यासः । एवं करन्यासः । इति
शुद्धमातृकान्यासः ॥

अथ मूलमातृकान्यासः । अं नमः शिरसे । आं नमो मुखवृत्ते ।
इं दक्षिणे । ईं वामनेत्रे । उं दक्षकर्णे । ऊं वामकर्णे । ऋं दक्षगण्डे ।
ॠं वामगण्डे । लृं दक्षनासापुटे । लृं वामनासापुटे । एं ऊर्ध्वोष्ठे । ऐं
अधरोष्ठे । औं ऊर्ध्वदन्तपंक्तौ । औं अधोदन्तपंक्तौ । अं ललाटे ।
अः जिह्वायाम् । कं नमो दक्षबाहुमूले । खं कुपरे । गं माणिवन्धे ।
घं अङ्गुलिमूले । ङं अङ्गुल्यग्रे । चं वामबाहुमूले । छं कुपरे । जं
माणिवन्धे । झं अङ्गुलिमूले । ञं अङ्गुल्यग्रे । टं नमो दक्षपादमूले ।
ठं जानुनि । ड गुल्फे । ढं अङ्गुलिमूले । णं अङ्गुल्यग्रे । तं वाम-
पादमूले । थं जानुनि । दं गुल्फे । धं अङ्गुलिमूले । नं अङ्गुल्यग्रे ।
पं दक्षपार्श्वे । फ वामपार्श्वे । व पृष्ठे । भं नाभौ । मं जठरे । यं
हृदि । रं दक्षांसे । लं ककुदि । वं वामांसे । यं हृदादिदक्षहस्ता-
प्रान्तं । पं हृदादिवामहस्ताप्रान्तं । सं हृदादिदक्षपादाप्रान्तं । हं
हृदादिवामपादाप्रान्तं । ङं पादादिशिरःपर्यन्तम् । झः नमः शिरसः
पादपर्यन्तमिति त्रिर्ध्यापयेत् । एवं न्यासे विधाय पूर्ववत् पङ्क्तं कृत्वा
प्रणवेन प्राणायामप्रये विधाय, (पुरकं १२ कुम्भकं १६ रेचकं ३२)
ॐह्रीं आत्मतत्त्वं शोधयामि स्वाहा । ॐह्रीं विद्यातत्त्वं शोधयामि
स्वाहा, ॐह्रीं शिवतत्त्वं शोधयामि स्वाहा, इति त्रिराचम्य, प्राणा-
यामयोगेन भूतशुद्धिं कुर्यात् ।

आँह्र आकुञ्जेन सुषुम्नावर्त्मना प्रदीपकलिकाकारं तेजो ब्रह्मपद्या-
न्तनीत्या परमशिवे समानीय, तत्र सुषुम्नापृष्ठ्यां कुलगुक्त्वा प्यात्वा
तथैव संतेष्य, पुनस्तेनैव मार्गेण पद्मक्रकुल भित्त्वा तत्तेजः चस्था-
नमानीय, यमिति वायुबीजेन षोडशधा जप्तेन वामकुक्षिगतं पाण्डु-
रुपं कृष्णवर्णं रक्तश्वभ्रुलमङ्गुष्ठमात्राकारं ध्यात्वा शोषयेत् । रमिति
पश्चिमीजेन षोडशधा जप्तेन तं दाहयेत् । यमित्यमृतबीजेन षोडशधा

जप्तेन गलगन्द्रामृतवृष्ट्याप्लावयेत् । लामितीन्द्रबीजेन षोडशपारजप्तेन
(पिएडीभूतं स्यात्मकं ध्यात्वा, दमित्याकाशबीजेन सकृज्जप्तेन)
स्यात्मानं विन्यदेहं विभावयेदिति भूतशुद्धिं कृत्वा, प्राणप्रतिष्ठां
कुर्यात् । ओं ह्रीं दुर्गां को सोह हंसः मम प्राणा इह प्राणाः, एवं ६
मम जीव इह स्थितः, ६ मम सर्वेन्द्रियाणि इह स्थितानि, ६ मम
वाद्मनश्चक्षुस्त्वक्श्रोत्रोप्राणजिह्वाघ्राणप्राणा इहेवागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा,
इति प्राणप्रतिष्ठाक्रमः । एवं प्राणान् सस्थाप्य पूर्ववत् पङ्क्तं विधा-
याचम्य मूलदेवीं ध्यायेत् ।

भूगेहनागदलवृत्तरसारार-

त्रिन्दुस्वसन्महिषपीठगतां भवानीम् ।

दूर्वादलाग्रसदृशच्छविमष्टवाहुं

दुर्गां भजे त्रिनयनां विलसत्त्रिवीजाम् ॥

इति ध्यात्वा मूलाङ्गन्यासौ विधाय, श्रीचक्रं चतुर्द्वारं त्रिवृत्तं साष्टदल
वृत्तं पङ्क्तं त्रिकोणपिन्दु विचिन्त्य वा अष्टगन्धेन विलिख्य वा विभाव्य
पीठपूजां कुर्यात् । ओं ह्रीं मण्डूकाय नमः । २ कालाग्निरुद्राय नमः ।
२ मूलप्रकृत्यै नमः । २ आघारशक्त्यै नमः । २ कूर्माय नमः । २
अनन्ताय० । २ वराहाय० । २ पृथिव्यै० । इत्युपर्युपरि संपूज्य, २
लुधाण्वाय नमः मध्ये । २ नवरत्नविराजितनवस्त्रएडमयर्द्धापाय
नमः । २ पद्मरागखण्डाय नमः । २ स्वर्णगिरये० । २ नन्दनोद्या-
नाय० । २ कल्पवनाय० । २ पद्मवनाय० । २ विचित्ररत्नखचितभूमि-
कायै० । २ चिन्तामणिमण्डपाय० । २ नवरत्नखचितरत्नमयवेदिकायै० ।
२ रत्नसिंहासनाय० । तन्मध्ये २ सहस्रारपद्माय० । २ प्रकृतिमय-
पत्रेभ्यो० । २ विकृतिमयकेसरेभ्यो० । तन्मध्ये २ अष्टबीजविभूषि-
तकर्णिकायै० । तत्पार्श्वे २ धर्माय० । २ धानाय० । २ वैराग्या-
य० । २ ऐश्वर्याय० । धामतः २ अर्माय० । २ अज्ञानाय० । २
अवैराग्याय० । २ अनैश्वर्याय० । मध्ये २ स सत्त्वाय० । २ रं रजसे०

२ त तमसे० । मूलविद्यामुश्चार्यं मद्धिपासनाय नम । मूलमुश्चार्यं
मातृकाः प्रोश्चार्यं श्रीयोगपीठाय नम इत्यभ्यर्च्य पात्रार्चनं कुर्यात् ।

तत स्वदेह गन्धादिना सपूज्य, तत्र स्वयामे वृत्तत्रिकोणचतु-
रधमण्डल विधाय मूलेनाभ्यर्च्य, मूल दुर्गासामान्यार्ष्याय नम ।
२ षड्धिमण्डलाय दशकलात्मने नमः इत्याधारे, तन्मण्डल पङ्क्तेना-
भ्यर्च्य, तत्राख्यक्षालित शङ्ख सस्थाप्य, शङ्खे अ अर्कमण्डलाय द्वाद-
शकलात्मने नम इति सपूज्य, विलोममातृकया सपूर्य, सौ सोमम-
ण्डलाय षोडशकलात्मने नम इत्यभ्यर्च्य, मूलाष्टाभिमानित कृत्वा
“ गङ्गे च यमुने चैव ” इत्यादिना तीर्थमावाह्य शुद्ध भावयेदिति
सामान्यार्ष्यविधि ॥

सामान्यार्ष्यस्य धामे त्रिकोणपटकाणवृत्तचतुरध मण्डल विधाय
तन्मण्डल पङ्क्तेनाभ्यर्च्य, मूलमुश्चार्यं, श्रीदुर्गाकलशमण्डलाय नम ।
ततः पूर्ववत् मूलेनाभ्यर्च्य तत्राख्यक्षालिता त्रिपादिका सस्थाप्य, २
षड्धिमण्डलाय दशकलात्मने नम इत्यभ्यर्च्य, तत्राख्यक्षालित कलश
सस्थाप्य, अ अर्कमण्डलाय द्वादशकलात्मने नम इत्यक्षतपुष्पैर-
भ्यर्च्य, तत्रानामिकाद्दुष्टाभ्याममृतधारापातेन कलशमापूर्य, सौ सोम-
मण्डलाय षोडशकलात्मने नम इत्यभ्यर्च्य, उर्द्धोदादौदूदेदौ दुग्ध
अमृत अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि अमृत स्रावय २ शुक्रशाप मोचय २
उर्द्धोदु सुरादेव्ये वौषट्, इति सप्तधाभिमन्त्र्य, दुर्द्धोर्द्धो हसन्नमलघर-
यज्ज आनन्दमैरधाय वौषट्, इति सप्तधाभिमन्त्र्य, उर्द्धोदु आनन्दमै
रधसुरादेवीपादुकाभ्यां नम इति सपूज्य, धेनुयोनिमुद्रे प्रदर्श्य, उ
र्ष्यमण्डलसंभूते वरुणालयसंभवे । अमावीजमये देवि शुक्रशापाद्विसु-
च्यताम् ॥ एकमेव पर ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममय भवम् । कषोद्भवा ब्रह्म-
हत्या तेन ते नाशयाम्यहम् ॥ पवमान परानन्द पवमान परे रस ।
पवमानं पर ज्ञान तेन त्वा पाषयाम्यहम् ॥ वेदाना प्रणवो याज
ब्रह्मानन्दमय यदि । तेन सत्येन त दधि ब्रह्महत्या व्यपोहर्तुं ॥ कृष्ण
शापाविनिर्मुक्ता त्व मुक्ता ब्रह्मशापत । विमुक्ता मुनिशापेनै पाषित्रा भव
सर्वदा ॥ इति कलश सपूज्य धनुयोनिमत्स्थमुद्रा प्रदर्श्य गरुडमु

१ 'वषट्' ख पाठ । २ 'त्रिद-पटु' ख पाठ । ३ 'द्विशापन' क पाठ ।

४ 'साधन' क पाठ ।

द्रयाञ्छादयेदिति द्रव्यशुद्धिः ॥ ओं ह्रीं हुं कृतावतारो हरिणा कलिना
पीडितं जगत् । यलिना निगृहीतं तु कौलिकानां द्वितीयं च ॥ श्री-
दुर्गापरितोषार्थं स्वयं मीनोऽभवत् प्रभुः । इति , मुद्राप्रयं प्रदर्श्य
शुद्धिं शोधयेत् । ओं ह्रीं हुं छागलादिगचान्तादिदृतरूपाय वै नमः ।
वलयर्थं देवदेव्योश्च पवित्रीभय साम्प्रतम् ॥ मूलं त्रिधा जप्त्वा मुद्राप्रयं
दर्शयेदिति । ओं ह्रीं हुं श्रीदुर्गार्चनकाले तु यानि यानीह साम्प्रतम् ।
यस्तूनि सौरभेयानि पवित्राणीह सिद्धये ॥ इति मूलं त्रिधा जपन्
मुद्राप्रयं सर्वस्योपरि दर्शयेदिति कलशादिविधिः ॥

ततो मूलेनानन्दभैरवाद्गोपविष्टं नीलकण्ठेशीं श्रीदेवीं ध्यात्वा मूले-
नावाह्यं श्रीचक्रमर्चयेत् । तत्र मूलेन पाद्यार्घ्याचमनीयादि परिकल्प-
येत् । मूलेन देवदेव्योर्मधुपर्काचमनीयादि निवेदयेत् । मूलेन निवेद्यं
निवेद्य आचमनीयं नमः इति निवेद्य , गण्डूपप्रयं निवेद्य , मूलेन
ताम्बूलादि समर्पयेत् । ततो मूलपङ्कजं विधाय चतुरश्रं पूजयेत् ।
ओं ह्रीं हुं सर्वसिद्धिप्रदाय चक्राय नमः इति पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा , ओं ह्रीं हुं गं
गेश्याय नमः पूर्वे । ॐ ह्रीं कुमाराय नमः दक्षिणे । ॐ प्रीं पुष्पद-
न्ताय नमः पश्चिमे । ॐ वैं विरुतनाय नमः उत्तरे । इति गन्धाक्षतपुष्पैरभ्य-
र्च्यं प्रथमावरणम् ॥ ॐ असिताङ्गभैरवयुत-ब्राह्मीश्रीपादु० । ॐ रुरुभैरवयुत-
नारायणीश्रीपा० । ॐ चण्डभैरवयुत-चामुण्डाश्रीपा० । ॐ क्रोशेशभैरवयु-
तापराजिताश्रीपा० । ॐ उन्मत्तभैरवयुत-माहेश्वरीश्रीपा० । ॐ कपालि-
भैरवयुत-कौमारीश्रीपा० । ॐ भीमभैरवयुत-वाराहीश्रीपा० । ॐ संहार-
भैरवयुत-नारसिंहीश्रीपादु० । इति वामावर्तेन गन्धाक्षतपुष्पैरभ्यर्च-
येत् । इति द्वितीयावरणम् ॥ ओं ह्रीं हुं सर्वाशापूरकचक्राय नमः , इति
पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा पद्मकोणं पूजयेत् । ओं ह्रीं हुं शैलपुत्रीश्रीपा० । ॐ
ब्रह्मचारिणीश्री० । ॐ चण्डघण्टाश्री० । ॐ कूष्माण्डाश्री० । ॐ स्क-
न्दमातृश्री० । ॐ कात्यायनीश्री० । इति दामावर्तेन संपूजयेत् । इति
तृतीयावरणम् ॥ ओं ह्रीं हुं सौभाग्यप्रदाय चक्राय नमः , इति पुष्पा-
ञ्जलिं दत्त्वा त्रिकोणं पूजयेत् । ॐ काशराश्रीश्रीपा० । ॐ महागौरी-

धी० । ३ देवदूतीधी० । इति अग्नेशानाग्नेयतोऽभ्यर्चयेत् । इति चतु-
र्थावरणम् ॥ ज्ञांतीं अष्टासिद्धिमदाय चक्राय नमः इति पुष्पाञ्जलिं
दत्त्वा मूलमुधार्य धीनीलकण्ठधीदुर्गाधीपा० इति सप्तवारं विन्दी
अभ्यर्चयेत् । इति पञ्चमावरणम् ॥ विन्दूपरि मूलं अम्बिकाधीपा० । ३
अष्टाक्षराधीपा० । ३ अष्टभुजाधी० । ३ नीलकण्ठधीपा० । ३ जग-
दम्बिकाधी० । इत्यभ्यर्चयेत् । इति षष्ठावरणम् ॥ विन्दूपरि मू०
शङ्खाय नमः । पद्माय० । छद्माय० । वाणेभ्यो० । धनुषे० । छेट-
काय० । शूलाय० । तर्जन्यै नमः । मूलधिषां त्रिरुधार्य धीनीलकण्ठ-
धीदुर्गाधीपा० पू० त० इति मूलेन गन्धाक्षतपुष्पधूपदोषनैवेद्याचमनोप-
ताम्बूलच्छत्रचामराराशिकादीन् समर्पयेदिति सप्तमावरणम् ।

तत्र मूलेन बलिं निवेद्य सौः सर्वविघ्नरुद्भ्यो भूतेभ्यो नमः स्वाहा ।
यांयाँयू योगिनीगणेश्यो नमः स्वाहा । यांयाँ देवीपुत्रवटुकनाथ कपि-
लज्जटाभारभास्वर त्रिनेत्र ज्वालामुख एहोद्वि इम बलिं यथोपाचितं
गृह्ण २ स्वाहा । ज्ञांतीं क्षेत्रपालाय नमः । इति बलिं दत्त्वा, सङ्क-
ल्पपूर्वे न्यासोक्तिं विधाय देव्यग्रे मालामादाय यथाशक्ति मूलधिषां
जप्त्या “गुह्याती” ति जपं समर्प्य, देव्यग्रे कवच-सहस्रनाम-स्तवपाठं
विधाय तदपि देवदेव्योः समर्प्य, “प्रातः प्रभृति सायान्तं सायादि
मातरन्ततः । यत्करोमि जगन्मातस्तदस्तु तव पूजनम् ॥” इति पुष्पा-
ञ्जलिं दत्त्वा योनिमुद्रया प्रणम्य, संहारमुद्रया देवदेव्यौ हृदि विस्तृत्य
स्वयमपि सदाशिवो भूत्वा स्वशक्त्या सह पात्रार्पणं विधाय सुखं
विहरेदिति ॥

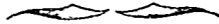
इति श्रीनित्यपूजायाः पद्धतिं गुह्यगोपिताम् ।

श्रीदुर्गासप्तसंभूतां गोपयेत् साधकेश्वरि ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये श्रीदुर्गापद्धतिनिरूपणं
सप्तचत्वारिंश पटलः ॥ ४७ ॥

—३०:६६—

अष्टाचत्वारिंशः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि^१ कथंचं मन्त्रगर्भकम् ।
दुर्गायाः सारसर्वस्वं कवचेश्वरसंज्ञकम् ॥ १ ॥
परमार्थप्रदं दिव्यं^२ महापातकनाशनम् ।
योगिप्रियं योगगम्यं देवाजामपि दुर्लभम् ॥ २ ॥
विनानेन न मन्त्रस्य सिद्धिर्देवि कलौ भवेत् ।
धारणादस्य देवेशि शिवस्रैलोक्यनायकः ॥ ३ ॥
भैरवो भैरवेशानो विष्णुर्नारायणो बली ।
ब्रह्मा पार्वति लोकेशो विघ्नध्वंसी गजाननः ॥ ४ ॥
सेनानीश्च महासेनो जिष्णुर्लोकर्षभः प्रिये ।
सूर्यस्तमोपहृथैव चन्द्रोऽमृतनिधिस्तथा ॥ ५ ॥
बहुनोक्तेन किं देवि दुर्गाकवचधारणात् ।
मर्त्योऽप्यमरतां याति साधको मन्त्रसाधकः ॥ ६ ॥
कवचस्यास्य देवेशि ऋषिः प्रोक्तो महेश्वरः ।
छन्दोऽनुष्टुप् प्रिये दुर्गा देवताष्टाचरा स्मृता ॥ ७ ॥
चक्रित्रीजं च बीजं स्यान्माया शक्तिरितीरिता ।
तारं कीलकमीशानि दिग्बन्धो वर्णितोऽरमरी ।
धर्मार्थकाममोक्षार्थे विनियोग इति स्मृतः ॥ ८ ॥

अस्य श्रीदुर्गाकवचस्य महेश्वर ऋषिः, अनुष्टुप् छन्दः, श्रीदुर्गा

१ 'वक्ष्येह' ख पाठः । २ 'नित्य' क पाठः । ३ 'योगिगम्य' ख, पाठः ।

४ 'शानि' ख, पाठः ।

देवता, दुं बीजं, ह्रीं शक्तिः, ओं, कीलकं चतुर्वर्गसिद्धये पाठे विनि-
योगः । नम इति दिग्बन्धः । ध्यानम्—

दूर्वाभिर्भां त्रिनयनां विलसत्किरीटां

शहान्जखड्गशरखेटकशूलचापान् ।

संतर्जनीं च दधतीं महिपासनस्थां

दुर्गां नवारकुलपीठगतां भजेऽहम् ॥

ओं मे पातु शिरो दुर्गा ह्रीं मे पातु ललाटकम् ।

दुं नेत्रेऽष्टाधरा पातु चक्री पातु श्रुती मम ॥ ९ ॥

मठे गण्डौ च मे पातु देवेशी रक्तकुण्डला ।

वायुर्नासां सदा पातु रक्तबीजनिःसृदिनी ॥ १० ॥

लवणं पातु मे चोष्ठौ चामुण्डा चण्डघातिनी ।

भेकीबीजं सदा पातु दन्तान् मे रक्तदन्तिका ॥ ११ ॥

ओं ह्रीं श्रीं पातु मे कण्ठं नीलकण्ठाङ्गवासिनी ।

ओं ऐं क्रीं पातु मे स्कन्धौ स्कन्दमाता महेश्वरी ॥ १२ ॥

ओं सौः क्रीं मे पातु बाहू देवेशी चगलामुखी ।

ऐं श्रीं ह्रीं पातु मे हस्तौ शिवाशतनिनादिनी ॥ १३ ॥

सौः ऐं ह्रीं पातु मे वक्षो देवता विन्ध्यवासिनी ।

ओं ह्रीं श्रीं क्रीं पातु कुर्वि मम मातङ्गिनी परा ॥ १४ ॥

श्रीं ह्रीं ऐं पातु मे पार्श्वौ हिमाचलनिवासिनी ।

ओं श्रीं हूं ऐं पातु पृष्ठं मम दुर्गाविहारिणी ॥ १५ ॥

ओं क्रीं हूं पातु मे नाभिं देवीं नारायणी सदा ।

ओं ऐं श्रीं सौः सदा पातु कटिं कात्यायनी मम ॥ १६ ॥

ओं ह्रीं श्रीं ह्रीं पातु शिभ्रं देवी श्रीभगमालिनी ।

ऐं सौः क्रीं सौः पातु गुह्यं गुह्यकेश्वरपूजिता ॥ १७ ॥

ओं ऐं ह्रीं श्रीं हूं सौः पायादरु मम मनोन्मना ।

ॐजुंसःसौः पातु जानू जगदीश्वरपूजिता ॥ १८ ॥
 ॐऐंकीं मे पातु जङ्घे मेरुपर्वतवासिनी ।
 ॐह्रींश्रींगीं सदा पातु गुण्फौ मम गणेश्वरी ॥ १९ ॥
 ॐह्रींदुं पातु मे पादौ पार्वती षोडशाक्षरी ।
 पूर्वे मां पातु ब्रह्माणी वह्नी मां वैष्णवी तथा ॥ २० ॥
 दाक्षिणे चण्डिका पातु नैर्ऋत्ये नारसिंहिका ।
 पश्चिमे पातु वाराही वायव्ये माऽपराजिता ॥ २१ ॥
 उत्तरे पातु कौमारी चैशान्यां शाम्भवी तथा ।
 ऊर्ध्वं दुर्गा सदा पातु पालधस्ताच्छिवा सदा ॥ २२ ॥
 प्रभाते त्रिपुरा पातु मध्याह्ने मां महेश्वरी ।
 सायं सरस्वती पातु निशीथे च्छिन्नमस्तका ॥ २३ ॥
 निशान्ते भैरवी पातु सर्वदा भद्रकालिका ।
 अग्रेरम्बा च मां पातु जलान्मां जगदम्बिका ॥ २४ ॥
 वायोर्मां पातु वाग्देवी वनाद् वनजलोचना ।
 सिंहात् सिंहासना पातु सर्पात् सर्पान्तकासना ॥ २५ ॥
 रोगान्मां राजमातङ्गी भूताद् भूतेशवल्लभा ।
 यक्षेभ्यो यक्षिणी पातु रक्षोभ्यो राक्षसान्तका ॥ २६ ॥
 भूतप्रेतपिशाचेभ्यः सुमुखी पातु मां सदा ।
 सर्वत्र सर्वदा पातु ॐह्रीं दुर्गा नवाक्षरा ॥ २७ ॥
 इतीदं कवचं गुह्यं दुर्गासर्वस्वमुत्तमम् ।
 मन्त्रगर्भं महेशानि कवचेश्वरसंज्ञकम् ॥ २८ ॥
 वित्तदं पुण्यदं पुण्यं वर्म सिद्धिप्रदं कलौ ।
 अष्टसिद्धिप्रदं गोप्यं परापररहस्यकम् ॥ २९ ॥
 श्रेयस्करं मनुमयं रोगनाशकरं परम् ।
 महापातककोटिघ्नं मानदं च यशस्करम् ॥ ३० ॥

अश्वमेधमहस्रस्य फलदं परमार्थदम् ।
 अत्यन्तगोप्यं देवेशि कवचं मन्त्रसिद्धिदम् ॥ ३१ ॥
 पठनात् सिद्धिदं लोके धारणान्मुक्तिदं शिवे ।
 खौ भूजे लिखेद् धीमान् कृत्वा कर्माह्निकं प्रिये ॥ ३२ ॥
 श्रीचक्राग्रेऽष्टगन्धेन साधको मन्त्रसिद्धये ।
 लिखित्वा धारयेद् वाढौ गुटिकां पुण्यवर्धिनीम् ॥ ३३ ॥
 किं किं न साधयेन्नोके गुटिका वर्मणोऽचिरात् ।
 गुटिकां धारयेन्मूर्ध्नि राजानं वशमानयेत् ॥ ३४ ॥
 धनार्थी^१ धारयेत् कण्ठे पुत्रार्थी^२ कृत्विमण्डले ।
 तामेवं धारयेद् देवि लिखित्वा भूर्जपत्रके ॥ ३५ ॥
 श्वेतसूत्रेण संवेष्ट्य लाक्ष्या परिवेष्टयेत् ।
 सुवर्णेनाथ संवेष्ट्य धारयेद् रक्तरज्जुना ॥ ३६ ॥
 गुटिका कामदा देवि देवानामपि दुर्लभा ।
 कवचस्यास्य^३ गुटिका धृता मुक्तिप्रदायिनी ॥ ३७ ॥
 कवचस्यास्य देवेशि वर्णितुं नैव शक्यते ।
 महिमा च महादेवि जिह्वाकोटिशतैरपि ॥ ३८ ॥
 अदातव्यमिदं वर्म मन्त्रगर्भं रहस्यकम् ।
 अवक्तव्यं महापुण्यं सर्वसारस्वतप्रदम् ॥ ३९ ॥
 अदीक्षिताय नो दद्यात् कुर्चलाय दुरात्मने ।
 अन्यशिष्याय दुष्टाय निन्दकाय कुलार्थिनाम् ॥ ४० ॥
 दीक्षिताय कुलीनाय गुरुभाक्तरिताय च ।
 शान्ताय कूलसक्ताय शाक्राय कुलकामिने ॥ ४१ ॥
 इदं वर्म शिवे दत्त्वा कुलभागी भवेन्नरः ।
 इदं रहस्यं परमं दुर्गाकवचमुत्तमम् ।

गुह्यं गोप्यतमं गोप्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ ४२ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये दुर्गाकवचनिरूपण-
मष्टाचत्वारिंशः पटलः ॥ ४८ ॥

—:ॐ:—

अथ

एकोनपञ्चाशत्तमः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना मृणु वक्ष्यामि दुर्गासर्वस्वमीश्वरि ।
रहस्यं मम देवानां दुर्लभं जन्मिनामपि ॥ १ ॥
श्रीदुर्गातच्चमुद्दिष्टसारं त्रैलोक्यकारणम् ।
मन्त्रनामसहस्रं च दुर्गायाः पुण्यदं परम् ॥ २ ॥
यं पठित्वा शिवे धृत्वा देवीनामसहस्रकम् ।
इह भोगी परत्रापि जीवन्मुक्तो भवेन्नरः ॥ ३ ॥
इदं नामसहस्रं ते मन्त्रगर्भं रहस्यकम् ।
अश्वमेधायुतात् पुण्यं लोके सौभाग्यवर्धनम् ॥ ४ ॥
श्रेयस्करं विश्ववन्द्यं सर्वदेवनमस्कृतम् ।
गुह्यं गोप्यतमं देवि पठनात् सिद्धिदायकम् ॥ ५ ॥

अस्य श्रीदुर्गानामसहस्रपाठस्य, श्रीमहेश्वर ऋषिः, अनुष्टुप् छन्दः,
श्रीदुर्गा देवता, हुं बीजं, ह्रीं शक्तिः, ॐ कालकं, धर्मार्थकाममोक्षार्थं

सद्वचनमपाठे विनियोगः । ध्यानम्—

दूर्वाणिभां त्रिनयनां विलसत्किरीटां

शङ्खाञ्जखड्गशरखेटकशूलचापान् ।

संतर्जनीं च दधतीं महिषासनस्थां

दुर्गां नवारकुलपीठगतां भजेऽहम् ॥

ओं ह्रीं दुं जगदम्बा भा भद्रिका भद्रकालिका ।

प्रचण्डा चण्डिका चण्डी चण्डमुण्डनिम्बदिनी ॥ ६ ॥

अनसूया तुटिस्तारा कृत्तिका कुम्भिका लया ।

प्रलया स्थितिः संभूतिर्विभूतिर्भयनाशिनी ॥ ७ ॥

महामाया महाविद्या मूलविद्या * चिदीश्वरी ।

मदालता मदोलुङ्गा मदिरा मदनप्रिया ॥ ८ ॥

आलिङ्ग्यालप्रसूः पुण्या पवित्रा परमेश्वरी ।

आदिदेवी कला कान्ता त्रिपुरा जगदीश्वरी ॥ ९ ॥

मनोन्मना महालक्ष्मीः सिद्धलक्ष्मीः सरस्वती ।

सरित्कादम्बरी गोधा गुह्यकाली गणेश्वरी ॥ १० ॥

गणाम्बिका जया तापी तपना तापहारिणी ।

तपोमयी दुरालम्बा दुष्टग्रहनिवारिणी ॥ ११ ॥

दुःखहा सुखदा साध्वी परमामृतसूः सुरा ।

सुधा सुधांशुनिलया प्रलयानलसंनिभा ॥ १२ ॥

समस्ता संपदम्भोजनिलया कर्णिकालया ।

विद्येश्वरी विश्वमयी विराट् छन्दो गतिर्मतिः ॥ १३ ॥

धृतिदां दाम्भिकी दोला लोपामुद्रा पटीयसी ।

गरिष्ठारिष्टहाऽदृष्टा कृपा काशी कुलाकूला ॥ १४ ॥

अकूलस्या पदन्याता न्यासरूपा विरूपिणी ।

* चिदे नमः * पृथक् नाम । १ पतिश्च क. पाठ ।

विरूपाची कोटराची कुलकान्तापराजिता ॥ १५ ॥
 अजिता कृत्तिका लम्पा लम्पटा त्रिपुरेश्वरी ।
 त्रितयी (१००) वेदविन्यासा मंत्र्यासा सुमतिर्भया ॥ १६ ॥
 अभया स्वर्मुखा देवी महापधिरलम्बुसा ।
 चपला चन्द्रिका चण्डा चण्डमुण्डनिम्बुदिनी ॥ १७ ॥
 चापलाची मदाविष्टा मदिरारणलोचना ।
 पुरी त्रिपुरसू राम्ना रमा रामा मनोहरा ॥ १८ ॥
 संध्या संध्याभ्रशीला च शाला श्यामपयोधरा ।
 शशाङ्कमुकुटा श्यामा सुरा सुन्दरलोचना ॥ १९ ॥
 विपमाची विशालाची वाशा वागीश्वरी शिला ।
 मनःशिला च कस्तूरी भ्रमनाभिर्मृगेक्षणा ॥ २० ॥
 मृगारिवाहना मार्धी मानदा मत्तभाषिणी ।
 नारसिंही वामदेवी वामा वामश्रुतिप्रिया ॥ २१ ॥
 पुण्या पुण्यगतिः पुण्या पुत्री पुण्यजनप्रिया ।
 चामुण्डा चोग्रचण्डा च महाचण्डाऽतमाऽतमाः ॥ २२ ॥
 तमर्षिनी प्रभा ज्योत्स्ना महज्ज्योतिःस्वरूपिणी ।
 सुरूपा सद्गतिः सार्या सदसद्रूपराजिता ॥ २३ ॥
 सृष्टिः स्थितिः क्षेमकरी क्षमा चामोन्नतस्तनी ।
 क्षोणी क्षयकरी क्षीणा शर्वस्या शिववल्लभा ॥ २४ ॥
 दन्तुरा दाडिमप्रीतिर्दया दाम्भिकसूदिनी ।
 राक्षसी डाकिनी योग्या योगिनी योगवल्लभा ॥ २५ ॥
 कचन्या कन्धरा कृष्णा कृत्तिका कण्टकान्तका ।

१ 'दुर्मुख' क पाठ । २ 'मनोरमा' क पाठ । ३ 'धरा' क पाठ ।
 ४ 'साधनी' क पाठ । ५ 'सूत्र' क पाठ । ६ 'तपस्विनी महा' क.
 पाठ । ७ 'स्वर्गति' क पाठ । ८ 'शरत्था' क ख. पाठ. । ९ 'योगि' ट.
 पाठ । १० 'विद्या' ट पाठ ।

कलङ्करहिता काली कम्पा कारमीरवल्लभा ॥ २६ ॥
 काशी कीर्तिप्रदा काञ्ची कारमीरी कोकिलस्वना ।
 प्रभावती (२००) महारौद्री रुद्रपत्नी रुजापहा ॥ २७ ॥
 रतिः स्तुतिस्वरीस्तुर्या तोतुलाऽतलवासिनी ।
 तपःप्रिया शरच्छ्रेष्ठा पङ्कपुरी यमस्वसा ॥ २८ ॥
 यामी यमान्तका याम्या यमुना स्वर्नदी तडित् ।
 नारायणी विश्वमाता भवानी पापनाशिनी ॥ २९ ॥
 विगता विगतप्रश्ना कृष्णा कृष्टासिधारिणी ।
 वारी वारा उरधरा वरदा वीरसूदिनी ॥ ३० ॥
 वीरधूर्वापनाकारा दीर्घशूत्रा दयावती ।
 दरी धनप्रदा धात्री धार्त्रीघल्ली महोदरी ॥ ३१ ॥
 गणेश्वरी गया काञ्ची काञ्चीकिङ्किणियषिटिका ।
 माया मायावती मत्ता प्रमत्ता प्रणेश्वरी ॥ ३२ ॥
 पौरन्दरी शर्ची शीता शीतातपस्वभावजा ।
 स्वाभाविकगुणा गणया गाम्भीर्यगुणभूषणा ॥ ३३ ॥
 मूर्तिः सूर्यकला सुप्ता सप्तमत्तिस्वरूपिणी ।
 तेजस्विनी सदानन्दा सभामन्तोपरिधिनी ॥ ३४ ॥
 तर्पणा कर्पणा होता सङ्कल्पा शुभमन्यिका ।
 दर्भा द्रोणिकला श्रान्ता समिद्धा सुरवेदिका ॥ ३५ ॥
 धूम्राहुतिश्वरमतिश्रामीररुचिश्चिता ।
 चिन्तानलेधरी नेलांकरा नीलसरस्वती ॥ ३६ ॥
 अपर्णा सुफला यत्रा सभया निर्भवानया ।
 भीमस्वना भर्गशिरा भाम्बती भाकरा विभा ॥ ३७ ॥
 विभावरी नदी नन्द्या नन्द्यावर्तप्रवर्तिनी ।

पृथ्वीधरा विश्वधरा (३००) विश्वगर्भा प्रवर्तिका ॥ ३८ ॥
 विश्वमाया विश्वभाला विश्वम्भरविलासिनी ।
 उरगेशा पद्मनागा पद्मनाभप्रभूः प्रजा ॥ ३९ ॥
 तोरणा तुलसी दीक्षा दक्षा दाक्षायणी द्युतिः ।
 संपुटा शयना शय्या शासना शमनान्तका ॥ ४० ॥
 श्यामाकन्या शार्दूली शम्पा शीलांशुवल्लभा ।
 स्तुत्या प्रणीता नियतिः कम्पना कम्पहारिणी ॥ ४१ ॥
 चम्पकाभा चरा चीनादीना दीनजनप्रिया ।
 वसुन्धरा वामवेशी वसुनाथा वटेश्वरी ॥ ४२ ॥
 समुद्रा सङ्गमा पूर्णाऽन्तराला तरुवासिनी ।
 पार्वती पामरी मान्या माननीया मधुप्रिया ॥ ४३ ॥
 माधवी मधुपानस्या मन्दिरा मन्दुरा मृगी ।
 मोमुप्रां रुरूपा रेवा रेवती रमणी रमा ॥ ४४ ॥
 ऋद्धिहस्ता सिद्धिहस्ता अन्नपूर्णा महेश्वरी ।
 अन्नरूपा जगज्ज्योतिः समस्तासुरधातिनी ॥ ४५ ॥
 गारुडी गगनालम्बा लम्बमानकचप्रिया ।
 पीताम्बरा पीतपुष्पा पूतना गीतवल्लभा ॥ ४६ ॥
 बलाका जगदन्ता च जरा जयप्रददा ।
 प्रीतिः कटोरवदना करालरदना रमा ॥ ४७ ॥
 जिह्वाहस्ता च रगला प्रणया विनयप्रदा ।
 किरी करालवपुषी शेषुषी मल्लिका मयी ॥ ४८ ॥
 उचीर्णा तर्षिका तीक्ष्णा श्लक्ष्णा कामेश्वरी शिवा ।
 शिवपत्नी संरोजाक्षी पद्महस्ता (४००) मरस्वती ॥ ४९ ॥
 कमलाक्षी कमलजा करवालविहारिणी ।

कविपूज्या कविगतिः कविरूपा कविप्रिया ॥ ५० ॥
 कदली कदलीरूपा कदलीवनवासिनी ।
 कलप्रीता कलहदा कलहा कलहातुरा ॥ ५१ ॥
 कस्तूरीमृगसंस्था च कस्तूरीमृगरूपिणी ।
 कठोरा करमाला च कठोरकुचधारिणी ॥ ५२ ॥
 यज्ञमाता यज्ञभोक्त्री यज्ञेशी यज्ञसंभवा ।
 यज्ञसिद्धिः क्रियासिद्धिर्यज्ञाङ्गी यज्ञरचिका ॥ ५३ ॥
 वैष्णवी विष्णुरूपा च विष्णुमातृस्वरूपिणी ।
 विष्णुमाया विशालाक्षी विशालनयनोज्ज्वला ॥ ५४ ॥
 शिवमाता शिवाख्या च शिवदा शिवरूपिणी ।
 गायत्री चैव सावित्री ब्रह्माणी ब्रह्मरूपिणी ॥ ५५ ॥
 दुर्गस्था दुर्गरूपा च दुर्गा दुर्गतिनाशिनी ।
 माहेश्वरी च सर्वाद्या शर्वाणी सर्वमङ्गला ॥ ५६ ॥
 सूर्यकोटिसहस्राभा चद्रकोटिनिभानना ।
 समुद्रकोटिगम्भीरा वायुकोटिमहाबला ॥ ५७ ॥
 सोमसूर्याग्निमध्यस्था मणिमण्डलवासिनी ।
 द्वादशारसरोजस्या सूर्यमण्डलवासिनी ॥ ५८ ॥
 अकलङ्कशशाङ्काभा षोडशारनिवासिनी ।
 हृत्पद्मनिलयाऽभीमा महाभैरवनादिनी ॥ ५९ ॥
 चर्णाढ्या वर्णरहिता पञ्चाशद्वर्णभेदिनी ।
 भवानी भूतिदा भूतिर्भूतिदात्री च भैरवी ॥ ६० ॥
 भैरवाचारनिरता भूतभैरवसेविता ।
 कामेश्वरी कामरूपा कामतापविमोचिनी ॥ ६१ ॥
 गणेशजननी देवी गणेशवरदायिनी ।
 गतिदा गतिदा गीता गौतमी गुरुसेविता ॥ ६२ ॥

दीनदुःखहरा दीनतापनिर्मूलकारिणी ।
 दयाशीला दयासारा दयासागरसंस्थिता ॥ ६३ ॥
 नृत्यप्रिया नृत्यरता नर्तकी नर्तकप्रिया ।
 नारायणी नरेन्द्रस्या नरमुण्डास्यिमालिनी ॥ ६४ ॥
 भैरवी भैरवाराध्या भीमा भीमवरप्रदा (५००) ।
 भुवना भुवनाराध्या भवानी भूतिवर्धिनी ॥ ६५ ॥
 महिषासुरहन्त्री च रक्तबीजविनाशिनी ।
 धनुर्बाणधरा नित्या धूम्रलोचननाशिनी ॥ ६६ ॥
 कुलीना कुलमार्गस्या कुलमार्गप्रकाशिनी ।
 पञ्चाशद्वर्षबीजाढ्या पञ्चाशन्मुण्डमालिका ॥ ६७ ॥
 पङ्कजयुवतीपूज्या पङ्करूपवर्जिता ।
 कालमाता कालरात्रिः काली कमलवासिनी ॥ ६८ ॥
 कमला कान्तिरूपा च कामराजेश्वरी क्रिया ।
 माया मतिर्महामाया भयदा भयहारिका ॥ ६९ ॥
 नारी नारायणी गणया नारायणगृहप्रिया ।
 मदिरापानसन्तुष्टा मदिरामोदधारिणी ॥ ७० ॥
 तथ्या पथ्या कृती रथ्या रथस्या विततस्वरा ।
 महती रागिणी भार्गी शुचिहामा हरीश्वरी ॥ ७१ ॥
 हरिद्रत्नांशुलासिता लक्ष्मीनायकसुन्दरी ।
 अम्बालिकाम्बा देवेशी अनघाग्निशिखा श्रुतिः ॥ ७२ ॥
 अलसान्पगतिक्षान्त्यानन्तानन्तगुणाश्रया ।
 आघा चादित्यसङ्काशा आदित्यकुलसुन्दरी ॥ ७३ ॥
 आत्मरूपाधिशमनी आदिमायादिदेवः ।
 इन्द्रप्रसन्नरिण्योतिरिनाग्निशशिलोचना ॥ ७४ ॥
 इन्द्रावरजसंस्तुत्या इला चैच्चुरमाप्रिया ।

ईश्वरी ईशवनिता ईशा केशववल्लभा ॥ ७५ ॥

उमा उर्वी उरुभुजा उत्तुङ्गा चोचवाहना ।

उत्तङ्गा चोत्तमा ध्येया उल्लासा चोरुगर्विणी ॥ ७६ ॥

ऊष्मा ऊष्णा च गुर्वङ्गी ऊर्ध्वाची ऊर्ध्वमस्तका ।

ऋद्धिर्ऋचा ऋवर्णेशी ऋणहर्त्री ऋवान्तकी ॥ ७७ ॥

ऋटिजां चारुवत्सा च ऋणवासा (६००) महालया ।

• लृकारा लृक्कुरा लीना लृकारा वरधारिणी ॥ ७८ ॥

एणाङ्गमुकुटा चेहा चारुचन्द्रकला कला ।

ऐकारगतिरैश्वर्यदायिनी चैश्वरी गतिः ॥ ७९ ॥

ओंकारा बीजरूपा च औत्रिकी वेत्रधारिणी ।

अम्बिका लम्बिका पम्पा अःश्वरोद्धाररूपिणी ॥ ८० ॥

काली च भद्रकाली च कालिका कालचन्द्रभा ।

कदम्बनिलया कन्धा काञ्चीमण्डनमण्डिता ॥ ८१ ॥

कलङ्करहिता कूर्मा काञ्चनाभा करीरगा ।

कनकाचलवासा च कारुण्याकुलमानसा ॥ ८२ ॥

कुलम्बा कौलिनी कुन्या कुरुकुल्ला कपालिनी ।

कपालकुलनिर्विणा क्रींकारा कञ्जलोचना ॥ ८३ ॥

खञ्जनाची खड्गधरा खेटकापुधभूषणा ।

खर्पराद्या च खलहा खेटिनी खेचरी खगा ॥ ८४ ॥

खगापुधा खगगतिः खकाराक्षरभूषणा ।

गणाध्यक्षा गजगतिर्गणेशजननी गदा ॥ ८५ ॥

गोधा गन्नाधरां प्राज्या गगनेशी मही मला ।

गुर्गुरा गृहभूषकां गृहस्थाभा गणेश्वरी ॥ ८६ ॥

अथानुक्तो ' ल पाठः । २ ' अद्विष्टभाके ' इ पाठः । ३ ' गदाधरायाश्चा ' पाठः । ४ ' पूरा ' ५ ' गज ' .

घनसारप्रिमा साम्या घवर्णकृतभूषणा ।
 डान्ता डवर्णमुकूटा कवर्गकृतभूषणा ॥ ८७ ॥
 चान्द्री चान्द्रिस्तुता चार्वी चन्द्रिका चण्डनिःस्वना ।
 चक्षरीकस्वना देवी चक्षन्नामीकराङ्गदा ॥ ८८ ॥
 छत्रिका छुरिका छब्दा छत्रचामरभूषणा ।
 जंकारी जलजिह्वा च जृम्भिका जलयोगिनी ॥ ८९ ॥
 जटाजूटधरा जातिर्जातीपुष्पसमानना ।
 जलेश्वरी जगद्ध्येया जानकी जननी जटा ॥ ९० ॥
 भ्रम्भा भरी भरत्कारी (७००) भरत्काञ्चीरकिङ्किणी ।
 भिरिठका भम्पकृद् भम्पा भम्पत्रासनिवारिणी ॥ ९१ ॥
 नाणुरूपा नङ्कइस्ता नवर्णाक्षरसंभता ।
 टङ्गायुधा महातथ्या टङ्कारकरुणा टसी ॥ ९२ ॥
 ठङ्गरा ठत्करा ठानी डिएडौरवसना ठला ।
 ढण्डानिलमयी ढयडा ढयत्कारकरा ढसा ॥ ९३ ॥
 णान्ता खीलौघुधा नत्रा खवर्णाक्षरभूषणा ।
 तरुणी तुन्दिला तौन्दा तामसी तामसप्रिया ॥ ९४ ॥
 ताम्रानना ताम्रकरा ताम्रान्वरधरा तुला ।
 तापत्रयधरा तापी तैलातङ्गा तिलोत्तमा ॥ ९५ ॥
 स्याणुपवी स्यली स्थूला स्थितिः स्थैर्यधरा स्थुला ।
 दन्तिनी दन्तुरा दात्री देवज्ञी देवनायिका ॥ ९६ ॥
 दमिनी शमिनी दण्ड्या दण्डइस्ता दुरानतिः ।
 दुर्वारा दुर्गतिर्द्राक्षी द्राक्षा द्राविडवामिनी ॥ ९७ ॥
 दूरत्या दुन्दुभिध्वाना दरदा दरनाशिनी ।
 दुःखमी द्रुतगाऽद्रुष्टा दया दान्मित्रयनाशिनी ॥ ९८ ॥

धर्म्या धर्मप्रशुर्धन्या धनदा धातृवल्लभा ।
 धनुर्धरा धनुर्वल्ली धानुक्कवरदापिनी ॥ ९९ ॥
 धूमाली धूम्रवदना धूमश्रीधूम्रलोचना ।
 नलिनी नर्वकी नान्ता नङ्गा नलिनलोचना ॥ १०० ॥
 निर्मला निगमाचारा निम्नर्गा नगजा निमिः ।
 नीलग्रीवा निरीहा च नीपोषवनवासिनी ॥ १०१ ॥
 निरञ्जना जनी जन्वा (८००) निद्रालुनीरवासिनी ।
 नटिनी नाट्यनिरता नवतीर्तप्रियाऽनिला ॥ १०२ ॥
 नारायणी निराकारा निर्लेपा नित्यवल्लभा ।
 पद्मावती पद्मकरा पुत्रदा पुत्रवत्सला ॥ १०३ ॥
 परोचरा पुरी पाठा पीनभोत्रा पुख्कमेजा ।
 पुष्पिणी पुस्तककरा पटुः पाठीनवाहना ॥ १०४ ॥
 पापमी शंपिनी^१ पाली पल्ली परममुन्दरी ।
 पिशाची च पिशाचमी पानपात्रधरा पुटा ॥ १०५ ॥
 पृथ्विमा पञ्चमी पौषी पुरुरवपरप्रदा ।
 पञ्चपञ्जा पञ्चशरी पञ्चाशतिमनुप्रिया ॥ १०६ ॥
 पाञ्चाली पञ्चमूद्रा च^२ पूजा पूर्यमनोरथा ।
 फलिनी फलदात्री च फल्गुहस्ता फलिप्रिया ॥ १०७ ॥
 फिरङ्गहा स्फीतमतिः स्फीतिः स्फीतिमती स्फुरा ।
 बलभाया बलस्तुर्त्वा विन्वसेना बलाबला ॥ १०८ ॥
 बगलेश्वरपूज्या च बलिनी बलवर्धिनी ।
 बुद्धमाता बौद्धमतिर्वदा बन्धनमोषिनी ॥ १०९ ॥
 भगिनी भगमाला च भगलिङ्गामृवदरा ।

१ ' विमला ' ग. पाठः । २ ' पतिरथी ' अ. ग. पाठः । ३ ' बुद्धा च ' इ. पाठः ।

४ ' बलवत्तरा ' इ. पाठः ।

भीमेश्वरी च भेरुण्डा भगेशी भगसर्पिणी ॥ ११० ॥
 भगलिङ्गस्थिता भग्ना भाग्यदा भगमालिनी ।
 मत्ता मनोहरा मीना मैनाकजननी सुरी ॥ १११ ॥
 सुरली मानवी होत्री महाम्बिजनमोदिता ।
 मत्तमातङ्गगा माद्री मरालगतिरञ्जला ॥ ११२ ॥
 यक्षेश्वरेश्वरी यज्ञा यजुर्वेदप्रियाश्रिता ।
 यशोवती यतिस्था च यतात्मा यतिवद्विभा ॥ ११३ ॥
 यवनी यौवनस्था च यवा यत्तजनाश्रया ।
 यज्ञसूत्रप्रदा ज्येष्ठा यज्ञभू(६००)रूपमूलिनी ॥ ११४ ॥
 रञ्जिता राजपत्नी च राजसूषफलप्रदा ।
 रजोवती रजश्रिया राज्यदा राज्यवर्धिनी ॥ ११५ ॥
 राज्ञी रात्रिश्वरेशानी रोगघ्नी त्रिपुरेश्वरी ।
 लुलिता लतिका लाप्या लोषा ललनलालसा ॥ ११६ ॥
 लाटीरद्रुमवासा च पाटीरद्रुमवर्तिनी ।
 लङ्का ललजटाजूटा लङ्घिता लोकसुन्दरी ॥ ११७ ॥
 लोकेशवरदा लेपा लयकर्त्री महालया ।
 वेदिर्विज्ञप्ता वाणी च वीणा वेणुर्वनेश्वरी ॥ ११८ ॥
 वन्दमाना ववर्णाढ्या वाराही वीरमातृका ।
 शङ्खिनी शङ्खवलया शङ्खापुधधरा शमा ॥ ११९ ॥
 शशिमण्डलमध्यस्था शीतलाम्बुनिवासिनी ।
 शमशानस्था महाघोरा शमशाननिलनेश्वरी ॥ १२० ॥
 सिन्धुः सूत्रधरा सत्रा समस्तकुलचारिणी ।
 सप्तमी सात्त्विकी सत्त्वा सत्रस्याऽसुरसूदिनी ॥ १२१ ॥

१ ' भामेश्वरी ' ड. पाठः । २ ' मीट्री ' ए. पाठः । ३ ' दृता ' क. ख. पाठोः ।

४ ' लीया ' ए. पाठः ।

सुरेश्वरी सम्पदाद्या समस्ताचलचारिणी ।
 समदा संमितिः संमा सवना सवनेश्वरी ॥ १२२ ॥
 हंसी हरप्रिया हास्या हरिनेत्रा हराम्बिका ।
 हेषा हृदयेश्वरी हेरा हलिनी हलदायिनी ॥ १२३ ॥
 हेहा हाशरवा हाला हालाहलहताशया ।
 चमा चेमप्रदा चामा चौमाम्परधरा चया ॥ १२३ ॥
 चितिः चीराप्रिया लक्ष्मीः चितिभृत्तनया चुधा ।
 चत्रिणी ब्राह्मणी चेत्रा चपा चःवीजमण्डिता ॥ १२४ ॥
 च्छःवीजस्वरूपा च चकाराचैरमातृका ।
 दुर्गन्धनाशिनी दुर्वा दुर्गमा दुर्गवासिनी ॥ १२५ ॥
 दुर्गा दुर्गार्तिशमनी उँद्रीदुर्बीजमण्डिता (१०००) ।
 इति नामसहस्रं तु मन्त्रगर्भं महाफलम् ॥ १२६ ॥
 दुर्गाया दुर्गतिहरं सर्वदेवनमस्कृतम् ।
 सर्वमन्त्रमयं दिव्यं देवदानवपूजितम् ॥ १२७ ॥
 श्रेयस्करं महापुण्यं महापातकनाशनम् ।
 यः पठेत् पाठयेद्वापि शृणोति श्रावयेदपि ॥ १२८ ॥
 स महापातकैर्मुक्तो देवदानवसेवितः ।
 इह लोके श्रियं भुवता परत्र प्रिदिवं व्रजेत् ॥ १२९ ॥
 दुर्गानामसहस्रं तु मूलमश्रैकसाधनम् ।
 अर्धरात्रे पठेद्दीरो मधुरस्नयसेवितः ॥ १३० ॥
 त्रिवारं वर्मपूर्वं तु भवेद्वागीशसंनिभः ।
 यः पठेद् देवि मध्याह्ने स्त्रीपुत्रो मुक्तकृन्तलः ॥ १३१ ॥
 तस्य वैरिभूतं प्रसेद् दर्शनाद् दैत्यघृदिनि ।

१ ' जयपा ' क. पाठः । २ ' राकारमातृका ' द पाठः । ३ ' पूजितः ' क. ख. पाठः । ४ ' मर्दिनि ' क. ख. पाठः ।

दहनादिव देवेशि पतङ्गकुलमद्रिजे ॥ १३२ ॥
 यः पठेद्वेत्सीमूले सायं पूजितभैरवः ।
 तस्यास्त्रकुहराद् वाणी निःसरेद्द्रव्यपद्यभाक् ॥ १३३ ॥
 यः पठेत् सततं देवि शयने स्त्रीरत्नाकुलः ।
 स भवेद्वैरिविद्रंसी धनेन धनदोषमः ॥ १३४ ॥
 चाग्निर्वागीशसदृशः कपित्थेन सितोपमः ।
 तेजसा सूर्यमङ्गाशो यशसा शशिसन्निभः ॥ १३५ ॥
 बलेन वायुतुल्योऽपि लक्ष्म्या गीर्वाणनायकः ।
 देवि किं बहुनोक्तेन स भवेद्भैरवोपमः ॥ १३६ ॥
 स्तम्भनाकर्षणोच्चाट-वशीकरणकक्षमः ।
 रवौ भूर्जे लिखेद् देवि निशीथे वाष्टगन्धकैः ॥ १३७ ॥
 मस्तन्यरेतोरजस्कैः साधको मन्त्रसाधकः ।
 लिखित्वा वेष्टयेन्नामसहस्रमणिमीश्वरि ॥ १३८ ॥
 श्वेतसूत्रेण संवेष्ट्य लाक्ष्या परिवेष्टयेत् ।
 सुवर्णरजताद्यैश्च वेष्टयेत् पीतसूत्रकैः ॥ १३९ ॥
 संपूज्य गुटिकां देवि शुभेऽह्नि साधकोत्तमः ।
 धारयेन्मूर्ध्नि वा चाहौ गुटिकां कामदायिनीम् ॥ १४० ॥
 रणे रिपून् विजित्याशु कल्याणी गृहमाविशेत् ।
 वन्ध्या वामभुजे शृत्वा कृत्वा साधकपूजनम् ॥ १४१ ॥
 पुत्रान् लभेन्महादेवि साक्षाद्भ्रवणोपमान् ।
 गुटिकैषा महादिव्या गोप्या कामफलप्रदा ॥ १४२ ॥
 साधकैः सततं पूज्या मात्ताद् दुर्गास्वरूपिणी ।
 योऽर्चयेत् साधको दुर्गा गुटिका धारयेत् प्रिये ॥ १४३ ॥
 पठेद्ब्रह्म शिवे मन्त्रनामसाहस्रिको पराम् ।

शङ्खस्तोत्रं फलं तस्य देवि वृक्षेऽधुना शृणु ॥ १४४ ॥
 वने राजकुले वापि दुर्भिक्षे शत्रुसङ्घटे ।
 शरण्ये प्रान्तरे दुर्गे श्मशाने मिन्धुसङ्घटे ॥ १४५ ॥
 बाल्ये यक्षपिशाचादिभूतप्रेतभये तथा ।
 वीरो विगतभीर्देवि सर्वत्र विजयी भवेत् ॥ १४६ ॥
 स्तम्भयेद्वातमूर्षाम्बुचन्द्रादीन् साधकोत्तमः ।
 मोहयेत् त्रिजगत् सद्यः कान्ताश्चाकर्षयेद् ध्रुवम् ॥ १४७ ॥
 मारयेदखिलाञ्छत्रनुच्चाटयति वैरिणः ।
 वशयेद् देवताः सद्यः किं पुनर्मानवारिह्वे ॥ १४८ ॥
 शमयेदखिलान् रोगान् महोत्पातानुपद्रवान् ।
 किं किं न लभते वीरो दुर्गापञ्चाङ्गपूजनात् ॥ १४९ ॥
 इदं रहस्यं दुर्गाया अष्टाचर्या महेश्वरि ।
 सर्वस्य सारतत्त्वं च मूलविद्यामयं परम् ॥ १५० ॥
 महाचीनक्रमस्थानां साधकानां यशस्करम् ।
 पठेत् मंपूजयेद् देव्या मन्त्रनामसहस्रकम् ॥ १५१ ॥
 इदं सारं हि तन्त्राणां तत्त्वानां तच्चमुत्तमम् ।
 दुर्गानामसहस्रं तु तव भक्त्या प्रकाशितम् ॥ १५२ ॥
 अभक्राय न दातव्यं गोप्तव्यं पशुमङ्घटे ।
 अभक्त्रेभ्योऽपि पुत्रेभ्यो दत्त्वा नरकमाप्नुयात् ॥ १५३ ॥
 दीक्षिताय कुलीनाय गुरुभक्तिरताय च ।
 शान्ताय भक्तियुक्ताय देयं नामसहस्रकम् ॥ १५४ ॥
 विना दानं न गृहीयान्न दद्याद् दक्षिणां विना ।
 दद्याद् गृहीताप्युभवोः मिदिहानिर्भवेद् ध्रुवम् ॥ १५५ ॥
 इदं नामसहस्रं ते गुप्तं गोप्यतमं शिवे ।

तेत्वं भक्त्या मयाख्यातं गोपनीयं म्वयोनिवत् ॥ १५६ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे धीदेवीरहस्ये दुर्गासदृशनामतिरूपण-
मेकोनपञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ४६ ॥

अथ

पञ्चाशत्तमः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि दुर्गास्तोत्रं मनोहरम् ।
मूलमन्त्रमयं दिव्यं सर्वसारस्वतप्रदम् ॥ १ ॥
दुःखार्तिशमनं पुण्यं साधकानां जयप्रदम् ।
दुर्गाया अङ्गभूतं तु स्तोत्रराजं परात्परम् ॥ २ ॥
श्रीदुर्गास्तोत्रराजस्य ऋषिर्देवो महेश्वरः ।
छन्दोऽनुष्टुप् देवता च श्रीदुर्गाष्टाक्षरा शिबे ॥ ३ ॥
दुं बीजं च परा शक्तिर्विश्वं कीलकमद्रिजे ।
धर्मार्थकाममोक्षार्थे विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ४ ॥

अस्य श्रीदुर्गास्तोत्रराजस्य, श्रीमद्भैरव ऋषिः, अनुष्टुप् छन्दः,
श्रीदुर्गाष्टाक्षरा देवता, दुं बीजं, ह्रीं शक्तिः, नमः कीलकम्, धर्मार्थ-
काममोक्षार्थे पाठे विनियोगः । ध्यानम्-

दूर्वानिभां त्रिनयनां विलसत्किरीटां

शङ्खान्जलद्वयशरस्त्रैकशूलचापान् ।

सन्तर्जनीं च दधतीं महिषामनस्यां

दुर्गां नवारकुलपीठगतां भजेऽहम् ॥ ५ ॥

तारं हारं मन्त्रमालासु वीजं ध्यायेदन्तर्योऽम्ब लम्बालकान्तः ।

तस्य स्मारं स्मारमङ्घ्रिद्वयीं द्राग् रम्भायाति स्वर्गता कामवरया ॥६॥

मायां जपेद्यस्तव मन्त्रमध्ये दुर्गे सदा दुर्गतिखेदखिन्नः ।

भवेत् स भूर्मा नृपमौलिमालामाणिक्यनिर्घृष्टपदारविन्दः ॥७॥

चाक्रिकं यदि जपेत्तवाम्बिके चक्रमध्यगत ईश्वरेश्वरि ।

साधको भवति चक्रवर्तिनां नायको नयविलासकोविदः ॥८॥

चक्रित्रीजमपरं सरोच्छिवे योऽरिवर्गविहिताहितव्ययः ।

आनिमण्डलगतो जयोद्विपून् वाजिवारण्यरथाश्रितो नरः ॥ ९ ॥

दूर्वावीजं यो जपेत् प्रेतभूर्मा साय मायाभस्मना लिप्तकायः ।

गीर्षाणाना नायको देवि मन्त्री भूत्वा राज्यं प्राज्यमाढ्यं करोति ।१०।

वायव्यवीजं यदि साधको जपेत् प्रियाकुचद्वन्द्वनिर्मदनचमः ।

समस्तकान्ताजननेत्रवागुराविलासहंसो भविता स पार्वति ॥११॥

त्रिशं त्रिश्वेश्वरि यदि जपेत् कामकेलीकलान्ते

रात्रौ मात्राचरपिलमितन्यास ईशानिवासः ।

तस्य स्मेराननसरसिजा भ्राजमनाङ्गलक्ष्मी-

र्वरभावश्यं सुरपुरवभूमौलिमालार्चशी सा ॥ १२ ॥

भूगेहाश्रितवह्निधृत्तविलसन्नागारवृत्ताश्रित-

भ्रग्यारोहसिताग्रिकोणविलसच्छ्रीपिन्दुपीठस्थिताम् ।

ध्यायेचेतसि शर्वपत्नि भवतीं माध्वीरसाधूर्णितां

यो मन्त्री स भविष्यति स्मरममः स्त्रीणा धरण्यां दिवि ।१३।

दुर्गास्तत्रं मनुमय मनुराजमौलि

माणिक्यमुत्तमशिंवाङ्गरदस्यभूतम् ।

प्रातः पठेद्यदि जपावसरेऽर्चनायां

भूमौ भवेत् स नृपतिर्दिवि देवनाथः ॥ १४ ॥

इति स्तोत्रं महापुण्यं पञ्चाङ्गैः शिरोमणिम् ।

यः पठेदर्धरात्रे तु तस्य चरयं जगत्त्रयम् ॥ १५ ॥

इदं पञ्चाङ्गमखिलं श्रीदुर्गाया रहस्यकम् ।

सर्वसिद्धिप्रदं गुह्यं सर्वाशापरिपूरकम् ॥ १६ ॥

गुह्यं मन्त्ररहस्यं तु तव भक्त्या प्रकाशितम् ।

अभक्तायाप्रदात्तव्यमित्याज्ञा पारमेश्वरी ॥ १७ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् भवतानेन कथनेन महेश्वर ।

श्रीपञ्चाङ्गस्य दुर्गाया क्षयं क्रीतास्म्यहं परम् ॥ १८ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

इदं रहस्यं परमं दुर्गासर्वस्वमुत्तमम् ।

पञ्चाङ्गं वर्णितं गोप्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ १९ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये दुर्गास्तोत्रनिरूपण

पञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ५० ॥

— ❁ ❁ ❁ —

❁ समाप्तं श्रीदुर्गापञ्चाङ्गम् । ❁

अथ

एकपञ्चाशत्तमः पटलः ।

— ❀ ❀ ❀ ❀ —

अथ दुर्गारहस्यम् ।

श्रीशैलराजशिखरे नानाद्रुमसमाकुले ।
वसन्तलक्ष्मीनिलये समासीनमुमापातिम् ॥ १ ॥
एकदा देवमीशानं शशिशेखरमीधरम् ।
उमाश्रितार्धवपुषं देवदानवसेवितम् ॥ २ ॥
ध्यानासक्तात्त्रितयं जटाजूटलतारुणम् ।
भस्माङ्गरागधवलं नारायणनमस्कृतम् ॥ ३ ॥
ब्रह्मादिदेवप्रणतं गान्धर्वजनवन्दितम् ।
यक्षराक्षसनागेन्द्र-नगेन्द्रकुलपूजितम् ॥ ४ ॥
भैरवं भैरवाकारं गिरीशं परमेश्वरम् ।
उत्थाय विनता भूत्वा पर्यपृच्छत पार्वती ॥ ५ ॥
भगवन् सर्वलोकेश सर्वलोकनमस्कृत ।
गुणातीत गुणाध्वज भूतेश्वर महेश्वर ॥ ६ ॥
सृजत्यवति नित्यान्ते मंहरत्यमितं जगत् ।
चराचरं भवानेव किं पुनर्जपसि प्रभो ॥ ७ ॥
किं ध्यायसि महादेव सततं भक्तवत्सल ।
वद शीघ्रं दयाम्बोधे यद्यहं प्रेयसी तव ॥ ८ ॥
श्रीभैरव उवाच ।

देवि किं ते प्रवक्ष्यामि रहस्यमिदमद्भुतम् ।
 सर्वस्वं सारभूतं मे सर्वेषां तत्त्वमुत्तमम् ॥ ९ ॥
 लक्षवारसहस्राणि वारितासि पुनः पुनः ।
 स्त्रीस्वभावान्महादेवि पुनस्त्वं परिपृच्छसि ॥ १० ॥
 अथ भक्त्या तव स्नेहाद्वक्ष्यामि परमाद्भुतम् ।
 देवीरहस्यतन्त्रारूपं तन्त्रराजं महेश्वरि ॥ ११ ॥
 सर्वागमैकमुकूटं सर्वसारमयं ध्रुवम् ।
 सर्वमन्त्रमयं दिव्यं पटलैर्दशभिर्युतम् ॥ १२ ॥
 अनुक्रमणिकां दिव्यां शृणु तन्नस्य पार्वति ।
 यस्याः श्रवणमात्रेण कोटिपूजाफलं लभेत् ॥ १३ ॥
 श्रीविद्यानिर्णयो देवि मन्त्रसाधनकोऽपरः ।
 शिवमन्त्रप्रकाशाख्यो दीक्षाविधिरनुत्तमः ॥ १४ ॥
 पुरश्चर्याविधिर्देवि पञ्चरत्नेश्वरीक्रमः ।
 होमसाधनकश्चैव चक्रपूजाविधिः परः ॥ १५ ॥
 आचारनिर्णयो देवि दशमो दशमीविधिः ।
 तत्रादौ देवि वक्ष्येऽहं दुर्गाभुवनमद्भुतम् ॥ १६ ॥
 जयं नाम महादिव्यं बहुविस्तारविस्तृतम् ।
 नानारत्नसमाकीर्णं सूर्यकोटिसमप्रभम् ॥ १७ ॥
 इन्द्रगोपकवर्णं च चन्द्रकोटिमनोहरम् ।
 अग्रमेयमसंख्येयमगम्यं सर्ववादिनाम् ॥ १८ ॥
 इदं दिव्यं जयं नाम भुवनं परमेश्वरि ।
 तत्रैव वसते दुर्गा नवरूपात्मिका परा ॥ १९ ॥
 या देवदेवी वरदा सर्वलोकैकसुन्दरी ।
 या दुर्गेति स्मृता लोके ब्रह्माण्डोदरवर्तिनी ॥ २० ॥
 त्रिप्लुना तपसा पूर्वभाराध्य परमेश्वरीम् ।

महिषस्यासुरेन्द्रस्य वधार्थायावतारिता ॥ २१ ॥
 योगमाया महामाया सर्वदा परमेश्वरी ।
 तामेवाहर्निशं ध्याये श्रीविद्या परमां जपे ॥ २२ ॥
 तामघाहं प्रवक्ष्यामि विद्याचरणदायिनीम् ।
 यां श्रुत्वा स शिवो ज्ञातः पञ्चनादात्मकः शिवः ॥ २३ ॥
 यदाभूद्दरिद्रीना सा दूर्गा निष्कलरूपिणी ।
 सादाद्भुवनरूपापि महाज्योतिःस्वरूपिणी ॥ २४ ॥
 तदा शहरकाले तु ज्योतीरूपो महेश्वरि ।
 शिवः प्रभामण्डलतो निर्गतोऽचेतनो विभुः ॥ २५ ॥
 अमृतोन्नादमाधारं जगतां त्रीजमुत्तमम् ।
 अपि सत्सर मायां खं सृष्टोऽग्रमनुनायकः ॥ २६ ॥
 इति श्रुत्वा परानादं तारमित्यभिधीयते ।
 शिवो जज्ञाप सहसा त्रीजं त्रिजगतां शिवे ॥ २७ ॥
 तेन मायेतिशब्दं स शुश्राव गगनात्ततः ।
 ईमुं भज महेशान सदानन्दालयं परम् ॥ २८ ॥
 बिन्दुनादमयो देवः शिवोऽभूत् परमेश्वरः ।
 ततो नादं स शुश्राव दुष्टवर्णविवर्जितम् ॥ २९ ॥
 दूर्गां भजेति स शिवः पञ्चनादात्मकोऽभवत् ।
 ततो जप्त्वा परा विद्यामसृज्जगदम्बिके ॥ ३० ॥
 आर्दी वायुं शिवः सृष्ट्वा ततः सृष्टिर्धेन्वया ।
 इच्छामात्रं शिवे विश्वं विश्वेश्वरि चराचरम् ॥ ३१ ॥
 ससर्ज लवमात्रं स शितिकण्ठः शिवः शिवे ।

१ 'सकक' क पाठः । २ 'भव' क त प पाठ । ३ 'सृष्टो-
 मनुनायक' ख पाठ । ४ 'इय भज' क ख ग पाठः ।
 ५ 'दूर्गां जपे' ख पाठः ।

इतीमां गुप्तविद्यां तु लब्ध्वा गुरुपदार्चनात् ॥ ३२ ॥
 किंकिं न साधयेन्नोके साधको मन्त्रसाधकः ।
 वस्त्रं वह्निं च कामं च धनं वृत्तं च साधकः ॥ ३३ ॥
 वशीकुर्याद्ययायुद्ध्या येन तुर्याकुलं भवेत् ।
 श्रीचक्रमिदमाधारं देव्या त्रिभक्कारणम् ॥ ३४ ॥
 गुह्यं सर्वस्त्रमम्बायाः, पूज्यं साधकसत्तमैः ।
 चक्रं लिखेन्महादेवि पूज्यमञ्जार्कयोर्दलैः ॥ ३५ ॥
 येन देवी महामाया श्रीदुर्गाशु प्रसीदति ।
 चक्रे संपूजयेद्यस्तु नीलाभा दाहनीं द्युतिम् ॥ ३६ ॥
 बह्वीन्दुसूर्याम्बरज मण्डलाकारमर्चयेत् ।
 लसन्मुकुटरोचिष्णुः स भवेत् साधकोत्तमः ॥ ३७ ॥
 तस्य शङ्खनिभा कीर्तिभ्रमते भुवनत्रये ।
 सैतुरासुरगन्धर्व वशं याति महेश्वरि ॥ ३८ ॥
 शैरासवरसानन्दमयो भूत्वा जपेन्सनुम् ।
 खेटकास्तस्य तुष्यन्ति साधकस्याङ्गपूजनात् ॥ ३९ ॥
 तस्य रोगा विनश्यन्ति सर्वे शूलादयोऽचिरात् ।
 तर्जनीं तस्य वीक्ष्योपि रिपवो यान्ति विद्रुताः ॥ ४० ॥
 तस्य गेहे धनं गावो महिष्या विष्टर गजाः ।
 दुर्गा रत्नवती भूमित्तस्य पीठं मनोहरम् ॥ ४१ ॥
 साधकस्य भवेदेतं सपत्तिर्दुर्धार्चनात् ।
 एतं ध्यायेन्महादेवीं दुर्गां दुर्गतिनाशिनीम् ॥ ४२ ॥
 ध्यानेन येन देवेन्द्रो भविष्यति हि साधकः ।
 इतीदं देवि तच्च ते कथितं परमाद्भुतम् ।
 अत्रह्यमदातव्य गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ ४३ ॥

१ 'राचिष्क' ख पाठ । २ 'महासिद्धि, सता दृष्टे' ख पाठ ।

३ 'मारासुर' ख पाठ । ४ 'तद्य यथवाप्ति' क ग व पाठ ।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये मन्त्रविद्यानिरूप-
णमेकपञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ५१ ॥

—:ॐ:०:ॐ:—

अथ

द्विपञ्चाशत्तमः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

मन्त्रसाधनकं वक्ष्ये रहस्यं सर्वमन्त्रिणाम् ।
येन साधनमात्रेण मन्त्रः सिद्धिमुपैप्स्यति ॥ १ ॥
विनोत्कीलनमन्त्रेण न मन्त्रः सिद्धिदायकः ।
विना सञ्जीवनेनापि संपुटेन विना शिवे ॥ २ ॥
विश्वमादौ मनोर्दधात् तारं दद्यात् तथाञ्चले ।
मनुरुत्कीलनाख्योऽयं सर्वसिद्धिप्रदः शिवे ॥ ३ ॥
चाक्रिकं नाम बीजं तु दद्यादादौ मनोः शिवे ।
तदग्रे नाम विन्यस्य तारमाये तदग्रतः ॥ ४ ॥
मनोरन्तेऽऽमरीं दद्यान्मनुः सञ्जीवनाभिधः ।
ततः सिद्धमनुं देवि अपेन्माश्रिकसत्तमः ॥ ५ ॥
यथाशक्त्या ततो दद्यात् संपुटं साधकोत्तमैः ।
तारं परां चाक्रिबीजं विश्वमन्तेऽभिधं न्यसेत् ॥ ६ ॥

संपुटाख्योऽस्त्ययं मन्त्रः सर्वाशापूरकः स्मृतः ।
 एवं संस्कृतमीशानि मनुं देव्या जपेत् सदा ॥ ७ ॥
 सर्वसिद्धिमवाप्नोति साधको मन्त्रसाधकः ।
 इतीदं मन्त्रतत्त्वं ते साधनाख्यं मद्देश्वरि ।
 गुप्तातिगुह्यगुप्तं च गोप्तव्यं साधकोत्तमैः ॥ ८ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये मन्त्रसाधननिरूपणं
 त्रिपञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ५२ ॥

अथ

त्रिपञ्चाशत्तमः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना शिवविद्यां ते वक्ष्यामि परमार्थदाम् ।
 सर्वविद्यामयीं साध्यां सर्वतन्त्रेषु गोपिताम् ॥ १ ॥
 केवलं यो जपेच्छाक्तं मनुं शैवं तु नो जपेत् ।
 जन्मकोटिषु जप्तोऽपि नं मनुः सिद्धिर्भाग्भवेत् ॥ २ ॥
 यस्या देव्यास्तु यो देवः शिवस्तस्याः शिवो भवेत् ।
 तेन विद्या महादेवि कलौ सिद्ध्यति सत्वरम् ॥ ३ ॥
 कालिकाया महाकालः सुमुख्या अमृतेश्वरः ।
 कामेश्वरस्त्रिकूटायाः शिव इत्येवमीश्वरि ॥ ४ ॥
 छिन्नायाः कालरुद्रस्तु शारदायाः शिवः शिवः ।

श्रीभैरवः कालरात्र्याः शिव इत्येवमीश्वरि ॥ ५ ॥
 ज्वालामुख्या महादेवो वाग्देव्या विजयेश्वरः ।
 ईश्वरो भुवनेश्वर्याः शिव इत्येवमीश्वरि ॥ ६ ॥
 विश्वनाथस्तु पार्वत्या रात्र्या भूतेश्वरः शिवः ।
 मीढायास्तु विरूपाक्षः शिव इत्येवमीश्वरि ॥ ७ ॥
 नीलकण्ठस्तु दुर्गायाः शिव इत्येवमीश्वरि ।
 शिलाया वामदेवस्तु शिवः प्रोक्तः सुरेश्वरि ॥ ८ ॥
 सद्योजातस्तु तारायाः शिव इत्येवमीश्वरि ।
 अथ दुर्गाशिवस्यादौ वक्ष्ये मूलमनुं परम् ॥ ९ ॥
 यं जप्त्वा परमेशानि विद्या सिद्ध्यति सत्वरम् ।
 श्रीनीलकण्ठमन्त्रस्य दक्षिणामूर्तिरीश्वरः ॥ १० ॥
 ऋषिरछन्दो मयानुष्टुब् वरिष्ठो वीरवन्दिते ।
 दुर्गेश्वरो नीलकण्ठो देवता कथितो मया ॥ ११ ॥
 हरितं चीजमीशानि तारं शक्तिः स्मृता शिवे ।
 कीलकं विश्वमाख्यातं नियोगो मनुसिद्धये ॥ १२ ॥
 तारचन्द्रकडिम्बाद्यैः पद्भिर्घ्न्यासमाचरेत् ।
 ध्यानमस्य शिवस्याद्य श्रुत्वा गुप्ततमं ह्रुत् ॥ १३ ॥
 वन्पूककाञ्चननिभं रुचिराक्षमालां
 पाशाङ्कुशौ वरमभीतिमनुं दधानम् ।
 हस्तैः शशाङ्कशकलाभरणं त्रिनेत्रं
 श्रीनीलकण्ठमुमया श्रितमाभयामि ॥ १४ ॥
 मन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि सर्वसिद्धिमय परम् ।
 दुर्गारहस्यभूतं च शृणु पार्वति सत्वरम् ॥ १५ ॥
 प्रणवं हरितं व्योषं नीलकण्ठाय चारमरी ।

दुर्गेशनीलकण्ठस्य मन्त्रोद्धारो 'दशाक्षरः ॥ १६ ॥
 अनेन मन्त्रराजेन जप्तमात्रेण पार्वति ।
 दुर्गायाः परमा विद्या कलौ सिद्ध्यति सत्वरम् ॥ १
 इतीदं गुह्यं गुह्यातिगुह्यं सर्वस्वमीश्वरि ।
 रहस्यं नीलकण्ठस्य गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ १८ ॥

इति श्रीवृद्धयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये शिवविद्यानि-
 रूपणं त्रिपञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ५३ ॥

—ॐ—

अथ

चतुष्पञ्चाशत्तमः पटलः ।

—:ॐ:—

श्रीभैरव उवाच ।

दीक्षाविधिं प्रवक्ष्यामि साधकानां हितेच्छया ।
 विधाय विधिवद् दीक्षां पशुत्वात् त विमुच्यते ॥ १ ॥
 दीयते परमा सिद्धिः क्षीयते कर्मवासना ।
 आप्यते परमं धाम तेन दीक्षा स्मृता शिवे ॥ २ ॥
 ब्रह्मादिकीटपर्यन्तं जगत् सर्वं महेश्वरि ।
 पशुत्वान्मोहितं देव्या तस्माद् दीक्षां चरेत् कलौ ॥ ३ ॥
 श्रीदेव्याः सेवया देवि चक्रार्चनपुरःसरम् ।
 साधकः पशुभावेन मुक्तो ज्ञानं भजेत् ततः ॥ ४ ॥

दीक्षितो याति चरणं दीक्षाहीनो भवेत् पशुः ।
 दीक्षितस्तु भवेज्जानी पशुभावोऽभिक्तो विभ्रुः ॥ ५ ॥
 सर्वपातकमुक्तो हि लभेत् स परमां गतिम् ।
 यस्य दीक्षा शिवे नास्ति जीवनान्तं च जन्मिनः ॥ ६ ॥
 स जातु नोचरेद् देवि निरयाम्बुनिधेः क्वचित् ।
 दीक्षाहीनस्य देवेशि पशोः कुत्सितजन्मनः ॥ ७ ॥
 पापौघोऽन्तिकमायाति पुण्यं दूरं पलायते ।
 तस्माद्यत्नेन दीक्षैषा ग्राह्या कृतिभिरुत्तमैः ॥ ८ ॥
 बान्ये वा यौवने वापि वार्षक्येऽपि सुरेश्वरि ।
 अन्यथा निरयी पापी पितृन् स्वान्निरयं नयेत् ॥ ९ ॥
 अन्ते पशुमैलुष्यः सन् पशुयोनिं व्रजेच्छिवे ।
 पूर्वपुण्यार्जितां प्राप्य वासनां परमार्थदाम् ॥ १० ॥
 गुरुं कुलीनं तन्त्रज्ञं सर्वाङ्गैः सुमनोहरम् ।
 लब्ध्वा भक्त्या प्रणम्यादौ तोषयित्वा विशेषतः ॥ ११ ॥
 प्रणामैर्वन्दनैर्देवि दक्षिणाम्बरपूर्वकम् ।
 सिद्धसाधारिनिर्णीतां दीक्षां देव्या यथाविधि ॥ १२ ॥
 गृह्णीयात् परया भक्त्या साधको येन जायते ।
 गुरुश्च शिष्यं रम्याङ्गं सर्वाङ्गैः सुमनोहरम् ॥ १३ ॥
 गुरुभक्तिरतं बालं कुलीनं गर्भदीक्षितम् ।
 देवीभक्तिरतं मूढं पापमीतं कृतात्मकम् ॥ १४ ॥
 वृष्टा दीक्षां परां दद्यात् कृतभागी भवेत् तवः ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् करुणाम्बोधे साधकानां हितेष्यया ।

कदा दीक्षा परा ग्राह्या तापकैस्त्वद्दत्ता ये ॥ १५ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

सुदिने शुभनक्षत्रे सञ्क्रान्तावयनद्वये ।
 नगरात्रिदिने पित्रोः श्राद्धे स्वजनिवासरे ॥ १६ ॥
 नववर्षदिने देवि चन्द्रसूर्योपरागके ।
 शिवरात्र्यां स्वजन्मर्षे दीक्षां दुर्याद्विषक्षयः ॥ १७ ॥
 तत्रादौ शुभनक्षत्रे स्नात्वा संपूज्य भैरवम् ।
 गत्वा नदीतटं देवि तथा देवालये क्वचित् ॥ १८ ॥
 देवताग्रे गुरुं नत्वा नत्वा सन्तोषहेतवे ।
 द्वीपं वोपधनं पुण्यं देवानामपि दुर्लभम् ॥ १९ ॥
 देवतायतनं वापि प्राप्याशु प्रणमेत् ततः ।
 तत्रादावासनं देवि संशोभ्य गुरुमर्चयेत् ॥ २० ॥
 भूताग्निःसार्य देवेशि स्वाङ्गन्यासं चरेत् ततः ।
 ग्राह्यमुक्तो गुरुरासीनथोत्तराभिमुख शिशुम् ॥ २१ ॥
 संस्थाप्य विधिवद् देवि देवीं स्मृत्वा परामयः ।
 देवताग्रे पराप्रीत्यै दीक्षां दद्याद्यथाविधि ॥ २२ ॥
 कर्ममूले महाविद्या श्रीविद्या साधकेश्वरैः ।
 आनन्दसङ्गहृदयः शनैस्त्रिस्त्रिः समर्पयेत् ॥ २३ ॥
 गणेशस्य च गायत्र्यास्ततो मृत्युञ्जयस्य च ।
 इष्टदेव्याः शिवस्यापि ततो विद्या समर्पयेत् ॥ २४ ॥
 शिष्यो दीक्षा तु संप्राप्य गुरुमभ्यर्च्य शक्तिः ।
 तोषयित्वा प्रणामैश्च दक्षिणाभिः शुभाम्बरैः ॥ २५ ॥
 तदाज्ञा सहसादाय पूजायै परमेश्वरि ।
 यन्त्रं मन्त्रं च माला च पञ्चाङ्ग परमेश्वरि ॥ २६ ॥

पुनर्जातु शिवे शिष्यो गुरवेऽपि न श्येत् ।
इति दीक्षाविधेः सारभूतं गुह्यं रहस्यकम् ।
गुह्यातिगुह्यगुह्यं तु न प्रकारयं मुमुक्षुभिः ॥ २७ ॥

इति श्रीवद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये दीक्षानिरूपणं
चतुष्पञ्चाशत्तमः पटलः ॥ २४ ॥

अथ

पञ्चपञ्चाशत्तमः पटलः ।

—०.३३३:०—

श्रीपैरव उवाच ।

अधुना मन्त्रराजस्य पुरश्चरणमुत्तमम् ।
वक्ष्ये सिद्धिप्रदो येन मन्त्रः कल्पद्रुमो भवेत् ॥ १ ॥
एकदा सुदिने देवि सुनक्षत्रे सुपर्बणि ।
पुरश्चरणकर्मादौ आरभेत् साधकोत्तमः ॥ २ ॥
वर्णलक्षं जपेन्मन्त्रं तदर्धं वा महेश्वरि^१ ।
एकलघावधिं कुर्यान्नातो न्यूनं कदाचन ॥ ३ ॥
लघुसंख्या प्रकर्तृख्या साधकैश्चेन्न शक्यते ।
एकलक्षं प्रजप्त्यं नातो न्यूनं कदाचन ॥ ४ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

लघुजप्तो मनुर्देव यदि कल्पद्रुमो भवेत् ।

तदा किं साधको लोके लक्षतत्त्वं वदस्व मे ॥ ५ ॥

कस्य हस्तेन मन्त्रस्य पुरश्चरणकक्रियाम् ।

कारयेत् साधकश्चैतत् संशयं छिन्धि धूर्जटे ॥ ६ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

साधु पृष्टं त्वया देवि शृणु वक्ष्यामि पार्वति ।

न कदाचित् स्वयं कुर्यादादौ मन्त्रपुरस्कियाम् ॥ ७ ॥

गुरुहस्तेन देवेशि साधकस्य करेण वा ।

कुर्यान्मन्त्रवरस्यास्य पुरश्चरणकक्रियाम् ॥ ८ ॥

जीवहीनो यथा देहो सर्वकर्मसु न क्षमः ।

पुरश्चरणहीनोऽपि न मन्त्रः फलदायकः ॥ ९ ॥

जपाद् दशांशतो होमस्तद्दशांशेन तर्पणम् ।

मार्जनं तद्दशांशेन तद्दशांशेन भोजनम् ॥ १० ॥

मन्त्रस्यादौ प्रमादाच्चेत् स्वयं कुर्यात् पुरस्कियाम् ।

तदा जाप्यं भवेद् व्यर्थं चेत्रेष्विव घृतं यथा ॥ ११ ॥

तस्माच्च गुरुहस्तेन साधकस्य करेण वा ।

पुरश्चर्या स्वमन्त्रस्य कारयेत् साधकोत्तमः ॥ १२ ॥

पुरश्चरणसङ्कुप्यं दत्त्वादौ गुरवे शिवे ।

जपं यथाविधि कुर्याद् गुरुः कुलमनोः प्रिये ॥ १३ ॥

गुरोः पादप्रसादेन पुरश्चर्याफलं शिवे ।

गृहीयात् साधको देवि गुरुं सन्तोषयेत् ततः ॥ १४ ॥

येन मन्त्रः कलौ शीघ्रमिष्टं सिद्धिप्रदो भवेत् ।

दक्षिणाभिः शुभैर्वस्त्रैर्यथाविभवमात्मनः ॥ १५ ॥

ततः स्वयं पुरश्चर्या बह्वीः कुर्यात् तु साधकः ।

पर्वताग्रे नदीतीरे देवतायतने तथा ॥ १६ ॥

एकान्ते च शुचौ देशे जपेन्नियतमानसः ।
 ब्रह्मचर्यधरो वीरो मिताहारो जितेन्द्रियः ॥ १७ ॥
 अनृतं मत्सरं दम्भं त्यजेत् प्रतिग्रहं तथा ।
 पुरश्चरणकाले तु तद्दोमावसरे तथा ॥ १८ ॥
 मूलं जलैकलक्षं तु कृत्वा होमं दशांशतः ।
 साधकैः चत्रियेणापि दशांशं होममाचरेत् ॥ १९ ॥
 तर्पयेत् सुहितो देवीं भोजयेत् साधकांस्ततः ।
 पुरश्चर्याविधिश्रैष वर्णितः कुलसुन्दरि ॥ २० ॥
 अथधान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ।
 अष्टम्यां वा चतुर्दश्यां पञ्चषोडशयोरापि ॥ २१ ॥
 घृणोदयात् समारभ्य यावत् घृणोदयो भवेत् ।
 तावज्जप्ला निरातङ्को मन्त्रः कल्पद्रुमो भवेत् ॥ २२ ॥
 चन्द्रवर्षग्रहे वापि प्रासादधि विमुक्तितः ।
 यावत्संख्यामनुर्जसस्तावद्दोमादिकं चरेत् ॥ २३ ॥
 सर्वसिद्धीश्वरो मन्त्रो भवेत् साधकवान्दिते ।
 शरत्काले रवौ देवि जपेन्मन्त्रं यथाविधि ॥ २४ ॥
 निशीथे रचयेद्दोमं चत्रेण्यस्ताहुतिं शिवे ।
 तत्क्षणात् साधको देवि चत्रियोऽपि शुभं लभेत् ॥ २५ ॥
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ।
 गुरुमानीय संस्थाप्य देवतापूजनं चरेत् ॥ २६ ॥
 वस्त्रालङ्कारहेमाद्यैः सन्तोष्य गुरुमेव च ।
 तत्सुतं तत्सुतां चैव तस्य पत्नीं तथैव च ॥ २७ ॥
 पूजयित्वा मनुं जप्ला सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ॥ २८ ॥

सहस्रारे गुरोः पादपद्मं ध्यात्वा प्रपूज्य च ।
 केवलं देवभावेन सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ २६ ॥
 गुरवे दक्षिणां दद्याद् यथाविभवमात्मनः ।
 गुरोरनुज्ञामात्रेण दुष्टमन्त्रोऽपि सिद्ध्यति ॥ २७ ॥
 इत्येष पटलो गुह्यो मन्त्रसारमयो ध्रुवः ।
 अप्रकाश्यो न दातव्यो नाख्येयो ब्रह्मवादिभिः ॥ २८ ॥

शक्ति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये पुरश्चर्याविधिनिरूपणं
 पञ्चपञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ५५ ॥

—०००००—

अथ

षट्पञ्चाशत्तमः पटलः ।

श्रीमैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्येऽहं पञ्चरत्नेश्वरीविधिम् ।
 येन भवणमात्रेण विद्या सिद्ध्यति सत्वरम् ॥ १ ॥
 विना पञ्चरत्नेश्वरीमन्त्रजाप्यं
 न सिद्धिर्भवेत् साधकस्पोत्तमस्य ।
 ततः पूजयेद् दीक्षितः श्रीगुरुं स्वं
 समस्ताष्टसिद्धीश्वरं देवदेवि ॥ २ ॥

दुर्गायाः परमं तत्त्वं पञ्चरत्नेश्वरीमयम् ।
 मृगुष्वावहितो भूत्वा येन मुक्तिर्भवेत् क्वतो ॥ ३ ॥
 श्रीदुर्गा शारदा शारी सुमुक्ती मगलाङ्गुली ।

पञ्चरत्नेश्वरी विद्या दुर्गायाः कथिता मया ॥ ४ ॥
 सुदिने देवि दुर्गायाः पञ्चरत्नेश्वरीं जपेत् ।
 वर्णलचपुरश्र्याफलमाप्नोति साधकः ॥ ५ ॥
 साधकेषु चतुर्ष्वेवं श्रीदुर्गासाधकः शिवे ।
 श्रीगुरु वन्दनैः स्तुत्या तोषयित्वा धनैरपि ॥ ६ ॥
 दीक्षामन्येषु शि १ दापयेत् साधकोत्तमः ।
 येन मन्त्रो हि दुर्गायाः सद्यः स्फुरति भारती " ७ ॥
 पञ्चस्वपि महादेवि साधकेषु कर्त्ता युगे ।
 पञ्चरत्नेश्वरीं दत्त्वा पुरश्र्याफलं लभेत् ॥ ८ ॥
 श्रीदुर्गोपासकश्चैकः शारदोपासकः परः ।
 शारिकोपासकस्तन्यो मातङ्गास्तपरः शिवे ॥ ९ ॥
 पञ्चमो बगलामुरूपाश्चैकत्र मिलिताश्च ते ।
 पूजयेद्युर्गुं देवि पञ्चरत्नेश्वरीं जपेत् ॥ १० ॥
 अन्योन्य साधकाः पञ्च श्रीगुरोः पुरतः शिवे ।
 पुरश्र्याफल सिद्धिं प्रार्थयेद्युर्गुरोस्ततः ॥ ११ ॥
 एव सिद्धमनुलोके सर्वसिद्धिं प्रयच्छति ।

(१) तार माया चाक्रिक चक्रिदूर्वा-

वायव्याद्यै विश्वमन्त्रै भवोनि ।

दुर्गायास्ते चर्षितो मूलविद्या-

मन्त्रोद्धारो गोपितोऽष्टाधरोऽयम् ॥ १२ ॥

(२) तार माया कामरात्रभ शक्तिः

स्तम्भ तस्माद्भगवत्यै च नाम ।

भूतिस्तस्मादञ्जले ढट्टय स्पात्

प्रोक्तं मुखस्यै शारदा-मन्त्र एव ॥ १३ ॥

(३) तारं परा मातटसिन्धुरार्णाः

खं शर्म तन्मध्यगतं च नाम ।

अन्तेऽश्मरी पार्वति शारिकाया-

स्रयोदशार्णो मनुरास्ति गोप्यः ॥ १४ ॥

(४) वाक् काममुच्छिष्टपदं त्रिभाव्य

चैष्टालिनी वै सुमुखी च देवि ।

महापिशाची सकलात्रयान्जं

वनं मनुः स्यात् सुमुखीप्रियोऽयम् ॥ १५ ॥

(५) तारं मठं बगलामुखि सर्व-

दुष्टानां वाचं मुखं स्तम्भय द्विः ।

पदं जिह्वां कीलय द्विर्मठं वा

तारं नीरं ब्रह्मणोऽर्सेत्यस्रविद्या ॥ १६ ॥

इत्येषा गुप्तविद्येयं प्रभावसहिता कलौ ।

पञ्चरत्नेश्वरी ब्राह्मा पुरश्चरणसिद्धये ॥ १७ ॥

इतीदं सत्त्वमीशानि पुरश्चर्यारहस्यकम् ।

अनन्तफलदं गुह्यं गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ १८ ॥

शति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये पञ्चरत्नेश्वरीविद्यानिरूपण

पदपञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ५६ ॥

—:०:५:—

सप्तपञ्चाशत्तमः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अथ होमविधिं वक्ष्ये सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ।

दुर्गारहस्यकं सारं मन्त्रराजस्य पार्वति ॥ १ ॥

ध्यात्वा देवीं परां दुर्गां मुहुं ध्यात्वा सशक्तिकम् ।

जपेच्छ्रीचक्रपुरतो निशीथे मन्त्रमीश्वरि ॥ २ ॥

अपुतं लक्ष्मेकं वा दशाशं होममाचरेत् ।

कोटिलक्षप्रजप्तस्य मन्त्रस्य सुरसुन्दरि ॥ ३ ॥

विना दशाशहोमेन न तत्फलमवाप्नुयात् ।

विना श्मशानगमनं नित्यहोमजपादयः ॥ ४ ॥

न सिद्ध्यन्ति वरारोहे कलौ भैरवशापतः ।

घृतपायसमृद्धीका-गुडपुष्पासिताशरैः ॥ ५ ॥

होमो दशाशतः कार्यो जपस्य सुरवन्दिते ।

पञ्चामृतेन देवेशि तद्दशाशेन तर्पयेत् ॥ ६ ॥

तर्पयित्वा दशाशेन पञ्चामृतमुख सुधीः ।

तद्दशाशेन देवेशि छष्टगन्धेन मार्जयेत् ॥ ७ ॥

भोजयित्वा दशाशेन दीविताथ द्विजोत्तमान् ।

ततो देवि पुरश्चर्याफलमाप्नोति साधकः ॥ ८ ॥

अन्यथा सिद्धिहाणिः स्याज्जप्तस्यापि मनोः सदा ।

श्रीदेव्युवाच ।

यस्य नो भवति शक्तिर्होमं कर्तुं दशांशतः ।
स कथं क्रियते होमं तद्वदस्व महेश्वर ॥ ६ ॥

श्रीभैरव उवाच

यस्य होमं शिवे कर्तुं शक्तिर्नास्ति दशांशतः ।
तस्य युक्तिं ब्रवीम्यद्य कौलिकानां हिताय च ॥ १० ॥
शुभेऽह्नि सारं देवेशि गत्तोपवनमण्डलम् ।
श्मशानं संमुखं धृत्वा पृष्ठे वा परमेश्वरि ॥ ११ ॥
श्मशानं प्रणमेन्नत्वा साधकः साधकैः समम् ।
ज्वालाकरालवदने कल्पान्तदहनप्रिये ॥ १२ ॥
प्राणिप्राणालयोद्भूते चित्ते मेऽनुग्रहं कुरु ।
इति नत्वा महादेवि ज्ञात्वा दिग्भूतभैरवान् ॥ १३ ॥
निबसेत् तत्र रात्रौ तु कूर्माद्दोमं कुलेश्वरि ।
ऐशान्यां दिशि देवेशि श्रीचक्रं तु विभावयेत् ॥ १४ ॥
संपूज्य विधिबन्धनैर्दिकपालांस्तत्र पार्वति ।
गणेशं पूजयेच्च पूजयेत् कुलयोगिनीः ॥ १५ ॥
तत्पूर्वतः खनेत् कुण्डं हुनेदाज्यं च विद्यया ।
त्रिकोणं कुण्डमीशानि हस्ताधोगाघमद्रिजे ॥ १६ ॥
हस्तैकविस्वृतं विश्वक् तस्मिंश्चक्रं विभावयेत् ।
चिन्दुं त्रिकोणं पद्कोणं वसुपत्रं त्रिवर्तुलम् ॥ १७ ॥
भृगुहार्द्रं मयारूपातं बह्विचक्रं कुलार्चिते ।
गणेशधर्मवरुणाः कुपेरसहितास्ततः ॥ १८ ॥
पूजनीया विशेषेण गन्धाक्षतप्रघ्नकैः ।
ब्राह्म्यादिमातरः पूज्या असिताद्याश्च भैरवाः ॥ १९ ॥
वसुपत्रेषु संपूज्या बह्विचक्रे महेश्वरि ।
माया च मोहिनी चैव तृतीया च मनोन्मना ॥ २० ॥

मुक्तकेशी च मातङ्गी मदिराक्षी पडभ्रके ।
 त्रिकोणे यमुना गङ्गा सपूज्या च सरस्वती ॥ २१ ॥
 बिन्दौ दुर्गा च सपूज्या गन्धपुष्पाद्यैः शिवे ।
 बिन्दावरणिमामन्त्र्य मूलमन्त्रेण मान्त्रिकः ॥ २२ ॥
 वह्निमावाह्य मूलेन तदावाहनमुद्रया ।
 उँरुरामप्रये स्वाहा मन्त्रेणेति सुरेश्वरि ॥ २३ ॥
 वह्निं मूलेन संस्कृत्य कृत्वाज्यं घृतमाश्वरि ।
 दशाशहोमसङ्कल्पं कुर्यान्मन्त्रस्य साधकः ॥ २४ ॥
 मालया दहने दद्यादाहुतीनां शतत्रयम् ।
 आहुतीः क्षत्रियन्यस्तास्तत्र वह्नी हुनेत् प्रिये ॥ २५ ॥
 पुष्पैः फलैराज्यमिधैस्ततो दद्याद् बलिं प्रिये ।
 मकारैः पञ्चभिर्देवि पुनर्जप्त्वा च^१ पूर्ववत् ॥ २६ ॥
 आहुतीनां शतं दद्यादष्टोत्तरमधोमुखः ।
 ततः साधकचक्रस्य क्षत्रियस्य च पार्वति ॥ २७ ॥
 पूजा विधाय चक्रेऽसिस्तोत्रयेन्नुतिभिर्गुरुम् ।
 आशीर्भिर्वर्धयेत् क्षत्र येनाशु चोष्णिपो भवेत् ॥ २८ ॥
 क्षत्रियोऽपि वदेत् तत्र पुरश्चर्याफल मनोः ।
 लभस्व साधकश्रेष्ठ ततः पूर्णाहुतिं हुनेत् ॥ २९ ॥
 ततो वर्म पठेद् देवि येन देवीमयो भवेत् ।
 ततो देवीं च सगित्वा मन्त्री सहारमुद्रया ॥ ३० ॥
 साधकास्वर्षयित्वादौ भक्षयपानादिभिः प्रिये ।
 विसृज्य साधकान् देवीं सशिवां सपरिच्छदाम् ॥ ३१ ॥
 पुरश्चर्याफलं प्राप्य साधको मुक्तिभाग् भवेत् ।
 इत्येव पटलो दिव्यो मन्त्रपूजामयो ध्रुवः ।

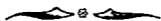
सर्वतत्त्वैकनिलयो गोपनीयो सुसुक्ष्मभिः ॥ ३२ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये होमविधिनिरूपणं
सप्तपञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ५७ ॥

—:ॐ:—

अथ

अष्टापञ्चाशत्तमः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना चक्रपूजां ते वक्ष्यामि नगनन्दिनि ।
येन दुर्गा कलौ शीघ्रं वरदा भवति प्रिये ॥ १ ॥
एकादशार्धं देवि साधकाः परमार्थदाः ।
एकादशापि चक्रे तु वर्णिताः साधकाः शुभाः ॥ २ ॥
उत्तमा नव देवेशि मध्यमाः पञ्च साधकाः ।
अधमास्तु त्रयो देवि न पूज्याश्चक्रमध्यगाः ॥ ३ ॥
विना चकार्चनं नैव नित्यपूजाजपादयः ।
फलंदा योगिनीशापात् तस्माच्चक्रं प्रपूजयेत् ॥ ४ ॥
कुहूपूर्णेन्दुसंक्रान्ति-चतुर्दशयष्टमीषु च ।
नवम्यां मङ्गले मन्दे चक्रपूजा शुभप्रदा ॥ ५ ॥
साधकाश्च मुतीर्थ्याश्च मिलिताः शिवमन्दिरे ।
देवतायतने वापि शून्ये शृङ्गाटकेऽथ वा ॥ ६ ॥

दिग्भूतभैरवान् देवि विचार्य पुरसाधकः ।
 उपाविश्यासने देवि संशोध्य वीरमण्डले ॥ ७ ॥
 साधकानुपविश्यात् कुर्यात् संकल्पमादरात् ।
 न्यासं विधाय सर्वाङ्गे भूतशुद्ध्यादिकं चरेत् ॥ ८ ॥
 तत्र प्राणान् प्रतिष्ठाप्य श्रीचक्रं पूजयेच्छिवे ।
 आत्मश्रीचक्रयोर्मध्ये कुम्भस्यापनमाचरेत् ॥ ९ ॥
 गौडी माध्वी तथा पैष्टी चासवं पूजयेच्छिवे ।
 एतेषां रसमादाय तत्रतो भैरवार्चने ॥ १० ॥
 आनन्दरसपूजायां तुष्यते परमेश्वरी ।
 विप्राश्च क्षत्रिया वैश्याः शूद्राः पूज्याश्च पार्वति ॥ ११ ॥
 गौडी विमेषु शुभदा माध्वी क्षत्रेषु चोत्तमा ।
 वैश्येषु शुभदा पैष्टी शूद्रेषु शुभमासवम् ॥ १२ ॥
 ब्रह्मक्षत्रियवैश्यानामानन्दस्तु शुभाग्रहः ।
 आसवं दूरतस्त्याज्यं साधकैस्तु मुमुक्षुभिः ॥ १३ ॥
 अभावे तु सुरानन्दरसानां परमेश्वरि ।
 मधुना पूजयेद् देवि देवमानन्दभैरवम् ॥ १४ ॥
 द्रव्यं संशोध्य देवेशि मकारान् पञ्च शोधयेत् ।
 श्रीचक्राग्रेऽर्चयेत् तत्र साधकान् भैरवागमे ॥ १५ ॥
 तत्र संपूज्य यन्त्रेशं देवमात्राह्य भैरवम् ।
 योगिनीः पूजयेत् तत्र बडुकं पूजयेत् ततः ॥ १६ ॥
 गणेशं क्षत्रपालांश्च पूजयेच्चक्रनायिकाम् ।
 सन्तर्प्य देवान् पितॄन् मुनीन् वेदान् महेश्वरि ॥ १७ ॥
 श्रीचक्राग्रे जपेन्मूलं पठेत् कण्ठमीश्वरि ।

१ 'परिसाधकः' ख पाठः । २ 'पूजामु पावना' ऊ. पाठः । ३ 'शिवं'
 छ. पाठः । ४ 'रमानन्द' छ पाठः । ५ 'नायकान्' ख. ग पाठः ।

मन्त्रनामसहस्रं च स्तोत्रं पुण्यं पठेत्ततः ॥ १८ ॥

ततो देव्यै बलिं दद्यात् साधकांस्तर्पयेच्छिवे ।

भैरवांस्तर्पयेद्याष्टौ दीचितांस्तर्पयेत् ततः ॥ १९ ॥

उत्तमं नव पात्राणि पञ्च पात्राणि मध्यमम् ।

अधमं त्रीणि पात्राणि चैकपात्रं न पूजयेत् ॥ २० ॥

प्रवृत्ते भैरवे तन्त्रे सर्वे वर्णा द्विजातयः ।

निवृत्ते भैरवे तन्त्रे सर्वे वर्णाः पृथक् पृथक् ॥ २१ ॥

नव कन्याः समभ्यर्च्य वीरेशो भैरवार्चने ।

रेतसा तर्पयेद् देवीं कुलकोटिं समुद्वरेत् ॥ २२ ॥

शक्त्युच्छिष्टं पिवेद् द्रव्यं वीरोच्छिष्टं तु चर्वणम् ।

मकारपञ्चसंयुक्तं कुर्याच्छ्रीचक्रमण्डलम् ॥ २३ ॥

स्वगुरुं पूजयेत् तत्र तर्पयेच्चक्रितः परम् ।

तोषयित्वा गुरुं देवि दक्षिणाभिश्च वन्दनैः ॥ २४ ॥

तदाज्ञां शिरसादाय कुर्यादानन्दमात्मनः ।

वामे रामा रमणकुशला दक्षिणे चालिपात्र-

मग्रे मुद्रा चणकबदुकां सूकरस्योष्णशुद्धिः ।

तन्त्री वीणा सरसमधुरा सद्गुरोः सत्कथायां

वामाचारः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः ॥ २५ ॥

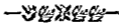
इतीदं चक्रसर्वस्वं गुह्यं तत्रात्मकं परम् ।

तव भक्त्या मयाख्यातं गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ २६ ॥

इति श्रीरुद्रयाभले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये चक्रपूजानिरूपण-
मष्टापञ्चाशत्तमः पटलः ॥ ५८ ॥

अथ

एकोनषष्टितमः पटलः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि वक्ष्यामि दुर्गायास्तत्त्वमुत्तमम् ।
आचाराण्यां विधिं येन कलौ दुर्गा प्रसीदति' ॥ १ ॥
द्वौ मार्गौ चागमे स्वातां वामाचारस्तु दक्षिणः ।
तयोस्तत्त्वं कुलाचारः शृणु तेषां विधिं शिवे ॥ २ ॥
साधको दीक्षितो भूत्वा केन सिद्धिमवाप्नुयात् ।
तद्ब्रूयामि तव स्नेहान्नचाख्येयं दुरात्मने ॥ ३ ॥
त्रीणि बीजानि दुर्गायास्तदाचारास्त्रयः स्मृताः ।
प्रथमो दक्षिणाचारो वामाचारो द्वितीयकः ॥ ४ ॥
तृतीयस्तु कुलाचारो विधिं तेषां शृणु प्रिये ।
प्रभाते स्नानसन्ध्यादि मध्याह्ने जपमीश्वरि ॥ ५ ॥
और्णमासनमाख्यातं भक्ष्यं पायसशर्कराः ।
माला रुद्राक्षसंभूता पात्रं पापाण्यसंभवम् ॥ ६ ॥
भोगः स्वकीयकान्ताभिर्दक्षिणाचार इत्ययम् ।
द्रव्येण अधुना देवि सिद्धिदानिकरो मतः ॥ ७ ॥
वामाचारं प्रवक्ष्यामि श्रीदुर्गासापनं परम् ।
यं विधाय कलौ शीघ्रं मान्त्रिकः सिद्धिभाग्मवेत् ॥ ८ ॥
माला नृदन्तसंभूता पात्रं पापाण्यमुण्डकम् ।
आसनं सिद्धिचर्मादि कङ्कणं स्त्रीकचोद्भवम् ॥ ९ ॥

द्रव्यमासवतश्चाढ्यं भक्ष्यं मांसादिकं शिवे ।
 चर्चयं चालमत्स्यादि मुद्रा चीणारवः कथा ॥ १० ॥
 मैथुनं वरकान्ताभिः सर्ववर्णसमानतः ।
 वामाचार इति प्रोक्तः सर्वसिद्धिप्रदः शिवे ॥ ११ ॥
 अन्यथा सिद्धिहानिः स्वान्मश्रस्यास्य महेश्वरि ।
 तस्माद्दामं भजेन्नित्यं वाम एव परा गतिः ॥ १२ ॥
 दक्षिणं च कुलं चैव वीरैः साधकसत्तमैः ।
 त्याज्यं दूरात् कलौ देवि वाममेव भजेत् कलौ ॥ १३ ॥
 कुलाचारं प्रवक्ष्यामि सेव्यं योगिभिरुत्तमैः ।
 कुलस्त्रियं कुलगुरुं कुलदेवीं महेश्वरि ॥ १४ ॥
 नित्यं यत् पूजयेदित्यं स कुलाचार उच्यते ।
 कुलस्त्रियं शिवे ज्ञात्वा जुत्वा जुत्वा महेश्वरि ॥ १५ ॥
 हठादानीय संपूज्य तथा भोगं विधाय च ।
 रेतसा तर्पयेद् देवीं श्रीदुर्गा चक्रनायिकाम् ॥ १६ ॥
 नीलकण्ठं च विधिना जपं कुर्याद्विशेषतः ।
 तत्पूर्वकं चरेद्धोमं कुलफान्तां विभूषयेत् ॥ १७ ॥
 पानैः पेयैस्तथा भक्ष्यैः सन्तर्प्य कुलयोषितम् ।
 प्रत्यहं वै चरेदेवं कुलाचार इति स्मृतः ॥ १८ ॥
 इत्याचारपरः श्रीमान् कुलस्त्रीगुरुपूजकः ।
 वामाचारपरो मन्त्री मुक्तिभाग् भविता ध्रुवम् ॥ १९ ॥
 इत्येष पटलो गुह्यो देव्याश्चाचारवल्लभः ।
 श्रदातन्वोऽप्यभक्तेभ्यो न प्रकाशयो मुमुक्षुभिः ॥ २० ॥
 इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे श्रीदेवीरहस्ये आचारनिरूपण-
 मेकोनपष्टितमः पटलः ॥ ५६ ॥

अथ

षष्टितमः पटलः ।

श्रीमैत्रव उवाच ।

अधुना कथयिष्यामि श्रीदुर्गाया रहस्यकम् ।
तत्त्वं मन्त्रस्य देवेशि दशमीपूजनं परम् ॥ १ ॥
दीवागुरुः शिवे यस्तु दशमी स प्रकीर्तितः ।
पूजनं तस्य वक्ष्यामि सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ॥ २ ॥
दीवां गृहीता विधिवद् गुरोः कुलविचक्षणाद् ।
तदाज्ञां शिरसादाय साधयेत् स्वमनुं ततः ॥ ३ ॥
एकदा पुष्पदिवसे ब्रह्मैव शुभदे तथा ।
गुरुमानीय देवेशि शून्यगेहे चतुष्पथे ॥ ४ ॥
रमशाने वा वने वापि स्वगृहे वापि पार्वति ।
तत्र भूमौ लिखेद्यत्रं यथावद् वर्णयते मया ॥ ५ ॥
विन्दुत्रिकोणं वसुकोणबिम्बं
वृत्ताष्टपत्रं शिखिवृत्तयुक्तम् ।
धरागृहं वह्नितुटीभिरीड्यं
यत्रं गुरोर्देवि मया प्रदिष्टम् ॥ ६ ॥
सिन्द्रेण विलिख्यार्तः पूजयेच्चक्रमीश्वरि ।
गणेशधर्मवरुणाः कुबेरसहिताः शिवे ॥ ७ ॥
पूज्या द्वाःस्याः सुंपुष्पैश्च गन्धाक्षतपुरःसरैः ।
असिताङ्गो रुद्रश्चण्डो क्रोधेशोन्मत्तभैरवौ ॥ ८ ॥

कपाली भीषणो देवि संहारोऽर्च्योऽष्टपत्रके ।
 परमानन्दनाथं च प्रकाशानन्दनाथकम् ॥ ९ ॥
 श्रीभोगानन्दनाथं च समयानन्दनाथकम् ।
 भुवनानन्दनाथं च सुमनानन्दनाथकम् ॥ १० ॥
 गगनानन्दनाथं च श्रीविश्वानन्दनाथकम् ।
 अष्टौ कुलगुरुन् देवि पूजयेद् वसुपत्रके ॥ ११ ॥
 मदनानन्दनाथं च श्रीलीलानन्दनाथकम् ।
 महेश्वरानन्दनाथं पूजयेद्द्वै त्रिकोणके ॥ १२ ॥
 विन्दौ गुरुं च संपूज्य गन्धाक्षतप्रसूनकैः ।
 तत्र विन्दौ गुरुं देवि स्थापयेद् भक्तिपूर्वकम् ॥ १३ ॥
 संपूजयेत् स्वमूलेन दक्षिणां कालिकां यजेत् ।
 महाकालं यजेत् तत्र कामं कामेश्वरीं तथा ॥ १४ ॥
 गुरुं च परमं देवि परापरगुरुं तथा ।
 परमेष्ठिगुरुं चैव स्वगुरोर्मूर्ध्नि पूजयेत् ॥ १५ ॥
 संपूज्य विविधैः पुष्पैर्मान्द्यैराभरणोत्तमैः ।
 दक्षिणाभिर्महेशानि भक्ष्यैर्भोज्यैश्च लेह्यकैः ॥ १६ ॥
 चोष्यैः पेयैश्च खाद्यैश्च वलिं दत्त्वा च तर्पयेत् ।
 आनन्दरससंपूर्णं गुरुं वृष्ट्वा महेश्वरि ॥ १७ ॥
 ततो देवि गुरुं नत्वा प्रार्थयेत् स्वमनोरथम् ।
 य एवं पूजयेद् देवि स्वगुरुं पुण्यतासरे ॥ १८ ॥
 स एव भैरवः साक्षाद्विचरेद् भुवनत्रये ।
 गुरुरेव परो मन्त्रो गुरुरेव परो जपः ॥ १९ ॥
 गुरुरेव परा विद्या नास्ति किञ्चिद्गुरुं विना ।

१ 'भीष्वारमानन्द' क. पाठः । २ 'भजेत्' ड. पाठः । ३ 'पुण्यतासरे' क. ख. पाठः । ४ 'तत्र' क. पाठः ।

यस्य तुष्टो गुरुर्देवि तस्य तुष्टा महेश्वरी ॥ २० ॥
 येन संतोषितो देवि गुरुः स हि सदाशिवः ।
 यन्नं दृष्ट्यापि वै भ्रूयाद्गुरुस्तन्न समाचरेत् ॥ २१ ॥
 पुण्यं वापुण्यमीशानि त्याज्यं ग्राह्यं कुलार्चिते ।
 गुरुर्वदति यत् सद्यस्तत् कुर्यात् साधकोत्तमः ॥ २२ ॥
 विना गुरुरूपदेशेन न सिद्ध्यति कलौ मनुः ।
 तस्माद् गुरुं भजेद् भक्त्या तोषयेत् सततं गुरुम् ॥ २३ ॥
 गुरोर्यत्र परीवादो निन्दा यत्र प्रवर्तते ।
 कथौ तत्र पिघातव्यौ नो वा दूरं पलायनम् ॥ २४ ॥
 गुरुर्देवि परो धर्मो गुरुरेव परा गतिः ।
 गुरुमभ्यर्चयेन्नित्यं येन देवी प्रसीदति ॥ २५ ॥
 इतीदं दशमीतत्त्वं सर्वागमरहस्यकम् ।
 सारात्सारतरं देवि गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ २६ ॥
 इतीदं परमं तत्त्वं तत्त्वं सर्वस्वमुत्तमम् ।
 दुर्गारहस्यसाराख्यं गुह्यं गोप्यं च साधकैः ॥ २७ ॥
 इति देवीरहस्याख्यस्तत्रोऽयं तत्रसागरः ।
 सर्वस्वं मे रहस्यं मे सर्वागमनिधिः परः ॥ २८ ॥
 श्रीदुर्गायास्तत्त्वभूतो मन्त्रराजमयो ध्रुवः ।
 सिद्धिप्रदो महादेवि पूजनीमोऽस्ति साधकैः ॥ २९ ॥
 श्रीदेव्युवाच ।
 भगवन् भवता भक्त्या प्रसादोऽयं मयि कृतः ।
 यच्चया वर्णितस्तत्रः श्रीदुर्गायाः कुलेश्वर ॥ ३० ॥
 श्रीतासि तव दास्यसि भक्तासि त्रिपुरान्तक ।
 सर्वथा रक्षणीयासि किमन्यत् कथयामि ते ॥ ३१ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

इदं देवीरहस्यारूपं तन्नराजं महेश्वरि ।

अदातव्यमभक्तेभ्यो दुरात्मभ्यो महेश्वरि ॥ ३२ ॥

स्वपुत्रेभ्योऽन्यशिष्येभ्यो न देयं तु मुमुक्षुभिः ।

इदं हि सारं तन्नायां तत्त्वं सर्वस्वपुत्रमम् ॥ ३३ ॥

रहस्यं देवि दुर्गाया गोपनीयं स्वयोनिवत् ।

इति श्रीरुद्रयामलतन्त्रान्तर्गत-श्रीदेवीरहस्ये दशमीविधिनिरूपणं
पष्टितमः पटलः ॥ ६० ॥

समाप्तं चेदं देवीरहस्यतन्त्रम् ।

पञ्चाङ्कनन्दशशि (१६६५) संमितवैक्रमेऽब्दे

देवीरहस्यकमशेषसुतन्त्रसारम् ।

श्रीरुद्रयामलमहाब्धिमहार्घरत्नं

संस्कृत्य श्याद्धपदपाठसुमेलनार्थः ॥ १ ॥

प्राचीनहस्तलिखितानपि जीर्णभूयो-

ग्रन्थान् प्रयत्नवशतोऽनुविधृत्य लब्धान् ।

श्रीदार्यवीर्यसुभगतगुणस्फुरच्छ्री-

राजाधिराज-हरिसिंहनृपानुशिष्या ॥ २ ॥

उच्चैःपदाधिकृतिभाजन-काकजाति-

श्रीरामचन्द्रविबुधाधिकृतिप्रबन्धे ।

संपाद्य सूरि शिवनाथसहायभाजा

प्राकाशि शास्त्रिहरभट्ट-विपश्चितेदम् ॥ ३ ॥

॥ श्रीः ॥

अथ

परिशिष्टम् ।

ज्वालामुखीपञ्चाङ्गम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि भैरवि^१ प्राणवल्लभे ।
ज्वालामुख्यास्तु सर्वस्वं पटलं देवदुर्लभम् ॥ १ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवंस्त्वं हि सर्वस्य ज्ञाता शास्त्रस्य धूर्जटे ।
श्रुतानि तन्मुखाम्भोजाद् ग्रन्थानि^२ विविधानि च ॥ २ ॥
ज्वालामुख्या महामन्त्रं यन्त्रं पूजा विधानतः ।
लयाङ्गं वद मे नार्थं यद्यहं प्रेषसी तव ॥ ३ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि मनुं यन्त्रं लयाङ्गं भैरवेश्वरि ।
प्रयोगसाधनं वक्ष्ये गोप्याद् गोप्यतरं मम ॥ ४ ॥
इदं विश्वमहो क्रूरं भक्तिहीनं महेश्वरि ।
एरुदा हंसरूपेण मनुनाहं जगत्परम् ॥ ५ ॥
देवेशि स्रष्टुमनिशं ज्वालामुख्याः प्रसादतः ।
ज्वालामुख्या तथा मन्त्रो वर्णितो नार्थमानतः ॥ ६ ॥
तदा प्रभृति तन्मन्त्राजगत्स्यावरजङ्गमम् ।
सृजामि संहरिष्यामि रक्षामि च दिवानिशम् ॥ ७ ॥

१ ' भैरवनाथ ' छ पाठः । २ ' तन्ग्रन्थानि ' छ. पाठः । ३ ' शीम ' पाठः ।
४ ' नाद् ' छ पाठः ।

यस्या मन्त्रप्रभावेण प्राप्तमैश्वर्यमुत्तमम् ।
 ज्वालामुखी जगन्माता सैव स्यात् त्रिगुणात्मिका ॥ ८ ॥
 सत्त्वेन सृज्यते विश्वं रजसा चैव पान्यते ।
 तमसा जीर्यते' यस्या गुणत्रयप्रभावतः ॥ ९ ॥
 त्रिलोकजननी माता सैव मेऽपीष्टदेवता ।
 तस्या यत्र च मन्त्रं च ध्यानं लयाङ्गसंयुतम् ॥ १० ॥
 प्रयोगान् परमेशानि शृणु त्वं सावधानतः ।
 तत्रादौ तु मन्त्रद्वारं सर्वांगमविनिश्चितम् ॥ ११ ॥
 प्रवक्ष्यामि महादेवि न प्रकार्यं मुमुक्षुभिः ।
 आदौ प्रणवमुद्धृत्य मायां च कमलां तथा ॥ १२ ॥
 ज्वालामुखि ममेत्यत्र सर्वशत्रून् समुच्चरेत् ।
 भक्षय-द्वयमुद्धृत्य कूर्चं तुरगसंयुतम् ॥ १३ ॥
 ठद्वयेन समायुक्तो ज्वालामुख्या ह्ययं मनुः ।
 मन्त्रोऽयं परमेशानि कलावीप्सितदायकः ॥ १४ ॥
 ब्रह्महत्या गुरोर्हत्या स्त्रीहत्याभक्षयभक्षयम् ।
 अगम्यगमनं पापं मातृ-स्वसृग्मोद्भवम् ॥ १५ ॥
 तत् चालयति मन्त्रोऽयं देवि सत्यं न संशयः ।
 अधुना शृणु देवेशि यन्त्रोद्धारं परात्परम् ॥ १६ ॥
 भुक्तिदं मुक्तिदं गोप्यं गीतवादित्रतोषितम् ।
 आनन्दसुन्दरं स्तुत्यं यन्त्रोद्धारं ब्रवीम्यहम् ॥ १७ ॥
 मत्सर्वस्वं न देष्टव्यं सारात्सारोत्तमोत्तमम् ।
 आदौ पट्कोणमुद्धृत्य चोर्ध्वरेखां निकर्षयेत् ॥ १८ ॥
 अधोरेखां समाकृष्य पार्श्वाभ्यां च निकर्षयेत् ।
 अधोरेखां त्रिपेदूर्ध्वमूर्ध्वरेखां त्रिपेदधः ॥ १९ ॥

मध्ये कुर्यात् त्रिकोणैक न्यसोद्वेन्दुं शिवालयम् ।
 मध्ये यत् तु त्रिकोणं स्यात् सुन्दरीभवनं स्मृतम् ॥ २० ॥
 ऊर्ध्वत्रिकोणमन्यत् स्याद् दक्षिणाकालिकालयम् ।
 मध्ये त्रिकोणविन्दौ श्रीज्वालामुख्या महालयम् ॥ २१ ॥
 ततो वृत्तैकमालिख्य लिखेदष्टारमुच्चमम् ।
 षोडशारं समुद्धृत्य वृत्तैकोपरि पार्वति ॥ २२ ॥
 वृत्तत्रयं पुनर्न्यस्य लिखेद् भूपुरकं पुनः ।
 ज्वालामुख्या इदं यत्र त्रैलोक्योद्धारणक्षमम् ॥ २३ ॥
 न देष्टव्योऽन्पशिष्येभ्यो दिष्ट्वा तु ब्रह्महा भवेत् ।
 लयाह्नं शृणु देवेशि ब्रह्मविष्णुसमर्चितम् ॥ २४ ॥
 यधराजस्य देवेशि समासेन यथार्थतः ।
 गणेशो धर्मराजश्च वासुकिर्नरसिंहकः ॥ २५ ॥
 चतुर्दारेषु संपूज्याश्वत्वारो द्वारपालकाः ।
 पूर्वे च गणनाथस्तु दक्षिणे धर्मराजकः ॥ २६ ॥
 पश्चिमे वासुकिः पूज्य उचरे नरसिंहकः ।
 ततोऽष्टद्वयपत्रेषु पूज्या ज्वालाश्च षोडश ॥ २७ ॥
 वामाधर्तक्रमाद् देवि नानापूजाफलं लभेत् ।
 कार्णवी चैव वात्याली वाराही कुलसुन्दरी ॥ २८ ॥
 कूर्वरी कुलिका कुण्ठी कुत्सिता कुदिला कुहूः ।
 कुन्ती कुम्भेश्वरी कुन्ता कूचरी कार्णवी कृतिः ॥ २९ ॥
 इति षोडश ज्वालाः स्पृष्ट्वास्तु सकलाङ्गणाः ।
 ततोऽष्टद्वयपत्रेषु पूज्या क्षप्तौ तु कन्यकाः ॥ ३० ॥
 माया च मोहिनी चैव बाला च भगरूपिणी ।
 भगावासा च भीरुण्डा मृडानी वैन्दवेश्वरी ॥ ३१ ॥

अष्टौ कन्याः समाख्याताः संपूज्याश्चाष्टपत्रके ।
 ततस्तु ज्वालामुख्यास्तु सुखदा दश पार्वति ॥ ३२ ॥
 वामावर्तक्रमेणैव पूजासिद्धिर्भवेद् ध्रुवम् ।
 ब्राह्मी च शाम्भवी दुर्गा वाराही कुलकामिनी ॥ ३३ ॥
 नारसिंही च कौमारी मातङ्गी भद्रकालिका ।
 उग्रतारा समाख्याता ज्वालादशकला इमाः ॥ ३४ ॥
 संपूज्या दशपत्रेषु साधकैश्च सुसिद्धये ।
 तत ऊर्ध्वे समभ्यर्च्य देवीं त्रिपुरसुन्दरीम् ॥ ३५ ॥
 तन्मध्येऽधःस्थिता पूज्या देवी दक्षिणकालिका ।
 तन्मध्ये पूजनीया च देवी ज्वालामुखी तथा ॥ ३६ ॥
 ज्वलिनी जटिनी चैव जाती जालन्धरी तथा ।
 विन्दौ त्रिकोणमध्यस्थे यन्त्रस्य परमेश्वरी ॥ ३७ ॥
 देव्याश्चायुधपूजां च कुर्याच्च चतुरश्रके ।
 यन्त्रमध्यस्थिते देवि चतुरश्रे विदिग्गते ॥ ३८ ॥
 अभयं वरदं पद्मं पाशं (शरं) संपूजयेत् सुधीः ।
 ईशानानुक्रमेणैव पूजयेदायुधास्तथा ॥ ३९ ॥
 लयाङ्गमिति ते प्रोक्तं ध्यानं शृणु महेश्वरि ।
 ध्यात्वा देवीं महादेवि मन्त्री स्याद् भैरवोपमः ॥ ४० ॥
 ज्वालापर्वतसंस्थितां त्रिनयनां पीठत्रयाधिष्ठितां
 ज्वालाढम्बरभूषितां सुवदनां नेत्यामदृश्यां जनैः ।
 पद्मक्राम्बुजमध्यगां वरशराम्भोजाभयान् विभ्रतीं
 चिद्रूपां सकलार्थदीपनकरीं ज्वालामुखीं नौम्यहम् ॥ ४१ ॥
 उच्च्छ्रीतकरांशुसंनिभमुखीमापीनतुङ्गस्तनीं
 सद्यः फुल्लसरोजपाशममलं वामे करे विभ्रतीम् ।

दक्षेऽभीतिवरौ त्रिवर्णमिलसङ्गात्राङ्गवष्टिं परा
 रुद्राब्जस्यत्रिकोणमध्यविगता ज्वालामुखीमाश्रये ॥ ४२ ॥
 शीताशुशुक्तिसन्निभां शशिकलान्चूडा त्रिनेत्रां शिवा
 द्विःपट्टारसरोजपीठविगतां माध्वीरसाघूर्णिताम् ।
 त्र्यर्णोद्भासितसर्वगात्रलतिका ज्वालादिकन्याकुली
 रज्यत्पादयुगां त्रिलोकजननीं ज्वालामुखीं नौम्यहम् ॥ ४३ ॥

इति ध्यानत्रयं प्रोक्तं तत्रमन्त्रविनिश्चितम् ।
 प्रयोगान् मृणु देवेशि श्रुत्वा गोप्यतमान् कुरु ॥ ४४ ॥
 स्तम्भनं मोहनं चैव मारणाकर्षणे तथा ।
 विद्वेषण वशीकारमुच्चाटनमतः परम् ॥ ४५ ॥
 मूर्त्तिकं शान्तिकं चैव पौष्टिकं परमाद्भुतम् ।
 शृणुश्चावहिता भूत्वा येन ज्वाला प्रसीदति ॥ ४६ ॥
 (१) स्वायुत्थाय सुहूर्वे ब्राह्मे वा चार्धरात्रके ।
 गरवा नदीतट कुर्याद्यथा नैमित्तिकीं क्रियाम् ॥ ४७ ॥
 स्नानसन्ध्याविधिं कुर्याज्जपमष्टोत्तरं चरेत् ।
 ज्वालादेव्या मनु जप्त्वा त्रजेद् प्रेतालयं ततः ॥ ४८ ॥
 तत आनीय देवेशि भस्ममुष्टिं च साधकः ।
 निखनेत् कुण्डमेकं तु त्रिकोण साधकोत्तमः ॥ ४९ ॥
 भस्ममुष्टिं च तत्कुण्डे चित्वा होम समाचरेत् ।
 घृतेन तिलतैलेन पायसेन सुरेश्वरि ॥ ५० ॥
 मूलेन चाचरेद्दोम यागन्मायादिक भवेत् ।
 तस्योपरि पतेद् दण्डमैषिकं परमेश्वरि ॥ ५१ ॥
 होम सपार्श्वं देवेशि कुर्यात् क्रम पर सुधीः ।

(२) अर्धरात्रे समुत्थाय भस्मानीय च लेपयेत् ॥ ५२ ॥

अङ्गेषु साधको धीमांजलाटे तिलकं चरेत् ।

प्रभाते तु व्रजेन्मन्त्री सभामध्ये सुरेश्वरि ॥ ५३ ॥

तस्य दर्शनमात्रेण इन्द्रो जीवः पितामहः ।

स्तम्भवाग्भगवान् विष्णुर्भविष्यति न संशयः ॥ ५४ ॥

(३) मङ्गलेऽङ्घ्रि समुत्थाय मध्याह्ने चार्धरात्रके ।

आनीय नूतनं कुम्भं पूरयेत् पयसा प्रिये ॥ ५५ ॥

तस्मिन्मध्ये चरेत् पूजां ज्वालामुख्या महेश्वरि ।

मन्त्री दिनाष्टकं तावद् गन्धार्यकुसुमैस्तथा ॥ ५६ ॥

प्राप्तेऽन्यमङ्गलदिने दद्यान्मन्त्री चलिं शुभम् ।

कुक्कुटं च महेशानि तद्रक्तं च घटे क्षिपेत् ॥ ५७ ॥

ततो मूलेन नैवेद्यं दत्त्वा स्नानं समाचरेत् ।

तेन कुम्भस्य नीरेण साधको मन्त्रसाधकः ॥ ५८ ॥

कर्मणा मनसा वाचा मोहयेद् भुवनत्रयम् ।

सर्वज्ञस्य भ्रमाप्येप करिष्यत्यन्यथा ध्रुवम् ॥ ५९ ॥

(४) अन्यदा शनिवारे तु गला प्रेतालयं शिवे ।

सशिवां देवतां ध्यात्वा कुर्यात् स्नानमनुत्तमम् ॥ ६० ॥

ततोऽष्टोत्तरवारैकशतमावर्त्य मालया ।

योपिन्मूर्तिं विधायैव त्यजेद्रेतः प्रयत्नतः ॥ ६१ ॥

रेतसश्चोपरि चौद्रं क्षिप्त्वा मद्यं क्षिपेत् सुधीः ।

स्वन्यं संक्षिप्य विश्वेशि गोमूत्रमुपरि क्षिपेत् ॥ ६२ ॥

नरमूत्रं च संक्षिप्य खरमूत्रं च निःक्षिपेत् ।

गजमूत्रं तथा मध्ये मनिमांसं महेश्वरि ॥ ६३ ॥

तिलतैलं च लवणमारणालसमन्वितम् ।

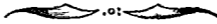
घटं संपूर्णं विधिवत् साधकः प्रेतमन्दिरे ॥ ६४ ॥

भूमौ चित्वा चिरोन्नित्यं जपेदष्टोत्तरं शतम् ।
 मासमेकं समुल्लङ्घ्य दत्त्वा माहिषिकं बलिम् ॥ ६५ ॥
 ततो विरचयेद्दोमं पायसेन च सर्पिषा ।
 तथा विरीफलं हुत्वा जुहुयाच्च हरीतकीम् ॥ ६६ ॥
 ततो मासे गते देवि साधको मन्त्रसाधकः ।
 घटं निष्कर्षयेद्भूमौ प्रणम्य शिरसा पुनः ॥ ६७ ॥
 जपेदेकसहस्रं तु मूलमन्त्रं यथार्थतः ।
 अर्धरात्रे रिपोर्नाम गृहीत्वा तु चतुष्पथे ॥ ६८ ॥
 कुम्भं च साधको भिन्द्यात् सद्यः शत्रुर्मरिष्यति ।
 ५) अथार्कणकं वक्ष्ये मभाते गुरुवासरे ॥ ६९ ॥
 गत्वा रहःस्वर्लं देवि कुर्यान्नैमित्तिकीं क्रियाम् ।
 ततः क्षीरं समानीय माहिष्यस्तन्यमेव च ॥ ७० ॥
 एकीकृत्य चरेद्दोमं सर्पिषा पायसेन च ।
 कृत्वा चैव प्रियाभोगं रेतः क्षीरे विनिःक्षिपेत् ॥ ७१ ॥
 होमयेत् पुष्पसङ्घातं पीतं रक्तं च पाण्डुरम् ।
 अन्नेद्युरथ देवेशि शीतलं भस्म चोदरेत् ॥ ७२ ॥
 योजयेद्देवता साकं क्षिपेन्मन्त्री चतुष्पथे ।
 उर्वशी स्वर्गसंस्थापि प्रातः प्रादुर्भविष्यति ॥ ७३ ॥
 ६) चन्द्रवारे समुत्थाय गत्वा प्रेतालयं सुधीः ।
 मध्याह्ने नूतने कुम्भे क्षिपेद् भस्मास्त्रिसञ्चयम् ॥ ७४ ॥
 घटमाञ्जाय वस्त्रेण क्षिपेद् भूमौ च मान्त्रिकः ।
 जपेद् दिनाष्टकं यावद् मूलमन्त्रमनुसरन् ॥ ७५ ॥
 अष्टमे दिवसे प्राप्ते कुम्भमाठ्ठस्य माश्रिकः ।
 अर्धरात्रे रिपोर्द्वारि घटं तद् स्तोत्रयेच्छनैः ॥ ७६ ॥

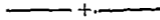
पादप्रहारदशभिः शत्रोर्विद्वेषणं भवेत् ।

- (७) बुधवारे सुनक्षत्रे पञ्चगव्यं समानयेत् ॥ ७७ ॥
 लिङ्गा भूमिं त्रिकोणं तु कुण्डं लिख्य महामनुम् ।
 तन्मध्ये पूर्येद्यत्रं होमयेन्मूलजाचरैः ॥ ७८ ॥
 वलिं दद्यात् विडालं च साधको मूलमन्त्रतः ।
 जपेत् सप्तसहस्रं तु साङ्गं च विधिवन्नरः ॥ ७९ ॥
 यस्य नाम च सङ्गृह्य स्त्रियो वा पुरुषस्य च ।
 सप्तवारं सुरेन्द्रोऽपि वशीभवति नान्यथा ॥ ८० ॥
 ब्रह्माद्या निर्जराः सर्गे रम्भाद्या ह्यप्सरोगणाः ।
 वशमायान्ति देवेशि मन्त्रस्यास्य प्रसादतः ॥ ८१ ॥
- (८) शनिवारे खरं कृष्णं वनं गत्वा निशीथके ।
 यत्र संपूज्य तस्याग्रे वलिं दद्यात् स्वमूलतः ॥ ८२ ॥
 जपं च दशसाहस्रं कृत्वा कुण्ड खनेत् पथि ।
 तद्रक्तं होमयेत् सर्पिः शत्रोर्नाम समुच्चरेत् ॥ ८३ ॥
 तेनैव सर्वरिपवः संचयं यान्त्यसेशयः ।
- (९) शुभेऽङ्घ्रि शुभनक्षत्रे गत्वा सिन्धुतटे शुभे ॥ ८४ ॥
 मूलेनैवाचरेद्रोमं शमीपत्रैस्तु साधकः ।
 तन्न्यादिचीरखण्डाद्यैः सर्पिणा तद्दशांशतः ॥ ८५ ॥
 होमं संपाद्य देवेशि दद्यात् पूर्णाहुतिं ततः ।
 तस्माच्च जायते पुष्टिर्देवानामपि दुर्लभा ॥ ८६ ॥
 इदं पटलमाख्यातं ज्वालाया ह्युत्तम मया ।
 रहस्यं परमं देवि सर्वस्व सारमुत्तमम् ॥ ८७ ॥
 दुर्लभं त्रिदिने -देवि न दातव्यं हि कस्यचित् ।
 निन्दकाय च दुष्टाय द्वेषिणे भक्तिवर्जिते ।
 गोप्य गुप्ततमं भूमौ कलाविष्टफलाप्रदम् ॥ ८८ ॥

इति श्रीब्रह्मवामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
श्रीज्वालामुखीपटलम् ॥

अथ पूजापद्धतिः ।

अधुना देवि वक्ष्यामि ज्वालापद्धतिमुत्तमाम् ।
गद्यपद्यमयीं गुह्यां कोटियज्ञफलप्रदाम् ॥ १ ॥
प्रातः कृत्यमकृत्वा तु श्रीज्वाला पूजयेत् तु यः ।
तस्य पूजा च विफला शौचहीना यथा क्रिया ॥ २ ॥

प्रसन्नवदनेक्षणं सकलदेवतारूपिणं

सरोच्चिरासि हंसगं तदभिधानपूर्वं गुरुम् ॥ १ ॥

इति ध्यात्वा प्रणाममन्त्रान् पठेत् ।

नमामि सद्गुरुं शान्तं प्रत्यक्षं शिवरूपिणम् ।

शिरसा योगपीठस्थं मुक्तिकामार्थमिद्वये ॥ २ ॥

श्रीगुरुं परमानन्दं वन्दाम्यानन्दविग्रहम् ।

यस्य सान्निध्यमात्रेण चिदानन्दायते परम् ॥ ३ ॥

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।

चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४ ॥

अखण्डमण्डलाकारं व्याप्ते येन चराचरम् ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ५ ॥

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुः सात्वान्महेश्वरः ।

गुरुरेव जगत्सर्वं तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६ ॥

नमस्ते नाथ भगवञ्छिवाय गुरुरूपिणे ।

विद्यावतारसंसिद्धयै स्वीकृतानेकविग्रह ॥ ७ ॥

नवाय नवरूपाय परमार्थरूपिणे ।

सर्वाज्ञानतमोभेदभानये चिद्वनाय ते ॥ ८ ॥

स्वतन्त्राय दयावल्लभविग्रहाय परात्मने ।

परतन्त्राय भक्ताना भव्याना भव्यरूपिणे ॥ ९ ॥

प्रकाशिना प्रकाशाय विवेकाय विवेकिनाम् ।

ज्ञानिना ज्ञानरूपाय विमर्शाय विमर्शिनाम् ॥ १० ॥

पुरस्तात् पार्श्वयोः पृष्ठे नमस्कुर्यामुपर्यधः ।

सदा सच्चितरूपेण विधेहि भवदासनम् ॥ ११ ॥

इति श्रीगुरु प्रणाम्य , सुप्रसन्न विभाव्य मनसा तदाज्ञा गृहीत्वा ,

मूलाधारे स्वर्षवर्षवतुर्वलकमलकर्णिकान्तर्गतत्रिकोणचक्रान्तर्गतशुद्धाट-
कोपरि परां शक्तिं कुण्डलिनीमुद्यद्दिनकरसद्वस्त्रभास्वरां विद्युत्कोटिस-
न्धिभां सकलमन्त्रमातरं पञ्चाशद्वर्णविभ्रद्दामष्टात्रिंशत्कलारूपिणीं सर्व-
प्राणिजीवां त्रिधामधामानं सर्पाकारामूर्ध्वमुखीं सार्धत्रिवलयां विस-
तन्तुतनीयसीं सुतां विभाव्य गुरुपादिष्टनिजसद्वजनादेन सचैतन्यां
विधाय, तत्र चतुर्दलेषु यं नमः, शं नमः, पं नमः, सं नमः
इति पत्रेषु प्रादक्षिण्येन मध्ये मूलेन च संपूज्य, हंसः इति मन्त्रेण
सर्वमेत्याप्य, ततो विद्रुमवर्णं स्थाधिष्ठाने लिङ्गमूले पद्मदलकमले
तां नीत्वा, तत्र यं नमः, भं नमः, मं नमः, यं नमः, रं नमः,
लं नमः, इति पत्रेषु मध्ये मूलेन च संपूज्य, ततो मणिपूरके नाभौ
नीलवर्णं दशदलकमले तां नीत्वा तत्र ङं नमः, ङं नमः, ऐं नमः,
तं नमः, थं नमः, दं नमः, धं नमः, नं नमः, पं नमः, फं नमः,
इति पत्रेषु मध्ये मूलेन च संपूज्य, ततो वल्लस्यनाद्वेते पिङ्गल-
वर्णं द्वादशदलकमले तां नीत्वा तत्र कं नमः, यं नमः, गं नमः,
घ नमः, ङं नमः, चं नमः, छं नमः, जं नमः, झं नमः, ञं नमः,
टं नमः, ठं नमः, इति पत्रेषु मध्ये मूलेन च संपूज्य, ततो विशुद्धौ
कण्ठे धूम्रवर्णं षोडशदलकमले तां नीत्वा तत्र श्रं नमः, श्रां नमः,
इं नमः, ईं नमः, उं नमः, ऊं नमः, ऋ नमः, ॠं नमः, लृ
नमः, लूं नमः, एं नमः, ऐं नमः, औं नमः, औं नमः, अं
नमः, अः नमः, इति पत्रेषु मध्ये मूलेन च संपूज्य, तत आळा-
चक्रे भूमध्ये विद्युद्वर्णं द्विदलकमले तां नीत्वा तत्र हं नमः, हं
नमः, इति पत्रयोर्मध्ये मूलेन च संपूज्य, ततो ब्रह्मरन्ध्रगतद्वाद-
शान्तचक्रं प्राप्य तत्र सद्वस्त्रदलकमलकर्णिकान्तर्वर्तिविन्दुरूपतंजोमय-
परमशिखेन सहकृतां नीत्वा, तत- स्रवता परमामृतेन तां सन्तर्प्य
तत्र नादध्वजतत्परं मुहूर्तं लयं विभाव्य, ततोऽधरोद्वे सर्वत्र सोऽह-
मिति मन्त्रेण कमलात्कमलेऽधरोद्वेणामाशावक्रादेरुद्वेण तेषु तेषु
कमलेषु तैस्तैरुद्वैः संपूज्यमाना तत्तदाधार-तत्तद्धातु-तत्तद्वर्ण-तत्त-
दाधेदेवता- सन्तर्पयन्ती मूलाधारं प्राप्य तत्रैव स्वस्थानि संस्थाप-
येत् । इत्यारोहायरोहक्रमेण परा शक्तिं कुण्डलिनीं ध्यात्वा

प्रकाशमानां प्रथमे प्रयाणे प्रतिप्रयाणेऽप्यमृतावमानाम् ।

अन्तःपद्व्यामनुसञ्चरन्तीमानन्दरूपामगला प्रपद्ये ॥

शति स्तुत्वा ,

नाहमस्मि न चान्योऽस्ति ध्येयं चात्र न विद्यते ।

आनन्दपदसलीन मनः समरसीगतम् ॥

अह देवी न चान्योऽस्ति ब्रह्मैवाहं न शोकभाक् ।

त्रिनेत्रमिन्द्रधकिरीटरत्नं कल्पान्तसूर्यप्रभमिन्दुहासम् ।

वृषामनं शूलकपालहस्तं वन्दे महादेवमहं चिदीशम् ॥ १ ॥

ज्वालापर्वतसंस्थितां त्रिनयनां पीठत्रयाधिष्ठितां

ज्वालाडम्बरभूषितां सुवदनां नित्यमदृश्यां जनैः ।

पद्चक्राम्बुजमध्यगां वरशराम्भोजाभयान् विभ्रतो

चिद्रूपां सकलार्थदीपनकरां ज्वालामुखीं नौम्यहम् ॥ २ ॥

इति ध्यात्वा मानसोपचारैराराध्य, उमिति सेतुं हृदि दशधा विन्यस्य, स्त्रीमिति महासेतुं विशुद्धौ सहस्रारे च दशधा विन्यस्य, उँञ्चमूलं ऐँञ्चमामित्यादि क्षः इत्यन्तम् । उमिति मणिपूरके निर्वाणं दशधा जपेत् । ततो मन्त्रसंस्कारं कुर्यात् । यथा " श्रीं उँ ज्वालामुखि मम सर्वशत्रून् भक्षय २ ह्रं फट् स्वाहा ह्रीं " इति त्रिजपेत्, इत्युत्की-
लनम् । ह्रउँह्रींथ्रीं ज्वालामुखि मम सर्वशत्रून् भक्षय २ स्वाहा, इति त्रि-सञ्जीवनम् । वंछंजं मूलं भंजं इति त्रिजपेत्, इति तौट्टियम् । उँह्रींथ्रीं ज्वालामुखि भैरवशापं मोचय २ ह्रं फट् स्वाहा, इति शाप-
हरौ दशधा जपेत् । उँह्रींथ्रीं कुरुकुल्लाप्यै स्वाहा, इति कुरुकुल्लान् दशधा जपेत् । उँह्रींथ्रीं नमो ज्वालामुख्यस्त्राय दहदह दुरितं ह्रं फट् हन २ कीलान् स्वाहा ज्वालामुखीं ह्रीं स्वाहा, इत्यस्त्रमन्त्रं त्रि-
जपेत् । उँ मूलं उँ इत्यशौचद्वयनिराकरणार्थं सप्तधा जपेत् । उँज्वा-
लामुख्यै विश्नेह ह्रीं जगद्भक्तिर्यै धीमहि धीं तन्नो ज्वाले प्रचोर्
यात्, इति मूलगायत्रीं दशधा जप्त्वा, मालामादाय उँ मां माले
महामाले सर्वशक्तिस्वरूपिणि । चतुर्वर्गस्वयि न्यस्तस्तस्मान्मे सिद्धिदा
भय ॥ उँह्रीं सिद्धयै नमः, इति मनसा गन्धादिना ता संपूज्य, उँग
अविघ्नं कुरु माले त्वं सर्वभावेषु सर्वदा । इति मनसा पूजिता दक्ष-
करेण मालामादाय शिरसि श्रीगुरु शृङ्गर्ण कण्ठे स्वर्णवर्णा मूलविद्यां
हृदि श्रीपरदेवीं यथोक्तरूपा ध्यायन् यथाशक्ति जपं कृत्वा, उपान्ते

लं माले सर्वदेवानां प्रीतिदा शुभदा भव ।

शुभं कुरुष्व मे भद्रे यशो वीर्यं च सर्वदा ॥

इति पठित्वा माला शिरसि सस्थाप्य, उँह्राह्रां महादेवाय नमः

इति भैरवमन्त्रं यथोक्तप्रविधिना संजप्य, मूलं ससंपुटं त्रिजपत्वा पुन

रपि प्राणायामादिन्यासान् विधाय ,

गुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वं गृहाण्यस्तकृतं जपम् ।

सिद्धिर्भवतु मे देवि तत्प्रसादान्महेश्वरि ॥

इत्यनेन तेजोमयं जपं श्रीदेवीवामहस्ते समर्प्य योनिमुद्रया प्रणमेत् ।

प्रातः प्रभृति सायान्तं सायादि प्रातरन्ततः ।

यत्करोमि जगद्योने तदस्तु तव पूजनम् ॥

इति निजकृत्यं समर्प्य , स्वकार्यानुष्ठानाय ,

त्रैलोक्यचैतन्यमयि सुरेशि श्रीज्वालिके त्वचरणाङ्गयैव ।

प्रातः समुत्थाय तव प्रियार्थं संसारयात्रामनुवर्तयिष्ये ॥

संसारयात्रामनुवर्तमानं ज्वालामुखि त्वचरणाङ्गयालम् ।

स्पर्धातिरस्कारकलिप्रमादभयानि मां माभिभवन्तु मातः ॥

जानाम्यधर्मं नच मे निवृत्तिर्जानामि धर्मं नच मे प्रवृत्तिः ।

त्वया हृषीकेशि हृदिस्थयाहं यथा नियुक्तोऽस्मि तथा करोमि ॥

इति श्रीदेव्याणां प्रार्थ्य , मूलाधारदिद्वादशान्तनक्रपर्यन्तस्थिताभ्यो

महामणपतिप्रभृतिदेवताभ्यः श्रीगुरूपवेशपातं सहजसिद्धमजपाजपं सह-

स्य समर्पयेत् । यथा अथ पूर्वेशुरहोरात्राचरितमुच्छ्वासनिःश्वासात्मकं

पद्मशताधिकमेकविंशतिसहस्रसंख्याकमजपाजपं मूलाधार-स्वाधिष्ठान-

मणिपूरानाहत-विशुद्धाद्या-प्रहरम्भेषु चतुर्दल-पद्मदल-वशदल-द्वादशदल-

षोडशदल-द्विदल-सहस्रदलेषु स्वर्णचिद्रुमनीलपिङ्गलधूम्रविद्युत्कूर्चचर्णेषु

स्थिताभ्यो गणपतिब्रह्मविष्णुरुद्र-जीवात्मपरमात्मश्रीगुरुपादुकाभ्यो यथा

भागशः समर्पयामि , इति स्मृत्या कृताञ्जलिन्येत् । यथा-उपैर्होर्ध्वं

मूलाधारचक्रस्थाय श्रीगणपतये अजपाजपाना पद्मशतानि समर्पयामि

नमः । ॐ स्वाधिष्ठानचक्रस्थाय ब्रह्मणेऽजपाजपाना पद्मसहस्राणि

समर्पे ० । ॐ मणिपूरचक्रस्थाय विष्णवेऽजपाजपाना पद्मसहस्राणि सम-

र्पया ० । ॐ अनाहतचक्रस्थाय रुद्रायाजपाजपानां पद्मसहस्राणि सम-

र्पया ० । ॐ विशुद्धचक्रस्थाय जीवात्मनेऽजपाजपाना सहस्रं समर्पया ० । ॐ

ॐ श्राज्ञाचक्रस्थाय परमात्मनेऽजपाजपाना सहस्रं समर्पे ० । ॐ सदस्र-

एतकमलकणिकामध्ययतिन्त्ये श्रीगुरुपादुकायै अजपाजपाना सहस्र सम
पंपामि नम । इत्यजपाजप समर्प्य, अजपामन्त्रेण प्राणायामं कृत्वा
सकल्पं कुर्यात् । यथा—

ओंअस्य श्रीअजपागायत्रीमन्त्रस्य, हस ऋषिः, अथऋगायत्री-
छन्दः, श्रीपरमात्मा परमहंसो देवता, ६ बीजं स शक्ति, सोऽह
कोलक, ओंकारस्तस्य, उदात्त स्वर, नम स्थान, हैमो वर्णः,
नम मुक्तिसाधनार्थं अजपाजपे विनियोगः । ॐ हसऋषये नमः
शिरसि । ॐ अथऋगायत्रीछन्दसे नमो मुखे । ॐ श्रीपरमहंसदे-
वतायै नमो हृदि । ॐ ६ बीजाय नमो गुह्ये । ॐ स शक्तये नमः-
पादयोः । ॐ सोऽह कालकाय नमो नाभौ । ॐ ओंकारस्तस्याय नमो
हृदये । ॐ उदात्तस्वराय नमः कण्ठे । ॐ नमस्ते स्थानाय नमो मूर्ध्नि ।
ॐ हैमाय वर्णाय नमः सर्वाङ्गेषु, इति विन्यस्य नमः मोक्षार्थेऽजपा-
जपे विनियोगः इति कृताञ्जलि पठत् । इति ऋष्यादिभ्यासः । ॐ
इसा स्यात्तन्मे स्वाहा अङ्गुष्ठाभ्या नमः । ॐ हस्तौ सोमात्तन्मे स्वाहा
तर्जनीभ्या स्वाहा । ॐ हस्तु निरञ्जनात्तन्मे स्वाहा मध्यमाभ्या घण्टे ।
ॐ हस्तौ निरामासात्तन्मे स्वाहा अनामिकाभ्या हु । ॐ हस्तौ अनन्ततनु
सूक्ष्मादेर्षी प्रचोदयात् स्वाहा कनिष्ठिकाभ्या यौपदे । ॐ हस्त अथऋ-
योधात्तन्मे स्वाहा करतलकरपृष्ठाभ्या फट् । एष इत्यादिभ्यासः ।
यतो ध्यानम्—

घा मूर्धानं यस्य विश्रा वदन्ति खं वै नाभिं चन्द्रसूर्यो च नेत्रे ।
दिग्भिः श्रोत्रे यस्य पादौ चितिश्र ध्यातव्योऽसौ सर्वभूतान्तरात्मा ॥
इति विराट्स्वरूपं स्यात्मानं ध्यात्वा तदनुसन्धायेन प्राणवायोर्निगमप्रवे-
शात्मकमजपामन्त्रं पञ्चविंशतिवारं जप्त्वा समर्प्य, श्रीगुरुपद्विष्टमार्गेण
नादानुसन्धानपूर्वकं निरस्तसमस्तोपाधिना केनापि विद्वित्सासेन प्रवर्त-
मानोऽस्मीति विभाव्य स्वकार्पातृष्ठानाय
समुद्रमेखले देवि पर्वतस्तनमण्डले ।
विष्णुपति नमस्तुभ्य पादस्पर्शं चमस्य मे ॥

इति भूमिं प्रार्थ्य , भ्यासानुसारेण तस्यां पादं निधाय , “ नन्दन्तु साधकाः सर्वे ” इत्यादि पठन् चद्विनिर्गत्य मलमूत्रोत्सर्गशीचाचमनं विधाय , ॐ कामदेवाय सर्वजनमनोहराय नमः , इति दन्तधावनं कुर्यात् । ततो नद्याक्षौ गत्वा वेदिकस्नानं निर्वर्त्य तान्त्रिकस्नानमारभेत् । यथा—तत्रादौ मूलेन फरचरणमुग्रानि प्रक्षाल्य , ॐ मणिधरि यज्जिणि महाप्रतिसरे रक्ष २ हं फद् स्वाहा , इति शिखां वद्ध्या , मूलविद्यया त्रिराचम्य , मूल आर्ह्नी इति गणहृत्पदकं कृत्वा , ॐ वैश्वानरभृपये नमः पुष्पार्घ्यधूपक्षीपादिना तुष्टो भव स्नानकाले विघ्नाधिवारय २ स्वाहा , इति दशधाभ्युत्थ्य मूलेन तटान्मृदं गृहीत्वा स्वादेति शिलां प्रक्षाल्य , तत्र मृदं संस्थाप्य स्नानं कुर्यात् । तत्रादौ मूलं आत्मतत्त्वं शोधयामि स्वाहा , मू० विद्यातत्त्वं शोधयामि स्वाहा , मू० शिवतत्त्वं शोधयामि स्वाहा , इत्याचम्य ऋष्यादिकरपडङ्गन्यासं च कृत्वा , ॐ ह्रीं श्रीं ज्वालामुषि ह्रीं फद् स्वाहा , इति मूत्रो भागप्रयं कृत्वा ओमित्येकां मृदं शोधयेत् । तत एकां मृदं गृहीत्वा अद्येत्यादि स्नानसङ्कल्पं कुर्यात् । ततो नद्यां नाभिमात्रे जले स्थित्वा स्वपुरतो जले हस्तमात्रं चतुरश्रं तीर्थं परिकल्प्य ,

ॐ ब्रह्माण्डोदरतीर्थानि करैः स्पृष्टानि ते रवे ।

तेन सत्येन देवेश तीर्थान् देहि दिवाकर ॥

इति सूर्यातीर्थं प्रार्थ्य , क्रोमिति अङ्कुशमुद्रया सूर्यमण्डलं भित्त्वा ,

ॐ गां गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति ।

नर्मदे सिन्धुकावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ॥

इति सूर्यमण्डलातीर्थान्यावाह्य पुरः कल्पिततीर्थं नियोज्य , पुनः सूर्यमण्डलादेव हां ह्रीं ह्रूं ह्रौं ह्रः सर्वानन्दमयि तीर्थशक्ते पद्मेऽदि स्वाहा , इति तीर्थशक्तिमावाह्य तस्मिन्तीर्थमण्डले तां ध्यायेत् । यथा—

सर्वानन्दमयीमशेषदुरितध्वंसां मृगाङ्गप्रभां

त्र्यक्षां चोर्ध्वकरद्वयेन दधतीं पाशं सृणिं च क्रमात् ।

दोर्भां चामृतपूर्णहेमकलशं शुक्लावमालाम्बरं

गङ्गासिन्धुसर्पिर्द्वयादिसदितां श्रीतीर्थशक्तिं भजे ॥

इति ध्यात्वा योनिमुद्रया मूलेन तज्जलमपृष्ठाभिमन्त्र्य ह्रीमित्यालोच्य,
वमिति धेनुमुद्रयामृतीकृत्य, उँश्चात्मतस्त्राय नमः, उँविद्यातस्त्राय
नमः उँशिवतस्त्राय नमः, इति तत्त्वत्रयं जले विन्यस्य तेन निज-
शिरास्त्रिः प्रोक्ष्य, एकां मृदं जले क्षिप्त्वा द्वितांयमृदाङ्गानि संशोष्य
तृतीयां गृहीत्वा देवतावाहनं कुर्यात् । यथा—

ज्वालामुखि शिवारूढे ओँह्रींश्रींवीजत्रयान्विते ।

परिवारयुते देवि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ॥

इति तृतीयया मृदा देवतामावाह्य तत्र जले यन्त्रं विभाव्य, उँह्रींश्रीं
ज्वालामुखि नमः शत्रुनुत्सारय २, इति ज्वालामुखां त्रिरभिषिच्य,
मूलेन स्वात्मानं पूर्ववत् त्रिराचम्य मूलं स्मरन् श्रवणादिसप्त-
च्छिद्राणि निरुध्य त्रिनिमज्ज्योन्मज्जेत् । ततः ' ह्रींश्रीः सूर्याय एष
ते जलाञ्जलिः ' इति सूर्याय जलाञ्जलिं दत्त्वा त्रिराचम्य स्वशिरो
मूलेन सप्तधाभ्युक्ष्य दशधा मूलं सञ्च्य, जलात्तीरमारुह्य धौते
वाससीं परिष्ठाप्य मूलेन त्रिपुरण्डमूर्ध्वपुरण्डं वा तिलकं कुर्यात् ।
इति ज्ञानविधिः ।

ततः प्रथमं धैरिणीं संभ्यां कृत्वा तान्त्रिकीमारभेत । यथा—पूर्व-
वदाचम्य प्राणायामध्यादिकरणवृत्तन्यासान् विधाय स्वपुरतस्तीर्थजलं
धेनुमुद्रयामृतीकृत्य मूलेनापृष्ठाभिमन्त्र्य तेन जलेन " ओँ नमः "
इत्यादि " ह्रीं नमः " इत्यन्तं मातृकया स्वशिरः प्रोक्ष्य, मूलेन च
त्रिः संशोष्य वामहस्ते जलमादाय दक्षहस्तेनाच्छाद्य, लंवरंपंहे इति
पाञ्चमौतिकैर्मन्त्रैः सप्तधाभिमन्त्र्य, मूलेन च त्रिरभिमन्त्र्य तज्जलवि-
न्दुभिस्तत्त्वमुद्रया मूलेन च स्वशिरास्त्रिः प्रोक्ष्यावशिष्टजलं दक्षहस्ते
निधाय, तेजोरूपं तज्जलमिडयाकृत्य स्वदेहान्तःस्थितं सकलकलुषं
प्रक्षाल्य, तज्जलं कृष्णयज्ञं पिबतया यद्विनिर्गतं मत्वा, पुनर्वामहस्ते
कृत्वा स्ववामभागे ज्वलन्शुशिलां ध्यात्वा " उँश्रींश्रींशुशु फद् " इति
पाशुपतास्त्रमन्त्रेण तस्यां शिलायामास्फालयेत् । मूलेन जलमा-
दाय प्रवदन्त्या सट्स्त्रदलपरंमामृतेनैकीभूतं विभाव्य निर्गमय्य

तेन जलेन " ओंअमृतमालिन्यै स्वाहा " इति कुशैः स्वशिरस्त्रिः प्रोक्ष्य,
 आत्मतत्त्वं शोधयामि स्वाहा, एवं विद्यातत्त्वं०, शिवतत्त्वं०, शिव-
 तत्त्वं०, विद्यातत्त्वं०, आत्मतत्त्वं०, मूलं सर्वतत्त्वं शोधयामि० इति
 च त्रिराचम्य, एवं नवधाचम्य जलमञ्जलिनादायोत्याय " ओंद्वाहो
 हंसः श्रीमार्तण्डभैरवाय प्रकाशशक्तिसहिताय इदमर्घ्यं परिकल्पयामि
 स्वाहा " इति कुलसूर्याय त्रिरर्घ्यं दत्त्वा, ततो हृत्पद्मात् सूर्यमण्डले
 मूलदेवीं नीत्वा तत्र विधिवद् ध्यात्वा मानसोपचारैः संपूज्य, ओं
 ज्यालारूपिण्यै विद्महे जगद्भक्तिण्यै धीमहि तन्नो ज्वाले प्रचोदयात् ।
 अनया मूलगायत्र्या चतसृषु सन्ध्यासु श्रीदेव्यै अर्घ्यप्रयं दत्त्वा
 गायत्रीं मूलं यथाशक्ति जप्त्वा पुनरपि प्राणायामध्यादिकरपङ्कन्यासान्
 विधाय गुह्येति तर्पणं जपफलं च समर्प्य हृत्कमले धीदेवीं समानीय
 तीर्थं विस्ृजेत् । इति सन्ध्याविधिः ॥ इत्थं सन्ध्याचतुष्टयं कृत्वा
 श्रीदेवीरूपः साधकः स्यात्, तस्मात् सन्ध्याचतुष्टयमवश्यं कर्तव्यम् ।
 अथवा केवलां प्रातः सन्ध्यामेव कुर्यात् तां न संत्यजेदिति शिव-
 शासनम् ॥

ततस्तर्पणं विदध्यात् । तीर्थं पूर्ववदावाह्य मूलेनामृतमुद्रया चासृ
 तीकृत्य, तत्र जले यन्त्रं ध्यात्वा तत्र देवीं हृदयात् सपरिवारामा
 नीय पङ्क्तेन सकलीकृत्य, कुण्डलिनीप्रयोगेणामृतेनाभिपिच्य विधिवत्
 प्रपूज्य, पेशान्यां ॐ श्रीमच्छ्रीगुरुमुकानन्दनाथभैरवस्तृप्यतां इति त्रिः
 सन्तर्प्य, चक्षौ ॐ परमगुरुस्तृप्यतां, नैऋत्यां ॐ परमाचार्यगुरु०,
 वायव्ये ॐ परमोष्ठिगुरुः०, इति त्रिः सकृद्वा सन्तर्प्य, दिग्बोध-सि-
 द्धौघ-मानयौघगुरुवस्तृप्यन्ताम् । ततो विन्दौ मूलं धीमहादेवभैरव-
 सहिता सपरिवारा सवाहना सायुधा समुद्रा श्रीज्वालामुखीदेवी
 तृप्यताम् । ह्रीं अखण्डभूतलभूर्भुवःस्वधारिण्यो योगिन्यो मातर-
 स्तृप्यन्ताम् इति सन्तर्प्य, पुनर्विन्दौ श्रीदेवीं सन्तर्प्य हृदि समानीय,
 तीर्थानि स्वस्थाने विस्ृज्य पुनरपि प्राणायामादि कृत्वा, मूलेन जल
 पूर्णं कमण्डलुं गृहीत्वा मूलं स्मरन् यागगेहं प्रविशेत् । तत्र द्वार-
 देवता जलादिना पूजयेत् । यथा—गं गणपतये नमः चामशास्त्र्यां,
 धं धर्माय नमः दक्षिणस्यां, ग्लूं वासुकये नमः ऊर्ध्वे, नरसिंहाय

नमः अथः, ओंमुमुख्यै नमः वामायां, ह्रीं सत्ये नमः दक्षिणस्यां,
 धौ उमायै नमः ऊर्ध्वे, ह्रीं देहल्यै नमः अधः, ह्रींशं अलिन्दायै
 नमः, ओंह्रींज्वां ज्वालिन्यै नमः, ओंह्रींक्षां ह्यारोधयै नमः इति संपूज्य,
 ओं वास्तुपुरुषाय नमः इति मध्ये । ततो धामाङ्गसङ्कोचेनान्तः प्रविश्य
 मूलेन यागभूमिं संवोदय, तत्रासनमास्तीर्यासनशोधनं कुर्यात् ।
 यथा—अस्य श्रीआसनशोधनमन्त्रस्य मेरुपृष्ठ ऋषिः, सुतलं वृन्दः, क्रुमो
 देवता, आसनशोधने विनियोगः । मेरुपृष्ठऋषये नमः शिरसि,
 सुतलच्छन्दसे नमो मुखे, क्रुमाय देवतायै नमो हृदि, आसनशो-
 धने विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु । ओं प्रो पृथ्वि त्वया धृता० इति
 भूमिं प्राश्य, मण्डूकाय नमः, कालाभिरुद्राय नमः, ह्रीं आधारश-
 क्तिकमलासनाय नमः, ह्रीं पीठासनाय नमः, इत्यासनं संपूज्य,
 तदुपरि समुपविश्य, संविदं यथामन्त्रं स्वीकुर्यात् ।

संविदे ब्रह्मसंभूते ब्रह्मपुत्रि सदानये ।

ब्राह्मणानां च तृप्त्यर्थं पवित्रा भय सर्वदा ॥

ओंब्राह्मण्यै नमः स्वाहा । ओं सिद्धिमूलकरे' देवि ह्रीनबोधप्रबोधिनि ।
 राजपूजांचशङ्करि शशुपलनिसिद्धिनि ॥ ऐं लप्रियायै नमः स्वाहा । अहाने-
 न्धनदीप्तान्ने ज्ञानाग्निप्रहरूपिणि । आनन्दस्याहुतिं प्रीतिं सभ्यगृहानं
 प्रयच्छ मे ॥ ह्रीं वेश्यायै नमः स्वाहा । नमस्यामि नमस्यामि योग-
 मार्गप्रदर्शिनि । त्रैलोक्यविजये मातः समाधिफलदा भय ॥ ह्रीं
 यद्रायै नमः स्वाहा । ओंअमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि अमृतमाकर्षय २
 सिद्धिं देहि २ धींज्वालामुखीपदं मे वश्यमानय २ स्वाहा, इति तदुपरि
 मूलं च सप्तधा सञ्जप्य योनिमुद्रयामृतीकृत्य, आगच्छागच्छ संतिष्ठ २
 संनिधत्स्व २ संनिरुद्धा भव २ संनिधेहि २ सर्वापचारसहितां पूजां
 गृह्ण २ स्वाहा, इति मुद्राः प्रदर्श्य, च्छोटिकाभिर्दशदिग्बन्धन विधाय,
 धीगुरुपादुकाविषया स्वशिरसि धीगुरुरम्परं सप्तधा त्रिधा वा
 सन्तर्प्य मूलेन स्वहृदि र्थदेवीं सायुधां सवादनं सपरिवारं सशियां
 सन्तर्प्य, ऐं वदवद वाग्वादिनि मम त्रिहामे स्थिराभव सर्वसत्वव-
 शङ्करि स्वाहा, इत्यनेन मुखे जुहुयात् । तत आनन्दमयो भूत्वा,

१ 'सिद्धमूख्ययै' क. पाठः । २ 'पुत्र' क. पाठः । ३ 'माता' क. पाठः ।

प्राग्निशब्दं जपेस्तदुद्भवामृतधारया निष्पापं शरीरमुत्पाद्य, ललाट-
स्थ-लमिति पृथ्वीधीजेन पीतवर्णेन सुदृढीकृत्य, ह्रीमिति मूलस्थधी-
जेन सैश्वर्ये सोहामिति मन्त्रेण कुण्डलिनीमृतलोलीभूतां पञ्चभूतानि
जीयात्मानं च ब्रह्मपथे स्वस्वस्थाने संयोजयेत् । इति भूतशुद्धिः ॥

ततो देवीरूपमात्मानं विचिन्त्य हृदि इत्तं निधाय प्राणप्रतिष्ठां
कुर्यात् । यथा—ओं आर्होर्हो यं रंलं वं-शं पंसं हं-ळं तं हंसः सोहं मम प्राणा
इह प्राणाः, १८ मम जीव इह स्थितः, १८ मम सर्वेन्द्रियाणि इह
स्थितानि, १८ मम वाङ्मनस्त्वक्चक्षुःश्रोत्रप्राणप्राणा इहैवागत्य सुखं
चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा । इति प्राणप्रतिष्ठां विधाय, स्वमूल-ऋष्यादि-
स्मरणं कुर्यात् । यथा—

ओं अस्य श्रीज्वालामुखीमन्त्रराजस्य धीवैश्वानर ऋषिः, अनु-
ष्टुप् छन्दः, श्रीमद्दैतर्षिणी ज्वालामुखी देवता, ह्रीं यीजं, श्रीं शक्तिः,
ह्रं कीलकं मम धर्मार्थकाममोक्षार्थं जपे विनियोगः, इति कृताञ्जलिर्व-
देत् । वैश्वानरऋषये नमः शिरसि, अनुष्टुप्छन्दसे नमो मुखे, ज्वाला-
मुखीदेवतायै नमो हृदि, ह्रीं यीजाय नमो गुह्ये, श्रीं शक्तये नमः
पादयोः, ह्रं कीलकाय नमो नाभौ, जपे विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु ।
ओं आर्होर्हो अङ्गुष्ठाभ्यां नमः, ह्रीं श्रीं तर्जनीं, त्रं ध्रूं मध्यमां, ह्रं ध्रूं
अनामिकां, ह्रीं श्रीं कनिष्ठिं, ह्रं ध्रः करतलं । एवं हृदयादिन्यासः ॥
ओं ह्रीं श्रीं नमः शिरसि, ज्वालामुखि हृदि, मम सर्वशत्रूं नाभौ, भक्षय २
लिङ्गे, ह्रं गुह्ये, फट् स्वाहा नमः सर्वाङ्गेषु । इति मन्त्रन्यासः ॥

अथ समन्त्रमातृकान्यासः । ओं अं कं खं गं घं ङं उं नमः शिरसि, एवं
आं चं ५ ह्रीं ललाटे इं टं ५ श्रीं नेत्रयोः, ईं तं ५ ज्वां मुखे, उं प
५ लां कण्ठे, ऊं यं मुं स्कन्धयोः, ऋं रं खिं पाणयोः, ऋं लं मम
स्तनयोः, लृं यं सर्वं हृदि, लृं शं शत्रूं कुक्षौ, ऐं ऐं भक्षय पार्श्वयोः,
ऐं सं भक्षय नाभौ, ओं हं हृ लिङ्गे, उं ङं फट् गुह्ये, अं अः तं
स्वाहा नमः पादयोः । इति समन्त्रमातृकान्यासः ॥

अधान्तर्मातृकान्यासः । तत्र स्वर्गः पूरकः, वादिमान्तैः कुम्भकः,
यादिभी रेचकः । ओं अस्य श्रीअन्तर्मातृकान्यासस्य, ब्रह्मा ऋषिः,
गायत्री छन्दः, श्रीअन्तर्मातृकासरस्वती देवता, इलो यीजानि, स्वराः
शक्तयः, अक्षरं कीलकं न्यासं विनियोगः इति कृताञ्जलिः म्मुन्वा

न्यसेत् । ब्रह्ममृगये शि० , गायत्रीज्जन्दसे मुखे , श्रन्तर्मानृकासरस्वती-
 देवतायै हृदि , इत्युच्यो वीजेभ्यो गुह्ये , स्वरेभ्यः शक्तिभ्यः पादयोः ,
 अव्यक्तकीलकाय नाभौ , न्यासे विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु , इति
 ऋष्यादिन्यासः ॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं कं ५ आं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । एवं ४ ईं च
 ५ ईं तर्ज० , ४ उं उं ५ ऊं मध्यमा० , ४ एं तं ५ ए अनामिका० , ४
 ॐं ५ औं कनिष्ठिका० , ४ अं यं १० अः करतलपृष्ठाभ्यां० । एवं
 हृदादिन्यास ॥ ततो ध्यानम्—

शुद्धस्फटिकसङ्काशां शुद्धक्षौमविराजिताम् ।

मुक्कारत्नस्फुरद्भूपां जपमालां कमण्डलुम् ॥

पुस्तकं वरदानं च विभ्रतीं परमेश्वरीम् ।

एवं ध्यात्वा हृदम्भोजे मातृकां विन्यसेत् सुधीः ॥

इति ध्यात्वा न्यासं कुर्यात् । अ १६ करण्डे , कं १२ अनाहते , उं १०
 नाभौ , यं ६ स्वाधिष्ठाने , यं ४ मूलाधारे , ललाटे भ्रूमध्ये , इत्यन्तर्मा-
 नृका । ततो बहिर्मानृकान्यासं यथाक्तं कुर्यात् ।

ततस्तत्त्वन्यासः । मूलं आरभतत्त्वाय स्वाहा पादादिनाभ्यन्तम् ।
 मू० त्रिधातत्त्वा० नाभ्यादिभ्रूमध्यपर्यन्तम् । मू० शिवतत्त्वा० आक्षा-
 दिशिरोऽन्तम् । मू० सर्वतत्त्वेभ्यः स्वाहा सर्वाङ्गेषु । इति तत्त्वन्या-
 सः ॥ अथ मूलमन्त्रन्यासः । ॐ नमो मस्तके ह्रीं ललाटे , श्रीं भ्रूमध्ये ,

ष्वां नासिकायां, लां नेत्रयोः, मु मुखे, खिं करेठे, मं स्कन्धयोः,
मं स्तनयोः, सं वक्षसि, घं कुक्षौ, शं पार्श्वयोः, वृन् नाभौ,
भं लिङ्गे, लं पृष्ठे, यं कर्ष्णां, भं गुदे, लं मेढ्रे, यं जर्वाः,
हं जायुनोः, फट् जङ्घयोः, स्वां गुल्फयोः, दां पादयोः, मूलं सर्वा-
ङ्गेषु । इति मूलमन्त्रन्यासः ॥

अथ दैवतन्यासः । ॐ ह्रीं मायादेव्यै घाटुणीवात्यालीसहितायै
नमो मस्तके । ह्रीं मोहिग्न्यै श्रीवाराहीकुलसुन्दरीसहितायै नमो मुखे ।
ह्रीं पालादेव्यै श्रीकूचरीकौलिनीसहितायै नमो हृदि । श्रीं भगरूपि-
णीदेव्यै श्रीकुण्डीकुस्तितासहितायै नमः कुक्षौ । ह्रीं भगावासादेव्यै
श्रीकुटिलाकुह्लासहितायै नमो नाभौ । ह्रीं भेदण्डादेव्यै श्रीकुन्ताकुम्भे-
श्वरीसहितायै नमो गुल्फे । ह्रीं सृडानीदेव्यै श्रीकुन्ताकूचरीसहितायै
नमो गुल्फयोः । श्रीं ह्रीं यन्द्येश्वरीदेव्यै श्रीकारुणाकृतिसहितायै नमः
पादयोः । इति दैवतन्यासः ॥

पूर्वपङ्क्त्यादेन्यासं ? पीठन्यासं कुर्यात् । यथा—मण्डूकाय नमो मूला-
धोर, कालाम्बिकाय नमः स्वाधिष्ठानि । आधारशक्त्यै नमो मणिपूरके ।
प्रहृत्यै नमो हृदये । कमलाय० शेषाय० सुधाश्यामनाय० पृथिव्यै०
इन्द्रमुद्राय० मन्दिरासमुद्राय० घृतसमुद्राय० बुधसमुद्राय० दक्षांसे,
धर्माय० यामांसे, ज्ञानाय० वामोरी, यंत्राग्राय० दक्षोरी, ऐश्वर्याय०
सुष, अधर्माय० धामपार्श्वे, अज्ञानाय० नाभौ, अघ्नराग्राय० दक्ष-
पार्श्वे, अनेश्वर्याय० हृदि । पुनर्हृदि—मायाय० विद्याय० अनन्ताय०
धर्माय० आनन्दकन्दाय० संयोगालाय० प्रकृतिमयपत्रेभ्यो० पिठति-
मयकेतरेभ्यो० पञ्चाशद्वर्णपीठारूपसर्पतत्ररूपायै कर्णिकार्यै० अं अर्क-
मण्डलाय० सौ सोममण्डलाय० र यद्विमण्डलाय० आ आत्मन० अ
अन्तरात्मन० वं परमात्मन० ह्रीं ज्ञानात्मन० ह्रीं पीठात्मनाय० ह्रीं वट्
वक्रात्मनाय० ॐ ह्रीं मद्भद्रकमलकर्णिकार्यै० ह्रीं श्यामनाय० हा पदा-
त्मनाय० ह्रीं श्यामनाय० ह्रीं येश्यामनाय० ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् श्यामनाय० रद्रा-
ज्योत्राय नमः इति पीठन्यासं कृत्वा, तत्रैव स्वाभयेन श्रीश्यामामु-
खायै न्यासेत् । यथा—

श्यामालापर्यन्तमन्थिता प्रिनयना पीठप्रथाधिष्ठिता

श्यामालाट्मभ्रप्रिनां गुरदना नित्यामदृग्गां जनैः ।

पद्मचक्राम्बुजमध्यगां वरशराम्भोजाभयान् विभ्रतीं

चिद्रूपां सकलार्थदीपनकरीं ज्वालामुखीं नौम्यहम् ॥

इति हृत्कमले श्रीदेवीं ध्यात्वा, स्वैक्येन विभाव्य मूलविधया स्वशि-
रसि पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा, पुनर्हृदयकमले यथोक्तरूपां देवीं साङ्गां साव-
रणां सशिवां ध्यात्वा, वक्ष्यमाणप्रकारेण पीठपूजापूर्वकं मानसैरुप-
चारैः संपूज्य नैवेद्यं दत्त्वा भोजनावसरेऽन्तर्वैश्वदेवं कुर्यात् । तत्र
मूलाधारे आत्मान्तरात्मपरमात्मज्ञानात्मेत्यात्मचतुष्टयं सचतुरश्रं कुण्ड-
लिन्यग्निस्समुज्ज्वलं कुण्डं ध्यात्वा, तत्र श्रीपरदेवतां ध्यात्वा तन्मुखे
मूलान्ते “अहन्तां जुहोमि स्वाहा” इत्यमहन्तासत्यपैशुन्यकामक्रोध-
लोभमोहमदमात्सर्याणि सुपुञ्जाशुक्लरुमनःसुवर्ण प्रत्येकं हुत्वा, धर्मा-
धर्मद्विर्दोषे स्वात्माज्ञौ मनसा श्रुत्वा । सुपुञ्जावर्त्मना नित्यमक्षृ-
त्तीजुहोम्यहम् स्वाहा ॥ प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामधलम्ब्योन्मनीश्रुचम् ।
धर्माधर्मकलाश्लेषपूर्णा वक्षो जुहोम्यहम् स्वाहा ॥ इति हुत्वा, अथवा—

अन्तर्निरन्तरनिरिन्धनमेधमाने

मायान्धकारपरिपन्थिनि मंविदधौ ।

कस्यांचिद्द्रुतविकासिमरीचिभूमौ

त्रिश्रं जुहोमि वसुधादिशिवावसानम्, स्वाहा ॥

इति हुत्वा, पुनर्हृदयकमले श्रीदेवीं ध्यात्वा, उत्तरापोशानादि-
सर्वापचारैराराध्य, मूल यथाशक्ति जपित्वा, प्राणायामादिना जपं
समर्प्य र्थागुरु प्रणम्य स्वदेहं गन्धादिना संभूष्य मनसा यथाशक्ति
जपहोमादिकं च कृत्वा, स्वशरीरं कामकरारूप ध्यायन् स्वदेहं पूजा-
योग्यं कृत्वा सामान्यार्घ्यं कुर्यात् । तत्र स्वदक्षे त्रिकोणवृत्तविम्ब
चक्रं विधाय, तत्र “आधारशक्तये नमः” इति संपूज्य तदुपरि
त्रिपादिकां सस्थाप्य ‘रवद्विमण्डलाय दशकलात्मने नमः’ इति संपूज्य,
तत्र अस्त्राय फडिति क्षालितपात्रं शङ्खादिकं वा संस्थाप्य, (“अ सूर्य-
मण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः” इति संपूज्य शुद्धजलेन तत्पात्रमापूर्य
'सा साममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः' इति संपूज्य,) तत्र
“गङ्गा च यमुन चैव इत्यादिना तीर्थान्यायाश्च गन्धाक्षतपुष्पाणि नि क्षि-
पेत् । पथ सूर्यसोमकृताः संपूज्य धेनुमुद्रा प्रदर्शयेदिति सामान्यार्घ्यविधिः ॥

ततः स्वधामे पदकोणान्तर्गतत्रिकोणद्वयबिन्दुं बाह्यवृत्तविभ्य मण्डल
विरचय्य, तत्र " मण्डकाय नमः " इत्यादिपाठपूजाक्रमेण पाठपूजामा-
रभेत् । ततो नमः इत्याधार प्रक्षाल्य मण्डलोपरि सस्थाप्य " र
चन्द्रमण्डलाय दशकलात्मने नमः " इति सपूज्य, फडिति कलय
प्रक्षाल्य कारणेन प्रपूर्य रक्तवस्त्रमालयादिना समूह्य श्रद्धेर्विबुद्ध्या
सस्थाप्य " अ अक्रमण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः " इति कलय
सपूज्य, " सौ चन्द्रमण्डलाय षोडशकलात्मने नमः " इति द्रव्य
सपूज्य, फडिति सरस्य हृमिस्त्यवगुण्ड्य मूलेन सर्वोदय मूलेन गन्ध-
मात्राय, कुम्भे पुष्प दत्त्वा शापमोचन कुपात् । यथा—

ॐ एकमेव पर ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममयं ध्रुवम् ।

कचोद्भवा ब्रह्महत्यां तेन ते नाशयाम्यहम् ॥ १ ॥

ॐ सूर्यमण्डलमभूते वरुणालयसभवे ।

अमार्गीजमये देवि शुक्रशापाद् विमुच्यताम् ॥ २ ॥

ॐ वेदानां प्रणवो वीज ब्रह्मानन्दमय यदि ।

तेन सत्येन देवेशि ब्रह्महत्या व्यपोहतु ॥ ३ ॥

इति त्रि. , ततो धा वां वू वै चो घ ब्रह्मशापमोचिताये सुरादेव्यै नमः
इति त्रि. , ह्रीं श्रीं प्रा क्रीं कू क्र क्रीं कू कृष्णशाप मोचय २ अमृतं
त्रावय छावय स्वाहा इत्यपि त्रि. पठित्वा । ॐ ह्रीं नमस्तेजोराशेऽ-
शेषसस्त्राहादिनि मयूरमुच्चि अमोघसिद्धिदायिनि महोत्साहनिमित्ते कपा
ल्लिनि वर्ध २ रङ्ग २ समय मे प्रयन्तु २ उट्टरोट्टसुरासवे शुभशापनिह
न्तनि ब्रह्महत्याहरे ह्रीं हू ला लू फट् फट् स्वाहा, इति शुक्रशापहरीविद्यां
दशधा जपेत् । अ इति शुचिपद्मसुरन्तरिक्षसद्भोता वेदिपदतिविदुरा-
णसत् नृपद्वरसदृतसद्व्योमसदङ्गा गाजा ऋतजा अट्टिजा ऋतम् ॥
इत्यपि त्रि पठेत् । तत आतन्द्रभैरव सुरादेवीं च ध्यायेत् । यथा—

सूर्यकोटिप्रतीकाश चन्द्रकोटिसुशीतलम् ।

अष्टादशभुजं देव पञ्चयक्त त्रिलोचनम् ॥ १ ॥

अमृतार्णवमपस्य ब्रह्मपद्मोपरि स्थितम् ।

उपाकृष्ट नीलमण्ड सर्वाभरणभूषितम् ॥ २ ॥

कपालखट्वाङ्गधरं घण्टाडमरुवादिनम् ।

पाशाङ्कुशधरं देवं गदामुसलधारिणम् ॥ ३ ॥

खड्गखेटकपट्टीश-मुद्गरशूलकुन्तिनम् ।

विचित्रखेटकं मुण्डवरदाभयपाणिकम् ॥ ४ ॥

लोहितं देवदेवेशं भावयेत् साधकोत्तमः ।

दत्त्वा पुष्पाञ्जलिं कुम्भे जपेदानन्दभैरवम् ॥ ५ ॥

इत्यानन्दभैरव ध्यात्वा सुरादेवीं ध्यायेत् । यथा—

समुद्रे मध्यमाने तु चीराब्धौ सागरोत्तमे ।

तत्रोत्पन्ना सुरादेवी कुमारीरूपधारिणी ॥ ६ ॥

भावयेच्च सुरादेवीं चन्द्रकोट्यपुत्रप्रभाम् ।

हिमकुन्देन्दुधवला पञ्चवक्त्रा त्रिलोचनाम् ॥ ७ ॥

अष्टादशभुजैर्युक्ता सर्वानन्दकरोद्यताम् ।

प्रहसन्तीं निशालार्चीं देवदेवस्य समुखीम् ॥ ८ ॥

इति सुरादेवीं ध्यात्वा “ ह्रसरत्नमलययुक्त आनन्दभैरवाय घोषद् , सहस्रमलवरयुक्त सुरादेव्यै चोषद् ” इति देवदेव्यौ त्रि सपूज्य , दशधा मूल सजप्य , दक्षिणावर्तेन त्रिपङ्क्तया अ १६ क १६ थ १६ इत्य कथाविशक्तिचक्र विलिख्य , तन्मध्ये हस्त च सालिख्य , एतन्ममावेशाद् द्रव्यमध्येऽमृत विचिन्त्य , धेनुमुद्रयामृतीकृत्य वामिति सुधापीज मूलमप्यष्टधा घट धृत्वा पठित्वा , आत्मश्रीचक्रयोर्मध्ये त्रिकोणपट्कोणवृत्तचतुरस्र विलिख्य , चतुरस्रे -४ पूर्णगिरिपीठाय नम , ४ उद्दीयाणपीठाय नम , ४ कामरूपपीठाय नम , ४ जालधरपीठाय नम इति सपूज्य , पङ्कजन पट्कोण प्रपूज्य , त्रिकोणस्याप्र ॐ नम इत्ते ह्रीं नम वामे श्रीं नम , इति त्रिकोण सपूज्य , मध्ये जौंहा आधारशक्य नम इति सपूज्य , त्रिकोणगर्भ पट्कोणभूमिता यन्त्रिका सस्याप्य सामान्यार्ध्यजलनाभ्युच्य पूजयेत् । यथा—य धूम्रांबिय नम , र ऊर्ध्वायं० ल ज्जालिन्यं० , य ज्जालिन्यं० श विस्फुलिं०-यै० , प सुधिये० स सूरुपायं० ह कपिलायं० , ल ह०यवाहायं० , ल

कव्यवाहाये नमः, इति संपूज्य, मध्ये "रं वह्निमण्डलाय दशकला-
त्मने नमः" इति प्रपूज्य, षट्कोणे पङ्क्तं च संपूज्य, मध्ये मूलेन
देवीं संपूज्य, ह्रूं ब्रह्माण्डचक्राय फट् स्वाहा, इति नारिकेलपार्श्वं
प्रक्षाल्य, यन्त्रिकोपरि संस्थाप्य, तत्र—रुंभं तपिन्यै नमः, खंघं
तापिन्यै०, गरुं धूम्रायै०, घंघं मरीच्यै०, ऊंने ज्यलिन्यै०, चंघं
रुच्यै०, छंघं सुपुत्रायै०, अंघं भोगदायै०, भूतं विश्वायै०, अंघं
बोधिन्त्यै०, टंघं क्षमायै०, ठंघं धारिण्यै नमः, अ अकर्मण्डलाय
द्वादशकलात्मने नमः इति संपूज्य, त्रिकोणं षट्कोणं सच्चतुरस्रं पात्रे
विलिख्य बीजत्रयेण त्रिकोणं संपूज्य, पङ्क्तं षट्कोणं संपूज्य, ततो
विलोममातृकां षट्शतमूलेन त्रिकोणं प्रपूयं जलेन च भागमेकं संपूयं
तत्र सुगन्धादि निक्षिप्य, अं अमृतायै नमः, आं मानदायै, इ
पूपायै, ईं तुष्ट्यै, उं पुष्ट्यै, ऊं रत्यै, ऋ धृत्यै, ॠ शशिन्यै,
लूं चन्द्रिकायै, लूं कान्त्यै, एं ज्योत्स्नायै, ऐं धियै, औं प्रीत्यै,
ऑं ब्रह्मदायै, अं पूर्णायै, अः पूर्णांमृतायै, औं द्वादशकलात्मने
सोमण्डलाय नमः इति संपूज्य, पूर्ववद् द्रव्ये यन्त्रं विलिख्य,
बीजत्रयेण त्रिकोणं संपूज्य, पङ्क्तं षट्कोणं प्रपूज्य, गङ्गात्यादिना
तीर्थमावाह्यं आनन्दभैरवभैरव्यां स्वस्वमन्त्रेण संपूज्य, पूर्वं ग्लू गग-
नरत्नेभ्यो नमः । दत्ते स्लूं स्वर्गरत्नेभ्यो नमः । उत्तरे स्लूं मर्त्यर-
त्नेभ्यो नमः । पश्चिमे स्लूं पातालरत्नेभ्यो नमः । मध्ये स्लूं नागर-
त्नेभ्यो नमः । इति संपूज्य, मांसादिकं संशोषयेत् । यथा—तत्र
स्थात्रे चतुरस्रं विधाय तत्र मांसादिपात्रं संस्थाप्य, यस्मिन् संशोष्य,
स्मिन् सन्दृष्ट्य, यस्मिन्मृतेनासाध्यं, धेनुमुद्रयामृतीकृत्य, मूलं तदु-
परि दशधा प्रजप्य, क्रमेण शोधयेत् । यथा—ओं प्र तद्विष्णुः स्तवते
पीयंण मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः । यस्यारुपु त्रिषु विक्रमण-
प्यधिसियन्ति भुवनानि विश्वा ॥ इति द्वितीयशोधनम् । ओं त्र्यम्बकं
यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय
मामृतात् ॥ इति तृतीयशोधनम् । 'ओं तद्विष्णोः परम पदं' इत्या-
दिना मुद्राशोधनम् । ओं विष्णुर्वाग्निं कल्पयतु त्वष्टा रूपाणि पिशतु ।
आसिञ्चतु प्रजापतिर्धाता गर्भं दधातु ते ॥ गर्भं धेदि सिनीवालि
गर्भं धेदि सरस्यनि । गर्भं ते त्वभिनी दशराधन्ता पुष्करधजा ॥

इति पञ्चमं शोधयेत् । ततः पात्रोपरि हूमित्यवगुण्ठ्य वमित्यमूर्ती-
कृत्य तालत्रयेण दिशः संवद्ध्य, तदुपरि मूलं सप्तधा प्रजप्य योनि-
मुद्रां प्रदर्शयेत् । ततः श्रीपात्रोपरि कुरडलिन्त्याः प्रयोगेण राजदन्त-
वर्मणा निःसृताममृतधारां योनिमुद्रोल्लासितेन करेणानीय, मूलं उँ
ब्रह्माण्डखण्डसंभूतमशेषरससंभृतम् । आपूरितं महापात्रं पीयूषरसमा-
वह ॥ ऐं अमृते अमृतोद्भवे अमृतेश्वरि अमृतवर्षिणि अमृतं स्रावय २
उँजुंसः स्वाहा इत्यभिमन्त्र्य, सौः तद्रूपेणैकरस्यं च दशवाघ्यै तत्स्व-
रूपिणि । भूत्वा परामृताकार मयि चित्स्फुरंखं कुरु ॥ इत्यभिमन्त्र्य,
हसौं नमः इति संपूज्य, शङ्खमुद्रां प्रदर्श्य पङ्कजेन सफलीकृत्य मत्स्यमु-
द्रया पात्रमाच्छाद्य मूलं दशधा संजप्य पात्रं देवीरूपं भावयेदिति
श्रीपात्रस्थापनविधिः ॥

ततो देव्या आन्नामादाय घटसमोपे गुरुपात्रं ततः शक्तिपात्र-भोग-
पात्र-स्वपात्र-योगिनीपात्र-वीरपात्र-शलिपात्र-पाद्यपात्रार्घ्यपात्राचमनीय-
पात्र-मधुपर्कपात्रमित्येतानि पात्राणि संस्थाप्य, ततश्चर्चणयुतकारणेन
तत्स्वमुद्रया श्रीपात्रामृतपिन्दुन् समुद्धृत्य, ङसरत्नमलवयजं सुरादेव्यै
वौषट् आनन्देश्वरभैरवं तर्पयामि नमः सुरादेवो तर्पयामि नमः इति
त्रिः सन्तर्प्य, ततो गुह्यपात्रामृतेन श्रीपात्रुक्तामुच्चार्य श्रीमच्छ्री-अमुका-
नन्दनाथ-श्रीपात्रुकां पू० इति त्रिः सन्तर्प्य, एवं परमगुहं परमाचार्य-
गुहं परमोष्ठिगुहं च श्रीगुह्यपात्रामृतेन सन्तर्प्य, ततः श्रीपात्रामृतेन
मूलं श्रीमच्छ्रीमहादेवभैरवसहितं सवाहनां समुद्रां सपरिकरां सायुधां
शंखजालामुष्पीं तर्पयामि नमः इति स्वहृदि सन्तर्प्य, प्रोक्षणीपात्रं
संस्थाप्य श्रीपात्रामृतपिन्दुना संस्कृत्य मूलेन स्वात्मानं संमोक्षयेत् ।
अनेनैव जलन यागभूमिवस्तूनि च प्रोक्षयेत् । इति फलशस्थापनविधिः ॥

ततः पूर्ववत् पीठन्यासक्रमेण श्रीचक्रपीठोपरि पीठपूजां विधाय
कुसुमाञ्जलिं शृङ्गीत्या, श्रीदेवीं ध्यात्वा यमिति वायुश्रीजेन स्वहृदया-
द्रामनासापुटेन श्रीदेवीं तेजोमयीं कुसुमाञ्जलिं ममानीय, तत्र विधिपूर्व-
ध्यात्वा, उँ देवेशि भक्तिमुलभे परिवारसमन्विते । यावत् त्वां पूज-
यिष्यामि तावद् देवि इहायह ॥ इति पीठन्यासं कुसुमाञ्जलिं श्री-
चक्रोपरि निक्षिपेत् । ततो मूलं श्रीमहादेवसहितं ज्वालामुनि
इहामञ्ज २ इह संतिष्ठ २ इह सनिधत्स्व २ इह संनिध्या भव २

मम सर्वोपचारसहितां पूजां गृह ९ स्वाहा, इत्यावाहनादिमुद्राः
 प्रदर्श्य श्रीचक्रपीठोपरि लेलिहानमुद्गीं प्रदर्श्य, प्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् ।
 ओं आर्होको हंस. सोहं श्रीज्वालामुख्याः प्राणा इह प्राणाः १३ जीव
 इह स्थितः १३ सर्वेन्द्रियाणि इह स्थितानि १३ वाह्मनश्चक्षुःश्रोत्रजि-
 ह्वाग्राणप्राणा इहागत्य सुखं विरं तिष्ठन्तु स्वाहा, इति प्राणप्रतिष्ठां
 विधाय, दशदिग्बन्धनं च विधाय, हुमित्ययगुह्य, अमृतमुद्रयामृ-
 तीकृत्य, पङ्कजेन सकलांकृत्य, परमीकृत्य घेनुयोनिसुद्रे प्रदर्श्य, श्री-
 पात्रामृतेन मूत्रं श्रीमहादेवमैरवसहिता श्रीज्वालामुखीं तर्पयामि नम इति
 त्रि. सन्तर्प्य, मू० श्रीमहादेवमैरवसहितायै श्रीज्वालामुखीभगवत्यै एतत्पा-
 दयोः पादं नमः । एव मू० अर्घ्यं स्वाहा । मू० एतश्चमनाय स्वघा ।
 एतन्मधुपर्कं सुधा । मू० पुनराचमनीयं सुधा । मू० एतत्स्नानीयं नमः ।
 इति गङ्गादिजलेन सर्गाङ्गे सम्राप्य, शुद्धदुग्धेनाङ्ग प्रोञ्जय, त्रिविधप-
 द्यलकुङ्कुमकस्तूरीचन्दनासन्दूरमुकुटकुण्डलहारादिनाभालङ्कारान् दत्त्वा,
 पुनराचमनीयं दद्यात् । ततो मध्यमानामाहुषैः, मूल एव गन्धो
 नम. इति तिलक ललाटे कुर्यात् । अङ्गुष्ठतर्जनीभ्या मूलं श्रीमहादे-
 वमैरवसहितायै श्रीज्वालामुख्यै अक्षतपुष्पाणि वीपर इति पुष्पैः
 सपूज्य, धूपपात्रं फडिति संपूज्य पुरतः स्थापयित्वा वामतर्जनीया
 स्पृशन् श्रीपात्रामृतेन धूप निवेद्यामीति निवेद्य, " ओं जगद्भ्रानि-
 मन्ममात. स्वाहा " इति घण्टा सपूज्य वामेन पाणिना तां वादयन्
 मध्यमानामाहुषैः पात्र धृत्वा, मूलं ओंज्वालारूपिण्यै विद्यहे जगद्भ-
 र्त्रिण्यै धीमहि तन्नो ज्वालामुखी प्रचोदयात् । मू० " वनस्पतिरसो-
 त्पन्नो गन्धाद्व्यो गन्ध उक्षमः । श्रीघ्नयः सर्वदेवानां धूपोऽयं प्रति-
 गृह्यताम् ॥ " इति त्रिधोत्तोल्प देवीं धूपयेत् । ततो दीप समुपे
 संस्थाप्य पूर्ववत् प्रोक्षणपूजने कृत्वा वाममध्यमया दीपपात्रं सस्पृ-
 शन् दीप निवेद्यामीति निवेद्य, पूर्वपद् घण्टा वादयन् मध्यमाना-
 मामभ्ये दीपपात्रमङ्गुष्ठेन धृत्वा दर्शयन् गायत्री च पठन् " ओंसुप्र-
 पायो मदात्रीष. सर्वतस्तमनायक. । प्रत्याइ मम देवेशि दीपोऽय
 प्रतिगृह्यताम् ॥ " इति वीपयेत् । ततः स्वर्णादिपात्रे कुङ्कुमेन घसु-
 पत्र चन्द्ररूपं चक्रं कृत्वा मध्यं दीपमेकमष्टपत्रेषु दीपाष्टकं संस्थाप्य,
 धीं सां. न्त्स्त्स्त्स्त्स्त्स्त्सी. धीं धीरदोभ्यर्षं नम. (त्यभ्यर्ष्यं ,

मूलेन चाभ्यर्च्यं स्थालकमामस्तकमुद्रपृत्य नववारं मूलं "समस्तचक्रकेशीयुते देवि नवात्मिके । आरात्रिकमिदं देवि गृहाण नमसिद्धये ॥" इति चक्रमुद्रया नीराजयेदिति नीराजनविधिः ॥

ततो नानानैवेद्यं स्वर्णपात्रे निक्षिप्य हूमित्यवगुण्ठ्य वमित्यमृतीकृत्य, मूलं सप्तधा सञ्जप्य वामाङ्गुष्ठेन नैवेद्यपात्रं स्पृशन् मूलान्ते "हेमपात्रगतं दिव्यं परमात्रं सुसंस्कृतम् । पञ्चधा पङ्क्तोपेतं गृहाण परमेश्वरि" नैवेद्यं निवेदयामीति दक्षानामाङ्गुष्ठाभ्यां निवेदयेत् । ततो मूलं अमृतीपस्तरणमसि स्वाहा इत्यपोशानं दत्त्वा, पञ्च प्राणादिमुद्राः प्रदर्श्य सुनृतां देवीं भावयित्वा, पुनराचमनीयं दत्त्वा मूलान्ते कर्पूरादियुक्तं ताम्बूलं निवेदयामीति ताम्बूलं दद्यात् । ओं नमः उच्छिष्टचाण्डालि मातङ्गिनि सर्ववशङ्करि स्वाहा श्रीशेषिकापादुकां पू० इदमुच्छिष्टभोजनं कल्पयित्वा देवी-ईशाने त्रिकोणे क्षिपेत् । ततः सर्वेषामर्घ्यपात्रजलेनोत्सर्गः कार्यः । ततस्तत्त्वमुद्रया श्रीपात्रामृतेन देवीं त्रिः सन्तर्प्य, हृदि क्षोभिणीं, मुष्टे द्राविणीं, भ्रूमध्ये आकषिणीं, ललाटे वशिणीं, ब्रह्मरन्ध्रे आह्लादिनीं, इति पञ्चमुद्रामयीं योनिमुद्रां प्रदर्श्य, कृताञ्जलिः श्रीज्वालामुखि ते आवरणं पूजयामि, इत्याशां गृहीत्वा आवरणपूजामारभेत । यथा—

तत्रादौ पूर्वत आरभ्य दक्षावर्तेन, ओं ह्रीं गां गां गूं गणेशश्रीपा० पूर्वं, ओं ह्रीं धं धर्मराजश्रीपा० दक्षे, ओं ह्रीं धं वासुकिश्रीपा० पश्चिमे, ओं ह्रीं नं नरसिंहश्रीपा० उत्तरे, इति गन्धाक्षतपुष्पैः संपूज्य भूपुरे प्रथमावरणम् । तत्रैव गुरुपूजनम् ॥

ततः षोडशपत्रेषु षोडशज्वाला वामावर्तक्रमेण पूजयेत् । यथा—
 ओं थीं चारुणीश्रीपा० । ओं ह्रीं चात्यालीश्रीपा० । ओं ह्रीं चाराहीश्रीपा० ।
 ओं ह्रीं कुलसुन्दरीश्रीपा० । ओं ह्रीं कूचरीश्रीपा० । ओं ह्रीं कुलिकाश्रीपा० ।
 ओं ह्रीं कुण्ठीश्रीपा० । ओं ह्रीं कुत्सिताश्रीपा० । ओं ह्रीं कुटिलाश्रीपा० ।
 ओं ह्रीं कुहूश्रीपा० । ओं ह्रीं कुन्तीश्रीपा० । ओं ह्रीं कुम्भेश्वरीश्रीपा० ।
 ओं ह्रीं कुन्ताश्रीपा० । ओं ह्रीं कूचरीश्रीपा० । ओं ह्रीं कारुणीश्रीपा० ।
 ओं ह्रीं धीप्रेक्षीश्रीपा० । इति गन्धपुष्पाक्षतैः संपूज्य षोडशदले द्वितीयावरणम् ॥

ततोऽष्टदलेषु अष्टौ रुभ्या वामावर्तेन पूजयेत् । यथा— ह्रीं माया-

धीपा० । ह्रीं मोहिनीधीपा० । ऐं ह्रींसौः बालाधीपा० । औं ह्रीं भग-
रूपिणीधीपा० । औं ह्रीं भगवासाधीपा० । औं ह्रीं मीरुण्डाधीपा० ।
औं ऐंसोः मृदानीधीपा० । औं ह्रीं ऐं सौं ह्रीं वीन्दवेश्वरीधीपा० । इति
गन्धाक्षतपुष्पैः संपूज्य वर्तयाचरणम् ॥

ततोऽन्तर्दशपत्रेषु दशज्वालाः पूजयेत् । यथा—औं ह्रीं मां प्राप्ती-
धीपा० । ऐं शा श्याम्भवीधीपा० । ऐं दुं दुर्गाधीपा० । ऐं वां वारा-
हीधी० । ऐं कुं कुलकामिनीधीपा० । ऐं ना नारासिंहीधीपा० । ऐं
ह्रीं कौमारीधीपा० । ऐं मां मातङ्गाधीपा० । ऐं भै भद्रकालीधीपा० ।
ऐं रीं उग्रताराधीपा० । इति गन्धाक्षतपुष्पैः संपूज्य चतुर्षोऽचरणम् ॥

तत ऊर्ध्वत्रिकोणे औं ह्रीं त्रिपुरासुन्दरीधीपा० । ततोऽधः औं ह्रीं
दक्षिणकालिकाधीपा० । ततो मध्ये सिन्धु मूले महादेवभैरवसहितधी-
ज्वालामुखीधी० । औं ह्रीं ज्वालिनीधी० । ऐं जटिनीधी० । ऐं जाती-
धी० । ऐं जालन्धरीधी० । इति सिन्धु संपूज्य सन्तर्प्य योनिमुद्रया
प्रणमदिति पञ्चमाचरणम् ॥

ततश्चतुःसमुद्रान् पूजयेत् । औं ह्रींसः सुधासमुद्रधी० । औं लां
धारसमुद्रधी० । औं द्रां दधिसमुद्रधी० । औं ल् लवणसमुद्रधी० । इति
विदिग्गते चतुरश्रके चतुःसमुद्रान् संपूज्य संतर्प्य, अश्रैवायुधानि
पूजयेत् । यथा—औं ह्रीं वरधी० । ऐं अं अमवधी० । ऐं रीं कन-
लधी० । ऐं रीं शरधी० । इत्यायुधानि संपूज्य सन्तर्प्य, अश्रैवास-

हृदयाय नमः स्वाहा, एवमस्त्रान्तं पङ्कजाहुतीहुत्वा, आवरणदेवता अपि हुत्वा देवीं स्वहृदयानीयाग्निं विसर्जयेदिति नित्यहोमविधिः ॥

तत ईशाने मण्डलं कृत्वा “ वां वटुकाय नमः, उँह्रींश्रीं पद्मेहि देवीपुत्र वटुरुनाथ कपिलजटाभारमास्वर त्रिनेत्र ज्वालामुख सर्वविघ्नान् नाशय २ सर्वोपचारसहितां पूजां वलिं गृह्ण २ स्वाहा ” इति वामाङ्गुष्ठानामिकाभ्यां वलिं दद्यात् । तत आग्नेये यां योगिनीभ्यो नमः, “ ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा दिशि गगनतले भूतले निस्तले वा पाताले वानले वा पवनसलिलयोर्यत्र कुत्र स्थिता वा । क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु च कृतपदा धूपदीपालिमांसैः प्रीता देव्यः सदा नः शुभवलिविधिना पान्तु धीरेन्द्रवन्द्याः ” ॥ यां योगिनीभ्यो नमः “ सर्वयोगिभ्यो ह्रंफद स्वाहा ” इति वामाङ्गुष्ठमध्यमाभिर्विसृजेत् । ततो नैर्ऋते “ वां क्षेत्रपालाय नमः, उँक्षांक्षींक्ष्णोक्षीक्षः क्षेत्रपालालियलिसहितं वलिं गृह्ण २ स्वाहा, “ योऽस्मिन् क्षेत्रे निवासी च क्षेत्रपालः सकिङ्करः । स प्रीतो बलिदानेन सर्वरक्षां करोतु मे ॥ ” इति वामाङ्गुष्ठतर्जनीभ्यां वलिमुत्सृजेदिति । ततो वायव्ये “ गार्गीगूर्गं गणपतये वर वरद सर्व जनं मे वशमानय वलिं गृह्ण २ स्वाहा ” इति वामाङ्गुष्ठमध्यमाभ्यां वलिमुत्सृजेदिति । तत उत्तरे उँसर्वभूतेभ्यो नमः “ उँह्रीं सर्वविघ्न-हृद्गयः सर्वभूतेभ्यो ह्रंस्वाहा एव वलिनमः ” इति सर्वाङ्गुलीभिर्वलिमुत्सृजेदिति वलिपञ्चकं दद्यात् । अशकृ एरुपात्र एव कुर्यात् । अस्मिन्नेवावसरे ज्वागादिवलिं दद्यात् । तत्र मूलेन पशुं संस्त्राप्य गन्धस्त्रगादिभिरलङ्कृत्य देव्ये संस्थाप्य, मूलेन प्रोक्षणीजलेन प्रोक्ष्यात्राय फडिति सरस्य हुमित्यवगुण्ठ्य मूलेन धेनुमुद्रयामृतीकृत्य “ सर्वदेव-तारूपिणे बलिरूपायामुकपशवे नमः ” इति गन्धादिना त्रिः संपूज्य, तस्य दक्षकण्ठे “ उँपशुपाशाय विघ्ने विघ्नकर्णाय धीमहि तन्नो जीवः प्रचोदयात् । ” इति पशुगावर्षी त्रिः पठित्वा, पुरतः सङ्गं निधाय “ उँकालि कालि यज्ञेश्वरि लोहदण्डायै नमः ” इति गन्धादिना त्रिरभ्यर्च्य, तस्य मुष्टौ उँपेह्रींश्रीं वागीश्वरीप्रज्ञाभ्यां नमः, मध्ये ४ लक्ष्मीनारायणाभ्यां नमः, ४ उमामहेश्वराभ्यां नमः इति संपूज्य तं भृत्वा मन्त्रयेत् । “ उँस्रङ्गायामुरनाशाय देवकार्यार्थतत्पर । पशुशुद्धय-स्त्वया शीघ्रं यजनाथ नमोऽस्तु ते ॥ ” इत्यभिमन्त्र्य, गन्धाद्यत-

जलादिकमादाय, मूलं मासादिकमुत्क्रीत्यामुकगोत्रोऽमुकशर्मासुककाम-
 धीज्वालासुखया इमं पशुं तुभ्यमर्पयाम्यहं संप्रसीद, इति पठित्वा
 पशोः शिरसि निःक्षिपेत् । ततस्तच्छिद्यते पृथ्वा, उष्यद्दार्थं पशवः
 सुधा यद्दार्थं पशुघातनम् । अतस्त्वां घातयिष्यामि तस्माद्यद्यं यधोऽ-
 वयः ॥ शिवायत्तमिदं पिण्डमतस्त्वं शिवतां गतः । उद्बुध्यस्व पशो
 त्वं हि नाशिवस्त्वं शिवोऽसि हि ॥ इति संबोधयित्वा खड्गमादाय
 " सौः अस्माय फद् द्विग्धि २ स्वाहा " इति खड्गं तस्य स्कन्धे
 योजयेत् । ततः स्वयं देवीरूपो भूत्वा निर्विकल्प एकेन प्रहारेण
 च्छिन्ध्यात् । साविकल्पः परदस्तेन च्छेदयेत् । अत्रैव ब्राह्मणातिरिक्तैः
 स्वाहादिपालिर्देयः । इति वलिं दत्त्वा मूलदेवीं संपूज्य रक्तेन सन्तर्प्य,
 जलममृतीकृत्य मूलेन त्रिपभिमन्त्र्य, मूलं धीज्वालासुखि इमं जलं गृहा-
 खेति जलं दत्त्वा योनिमुद्रया प्रणमेत् । ततः कुमारीं सूक्ष्मरूपेण मूलेन
 पूजयेत् । ततो मूलेन मूलदेवीं संपूज्य, प्राणायामर्ष्यादिकरपङ्क-
 न्यासान् विधाय स्वात्मानं कामकरारूपं ध्यायन् मालामादाय, जामां
 माले माले महामाले सर्वशक्तिस्वरूपिणि । चतुर्वर्गस्त्वयि न्यस्तस्त-
 स्मान्मे सिद्धिदा भव ॥ इति संपूज्य, गं अविष्टं कुरु माले त्वं सर्व-
 भावेषु सर्वदा, इति दक्षकरेण मालां गृहीत्वा स्वशिरसि धीगुणे,
 कण्ठे पीतवर्णा मूलविद्यां, हृदये ज्वालासुखीदेवीं, धीगुरुचरणयोः
 स्वात्मानं ध्यात्वा, भूमध्ये तेषां चतुर्णामेभ्यं विभाव्य, विगुडीं चतु-
 ष्यमेकाभूतमानीय देवतारूपं ह्यं ध्यात्वा, मूलं स्मरन् यथाशक्ति
 जपं कृत्वा, जपान्त " त्वं माले सर्वदेवानां प्रीतिदा शुभदा भव ।
 शुभं कुरुष्व मे भद्रे यशो वीर्यं च देदि मे ॥ इति मालां स्वशि-
 रसि संस्थाप्य पुनरपि प्राणायामर्ष्यादिकरपङ्कन्यासान् विधाय " गुहा-
 तीति " सामान्यार्ष्यामृतेन चामहस्ते तेजोमयं जपफले समर्प्य, मालां
 संपूज्य रदः स्थापयेत् । ततो मूलदेव्यं पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा, कपचसङ्-
 चनाम-स्तोत्रपाठं कृत्वा धीदेवीं सन्तोष्य, प्रागुरुगुरुस्तोत्रेण धीगुणे
 स्तुत्या प्रणम्य, सर्वशक्तिरुमादृतिप्रभिषामहनात्मिकाम् । देवस्य
 वेरतां कोचिन् सावित्मुत्तमयां ध्रुवं ॥ इति नत्वा समापयेत् ।

भूर्पा स्तालितपादानां भूमिरेवावलम्बनम् ।

लाधि जातापराधानां तमेव शरणं शिवे ॥

अपराधो भगव्येव भवत्स्य पदे पदे ।

हृदयाय नमः स्वाहा, एवमखान्तं पङ्क्ताद्गुतीर्हृत्वा, आचरणदेवता
श्रपि हुत्वा देवीं स्वहृदयानीयाग्निं विसर्जयेदिति नित्यहोमविधिः ॥

तत ईशाने मण्डलं कृत्वा " वां चतुकाय नमः, ओं ह्रीं श्रीं श्योदि
देवीपुत्र चतुर्कनाथ कपिलजटाभारभास्वर त्रिनेत्र ज्वालामुख सर्वविघ्नान्
नाशय २ सर्वापचारसहितां पूजां बलिं गृह्ण २ स्वाहा " इति वामा-
ङ्गुष्ठानामिकाभ्यां बलिं दद्यात् । तत आङ्गये यां योगिनीभ्यो नमः,
" ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा दिवि गगनतले भूतले निस्तले वा पाताल-
वानले वा पवनसलिलयोर्ध्वं कुत्र स्थिता वा । क्षेत्रे पीठोपरीठादिषु
च कृतपदा धूपदीपालिमांसैः प्रीता देव्यः सदा नः शुभवलिविधिना
पान्तु वीरेन्द्रवन्द्याः " ॥ यां योगिनीभ्यो नमः " सर्वयोगिभ्यो हूँफद्
स्वाहा " इति वामाङ्गुष्ठमध्यमाभिर्यिसृजेत् । ततो नैऋते " चां क्षेत्र-
पालाय नमः, ओं चां चां चूर्त्तं चां चूर्त्तः क्षेत्रपालातिवलिंसहितं बलिं गृह्ण २
स्वाहा, " योऽस्मिन् क्षेत्रे निवासी च क्षेत्रपालः सकिङ्करः । स
प्रीतो बलिदानेन सर्वरक्षां करोतु मे ॥ " इति वामाङ्गुष्ठतर्जनीभ्यां
बलिमुत्सृजेदिति । ततो वायव्ये " गार्गीगूर्गं गणपतये वर वरद सर्व
जनं मे वरमानय बलिं गृह्ण २ स्वाहा " इति वामाङ्गुष्ठमध्यमाभ्यां
बलिमुत्सृजेदिति । तत उत्तरे ओं सर्वभूतेभ्यो नमः " ओं ह्रीं सर्वविघ्न-
शून्यः सर्वभूतेभ्यो हूँस्वाहा एष बलिर्नमः " इति सर्वाङ्गुलीभिर्बलि-
मुत्सृजेदिति बलिपञ्चकं दद्यात् । अशकृ एकपात्र एव कुर्यात् । अस्मि-
न्नेवावसरे ह्यमादिवलिं दद्यात् । तत्र मूलेन पशुं संस्नाप्य गन्धस-
गादिभिरलङ्कृत्य देव्यग्रे संस्थाप्य, मूलेन प्रोक्षणीजलेन प्रोक्षणात्प-
कडिति संरक्ष्य हृमिसवगुण्य मूलेन धेनुमुद्रयामृतोक्त्य " सर्वदेव-
तारूपिणे बलिरूपायामुकपशवे नमः " इति गन्धादिना त्रिः संपूज्य,
तस्य दक्षकथं " ओपशुपाशाय विघ्नहे विघ्नकलौय धामिहि तपो जीवः
प्रचोदयात् । " इति पशुपायनीं त्रिः पठित्वा, पुरतः खड्गं निघाय
" ओं कालि कालि वज्रे श्वरि लोहदण्डायै नमः " इति गन्धादिना
त्रिरुपचर्य, तस्य सुष्टौ ओं ऐं ह्रीं श्रीं चामीश्वरीब्रह्माभ्यां नमः, मध्ये
३ लक्ष्मीनारायणाभ्यां नमः, ४ उमामहेश्वराभ्यां नमः इति संपूज्य
ते श्रुत्वा मन्त्रयेत् । " ओंपद्मायासुरनाशाय देवकार्योर्थतत्पर । पशुसंक्ष-
स्त्वया शोघ्य चङ्गनाथ नमोऽस्तु ते ॥ " इत्यभिमन्त्र्य, गन्धाद्यत-

जलादिक्रमादाय, मूलं मासादिकमुत्कीर्त्यामुक्तगोत्रोऽमुक्तशर्मासुक्तकामः
 श्रीज्वालामुख्या इमं पशुं तुभ्यमर्पयाम्यहं संप्रसीद, इति पठित्वा
 पशोः शिरसि निःक्षिपेत् । ततस्तच्छिरो धृत्वा, उष्यद्वार्यं पशवः
 सृष्टा यज्ञार्थं पशुघातनम् । अतस्त्वां घातयिष्यामि तस्माद्यज्ञे यधोऽ-
 वयः ॥ शिवायत्तमिदं पिण्डमतस्त्वं शिवतां गतः । उद्वुध्यस्व पशो
 त्वं हि नाशिवस्त्वं शिवोऽसि हि ॥ इति संवोधयित्वा जङ्गमादाय
 " सौः अस्त्राय फद् द्विन्धि २ स्वाहा " इति खड्गं तस्य स्कन्धे
 योजयेत् । ततः स्वयं देवीरूपो भूत्वा निर्धिरुत्प पक्केन प्रद्वारेण
 च्छिन्द्यात् । सधिरुत्पः परद्वस्तेन च्छेदयेत् । अत्रैव ब्राह्मणातिरिक्तैः
 स्वान्नादिवलिर्देयः । इति बलिं दत्त्वा मूलदेवीं संपूज्य रक्तेन सन्तर्प्य,
 जलममृतीकृत्य मूलेन धिरभिमन्त्र्य, मूलं श्रीज्वालामुखि इमं जलं गृह्णा-
 णेति जलं दत्त्वा योनिमुद्रया प्रणमेत् । ततः कुमारीं सूक्ष्मक्रमेण मूलेन
 पूजयेत् । ततो मूलेन मूलदेवीं संपूज्य, प्राणायामर्ष्यादिकरपङ्क-
 न्यासान् विधाय स्वात्मानं कामकलारूपं ध्यायन् मालामादाय, उमां
 माले माले महामाले सर्वशक्तिस्वरूपिणि । चतुर्वर्गस्त्वधि न्यस्तस्त-
 स्मान्मे सिद्धिदा भव ॥ इति संपूज्य, गं अविघ्नं कुरु माले त्वं सर्व-
 भाषेषु सर्वदा, इति दत्तकरेण मालां गृहीत्वा स्वशिरसि श्रीगुरुं,
 रूपेण पीतवर्णां मूलविद्यां, हृदये ज्वालामुखीदेवीं, श्रीगुरुचरणयोः
 स्वात्मानं ध्यात्वा, अन्धे तेषां चतुर्णामेक्यं विभान्य, त्रिशुर्जा चतु-
 ष्पमेकांभूतमानीय देवतारूपं क्षणं ध्यात्वा, मूलं स्मरन् यथाशक्ति
 जपं कृत्वा, जपान्ते " त्वं माले सर्वदेवानां प्रीतिदा शुभदा भव ।
 शुभं कुरु मे भद्रे यशो वीर्यं च देहि मे ॥ इति मालां स्वशि-
 रसि संस्थाप्य पुनरपि प्राणायामर्ष्यादिकरपङ्कन्यासान् विधाय "गुणा-
 तीति " सामान्यार्ष्यामृतन चामदस्ते तेजोमयं जपकलं समर्प्य, मालां
 संपूज्य रक्तः स्थापयेत् । ततो मूलदेव्यं पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा, कवचसह-
 स्रनाम-स्तोत्रपाठं कृत्वा श्रीदेवीं सन्तोष्य, प्रागुक्तगुदस्तोत्रेण श्रीगुरुं
 स्तुत्या प्रणम्य, सर्वशक्तिरुमेद्धतिप्रभिधायदमाग्निनाम् । देवस्य
 देवतां काञ्चित् सधिसुखमयो ध्रुव ॥ इति नत्वा समापयेत् ।

भूमां स्तुलितपादानां भूमिरेवावलम्बनम् ।

तपि जात्रापराधानां तमेव शरणं शिवे ॥

अपराधो भवत्येव मेरुस्य पदे पदे ।

कोऽपरः सहते लोके केवलं स्वामिनं विना ॥

अपराधसहस्राणि क्रियन्तेऽहर्निशं मया ।

समक्षं सविध सर्वमिति मातः क्षमस्व मे ॥

इति प्रणामपूर्वं क्षमाप्य, अर्घ्योदक चुलुकेन गृहीत्वा, ओं इत. पूर्व प्राण-
बुद्धिदेहधर्माधिकारतो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थासु मनसा वाचा कर्मणा
पद्मधामुदरेण शिशा यत् स्मृत यदुक्त यत् कृत तत् सर्वं श्रीदेव्यर्प-
णमस्तु स्वाहा, इत्यनेन देव्याश्चरणारविन्दयोर्गृहीतोदकदानेनात्मान
समर्प्य, कृताञ्जलिभूत्वा,

यद् दत्तं भक्तिमात्रेण पुष्पं पत्रं फलं जलम् ।

निवेदितं च नैवेद्यं तद् गृहाणानुकम्पया ॥

आवाहनं न जानामि न जानामि विसर्जनम् ।

पूजाभागं न जानामि त्वं गतिः परमेश्वरि ॥

कर्मणा मनसा वाचा नास्ति वान्या गतिर्मम ।

अन्तधारेण भूताना रक्ष तं परमेश्वरि ॥

मातर्योनिःसहस्रेषु येषु येषु ब्रजाम्यम् ।

तेषु तेष्वच्युता भक्तिरच्युतेऽस्तु सदा त्वयि ॥

देवी दात्री च भोक्त्री च देवी सर्वमिदं जगत् ।

देवी जयति सर्वत्र या देवी सोऽहमेव हि ॥

यदचरपदभ्रष्ट मात्राहीनं च यद्गतम् ।

चन्तुमर्हसि देवेशि कस्य न स्खलित मनः ॥

क्षमस्व देवदेवेशि ज्वालागुरि महेश्वरि ।

तव पादाम्बुजे नित्यं निश्चला भक्तिरस्तु मे ॥

इति पुष्पे क्षमापयित्वा, योनिमुद्रया प्रणम्य शङ्खमुद्घृत्य देव्युपरि ध्यापयित्वा,
साधु वासाधु वा कर्म यद्यदाचरितं मया ।

तत् सर्वं कृपया देवि गृहाणाराधनं मम ॥

इति देवीशक्तिरहस्ये शङ्खजलं किञ्चिद् दत्त्वा, शङ्खं स्वस्थाने सस्थाप्य,
तज्जलं किञ्चिद्दामहस्ये निधाय मूलेन सप्तधाभिमन्त्र्य स्वात्मानमन्या-

नपि सामयिकान् तेन प्रोच्य , पुष्पाञ्जलिमादाय
गच्छ गच्छ परं स्थानं स्वस्थानं परमेश्वरि ।

यत्र ब्रह्मादयो देवा न विदुः परमं पदम् ॥

इति विख्युज्य सहारमुद्रया श्रीचक्रात् पुष्पमादाय तत्तेजः समुद्भूत्याग्राय
पूरकयोगेन हृदयकमले प्राप्य , तत्र यथोक्तरूपां ध्यायन् ,

तिष्ठ तिष्ठ परे स्थाने स्वस्थाने परमेश्वरि ।

यत्र ब्रह्मादयोः सर्वे सुरास्तिष्ठन्ति मे हृदि ॥

इति हृदयकमले संस्थाप्य , ' चण्डेश्वराय नमः ' इति निर्माल्यं संपूज्य
ऐशान्यां जलेन त्रिकोणं विधाय , तत्र " निर्माल्यवासि-ये नमः " इति
नेत्रेद्यशतांशं सहस्रांशं वा निर्माल्यपुष्पसहितं क्षिपेत् , तालत्रय-
पूर्वं निर्माल्यवासिनीं विसर्जयेत् । ततः

देव नाथ गुरो स्वामिन् देशिक स्वात्मनायक ।

त्राहि त्राहि कृपामिन्धो पूजां पूणतरां कुरु ॥

इति श्रीगुरुं प्रणम्य प्राच्यं , श्रीपात्रं समुद्भूत्यामस्तकान्तं शिरःस्थाय
श्रीगुरवे समर्प्य , तत्पात्रं दक्षकरे निधाय चामकरेण तत्त्वमुद्रया धीपा-
दुकामन्त्रेण श्रीपात्रं तर्पयामि नमः इति त्रिः सन्तर्प्य तत्पात्रं
स्वस्थाने संस्थाप्य , तज्जलं किञ्चित् पात्रान्तरं निधाय , ॐ आत्म-
तत्त्वाय नमः , ह्रीं विद्यातत्त्वाय नमः , श्रीं शिवतत्त्वाय नमः , मूलं
सर्वतत्त्वाय नमः , इति चतुस्तत्त्वानि जलं विन्यस्य तज्जलं चुलकेना-
दाय , ॐ ह्रीं श्रीं प्रकृतिबुद्ध्यद्भारमनः प्रोत्रन्वकेचक्षुर्जिह्वाग्राणवाक्पा-
णिपादपायुपस्थशोदस्पृशरूपरसगन्धाकारवाग्याग्निसलिलपृथिव्यात्मकं ॐ
श्रीं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं ॡं एं ऐं ओं औं अं अं ॐं ॐं मूलं आत्मतत्त्वात्म-
काशुद्भवतुर्विशतितत्त्वसहितं स्थूलदेहं शोधयामि स्वाहा , ॐ ह्रीं श्रीं
मायाकलाविद्यारागद्वानियतिपुरुषात्मकगुणशुद्धसत्तत्त्वसहितं क ख
गं घं ङं चं छं जं झं ञं टं ठं डं णं तं थं दं धं नं पं फं बं मं ह्रीं मूलं
विद्यातत्त्वात्मकं सूक्ष्मदेहं शोधयामि स्वाहा , ॐ ह्रीं श्रीं शिवशक्ति-
शिवेश्वरशुद्धविद्यादिपञ्चतत्त्वसहितं य र लं व श ष स हं लं दाः स्त्रीः
मूलं शिवतत्त्वात्मकं परदेहं शोधयामि स्वाहा , ॐ ह्रीं श्रीं शिवादिपद्-
विशक्तत्त्वसहितं अ आ इत्यादि दाः इत्यन्तं ऐं ह्रीं स्त्रीः मूलं सर्वतत्त्व-

स्थूलसूक्ष्मपराख्यदेहरूपाभिमानिनं जीवात्मानं शोधयामि स्वाहा, इति
 क्षुलकचतुष्टयं स्वीकृत्य तत्पात्रं कराभ्यामावाय, मूलं गुरुपादुकासुधार्य,

ॐ प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामवलम्ब्योन्मनीक्षुचम् ।

धर्माधर्मकलास्नेहपूर्णां वह्नौ जुहोम्यहं स्वाहा ॥

इति तज्जलमश्रीयात् । ततः कराभ्यां मूर्धादिपादान्तं पद्त्रिंशत्त्वा-
 त्मकतां भावयन् स्वदेहं स्पृशेत् । ततः स्वसामयिकैः सह यथाशक्तं
 गुरूपदिष्टविधिना पात्रवन्दनं कुर्यात् । तत्रादौ मूलाभारात् कुण्डलि-
 नीमिष्टेदेवतारूपामुत्थाप्य स्वजिह्वाग्रान्तमानीय पात्रं वामहस्तकृतत्रिंश-
 द्दोषपरि दक्षहस्तेनाच्छाद्य श्लोकं पठेत् ।

अधुना देवि वक्ष्येऽहं पात्रवन्दनमीश्वरि ।

तत्कालं यद्वरानन्दपात्रं देवैश्च वन्दितम् ॥ १ ॥

पूजायां पात्रमानन्दभरितं परमेश्वरि ।

गुरुणा दत्तमभ्यर्च्य प्रणमेच्छिरसा तदा ॥ २ ॥

श्रीमञ्जैरवशेखरप्रत्रिलसचन्द्रामृतस्नावितं

चेत्राधीश्वरयोगिनीगणमहासिद्धैः समाराधितम् ।

आनन्दागमकं महात्मकमिदं साक्षात् त्रिखण्डामृतं

वन्दे श्रीप्रथमं कराम्बुजगतं पात्रं विशुद्धिप्रदम् ॥ ३ ॥

ॐ आत्मतत्त्व शोधयामि स्वाहा ।

हैमं चैश्वरसावहं द्रवितया दत्तं च पेयादिभिः

किञ्चिच्चञ्चलरूपपङ्कजदृशा सानन्दमालोकितम् ।

वामे स्यादुविशुद्धशुद्धिशकलं पाणौ निधाय स्वके

वन्दे पात्रमहं द्वितीयमधुनानन्दैरुसंवर्धनम् ॥ ४ ॥

ॐ विद्यातत्त्व शोधयामि स्वाहा ।

ॐ सर्वाग्रायकलाकलापकलितं कौतूहलोद्द्योतनं

चन्द्रोपेन्द्रमहेन्द्रशंभुवरुणब्रह्मादिभिः सेवितम् ।

ध्यातं देवगणैः परं मुनिगणैर्मोक्षार्थिभिः सर्वदा

वन्दे पात्रमहं तृतीयमधुना स्वात्मावबोधक्षमम् ॥ ५ ॥

ॐ शिवतत्त्व शोधयामि स्वाहा ।

मद्यं मीनरसाग्रहं हरिहरब्रह्मादिभिः सेवितं

मुद्रामैथुनधर्मकर्मनिरतं चाराम्लतिक्राश्रितम् ।

आचार्यार्चितमष्टभैरवकलान्यासेन चाच्छादितं

पायात् पञ्चमकारतत्त्वनिलयं पात्रं चतुर्थं नुमः ॥ ६ ॥

प्रकृतितत्त्व शोधयामि स्वाहा ।

आधारे भुजगाधिराजवलये पात्रं महीमण्डलं

द्रव्यं सप्तसमुद्रवारि पिशितं चाष्टौ च दिग्दन्तिनः ।

सोहं भैरवमर्चयन् प्रतिदिनं तारागणैरक्षतै-

रादित्यप्रमुखैः सुरासुरगणैराज्ञाकरैः किङ्करैः ॥ ७ ॥

पुरुषतत्त्वं शोधयामि स्वाहा ।

सर्च्छत्रामलभद्रपीठपरमानन्दोदवादायकं

रम्यं राज्यकरं सदा सुखकरं सायुज्यसाप्राप्त्यदम् ।

नानाव्याधिभवान्धकारहरणं जन्मान्तरध्वंसनं

श्रीमद्रैरवभैरवीभियतरं पात्रं च षष्ठं नुमः ॥ ८ ॥

मनस्तत्त्वं शोधयामि स्वाहा ।

जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिभोधंपवनं चैतन्यसाक्ष्यप्रदं

विद्युद्भास्करवद्विचन्द्रधनुषा ज्योतिष्कलाव्यापितम् ।

वामापिङ्गलपद्मया त्रिवलयो तस्याः प्रसोधोद्धतं

पात्रं सप्तममूषणेन तरुणानन्दप्रदं पातु माम् ॥ ९ ॥

पुद्गितत्त्वं शोधयामि स्वाहा ।

१ 'धीः' ए पाठ । २ 'अयम्' ख पाठ । ३ 'जागर्ग्योपकविद्वभैरव' ग पाठ ।

४ 'मय' ग पाठ । ५ 'सुप्त चामरभद्र' ग पाठ । ६ 'दय दायक वाजोदन्तिम-

नोहर' ग पाठ । ७ 'सुषुप्ति' ग पाठ । ८ 'सप्त कुण्डली चोपय' ख, पाठ ।

खड्गं श्रीगुरुपादुकां च तिलकं कण्ठेऽपि सारस्वतं
 शत्रोर्वाग्बलशौर्यकार्यहरणं देहस्थितेः कारणम् ।
 वाञ्छासिद्धिकरं मनःस्थितिकरं चावर्जनं योपितां
 पात्रं चाष्टममष्टसिद्धिकरणं प्रौढप्रसन्नं भजे ॥ १० ॥

अहङ्कात्तत्त्व शोधयामि स्वाहा ।

सर्वानन्दकरं सदा शिवपदं सार्थसंपत्प्रदं
 साम्राज्यार्थकरं समस्तसुखदं चाज्ञानविध्वंसनम् ।
 आयुष्कान्तिशोविवर्धनकरं ससारमोहच्छिदं
 पात्रं लक्ष्मिगुणात्मकं च नवमं प्रौढप्रताप भजे ॥ ११ ॥

शक्तितत्त्व शोधयामि स्वाहा ।

ब्रह्मविष्णुमहेशानां देवानां च विशेषतः ।

दुर्लभं पावनं पात्रं दशमं प्रणमाम्यहम् ॥ १२ ॥

भैरवतत्त्व शोधयामि स्वाहा ।

पापघ्नं शान्तिशुभदं दिव्यं म्वादु सुखावहम् ।

पात्रमेकादशं उन्दे गुरुसेवासुखागतम् ॥ १३ ॥

सर्वतत्त्व शोधयामि स्वाहा । इति पात्रवन्दनं कृत्वा पात्रप्रशसां कुर्यात् ।

पात्रं कृत्वा करे भञ्जी सर्वकर्म लभेत्सुखी ।

इह लोके प्रियं भुक्त्वा देहान्ते भैरवो भवेत् ॥ १४ ॥

करे पात्रं मुखे स्तोत्रमानन्दो हृदयाम्बुजे ।

भक्तिर्गुरुरूपदाम्भोजे स्वरस्यं किमतः परम् ॥ १५ ॥

एकेन शुष्कचणकेन षट् पिवामि

तार्पीं पिवामि सहसा लग्नाद्र्रिकेण ।

श्याम्बाद्यं माममलिरोहितमुण्डखण्ड

गङ्गां पिवामि यमुनां मष्ट सागरेण ॥ १६ ॥

करे मालां मुखे हालां वामे रामां मुकुमलां ।

त्रिपुरा हृदये बाला यागशाला गृहे गृहे ॥ १७ ॥
पात्रं भैरवपात्र गोत्रं श्रीनाथपादुकागोत्रम् ।
शाखं संविच्छासं ज्ञानं तच्चावरोधकं ज्ञानम् ॥ १८ ॥

अलिपिशितपुरन्ध्रीभोगपूजापरोऽहं
बहुविधकूलमार्गारम्भसंभावितोऽहम् ।
पशुजनचिमुखोऽहं भैरवीमाश्रितोऽहं
गुरुचरणरतोऽहं भैरवोऽहं शिवोऽहम् ॥ १९ ॥

वामे चन्द्रमुखी मुखे च मदिरा पात्रं कराम्भोखे
मूर्ध्नि श्रीगुरुचिन्तनं भगवतीध्यानास्पदं मानसम् ।
जिह्वायां जपसाधनं परिणतिः कौलक्रमाभ्यासने
ये सन्तो निपतं पिबन्ति सरसं ते भुक्तिमुक्ती गताः ॥२०॥

वामे रामा रमणकुशला दक्षिणे चालिपात्र-
मग्रे मुद्राशयकवटकाः शंकरसोप्यशुद्धिः ।
स्कन्धे वीणा सरमकविता सद्गुरोः सत्कथायां
कौलो मार्गः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः ॥ २१ ॥

पीता पीता पुनः पीता यावत् पतति भूतले ।
उत्थाय च पुनः पीता पुनर्जन्म न विद्यते ॥ २२ ॥

धर्माधर्मद्विर्दिष्टे त्वात्मार्या मनसा शुचा ।
सुपुञ्जारर्त्मना नित्यमचट्टर्त्तुर्जुहोम्यहम् ॥ २३ ॥
मकाशाकाशहस्ताभ्यामपलम्ब्योन्मनीशुचा ।
धर्माधर्मकलाग्नेहपूर्णा वक्त्रा जुहोम्यहम् ॥ २४ ॥

यारत्र चलते वृष्टिर्वावत्र चलते मनः ।
तारत् पानं प्रहर्तव्यं पशुपानमतः परम् ॥ २५ ॥

एतथ पापप्रशस्ता हन्वा तन स्वसामयिकान् यथाशास्त्रं गुरुरपदिष्ट-
शिथिता संपूज्य सनर्ष्य, पूर्वस्थापितचालिपात्ररुधमघादिकर्मकस्मिन्

पात्रे कृत्वा तद्गृहाद्दुत्थाय सोदरुपात्रदस्तौ बद्धिर्गत्वा, जलेन शुचौ
 देशे चतुरश्रवृत्तत्रिकोणात्मकं मण्डलं कृत्वा, तत्र " गदाविश्लडम-
 वपात्रदस्त त्रिलोचनम् । कृष्णामं भैरवं देवं सर्वविघ्नविनाशनम् ' ॥
 इत्युच्छिष्टभैरवं ध्यात्वा, गन्धादिना सपूज्य, " ॐ उच्छिष्टभैरव एहोदि
 बलिं गृह्ण २ हूं फद् स्वाहा " इति पात्रस्थ बलिद्रव्यं तत्र मण्डले
 विसृज्य, तत्पात्रे दस्तौ पादौ च प्रक्षाल्याचम्य, तत्पात्रं जलेनापूर्य
 पूजागृहद्वारं गत्वा प्रविश्य स्वासने समुपविश्य तत्पात्रस्थजले धीपा-
 त्रजलपिन्दुं दत्त्वा तेन जलेन स्वात्मानमभिषिञ्चन् शान्तिस्तोत्रं पठेत् ।
 तदुक्तं श्रीदेवीरहस्ये (२१ प०) । यथा—

देवि वक्ष्यामि पूजान्ते शान्तिस्तोत्रमनुत्तमम् ।

वीरा येन परानन्दपदं प्राप्स्यन्त्यनामयम् ॥ १ ॥

योगिनीचक्रमध्यस्थं सातृपण्डित्वेष्टितम् ।

नमामि शिरसा नाथं भैरवं भैरवीप्रियम् ॥ २ ॥

अनादिघोरसंसारव्याधिध्वंसैकहेतवे ।

नमः धीनाथवैद्याय कुलौपाधिप्रदायिने ॥ ३ ॥

आपदो दुरितं रोगाः समयाचारलङ्घनात् ।

ते सर्वेऽत्र व्यपोहन्तु दिव्यचक्रस्य मेलनात् ॥ ४ ॥

आयुरारोग्यमैश्वर्यं कीर्तिर्लाभः सुखं जयः ।

कान्तिर्मनोरथधास्तु पान्तु सर्वाथ देवताः ॥ ५ ॥

संपूजकानां परिपालकानां यतीन्द्रयोगीन्द्रतपोधनानाम् ।

देशस्य राष्ट्रस्य कुलस्य राज्ञां करोतु शान्तिं भगवान् कुलेशः ॥ ६ ॥

नन्दन्तु सिद्धगुरवः स्वगुरुक्रमौघा

ज्येष्ठानुगाः समयिनो वदुकाः कुमार्यः ।

पद्योगिनीप्रवरवीरकुलमधुता

नन्दन्तु भूमिपतिगोद्विजसाधुलोकाः ॥ ८ ॥

नन्दन्तु नीतिनिपुणा निरवघनिष्ठा

निर्मत्सरा निरुपमा निरुपद्रवाश्च ।

नित्या निरञ्जनरता गुरवो निरीहाः

शाक्राश्च शान्तमनसो हृतशोकशङ्काः ॥ ९ ॥

नन्दन्तु योगनिरताः कुलयोगयुक्ता

आचार्यसामयिकसाधकपुत्रकाश्च ।

गावो द्विजा ध्रुवतयो यतयः कुमार्यो

धर्मं भवन्तु निरता गुरुभक्तियुक्ताः ॥ १० ॥

नन्दन्तु साधककुला अग्निमादिनिष्ठाः

शापाः पतन्तु समयद्विषि योगिनीनाम् ।

सा शम्भवी स्फुरतु कापि ममाध्यवस्था

यसां गुरोश्चरणपङ्कजमेव लभ्यम् ॥ ११ ॥

याश्चक्रक्रमभूमिकावसतयो नाडीषु या संस्थिता

याः कायद्रुमरोमकूपनिलया याः संस्थिता धातुषु ।

उच्छ्वासोर्मिभ्रुत्तरङ्गनिलया निःश्वासपासाश्च या-

स्ता देव्यो रिपुपक्षभक्ष्यपरास्तृप्सन्तु कौलादिताः ॥ १२ ॥

या दिव्यरूपपालिकाः च्छितिगता या देवतास्त्रोपगा

या नित्यं प्रथितप्रभाः शिखिगता या मातरिश्वाश्रयाः ।

या व्योमामृतमण्डलामृतमया याः सर्वगाः सर्वदा-

स्ताः सर्वाः कुलमार्गपालनपराः शान्तिं प्रयच्छन्तु मे ॥ १३ ॥

ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा दिवि गगनतले भूतले निस्तले वा
 पाताले वा तले वा सलिलपवनयोर्यत्र कुत्र स्थिता वा ।
 क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु च कृतपदा धूपदीपादिकेन
 प्रीता देव्यः सदा नः शुभत्रलिविधिना पान्तु वीरेन्द्रवन्द्याः १४
 ब्रह्मशेषेशदुर्गागुह्यवडुकगणा भैरवाः क्षेत्रपाला
 वेतालादित्यरुद्रग्रहप्रसुमनुसिद्धाप्सरोगुह्यकाद्याः ।
 भूता गन्धर्वविद्याधरऋषिपितृयक्षासुराहिप्रभूता
 योगीशाधारणाः किंपुरुषमुनिवराश्चक्रगाः पान्तु सर्वे ॥ १५ ॥
 देहस्थाखिलदवता गजमुखाः क्षेत्राधिपा भैरवा
 योगिन्यो बडुकाश्च यक्षपितरो भूताः पिशाचा ग्रहाः ।
 अन्ये भूचरदिरूचराश्च सचरा वेतालकाश्वेटका-
 स्तृप्ताः स्युः कुलपुत्रकस्य पिवतः पान सदीप चरुम् ॥१६॥
 सत्य चेद्गुरुवाक्यमेव पितरो देवाश्च चैद्योगिनी-
 प्रीतिश्चेत् परदेवता च यदि चेद्वेदाः प्रमाणं च चेत् ।
 शाक्त्यं यदि दर्शनं भवति चेदाज्ञेयमेपास्ति चेत्
 सन्त्यत्रापि च कौलिकाश्च यदि चेत् स्थान्मे जयः सर्वदा ॥१७॥
 तृप्यन्तु मातरः सर्वाः समुद्राः सगणाधिपाः ।
 योगिन्यः क्षेत्रपालाश्च मम देहे व्यग्रस्थिताः ॥ १८ ॥
 शिवाद्यमनिपर्यन्तं ब्रह्मादिस्तम्भंयुतम् ।
 कालाभ्यादिशिवान्तं च जगद्यज्ञेन तृप्यतु ॥ १९ ॥
 पठित्वेदं नमोद्वीरान् वीरवन्दनमाचरेत् ।
 स्तुवेद्वीरान्नमोद्वीरान् भद्रमिद्विः प्रजायते ॥ २० ॥
 इत्यं शान्तिस्तोत्रं पठित्वा वारवन्दनस्तात्र पठेत् ।

जगत्त्रयाभ्यर्चितगामनेभ्यः

परार्थमपादनकोटिदेभ्यः ।

समुद्धृतकेशमहोरगेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ १ ॥

प्रहीणसर्वाश्रयवासनेभ्यः

सर्वार्थितत्त्वोदितसाधनेभ्यः ।

सर्वप्रजाभ्युद्धरणोद्यतेभ्यो

नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥ २ ॥

विधूतकेशालिकपालिकेभ्यः

सुरासवाररुविलोचनेभ्यः ।

नवीनकान्ता-रततत्परेभ्यो

नमो नमः शाम्भविशाभवेभ्यः ॥ ३ ॥

निभूतिलिप्ताङ्गदिगम्बरेभ्य-

श्रिताग्निधूमालिमयानकेभ्यः ।

कपालपात्रामृतपानकेभ्यः

नमो नमो भैरविभैरवेभ्यः ॥ ४ ॥

सिद्ध्यष्टकाधानमहामुनिभ्यः

श्रीभैरवाचारकृतादरेभ्यः ।

स्वाधीनतान्यवहुतनिर्जरेभ्यो

नमो नमो भैरविभैरवेभ्यः ॥ ५ ॥

अनेन वीरस्तवकीर्तनेन

समुद्धृतकेशसुवासनोऽहम् ।

संसारकान्ठारमहार्णवेऽस्मि-

न्निमज्जमान जगद्दुरेयम् ॥ ६ ॥

रति शान्तिस्तोत्र धीरवन्दन च पठित्वा सर्वान् सामयिकानभिषिष्य,
पिशेपार्प्यपात्रमुद्धृत शिर स्थाय धांगुर्ये रुमप्यं तथैव तत्पादुका
त्रि सपूज्य मूलविधया गुणपादुकापिघान्ते च, स्यादिति स्वमूलाधा-

रकुरडलिन्यात्मकपरदेवतामुक्ते इवनबुद्ध्यु तज्जलं पात्रान्तरे कृत्वा-
 श्रीयत् । शेष प्रियशिष्याय प्रसादबुद्ध्यु किञ्चिद् दद्यात् । सोऽपि
 स्वपात्रे कृत्वा तज्जलं प्राश्रीयदित्थमर्घ्यप्रतिपत्तिः । ततः स्वगुरूप-
 दिष्टविधिना शेषकृत्यं समापयेन् । ततस्ताम्रादिपात्रे गन्धपुष्पाक्षतान्वित
 जलमापूर्य , “ ॐ नमो विवस्वते ब्रह्मन् भास्वते विष्णुतेजसे । जग-
 त्पवित्रे शुचये सवित्रे कर्मदायिने ॥ ॐ ह्राह्मोस. सूर्य एष तेऽर्घ्यं स्वाहा ”
 इत्यर्घ्यं सूर्याय दत्त्वा कृताञ्जलिः—“ ॐ यक्षश्छिद्रं तप.च्छिद्रं यच्छिद्रं
 पूजने मम । अच्छिद्रमस्तु तत्सर्वं भास्करस्य प्रसादत. ॥ ” इत्यच्छि-
 द्रमवधारयेत् । ततो मूलेन प्राणायामर्ष्यादिकरपङ्कन्यासान् विधाय पडा
 सन-वाग्देवताष्टकन्यासान् विधाय प्रागुक्तगुरुस्तोत्रं पठित्वा , श्रीगुरु
 प्रणम्य मूलविद्यया द्वितीयकूटेन निर्माल्यं शिरसि धृत्वा मूलविद्ययैव
 चरणोदकं स्वीकृत्य श्रीपरदेवतामक्तेभ्यो नैवेद्यादिक विभज्य सुहृद्-
 घान्धवजनै. साक भुक्त्वा स्वात्मान कामकलारूप भावयन् सुख
 विहरेदिति ॥

इत्येषा नित्यपूजायाः पद्धतिर्गघरूपिणी ।
 ज्वालासर्वस्वरूपापि न देया तत्रवादिभिः ॥
 श्रीज्वालापद्धतिर्गुह्या नित्यार्चनक्रमाङ्किता ।
 गुह्यातिगुह्यगुह्याद्या गोपनीया मुमुक्षुभिः ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
 श्रीज्वालामुखीपद्धतिः । २ ॥

अथ

श्रीज्वालामुखीकवचम् ।

—ॐ ह्रीं क्लीं—

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि जगन्मातर्ज्वालामुख्या ब्रवीम्यहम् ।
कवचं मन्त्रगर्भं च त्रैलोक्यविजयाभिधम् ॥ १ ॥
अप्रकारयं परं गुह्यं न कस्य कथितं मया ।
विनामुना न सिद्धिः स्यात् कवचेन महेश्वरि ॥ २ ॥
अवक्त्रव्यमदातव्यं दृष्टायासाधकाय च ।
निन्दकायान्याशिष्याय न वक्त्रव्यं कदाचन ॥ ३ ॥

श्रीदेव्युवाच

त्रैलोक्यनाथ वद मे बहुधा कथितं मया ।
स्वयं तया प्रसादोऽयं कृतः स्नेहेन मे प्रभो ॥ ४ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

प्रभाते चैव मध्याह्ने सायंकालेऽर्धरात्रके ।
कवचं मन्त्रगर्भं च पठनीयं परात्परम् ॥ ५ ॥
मधुना मत्स्यमांसादिमोदकेन समर्चयेत् ।
देवतां परया भक्त्या पठेत् कवचमुत्तमम् ॥ ६ ॥
ओं ह्रीं मे पातु मूर्धानं ज्वाला अक्षरमातृका ।
ओं ह्रीं श्रीं मेऽवतान्नालं ज्योत्स्नी विश्वमातृका ॥ ७ ॥
ओं ऐं क्लीं सींः ममान्यात् सा देवी माया भ्रुवौ मम ।
ओं अं ब्राह्मं ह्रीं ह्रींः पापान्नेत्रे मे विश्वसुन्दरी ॥ ८ ॥

ॐ ह्रीँसोः पातु नासां उंऊं कर्णौ च मोहिनी ।
 ऋंऋंलृंलृंह्रसौः मे वाला पायाद् गण्डौ च चक्षुषी ॥ ९ ॥
 ऐँओँऔँ सदाव्यान्मे मुखं श्रीभगरूपिणी ।
 अंअः उंईँकीँसौः पायाद् गलं मे भगधारिणी ॥ १० ॥
 कंखंखंघंघ्रसौः पायात् स्कन्धौ मे त्रिपुरेश्वरी ।
 ङंचंछंजंज्रसौः वक्षः पायाच्च वैन्दवेश्वरी ॥ ११ ॥
 भंजंठंठंह्रसौः ऐँकीँह्रं ममाव्यात् सा भुजान्तरम् ।
 ङंढंणं त्तनौ पायाद् भीरुण्डा मम सर्वदा ॥ १२ ॥
 थंदंथंनं ह्रुचिं पायान्मम ह्रीँश्रीं परा जया ।
 पंफंथंथ्रीँह्रीँसौः पार्श्वं मृडानी पातु मे सदा ॥ १३ ॥
 भंमंयंरंथ्रीँह्रसौः लंबं नाभि मे पान्तु कन्यकाः ।
 शंपंसंइं सदा पातु गुह्यं मे गुह्यकेश्वरी ॥ १४ ॥
 ळंघः पातु सदा लिङ्गं ह्रीँश्रीं लिङ्गनिवासिनी ।
 ऐँकीँसौः पातु मे मेढ्रं पृष्ठं मे पातु वारुणी ॥ १५ ॥
 ॐ श्रीँह्रीँकीँह्रं पातु ऊरू मे पात्वमां सदा ।
 ॐ ऐँकीँसौःयां वात्याली^१ जङ्घे पायात् सदा मम ॥ १६ ॥
 ॐ श्रीँमौँलीं सदा पायाज्जानुनी कुलसुन्दरी ।
 ॐ श्रीँह्रीँह्रं कूचरी^२ च गुल्फौ ऐँश्रीं ममावतु ॥ १७ ॥
 ॐ श्रीँह्रीँकीँह्रमौः पायात् कुण्ठी क्रीँह्रीँह्रमौः मे तलम् ।
 ॐ श्रीँश्रीं पादौ ह्रसौः पायाद् ह्रीँश्रीँकीँ कुत्सिता मम ॥ १८ ॥
 ॐ ह्रीँश्रीं ह्रुटिला ह्रीँकीँ पादपृष्ठं च मेऽवतु ।
 ॐ श्रीँह्रीँश्रीं च मे पातु पादस्था अङ्गुलीः सदा ॥ १९ ॥
 ॐ ह्रीँह्रसौःऐं कुहः मजां ॐ श्रीं कुन्ती^३ ममावतु ।
 रंरं कुन्भेश्वरी ऐँकीँ शुकं पायाच्च कूचरी ॥ २० ॥

पातु मेऽङ्गानि सर्वाणि ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं ऐं ह्रौं सौः सदा ।
 पादादिमूर्धपर्यन्तं ह्रीं क्रीं श्रीं कारुणीं सदा ॥ २१ ॥
 मूर्धादिपादपर्यन्तं पातु ह्रीं श्रीं कृतिर्मम ।
 ऊर्ध्वं मे पातु त्रं त्राक्षी अथः श्रीं शान्मवी मम ॥ २२ ॥
 दुं दुर्गा पातु मे पूर्वं वां वाराही शिवालये ।
 ह्रीं क्रीं ह्रौं च मां पातु उत्तरे कुलकामिनी ॥ २३ ॥
 नारसिंही ह्रौं ऐं वायव्ये पातु मा सदा ।
 ॐ श्रीं क्रीं च कौमारी पश्चिमे पातु मां सदा ॥ २४ ॥
 ॐ ह्रीं श्रीं निर्ऋती पातु मातङ्गी मा शुभङ्करी ।
 ॐ श्रीं ह्रीं क्रीं सदा पातु दक्षिणे भद्रकालिका ॥ २५ ॥
 ॐ श्रीं ऐं क्रीं सदा त्रैव्यामुग्रवारा सदावतु ।
 ॐ वां दशदिशो रचेन्मां ह्रीं दक्षिणकालिका ॥ २६ ॥
 सर्वकालं सदा पातु ऐं सौः त्रिपुरसुन्दरी ।
 मारीभये च दुर्भिक्षे पीडाया योगिनीभये ॥ २७ ॥
 ॐ ह्रीं श्रीं त्र्यम्बरी पातु देवी ज्वालामुखी नम ।
 इतीदं कवचं पुण्यं त्रिषु लोकेषु दुर्लभम् ॥ २८ ॥
 त्रैलोक्यविजयं नाम मन्त्रगर्भं महेश्वरि ।
 अस्य प्रसादादीशोऽहं भैरवाणा जगत्त्रये ॥ २९ ॥
 सृष्टिकर्तापहर्ता च पठनादस्य पार्वति ।
 कुङ्कुमेन लिखेद्गर्जे आसवेन स्मरेत्तता ॥ ३० ॥
 सत्सम्भयेदखिलान् देवान् मोहयेदखिलाः प्रजाः ।
 मारयेदखिलान् शत्रून् वशयेदपि देवताः ॥ ३१ ॥
 बाहौ धृता चरेद्युद्धं शत्रूञ्जिता गृहं प्रजेत् ।
 पोते रणे विवादे च काताया रोगपीडने ॥ ३२ ॥

ग्रहपीडादिकालेषु पठेत् सर्वं शमं व्रजेत् ।
 इतीदं कवचं देवि मन्त्रगर्भं सुरार्चितम् ॥ ३३ ॥
 यस्य कस्य न दातव्यं विना शिष्याय पार्वति ।
 मासैकेन भवेत् सिद्धिर्देवानां या च दुर्लभा ।
 पठेन्मासत्रयं मर्त्यो देवीदर्शनमाप्नुयात् ॥ ३४ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविघारहस्ये
 श्रीज्वालामुखीकवचम् ॥ ३ ॥

अथ

श्रीज्वालामुखीसहस्रनामकम् ।

श्रीभैरव्युवाच ।

भगवन् सर्वधर्मज्ञं देवानामभयङ्कर ।
 पुरा मे यत् त्वया प्रोक्तं वरं कैलाससानुतः ॥ १ ॥
 कृपया परया नाथ तं मे दातुं क्षमो भव ।

श्रीभैरव उवाच ।

सत्यमेतत् त्वया प्रोक्तं वरं वरय पार्वति ॥ २ ॥
 तं प्रयच्छामि संसिद्धये मनसा यदमीप्सितम् ।

श्रीभैरव्युवाच ।

ज्वालामुखास्त्वया देव सहस्राणि च तन्नतः ॥ ३ ॥

प्रोक्तानि ब्रूहि मे भक्त्या यदि मे तत्कृपा भवेत् ।

श्रीभैरव उवाच ।

प्रवक्ष्यामि महादेवि ज्वालानामानि तत्त्वतः ॥ ४ ॥

सहस्राणि कलौ नृणां वरदानि यथेप्सितम् ।

अमक्ताय न दातव्यं दुष्टायासाधकाय च ॥ ५ ॥

या सा ज्वालामुखी देवी त्रैलोक्यजननी स्मृता ।

तस्या नामानि वक्ष्यामि दुर्लभानि जगत्त्रये ॥ ६ ॥

विना नित्यवलिं स्तोत्रं न रक्ष्यं साधकोत्तमैः ।

दुर्भिक्षे शत्रुभीतौ च नारणे स्तम्भने पठेत् ॥ ७ ॥

सहस्राख्यं स्तवं देव्याः सद्यः सिद्धिर्भविष्यति ।

विना गन्धाक्षतैः पुष्पैर्धूपैर्दोषैर्विना वलिम् ॥ ८ ॥

न रक्ष्यं साधकेनैव देवीनामसहस्रकम् ।

दत्त्वा वलिं पठेद् देव्या मन्त्री नामसहस्रकम् ।

देवि सत्यं मया प्रोक्तं सिद्धिदानिस्ततोऽन्यथा ॥ ९ ॥

अस्य श्रीज्वालामुखीसहस्रनामस्तवस्य, भैरव श्रापिः, अनुष्टुप् छन्दः, श्रीज्वालामुखी देवता, ह्रीं धीजं, धीं शक्तिः, ॐ कीलकं पाठे विनियोगः ॥ भैरवश्रापये नमः शिरसि । अनुष्टुप्छन्दसे नमो मुखे । श्रीज्वालामुखीदेवतायै नमो हृदि । ह्रीं बीजाय नमो नाभौ । धीं शक्तये नमो गुह्ये । ॐ कीलकाय नमः पादयोः । विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु । ॐ हामिति षड्दीर्घयुक्तमापया करषडङ्गानि विधाय ध्यायेत्—

उद्यच्चन्द्रमरीचिसंनिभमुखीमेकादशाराञ्जगां

पाशाम्भोजवराभयान् करतलैः संविभ्रतीं सांदरात् ।

अप्रतिन्दुर्कविलोचना शशिकलाचूडां त्रिवर्गोज्ज्वलां

प्रेतस्यां ज्वलदग्निमण्डलशिरसां ज्वालामुखीं नौम्यहम् ॥

उर्ध्वीञ्चालामुखी जैत्री श्रीञ्चोत्ता जयदा जया ।
 श्रौदुम्बरा महानीला शुक्ललुप्ता शची श्रुतिः^१ ॥ १ ॥
 सयदा सयहर्त्री च सरशत्रुप्रियङ्करी ।
 मानदा मोहिनी मत्ता माया बाला बलन्धरा ॥ २ ॥
 भगरूपी भगावासा भीरुण्डा भयघातिनी ।
 भीतिर्भयानकास्या च भ्रूः सुभ्रूः सुखिनी सती ॥ ३ ॥
 शूलिनी शूलहस्ता च शूलिवामाङ्गवासिनी ।
 शशाङ्कजननी शीता शीतला शारिका शिवी ॥ ४ ॥
 श्लुचिका मधुमन्मान्या त्रिवर्गफलदायिनी ।
 त्रेता त्रिलोचना दुर्गा दुर्गमा दुर्गतिर्गतिः ॥ ५ ॥
 पूता प्लुतिविमेशा च सृष्टिकर्त्री सुखावहा ।
 सुखदा सर्वमध्यस्था लोकमाता महेश्वरी ॥ ६ ॥
 लोकेष्टा वरदा स्तुत्या स्तुतिर्द्वैतगतिर्दुतिः ।
 नयदा नयनेत्रा च नवग्रहनिषेविता ॥ ७ ॥
 अन्धा वरुधिनी वीरजननी वीरसुन्दरी ।
 वीरसुर्वारुणी वार्ता वराऽभयकरा वधुः ॥ ८ ॥
 वानीरतलगा वाम्या वामाचारफलप्रदा ।
 वीरा शौर्यकरी शान्ता शार्दूलतर्जु च शर्वरी ॥ ९ ॥
 शलभी शास्त्रमर्यादा शिवदा शम्बरान्तका ।
 शम्बरारिप्रिया शम्भुकान्ता शशिनिभानना ॥ १० ॥
 शस्त्रापुषधरा शान्तिर्ज्योतिर्दासिर्जगत्प्रिया ।
 जगती जितरा जारी मार्जारी पशुपालिनी (१००) ॥ ११ ॥

१ 'श्रुतिः' ख. पाठः । २ 'माता' ख. पाठः । ३ 'शिव्या' ग. पाठः । ४ 'प्रिया-
 चना' ग. पाठः । ५ 'विसर्गा' ख. ग. पाठः । ६ 'द्विगतिः' ख. पाठः ।
 ७ 'वीरा' ख. पाठः । 'वीरा' ग. पाठः ।

- मेरुमध्यगता मैत्री मुसलायुधधारिणी ।
 नान्या भवेष्टदा माध्वी माध्वीरसाविषूयिता ॥ १२ ॥
 नोदेकाहारनचा च भवमातङ्गगाभिनी ।
 महेश्वराप्रियोन्नचा दार्वी दैत्यविमर्दिनी ॥ १३ ॥
 देवेष्टा साधक्रेष्टा च साध्वी सर्वत्रगाऽसमा ।
 सन्तानकतरश्चायासन्तुष्टाऽध्वभ्रमापहा ॥ १४ ॥
 शारदा शरदञ्जाची वरदाञ्जनिभानना ।
 नम्राङ्गी कर्कशाङ्गी च वज्राङ्गी वज्रधारिणी ॥ १५ ॥
 वज्रेष्टा वज्रकङ्काला वानरी वायुवेगिनी ।
 वराकी कुलका काम्या कुलेष्टा कुलक्तामिनी ॥ १६ ॥
 कुन्दा कामेश्वरी क्रूरा कुन्या कामान्तकारिणी ।
 कुन्ती कुन्तधरा कुञ्जा कष्टहा वगलामुखी ॥ १७ ॥
 मृडानी मधुरा मूका प्रमत्ता वैन्दवेश्वरी ।
 कुमारी कुलजाऽकामा कुवरी नडकुवरी ॥ १८ ॥
 नगेश्वरी नगावामा नगपुत्री नगारिहा ।
 नागकन्या कुहूः कुण्ठी^२ करुणा कृपयान्विता ॥ १९ ॥
 ककारवर्णरूपाद्या द्वीर्लजा श्रीः शुभाशुभा ।
 खेचरी खगपती च खगनेत्रा खगेश्वरी ॥ २० ॥
 खाता खनित्री खला च जप्या जाप्याऽमरा धृतिः^३ ।
 जगती जन्मदा जम्भी जम्बुवृक्षतलस्थिता ॥ २१ ॥
 जाम्बूनदाप्रिया सत्या सात्त्विकी सत्त्ववर्जित्वा ।
 सर्वमाता समालोका लोकाख्यातिर्लयात्मिका ॥ २२ ॥
 लूता लतारतिर्लजा वाजिगा (२००) वावरी वशा ।
 लुटिला लुत्सिता प्राची ब्रह्मणी ब्रह्मदायिनी ॥ २३ ॥

व्रतेष्टा वाजिनी वस्तिर्वामनेत्रा वशङ्करी ।
 शङ्करी शङ्करेष्टा च शशाङ्कृतशेखरा ॥ २४ ॥
 कुम्भेश्वरी कुरुक्षी च पाण्डवेष्टा परात्परा ।
 मदिपासुरसंहर्त्री माननीया मनुप्रिया ॥ २५ ॥
 दक्षिणा दक्षजा दक्षा द्राक्षा दूती द्युतिर्धरा ।
 धर्मदा धर्मराजेष्टा धर्मस्था धर्मपालिनी ॥ २६ ॥
 धनदा धनिका धर्म्या पताका पार्वती प्रजा ।
 प्रजावती पुरी प्रज्ञा पूः पुत्री पत्रिवाहिनी ॥ २७ ॥
 पत्रिहस्ता च मातङ्गी पत्रिका च पतिव्रता ।
 पुष्टिः सृष्टा श्मशानस्था देवी धनदसेविता ॥ २८ ॥
 दयावती दया दूरा दूता निकटवासिनी ।
 नर्मदाऽनर्मदा नन्दा नाकिनी नाकसेविता ॥ २९ ॥
 नासा सङ्क्रान्तिरीड्या च भैरवी त्र्यम्बकस्तका ।
 रयामा रयामाम्बरा पीता पीतवस्त्रा कलावती ॥ ३० ॥
 कौतुकी कौतुकाचारा कुलधर्मप्रकाशिनी ।
 शाम्भवी गारुडीविद्या गरुडासनसंस्थिता ॥ ३१ ॥
 चिनता चैनतेयेष्टा वैष्णवी विष्णुपूजिता ।
 वार्तादा वालुका वेत्री वेत्रहस्ता वराद्गना ॥ ३२ ॥
 विवेकलोचना विज्ञा निशाला विमला क्षजा ।
 विवेका प्रचुरा लुसा नौनारायणपूजिता ॥ ३३ ॥
 नारायणी (३००) च सुमुखी दुर्जया दुःखदारिणी ।
 दौर्भागमहा दुराचारा दुष्टहन्त्री च द्वेषिणी ॥ ३४ ॥
 बान्धवी भारती भाषा मयी लेखकपूजिता ।
 लेखपत्री च लोलाची लासा हासा प्रियङ्करी ॥ ३५ ॥

प्रेमदा प्रणयज्ञा च प्रमाणा प्रत्ययाङ्किता ।
 वाराही कुञ्जिका कारा काराचन्धनमोचदा ॥ ३६ ॥
 उग्रा चोग्रतरोग्रेष्टा नृमान्या नरसिंहिका ।
 नरनारायणस्तुत्या नरवाहनपूजिता ॥ ३७ ॥
 नृमुण्डा नूपुराढ्या च नृमाता त्रिपुरेश्वरी ।
 दिव्यायुधोग्रतारा च त्र्यम्बा त्रिपुरमालिनी ॥ ३८ ॥
 त्रिनेत्रा कोटराची च पदचक्रस्था क्रिमीधरी ।
 क्रिमिहां क्रिमियोनिश्च कला चन्द्रकला चमूः ॥ ३९ ॥
 चर्माम्बरा च चार्वङ्गी चञ्चलाची च भद्रदा ।
 भद्रकाली सुभद्रा च भद्राङ्गी प्रेतवाहिनी ॥ ४० ॥
 सुपमा स्त्रीप्रिया कान्ता कामिनी कुटिलालका ।
 कुशन्दा कुगतिर्मेधा मध्यमाङ्गा च कारयपी ॥ ४१ ॥
 दक्षिणाकालिका काली कालभैरवपूजिता ।
 क्लौंकारी कुमतिर्वाणी वाखासुरनिघ्निदिनी ॥ ४२ ॥
 निर्ममा निर्मेष्टा च निरयोनिर्निराश्रया ।
 निर्विकारा निरोहा च निलया नृपपुत्रिणी ॥ ४३ ॥
 नृपसेन्या विरिञ्चीष्टा विशिष्टा विश्वमातृका ।
 मातृकाऽर्णविलिप्ताङ्गी मधुत्लाता मधुद्रवा ॥ ४४ ॥
 शुक्रेष्टा शुक्रसन्तुष्टा शुक्रलाता कृशोदरी ।
 धृष्या धृष्टरनाधृष्टैर्लभ्या लोभविवर्जिता ॥ ४५ ॥
 अन्धिश्च (४००) ललना लक्ष्या लक्ष्मी रामा रमा रतिः ।
 रेवा रम्भोर्वशी वर्या वासुकिप्रियकारिणी ॥ ४६ ॥
 शेषा शेषरता श्रेष्ठा शेषशायिनमस्कृता ।
 शय्या शर्वप्रिया शस्ता प्रशस्ता शम्भुसेविता ॥ ४७ ॥

आशुशुचिनेत्रा च चणदा चणसेविता ।
 लुरिका कर्णिका सत्या सचराचररूपिणी ॥ ४८ ॥
 चरित्री च धरित्री च दितिर्देत्येन्द्रपूजिता ।
 गुणिनी गुणरूपा च त्रिगुणा निर्गुणा घृणा ॥ ४९ ॥
 घोषा गजाननेष्टा च गजाकारा गुणिप्रिया ।
 गीता गीतप्रिया तथ्या पथ्या त्रिपुरसुन्दरी ॥ ५० ॥
 पीनस्तनी च रमणी रमणीष्टा च मैथुनी ।
 पद्मा पद्मधरा वत्सा धेनुर्मेरुधरा मघा ॥ ५१ ॥
 मालती मधुरालापा मातृजा मालिनी तथा ।
 वैश्वानरप्रिया वैद्या चिकित्सा वैद्यपूजिता ॥ ५२ ॥
 वेदिका वारपुत्री च वयस्या वाग्भवी प्रसूः ।
 क्रीता पद्मासना सिद्धा सिद्धलक्ष्मीः सरस्वती ॥ ५३ ॥
 सत्त्वश्रेष्ठा सत्त्वसंस्था सामान्या सामवायिका ।
 साधकेष्टा च सत्पत्नी सत्पुत्री सत्कुलाश्रया ॥ ५४ ॥
 समदा प्रमदा श्रान्ता परलोकगतिः शिवा ।
 घोररूपा घोररावा मुक्तकेशी च मुक्तिदा ॥ ५५ ॥
 मोक्षदा बलदा पुष्टिर्मुक्तिर्बलिप्रियाऽभया ।
 तिलप्रसूननासा च प्रसूना कुलशीर्षिणी ॥ ५६ ॥
 परद्रोहकरी (५००) पान्था पारावारसुता भगा ।
 मंगप्रिया भर्गशिखा हेला हैमवतीश्वरी ॥ ५७ ॥
 हेरुकृष्ण वटुस्था च वटुमाता वटेश्वरी ।
 नटिनी त्रोटिजी प्राता च्वसा सारवती सभा ॥ ५८ ॥
 सौभाग्या भाग्यदा भाग्या भोगदा भूः प्रभावती ।
 चन्द्रिका कालहत्री च ज्योत्स्नोन्काऽशनिराहिका ॥ ५९ ॥

ऐहिकी चौम्मिकी चोप्मा ग्रीष्मांशुद्युतिरूपिणी ।
 ग्रीवा ग्रीष्मानना गव्यां कैलासाचलवासिनी ॥ ६० ॥
 मल्ली मार्तण्डरूपा च मानहर्त्री मनोरमा ।
 मानिनी मानकर्त्री च मानसी तापसी तुष्टिः ॥ ६१ ॥
 पयःस्था तु परब्रह्मस्तुता स्तोत्रप्रिया तनुः ।
 तन्वी तनुतरा मूत्तमा स्थूला शूरप्रियाऽधमा ॥ ६२ ॥
 उत्तमा मणिभूपाद्या मणिमण्डपसंस्थिता ।
 मापा तीक्ष्णा त्रपा चिन्ता मण्डिका चर्चिका चला ॥ ६३ ॥
 चण्डी चुल्ली चमत्कारकर्त्री हर्त्री हरीश्वरी ।
 हरिसेव्या कपिश्रेष्ठा चर्चिता चारुरूपिणी ॥ ६४ ॥
 चण्डीश्वरी चण्डरूपा मुण्डहस्ता मनोगतिः ।
 पोता पूता पवित्रा च मञ्जा मेध्या सुगन्धिनी ॥ ६५ ॥
 तुगन्धा पुष्पिणी पुष्पा प्रेरिता पचनेश्वरी ।
 शीता क्रोधाकुला न्यस्ता न्यक्कारा सुरबाहिनी ॥ ६६ ॥
 स्रोतस्वती मधुमती देवमाता सुधाम्बरा (६००) ।
 मत्स्या मत्सेन्द्रपीठस्था वीरपाना मदातुरा ॥ ६७ ॥
 पृथिवी वैजसी वृषिर्मूलाधारा प्रभा पृथुः ।
 नागपाशधरानन्ता पाशहस्ता प्रबोधिनी ॥ ६८ ॥
 प्रसादना कलिङ्गाख्या मदनाशा मधुद्रवा ।
 मधुवीरा मदान्धा च पापनी वेदना स्मृतिः ॥ ६९ ॥
 बोधिका बोधिनी पूषा काशी वाराणसी गया ।
 कौशी चोज्जयिनी धारा काश्मीरी कुङ्कुमाकुला ॥ ७० ॥
 भूमिः तिन्युः प्रभाता च गङ्गा गौरी शुभाश्रया ।
 नानाविधामयी चेत्रवती गोदावरी गदा ॥ ७१ ॥

गदहत्री गजारूढा इन्द्राणी कुलकौलिनी ।
 कुलाचारां कुरूपा च सुरूपा रूपवर्जिता ॥ ७२ ॥
 चन्द्रभागा च यमुना यामी यमचयङ्करी
 काम्भोजी सरयूश्चित्रा वितस्तैरावती ऋषा ॥ ७३ ॥
 चपिका पथिका तन्त्री वीणा वेणुः प्रियंवदा ।
 कुण्डलिनी निर्विकल्पा गायत्री नरकान्तका ॥ ७४ ॥
 कृष्णा सरस्वती तार्पी पयोर्षा शतरुद्रिका ।
 कावेरी शतपत्राभा शतबाहुः शतद्वदा ॥ ७५ ॥
 रेवती रोहिणी क्षिप्या क्षीणा क्षोणी क्षमा क्षया ।
 क्षान्तिर्भ्रान्तिर्गुरुर्गुवी गरिष्ठा गोकुला नदी ॥ ७६ ॥
 नादिनी कृषिणी कृष्णा सत्कुटी भूमिका (७००) भ्रमा ।
 विभ्राजमाना तीर्थ्या च तीर्था तीर्थफलप्रदा ॥ ७७ ॥
 तरुणी तामसी पाशा विपाशा पाशधारिणी ।
 पशूपहारसन्तुष्टा कुक्कुटी हंसवाहना ॥ ७८ ॥
 मधुरा विपुलाऽकाङ्क्षा वेदकाण्ठी विचित्रिणी ।
 स्वप्नावती सरित् सीताधारिणी मत्सरी च मुत् ॥ ७९ ॥
 शतद्रुर्भारती कद्रुरन्तानन्तशाखिनी ।
 वेदना वासवी वेश्या पूतना पुष्पहासिनी ॥ ८० ॥
 त्रिशक्तिः शक्तिरूपा चाचरमाता क्षुरी क्षुधा ।
 मन्दा मन्दाकिनी मुद्रा भूता भूतपतिप्रिया ॥ ८१ ॥
 भूतेष्टा पञ्चभूतघ्नी स्वप्ना कोमलहासिनी ।
 वासिनी कुहिका लम्भा लम्बकेशी सुकेशिनी ॥ ८२ ॥
 ऊर्ध्वकेशी विशालाक्षी घोरा पुण्यपतिप्रिया ।

१ 'निर्विकारा' ग. पाठ । २ 'तृष्णा' ख पाठः । ३ 'धारा' ख पाठः ।

४ 'वापमी' ख पाठ । ५ 'पतिमता' ग पाठः ।

पांसुला पात्रहस्ता च खर्परी खर्परायुधा ॥ ८३ ॥
 कैकरी काकिनी कुम्भी सुफला केकराकृतिः ।
 विफला विजया श्रीदा श्रीदसेव्या शुमङ्गरी ॥ ८४ ॥
 शैत्या शीतालया शीधुपात्रहस्ता कृपावती ।
 कारुण्या विश्वसारा च करुणा कृपया कृपा ॥ ८५ ॥
 प्रज्ञा ज्ञाना च पद्मर्गा पडास्या पद्मसुप्रिया ।
 क्रौञ्ची क्रौञ्चाद्रिनिलया दान्ता दारिद्र्यनाशिनी ॥ ८६ ॥
 शाला चाभासुरा साध्या साधनीया च सामगा ।
 सप्तखरा सप्तधरा सप्तसप्तविलोचना ॥ ८७ ॥
 स्थितिः चेमङ्गरी स्वाहा वाचाली (८००) विविषाम्बरा ।
 कलकण्ठी घोषधरा सुग्रीवा कन्धरा रुचिः ॥ ८८ ॥
 शुचिसिता समुद्रेष्टा शशिनी वशिनी सुदृक् ।
 सर्वज्ञा सर्वदा शारी सुनासा सुरैकन्यका ॥ ८९ ॥
 सेना सेनासुता शृङ्गी शृङ्गिणी हाटकेश्वरी ।
 होटिका हारिणी लिङ्गा भगलिङ्गस्वरूपिणी ॥ ९० ॥
 भगमाता च लिङ्गारूपा लिङ्गमीतिः^१ कलिङ्गजा ।
 कुमारी पुवती श्रौढा नवोढा श्रौढरूपिणी ॥ ९१ ॥
 रम्या रजोवती रञ्जू रजोली राजसी घटी ।
 कैवर्ती रावसी रात्री रात्रिश्ररक्षयङ्गरी ॥ ९२ ॥
 महोग्रा मुदेता भिष्नी भङ्गहस्ता भयङ्गरी ।
 तिलाभा दारिका द्राःस्था दारिका मध्यदेशना ॥ ९३ ॥
 चित्रलेखा वसुमती सुन्दरार्ङ्गी वसुन्धरा ।
 देवता पर्वतस्था च परभूः परमाकृतिः ॥ ९४ ॥

१ 'दक्षिणी' स पाठ । २ 'हारिणी' ग पाठ । ३ 'जुलि' ग पाठ ।

४ 'श्रीता' ग पाठ ।

परमूर्तं मुण्डमाला नागयज्ञोपवीतिनी ।

रमशानकालिका रमश्रुः प्रलयात्मा प्रलोपिनी ॥ ९५ ॥

प्रस्थस्था प्रस्थिनी प्रस्था धूम्राचिर्धूम्ररूपिणी ।

धूम्राङ्गी धूम्रकेशा च कपिला कालनाशिनी ॥ ९६ ॥

कङ्काली कालरूपा च कालमाता मलिम्लुची ।

शर्वाणी रुद्रपत्नी च रौद्री रुद्रस्वरूपिणी ॥ ९७ ॥

सन्ध्या त्रिसन्ध्या संपूज्या सर्वेश्वर्यप्रदायिनी ।

कुलजा सत्यलोकेशा सत्यवाक् सत्यवादिनी ॥ ९८ ॥

सत्यस्वरा सत्यमयी हरिद्वारा हरिन्मयी ।

हरिद्रत्नमयी राशि (९००) ग्रहतारातिथितनुः ॥ ९९ ॥

तुम्बुरुस्तुटिका त्रोदी भुवनेशी भयापहा ।

राज्ञी राज्यप्रदा योग्या योगिनी भुवनेश्वरी ॥ १०० ॥

तुरी तारा महालक्ष्मीर्भांडा भार्गी भयानका ।

कालरात्रिर्महारात्रिर्महाविद्या शिवालयया ॥ १०१ ॥

शिवासङ्गा शिवस्था च समाधिरग्निवाहना ।

अग्नीश्वरी महांव्याप्तिर्वलाका बालरूपिणी ॥ १०२ ॥

वदुकेशी विलासा च सदसत्पुरभैरवी ।

विघ्नहा खलहा गाथा कथा कन्धा शुभाम्बरा ॥ १०३ ॥

ऋतुहा ऋतुजा क्रान्ता माधवी चामरावती ।

अरुणाङ्गी विशालाङ्गी पुण्यशीला विलासिनी ॥ १०४ ॥

सुमाता स्कन्दमाता च कृत्तिका भरणी वलिः ।

जिनेश्वरी सुकृशला गोपी गोपतिपूजिता ॥ १०५ ॥

गुप्ता गोप्यतरा रूपाता प्रकटा गोपितात्मिका ।

कुलाम्नायवती कीला पूर्वा स्वर्गाङ्गदोत्सुका ॥ १०६ ॥

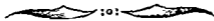

उत्कण्ठा कलकण्ठी च ररूपा पानपाऽमला ।
 संपूर्यचन्द्रवदना यशोदा च यशस्विनी ॥ १०७ ॥
 भ्रानन्दा सुन्दरी सर्वानन्दा नन्दात्मजा तथा ।
 विद्युत् खद्योतरूपा च सादरा जविका जविः ॥ १०८ ॥
 जननी जनहर्त्री च खर्परा खड्गनेत्रणा ।
 जीर्णा जीमूतलक्ष्या च जटिनी जयवर्धिनी ॥ १०९ ॥
 जलस्या च जयन्ती च जम्भारिवरदा तथा ।
 सहस्रनामसंपूर्णा देवी ज्वालामुखी स्मृता (१०००) ॥ ११० ॥
 इति नाम्नां सहस्रं तु ज्वालामुख्याः शिषोदितम् ।
 चतुर्वर्गप्रदं नित्यं योजनप्रकाशितम् ॥ १११ ॥
 मोक्षैकहेतुमतुलं श्रुक्तिश्रुक्तिप्रदं वृणाम् ।
 स्तुत्यं च साधनीयं च सर्वसं सारमुच्यते ॥ ११२ ॥
 महामन्त्रमयं विद्यामयं विद्याप्रदं परम् ।
 परब्रह्मस्वरूपं च साक्षादमृतरूपणम् ॥ ११३ ॥
 अद्वैतरूपणं नाम्नां सहस्रं भैरवोदितम् ।
 यः पठेत् पाठयेद्वापि शृणोति श्रावयेदपि ॥ ११४ ॥
 भक्त्या युतो महादेवि स मन्त्रैरैवोपमः ।
 शिवरात्र्यां च संक्रान्तौ ग्रहणे जन्मवासरे ॥ ११५ ॥
 भैरवस्यं बलिं दत्त्वा मूलमन्त्रेणं मात्रिकः ।
 पठेन्नामसहस्रं च ज्वालामुख्याः सुदुर्लभम् ॥ ११६ ॥
 अनन्तफलदं गोप्यं त्रिसन्ध्यं यः पठेत् सुधीः ।
 अष्टिमादिविभूतीनामीश्वरो धार्मिको भवेत् ॥ ११७ ॥
 अर्धरात्रे समुत्थाय शून्यगेहे पठेदितम् ।
 नाम्नां सहस्रकं दिव्यं त्रिवारं साधकोचनः ॥ ११८ ॥

कर्मणा मनसा वाचा ज्वालामुख्याः सुतो भवेत् ।
 मध्याह्ने प्रत्यहं गत्वा प्रेतभूमिं विधानवित् ॥ ११६ ॥
 नरमांसबलिं दत्त्वा पठेत् सहस्रनामकम् ।
 दिव्यदेहधरो भूत्वा विचरेद्भुवनत्रयम् ॥ १२० ॥
 शनिवारे कुजेऽष्टम्यां पठेन्नामसहस्रकम् ।
 दत्त्वा चीरबलिं तस्यै करस्थाः सर्वसिद्धयः ॥ १२१ ॥
 विना नैवेद्यमात्रेण न रक्ष्यं साधकोत्तमैः ।
 कुजवारे सदा देवि दत्त्वाप्तवबलिं नरः ॥ १२२ ॥
 पठेत् साधक एवाशु लभेद् दर्शनमुत्तमम् ।
 शनिवारे सदा विद्या जप्त्वा दत्त्वा बलिं प्रिये ॥ १२३ ॥
 कपोतस्य महेशानि पठेन्नामसहस्रकम् ।
 तद्गृहे वर्धते लक्ष्मीर्गोकर्णामित्र नित्यशः ॥ १२४ ॥
 शतावर्तं चरेद्ब्राह्मं साधको दर्शनं लभेत् ।
 बन्ध्या वा काकबन्ध्या वा कुङ्कुमेन लिखेदिदम् ॥ १२५ ॥
 स्वस्तन्येन च शुक्रेण भूर्जे नामसहस्रकम् ।
 गले वा वामबाहौ वा धारयेत् प्रत्यहं प्रिये ॥ १२६ ॥
 बन्ध्यापि लभते पुत्राब्शूरान् विद्याधरोपमान् ।
 इदं वृत्वा सव्यमाहौ गत्वा रणधरा प्रति ॥ १२७ ॥
 निजित्य शत्रुसङ्घातान् सुखी याति स्वकं गृहम् ।
 वारत्रयं पठेन्नित्यं शत्रुनाशाय पार्वति ॥ १२८ ॥
 वारद्वयं पठेन्नित्यं मुक्त्यै तु शतधा पठेत् ।
 वश्यार्थे दशधा नित्यं मारणार्थे च विशतिर्म् ॥ १२९ ॥
 स्तम्भनार्थे पठेन्नित्यं सप्तधा माश्रिकोत्तमः ।
 भूम्यर्थे त्रिंशतिं देवि पठेन्नामसहस्रकम् ॥ १३० ॥

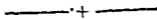
प्रत्यहमेकवारं तु मृतो मोक्षमवाप्नुयात् ।
 अमकारयमदातव्यमवक्त्रव्यममक्तिषु ॥ १३१ ॥
 अशाक्नायाकुलीनाय कुपुत्राय दुरात्मने ।
 गुरुभक्तिविहीनाय दीक्षाहीनाय पार्वति ॥ १३२ ॥
 दत्त्वा कुष्टी मवेल्लोके परत्र नरकं व्रजेत् ।
 श्रद्धायुक्त्य मन्त्राय साधकाय महात्मने ।
 साचाराय सुशीलाय दत्त्वा मोक्षमवाप्नुयात् ॥ १३३ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
 श्रीज्वालामुखीसहस्रनामस्तोत्रम् ॥ ४ ॥

अथ

श्रीज्वालामुखीस्तोत्रम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

तारं यो भजते मातर्बीजं तव सुधाकरम् ।
 पारावारमुता नित्यं निधत्ता तद्गृहे वसेत् ॥ १ ॥
 शून्यं यो दहनाधिरूढममलं वामाधिमसेवितं
 सन्दुं विन्दुयुतं भवानि वरदे भ्रान्ते स्मरेत् साधकः ।
 मूकस्यापि सुरेन्द्रसिन्धुजलवद्रामदेवता भारती
 मद्यः पद्यपर्या निर्गलतरा मानर्मुखे तिष्ठति ॥ २ ॥

शुभं वह्यारूढं मत्तियुतमनन्पेष्टफलदं
 सविन्दीन्दुं मन्दो यदि जपति बीजं तव मियम् ।
 तदा मातः स्वःस्त्रीजनविहरणकेशसहितः
 सुखमिन्द्रोघाने स्वपिति स भवत्पूजनरतः ॥ ३ ॥
 ज्वालामुखीति जपते तव नामवर्णान्
 यः साधको गिरिशपति सुभक्तिपूर्वम् ।
 तस्याङ्घ्रिपद्मपुगलं सुरनाथवेरयाः
 सीमन्तरत्नकिरणैरनुरञ्जयन्ति ॥ ४ ॥
 पाशाम्बुजाभयधरे मम सर्वशत्रून्
 शब्दं त्विति स्मरति यस्तव मन्त्रमध्ये ।
 तस्याद्रिपुत्रि चरणौ बहुपांसुयुक्तौ
 प्रचालयन्त्यरिवधूनयनाश्रुपाताः ॥ ५ ॥
 मन्त्रपदमिदं यदि भक्त्या साधको जपति चेतसि मातः ।
 स स्मरारिव सत्प्रसादतस्तत्पदं च लभते दिवानिशम् ॥ ६ ॥
 कूर्चनीजमनघं यदि ध्यायेत् साधकस्तव महेश्वरि योऽन्तः ।
 अष्ट हस्तकमलेषु सुवरयास्तस्य त्र्यम्बकसमस्तसिद्धयः ॥ ७ ॥
 ठद्वयं तव मनूत्तरस्थितं यो जपेत् परमप्रभावदम् ।
 तस्य देवि हरिशङ्करादयः पूजयन्ति चरणौ दिवीकसः ॥ ८ ॥
 ओर्दीश्रीं त्र्यधरे देवि सुरासुरनिभृदिनि ।
 त्रैलोक्याभयदे मातर्ज्वालामुखि नमोऽस्तु ते ॥ ९ ॥
 उदितार्क्युते लक्ष्मि लक्ष्मीनाथसमर्चिते ।
 वराम्बुजाभयधरे ज्वालामुखि नमोऽस्तु ते ॥ १० ॥
 सर्वसारमयि शर्वे सर्वाभरणमस्कृते ।
 सत्ये सति सदाचारं ज्वालामुखि नमोऽस्तु ते ॥ ११ ॥

पस्या मूर्ध्नि शशी विलोचनगता यस्या रवीन्द्रमयः

पाशाम्भोजवराभयाः करतलाम्भोजेषु सद्देवतयः ।

गात्रे कुङ्कुममन्त्रिभा श्रुतिरहिर्यस्यागले सन्ततं

देवीं कोटिसहस्रररिमसदृशीं ज्वालामुखीं नौम्यहम् ॥ १२ ॥

निद्रां नो भजते विधिर्भगवति शङ्का शिवं नो त्यजेद्

विष्णुर्न्याकुलतामलं कमलिनीकान्तोऽपि घचे भयम् ।

दृष्ट्वा देवि त्वदीयकोपदहनज्वालां ज्वलन्तीं तदा

देवः कुङ्कुमपोतगण्डयुगलः संक्रन्दनः क्रन्दति ॥ १३ ॥

यामाराध्य दिवानिशं सुरमरिचोरे स्तवैरात्मभू-

रुचद्भास्वरधर्मभालुसदृशीं प्राप्सोऽमरज्येष्ठसाम् ।

दारिद्र्यघोरगदष्टलोकत्रितयोसंजीविनीं मातरं

देवीं तां हृद्ये शशाङ्कशकलाचूडावतंसां भजे ॥ १४ ॥

व्यापोनस्तनश्रीणिभारनामितां रुन्दर्पदपोज्ज्वलां

लावण्याहितरम्यगण्डयुगलां यस्त्वां स्मरेत् साधकः ।

वरयास्तस्य धराभृदीश्वरमुते गीर्वाणवामभ्रुवः

पादाम्भोजतलं भजन्ति त्रिदशा गन्धर्वतिद्धादयः ॥ १५ ॥

हृत्वा देवि शिरो विधेर्यदकरोत् पात्रं कराम्भोरुहे

शूलप्रोतममुं हरिं न्यगमयत् सदूपणं स्कन्धयोः ।

कालान्ते त्रितयं मुस्तेन्दुकुहरे शम्भोः शिरः पर्वति

तन्मातर्भुवने विचित्रमखिलं जाने भवत्याः शिवे ॥ १६ ॥

गायत्री प्रकृतिर्गलेऽपि विधृता सा तं शिवे वेधसा

श्रीरूपा हरिणापिं वचासि धृताम्बुधार्ङ्गभागे तथा ।

शर्वेणापि भवानि देवि सकलाः ख्यातु न शक्ता वयं

तदूपं हृदि मादृशां जडधियां ध्यातुं कर्पवास्ति का ॥ १७ ॥

ज्वालामुखीस्तवमिमं पठते यदन्तः

श्रीमन्नराजसहितं विभवैकहेतुम् ।

इष्टप्रदानसमयं भुवि कल्पवृक्षं

स्वर्गं व्रजेत् सुरवधूजनसेवितः सः ॥ १८ ॥

इति श्रीपरमाज्ज्वालातत्त्वं पञ्चाङ्गमीरितम् ।

परारहस्यकं श्यामासर्वस्वं कुलसुन्दरि ॥ १९ ॥

गोप्यं गुह्यतमं सारं शिवदं पुण्यवर्धनम् ।

कोटियज्ञफलप्राज्यं कुलाचारैककारणम् ॥ २० ॥

स्तुत्यं रोगापहं दिव्यं सर्वैश्वर्यप्रदायकम् ।

सर्वस्वभूतं देवेशि रहस्यं मम पार्वति ॥ २१ ॥

परशिष्याय नो देयं दत्त्वा हानिर्भवेन्मनोः ।

गुरुपूजां विधायार्दौ गुरुं सन्तोष्य यत्नतः ॥ २२ ॥

गृह्णीयात् परमेशानि ज्वालामुख्या यथाविधि ।

पञ्चाङ्गमखिलं दिव्यं रहस्यं पारदैवतम् ॥ २३ ॥

सर्वसिद्धिर्भवेदाशु देवानामपि दुर्लभा ।

श्रीदेव्युवाच ।

क्रीतास्मि भवतानेन स्तोत्रेणापि महेश्वर ।

सर्वथा तव दास्यस्मि पञ्चाङ्गश्रवणेन हि ॥ २४ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

इदं रहस्यं परमं तव भक्त्या मयोदितम् ।

पञ्चाङ्गमखिलं देव्या गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ २५ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशत्रिंशदारहस्ये

श्रीज्वालामुखीस्तोत्रम् ॥ ५ ॥

ममाप्तं श्रीज्वालामुखीपञ्चाङ्गम् ॥

अथ

श्रीशारिकापञ्चाङ्गम् ॥

श्रीभैरव उवाच ।

मृणु देवि प्रवक्ष्यामि पटलं देवदुर्लभम् ।
मर्षासिद्धिकरं दिव्यं सर्वधर्मप्रदायकम् ॥ १ ॥
या देवदेवी वरदा शारिका त्रिपुरेश्वरी ।
त्रैलोक्यजननी दुर्गा विद्या मन्नावगी परा ॥ २ ॥
सप्तसिद्धेश्वरी सैव मत्तलोकान्तराधया ।
सप्तद्वीपमयी पृथ्वी शून्यरूपा कुलेश्वरी ॥ ३ ॥
या देवी चेतना लोके शिलारूपासि शारिका ।
सर्वेप्सितप्रदा नित्यं प्रसुप्तपीठमाश्रिता ॥ ४ ॥
वक्ष्यामि पटलं तस्या मन्त्रोद्धारप्रकाशकम् ।
यन्त्रोद्धारं लयाङ्गाद्यं यथावद्वर्णयामि ते ॥ ५ ॥
मन्त्रोद्धारं महद्गोप्यं सर्वमिद्धिप्रदं कर्त्ता ।
मन्त्रं हितार्थं लोकानां तत्रार्दा मृणु पार्वति ॥ ६ ॥

तारं परामातयसिन्धुराश्याः

खं शर्म तन्मध्वगतं च नाम ।

अन्तेऽश्वरी पार्वति शारिकाया-

स्रयोदशाशौ मनुरस्ति गोप्यः ॥ ७ ॥

मन्त्रस्यास्य महादेवि न विज्ञो नापि दूषणम् ।
न विपर्ययभीलोके सिद्धमाध्याश्रिमशयः ॥ ८ ॥
पुरधर्याफलं नापि न ऋयङ्गेशसंग्रहः ।
मासान् मिद्धिप्रदो मन्त्रः सर्वविघ्नापहारकः ॥ ९ ॥

ब्रह्महत्या-सुरापान-महापातकजं मलम् ।
 प्रचालयति मन्त्रोऽयमभक्ष्यभक्षणं द्रुतम् ॥ १० ॥
 मन्त्रमुत्कीलयेदादौ मन्त्रं सञ्जीवयेत्ततः ।
 सिद्धं मन्त्रं जपेन्मध्ये दद्यादन्ते च संपुटम् ॥ ११ ॥
 ततः सिद्धमनुः सिद्धो नामाधो भवति ध्रुवम् ।
 अथ मन्त्रस्य देवेशि प्रसादाद्देवोऽस्यहम् ॥ १२ ॥
 विष्णुर्नारायणो देवि ब्रह्मा लोकपितामहः ।
 न देयः परभिष्याय भक्तिहीनाय पार्वति ॥ १३ ॥
 अन्यथा सिद्धिहानिः स्याद्भुभयोः शिवशापतः ।
 मन्त्रस्यास्य ऋषिः प्रोक्तो महादेवो महेश्वरि ॥ १४ ॥
 त्रिष्टुप् छन्दः समाख्यातं शारिका देवता स्मृता ।
 शर्म बीजं रमा शक्तिः सिन्धुरं कीलकं स्मृतम् ॥ १५ ॥
 धर्मार्थकाममोक्षार्थे विनियोग इतीरितः ।
 तारपरारमात्रीजैः पङ्क्तिर्घोषाररूपकैः ॥ १६ ॥
 न्यासं कुर्यात् पङ्क्तादि येन देवीमयो भवेत् ।
 ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि जगन्नैतन्यकारणम् ।
 येन ध्यातेन देवेशि परानन्दः प्रजायते ॥ १७ ॥
 बालार्ककोटिद्युतिमिन्दुचूडा
 वरागिचक्राभयनाट्टमाद्याम् ।
 मिहाधिष्ठां शिवनामदेह-
 लीनां भजे चेतसि शारिकेशीम् ॥ १८ ॥
 यत्रोद्वारं प्रवक्ष्यामि नाथकानां गुभासटम् ।
 सर्वार्थमाधकं दिव्यं सर्वाशापरिहरकम् ॥ १९ ॥

खत्रिकोण-वसुकोणसुष्टुचोव-

घोतनागदलपृत्त(सतत्रि)मण्डलम् ।

भृगृहं शिखिरवीन्दुभाञ्चितं

यश्चमेतदुदितं शिवांऽऽलयम् ॥ २० ॥

शारिकाया महायज्ञं त्रैलोक्योद्धारकारकम् ।

न देयं परशिश्येभ्यो दत्त्वा तु ब्रह्महा भवेत् ॥ २१ ॥

लयाङ्गमस्य वक्ष्यामि ब्रह्मविष्णुसमर्चितम् ।

यश्चराजस्य देवेशि चतुर्वर्गप्रदायकम् ॥ २२ ॥

गणेशधर्मचरुणाः कुबेरसहिताः शिवे ।

पूज्या र्द्वाचितः पुष्पैश्चतुर्द्वारेषु साधकैः ॥ २३ ॥

इन्द्राद्याश्चैव दिक्पालास्तथेशानक्रमेण च ।

माद्री च वैष्णवी देवी चण्डिकाप्यपराजिता ॥ २४ ॥

कौमारी शाम्भवी चैव वाराही नारासिंहिका ।

पूज्या वामक्रमेणैता मातृचक्रस्यमातरः ॥ २५ ॥

तत्रैव गुरवोऽभ्यर्च्यास्त्रिषु वृत्तेषु साधकैः ।

गुरुं च परमं देवि परापरगुरुं तथा ॥ २६ ॥

परमेषुगुरु देवि नुत्या पूज्याश्च भैरवाः ।

संहारो भीषणो देवि रूपान्धुन्मत्तभैरवौ ॥ २७ ॥

क्रोधश्चण्डो रुदथैवमसिताङ्गो महेश्वरि ।

इत्येतान् भैरवान् देवि वसुपत्रेषु पूजयेत् ॥ २८ ॥

ब्राह्मण्याया मातरो यत्र तत्र संपूजयेत् मदा ।

भैरवान् दक्षिणावृत्त्या मातृचक्रं तु वामतः ॥ २९ ॥

अमा कामा च चार्वङ्गी देवी च टङ्कधारिणी ।

तारा च पार्वती देवि संपूज्या यद्विधी शिवा ॥ ३० ॥

- वामान्तर्क्रमेणैव वसुकोणगताः शिवे ।
 कालिका त्रिपुरा दुर्गा पूज्या मध्यत्रिकोणगाः ॥ ३१ ॥
 ईशानक्रमयोगेन यथाभीष्टफलप्रदाः ।
 मध्ये श्रीशारिकादेवीं वामदेवाङ्गमध्यगाम् ॥ ३२ ॥
 मकारैः पञ्चभिः कौलः कौलाचारपरायणः ।
 सपूजयेन्महादेवि साधको मन्त्रसाधकः ॥ ३३ ॥
 वरं चक्र च खड्ग च पूजयेदभय तथा ।
 विन्दौ पुष्पाक्षतैश्चैव धूपदीपादितर्पणैः ॥ ३४ ॥
 नैवेद्याचमनीयाद्यैस्ताम्बूलैश्च सुवासितैः ।
 लयाङ्गमिदमाख्यात प्रयोगाञ्छृणु पार्वति ॥ ३५ ॥
 स्तम्भन मोहन चैव मारणाकर्षणे तथा ।
 वशीकार तथोच्चाट शान्तिक पौष्टिक तथा ॥ ३६ ॥
 एतेषा साधन वक्ष्ये रहस्य परमाद्भुतम् ।
 येन साधनमात्रेण साधको भैरवो भवेत् ॥ ३७ ॥
- (१) रवौ स्नात्वा शिवे कूपे कृत्वा कर्माह्निक तथा ।
 अर्धरात्रे निराहारो जपेन्मूल चतुष्पथे ॥ ३८ ॥
 अयुत नियमेनैव दशाश होममाचरेत् ।
 घृतरास्त्राशटीचौद्र-करुलामादिभिः शिवे ॥ ३९ ॥
 ब्रह्मा हरिः शिवो जिष्णुः स्तम्भवान् भवति ध्रुवम् ।
- (२) चन्द्रे स याद्दममये वेतसीमूलमण्डले ॥ ४० ॥
 त्रिकाण मण्डल कृत्वा श्रीचक्र पूजयेत्ततः ।
 अयुत प्रजपेन्मूल नियमेन सुरेश्वरि ॥ ४१ ॥
 हृन्दाभ्यपयोमत्स्य-रुर्षुरामवतज्जगाः ।
 शीताद्भुतन देवेशि भस्मना तिलक चरेत् ॥ ४२ ॥
 तस्य दर्शनमात्रेण त्रैलोक्य मोहमेप्यति ।

- (३) भौमे निशामुले गत्वा श्मशानमयुतं जपेत् ॥ ४३ ॥
 चितायां तत्र दीप्ताग्नौ हुनेदाज्यं सगोमयम् ।
 शमीमूले नरास्त्रीनि शत्रुनाम्ना निखातयेत् ॥ ४४ ॥
 अपि देवसमो वापि शत्रुर्मृत्युमुखं व्रजेत् ।
- (४) बुधे गत्वा वनं देवि वटाश्वस्थतले जपेत् ॥ ४५ ॥
 अयुतं मूलमेकाकी हुनेत् पुष्पचयं सितम् ।
 साज्यं सासवरकं च पुष्पाणि च महेश्वरि ॥ ४६ ॥
 मेनका पीनचक्षुजा प्रातः प्रादुर्भविष्यति ।
- (५) गुरौ गत्वा शत्रामीनो जपेन्मूल चतुष्पथे ॥ ४७ ॥
 अयुतं वायुतार्धं वा हुनेत् पायसमायवम् ।
 स्वयं चासग्लोलाक्षः साज्यं ताम्बूलमिश्रितम् ॥ ४८ ॥
 इन्द्राग्रियममासाद-वरुणानितवित्तदाः ।
 सैश्वराः सहसा तस्य वशमेष्यन्त्यसंशयम् ॥ ४९ ॥
- (६) शुक्रेऽर्धरात्रे विष्ट्यां वा गत्वा प्रेतालयं परम् ।
 एकाकी प्रजपेत्तत्र कृत्वा पानाञ्जनं शिवे ॥ ५० ॥
 अयुतं तु चितावर्हो हुनेदाज्यं सकाशिकम् ।
 चिताङ्गारचये देवि रिपोरुचाटनं भवेत् ॥ ५१ ॥
- (७) शनौ मध्याह्नसमये स्नात्वा कृत्वाहिर्की क्रियाम् ।
 गत्वा देवालयं देवि देवीं ध्यात्वा यथाविधि ॥ ५२ ॥
 तदग्रे पूजयेद्यत्रं जपेन्मूलमधायुतम् ।
 तत्र त्रिकोणकुर्यडे तु हुनेदाज्यं समरचम् ॥ ५३ ॥
 रुक्मामं कुलेशानि कृष्णकृटस्य शिरस्तथा ।
 सद्यः सर्वभवाना च शान्तिर्भवेति पार्वति ॥ ५४ ॥
- (८) अष्टम्यां च चतुर्दश्या गत्वा प्रेतालयं शिवे ।
 जपेद्युतमर्धं वा हुनेत् पायसशर्कराम् ॥ ५५ ॥

मृद्धीकां त्रींश्च मघादीन्महापुष्टिः प्रजायते ।
 इत्येष विधिराख्यातः सर्वतन्त्रेषु गोपितः ॥ ५६ ॥
 नाख्येयो नच देष्टव्यो योगिनीचक्रपूजकैः ।
 इत्येष पटलो गुह्यः सकलागमसारवान् ।
 रहस्यभूतोऽयं देवि गोपनीयो मुमुक्षुभिः ॥ ५७ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
 शारिकादेवीपटलः ॥ १ ॥

अथ

श्रीशारिकापूजापद्धतिः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना पद्धतिं वक्ष्ये शारिकार्चनसंयुताम् ।
 गद्यपद्यमयीं गोप्यां सकलागमनिधिनाम् ॥ १ ॥
 प्रातः कृत्यमकृत्वा तु यो देवीं च समर्चयेत् ।

तस्य पूजा तु विरुला शौचहीना यथा क्रिया ॥ २ ॥

तत्रादौ प्राह्मणे मुहूर्ते प्रातःकृत्यं विधाय नद्यां स्नानसम्पत्त्यादि कर्म
 हत्वा, गृहमागत्य पूजामण्डपद्वारदेवताः पूजयेत् । यथा—उर्द्धां द्वार-
 धेयै नमः ऊर्ध्वे, गं मण्यपतये नमः दक्षे, दां क्षेत्रपालाय नमः घामे,
 गां वास्तुपुरुषाय नमः वेदद्वयां, इत्यभ्यर्च्य घामपादपुरःसरमस्तः प्रापि-

द्य, स्वासने उपविश्य, अस्य धीं आसनशोधनमन्त्रस्य मेरुपृष्ठं ऋषिः
सुतले चन्द्रः कूर्मो देवता आसनशोधने विनियोगः । "शुद्धिं त्वया
धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता । त्वं च धारय मां देवि पवित्रं
कुरु चासनम् ॥ " उँ ह्रीं आधारशार्ङ्गकमलासनाय नमः " इत्यासने
सपूज्य, " अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भुजे संस्थिताः । ये भूता
विप्रकर्तारस्ते नश्यन्तु शिवाह्वया ॥ पाषाणदृकारिणो भूता भूता भूम्य-
भारिणः । अपसर्पन्तु ते सर्वे ते नश्यन्तु शिवाह्वया ॥ भूताः प्रेताः
पिशाचाश्च राक्षसाश्च सरिसृपाः । अपसर्पन्तु ते सर्वे देव्या अर्धेण
तुङ्गिताः ॥ " इति तालत्रयेण तर्जनीमध्यमाभ्यामूर्ध्वोर्ध्वं तालत्रयदानेन
चामपाणिघातत्रयेण च दिव्यदृष्ट्या च विविधावप्रानुत्साये, दशभि-
रुद्योतिकामिर्दशदिग्बन्धने कृत्वा चतुर्दिशुः शङ्खप्राकारसञ्चिन्त्य, प्राणा-
यामत्रयं कुर्यात् । १६ पूरकम् ६४ कुम्भकम् ३२ रेचकम् इत्येकः,
विषयेण द्वितीयः, प्रथमवत् तृतीयः, । इति प्राणायामत्रयेण निरस्त्र-
सकलचित्तियं स्मद्देह देवताराधनयोग्यं विभात्य न्यासं कुर्यात् । अस्य
धीशारिकाभगवतीमन्त्रस्य, महादेव ऋषिः, त्रिष्टुप् छन्दः, धीशारि-
कादेवी देवता, शीं बीजे धीं शार्ङ्गः प्रां कालकं धर्मार्थकाममोक्षाथे
पूजने विनियोगः, इति कृताञ्जलिर्वेदेत् । महादेवश्रुपये नमः शिरसि,
त्रिष्टुप्छन्दसे नमो मुखे, धीशारिकादेवतायै नमो हृदि, शीं बीजाय
नमो गुह्ये, धीं शरुपये नमः पादयोः, प्रां कालकाय नमो नाभौ, पूजने
विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु । इति श्रुप्यादिन्यासः । उँह्रीं धीं अकृष्टा
भ्यां नमः, उँ ह्रीं धीं तर्जनीभ्यां नमः, ओँ ह्रीं धीं मध्यमाभ्यां नमः, ओँ
ह्रीं धीं अनामिकाभ्यां नमः, ओँ ह्रीं धीं कनिष्ठाभ्यां नमः, ओँ ह्रीं धीं करत-
लपृष्ठाभ्यां नमः, । इति करन्यासः । व पङ्क्त्यपि न्यसेत् । इति
न्यासैर्देहं सप्रह्य,

"मूलाधारे मूलविद्यां विन्दुकोटिसमप्रभाम् । सूर्यकोटिप्रतीकाशं
चन्द्रकोटिप्रभां प्रिये ॥ विस्तन्तुस्वरूपां तां विन्दुत्रियलयां प्रिये ।
ऊर्ध्वशक्तिनिपातेन सहजेन परानने ॥ मूलशार्ङ्गवृद्धयेन मध्यशार्ङ्गप्रबो-
धतः । परमानन्दसन्दोहसानन्दं विस्तयेत् पराम् ॥ " इत्यन्तर्वज्रं
इत्या, मूलाधारे आमान्तरामपरमात्मज्ञानेत्यात्मचतुष्टयं सचतुर्धं
रुण्डस्यतिममुज्ज्वले तुल्यं प्यात्या, तन्मुखे मूलाग्ने " अदन्तां

जुहोमि स्वाहा" इत्यहन्तां समर्प्य, असत्यं वैशुन्यं कामं प्रोथं लोभं मर्दं मात्सर्यं जुहोमि सुपुञ्जासकृमनःस्रुवेण प्रत्येकं हुत्वा, अथवा "धर्मा-धर्मद्विर्द्विस्ति स्वात्मानौ मनसा स्रुवा । सुपुञ्जावर्तना नित्यमक्षवृत्ती-जुहोम्यहम् ॥ इति हुत्वा पुनः इत्कमले यथोक्तरूपां देवीं ध्यात्वा मान-सोपचारैराराध्य यथाशक्ति जपहोमादिकं च मनसैव कृत्वा, कामक-लारूपं स्वात्मानं विचिन्त्य स्वदेहं गन्धादिना संपूज्य फलशुद्ध्यापनं कुर्यात् ।

तत्र स्वदेहे त्रिकोणं वृत्तमण्डलं विधाय "आधारशक्ये नमः" इत्यभ्यर्च्य, तत्राधारं निधाय तदुपरि अस्त्राय फडिति शोचितं, नमः इति पूरितं, पात्रं शङ्खं वा संस्थाप्य, तत्र गङ्गे च यमुने वैवेत्यादि-ना तीर्धान्यावाह्य, ओमिति गन्धादि निःक्षिप्य "वह्निसुर्यसोमकलाभ्यो नमः" इति संपूज्य धेनुमुद्रां प्रदर्श्य स्वमन्त्रेण संपूजयेदिति सामा-न्यार्घ्यं विधाय । ततः स्वयामे पट्टेणान्तर्गतत्रिकोणयिन्दुयाह्ववृत्तच-तुरथं विधाय सामान्यार्घ्यादकेन तं मण्डलमभ्युक्ष्य, तत्र "आधारशक्ति-भ्यो नमः" इति संपूज्य आधार संस्थाप्य "रं वह्निसुर्यसोमकलाभ्यो नमः" इति संपूज्य, फडिति कलश प्रक्षाल्य फारणेन प्रपूर्य, रक्तवस्त्रमाल्यादिना संभूष्य देवीमुद्ध्या संस्थाप्य, "शं अर्कमण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः" इति कलशं संपूज्य, "सौ सोममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः" इति द्रव्यं संपूज्य फडिति संरक्ष्य, हूमित्यवगुण्ठ्य, मूलेन संवीक्ष्य, नम इत्यभ्युक्ष्य मूलेन गन्ध-माघ्राय, कुम्भे पुष्पं दत्त्वा शापमोचनं कुर्यात् ।

एकमेव परं ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममयं ध्रुवम् । कचोद्भवां ब्रह्मद्वयां तेन ते नाशयाम्यहम् ॥ सूर्यमण्डलसंभूते वरुणालयसंभवे । अमाशोभमयि देवि शुक्रशापाद्विमुच्यताम् ॥ वेदानां प्रणवो बीजं ब्रह्मानन्दमयो यदि । तेन सत्येन देवेशि ब्रह्मद्वयां व्यपोद्धतु ॥ इति त्रिः पठित्वा, ततो "वां र्वां वूं धं र्वां वः ब्रह्मशापमोचितायै सुरादेश्यै नमः" इत्यपि त्रिक-र्षार्यं, हंस शुक्तिपदित्यादि अद्रिजा ऋतमित्यन्तं त्रिः पठित्वा, आनन्दभैरवमष्टादशभुज त्रिनयनं पञ्चमुख सुरादेवीसहितं ध्यात्वा, "६ आनन्दभैरवाय वौपद् सदक्षमलवरयुज सुरादेश्यै वौपद्" इति त्रिः संपूज्य, द्रव्यमध्ये दक्षिणावर्तनं त्रिपंक्त्या श्रं १६ क १६ थं १६

इति विलिख्य, तन्मध्ये हंसः इति, तत्समावेशाद् द्रव्यमध्येऽमृतं वि-
 विन्त्य, धेनुमुद्रयामृतीकृत्य यमिति सुधाबीजं मूलमपि चाष्टधा
 पठेत् । तयोर्मध्ये त्रिकोणपटकोणवृत्तचतुरश्रं विलिख्य चतुरश्रे 'पूर्ण-
 गिरिपीठाय नमः, उड्डीयानपीठाय नमः, कामरूपपीठाय नमः,
 जालधरपीठाय नम, इति संपूज्य, पटकोणे षडङ्गं संपूज्य, त्रिखण्डेन
 त्रिकोणाग्रदक्षोत्तरं संपूज्य, मध्ये "आधारशक्त्यै नमः" इति संपूज्य,
 त्रिकोणगर्भे यन्त्रिकां संस्थाप्य, नम इति सामान्यार्घ्यजलेनाभ्युक्ष्य
 मध्ये "रं वह्निमण्डलाय वृश्चकलात्मने नमः" इति संपूज्य, फण्डिति
 पात्रं प्रक्षाल्य यन्त्रिकोपरि संस्थाप्य, तत्र "श्रं अर्कमण्डलाय द्वाद-
 शकलात्मने नमः" इति संपूज्य, त्रिकोणवृत्तपटकोणं पात्रे विलिख्य
 समस्तव्यस्तमन्त्रेण संपूज्य यं मूलं घिलोममानृकां च पठन्नमृतेन त्रिको-
 णं प्रपूर्य तत्र गन्धादि नि लिप्य "सौ सोममण्डलाय षोडशकलात्मने
 नमः" इति संपूज्य पूर्ववद्यन्त्रं द्रव्ये विलिख्य, त्रिकोणत्रिरेखायां श्रं
 १६ कं १६ यं १६ इति विलिख्य मूलेन त्रिकोणं त्रिः संपूज्य, षडङ्गेन
 पटकोणं संपूज्य, गङ्गेच यमुने चैवेति तार्थमायाह्य, ग्रानन्दभैरवभैरव्यौ
 स्वस्वमन्त्रेण संपूज्य, पूर्वार्धितः न्लू गगनरत्नेभ्यो नमः पूर्वे । स्तूं स्वर्ग-
 रत्नेभ्यो नमः दक्षिणे । म्लूं मर्त्यरत्नेभ्यो नमः पश्चिमे । प्लूं पातालरत्ने-
 भ्यो नमः उत्तरे । न्लू नागरत्नेभ्यो नमः मध्ये । इति संपूज्य मांसादि
 संशोधयेत् । मांसपात्रमानीय फण्डलाय फण्डिति सामान्यार्घ्यैर्दकेनाभ्युक्ष्य
 हुमित्यग्गुणश्च यमित्यमृतमुद्रयामृतीकृत्य मूलं सप्तधोधार्य "प्र तद्वि-
 ष्णुः स्तयते" इत्युच्चा संशोधयेत् । अयम्यर्कं यजामहे" इत्युच्चा मीनं
 शोधयेत् । "ओं विष्णुर्योनिं कल्पयतु त्वष्टा रूपाणि पिशतु । आसिञ्चतु
 प्रजापतिर्धाता गर्भं दधातु ते । गर्भं धेहि सिनीवालि गर्भं धेहि सरस्वति ।
 गर्भं ते अभिनो देवा आघत्ता पुष्करस्रजम् ॥" उं ह्रस्वः र्धां जुंसः अमृते
 अमृताद्भवे अमृतपरिणै अमृतं घ्रायय २ स्वाहा, इति कुण्डगोला-
 दिक संशोष्यावगुण्ट्यामृतीकृत्य नदुपरि सप्तधा मूलं सज्जय्य तत्र
 देवोमायाह्य, तालत्रयेण दिग्बन्धन विधाय योनिमुद्रा प्रदर्श्य ह्रस्वीं नमः
 इति संपूज्य शतमुद्रा प्रदर्श्य, षडङ्गेन सकलाकृत्य मर्त्यमुद्रया पात्र-
 माच्छ्राप्य मूलमुच्चरन् पात्रं देवीरूपं विभाषयेत् । ततो घटमपीपे गु-
 ष्ठीकृष्णभोगम्यथाप्रयागिनी रोग्यलिपाद्यार्ष्यांयमनीयमधुपर्कपात्राणि क्रमेण

संस्थापयेत् । ततश्चर्वणपुतकारणेन तन्वमुद्रया श्रीपात्राद् विन्दुसमुद्भू-
त्य “आनन्धैरघं तर्पयामि नमः” इति त्रिः सन्तर्प्यं, ततः “श्रीमच्छ्री
अमुकानन्दनाथश्रीगुरुपादुकां तर्पयामि नमः” इति त्रिः, एवं परमगुरु
परमाचार्यादीन् सन्तर्प्यं, श्रीपात्रामृतेन मूलेन भीर्देयीं सायुधां सवा-
हनां सपरिवारां तर्पयामि नमः, इति सन्तर्पयेदिति कलशस्थापनम् ॥

ततः पीठपूजा कुर्यात् । ॐ मण्डूकाय नमः, कालान्निकट्राय०,
मूलप्रकृत्यै, आधारशक्त्यै, कमठाय, अनन्ताय, पृथिव्यै, सुधार्यवाय
रत्नश्रीपाय, कल्पवनाय, नन्दनोद्यानाय, मणिमण्डपाय, मणिवेदिका-
यै, रत्नसिंहासनाय, सूर्यसोमवह्निमण्डलेभ्यो, हंसैः सदाशिवमहाप्रे-
तासनाय नमः, इति पीठं संपूज्य, वायुर्यजेन घामनासापुटेन स्वह-
व्याद् देवीं कुसुमाञ्जलीं सयोज्य, “देवेशि भक्तिमुलभे परिवारसम-
न्विते । यावत् त्वां पूजयिष्यामि तावद् देवि शहावह ॥” इति पठित्वा,
मूल श्रीवामदेवसहिते श्रीशारिकाभगवति शहागच्छ २ शह संतिष्ठ
२ शह सनिधेहि २ सनिकृदा भव २ नम सर्वोपचारसहिता पूजा
गृह २ इत्यावाहनादिमुद्रा- प्रदर्श्य, प्राणप्रतिष्ठा लेलिहानमुद्रया
विधाय, दशदिग्बन्धनं कृत्वा अवगुण्ठ्य च धेनुयोनीं प्रदर्श्य वरा-
सिचक्रामपमुद्राश्च प्रदर्श्य, श्रीपात्रामृतेन सायुधा सवाहना सप-
रिवारा सावरणा श्रीशारिकाभगवतीश्रीपादुका तर्पयामि नमः इति
त्रि-सन्तर्प्यं, मूल श्रीवामदेवसहितशारिकाभगवत्यै पाद्य नमः, एवमर्घ्यं
स्वाहा, आचमनीयं सुधा, मधुपर्कं सुधा मुखे, स्नानीयं नमः, “पादुके
परिधायाथ शारिके रत्ननिर्मिते । स्नानमण्डपमायाहि स्नानार्थं शकृदि-
गगतम् ॥” मूलेन स्नात्वा, पुनः “शारिके परिधायाथ पादुके रत्न-
निर्मिते । आगच्छ निर्मिते रम्यमलङ्कारस्य मण्डपम् ॥” इति सुम्नाप्य
शुद्धदुकूलेनाङ्ग प्रोच्छ्रय, विचित्रपटवस्त्रकुङ्कुमकस्त्रावन्दनसिन्दूरमुकुट-
कुण्डलहारादि-नानालङ्कारान् दत्त्वा, मूलेन मध्यमानामाङ्गुष्ठाप्रगन्धो
नमः, एवमङ्गुष्ठनर्जनीभ्यां पुष्पाणि वीपद् “उा जगद्भ्रानिमन्त्रमात
स्वाहा” इति घण्टा संपूज्य वाभेन पाणिना ता वादयन् मूलेन धूप
दद्यात् । एव दीपचामरञ्चत्रध्वजादर्शनवेद्यादीन् निवेदयेत् । ततस्त-
त्त्वमुद्रया देवीं त्रि-सन्तर्प्यं कृताञ्जलिं “श्रीशारिकाभगवति आचरण
ते पूजयामि नमः” इत्याशा गृहोत्थावरणपूजामारभेत ।

तत्रादी चतुर्द्वारपूजा । ओं ह्रीं श्रीं गणपतिर्धापादुकां पूजयामि
नमस्तर्पयामि नमः । ३ ध धर्मश्रीं । ३ वं वरुणश्रीं । ३ कुं कुबेर-
श्रीं । पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा योनिमुद्रया प्रणमेदिति चतुर्द्वारप्रथमरेखायां
पूर्वादिक्रमेण पूजनम् ।

अथ द्वितीयरेखायां । ओं ह्रीं श्रीं इन्द्रर्धापादुकापू० । ३ अग्निश्रीं ।
३ यमश्रीं । ३ निम्नातिश्रीं । ३ वरुणश्रीं । ३ वायुश्रीं । ३
कुबेरश्रीं । ३ ईशानश्रीं । ३ ब्रह्मश्रीं । ३ विष्णुश्रीं । पुष्पाञ्जलिं
दत्त्वा योनिमुद्रया प्रणमेदिति ।

ततस्त्वृतीयरेखायामेतेषामायुधानि पूजयेत् । यथा ३ वज्रश्रीं ।
३ शक्तिश्रीं । ३ दण्डश्रीं । ३ खड्गश्रीं । ३ पाशश्रीं । ३ ध्वजश्रीं ।
३ गदाश्रीं । ३ विशलश्रीं । ३ पद्मश्रीं । ३ चक्रश्रीं । पुष्पाञ्ज-
लिं दत्त्वा योनिमुद्रया प्रणमेदिति प्रथमावरणम् ।

अथ त्रिवृत्तपूजा । तत्रादी प्रथमरेखाया मू० दिव्यौघपराख्यगुरुपद्-
क्लिश्रीपा०, द्वितीयरेखाया मूल सिद्धोघापरख्यगुरुपद्क्लिश्रीपा०, तृती-
यरेखायां मूल मानघौघपरापरख्यगुरुपद्क्लिश्रीपा०, अत्रैव ३ स्वगुरुश्रीं,
३ परमगुरुश्रीं, ३ परमोष्ठिगुरुश्रीं, ३ परमाचार्यगुरुश्रीं, इति पुष्पा-
ञ्जलिं दत्त्वा योनिमुद्रया प्रणमेदिति द्वितीयावरणम् ।

ततोऽष्टदशेषु मूलेन पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा अष्ट मातृकाः पूजयेत् ।
यथा—स्वाग्रद्वलमारभ्य वामावर्तन पूजनम् । ३ ब्राह्मीश्रीं । ३ वैष्ण-
वीश्रीं । ३ चण्डिकाश्रीं । ३ अपराजिताश्रीं । ३ कौमारीश्रीं ।
३ शम्भवीं । ३ वाराहेश्रीं । ३ नारासिंहिकाश्रीं । इति संपूज्य
सप्ततर्प्यं, अष्टदलकेसरेषु दत्त्वावर्तनाष्टभैरवान् पूजयेत् । ३ असिता-
ङ्गभैरवश्रीं । ३ रुद्रभैरवश्रीं । ३ चण्डभैरवश्रीं । ३ क्रोधेशभैरव-
श्रीं । ३ उन्मत्तभैरवश्रीं । ३ कपालभैरवश्रीं । ३ भीषणभैरव-
श्रीं । ३ सहारभैरवश्रीं । इति संपूज्य सप्ततर्प्यं योनिमुद्रया प्रण-
मेदिति तृतीयावरणम् । (तत्रैव वामावृत्त्या ब्राह्म्यादीनां पूजा कार्या ।)

अथ पञ्चकोणे मूलेन पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा ३ अमाश्रीं । ३ कामा-

श्री० । ३ चार्चनीधी० । ३ दङ्गधारिणीधी० । ३ ताराधी० । ३ पार्व-
तीधी० । ३ यक्षिणीधी० । ३ शिवाधी० । इति संपूज्य सन्तर्प्य योनि-
मुद्रया प्रणमेदिति चतुर्थापरणम् ।

ततस्त्रिकोणेऽप्रकोणमारभ्य ३ कालिकाधी० । ईशाने ३ त्रिपुरसु-
न्दरीधी० । आग्नेये ३ धीर्गुर्गाधी० । इति संपूज्य सन्तर्प्य योनिमुद्रया
प्रणमेदिति पञ्चमावरणम् ।

ततो बिन्दौ मूलेन पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा तत्र यथोक्तरूपां श्रीदेवीं ध्यात्वा,
पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा मूलं सप्तधोत्राय श्रीमच्छ्रीवामदेवसहित श्रीशा-
रिकाभगवतीधीपादुकां पूजयामि नमस्तर्पयामि नमः, इति संपूज्य
सन्तर्प्य पूर्ववद् गन्धकुसुमधूपदीपच्छादिभिः संपूजयेत् । (तत्रैव
वराभयी ऋक्षचक्रे यथोक्तविधिना पूज्यौ ।) ततः कवचमहद्वयनामस्तौ-
त्राणि पठेत्, नित्यहोमं च कुर्यात् । ततो यथाशक्ति मूलं जप्या
"गुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वं" इत्यादिना तर्पणं कुर्यात् ।

सर्वमङ्गल्यमाङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ।

शरण्ये व्यम्बके गौरि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥

इति सप्तवारं प्रदक्षिणीकृत्य, सामयिकैः सह मूलेन पात्रवन्दनं
कृत्वा, पात्रमुद्भृत्य मस्तकान्तं नीत्वा देव्या प्रसादीकृतं विभाव्य,
मूलं आत्मतत्त्वं शोधयामि स्वाहा, मू० विद्यातत्त्वं शोधयामि स्वाहा,
मूलं शिवतत्त्वं शोधयामि स्वाहा, मूलं सर्वतत्त्वं शोधयामि स्वाहा,
इति चुलकचतुष्टयं पीत्वा शेषं मूलमन्त्रं पठन् पिबेत् । चर्चणं च स्वीकृत्य,
नन्दन्तु साधकाः सर्वे विनश्यन्तु विदूषकाः ।

अवस्था शाम्भवी मेऽस्तु प्रसन्नोऽस्तु गुरुः सदा ॥

इत्यादि शान्तस्तोत्रं पठित्वा, ईशाने मण्डलं विधाय तत्र निर्माल्येन
"निर्माल्ययासिन्ये नमः" इति संपूज्य सन्तर्प्य, सामान्यार्घ्यादिकं गृहीत्वा
"इतः पूर्वं प्राणशुद्धिदेहधर्माधिकारतो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थानु मनसा
वाचा कर्मणा पदभ्यामुदरेण शिवा यन्कृतं तन्मर्म मदीयं श्रीशारिकाभग-
वतीचरणार्पणमस्तु स्वाहा" इति सन्तर्प्य, सामान्यार्घ्यपात्रं गृहीत्वा ।

साधु वासाधु यन्कर्म यश्चदाचरित मया ।

तन्सर्वं रूपया देवि गृह्णान्न मम मिदये ॥

इत्यपश्चक्रोपरि त्रिः परिभ्राम्य देवीहस्ते जलं निधाय शेषजलं
स्ववामहस्ते संस्थाप्य मूलं पठन् सप्तधा स्वात्मानं प्रोक्षयेत् । ततः

“ गच्छगच्छ परं स्थानं स्वस्थानं परमेश्वरि ।

यत्र ब्रह्मादयो देवाः न विदुः परमं पदम् ॥ ”

इति पुष्पाञ्जलिना देवीं क्षमापयित्वा, संहारमुद्रया चक्रात् पुष्पं गृहीत्वाप्राप्य

“ तिष्ठ तिष्ठ परे स्थाने स्वस्थाने परमेश्वरि ।

यत्र ब्रह्मादयः सर्वे सुरास्तिष्ठन्ति मे हृदि ॥ ”

इति स्वहृदये देवीमानीय सुखं विहरेदिति ॥

इत्येषा नित्यपूजायाः पद्धतिर्गद्यरूपिणी ।

शारिकासर्वस्वरूपा न देया तत्त्ववादिभिः ॥

शारिकापद्धतिर्गुह्या नित्यार्चनक्रमाङ्किता ।

अदीक्षितान्यशिष्येभ्यो गोपनीया तु देशिकैः ॥

इति धीरुद्रयामले तन्त्रे दशविंशत्यहस्ये

श्रीशारिकायाः पद्धतिः ॥ २ ॥

अथ

श्रीशारिकाकवचम्

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना शृणु देवेशि शारिकाकवचं परम् ।

त्रैलोक्यमोहनं नाम मूलमन्त्रमयं परम् ॥ १ ॥

देवि वक्ष्यामि ' (अ० पाठः ।

'यस्य श्रवणमात्रेण सर्ववज्रफलं लभेत् ।
 सर्वापत्तारणं दिव्यं सर्वसिद्धिप्रदं कलौ ॥ २ ॥
 सर्वस्वं मे रहस्यं मे परमं परमाद्भुतम् ।
 धारणादस्य देवेशि विष्णुना स जलोद्भवः ॥ ३ ॥
 दानवेन्द्रो हतः शीघ्रमन्धकारो यथेन्दुना ।
 मयापि त्रिपुराध्यक्तो दानवो जिष्णुना^१ वलः ॥ ४ ॥
 जम्भो वृत्रासुरो देवि प्रभावादस्य वर्मणः ।
 कवचस्यास्य देवेशि ऋषिर्भैरव ईरितः ॥ ५ ॥
 त्रिष्टुप् छन्दो देवता च त्रैलोक्यमोहनेश्वरी ।
 शारिका शर्म वीजं च मा शक्तिः कीलकं गजः ।
 त्रैलोक्यमौहविद्यार्थे विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ६ ॥

अस्य श्रीशारिकाभगवतीकवचस्य, श्रीभैरव ऋषिः, त्रिष्टुप् छन्दः ।
 त्रैलोक्यमोहनेश्वरी शारिकाभगवती देवता, शां वीजं श्रीं शक्तिः फ्रां
 कीलकं, त्रैलोक्यमोहनकवचपाठे विनियोगः । भैरवऋषये नमः शिरसि ।
 त्रिष्टुप्छन्दसे नमो मुखे । श्रीशारिकादेवतायै नमो हृदि । शा वीजाय
 नमो नाभा । श्रीं शक्तये नमो गुह्ये । फ्रां कीलकाय नमः पादयोः ।
 त्रैलोक्यमोहनकवचविनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु । शामिति पञ्चदीर्घयुक्तशी-
 जेन करपङ्क्त्यासौ कृत्वा ध्यायेत् ।

श्रीशङ्खचक्रमुसलाम्बुजयुग्महस्तां

नागेन्द्रहारवलयां सितकण्ठमान्याम् ।

सिन्दूरकुङ्कुमहस्तमरीचिदीप्तिं

श्रीशारिकां त्रिनयनां हृदये स्मरामि ॥

ओं मे दुर्गा शिरः पायादेकाक्षरविभूषणा ।

ओं ह्रीं चण्डी ललाटं मे जगदुल्लासस्तुषिणी ॥ ७ ॥

ओं ह्रीं श्रीं व्यक्षरा पातु भुवौ मे भगमालिनी ।

- ॐ ह्रीं श्रीं हूं च नेत्रेऽव्यात् सर्वमङ्गलमङ्गला ॥ ८ ॥
 ॐ ह्रीं श्रीं हूं फ्रां श्रव्यान्मे श्रुती शङ्करवल्लभा ।
 ॐ ह्रीं श्रीं हूं फ्रां श्रां-पातु नासां नारायणेश्वरी ॥ ९ ॥
 ॐ ह्रीं श्रीं हूं फ्रां श्रां शां मे पातु वक्तं सरस्वती ।
 मंत्रांई रदान् पातु मातृकाशेखरेश्वरी ॥ १० ॥
 उंऊंश्रंश्रं लृंलृंपंऐ पायादोष्ठौ भवप्रिया ।
 श्रांश्रांश्रंश्रः गलं पातु नीलकण्ठासनेश्वरी ॥ ११ ॥
 कंसंगंधं मे पातु स्कन्धौ स्कन्दसमर्चिता ।
 चंछंजंभ्रं मे पायाद् वक्षो वामप्रियाम्बिका ॥ १२ ॥
 टंठंढंढं मे पायात् पार्श्वौ पर्वतनन्दिनी ।
 तंधंदंधं मे पातु कुचिं कुलाकुलेश्वरी ॥ १३ ॥
 पंफंवंभं मे पातु नाभिं नारदसेविता ।
 यंरंलंवं गुद पातु गुह्यकेश्वरपूजिता ॥ १४ ॥
 शंपंसंहं कटिं पातु देवी कात्यायनी सदा ।
 ङंत्तः ऊरू सदा पातु सर्वसारस्वतप्रदा ॥ १५ ॥
 ॐ शां जानू शिवा पातु ॐश्रां जङ्घेऽवतादुमा ।
 ॐ फ्रां पादां सदा पातु राजमातङ्गिनी मम ॥ १६ ॥
 ॐ हूं पादादिमूर्धान्तं वपुर्मे पातु कुम्बिका ।
 ॐ श्रीं मूर्धादिपादान्तं वपुर्मे पातु शरदा ॥ १७ ॥
 ॐ ह्रीं सप्ताक्षरी पातु शारिका सकलं वपुः ।
 पूर्वं मां पातु ब्रह्माक्षी वक्षो मे वैष्णवी सदा ॥ १८ ॥
 दक्षिणेऽवतु मां चण्डी नैर्ऋते माऽपराजिता ।
 पश्चिमेऽवतु कौमारी वायव्ये शाम्भवी च माम् ॥ १९ ॥
 वाराही चोत्तरे पायादीशाने नारसिंहिका ।

प्रभाते माममा पातु मध्ये कामाऽवताच्च माम् ॥ २० ॥
 चार्वङ्गी मां दिनान्तेऽव्यान्निशादौ टङ्कधारिणी ।
 निशीथेऽव्यादुग्रतारा निशान्ते पार्वती च माम् ॥ २१ ॥
 सर्वत्र यच्चिणी पातु शिवा मां पातु सर्वदा ।
 असिताङ्गः चित्तेः पातु रुरुमां पातु पाथसः ॥ २२ ॥
 चण्डो मां पातु मरुतः क्रोधोऽव्यान्मां हुताशनात् ।
 उन्मत्तः सोमतः पातु कपाली सूर्यतोऽवतु ॥ २३ ॥
 भीषणो यज्ञविघ्नात्तु संहारः शून्यमण्डलात् ।
 रणे मां कालिका पातु द्यूते त्रिपुरसुन्दरी ॥ २४ ॥
 दुर्गावतु विवादे मां श्रीचक्रं सर्वदावतु ।
 सर्वत्र सर्वदा देवी पातु मा शारिका परा ॥ २५ ॥
 धनं पुत्रं सुतान् दारान् गृहं यद्वस्तु मामकम् ।
 तत्तन्मम शिवः पातु वामदेवधिदीश्वरः ॥ २६ ॥
 इत्येतत् कवचं दिव्यं त्रिषु लोकेषु दुर्लभम् ।
 त्रैलोक्यमोहनं नाम शारिकाया रहस्यकम् ॥ २७ ॥
 विनामुना न सिद्धिः स्यात् कवचेन्द्रेण पार्वति ।
 कोटिलक्षप्रजप्तस्य मन्त्रस्यास्य महेश्वरि ॥ २८ ॥
 तस्मात् पठेच्छिवे वर्म मनुगर्भमनुत्तणम्^१ ।
 सर्वोत्पातप्रशमनं बलबुद्धिप्रवर्धनम् ॥ २९ ॥
 परमानन्ददं लोके परमैश्वर्यकारणम् ।
 यः पठेत् पाठयेद्वापि गृणोति श्रावयेदपि ॥ ३० ॥
 स एव भैरवाध्यक्षलोक्यविजयी विभुः ।
 रवौ भूर्जे लिखेद्धर्म स्त्रयम्भूहुमुमसृजा ॥ ३१ ॥
 कुमुमेनाष्टगन्धेन स्तन्येन निजरेतसा ।

धारयेन्मूर्ध्नि वा चाहौ प्राप्नुयात् परमां गतिम् ॥ ३२ ॥
 धनकामी लभेद्वित्तं पूत्रकामी लभेत् भजाम् ।
 स्थे रिपून्वरो हस्ता कन्यायां गृहमाविशेत् ॥ ३३ ॥
 धृत्वा वज्रमि देवेशि वाग्मिन्नं जायते क्षणात् ।
 बन्ध्या च काकान्ध्या च मृतवत्सा लभेत् सुतान् ॥ ३४ ॥
 मार्कण्डेयायुषो देवि साक्षाद्भ्रवणोपमान् ।
 किंकिं न लभते मर्त्यः पठन् कवचमुत्तमम् ॥ ३५ ॥
 यः पठेदर्घरात्रे तु रमशाने मुक्कुकुन्तलः ।
 पीत्वा शीघ्रं स देवेशि देवीदर्शनमाप्नुयात् ॥ ३६ ॥
 स्तम्भयेद्भास्करं वायुं मोहयेत् त्रिजगद् ध्रुवम् ।
 बहु किं कथ्यतां तस्य कवचस्यास्य धारयात् ॥ ३७ ॥
 पठनाच्छ्रवणाद् वापि स भवेद् भैरवोपमः ।
 इतीदं कवचं देवि त्रैलोक्यवश्यकारणम् ॥ ३८ ॥
 त्रैलोक्यमोहनं नाम गोपनीयं सुरेश्वरि ।
 यस्य कस्य न दातव्यं विना शिष्येण पार्वति ॥ ३९ ॥
 दीक्षिताय कुलीनाय दत्त्वा मोक्षमावप्नुयात् ।
 विना दानं न गृहीयान्न दद्याद् दक्षिणां विना ॥ ४० ॥
 दत्त्वा गृहीत्वाप्युभयोः सिद्धिहानिर्भवेद् ध्रुवम् ।
 अन्यथा यस्तु गृहीयाद् दद्याद्वा कवचेश्वरम् ॥ ४१ ॥
 पुत्रान् दारान् सुतांश्चैव (तस्य) योगिन्यां भक्षयन्ति हि ।
 अज्ञात्वा कवचं देवि पूजयेच्छ्रीशिलां शिवे ॥ ४२ ॥
 स भवेच्छिवहा सत्यं सर्वोपद्रवसङ्कुलः ।
 धृत्वा यः कवचं देवि पूजयेच्छ्रीशिलां शिवे ॥ ४३ ॥
 स एव परमां सिद्धिं लभते नात्र संशयः ।

इतीदं कवचं देवि सारं सर्वस्वमुत्तमम् ॥ ४४ ॥
 रहस्यं शारिकारत्नं गोपनीयं स्त्रयोनिवत् ।
 सर्वकामप्रदं दिव्यं त्रैलोक्यमोहनाभिधम् ॥ ४५ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
 श्रीशारिकायाः त्रैलोक्यमोहनकवचम् ॥ ३ ॥

अथ

श्रीशारिकासहस्रनामकम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

या सा देवी पुराख्याता शारिकारूपधारिणी ।
 जालन्धरराक्षसघ्नी प्रद्युम्नशिखरे स्थिता ॥ १ ॥
 तस्या नामसहस्रं ते मन्त्रगर्भं जयावहम् ।
 कथयामि परां विद्यां सहस्राख्याभिधां शिवे ॥ २ ॥
 शिलायाः शारिकाख्यायाः परसर्वस्वरूपिणीम् ।
 विना नित्यक्रियां देवि विना न्यासं विनार्चनम् ॥ ३ ॥
 विना पुरस्क्रियां जाप्यं विना^१ होमं च तर्पणम् ।
 विना श्मशानगमनं विना समयपूजनम् ॥ ४ ॥
 यया लभेत् फलं सर्वं तां विद्यां शृणु पार्वति ।
 या देवी चेतना लोके शिलारूपास्ति शारिका ॥ ५ ॥

सृजत्यवति रिश्वं तु संहरिष्वति तामसी ।
 सैव संसारिणां देवि परमैश्वर्यदायिनी ॥ ६ ॥
 परपदप्रदाप्यन्ते महाविद्यात्मिका शिला ।
 तस्या नामसहस्रं ते वर्णयामि रहस्यकम् ॥ ७ ॥
 रहस्यं मम सर्वस्य सकलाचारवज्रभम् ।
 यो जपेत् परमां विद्यां पठेदाख्यांसहस्रकम् ॥ ८ ॥
 धारयेत् कवचं दिव्य पठेत् स्तोत्रेश्वरं परम् ।
 किं तस्य दुर्लभं लोके नाप्नुयाद् पद्यदीश्वरि ॥ ९ ॥
 अस्य नाम्ना सहस्रस्य महादेव ऋषिः स्मृतः ।
 ब्रह्मोऽनुष्टुप् देवता च शारिका परिकीर्तिता ॥ १० ॥
 शर्म वीजं रमा शक्तिः सिन्धुरः कीलकं स्मृतम् ।
 धर्मार्थकाममोक्षार्थं विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ११ ॥
 ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि शृणु पर्वतनन्दिनि ।

अस्य श्रीशारिकाभगवतीसहस्रनामस्तोत्रस्य, श्रीमहादेव ऋषिः,
 अनुष्टुप् छन्दः, श्रीशारिकाभगवती देवता, शार्वाङ्ग धीशक्तिः प्राङ्कीलकं
 धर्मार्थकाममोक्षार्थं विनियोगः । ऋष्यादिन्यासं कृत्वा, हाभामित्यादिना
 कराह्नन्यासौ ॥ ध्यानम्

बालार्ककोटिसदृशीमिन्दुचूडा कराम्बुजैः ।
 वरचक्राभयार्सीथ धारयन्ती हसन्मुखीम् ॥ १ ॥
 सिंहारूढा रक्तवस्त्रा रक्ताभरणभूषिताम् ।
 वामदेवाङ्गनिलया हृत्पत्रे शारिका भजे ॥ २ ॥
 बालार्ककोटिधुतिमिन्दुचूडा
 वरामिचक्राभयबाहुमाद्याम् ।

सिंहाधिरूढां शिववामदेह-
 लीना भजे चेतसि शारिकेशीम् ॥ ३ ॥

ॐर्हीर्त्रिंश्रंक्रांत्रांशांश्रीशारिका श्यामसुन्दरी ।
 शिला शारी शुकी शान्ता शान्तमानसगोचरा ॥ १ ॥
 शान्तिस्था शान्तिदा शान्तिः श्यामा श्यामपयोधरा ।
 देवी शशाङ्कविम्बाभा शशाङ्ककृतशेखरा ॥ २ ॥
 शशाङ्कशोभिलावण्या शशाङ्कमध्यवासिनी ।
 शार्दूलवाहा देवेशी शार्दूलस्थितिरुत्तमा ॥ ३ ॥
 शार्दूलचर्मवसना शक्तिः शार्दूलवाहना ।
 गौरी पद्मावती पीना पीनवक्षोजकुटुमला ॥ ४ ॥
 पीताम्बरा रक्तदन्ता दाडिमीकुसुमोपमा ।
 स्फुरद्ग्रांशुसचिता रत्नमण्डलविग्रहा ॥ ५ ॥
 रत्नाम्बरधरा देवी रत्नमालाविभूषणा ।
 रत्नसमृद्धिताभा च दीप्ता दीप्तशिखा दया ॥ ६ ॥
 दयावती कल्पलता कल्पान्तदहनोपमा ।
 भैरवी भीमनादा च सुस्नानकमुखी भगा ॥ ७ ॥
 कारा कारुण्यरूपा च भगमालाविभूषणा ।
 भगेश्वरी भगस्था च कुरूकुला कृशोदरी ॥ ८ ॥
 कादम्बरी पेटोत्कृष्टा परमा परमेश्वरी ।
 सती सरस्वती सत्या सत्यासत्यस्वरूपिणी ॥ ९ ॥
 परम्परा पटाकारा पाटला पाटलप्रभा ।
 पद्मिनी पद्मवदना पद्मा पद्मकरा शिवा ॥ १० ॥
 शिवाश्रया शरच्छोन्ता शची रम्भा विभावरी ।
 द्युमण्णिस्तरणा पाठा पीठेशी पीवराकृतिः ॥ ११ ॥

१ 'शान्ति' न्व पाठः । २ 'प्रभा' ख पाठः । ३ 'पीवा' ख, पाठः ।
 ४ 'द्वोर' ख, पाठः । ५ 'कचोरकटा' न्व, पाठः । ६ 'सरस्वती' ख, पाठः ।
 ७ 'शरकान्त' न्व, पाठः । ८ 'प्ररतरा' न्व पाठः । ९ 'पीवरा'वा पराकृति ख, पाठः ।

अचिन्त्या मुमलाधारा मातङ्गी मधुरम्वना ।
 वीरामीतप्रिया गंधा गारुदी गरुडध्वजा ॥ १२ ॥
 अतीवसुन्दराकारा सुन्दरी सुन्दरालका ।
 अलका नाकमध्यस्था नाकिनी नाकिपूजिता ॥ १३ ॥
 पातालेश्वरपूज्या च पातालतलधारिणी ।
 अनन्तानन्तरूपा च सञ्जाता (१००) ज्ञानवर्धिनी ॥ १४ ॥
 अमेया ह्यप्रमेया च ह्यनन्तादित्यरूपिणी ।
 द्वादशादित्यसंपूज्या शमी रयामाकम्बीजिनी ॥ १५ ॥
 विभासा भासुरवर्णा समस्तासुरघातिनी ।
 सुधामयी सुधानृतिः सुधा सर्वमियङ्करी ॥ १६ ॥
 सुस्रदा च सुरेशानी कुशानुवद्वभा इविः ।
 स्वाहा स्वाहेशानेत्रा च सान्निवकाप्रितपिता ॥ १७ ॥
 सोमसूर्याग्निनेत्रा च भूर्भुवःस्तःस्वरूपिणी ।
 भूमिर्भूदेवपूज्या च स्वयम्भूः स्वात्मपूजका ॥ १८ ॥
 स्वयम्भूपुष्पमालाढ्या स्वयम्भूपुष्पवद्वभा ।
 आनन्दकन्दली कन्दा स्कन्दमाता शिलालया ॥ १९ ॥
 चेतना चिद्भवाकारा भवपत्नी भवापहा ।
 विघ्नेश्वरी गणेशानी विघ्नविध्वमिनी निशा ॥ २० ॥
 वरया वशिंजनस्तुत्या स्तुतिः श्रुतिधरा श्रुतिः ।
 शास्त्रविधानविज्ञा च त्रैदशस्त्रार्थकोविदा ॥ २१ ॥
 वेद्या वेदमयी विद्या विधातवरदा वधूः ।
 वधूरूपा वधूपूज्या वधूपानप्रतर्पिता ॥ २२ ॥
 वधूपूजनसन्तुष्टा वधूमालाविभूषणा ।
 गामा वामेश्वरी वाम्या कुलाकुलविचारिणी ॥ २३ ॥

वितर्कतर्कनिलया प्रलयानलसन्निभा ।
 यज्ञेश्वरी यज्ञमुखा याजका यज्ञपात्रका ॥ २४ ॥
 यज्ञेश्वरी यज्ञधात्री पार्वती पर्वताश्रया ।
 पिलम्पिता पदस्थाना पददा नरकान्तका ॥ २५ ॥
 नारी नर्मप्रिया श्रीदा श्रीदश्रीदा (२००) शरायुधा ।
 कामेश्वरी रतिर्हृतिराहुतिर्हन्यवाहना ॥ २६ ॥
 हरेश्वरी हरिवधूर्हाटिकाङ्गदमण्डिता ।
 हृषुपा स्वर्गतिर्वैद्या सुमुखा च महौषधिः ॥ २७ ॥
 सर्वरोगहरा माध्वी मधुपानपरायणा ।
 मधुस्थिता मधुमयी मधुदानविशारदा ॥ २८ ॥
 मधुतृप्ता मधुरूपा मधुककुसुमप्रभा ।
 माध्वी माध्वीवल्ली मधुमत्ता मदालसा ॥ २९ ॥
 मारप्रिया मारपूज्या मारदेवप्रियङ्गुरी ।
 मारेशी च मृत्युहरा हरिकान्ता मनोन्मना ॥ ३० ॥
 महावैद्यप्रिया वैद्या वैद्याचारा सुरार्चिता ।
 सौमन्ता पीनवपुषी गुटी गुर्वी गरीयसी ॥ ३१ ॥
 कालान्तका कालमुखी कँठोरा करुणामयी ।
 नीला नैभी च वागीशी दूर्वा नीलसरस्वती ॥ ३२ ॥
 अपारं पारगा गम्या गतिः प्रीतिः पयोधरा ।
 पयोदसदृशच्छाया पारदाकृतिलालसा ॥ ३३ ॥
 सरोजनिलया नीतिः कीर्तिः कीर्तिकरी कर्था

१ 'यानपात्रगा' ख पाठ । २ 'स्वमुखा' ख पाठ । ३ 'सुमन्ता' ख पाठ ।

४ 'कचोरा' ख पाठ । ५ 'नाडानाडा इति' ख, पाठः ।

६ 'रुपा' ख पाठ ।

काशी काम्या कपर्दाशा काशपुष्पोपमा रमा ॥ ३४ ॥
 रामा रामप्रिया रामभद्रदेवममर्चिता ।
 रामसपूजिता रामसिद्धिदा रामराज्यदा ॥ ३५ ॥
 रामभद्रार्चिता रेवा देवकी देवप्रत्सला ।
 देवपूज्या देवन्या देवदायनचर्चिता ॥ ३६ ॥
 दूती द्रुतगतिर्दम्भा दामिनी विजया जया ।
 श्रेयसपुरसपूज्या निःशेषामुरमुदिनी ॥ ३७ ॥
 वटिनी वटमूलस्था लास्यहास्यकमलभा ।
 अरुणा निर्गुणा सत्या सदासन्तोषवर्धिनी ॥ ३८ ॥
 मौम्या यजुर्गहा याम्या (३००) यमुना यामिनी यमी ।
 दाक्ष दया च प्रदा दान्भ्यसेव्या पुरन्दरी ॥ ३९ ॥
 पौरन्दरी पुलोमेशी पौलोमी पुलकाङ्कुरा ।
 पुरस्था वनभूर्वन्या गानरी वनचारिणी ॥ ४० ॥
 समस्तवर्णनिलया समस्तवर्णपूजिता ।
 समस्तवर्णवर्णाढ्या समस्तगुरुवर्द्धभा ॥ ४१ ॥
 समस्तमुण्डमालाढ्या मालिनी मधुपलना ।
 कोशप्रदा कोशवाता चमत्कृतिरलम्बुसा ॥ ४२ ॥
 हासदा सदसद्रूपा सर्ववर्गमयी स्मृतिः ।
 सर्वाक्षरमयी त्रिधा मूलविद्येश्वरीश्वरी ॥ ४३ ॥
 अकारा षोडशाकारा कारान्धविमोचिनी ।
 ककारव्यञ्जनाक्रान्ता सर्वमन्त्रावरालया ॥ ४४ ॥
 अणुत्पाप्यमला च त्रैगुण्याप्यपराजिता ।
 अम्बिकाभ्यालिङ्का चाम्बा अनन्तगुणमेखला ॥ ४५ ॥
 अपर्या पर्याशाला च साष्टहासा हसन्तिक्का ।

अद्रिकन्याप्यट्टहासाप्यजरास्याप्यरुन्धती ॥ ४६ ॥
 अब्जाक्षी चाब्जिनी देवी हम्बुजासनपूजिता ।
 अब्जहस्ता हम्बुपादा चाब्जपूजनतोपिता ॥ ४७ ॥
 अकारमातृकादेवी सर्वानन्दकरी कला ।
 आनन्दसुन्दरी आद्या आघूर्णरुणलोचना ॥ ४८ ॥
 अदिदेवान्तकाऽकूरा आदित्यकुलभूषणा ।
 आंवीजमण्डना देवी चाकारमातृकावलिः ॥ ४९ ॥
 इन्दुस्तुतेन्दुधिम्बास्या इनकोटिसमप्रभा ।
 इन्दिरा मन्दुराशाला चेतिहासा कथा स्मृतिः ॥ ५० ॥
 इला चेक्षुरसास्वादा इकाराचरभूषिता ।
 इन्द्रस्तुता चेन्द्रपूज्या इनभद्रा इनेश्वरी ॥ ५१ ॥
 इभगतिरिभगीतिरिकाराचरमातृका ।
 ईश्वरी वैभवप्रख्या चेशानीश्वरवल्लभा ॥ ५२ ॥
 ईशा कामकलादेवी ईकाराश्रितमातृका [४००] ।
 उग्रप्रभोग्रचित्ता च उग्रवामाङ्गवासिनी ॥ ५३ ॥
 उषा वैष्णवपूज्या च उग्रतारोन्मुकानना ।
 उमेश्वरीश्वरी श्रेष्ठा उदकस्था लुदेश्वरी ॥ ५४ ॥
 उदकाच्छोदकदा च उकारोद्भासमातृका ।
 ऊष्मा प्यूषा ऊषणा च तथोचितवरप्रदा ॥ ५५ ॥
 ऋणहर्त्री ऋकारेशी ऋत्वर्णा लृवर्णभाक् ।
 लृकारभ्रुकृटिर्वाला बालादित्यसमप्रभा ॥ ५६ ॥
 एणाङ्गमुकुटा चेहा एकाराचरवीजिता ।
 एणप्रिया एणमध्यवासिनी एणवत्मला ॥ ५७ ॥

१ 'मा' ख. पाठः । २ 'जय' ख. पाठः ।

३ 'गविप्रभा' उदिनादित्यमुग्रना' ख. पाठः ।

एणाङ्गमध्यसंस्था च ऐकारोद्गामकूटिनी ।
 लोकारशेखरा देवी त्र्यौचित्यपदमण्डिता ॥ ५८ ॥
 अम्भोजनिलयस्थाना अःस्वरूपा च स्वर्गतिः ।
 षोडशस्वरूपा च षोडशस्वरगायिनी ॥ ५९ ॥
 षोडशी षोडशाकारा कमला कमलोद्भवा ।
 कामेश्वरा कलाभिज्ञा कुमारी कुटिलालका ॥ ६० ॥
 कुटिला कुटिलाकारा कुटुम्बसंयुता शिवा ।
 कुलाकुलपदेशानी कुलेशी कुञ्जिका कला ॥ ६१ ॥
 कामा कामप्रिया कीरा कमनीया कपर्दिनी ।
 कालिका भद्रकाली च कालकामान्तकारिणी ॥ ६२ ॥
 कपालिनी कपालेशी कर्पूरचयचर्चिता ।
 कादम्बरी कामलाङ्गी कारनीरी कुङ्कुमद्युतिः ॥ ६३ ॥
 कुन्ता कूर्चार्णवीजाद्या कमनीया कुलाकुला ।
 करालास्या करालाची विकरालस्वरूपिणी ॥ ६४ ॥
 काम्यालका कामदुषा कामिनी कामपालिनी ।
 कन्धाधरा कृपाकर्त्री ककारावरमातृका ॥ ६५ ॥
 मङ्गलस्ता खर्परेशी खेचरी खगामिनी ।
 खेचरीमुद्रया युक्ता खेचरत्नप्रदायिनी ॥ ६६ ॥
 खगामना मलोलान्गी खेटेशी खलनाशिनी ।
 खेटकायुधहस्ता [५००] च सराशुद्युतिसन्निभा ॥ ६७ ॥
 खान्ता खनोजनिलया खकारोद्भासमातृका ।
 खमरी खनजनिलया सस्था खेचरवल्लभा ॥ ६८ ॥
 गुण्या गजाम्बजनी गणेशवरदा गया ।

१ 'दशमालका' ख पाठ । २ 'एषा स्वस्था' ख पाठ ।

३ 'विनाशिका' ख पाठ । ४ 'चकारापीजाद्या' ख पाठ ।

गोदावरी गदाहस्ता गङ्गाधरवरमदा ॥ ६९ ॥
 गोधौ गोवाहनेशानी गरलाशनवल्लभा ॥
 गाम्भीर्यभूषणा गङ्गा गकारार्णविभूषणा ॥ ७० ॥
 घृणा घोणाकरस्तुत्या घुर्घुरा घोरनादिनी ॥
 घटस्था घटजसेव्या घनरूपा घुणेश्वरी ॥ ७१ ॥
 घनवाहनसेव्या च घकाराक्षरमातृका ॥
 डान्ता डवर्णानिलया डाणुरूपा डयालया ॥ ७२ ॥
 डेशा डेन्ता डनाजाप्या डवर्णाक्षरभूषणा ॥
 चामीकररुचिश्रान्दी चन्द्रिका चन्द्ररागिणी ॥ ७३ ॥
 चला चलश्चला चेला चन्द्रा चन्द्रकरा चली ॥
 चञ्चुरीकस्वनालापा चमत्कारस्वरूपिणी ॥ ७४ ॥
 चटुली चाटुकी चार्वी चम्पा चम्पकमन्निभा ॥
 चीनाशुकधरा चाट्टी चकारार्णविभूषणा ॥ ७५ ॥
 छत्री छत्रधरा छिन्ना छिन्नमस्ता छटच्छविः ॥
 छायासुतप्रिया छाया छरणामलमातृका ॥ ७६ ॥
 जगदम्बा जगज्ज्योतिर्ज्योतीरूपा जटाधरा ॥
 जयदा जयकर्त्री च जयस्था जयहामिनी ॥ ७७ ॥
 जगत्प्रिया जगत्पूज्या जगत्कर्त्री जरातुरा ॥
 ज्वरघ्नी जम्भदमनी जगत्प्राणा जयावहा ॥ ७८ ॥
 जम्भारिवरदा जैत्री जीवना जीववारूपदा ॥
 जाग्रती च जगन्निद्रा जगद्योनिर्जलन्धरा ॥ ७९ ॥

१ 'गदाधरप्रिया गति' ख पाठ । २ 'गाता' ख पाठ ।

३ 'विमहा' ख पाठ । ४ 'गायत्री गजवाहना' ख पाठ । ५ 'घाया' ख, पाठ ।

६ 'गुणेश्वरी' ख पाठ । ७ 'चाया' ख पाठ । ८ 'चित्रा' ख पाठ ।

- जालन्धरधरा जाया जकाराचरमातृका ।
 भ्रम्या भिभ्रेश्वरी भ्रान्ता भ्रकाराचरमातृका ॥ ८० ॥
 जालुरूपा जिणायसा (६००) जकारेशी जणायुधा ।
 जवर्गवीजभूषाढ्या जकाराचरमातृका ॥ ८१ ॥
 टङ्गायुधा टकाराढ्या टोटाची टसुकुन्तला ।
 टङ्गायुधा टलीरूपा टकाराचरमातृका ॥ ८२ ॥
 ठक्कुरा ठक्कुरेशानी ठक्करत्रितपेश्वरी ।
 ठःस्वरूपा ठवर्णाढ्या ठकाराचरमातृका ॥ ८३ ॥
 डक्का डक्केश्वरी डिम्भा डवर्णाचरमातृका ।
 दिषी देहा दिङ्गहस्ता ढकाराचरमातृका ॥ ८४ ॥
 शेशा शान्ता शवर्गान्ता शकाराचरभूषणा ।
 तुरी तुर्या तुलारूपा त्रिपुरा तामसप्रिया ॥ ८५ ॥
 तोतुला तारिणी तारा सप्तविंशतिरूपिणी ।
 त्रिपुरा त्रिगुणा ध्येया त्र्यम्बकेशी त्रिलोकधृत् ॥ ८६ ॥
 त्रिवर्गेशी त्रयी त्र्यची त्रिपदा वेदरूपिणी ।
 त्रिलोकजननी त्राता त्रिपुरेश्वरपूजिता ॥ ८७ ॥
 त्रिकोणस्था त्रिकोणेशी कोणत्रयनिवासिनी ।
 त्रिकोणपूजनतुष्टा त्रिकोणपूजनश्रिता ॥ ८८ ॥
 त्रिकोणदानसलया सर्वकोणशुभार्थदा ।
 वसुकोणस्थितादेवी वसुकोणार्थवादिनी ॥ ८९ ॥
 वसुकोणपूजिता च षट्चक्रमवासिनी ।
 नागपत्रस्थिता शारी त्रिवृत्तपूजनार्थदा ॥ ९० ॥
 चतुर्द्वाराग्रगा चक्रवाहान्तरनिवासिनी ।
 तामसी तोमरप्रख्या तुम्बुरुस्वननादिनी ॥ ९१ ॥

तुलाकोटिस्त्रना तार्पा तपसा फलवर्धिनी ।
 तरलाची तमोहरी तारकासुरपातिनी ॥ ६२ ॥
 तरी तरणिरूपा च तकाराचरमातृका ।
 स्यली स्यविरूपा च स्थूला म्याली स्यलाब्जिनी ॥ ६३ ॥
 स्यावरेशा स्थूलमुखी धकाराचरमातृका ।
 दृतिका शिवदूती च दण्डायुधधरा द्युतिः ॥ ६४ ॥
 दया दीनानुकम्पा च दम्भोलिधरवल्लभा ।
 देशानुचारिणी द्रेफा द्राविडेशी दवीयसी ॥ ६५ ॥
 दाचायणी द्रुमलता (७००) देवमाताधिदेवता ।
 दधिजा दुर्लभा देवी देवता परमाक्षरा ॥ ६६ ॥
 दामोदरसुपूज्या च दामोदरचरप्रदा ।
 दनुपुत्री विनाशा च दनुपुत्रकुलार्चिता ॥ ६७ ॥
 दण्डहस्ता दण्डिपूज्या दमदा च दमस्थिता ।
 दशधेनुमुरूपा च दकाराक्षरमातृका ॥ ६८ ॥
 धर्म्या धर्मप्रसूधन्या धनदा धनवर्धिनी ।
 धृतिर्धूर्ता धन्यवधूर्धकाराचरमातृका ॥ ६९ ॥
 नलिनीनालिका नाप्या नाराचायुधधारिणी ।
 नीपोपवनमध्यस्था नागेशी नरोत्तमा ॥ १०० ॥
 नरेश्वरी नृपाराध्या नृपपूज्या नृपार्थदा ।
 नृपसेव्या नृपवन्द्या नरनारायणप्रभुः ॥ १०१ ॥
 नर्तकी नीरजाची च नवर्थाचरभूषणा ।
 पद्मेश्वरी पद्ममुखी पत्रयाना परापरा ॥ १०२ ॥
 पारावारसुता पाठा परवर्गविमर्दिनी ।
 पूः पुरारिवधूः पम्पा पत्नी पत्रीशवाहना ॥ १०३ ॥
 पीवरामा पतिप्राणा पीतलाची पतिव्रता ।

- पीठा पीठस्थितापीठा पीतालङ्कारभूषणा ॥ १०४ ॥
 पुरुरवस्तुता पात्री पुत्रिका पुत्रदा भजा ।
 पुष्पोत्तसा पुष्पवती पुष्पमालाविभूषणा ॥ १०५ ॥
 पुष्पमालातिशोभाढ्या पकाराक्षरमातृका ।
 फलदा स्फोतनस्त्रा च फेरवारावभीषणा ॥ १०६ ॥
 फल्गुनी फल्गुतीर्थस्था फवर्णाकृतमण्डला ।
 बलदा बालाखिल्या च बाला बलरिपुमिया ॥ १०७ ॥
 बाल्यारस्था वर्वरेशी वकाराकृतिमातृका ।
 भद्रिका भीमपत्नी च भीमा भर्गशिखाऽभया ॥ १०८ ॥
 भयत्री भीमनादा च भयानकमुखेवया ।
 भिल्लीश्वरी भीतिहरा भद्रदा भद्रकारिणी ॥ १०९ ॥
 भद्रेश्वरी भद्रधरा भद्राख्या भाग्यवर्धिनी (८००) ।
 भगमाला भगावासा भयानी भवतारिणी ॥ ११० ॥
 भगयोनिर्भगाकारा भगस्था भगरूपिणी ।
 भगलिङ्गामृतपीता भकाराक्षरमातृका ॥ १११ ॥
 भान्या भानप्रदा मीना मीनकेतनलालसा ।
 मदोद्धृता मनोन्मान्या मेना मैनाकवत्सला ॥ ११२ ॥
 मधुमत्ता मधुपूज्या मधुदा मधुमाधवी ।
 मासाहारा मासर्षाता मासभक्ष्या च मासदा ॥ ११३ ॥
 मारार्ता मत्स्यरूपा च मत्स्यघाता महत्तरा ।
 मेरुशृङ्गाग्रतुङ्गास्या मोदकाहारपूजिता ॥ ११४ ॥
 मातङ्गिनी मधुमत्ता मदमत्ता मदेश्वरी ।
 मज्जा मुग्धानना मुग्धा मकाराक्षरभूषणा ॥ ११५ ॥
 यशस्विनी यतीशानी यत्रकर्त्री यजुःप्रिया ।

यज्ञधात्री यज्ञफला यजुर्वेदघृचांफला ॥ ११६ ॥
 यशोदा यतिसेव्या च यात्रा यात्रिकवत्सला ।
 योगेश्वरी योगगम्या योगेन्द्रजनवत्सला ॥ ११७ ॥
 यदुपुत्री यममी च यकाराक्षरमातृका ।
 रत्नेश्वरी रमानाथसेव्या रथ्या रजस्वला ॥ ११८ ॥
 राज्यदा राजराजेशी रोगहर्त्री रजोवती ।
 रत्नाकरसुता रम्या रात्री रात्रिपतिप्रभा ॥ ११९ ॥
 रघोमी राघवेशानी रघोनाथममर्चिता ।
 रतिप्रिया रतिमूखा रकाराकृतिशेखरा । १२० ॥
 लम्बोदरी ललज्जिह्वा लास्यतत्परमानसा ।
 लूतावन्तुवितानास्या लक्ष्मीर्लजा लयालिनी ॥ १२१ ॥
 लोकेश्वरी लोकधात्री लाटस्या लक्षणाकृतिः ।
 लम्बा लम्बकचोप्लासा लकाराकारवर्धिनी ॥ १२२ ॥
 लिङ्गेश्वरी लिङ्गलिङ्गा लिङ्गमाला लसद्द्युतिः ।
 लक्ष्मीरूपा रसोप्लासा रामा रेवा रजस्वला ॥ १२३ ॥
 लयदा लक्षणा (६००) लोला लकाराक्षरमातृका ।
 वाराही वरदात्री च वीरसुर्वीरदायिनी ॥ १२४ ॥
 वीरेश्वरी वीरजन्या वीरचर्बणचर्चिता ।
 वरायुधा वराका च वामना वामनाकृतिः ॥ १२५ ॥
 वधूता वधकावध्या वध्यभूर्वाणिजप्रिया ।
 वसन्तलक्ष्मीर्वटुकी वटुका वटुकेश्वरी ॥ १२६ ॥
 वटुप्रिया वामनेत्रा वामाचारैकलालसा ।
 वार्ता वाम्या वरारोहा वेदमाता वसुन्धरा ॥ १२७ ॥
 वयोयाना वयस्या च वकाराक्षरमातृका ।
 शम्भुप्रिया शरच्चर्चा शाद्रला शशिवत्सला ॥ १२८ ॥

- शीतद्युतिः शीतरसा शोणोष्ठी शीकरप्रदा ।
 श्रवित्सलाञ्जना शर्वा शर्ववामाङ्गवासिनी ॥ १२६ ॥
 शशाङ्कामललक्ष्मीश्च शार्दूलतनुरद्रिजा ।
 शोषहर्त्री शमीमूला शकाराकृतशेखरा ॥ १२७ ॥
 षोडशी षोडशीरूपा षडा षोडा षडानना ।
 पद्कूटा पद्मसास्वादा पडशीतिमुखाम्बुजा ॥ १२८ ॥
 पडास्यजननी पण्डा पवर्णाक्षरमातृका ।
 सारस्वतप्रसूः सर्वा सर्वगा सर्वतोमुखा ॥ १२९ ॥
 समा सीता सतीमाता सागराभयदायिनी ।
 समस्तशापशमनी सालभञ्जी सुदक्षिणा ॥ १३० ॥
 सुषुप्तिः सुरसा साध्वी सामगा सामवेदजा ।
 सत्यप्रिया सोममुखी सूत्रस्या मृतवल्लभा ॥ १३१ ॥
 सनकेशी सुनन्दा च स्वर्गस्था सनातनी ।
 सेतुभूता समस्ताशा सकाराक्षरवल्लभा ॥ १३२ ॥
 हालाहलप्रिया हेला हाहारावधिभूषणा ।
 हाहाहृहृस्वरूपा च हलधात्री हलिप्रिया ॥ १३३ ॥
 हरिनेत्रा घोररूपा हविष्पाहुतिवल्लभा ।
 हंचंभूचःस्वरूपा च सर्वमातृकपूजिता ॥ १३४ ॥
 ओं ऐं सौः द्वीं महाविद्या भ्रांशांफ्रां ह्रस्वरूपिणी (१०००) ।
 इति श्रीशारिकादेव्या मन्त्रनामसहस्रकम् ॥ १३५ ॥
 पुण्यं पुण्यजनस्तुत्यं नुत्यं वैष्णवपूजितम् ।
 इदं यः पठते देवि धावयेद्यः मृणोति, च ॥ १३६ ॥
 स एव भगवान् देवः मलं सत्यं सुरेश्वरि ।
 एककालं द्विकालं वा त्रिकालं पठते नरः ॥ १३७ ॥

वामाचारपरो देवि तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 मूकत्वं अधिरत्वं च कृष्टं हन्याच्च श्वित्रिकाम् ॥ १४१ ॥
 वातपित्तकफान् गुल्मान् रक्तस्रावं विषूचिकाम् ।
 सद्यः शमयते देवि श्रद्धया यः पठेन्नशि ॥ १४२ ॥
 अपस्मारं कर्णपीडां शूलं रौद्रं भगन्दरम् ।
 मासमात्रं पठेद्यस्तु स रोगैर्मुच्यते ध्रुवम् ॥ १४३ ॥
 भौमे शनिदिने वापि चक्रमध्ये पठेद्यदि ।
 सद्यस्तस्य महेशानि शारिका वरदा भवेत् ॥ १४४ ॥
 चतुष्पथे पठेद्यस्तु त्रिवारं रात्रिन्यत्येये ।
 दत्त्वा बलिं सुरा मुद्रां मत्स्यं मासं सभक्तकम् ॥ १४५ ॥
 बन्बौलत्वग्रसाकीर्णं शारी प्रादुर्भविष्यति ।
 यः पठेद् देवि लोलायां चिताया शवसन्निधौ ॥ १४६ ॥
 पायंपायुं त्रिवारं तु तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 ब्रह्महत्यां गुरोर्हत्यां मर्षपानं च गोवधम् ॥ १४७ ॥
 महापातकमद्वातं गुरुतल्पगतोद्भवम् ।
 स्तेयं वा भ्रूणहत्यां वा नाशयेन्नात्र संशयः ॥ १४८ ॥
 स एव हि रमापुत्रो यशस्वी लोकपूजितः ।
 वरदानक्षमो देवि वीरेशो भूतवल्लभः ॥ १४९ ॥
 चक्रार्चने पठेद्यस्तु साधकः शक्तिसन्निधौ ।
 त्रिवारं श्रद्धया युक्तः स भवेद्भैरवेश्वरः ॥ १५० ॥
 किंकिं न लभते देवि साधको वीरसाधकः ।
 पुत्रवान् धनवाश्वेने सत्याचारपरः शिवे ॥ १५१ ॥
 शक्तिं सपूज्य देवेशि पठेत् स्तोत्रं परमियम् ।

१ 'एव नाशयेत्तथा' ख पाठः । २ 'वृत्तये' ख पाठः । ३ 'बौद्र' ख पाठः ।

४ 'सुरापात्र' ख पाठः । ५ 'धनसपन्न' ख पाठः । ६ 'वर शुभम्' ख पाठः ।

इह लोके सुखं भुक्त्वा परत्र त्रिदिवं व्रजेत् ॥ १५२ ॥
 इति नामसहस्रं तु शारिकाया मनोरमम् ।
 गुह्यं गुह्यतमं लोके गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ १५३ ॥

इति धीरुद्रथामले तन्त्रे दशविचारदृश्ये
 धीशारिकाया सहस्रनामस्तोत्रकम् ॥ ४ ॥

—( ) ० ( )—

अथ

श्रीशारिकास्तोत्रम्

—

अथ चं अथ च्चे तव मनुशिरोमौलिमाणिक्यभूतं
 ध्यायेच्चित्ते शशिधरकलाविन्दुविम्बावतंसम् ।
 यो मन्त्रीशो जपति मनसा माननीयो महद्भि-
 र्धन्यः पुण्यैः स भवति मरुद्धीज्यमानो मरुत्वान् ॥ १ ॥

पराबीजं तेजोनिधिमधिमनौ यः प्रजपते
 जगन्मोहध्वान्तामितपटलसूर्योदयमिदम् ।
 स लोकेशो भूत्वा विचरति महामाश्रिकमणि-
 र्धरायां वा नाके फणिपुरि यथेच्छं त्रिभुवने ॥ २ ॥

मावीजमानन्दजमिन्दुचूडं
 सिद्धो जपेद्यस्तव मन्त्रमध्ये ।
 स देवि देवेश्वरविष्टरार्धं
 निविष्ट ईषन्मदिरारुण्याच्चः ॥ ३ ॥

कूर्चं चमत्कारलसत्प्रमादं
 जपेच्छिवे यः स्मरकेलिलोलः ।
 हुंकारमात्रेण स वैरिवर्गं
 हत्वा भवेद्भूपतिसार्वभौमः ॥ ४ ॥

गजार्णमाकर्ण्य जपेत् क्षणं यो
 मृगेक्षणापीनकुचान्तरस्थः ।
 स मेनकाकामरणप्रवीणो
 लीलावतीं केलिकला करोति ॥ ५ ॥

शून्यं बीजं मन्त्रमध्ये जपेद्यो
 मूढो जाड्याम्भोधिममोऽरिभग्नः ।
 तस्यास्याब्जान्निःसरन्ते सुवाचो
 गर्भैः पर्यैर्मद्यसारप्रचाराः ॥ ६ ॥

कल्याणबीजं यदि साधकेन्द्रो
जपेच्छिवे चेतसि वार्धरात्रे ।

स भोगवाङ्मन्यपरो नरेन्द्रो
भोगावर्ती प्राप्य भवेन्नरेशः ॥ ७ ॥

श्रीशारिकार्ये तत्र मन्त्रमध्ये
यो नाममन्त्र जपते महेशि ।

तस्याजिभूमौ नृपवर्गलक्ष्मी-
र्वशं भवेत् साधकलोकमौलेः ॥ ८ ॥

अरमरीबीजमोक्तान यो जपेदर्धरात्रके ।

सिंहासना भगवती वरदा दर्शनप्रदा ॥ ९ ॥

विन्दुत्रिकोणवसुकोणसुवृत्तनाग-
पत्रत्रिवृत्तधरणीगृहमण्डलस्थाम् ।

बालार्कविम्बसदृशाननविम्बपद्मा
यो ध्यायतेऽम्ब स भवेद्भुवि सार्वभौमः ॥ १० ॥

यो विन्दुः स पितामहो हग्निसौ सूर्यः स्वरः कीर्तितो
यो रेफो दुरितौघमर्दनकरो रुद्रः सदा गीयते ।

यः प्राणः स परः स एव भगवाञ्चादः शिवः सर्वदा

देवी चन्द्रकला कलङ्करहिता मामे तु तुभ्यं नमः ॥ ११ ॥

श्रीशारिकास्तवामिष पठति प्रभाते
यो वार्धरात्रसमयेऽर्चनकर्मकाले ।

इन्द्रः सुरासुरपुत्रः स्यममेति तस्य

पूजा विधाय ददते त्रिदिवाधिपत्यम् ॥ १२ ॥

ऋषिदेवि पञ्चाङ्ग शारिकाया रदस्यकम् ।

स्व परम गुण त्रैलोक्योद्धारणमम् ॥ १३ ॥

पुण्य पवित्रमायुष्य श्रेयस्कर पशस्करम् ।

मकारैः पञ्चभिः पूज्यं साध्यं साधकसत्तमैः ॥ १४ ॥

संरक्ष्ये पुत्रवद् देवि दर्शयेदिष्टमित्रवत् ।

इदं रहस्यमाख्यातं शारिकासारमुत्तमम् ॥ १५ ॥

अभक्ताय न दातव्यं कुचैलाय दुरात्मने ।

निन्दकायान्यशिष्याय स मन्त्री निरयी भवेत् ॥ १६ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् भवतानेन पञ्चाङ्गकथनेन हि ।

क्रीतास्मि तव दास्यस्मि किमन्यत् कथयामि ते ॥ १७ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

पञ्चाङ्गतप्यमीशानि शिल्लासर्वस्वमुत्तमम् ।

गुह्यं गोप्यतमं देवि गोपनीयं मुमुक्षुभिः ॥ १८ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये

श्रीशारिकास्तोत्रम् ॥ ५ ॥

समाप्तं चेदं श्रीशारिकापञ्चाङ्गम् ॥

श्रीमहाराज्ञीपञ्चाङ्गम् ।

श्रीशैलशिखरामीन भगवन्तमुभापतिम् ।
 चन्द्रार्धमुकुट देवं सूर्यसोपाग्निलोचनम् ॥ १ ॥
 गनचर्मपरीधानं विलपाच्च सुराधिपम् ।
 गणगन्धर्वयज्ञेन्द्र-देवासुरनमस्कृतम् ॥ २ ॥
 विहसन्तं जपन्तं च पठन्तं च मुहुर्मुहुः ।
 नागाभरणभूषाढ्य ब्रह्माच्युतनमस्कृतम् ॥ ३ ॥
 उत्थाय प्रणता भूत्वा पर्यपृच्छत भैरवी ।
 श्रीदेव्युवाच ।

मगणंस्तरं परो देवः सुरासुरनमस्कृतः ।
 गुण्यां वेदान्ततत्रज्ञो गुण्यातीतश्चिदीश्वरः ॥ ४ ॥
 सतत किञ्जपासकस्तत्रं सर्वोत्तमं ममो^१ ।
 अद्याप्यविदितं यन्मे तत्तरं वक्तुमर्हसि ॥ ५ ॥
 श्रीभैरव उवाच ।

या देवी निष्कला श्यामा निराभामा निरञ्जना ।
 महाश्रीषोडशीविद्या सा राज्ञीति निगद्यते ॥ ६ ॥
 सकला राज्यदा लोके विद्याराज्ञी महेश्वरी ।
 देवी पञ्चदशी सैव परब्रह्मकुटुम्बिनी ॥ ७ ॥
 नृणां दारिद्र्यनाशाय प्रादुर्भूताद्य भारते ।
 यस्याः पञ्चदशीविद्या गुह्यामविदिता पुरा ॥ ८ ॥

तां जपामि महाविद्यां तत्पञ्चाङ्गं स्मराम्यहम् ।

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् करुणाम्भोधे शरणागतवत्सल ।

या देवी लोकमातेति राज्ञी राज्यप्रदायिनी ॥ ९ ॥

दारिद्र्यहारिणी त्वद्य तत्पञ्चाङ्गं वदस्व मे ।

तच्चतो वेदतन्त्राद्यं यद्यहं प्रेयसी तव ॥ १० ॥

श्रीभैरव उवाच ।

मृणुष्वचष्टिता भूत्वा पटलं मन्त्रविग्रहम् ।

राश्याः सर्वस्वभूतं मे रहस्यं देवदुर्लभम् ॥ ११ ॥

मन्त्रोद्धारं महादेवि राश्या मद्बदनोदितम् ।

श्रुत्वा गोपय यत्नेन येन सिद्धिः प्रजायते ॥ १२ ॥

तारं माया मानसः कामशक्ती

मध्ये चाख्या भगवत्यै च राश्यै ।

मायावीजं षड्वयं देवि राश्या

मन्त्रोद्धारो वर्णितो गोपनीयः ॥ १३ ॥

नास्यान्तरायो न क्लेशो न विपर्ययभीः शिवे^३ ।

सर्वसिद्धिप्रदो देवि मन्त्रोऽयं भाग्यवर्धनः ॥ १४ ॥

मन्त्रमुत्कीलयेदादौ ततः सञ्जीवयेन्मनुम् ।

सिद्धं मन्त्रं जपेद् देवि ततः संपुटितं चरेत् ॥ १५ ॥

ततो मन्त्रोऽयमीशानि साक्षात् सिद्धिप्रदो भवेत् ।

यन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि सर्वाशापरिपूरकम् ॥ १६ ॥

सर्वसंपत्प्रदं चैव सर्वार्थसाधकं तथा ।

सर्वसिद्धिप्रदं चक्रं सर्वानन्दमयं तथा ॥ १७ ॥

सर्वसंमोहनं चक्रं पीठार्चाया प्रपूजयेन् ।

विन्दुस्त्र्यश्रं पडसं च वृत्ताष्टदलमण्डितम् ॥ १८ ॥
 वृत्तत्रयं धरामन्न राज्ञीश्रीचक्रमीरितम् ।
 लयाङ्गमस्य देवेशि शृणु वेदागमोद्धृतम् ॥ १९ ॥
 यस्य श्रवणमात्रेण पूजायुतफल लभेत् ।
 गणेशो भीमराजश्च कुमारो जाङ्गलेश्वरः ॥ २० ॥
 इन्द्राद्या लोकपालाश्च पूजनीयाश्च भृगुदे ।
 वृत्तत्रयेऽभ्यर्चनीया गुरुपत्त्रिचर्या शिवे ॥ २१ ॥
 दिव्यसिद्धाधमत्याद्याः पूज्या गन्धाक्षतैः प्रिये ।
 गामुकिनीलनागश्च तच्चक्रः पद्मनागकः ॥ २२ ॥
 पूर्वादिदिक्षु सपूज्या विदिक्षु शृणु पार्वति ।
 काकोटकः शङ्खपालः कुलिकः शेष ईश्वरि ॥ २३ ॥
 आग्नेयक्रमतः पूज्या त्राह्म्याद्या मातरस्त्वथा ।
 भैरवास्त्यष्ट सपूज्या वामार्चतेन पार्वति ॥ २४ ॥
 ब्राह्मी च वैष्णवी चैव रुद्राणी चापराजिता ।
 कौमारी चैव चानुण्डा वाराही नारसिंहिका ॥ २५ ॥
 असिताङ्गो रुद्रश्चण्डः क्रोधेशोन्मत्तभीषणाः ।
 कपालीशश्च सहारः पूजनीया यथाक्रमम् ॥ २६ ॥
 श्रीदुर्गा शारिकादेवी वैखरी च शिवा शिवे ।
 कालिका त्रिपुरा चैव वामानुच्या षडथके ॥ २७ ॥
 लक्ष्मीः मरस्वती याला पूजनीयास्त्रिकोणके ।
 विन्दो राज्यप्रदा राज्ञी विद्या पञ्चदशाक्षरी ॥ २८ ॥
 भूतेश्वर शिव देवि सङ्ग पञ्च नमर्चयेत् ।
 रुलग च मुनापात्र पूजयेद्भद्रक तथा ॥ २९ ॥
 योगिनीः चैत्रपालाश्च भूतःभूतत्र मिनायकम् ।

रामेश्वरं महेशानि लयाङ्गमिदमीरितम् ॥ ३० ॥

श्रीराज्ञीमूलमन्त्रस्य ऋषिर्ब्रह्मा समीरितः ।

गायत्री छन्द ईशानि राज्ञीदेवी च देवता ॥ ३१ ॥

माया बीज शरच्छक्तिः कामः कीलकमीश्वरि ।

भोगापवर्गसिद्ध्यर्थे विनियोगः प्रकीर्तिता ॥ ३२ ॥

ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि सात्त्विकं कामनावहम् ।

सर्वसिद्धिप्रदं देवि मन्त्रकोटिफलप्रदम् ॥ ३३ ॥

उद्यद्दिवाकरसहस्ररुचिं त्रिनेत्रा

सिंहासनोपरिगतामुरगोपवीताम् ।

खङ्गाम्बुजाढ्यकलशामृतपात्रहस्ता

राज्ञीं भजामि विकसद्ददनारविन्दाम् ॥ ३४ ॥

(चतुर्भुजा चन्द्रकलार्धशेखरा

सिंहासनस्था भुजगोपवीतिनीम् ।

पाशाङ्कुशाम्भोरुहखङ्गधारिणीं

राज्ञीं भजे चेतसि राज्यदायिनीम्) ॥ ३५ ॥

अधुना देवि वक्ष्यामि प्रयोगानष्ट तत्त्वतः ।

येषा साधनमात्रेण मन्त्रः कल्पद्रुमो भवेत् ॥ ३६ ॥

स्तम्भन मोहनं चैव मारणाकर्षणे प्रिये ।

वशीकारं तथोचाट शान्तिकं पौष्टिकं तथा ॥ ३७ ॥

एतेषा साधनं वक्ष्ये प्रयोगाणा महेश्वरि ।

(१) रवौ स्नात्वा जपेन्मूल श्मशानेऽयुतसंख्यया ॥ ३८ ॥

हुनेच्चितानले सर्पिर्मालिनीकेशसञ्चयम् ।

स्तम्भन जायते वारिचन्द्रवातार्कपाथसाम् ॥ ३९ ॥

(२) चन्द्रे तथा श्मशानम्यः शयवेशधरः सुधीः ।

जपेन्मन्त्रायुतं सम्यक् कुर्याद् होमं दशांशतः ॥ ४० ॥

घृततानीरशाखाभिर्लवङ्गमोहनं भवेत् ।

(३) भौमे स्त्रात्वां श्मशाने च चित्तत्रे संजपेन्मनुम् ॥ ४१ ॥

हुनेद् दशांशतः सर्पिर्मानकपटकगोमयाद् ।

शत्रुः कालसमानोऽपि मृत्युमेप्सति पार्वति ॥ ४२ ॥

(४) बुधे श्मशाने देवेशि जपेन्मन्त्रायुतं निशि ।

हुनेदाज्यं दशांशेन सचण्डालकचं प्रिये ॥ ४३ ॥

रम्भा तिलोत्तमा चापि प्रातः प्रादुर्भविष्यति ।

(५) गुरौ जपेन्मनुं देवि श्मशाने मुक्तकुन्तलः ॥ ४४ ॥

अयुतं तद्दशांशेन हुनेदाज्यं सपायसम् ।

सशरं धनसारं च भृत्यत्रां याति वासवः ॥ ४५ ॥

(६) शुके श्मशानदेशे तु जपेद्युतसंख्यया ।

दिगम्बरो मुक्तकेशो हुनेदाज्यं च सौन्दुकम् ॥ ४६ ॥

सर्वाशर्करं हुत्वा रिपुमुच्चाटयिष्यति ।

(७) शनौ श्मशाननिलये जपेद्राक्षीमनुं सुधीः ॥ ४७ ॥

अयुतं तद्दशांशेन हुनेदाज्यं सशम्भुकम् ।

समेप्लीहहारं च शमयेदभितो भयम् ॥ ४८ ॥

(८) रवौ श्मशाने सञ्जप्य मूलं चायुतसंख्यया ।

हुनेत् कपोत्तमासाज्यमाहिषं पलमद्रिजे ॥ ४९ ॥

पितृणां देवतानां च पुष्टिदोऽयं प्रयोगकः ।

इत्येव पटलो रात्र्याः सर्वागमरहस्यवान् ॥ ५० ॥

अन्याशिष्याय न देयो दुर्जनाय विशेषतः ।

गुरुभक्तिनिहीनाय कुचैलाय दुरात्मने ॥ ५१ ॥

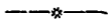
अभक्तेभ्योऽपि पुत्रेभ्यो दत्त्वा निरयमाप्नुयात् ।

देयं शिष्याय शान्ताय गुरुभक्त्या पार्वति ॥ ५२ ॥
 दीक्षिताय कुलीनाय राज्ञीभक्तिरताय च ।
 इदं रहस्य परम तव भक्त्या मयोदितम् ।
 गुह्यं गोप्यतमं लोके गोपनीय स्वयोनिवत् ॥ ५३ ॥

इति धीरुत्रयामले तन्त्रे दशविघारहस्ये
 श्रीमहाराज्ञीपटलम् ॥ १ ॥

अथ

श्रीमहाराज्ञी-पूजापद्धतिः ।

श्रीभैरव उवाच ।

अंधुना देवि वक्ष्येऽह पद्धतिं गद्यरूपिणीम् ।
 श्रीराज्ञीनित्यपूजायास्तत्त्वतः सौख्यदायिनीम् ॥ १ ॥
 प्रातःकृत्यमकृत्वा तु यो देवीं भक्तितोऽर्चयेत् ।
 तस्य पूजा तु विफला शौचहीना यथा क्रिया ॥ २ ॥

तत्र श्रीमा-साधका ब्राह्म्य मुहूर्ते शयनतलात् उत्थाय ऋचर
 णादि प्रज्ञात्य निजामने उद्धपश्चामन सुमुषविश्य स्वशिर स्थसद
 स्नानाधोमुखकमलकर्णिका-तर्गत निजगुरु स्वशक्त्या सहित ध्यात्वा
 मानसेरुपचारै सपूज्य दण्डवन्नत्वा तत्र सशिया द्वा ध्यात्वा मूल
 यथाशक्त्या जप्या जप गुरव समर्प्य तदाज्ञा गृहीत्वा बहिरागत्य

१ 'अधुना पद्धति वक्ष्य श्रीराज्ञ्यचनमधुनाम् ।

गद्यपद्यमर्थो गोप्या मकलागमानिध्रताम् ॥ ५४ पाठ ।

मलादिशोधनं विधाय नद्यादौ गत्वा वर्णोक्तं शौचं कृत्वा, "ॐ ह्रीं कामदेवाय सर्वजनप्रियाय नमः" इति दन्तान्विशोध्य मलापकर्षणं क्लानं कृत्वा, मृत्त्रयं मूलेन संशोध्य जले धीचक्रं योनिचक्रं वा विभाव्य, तत्र "गङ्गा गङ्गे च यमुने चैव" इत्यादिनाङ्कुशमुद्रया तीर्थान्यावाह्य, तत्र "बालार्ककोटिसदृशे भूतेश्वरसमन्विते । महापञ्चदशीविधे जलेऽस्मिंस्त्व-मिहायह ॥" इत्यावाहनादिमुद्राः प्रदर्श्य, मृदमङ्गे विलिप्य मूलमुच्चार्य कुम्भमुद्रया जले त्रिवारं पुनर्मन्त्रेत् । ततो "ॐ ह्रीं ह्रींसः सूर्याय २५ तेऽर्थो नमः ॥" इत्यर्घ्यत्रयं दत्त्वा, मूलं यथाशक्त्या जप्त्वा याससी परिधाप्य, वैदिकां संध्यां निर्वर्त्य तान्त्रिकां कुर्यात् । तत्र मूलपङ्कजे विधाय वामहस्ते जलं निधाय पञ्चभूतमन्त्रेण यरंवलह सप्तधामिमन्त्र्य, तत्त्वमुद्रयाच्छाद्य मूलमुच्चरस्तद्गलितोदकाविरुदाभिः सप्तवारं शिरः प्रोक्ष्य, दक्षिणहस्ते धृत्वा इड्या देहान्तर्नीत्वा पापं प्रक्षाल्य, तज्जलं पिङ्गलया प्रिरिच्य वामहस्ते तज्जलं सकलुपं वामभागस्थशिलायां फडिति निःक्षिपेत् । इत्यधमर्षणं कृत्वा, प्रणवमायाभ्यां प्राणायामत्रयं कृत्वा, ॐ ह्रीं ध्यातमत्त्वं शोधयामि स्वाहा । ॐ ह्रीं विद्यातत्त्वं शोधयामि स्वाहा । ॐ ह्रीं शिवतत्त्वं शोधयामि स्वाहा । इत्याचम्य, पङ्क-न्यास ॐ ह्रीं इत्यादिना विधाय गायत्रीं जपेत् । ॐ राज्यप्र-दायै विद्महे ह्रीं पञ्चदशाक्षर्यै धीमहि श्रीं तन्नो महाराज्ञो प्रचोदयात् ३ । गायत्रीं मूलाविद्यां च जप्त्वा, गायत्र्या धीमहाराज्ञी-भूतेश्वराभ्यामिदमर्घ्यं स्वाहा इत्यर्घ्यत्रयं दत्त्वा, पुनर्जले योनिचक्रं विभाव्य मूलं सप्तधोश्चार्थं 'श्रीलाङ्गा सवाहना सायुधा सपरिच्छदा भूत-ेश्वरसहिता धीमहाराज्ञी तृप्यतां' इति सप्तवारं सन्तप्य, भूत-ेश्वरं पूषह् त्रिः सन्तप्य, परिवारान् प्रणवमायाभ्यां सहृत् सन्तप्य, गुरुपदमगुरुपरमोष्ठगुरुन् पितृंश्च सन्तप्य, पूर्ववत् सूर्यांशार्घ्यत्रयं दत्त्वा पुनर्देवदेव्यो इति सन्तानीय, तार्थं विरुज्य वाग्वृद्धमागच्छेदिति संध्याविधिः ॥

दावे त्वं विष्णुना धृता । त्वं च धारय मां लोके पवित्रं कुरु चा-
सनम् ॥ ॐ आं आधारशक्तये नमः । कूर्माय नमः । अनन्ताय नमः ।
अष्टदलपद्माय नमः । सहस्रदलपद्माय नमः । तत्रोपविश्य , अपस-
र्पन्तु ते भूता ये भूता भुवि संस्थिताः । ये भूता विघ्नकर्तारस्ते
नश्यन्तु शिवाह्वया ॥ इति तालत्रयं दत्त्वा भौमान् विघ्नानुत्सार्य ।
नाराचमुद्रां प्रदर्श्य , भूताः प्रेताः पिशाचाश्च राक्षसाश्च सरीसृपाः ।
अपसर्पन्तु ते सर्वे देव्यस्त्रेण तु पीडिताः ॥ इति वामपार्श्वघातत्रयं
दत्त्वा गुरु प्रणमेत् । अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया । च-
तुर्गुणमीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ॐ गुरुभ्यो नमः । ॐ प-
रमगुरुभ्यो नमः । ॐ परापरगुरुभ्यो नमः । परमोष्ठिगुरुभ्यो नमः ।
इति संपूज्य ।

अस्य श्रीमहाराष्ट्रीमन्त्रस्य , ब्रह्मा ऋषिः , गायत्रं छन्दः , श्री-
भूतेश्वरीमहाराष्ट्रीदेवता , ह्रींवीजे , सौःशक्तिः , क्लींकीलक , चतुर्गुणपा-
र्यसिद्धये विनियोगः । ब्रह्मऋषये नमः शिरसि , गायत्रीच्छन्दसे नमो
मुखे , राक्षीदेवतायै नमो हृदि , ह्रींवीजाय नमो नाभौ , सौःशक्तये नमो
शुद्धे , क्लींकीलकाय नमः पादयोः , पूजायां विनियोगाय नमः सर्वा-
ङ्गेषु । ॐहामहुष्ठाभ्यां नमः । ॐह्रींतिर्जनीभ्यां नमः । ॐह्रंमध्यमाभ्यां
नमः । ॐह्रंअनामिकाभ्यां नमः । ॐह्रांरुनिष्ठिकाभ्यां नमः । ॐह्रं-
करतलपृष्ठाभ्यां नमः । इति करन्यासः । एव षडङ्गन्यासः ।

इत्थे न्यासं विधाय भूतशुद्धिं कुर्यात् । ॐह्रीं इत्याधारात् कुण्ड-
लिनीं प्रदीपकलिकाकारा सुपुञ्जामाग्रेण ब्रह्मपथान्तर्नीत्या परमशिव
प्राप्य तयाः सामरस्य विधाय , तद्दुद्गतानन्दामृतधारया कुलगुरुन्
सन्तर्य , पुनः पदचक्रं भित्त्वा स्वस्वानमानीय , वामकुक्षौ पापपुण-
्यमहुष्ठाप्राकारं कृष्णवर्णं रक्तमश्रुल ध्यात्वा प्राणायामयोगेन शोष-
णादि कुर्यात् । आर्द्रा यमिति वायुवीजेन षोडशवारजप्तन शोषयेत् ।
रमित्यग्निवीजेन षोडशवारजप्तन दाहयेत् । चमिति चरुणवीजेन षोडश-
वारजप्तनाप्लावयेत् । लामिति भूथीजेन षोडशधा जप्तन देह दृढे विधि-
न्य , दमित्याकाशवीजेन षोडशधा जप्तन स्वाभानं दिव्यदेहमुपाय
प्राणप्रतिष्ठा कुर्यात् ।

ॐह्रींश्रींशोतोदटस' मम प्राणा इट प्राणाः ॐ मम जीव १६

स्थितः ॥ मम वाङ्मनश्चक्षुः श्रोत्रजिह्वाघ्राणप्राणा इहागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा , इति प्राणप्रतिष्ठां विधाय पूर्ववत् प्राणायामं कृत्वा , तत्त्वत्रयेणाचम्य न्यासं कुर्यात् । ॐ नमो ब्रह्मरन्ध्रे , ह्रीं शिरसि , धी-नेत्रयोः , रां कर्णयोः , क्लौं नासोत्रे , सौः मुखे , भं कण्ठे , गं भुजयोः , वं वक्षसि , ल्यं कुक्षौ , रां नाभौ , श्यै गुह्ये , ह्रीं जान्वोः , स्वां जङ्घयोः , ह्रां नमः सर्वाङ्गेषु । इति मूलमन्त्रन्यासः ॥

ॐ ह्रीं हृदयाय नमः । ॐ ह्रीं शिरसे स्वाहा । ॐ ह्रूश्च शिखायै वषट् । ॐ ह्रै कवचाय हुं । ॐ ह्रीं नेत्राभ्यां वौषट् । ॐ ह्रः अस्त्राय फट् । ॐ रां हृदयाय० , अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । ॐ रीं शिरसे० , तर्जनीभ्यां नमः । ॐ रं शिखायै० , मध्यमाभ्यां नमः । ॐ रै कवचाय० , अनामिकाभ्यां० । ॐ रौ नेत्राभ्यां० , कनिष्ठिकाभ्यां० । ॐ रः अस्त्राय फट् , करतलपृष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ सौः क्लौं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । ॐ सौः क्लौं तर्जनीभ्यां० । ॐ सौः क्लौं मध्यमाभ्यां० , ॐ सौः क्लौं अनामिकाभ्यां० । ॐ सौः क्लौं कनिष्ठिकाभ्यां० । ॐ सौः क्लौं करतलपृष्ठाभ्यां नमः । एवं हृदयादि पङ्क्तन्यासः ॥

ॐ ह्रीं जालन्धरपीठाय नमो मूलाधारे । ॐ र्ध्रीं उद्दंडीयानपीठाय नमः स्वाधिष्ठाने । ॐ रां कामरूपपीठाय नमः अनादिते । ॐ क्लौं मधुपुरीपीठाय नमो मणिपुरे । ॐ सौः वाराणसीपीठाय नमो विशुद्धौ । ॐ ह्रीं श्रनन्तपीठाय नमः आद्याया । ॐ स्वाहा शारदापीठाय नमो ब्रह्मरन्ध्रे । इति पीठन्यासः ॥

ॐ श्रं कश्चां हृदयाय नमः । ॐ ह्रीं च्छ्रं शिरसे स्वाहा । ॐ श्रौ उटं श्रं शिखायै वषट् । ॐ रापटं श्रं कवचाय हुं । ॐ क्लौं श्रं पश्रं नेत्रत्रयाय वौषट् । ॐ सौः श्रं य० श्रं अस्त्राय फट् । एवं फट् न्यासः ॥ इति शुद्धमातृकान्यासः ॥

ततो मातृकान्यासं च कृत्वा , ॐ आत्मतत्त्वाय हृदयाय नमः । ह्रीं पिद्यातत्त्वाय शिरसे० । धीं शिवतत्त्वाय शिखायै० । रा शक्तितत्त्वाय कवचाय० । क्लौं शिवतत्त्वाय नेत्रेभ्यो० । सौः सर्वतत्त्वाय अस्त्राय फट् । एवं फट् न्यासः , इति तत्त्वन्यासः ॥ ॐ ह्रीं मिति पूर्णपत् पङ्क्तं विधाय कामकलारूपं स्वात्मानं विचिन्त्य , इत्कार्यं काया धीभूतेभ्यः राद्गतां धीमदाराहो विचिन्त्य मानसेवपचारैः सपूज्य , चदिः धीचक्रं बिन्दु-

विन्धोऽसित-त्रिकोपविराजमान - पङ्क्तशोभित-पमुदलालकृत-वृत्तत्रयो-

द्भासित-चतुर्द्वारोपशोभितं विलिख्य वा संस्थाप्य योगपीठ परिक-
 ल्य योगपीठपूजां कुर्यात् । ॐ ह्रीं मण्डलाय नमः । २ कालाग्निरुद्राय० ।
 २ मूलप्रकृतये नमः । २ आधारशक्त्यै० । २ वराहाय० । २ कूर्मा-
 य० । २ अनन्ताय० । २ पृथिव्यै० । २ सुधाम्बुधये० । मध्ये २ सुव-
 र्णद्वीपाय० । २ कल्पवनाय० । मध्ये २ मणिगेहाय० । रत्नवेदिकायै० ।
 तन्मध्ये २ चिन्तामणिमण्डपाय० । तत्र २ श्मशानाय० । २ धर्मज्ञान-
 वैराग्यैश्वर्यैभ्यो० । तद्दामे २ अधर्माज्ञानावैराग्यानैश्वर्यैभ्यो० । त-
 दुपरि २ रं वद्विमण्डलाय नमः । २ अं अर्कमण्डलाय० । २ सौं सो-
 ममण्डलाय० । २ तं तमसे० । २ रं रजसे० । २ सं सत्त्वाय० । मूलं
 सहस्रदलकमलाय० । संविघ्नालाय० । प्रकृतिमयपत्रेभ्यो० । विकृतिम-
 यकेसरेभ्यो० । पञ्चाशद्वीजभूषितकर्णिकायै० । मूलं मातृकामुच्चार्य
 श्रीयोगपीठाय नमः । इत्यक्षतपुष्पैरभ्यर्च्य , श्रीयोगपीठोपरि श्रीचक्रं
 (संस्थाप्य वा) विभाव्य , आत्मश्रीचक्रयोर्मध्ये पात्रार्चनं कुर्यात् ।
 तत्र स्ववामे वृत्तपदकोणचतुरश्रं मण्डलं विलिख्य मूलेन पङ्क्तेनार्चा
 विधाय , “ ॐ ह्रीं श्रीमद्दाराश्रीभगवती—सामान्यार्घ्यमण्डलाय नमः ” ।
 इत्यक्षतैरभ्यर्च्य , “ रवद्विमण्डलाय दशकलात्मने नमः ” इत्यक्षतैर-
 भ्यर्च्य , तत्राधारे संस्थाप्य , “ अं अर्कमण्डलाय द्वादशकलात्मने
 नमः ” इत्यभ्यर्च्य , विलोममातृकया शङ्खं संपूर्य “ तत्र सौं सोम-
 मण्डलाय षोडशकलात्मने नमः ” इत्यभ्यर्च्य , तत्र सूर्यमण्डलावकु-
 शमुद्रया तीर्थानि , “ गङ्गे च यमुने चैव ” इत्यादिनावाह्य , शुद्धं
 भावयेदिति सामान्यार्घ्यविधिः ॥

सामान्यार्घ्यस्य वामे त्रिकोणपदकोणवृत्तचतुरश्रं मण्डलं विधाय
 पङ्क्तेनाभ्यर्च्य , मूलविद्यामुच्चार्य “ श्रीराज्ञीकलशमण्डलाय नमः ” त-
 त्राधारे संस्थाप्य , “ र वद्विमण्डलाय दशकलात्मने नमः ” इति सं-
 पूज्य , तत्राक्षरालितकलशं संस्थाप्य , “ अं अर्कमण्डलाय द्वादशक-
 लात्मने नमः ” इति संपूज्य , तत्रानामिकाङ्गुष्ठाभ्याममृतधारापातेन
 कलशमापूर्य , तत्र “ सौं सोममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः ” इति
 पुष्पाक्षतैः संपूज्य , “ ॐ ह्रीं श्रीं रं रं रं रं रं रं अमृते प्रमृतोद्भवे अमृ-
 तवर्षिणि अमृत आचय २ शुक्रशर्पं नोचय २ ॐ ह्रीं श्रीं सुरादेव्यै वौ-

पद्" इति त्रिरभिमन्त्र्य मूलं दशधा जप्त्वा , आनन्देश्वराय विद्महे सुरादेव्यै धीमहि तन्नोऽर्धनारीश्वरः प्रचोदयात् ३ । इति त्रिरानन्द-
भैरवगायत्रीं जप्त्वा हस्तमलवरयज्जं आनन्दभैरवाय वौषट् , सहस्र-
मलवरयज्जं आनन्दभैरवांसुरादेवीपादुकाभ्यो नमः इति संपूज्य , ओं ह्रीं
सूर्यमण्डलसंभूते षडालयसंभवे । अमावीजमये देवि शुक्रशापाद्भि-
मुच्यताम् ॥ ओं ह्रीं चेदानां प्रणवो बीजं ब्रह्मानन्दमयं यदि । तेन स-
त्येन देवेशि ब्रह्महत्या विहन्यतु । ओं ह्रीं एकमेव परं ब्रह्म स्थूलसूक्ष्म-
मयं ध्रुवम् । कचोद्भवां ब्रह्महत्यां तेन ते नाशयाम्यहम् ॥ ओं ह्रीं
पावमानः परानन्दः पचमानः परोरस्तः । पचमानं परं ज्ञानं तेन ते
पापयाम्यहम् ॥ ओं ह्रीं कृष्णशापादिनिर्मुक्ता त्वं मुक्ता ब्रह्मशापतः । वि-
मुक्ता रुद्रशापेन पवित्रा भव सांप्रतम् ॥ इति संपूज्य , मूलं त्रिधा
जपन् द्रव्योपरि धेनुयोनिमत्स्यमुद्राः प्रदर्श्य , कुम्भं पूर्णमित्युक्त्वा
सुधामयं ध्यात्वा तत्त्वमुद्रयाञ्छादयेदिति द्रव्यशुद्धिः ॥

ओं ह्रीं कृताघतारो हरिणा कलिना पीडितं जगत् । बलिना
निगृहीतं तु कौलिकानां द्विताय च ॥ भवानीपरितोपार्थं स्वयं मी-
नोऽभवत् प्रभुः ॥ मीनोपरि मूलं त्रिधा जपन् मुद्रात्रयं प्रदर्श्य , ओं
ह्रीं द्वागलादिगवान्तादिकृतरूपाय वै नमः । बल्यर्थं देवदेव्योश्च प-
वित्री भव सांप्रतम् ॥ इति , ओं ह्रीं राष्ट्रीयभार्चनाकाले यानि या-
नीह सिद्धये । यस्तुनि सौरभेयानि पवित्राणीह सांप्रतम् ॥ मूलं
त्रिधा जपन् मुद्रात्रयं प्रदर्श्य , कलशादुत्तरतः पाद्यार्घ्यमधुपर्काचम-
नीयपात्राणि संस्थाप्य गुरुशक्रिचटुकसाधकपात्राणि च संस्थाप्य
सामान्यार्घ्यवत् संपूज्य धीचक्रं पूजयेदिति पात्रस्थापनम् ॥

तत्र हृदयकमलाद्भूतेश्वराद्वोपविष्टां धीराक्षीं सुषुप्तमार्गेण बहिरा-
नीय धीचक्रविन्दुपीठोपरि संस्थाप्य , तत्रावाहनादिमुद्राः प्रदर्श्य छ-
द्मपक्षकलशागृतपात्रमुद्राः प्रदर्श्य , मूलेन प्राणमतिष्ठामन्त्रेण प्राणान्
वत्त्वा , मू० धीभूतेश्वरभूतेश्वरीभ्यां पाद्यार्घ्याचमनीयादि परिकल्पया-
मि नमः । मू० भूतेश्वरभूतेश्वरीभ्यां मधुपर्काचमनीयगन्धाक्षतपुष्पा-
दीन् परिकल्पयामि नमः । मूलेन नैवेद्याचमनीयतान्मूलादि समर्प्य ,
मूलपञ्चमं विधाय भैरवाकां गृहीत्वा , देवदेव्यौ नुत्वा परिवारदेवीर्दि-
शित्य दण्डपरमण्विपत्य चतुर्भ्यं पूजयेत् ।

ओंह्रींसर्वाशपारपूरकचक्राय नमः । इति पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा , ओंह्रीं-
गांगेश्वरथ्रीपादुकां पूजयामि नमः तर्पयामि नमः । ॐ भैमीमराजथ्रीपा-
दुकां पूजयामि नमस्तर्पयामि नमः । ॐ ह्रींकुमारथ्रीपादुकां पू० । ॐ जुंजाङ्ग-
लेश्वरथ्रीपादुकां० इति । तत्रैव दिग्विदित्तुः । ॐ इन्द्रथ्री० । ॐ अग्नि-
थ्री० । ॐ धर्मराजथ्री० । ॐ निर्ऋतिथ्री० । ॐ वरुणथ्री० । ॐ वायु-
थ्री० । ॐ कुबेरथ्री० । ॐ ईशानथ्री० । ऊर्ध्वं ॐ ब्रह्मथ्री० । अधः
ॐ अनन्तथ्री० । इति गन्धाक्षतैर्वाभावर्तेन संपूजयेदिति । पुनस्तत्रैव-ॐ
बज्रथ्री० । ॐ शक्तिथ्री० । ॐ दण्डथ्री० । ॐ खड्गथ्री० । ॐ पाशथ्री० ।
ॐ भ्वजथ्री० । ॐ गदाथ्री० । ॐ त्रिशूल० । ॐ पद्मथ्री० । ॐ चक्रथ्री० ।
इति पुष्पाक्षतैरर्चयेदिति प्रथमावरणम् ॥

ततो वृत्तत्रये ओंह्रींसर्वसंपत्प्रदचक्राय नमः इति पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा,
ओंह्रींशुक्रथ्रीपादुकां० । ॐ परमशुक्रथ्री० । ॐ परापरशुक्रथ्री० । ॐ
परमेष्ठिशुक्रथ्री० । इति गन्धाक्षतैरभ्यर्चयेदिति द्वितीयावरणम् ॥

ततो वसुदले । ओंह्रींसर्वार्थसाधकचक्राय नमः इति पुष्पा-
ञ्जलिं दत्त्वा , ओंह्रींवासुकिभीपादुकां० । ॐ नीलनागथ्री० । ॐ तप्त-
कथ्री० । ॐ पद्मनागथ्री० , इति पूर्वाविदित्तु , ॐ फार्कोटकथ्री० । ॐ
शङ्खपालथ्री० । ॐ कुलिकथ्री० । ॐ शेषनागथ्री० । इति विदित्तु गन्धाक्ष-
तैरभ्यर्चयेदिति । तत्रैव ओंह्रींश्रिसिताङ्गभैरवयुतब्राह्मीथ्री० । ॐ रुद्रभैरवयु-
तवैष्णवीथ्री० । ॐ चण्डभैरवयुतरुद्राणीथ्री० । ॐ क्रोधभैरवयुतापराजि-
ताथ्री० । ॐ उन्मत्तभैरवयुतकौमारीथ्री० । ॐ भीषणभैरवयुतचामुण्डा-
थ्री० । ॐ कपालिभैरवयुतयाराहीथ्री० । ॐ संहारभैरवयुतनारसिद्धिकाथ्री० ।
इति वसुदले वामावर्तेन गन्धाक्षतपुष्पैरभ्यर्चयेदिति तृतीयावरणम् ॥

ततः षट्कोणे । ओंह्रींसर्वसिद्धिप्रदाय धीचक्राय नमः इति
पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा , वामावर्तेन । ओंह्रीं दुर्गाथ्री० । ॐ शारिकाथ्री० । ॐ
पैम्बरीथ्री० । ॐ शिवाथ्री० । ॐ कालिकाथ्री० । ॐ त्रिपुराथ्री० ।
इति गन्धाक्षतैरभ्यर्चयेदिति चतुर्थावरणम् ॥

ततस्त्रिकोणे ईशानाग्नेयाग्रतो । ओंह्रीं सर्वसंमोहनचक्राय नमः
इति पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा, ओंह्रीं लक्ष्मीं ० । २ं सरस्वतीं ० । २ं बाला-
श्रीं ० । इति गन्धपुष्पाक्षतैरभ्यर्चयेदिति - पञ्चमावरणम् ॥

ततो बिन्दौ । ओंह्रीं सर्वानन्दमयचक्राय नमः इति पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा
मूलविद्यां सप्तवारमुच्चार्य ओंह्रीं श्रीभूतेश्वरभूतेश्वरीधीपादुकां ० । मूलं
धीमहाराज्ञीं ० । २ं श्रीराज्यप्रदात्रीं ० । २ं पञ्चदशाक्षरीं ० । २ं
भूतेश्वरीं ० । २ं सङ्गं ० । २ं पद्मं ० । २ं कलशं ० । २ं सुधा-
पात्रं ० । इति गन्धपुष्पाक्षतैः पूजयेदिति षष्ठावरणम् ॥

भैरवचक्रे मूलं भूतेश्वरभूतेश्वरीभ्यां गन्धाक्षतपुष्पधूपदीपाचमनीय-
नैवेद्यताम्यूलच्छत्रचामरात्रिकादीन् निवेद्य, नैवेद्यं च " अमृतोपस्त-
रणमसि स्वाहा " इति । बलिमुत्सृजेत्, ओंह्रीं देवीपुत्रवटुकनाथ क-
पिलजटाभारभास्वर त्रिनेत्र ज्वालामुख इमं बलिं पूजां गृह्णन् भ्रम वाञ्छि-
तां सिद्धिं देहि २, इति दक्षिणे । ओं यांयायूं योगिनिगणेश्यो नमः
स्वाहा इत्युचरे । ओंह्रीं ह्रीं ० ओंह्रीं श्रीं त्रैलोक्यालय रामेश्वराय धौपद्
इति पश्चिमे । ओं गांगलांगणपतये नमः इति पूर्वे । ओं सीः सर्वविघ्नहृद्भ्यो
भूतेश्वरभ्यः स्वाहा, इति बलिमुत्सृज्य निश्च्युतिदिशि संस्थाप्य, पूर्ववन्म-
श्लेषकल्पं विधाय मूलपदङ्गं कृत्वा देवीं ध्यात्वा मालामभ्यर्च्य दक्षि-
णहस्ते धृत्वा यथाशक्त्या मूलविद्यां जपेत् । ततो " गुह्यातिगुह्यगो-
प्त्री त्वं " इत्यादिना जपं देव्या हस्ते समर्प्य तेजोरूप जपफलं
गृह्णीत्या, देवदेव्योरग्रतः कवच - सद्ब्रह्मनाम - स्तवपाठं विधाय तदपि
समर्प्य, प्रातःप्रभृति सायान्तं सायादिप्रातरन्ततः । यत्करोमि जग-
न्मातस्तदस्तु तव पूजनम् ॥ इति पुष्पाञ्जलिं दत्त्वा योनिमुद्रया प्र-
पश्य, संहारमुद्रया देवदेव्यौ पुष्पेण नासाग्रमानीय हृत्कमलकार्षिक्यायां
प्राणायत्या, देवीरूपोऽहं सोऽहमिति विचिन्त्य स्थण्डिलपा सद् सुखं
विहरेत् । पात्रार्पणं कृत्वा च राशीरुतचिग्रहो भूत्वानन्दरुतं स्वा-
त्मानं विभावयेदिति नित्यपूजाविधिः ॥

इत्येषा नित्यपूजायाः पद्धतिर्गद्यरूपिणी ।

राज्ञीसर्वस्वरूपा हि न देया तत्त्ववादिभिः ॥

श्रीराज्ञ्याः पद्धतिर्गुह्या नित्यार्चनक्रमाङ्किता ।

गुह्यातिगुह्यतत्त्वाद्या गोपनीया मुमुक्षुभिः ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
श्रीमहाराज्ञी—नित्यपूजापद्धतिः ॥ २ ॥

अथ

श्रीमहाराज्ञीकवचम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि राज्ञीकवचमुत्तमम् ।
त्रैलोक्यविजयं नाम दिव्य भोगापवर्गदम् ॥ १ ॥
मूलमन्त्रमय मुख्यमष्टसिद्धिप्रदायकम् ।
सर्वैश्वर्यप्रद लोके सर्वागमविनिश्चितम् ॥ २ ॥
पठनाद् धारणाद् देवि महापातकनाशनम् ।
महोत्पातप्रशमन मूलविद्यामनोहरम् ॥ ३ ॥
त्रिरूपाक्षः शिवो देवि विष्णुर्नारायणो बली ।
ब्रह्मा पितामहो लोके जिष्णुर्गर्वाणनाथकः ॥ ४ ॥
महोनिधिस्तथा सूर्यस्तारकाधिपतिः शशी ।
रत्नाकरश्च जलधिः शेषथानन्तता गतः ॥ ५ ॥
श्रीराश्याः कवचस्यास्य पठनाद् धारणात् सदा ।
बहुनोक्तेन देवेशि कवचस्यास्य धारणात् ॥ ६ ॥
मर्त्योऽप्यमरता याति राज्ञीपदमप्राप्नुयात् ।

ऋषिरस्य महादेवि ब्रह्मा च्छन्दः समीरितम् ॥ ७ ॥

गायत्री देवता राज्ञी भाषा बीजमुदाहृतम् ।

शरच्छक्तिः कीलकं च कामराजः सुरेश्वरि ॥ ८ ॥

भोगापवर्गसिद्ध्यर्थे विनियोग इति स्मृतः ।

इस्य श्रीमहाराष्ट्रीत्रैलोक्यविजयकवचस्य, श्रीब्रह्मा ऋषिः, गायत्री छन्दः, श्रीमहाराष्ट्री देवता, ह्रीं बीजे, सौः शक्तिः, क्लीं कीलकं, भोगाप-वर्गसिद्ध्यर्थे विनियोगः । ब्रह्मऋषये नमः शिरसि । गायत्रीछन्दसे नमो मुखे । महाराष्ट्रीदेवतायै नमो हृदि । ह्रीं बीजाय नमो नाभौ । सौः शक्तये नमो गुह्ये । क्लीं कीलकाय नमः पादयोः । विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु । ॐ हामित्यादिषड्वीर्घ्युक्तमापार्वीजनं करान्ध्यासं कृत्वा ध्यायेत् ।

उद्यद्दिवाकरसहस्ररुचिं त्रिनेत्रां

सिंहामनोपरिगताधुरगोपवीताम् ।

खड्गाम्बुजाढ्यकलशामृतपात्रहस्तां

राज्ञीं भजामि विकसद्ददनारविन्दाम् ॥ १ ॥

चतुर्भुजां चन्द्रकलार्धशेखरां

सिंहासनस्थां भुजगोपवीतिनीम् ।

पाशाङ्कुशान्मोरुहखड्गधारिणीं

गङ्गीं भजे चेतसि राज्यदायिनीम् ॥ २ ॥

ॐ लक्ष्मीर्मे शिरः पातु ह्रीं ललाटे सरस्वती ।

श्रीं याला पातु मं नेत्रे व्यश्रं पातु ध्रुवी मम ॥ ६ ॥

रां दुर्गा पातु मे नासां क्लीं मुखं पातु शारिका ।

सौः कण्ठं वैखरी पातु मं भुजां पातु मे शिवा ॥ १० ॥

गं हस्तौ पातु मे कालीं वं वक्षस्त्रिपुरावतु ।

पङ्कथं पातु मे मध्ये वृत्तं पार्श्वौ ममावतु ॥ ११ ॥

त्यैं पृष्ठं पातु मे ब्राह्मीं रां नाभिं पातु वैष्णवी ।

श्यं गुदं पातु रुद्राणी ह्रीं कृटिं मेऽपराजिता ॥ १२ ॥
 स्वा कौमारी पातु जानू हा जतुऽवतु चण्डिका ।
 स्वाहा गुल्फौ च वाराही उँ पादौ नारसिंहिका ॥ १३ ॥
 विस्मारितं च यत् स्थानं यत् स्थानं नामवर्जितम् ।
 तत् सर्वं पातु मे रात्री मूलविद्यामयी परा ॥ १४ ॥
 वासुकिः पूर्वतः पातु नीलनागोऽनलेऽवतात् ।
 तच्चको दक्षिणे पातु नैऋते पद्मनागकः ॥ १५ ॥
 काकोटकः पश्चिमेऽव्याञ्छङ्खपालस्तु चांगुगे ।
 कुलिकश्चोत्तरे पातु शेष ईशानमण्डले ॥ १६ ॥
 ब्राह्मी ब्राह्ममुहूर्तेऽव्याद् दिनादौ वैष्णवी मम ।
 रुद्राणी पातु मध्याह्ने सायं पत्त्वपराजिता ॥ १७ ॥
 निशादौ पातु कौमारी निशीथे चण्डिकावतु ।
 निशान्ते पातु वाराही सर्वदा नारसिंहिका ॥ १८ ॥
 असिताङ्गः क्षितेः पातु पयसो रुरुभैरवः ।
 चण्डो मा पवनात् पतु क्रोधेशः पातु मानलात् ॥ १९ ॥
 उन्मत्तः सोमतः पातु भीषणः क्षर्षतोऽवतु ।
 याजकाच्च कपालीशो न्योम्नः संहारकोऽवतात् ॥ २० ॥
 सदा समन्ततः पातु वपुर्वसुदल मम ।
 गुरवः पान्तु सर्वत्र दिगीशाः पान्तु सर्वतः ॥ २१ ॥
 श्चत्रयं पातु नित्यं धरामेहं सदावतु ।
 श्रीचक्रं पातु भीतिभ्यो योगिन्यः पान्तु सर्वदा ॥ २२ ॥
 ऊर्ध्वं चाधः सदा पातु देवो रामेश्वरः शिवः ।
 सर्वत्र सर्वदा सत्य वपुर्भूतेश्वरोऽवतात् ॥ २३ ॥

१ 'वायव्या शङ्खपालक' ख पाठ । २ 'रुमौ पातु पायस' ख पाठ ।

३ 'सर्वत' ख पाठ । ४ 'तथा' ख, पाठ ।

पादादिमूर्धपर्यन्तं वपुः सर्वत्र मेऽवतु ।
 शिरसः पादपर्यन्तं रात्री पञ्चदशाक्षरी ॥ २४ ॥
 इतीदं कवचं राक्षसा मन्त्रगर्भं जयावहम् ।
 त्रैलोक्यविजय नाम दारिद्र्यभयनाशनम् ॥ २५ ॥
 मर्वरोगहरं साक्षात् सिद्धिद पापनाशनम् ।
 महाभयहरं देवि मूलविद्यामयं परम् ॥ २६ ॥
 परमार्थप्रदं नित्यं भोगमोक्षैककारणम् ।
 यः पठेत् कवचं देवि रणे राजभये क्षणात् ॥ २७ ॥
 सग्रामेषु रिपूञ्जित्वा विजयी गृहमेष्यति ।
 पठनात् कवचस्यास्य राजकोपः प्रशाम्यति ॥ २८ ॥
 शूते धनं लभेद् शूती शमशाने सिद्धिमाप्नुयात् ।
 त्रिवारं यः पठेद्रात्रौ रेतःस्रावे महेश्वरि ॥ २९ ॥
 तस्य रात्री महाविद्या स्वतेऽभीष्टप्रदा भवेत् ।
 स्वयम्भूकृमुमैः शुद्धै रेतसाः चोभयाङ्कितैः ॥ ३० ॥
 रसैर्भुजे लिखेदर्धं रवौ प्रातर्महेश्वरि ।
 चीनतन्तुभिरव्यक्तं साक्षया वेष्टितं तथा ॥ ३१ ॥
 सुवर्णगुटिकान्तःस्थं पूजयेद्यत्रराजवत् ।
 गुटिकेया महानिद्या रात्री मूर्तिरिवापरा ॥ ३२ ॥
 मूलविद्यामयी देवि सर्वाभीष्टफलप्रदा ।
 शिरःस्था धनदा देवि कण्ठस्था वाक्प्रदायिनी ॥ ३३ ॥
 वक्षःस्था पुत्रदा देवि कटिस्था भोगदायिनी ।
 पृष्ठस्था बलदा नित्यं कृषिस्था रोगनाशिनी ॥ ३४ ॥
 सर्वार्थमाधिनी लोके यथाभीष्टफलप्रदा ।
 गुटिकेय शुभा राक्षसा न देया यस्य कस्यचित् ॥ ३५ ॥

इदं कवचमीशानि मूलविद्यामयं ध्रुवम् ।
 सारस्वतप्रदं लक्ष्मीपुत्रपौत्रविवर्धनम् ॥ ३६ ॥
 आयुष्करं पुष्टिकरं श्रीकरं च यशस्करम् ।
 चतुष्पष्ट्यादितन्त्राणां सारमादाय वर्णितम् ॥ ३७ ॥
 श्मशाने यः पठेत् सायं महाचीनक्रमेश्वरः^१ ।
 स साधको महादेवि राज्ञीपुत्रो भविष्यति ॥ ३८ ॥
 इतीदं मम सर्वस्वं त्रैलोक्यविजयाभिधम् ।
 ऋचं मन्त्रगर्भं तु गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ ३९ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
 श्रीमद्द्वाराश्याल्लौक्यविजयं नाम कवचम् ॥ ३ ॥

अथ

महाराज्ञीसहस्रनामकम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

भगवन् वेदतत्त्वज्ञ मन्त्रतन्त्रविचक्षण ।
 शरण्य सर्वलोकेश शरणागतवत्सल ॥ १ ॥
 कथं श्रियमवाप्नोति लोके दारिद्र्यदुःखभाक् ।
 मान्त्रिको भैरवेशान तन्मे गदितुमर्हसि ॥ २ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

या देवी निष्कला राज्ञी भगवत्यमलेश्वरी ।
 सा सृजत्यवति व्यङ्गं संहरिष्यति तामसी ॥ ३ ॥
 तस्या नामसद्वस्त्रं ते वक्ष्ये स्नेहेन पार्वति ।
 अवाच्यं दुर्लभं लोके दुःखदारिद्र्यनाशनम् ॥ ४ ॥
 परमार्थप्रदं नित्यं परमैश्वर्यकारणम् ।
 सर्वागमरहस्याढ्यं सकलार्थप्रदीपनम् ॥ ५ ॥
 समस्तशोकशमनं महापातकनाशनम् ।
 सर्वमन्त्रमयं दिव्यं राज्ञीनामसद्वस्त्रम् ॥ ६ ॥

अस्य श्रीमहाराज्ञीनामसद्वस्त्रस्य, ब्रह्मा ऋषिः, गायत्रं छन्दः, श्रीभूतेश्वरीमहाराज्ञी देवता, ह्रीं बीज, सौः शक्तिः, क्लीं कीलकं, महा-
 राज्ञीसद्वस्त्रनामपाठे विनियोगः । ब्रह्मऋषये नमः शिरसि । गायत्री-
 च्छन्दसे नमो मुखे । श्रीभूतेश्वरीमहाराज्ञीदेवतायै नमो हृदि । ह्रीं-
 बीजाय नमो नाभौ । सौ शक्तये नमो गुह्ये । क्लींकीलकाय नमः
 पादयोः । विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु । उद्दामित्यादिना करपङ्क्त्यासं
 विधाय ध्यानं कुर्यात् ।

या द्वादशार्कपरिमण्डितमूर्तिरेका

सिंहासनस्थितिमतीसुरगैर्दृतां च ।

देवीमनक्षगतिमीश्वरतां प्रपन्नां

तां नमामि भर्गवपुषीं परमार्थराज्ञीम् ॥ १ ॥

चतुर्भुजां चन्द्रकलार्थशेखरां

सिंहासनस्था भुजगोपवीतिनीम् ।

पाशाङ्कुशाभोरुद्वन्द्वधारिणीं

राज्ञीं भजे चेतसि राज्यदायिनीम् ॥ २ ॥

उद्दामित्यादिना द्वादशार्कपरिमण्डितमूर्तिरेका ।

स्वाहाऽन्यत्रैव विद्या पद्मभगवती विभा ॥ १ ॥

भास्वती भद्रिका भीमा भर्गरूपा महस्विनी ।
 माननीया मनीषा च मनोज्ञा च मनोजवा ॥ २ ॥
 मानदा मन्त्रविद्या च महाविद्या पडचरी । *
 पद्मकूटा च त्रिकूटा च त्रयी वेदत्रयी शिवा ॥ ३ ॥
 शिवाकारा निरूपाक्षी शशिसण्डायतमिनी ।
 महालक्ष्मीर्महोरस्का महौजस्का महोदया ॥ ४ ॥
 मातङ्गी मोदकाहारा मदिरारूणलोचना ।
 साध्वी शीलवती शाला सुधाकलशधारिणी ॥ ५ ॥
 स्वर्णिनी पद्मिनी पद्मा पद्मकिञ्जल्करञ्जिता ।
 हृत्पद्मवामिनी हृद्या पानपात्रधरा धरा ॥ ६ ॥
 धराधरेन्द्रतनया दक्षिणा दक्षजा दया ।
 दयावती महामेधा मोदिनी व्रीधिनी गदा ॥ ७ ॥
 गदाधराचिंता गोधा गङ्गा गोधावरी गया ।
 महाप्रभासहिता महोरगविभूषणा ॥ ८ ॥
 महामुनिकृतातिथ्या माध्वी मानवती मघा ।
 वाला सरस्वती लक्ष्मीर्दुर्गा दुर्गतिनाशिनी ॥ ९ ॥
 शारी शरीरमध्यस्था वैखरी खेचरेश्वरी ।
 शिवदा शिववक्षःस्था कालिका त्रिपुरापुत्री ॥ १० ॥
 पुरारिकृत्तिमध्यस्था पुरारिहृदयेश्वरी ।
 बलारिराज्यदा चण्डी चामुण्डा मुण्डधारिणी ॥ ११ ॥
 मुण्डमालाश्रिता मुद्रा क्षोभणा कर्पणक्षमा ।
 ब्राह्मी नारायणीदेवी कौमारी चापराजिता ॥ १२ ॥
 रुद्राणी च शचीन्द्राणी वाराही वीरसुन्दरी ।

- नारसिंही भैरवेशी भैरवाकारभीषणा ॥ १३ ॥
 नागलङ्कारशोभाढ्या नागयज्ञोपवीतिनी ।
 नागकङ्कणकेयूरा (१००) नागहारा सुरेश्वरी ॥ १४ ॥
 सुरारिघातिनी पूता पूतना डाकिनीक्रिया ।
 क्रियावती कुरी कृत्या डाकिनी लाकिनी लया ॥ १५ ॥
 लीलावती रसाकीर्णा नागकन्यामनोहरा ।
 द्वारकङ्कणशोभाढ्या सदानन्दा शुभङ्करी ॥ १६ ॥
 प्रहासिनी मधुमती सरसी स्मरमोहिनी ।
 महोष्रवपुष्पी वार्ता वामाचारप्रिया सिरा ॥ १७ ॥
 सुधामयी वेणुकरा वैरिणीवीरसुन्दरी ।
 वारिमध्यस्थिता वामा वामनेत्रा शशिप्रभा ॥ १८ ॥
 शर्मदा शङ्करी सीता रवीन्दुशिखिलोचना ।
 मदिरा वारुणी वीणागीविज्ञा मदिरावती ॥ १९ ॥
 वटस्था वारुणीशक्तिर्वटजा वटवासिनी ।
 वटकी वीरसूवन्या स्तम्भिनी मोहिनी च शर्व ॥ २० ॥
 मुद्राराङ्गुशहस्ता च वराभयकरा कुटी ।
 पाटीरद्रुमवल्ली च वटिका वटुकेश्वरी ॥ २१ ॥
 इष्टदा कृषिभूः कीरी रेवतीरमणप्रिया ।
 रोहिणी रेवती रम्या रमणा रोमहर्षिणी ॥ २२ ॥
 रसोद्भासा रसासारा सारिणी तारिणी तन्त्रि ।
 तरीतरित्रहस्ता च तांतुला तरणिप्रभा ॥ २३ ॥
 रत्नाकरमिषा रम्भा रत्नालङ्कारशोभिता ।
 रुयमाङ्गदा गदाहस्ता गदाधरवरप्रदा ॥ २४ ॥
 पद्मा द्विरसा माला मालाभरणभूषिता ।

मालती मल्लिकामगेदा मोदकाहारपल्लभा ॥ २५ ॥
 यल्लभी मयुरा माया काशी काञ्ची ललन्तिका ।
 हसन्तिका हसन्ती च भ्रमन्ती च वसन्तिका ॥ २६ ॥
 चेमा चेमहूरी जामा चाँमवद्या (२००) चणेश्वरी ।
 चणदा चेमदा सीरा सीरपाणिसमर्चिता ॥ २७ ॥
 क्रीता क्रीतातपा क्रूरा कमनीया कुलेश्वरी ।
 कूर्चनीजा कुठाराढ्या कूर्मिणी कूर्मसुन्दरी ॥ २८ ॥
 कारुण्या चैव कारमीरी दूती द्वारवती ध्रुवा ।
 ध्रुवस्तुता ध्रुवगतिः पीठेशी ऋगलामुखी ॥ २९ ॥
 सुमुखी शोभनानीतिः^१ रत्नज्वालामुग्गी नतिः ।
 अलकोजयिनी भोग्या भङ्गी भोगावती बला ॥ ३० ॥
धर्मराजपुरी पूता पूर्यसत्त्वाऽमरावती ।
 अयोध्या योधनीया च युगमाता च यक्षिणी ॥ ३१ ॥
 यज्ञेश्वरी योगगम्या योगिध्येया यशस्विनी ।
 यशोवती च चार्दङ्गी चारुहासा चलाचला ॥ ३२ ॥
 हरीश्वरी हरेर्माया मायिनी वायुवेगिनी ।
 अम्बालिकाऽम्बा भर्गेणी भृगुकूटा महामतिः ॥ ३३ ॥
कोशेश्वरी च कमला कीर्तिदा कीर्तिवर्धिनी ।
 कठोरवाक्कृद्मूर्तिः चन्द्रनिम्नममानना ॥ ३४ ॥
 चन्द्रकुङ्कुमलिप्ताङ्गी कनकाचलवासिनी ।
 मलयाचलसानुस्था हिमाद्रितनयातनुः ॥ ३५ ॥
 हिमाद्रिकुचिदेशस्था कुब्जिका कोमलेश्वरी ।
 कारैकनिगडा गूढा गूढगुल्फातिगोपिता ॥ ३६ ॥
 तनुजा तनुरूपा च चाणचापधरा नुतिः ।

धुरीणा धूम्रवासुदी धूम्रकेशाऽरुणानना ॥ ३७ ॥

अरुणेशी रतिः स्वातिर्गारिष्ठा च गरीयसी ।

महानमी महाकारा सुरासुरभयङ्करी ॥ ३८ ॥

अश्लुरूपा महज्ज्योतिरनिरुद्धमरस्वती ।

श्यामा श्याममुखी शान्ता श्रान्तसन्तापहारिणी ॥ ३९ ॥

गौर्गण्या गोमयी गुह्या गोमती गुरुवागऽयं ।

गीतसन्तोपसंसक्रा (३००) ग्राहिणी ग्रहिणी ग्रहा ॥ ४० ॥

गणप्रिया गजगतिर्गन्धारी गन्धमोदिनी ।

गन्धमादनसानुस्था सद्वाचलकृतालया ॥ ४१ ॥

गजाननप्रिया गव्या^३ ग्राहिका ग्राहवाहना ।

गुहप्रसर्गुहावासा ग्रहमालाविभूषणा ॥ ४२ ॥

कौबेरी कुट्टका अन्तिस्तर्कविद्या प्रियङ्करी ।

पीताम्बरा पटाकारा पताका सृष्टिजा मुधा ॥ ४३ ॥

दाक्षायणी दक्षमुता दक्षयज्ञविनाशिनी ।

ताराचक्रस्थिता तारा तुरी तुर्या तुदिस्तुला ॥ ४४ ॥

सन्ध्यात्रयी सन्धिजरा सन्ध्यातारुण्यलालिता ।

ललिता लोहिता लम्पा चम्पा कम्पाकृता सृष्टिः ॥ ४५ ॥

सृतिः सत्यवती स्वस्था समाना मानवर्धिनी ।

महोमयी मनस्तुष्टिः कामधेनुः सनातनी ॥ ४६ ॥

सूक्ष्मरूपा सूक्ष्ममुखा स्थूलरूपा कलावती ।

तलातलाश्रया सिन्धुस्यम्बिका लम्पिका जया ॥ ४७ ॥

सौदामिनी मुधादेवी सनकर्ममर्चिता ।

मन्दाकिनी च यमुना विषाशा नर्मदानदी ॥ ४८ ॥

१ 'सा' घ. पाठः । २ 'गुरुवागवया' ज. पाठः । ३ 'गव्यामासिद्धा' ख. पाठः ।

गण्डवधैरावती सिप्रा वितस्ता च सरस्वती ।
 रेवा चैरावती^१ चेज्जुमती सागरवासिनी ॥ ४६ ॥
देवकी देवमाता च देवेशी देवसुन्दरी ।
 दैत्यघ्नी दमनी दात्री दितिर्दितिजसुन्दरी ॥ ५० ॥
 विद्याधरी च विदेशी विद्याधरजसुन्दरी ।
 मेनका चित्रलेखा च चित्रिणी च तिलोत्तमा ॥ ५१ ॥
 उर्वशी मोहिनी रम्भा चाप्सरोगणसुन्दरी ।
 यक्षिणी यक्षलोकेशी नरवाहनपूजिता ॥ ५२ ॥
 यचेन्द्रतनया योग्या यचनायकसुन्दरी ।
 (गन्धवती चिता गन्धा सुगन्धा गीतवत्परा ॥ ५३ ॥
 गन्धर्वतनया नम्रा (४००) गीतिर्गन्धर्वसुन्दरी ।)
 मन्दोदरी करालाक्षी मेघनादवरप्रदा ॥ ५४ ॥
 मेघवाहनसन्तुष्टा मेघमूर्तिश्च राक्षसी ।
 रक्षोहन्त्री केकसी च रक्षोनायकसुन्दरी ॥ ५५ ॥
 किंनरी कम्बुकण्ठी च कलकण्ठस्वना सुधा ।
 किंमुखी हयवक्त्रा च केला किन्नरसुन्दरी ॥ ५६ ॥
 पिशाची राजमातङ्गी उच्छिष्टपदसंस्थिता ।
 महापिशाचिनी चान्द्री पिशाचकुलसुन्दरी ॥ ५७ ॥
 गुह्येश्वरी गुह्यरूपा गुर्वी गुह्यकसुन्दरी ।
सिद्धिप्रदा सिद्धवधुः सिद्धेशी सिद्धसुन्दरी ॥ ५८ ॥
 भूतेश्वरी भूतालया भूतधात्री भयापहा ।
 भूतभीतिहरी भव्या भूतजा भूतसुन्दरी ॥ ५९ ॥
 पृथ्वी पार्थिवलोकेशी पृथा विष्णुसमर्चिता ।

- वसुन्धरा वसुनता पृथिवी भूमिसुन्दरी ॥ ६० ॥
 अम्भोधितनयाऽलुप्ता जलजाची जलेश्वरी ।
 अमूर्तिरम्मयी मारी जलस्या जलसुन्दरी ॥ ६१ ॥
 तेजस्विनी महोधारी तैजसी सूर्यविम्बगा ।
सूर्यकान्तिः सूर्यतेजास्तेजोरूपैकसुन्दरी ॥ ६२ ॥
 वायुमाहा वायुमुखी वायुलोकैकसुन्दरी ।
गगनस्या रेचरेशी शून्यरूपा निराकृतिः ॥ ६३ ॥
 निराभासा भासमाना द्युतिराकाशसुन्दरी ।
द्वितिमूर्तिधराऽनन्ता द्वितिमृद्भोकसुन्दरी ॥ ६४ ॥
 अन्धियाना रत्नशोभा वरुणेशी वरायुधा ।
 पाशहस्ता पोपणा च वरुणेश्वरसुन्दरी ॥ ६५ ॥
 अनलैकरुचिज्योतिः पञ्चानिलगतिस्थितिः ।
 प्राणापानसमानेच्छा चोदानव्यानरूपिणी ॥ ६६ ॥
 पञ्चवातगतिर्नाडीरूपिणी वातसुन्दरी ।
 अग्निरूपा वह्निशिखा बडवानलसन्निभा ॥ ६७ ॥
 हेतिर्द्विर्द्भुतज्योतिरग्निजा वह्निसुन्दरी ।
सोमेश्वरी सोमकला सोमपानपरायणा ॥ ६८ ॥
 सौम्यानना सौम्यरूपा सोमस्या सोमसुन्दरी ।
सूर्यप्रभा सूर्यमुखी सूर्यजा सूर्यसुन्दरी ॥ ६९ ॥
 यात्रिकी यज्ञभागेच्छा यज्ञमानरप्रदा ।
याज्ञकी यज्ञविद्या च यज्ञमानैकसुन्दरी (५००) ॥ ७० ॥
 आकाशगामिनी वन्या शब्दजाकाशसुन्दरी ।
 मीनप्रिया मीननेत्रा मीनाशा^१ मीनसुन्दरी ॥ ७१ ॥

कूर्मपृष्ठगता कूर्मी कूर्मजा कूर्मरूपिणी ।
 वाराही वीरसूर्वर्क्षा वरारोहा मृगेचर्या ॥ ७२ ॥
 वराहमूर्तिर्वाचाला दंष्ट्रा वराहसुन्दरी ।
नरसिंहाकृतिर्देवी दृष्टदैत्यनिघ्निदिनी ॥ ७३ ॥
 प्रद्युम्नवरदा नारी नरसिंहैकसुन्दरी ।
 वामजा वामनाकारा नारायणपरायणा ॥ ७४ ॥
 बलिदानवदर्पणी वाम्या वामनसुन्दरी ।
 रामप्रिया रामकीर्तिः चत्रवंशचयङ्करी ॥ ७५ ॥
 'दनुपुत्री राजकन्या रामा परशुधारिणी ।
 भार्गवी भार्गवेष्टा च जामदग्न्यवरप्रदा ॥ ७६ ॥
 कुठारधारिणी रात्रिर्जामदग्न्यैकसुन्दरी ।
 सीतालक्ष्मणसेव्या च रक्षःकुलविनाशिनी ॥ ७७ ॥
 रामप्रिया च शत्रुघ्नी शत्रुघ्नभरतेष्टदा ।
 लावण्यामृतधाराढ्या लवणासुरघातिनी ॥ ७८ ॥
लोहितास्या प्रसन्नास्या स्वारागमा रामसुन्दरी ।
 कृष्णकेशा कृष्णमुखी यादवान्तकरी लया ॥ ७९ ॥
 यादोगणार्चिता योज्वा राधाश्रीकृष्णसुन्दरी ।
बुद्धप्रसुर्बुद्धदेवी जिनमार्गपरायणा ॥ ८० ॥
 जितक्रोधा जितालस्या जिनसेव्या जितेन्द्रिया ।
जिनवंशधरोग्रा च नीलान्ता बुद्धमन्दरी ॥ ८१ ॥
 काली कोलाहलप्रीता प्रेतवाहा सुरेश्वरी ।
 कल्किप्रिया कम्बुधरा कालिकालैकसुन्दरी ॥ ८२ ॥
 विष्णुमाया ब्रह्ममाया शाम्भवी शयशाहना ।

इन्द्रावरजवचःस्था स्थाणुपदी पलालिनी ॥ ८३ ॥
जम्भिणी जृम्भद्वी च जृम्भमाणकचालका ।
 कुलाकुलपदेशानी पददानफलप्रदा ॥ ८४ ॥
 कुलवागीश्वरी कुल्या कुलजा कुलसुन्दरी ।
 पुरन्दरेष्टो तारुण्यालया पुण्यजनेश्वरी ॥ ८५ ॥
 पुण्योत्साहा पापहन्त्री पाकशासनसुन्दरी ।
 सूर्यकोटिप्रतीकाशा सूर्यतेजोमयी मयी ॥ ८६ ॥
 लेखिनी भ्राजिता रज्जुरूपिणी सूर्यसुन्दरी (६००) ।
 चन्द्रिका च सुधाधारा ज्योत्स्ना शीताशुसुन्दरी ॥ ८७ ॥
 लोलाची च शताची च सहस्राची सहस्रपात् ।
 सहस्रशीर्षा चेन्द्राची सहस्रभुजगल्लिका ॥ ८८ ॥
 कोटिरत्नाशुशोभा च शुभ्रवस्त्रा शतानना ।
 शतानन्दा भुतिधरा पिङ्गला चोग्रनादिनी ॥ ८९ ॥
 सुपुत्रा हारकेयूरनूपुरारावसङ्कुला ।
 घोरनादा घोरमुखी चोन्मुषी चोन्मुकापुधा ॥ ९० ॥
 गोपिता भूर्जरी गाथा गायत्री उदवल्लभा ।
 वल्लकीस्वननादा च नादविद्या नदीवटी ॥ ९१ ॥
विन्दुरूपा चक्रयोनिर्विन्दुनादस्वरूपिणी ।
 चन्द्ररी भैरवेशी महाभैरववल्लभा ॥ ९२ ॥
 रालभैरवभार्या च कण्ठान्तरद्वनर्षी ।
 प्रलयानलभृन्नाभा योनिमध्यरुतालया ॥ ९३ ॥
 भूचरी मन्त्रीमुद्रा नवमुद्रालिलामिनी ।
 त्रियोभिनी ज्ञानानम्बा ज्ञानानार्चनतोपिता ॥ ९४ ॥

भास्वराङ्गी भर्गशिखा भर्गवामाङ्गवासिनी ।

भद्रकाली विश्वकाली श्रीकाली मेघकालिका ॥ ६५ ॥

नीरकाली कालरात्रिः काली कामेशकालिका ।

इन्द्रकाली पूर्वकाली पश्चिमाम्नायकालिका ॥ ६६ ॥

रमशानकालिका भद्रकाली श्रीकृष्णकालिका ।

क्रींकारोत्तरकाली श्रीहृद्दीदक्षिणकालिका ॥ ६७ ॥

सुन्दरी त्रिपुरेशानी त्रिकूटा त्रिपुरार्चिता ।

त्रिनेत्रा त्रिपुराध्यक्षा त्रिपुटा पुटभैरवी ॥ ६८ ॥

त्रिलोकजननी त्रेता महात्रिपुरसुन्दरी ।

कामेश्वरी कामकला कालकामशसुन्दरी ॥ ६९ ॥

त्र्यक्षरी त्र्यक्षरीदेवी भावना भुवनेश्वरी ।

एकाक्षरी चतुष्कूटा त्रिकूटेशी लयेश्वरी ॥ १०० ॥

चतुर्वर्णा च वर्षेशी वर्णाढ्या चतुरक्षरी ।

पञ्चाक्षरी च पङ्कजा पट्कूटा च पडक्षरी ॥ १०१ ॥

सप्ताक्षरी नवानेवी परमाष्टाक्षरेश्वरी ।

नवमी पञ्चमी षष्ठी नागेशी च नवान्तरी ॥ १०२ ॥

दशाक्षरी दशास्येशी देविकैकादशाक्षरी ।

द्वादशादित्यमङ्गाशा (७००) द्वादशी द्वादशाक्षरी ॥ १०३ ॥

त्रयोदशी वेदगमा वाद्या त्रयोदशाक्षरी ।

चतुर्दशाक्षरी विद्या विद्यापञ्चदशाक्षरी ॥ १०४ ॥

षोडशी मर्षविद्येशी महाश्रीषोडशाक्षरी ।

महाश्रीषोडशौविद्या चिन्तामणिमनुप्रिया ॥ १०५ ॥

द्वाविंशत्यक्षरी श्यामा महाकालकुटुम्बिनी ।

वज्रतारा कालतारा नारी तारोग्रतारिणी ॥ १०६ ॥

कामतारा शब्दतारा 'स्पर्शतारा' रसाश्रया ।

- लपतारा गन्धतारा महानीलसरस्वती ॥ १०७ ॥
 कालज्वाला वह्निज्वाला ब्रह्मज्वाला जटाकुला ।
 विष्णुज्वाला जिष्णुशिखा भद्रज्वाला करालिनी ॥ १०८ ॥
 विकरालमुखीदेवी कराली भूतिभूषणा ।
 चिंताशयासना चिन्ता चितामण्डलमध्यगा ॥ १०९ ॥
 भूतभैरवसेव्या च भूतभैरवपालिनी ।
 बन्धकी बद्धसंमुद्रा भवबन्धविनाशिनी ॥ ११० ॥
 भवानी देवदेवेशी दीक्षा दीक्षितपूजिता ।
 साधकेशी सिद्धिदात्री साधकानन्दवर्धिनी ॥ १११ ॥
 साधकाश्रयभूता च साधकैष्टफलप्रदा ।
 रजोवती राजसी च रजकी च रजस्वला ॥ ११२ ॥
 पुष्पप्रिया पुष्पवती स्वयम्भूपुष्पमालिका ।
 स्वयम्भूपुष्पगन्धाढ्या पुलस्त्यसुतधातिनी ॥ ११३ ॥
 पात्रहस्ता मुता पौत्री पीतास्या पीतभूषणा ।
 पिङ्गानना पिङ्गकेशी पिङ्गला पिङ्गलेश्वरी ॥ ११४ ॥
 मङ्गला मङ्गलेशानी सर्वमङ्गलमङ्गला ।
 पुरुरवेश्वरी पाशधरा चापधराऽधुरा ॥ ११५ ॥
 पुण्यधात्री पुण्यमयी पुण्यलोकनिवासिनी ।
 होतृसेव्या हकारस्था सकारस्था मुखावती ॥ ११६ ॥
 सखी शोभावती मत्या सत्याचारपरायणा ।
 सतीशानकलेशानी वामदेवकलाश्रिता ॥ ११७ ॥
 सद्योजातकलादेवी शिवाऽघोरकलाकृतिः ।
 शर्वरी चीरसदृशी चीरनीरात्रिवेकिनी (८००) ॥ ११८ ॥
 वितर्कनिलया नित्या नित्यक्लिन्ना पराम्बिका ।
 पुरारिदयिता दीर्घा दीर्घनामाऽन्यभाषिणी ॥ ११९ ॥

काशिका कौशिकी कोरया कोशदा रूपवर्धिनी ।
 तुष्टिः पुष्टिः प्रजाप्रीता प्राजिका पूजकप्रिया ॥ १२० ॥
 प्रजापती गर्भवती गर्भपोषणपोषिता^१ ।
 शुक्लवासाः शुक्लरूपा शुचिवासा जयावहा ॥ १२१ ॥
 जानकी जन्यजनका जनतोषणतत्परा ।
 वादप्रिया वाद्यस्ता वादिता वादमुन्दरी ॥ १२२ ॥
 याम्स्तम्भिनी कीरवाणी धीराधीरा धुरन्धरा ।
 स्नानन्धयी सामिधेनी निरानन्दा निरालगा ॥ १२३ ॥
 समस्तसुरदा सारा वारानिधिरप्रदा ।
 वालुकी वीरपानेष्वा वसुधात्री वसुप्रिया ॥ १२४ ॥
 शुक्रनान्दा शुक्ररसा शुकपूज्या शुकप्रिया ।
 शुकी च शुकहस्ता च समस्तनरकान्तका ॥ १२५ ॥
 समस्तनरानिलया भगरूपा भगेश्वरी ।
 भगविम्बा भगाहृद्या भगलिङ्गम्वरुपिणी ॥ १२६ ॥
 भगलिङ्गेश्वरी श्रीदा भगलिङ्गामृतस्रवा ।
 क्षीराशना क्षीररुचिराज्यपानपरायणा ॥ १२७ ॥
 मधुपानपरा प्रौढा पीवरामा परपरा ।
 पिलम्पिला पटोलेशा पाटलारणलोचना ॥ १२८ ॥
 क्षीराम्बुधिप्रिया क्षीरा मरला मरलायुधा ।
 सगामा मुनया सस्ता ममृतिः मनकेश्वरी ॥ १२९ ॥
 कन्या कनकरंगा च कान्यकुब्जनिवासिनी ।
 काञ्चनाभतनुः काष्ठा दुष्टरोगविनाशिनी ॥ १३० ॥
 रुद्राग्रमूर्धना रुन्ती कुन्तायुधधरा गतिः ।

- चर्मन्धरा क्रूरनखा चकोराक्षी चतुर्भुजा ॥ १३१ ॥
 चतुर्वेदप्रिया चान्दी चतुर्वर्गफलप्रदा ।
 ब्रह्माण्डचारिणी स्फूर्तिर्ब्रह्माणी ब्रह्मसंमता ॥ १३२ ॥
 सन्कारकारिणी मूर्तिः स्रुतिका लतिकालता । (६००)
 कल्पवल्ली कृपाङ्गी च कल्पपादपवासिनी ॥ १३३ ॥
 कल्पपाशा महाविद्या विद्याराज्ञी सुखाश्रया ।
 भूतिराज्ञी विश्वरात्री लोकराज्ञी शिवाश्रया ॥ १३४ ॥
 ब्रह्मराज्ञी विष्णुराज्ञी रुद्रराज्ञी जटाश्रया ।
 नागराज्ञी वंशराज्ञी धीरराज्ञी रजःप्रिया ॥ १३५ ॥
 सत्पराज्ञी तमोराज्ञी गुरुराज्ञी चलाचला ।
 वसुराज्ञी सत्पराज्ञी तपोराज्ञी उर्ध्वप्रिया ॥ १३६ ॥
 मन्त्रराज्ञी वेदराज्ञी तन्त्रराज्ञी श्रुतिप्रिया ।
 पेदराज्ञी मन्त्रराज्ञी दैत्यराज्ञी दयाकरा ॥ १३७ ॥
 कालराज्ञी प्रजाराज्ञी तेजोराज्ञी इराश्रया ।
 पृथ्वीराज्ञी पयोराज्ञी वायुराज्ञी मदालसा ॥ १३८ ॥
 सुधाराज्ञी सुराराज्ञी भीमराज्ञी भयोच्चिन्ता ।
 तथ्यराज्ञी जपाराज्ञी महाराज्ञी कृलांकृतिः ॥ १३९ ॥
 वामराज्ञी चीर्नराज्ञी हरिराज्ञी हलोश्वरी ।
 पराराज्ञी यच्चराज्ञी भूतराज्ञी शिवाम्बुजा ॥ १४० ॥
 बहुराज्ञी प्रेतराज्ञी शेषराज्ञी शमप्रदा ।
 आकाशराज्ञी राजेशी राजराज्ञी रतिप्रिया ॥ १४१ ॥

१ 'कल्पवल्ली' म. पाठः । २ 'मन्त्र' म. पाठः । ३ 'सत्पराप्रिया' म. पाठः ।

४ 'द्वेष्टराज्ञी मयोराज्ञी' म. पाठः । ५ 'सिन्धुकृतिः' म. पाठः ।

६ 'चला' म. पाठः । ७ 'राजाम्बुजा' म. पाठः ।

पातालराज्ञी भूराज्ञी प्रेतराज्ञी विषापहा ।
 सिद्धराज्ञी विभाराज्ञी तेजोराज्ञी विभामयी ॥ १४२ ॥
 भास्वद्राज्ञी चन्द्रराज्ञी ताराराज्ञी खवासिनी ।
 ग्रहराज्ञी लताराज्ञी वृक्षराज्ञी मतिप्रदा ॥ १४३ ॥
 धीरराज्ञी मनोराज्ञी मनुराज्ञी च काश्यपी ।
 मुनिराज्ञी रत्नराज्ञी युगराज्ञी मणिप्रमा ॥ १४४ ॥
 मिन्धुराज्ञी नदीराज्ञी नदराज्ञी दरीस्थिता ।
 मिन्दुराज्ञी नादराज्ञी आत्मराज्ञी च सद्गतिः ॥ १४५ ॥
 पुत्रराज्ञी ध्यानराज्ञी लयराज्ञी सदीश्वरी ।
 ईशानराज्ञी राजेशी स्नाहाराज्ञी महत्तरा ॥ १४६ ॥
 वह्निराज्ञी योगिराज्ञी यज्ञराज्ञी चिदाकृतिः ।
 जगद्राज्ञी तत्परराज्ञी वाग्राज्ञी विश्वरूपिणी ॥ १४७ ॥
 पञ्चदशाक्षरीराज्ञी उर्द्धीभूतेश्वरेश्वरी । (१०००)
 इतीदं मन्त्रसर्वस्वं राज्ञीनाममहत्तमम् ॥ १४८ ॥
 पञ्चदशाक्षरीतन्त्रं मन्त्रमारं मनुप्रियम् ।
 सर्वतन्त्रमयं पुण्यं महापातकनाशनम् ॥ १४९ ॥
 सर्वसिद्धिप्रदं लोके सर्वरोगनिवर्हणम् ।
 मर्त्योत्पातप्रशमनं ग्रहशान्तिकरं परम् ॥ १५० ॥
 सर्वदेवप्रियं प्रार्थ्यं सर्वशत्रुभयापहम् ।
 सर्वदुःखौघशमनं सर्वशोकेपिनाशनम् ॥ १५१ ॥
 पठेद्वा पाठयेन्नाम्ना सहस्रं शक्तिसंनिधौ ।
 दुरादेव पलायन्ते विपदः शत्रुर्भौतयः ॥ ४५२ ॥
 राक्षसा भूतवेतालाः पन्नगा हरिणद्विपः ।

‘सदश्वरी’ एव पाठः । २ ‘वागराज्ञी’ ख पाठः । ३ ‘पुण्य’ ख पाठः ।

‘जाम’ एव पाठः ।

- पठनादिद्रवन्त्याशु महाकालादिव प्रजाः ॥ १५३ ॥
 श्रवणात्पातकं नश्येच्छ्रावयेद्यः मं भाग्यवान् ।
 (नानाविधानि भोगानि संशुज्य पृथिवीतले ॥ १५४ ॥)
 गमिष्यति परां भूमिं त्वरितं नात्र सशयः ।
 अश्वमेधसहस्रस्य वाजिपेयस्य कोटयः ।
 गङ्गात्नानसहस्रस्य चान्द्रायणायुतस्य च ॥ १५५ ॥
 तप्तकृच्छ्रकलवस्य राजमूयस्य कोटयः ।
 सहस्रनामपाठस्य कलां नार्थन्ति षोडशीम् ॥ १५६ ॥
 सर्वसिद्धीश्वरं साध्यं राज्ञीनामसहस्रकम् ।
 मन्त्रगर्भं पठेद्यस्तु राज्यकामो महेश्वरि ॥ १५७ ॥
 वर्षमेकं शतावर्तं महाचीनक्रमाकुलः ।
 शक्तिपूजापरो रात्रौ स लभेद्राज्यमीश्वरि ॥ १५८ ॥
 पुत्रकामी पठेत् सायं चिताभस्मानुलेपनः ।
 दिगम्बरो मुक्तकेशः शतावर्तं महेश्वरि ॥ १५९ ॥
 शमशाने तु लभेत् पुत्रं साक्षादश्रवणोपमम् ।
 परदारार्चनरतो भगविभ्यं स्मरन् सुधीः ॥ १६० ॥
 पठेन्नामसहस्रं तु वसुकामी लभेद् धनम् ।
 रवीं वारत्रयं देवि पठेन्नामसहस्रकम् ॥ १६१ ॥
 सृष्ट्विष्टरनिर्विष्टः क्षीरपानपरायणः ।
 स्वप्ने सिंहासनां राज्ञीं वरदां भुवि पश्यति ॥ १६२ ॥
 क्षीरचर्वणसन्तुष्टो वीरपानरसाकुलः ।
 यः पठेत् परया भक्त्या राज्ञीनामसहस्रकम् ॥ १६३ ॥
 स सद्यो मुच्यते घोरान्महापातकजाद्रपात् ।
 यः पठेत् साधको भक्त्या शक्तिवदःकृतासनः ॥ १६४ ॥

शुक्रोत्तरणकाले तु तस्य हस्तेऽष्टसिद्धयः ।
 यः पठेन्नशि चक्राग्रे परस्त्रीध्यानतत्परः ॥ १६५ ॥
 सुरासवरसानन्दी स लभेत् संयुगे जयम् ।
 इदं नामसहस्रं तु सर्वमन्त्रमयं शिषे ॥ १६६ ॥
 भूर्जत्वचि लिखेद्रात्रौ चक्रार्चनसमागमे ।
 अष्टगन्धेन पूतेन वेष्टयेत् स्पर्शपत्रके ॥ १६७ ॥
 धारयेत् कण्ठदेशे तु सर्वसिद्धिः प्रजायते ।
 यो धारयेन्महारचां सर्वदेवातिदुर्लभाम् ॥ १६८ ॥
 रणे राजकुले द्यूते चौररोगाद्युपद्रवे ।
 स प्राप्नोति जयं सद्यः साधको वीरनायकः ॥ १६९ ॥
 श्रीचक्रं पूजयेद्यस्तु धारयेद्धर्म मस्तके ।
 पठेन्नामसहस्रं तु स्तोत्रं मन्त्रात्मकं तथा ॥ १७० ॥
 किं किं न लभते काम देवानामपि दुर्लभम् ।
 सुरापन्नं ततः संविचर्चयन् मीनमांसकम् ॥ १७१ ॥
 नवकन्यासमायोगो मुद्रा वीणारवः प्रिये ।
 सत्सद्गो गुरुसांनिध्यं राज्ञीश्रीचक्रमग्रतः ॥ १७२ ॥
 यस्य देवि स एव स्याद्योगी ब्रह्मविदीश्वरः ।
 इदं रहस्यं परमं भक्त्या तत्र मयोदितम् ॥ १७३ ॥
 अन्नकाश्यमदानव्यं न देयं यस्य कस्यचित् ।
 अन्यशिष्याय दृष्टाय दर्जनाय दुरात्मने ॥ १७४ ॥
 गुरुभक्तिविहीनाय सुरास्त्रीनिन्दकाय च ।
 नास्तिकाय कुशीलाय न देय तत्पदशिभिः ॥ १७५ ॥
 देय शिष्याय शान्ताय भक्तायाद्वैतवादिने ।
 दीक्षिताय कुलीनाय राज्ञीभक्तिरताय च ॥ १७६ ॥

दत्त्वा भोगापवर्गत्वं लभेत् साधकसत्तमः ।
इति नामसहस्रं तु राज्ञ्याः शिवमुखोदितम् ।
अत्यन्तदुर्लभं गोप्यं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ १७७ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
श्रीमद्वाराक्षोस्तोत्रनामकम् ॥ ४ ॥

अथ

श्रीमहाराज्ञीस्तोत्रम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

अपुना कथयिष्यामि स्तोत्रराजं परात्मकम् ।
मूलमन्त्रमयं दिव्यं तत्त्वभूतं मनोहरम् ॥ १ ॥
राज्ञीप्रियं पापहर लक्ष्मपूजाफलप्रदम् ।
जपलक्षसमं स्तोत्रं ध्यानकोटिसमं प्रिये ॥ २ ॥
राज्ञीस्तोत्रस्य देवेशि ब्रह्मा ऋषिरुदाहृतः ।
गायत्रं छन्द इत्युक्तं श्रीराज्ञी देवतेरिता ॥ ३ ॥
माया बीजं परा शक्तिः कामः कीलकमीश्वरि ।
भोगापवर्गसिद्धये विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ४ ॥

अस्य श्रीमद्वाराक्षोस्तोत्रराजमन्त्रस्य ब्रह्म ऋषि गायत्र छन्दः
भीभूतेश्वरीमहाराक्षी देवता ह्रींबीजं सा शक्तिः क्लीं कीलक भोगाप-
वर्गसिद्धये विनियोगः । ब्रह्मशुभे नमः शिरसि, गायत्रं छन्दसे नमो
मुखे, श्रीराक्षोभूतेश्वरीदेवतायै नमो हृदि, ह्रींबीजाय नमो नाभौ,
सा शक्ये नमो मुख, क्लींकीलकाय नमः पादयोः, विनियोगाय नमः ।

सर्वाङ्गेषु । ध्यानम्—

उद्यद्दिवाकरसहस्ररुचिं त्रिनेत्रां

सिंहासनोपरि गताम्बुरगोपवीताम् ।

खङ्गाम्बुजाढ्यकलशामृतपात्रहस्तां

राज्ञीं भजामि विकसद्बदनारविन्दाम् ॥ १ ॥

तारमिन्दुकलिकावतंसितं

वेदसागरमणिं मनोहरम् ।

यो जपेद्दुपसि रत्नमालया

राज्यमाशु लभते स साधकः ॥ २ ॥

भूतिमिन्दुनवविन्दु (म्व) मण्डितां

नादविन्दुललितां जपेत्तु यः ।

वारमेकपुरुवारणस्थितो

जेष्यति स्मयमयानरीनु रणे ॥ ३ ॥

रमां जपेद्यो भुवनेशि मन्त्री

लन्मन्त्रमध्ये भदनोपतप्तः ।

रम्भां समालिङ्ग्य विमानचारी

लीलां भजेन्नन्दनवाटिकायाम् ॥ ४ ॥

वद्विभीजमणिमादिसिद्धिदं

विन्दुविम्बशशिखण्डमण्डितम् ।

यो जपेन्निशि धनाभिलाषवान्

स क्षणाद्भवति वित्तदोषमः ॥ ५ ॥

कामराजममराभिवन्दितो

यो जपेन्निधुवनेऽक्षमालया ।

तस्य यान्ति वशतां सुराङ्गनाः

किं पुनर्जगति भृमृदङ्गनाः ॥ ६ ॥

शक्तिं भक्त्या यो जपेच्छक्तिपूजा-

काले कालीपादपद्मार्पितान्तः ।

नक्तं तस्य स्मेरवक्त्रा घृताची

वेश्या वरया स्वर्गता वा शची च ॥ ७ ॥

भगवत्यै तथा राह्यै नाममन्त्रमिति स्मरेत् ।

यो देवि तस्य वश्याः स्पृर्भैरवस्याष्टसिद्धयः ॥ ८ ॥

मायार्णमन्ते यदि साधकेन्द्रो

जपेन्महेशानि शबालयस्थः ।

तत्रैव देवीं परमार्थराज्ञीं

पश्येत् स सद्यो वरसिद्धिदात्रीम् ॥ ९ ॥

ठद्वयं यदि जपेन्निशाक्षये

चौरभृह सुतटिनीतटास्थितः ।

जिष्णुविष्णुकमलासनेश्वरा

यान्ति देवि वशतां तदा चयात् ॥ १० ॥

भूगहवृत्तत्रयनामपत्र-

पडश्रयोन्वश्रकविन्दुविन्धे ।

निपेदुषो राजकुलाधिदेवीं

राज्ञीं भजे राजकुलावतंसाम् ॥ ११ ॥

देवि श्रीभूतधात्रि प्रवरगुणामये त्रिष्कले निर्गुणे मे

माये मातः शरण्ये गिरिवरतनये चिन्मये तत्स्वरूपे ।

दुर्गे चाण्ड प्रमत्ते त्रिपुराविजयिनि स्मेरवक्त्रे वरेण्ये

कारुण्यपाद्वे प्रशक्ते सुरादितिजनुते राक्षि त्वं वै प्रसीद ॥ १२ ॥

इति स्तोत्रं मन्त्रस्फुरणकरुणानन्दनिलयं
 पठेद्भक्त्या प्रातस्तव गिरिसुते यो निरलसम् ।
 भवेत् सद्यो भूमौ नृपमुकूटनीराजितपदो
 मृतो मुक्तिं मर्त्यस्तव भवनमाप्नोति वरदे ॥ १३ ॥
 इति राज्ञ्याः पर तत्त्वं पञ्चाङ्गमखिलं शिवे ।
 सर्वस्वं च रहस्यं मे सर्वसारस्वतप्रदम् ॥ १४ ॥
 आनन्दवर्धनं गुह्यं परमैश्वर्यकारणम् ।
 भोगापवर्गदं पुण्यं दारिद्र्यभयनाशनम् ॥ १५ ॥
 राज्यप्रदं भक्तिकरं सर्वशत्रुनिवर्हणम् ।
 पञ्चाङ्गमखिलं देव्या न वक्तव्यं दुरात्मने ।
 तव भक्त्या मयाख्यातं गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ १६ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् करुणाम्भोधे क्रीतास्मि भजताधुना ।
 दास्यस्मि तव भक्तास्मि कृतार्थास्मि जगत्प्रभो ॥ १७ ॥
 पञ्चाङ्गकथनेनास्या राज्ञ्या देव्या महेश्वर ।
 भवत्प्रसादाद् देव्यस्मि किमन्यत् कथयामि ते ॥ १८ ॥

श्रीभैरव उवाच ।

इदं रहस्यं पञ्चाङ्गं राज्ञीदेव्या मयेरितम् ।
 कौलानां सिद्धिदं वामाद्गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ १९ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे दशविद्यारहस्ये
 श्रीमहाराज्ञीस्तोत्रम् ॥ ५ ॥

समाप्तमिदं श्रीमहाराज्ञीपञ्चाङ्गम् ।

अथ

वालात्रिपुरापञ्चाङ्गम्

वालापटलम् ।

कैलासशिखरासीनं भगवन्तमुमांपतिम् ।
चन्द्रार्धमुकुटं देवं सोमसूर्याप्रिलोचनम् ॥ १ ॥
गजचर्मपरीधानं विरूपाक्षं सुरार्चितम् ।
गण्धगन्धर्वयक्षेत्र-देवासुरनमस्कृतम् ॥ २ ॥
विहसन्तं जपन्तं च पठन्तं च मुहुर्मुहुः ।
उत्थाय प्रणता भूत्वा चेदं पृच्छति भैरवी ॥ ३ ॥
श्रीभैरवी ।

भगवन् कृष्णाम्भोधे सर्वांगमविशारद ।
त्वत्पसादान्मया सर्वाः श्रुता विद्याः सुरेश्वर ॥ ४ ॥
इदानीं श्रोतुमिच्छामि वालां त्रिपुरसुन्दरीम् ।
देयास्ति यदि मे देव वद विद्यां महेश्वर ॥ ५ ॥
श्रीभैरवः ।

मृगु देवि प्रवक्ष्यामि पञ्चाङ्गं साधकेष्टदम् ।
पटलं पद्मं च वर्मं तथा नास्त्रां संहस्रकम् ॥ ६ ॥
स्तवराजं महादेवि मृगुष्वैकाग्रमानसा ।
श्रीचाला परमेशानी भुक्तिमुक्तिप्रदायिनी ॥ ७ ॥

राज्यं देयं शिरो देयं गृहं लक्ष्मीयुतं तथा
 सर्वं देयं महादेवि न देयमिदमुत्तमम् ॥ ८ ॥
 अस्या विद्यायाः सदृशी विद्या नान्या कलौ युगे ।
 श्रीबालात्रिपुराविद्या शीघ्रं सिद्धिप्रदा स्मृता ॥ ९ ॥
 देया शिष्याय शान्ताय गुरुभक्तिरताय च ।
 नाभक्ताय प्रदातव्या विद्येयं परमेश्वरि ॥ १० ॥
 मन्त्रोद्धारं तथा यत्र प्रस्तार ध्यानमेव च ।
 प्रयोगान् संप्रवक्ष्यामि देवदेव्या महेश्वरि ॥ ११ ॥
 प्रथमं शृणु देवेशि मन्त्रोद्धारं फलप्रदम् ।
 गोपनीयं प्रयत्नेन येन सिद्धिः प्रजायते ॥ १२ ॥
 वाग्भवं कामराजश्च शक्तिमध्येऽभिधं न्यसेत् ।
 नमोऽन्ते देवि बालाया मन्त्रोऽयं चाष्टवर्णकः ॥ १३ ॥
 नापि विघ्नो न वाशौचो न वारनियमस्तथा ।
 स्वयं सिद्धो महादेवि मन्त्ररानः कलौ युगे ॥ १४ ॥
 दक्षिणामूर्तिपङ्क्त्यौ च मुनिरञ्जन्दः क्रमात् स्मृतम् ।
 देवता त्रिपुरा माला आद्यन्ते वीजशक्तिके ॥ १५ ॥
 क्लीं क्लीलकं समादिष्टं धर्मकामार्थमुक्तये ।
 शिरसि वदने देवि हृदये गुह्यदेशके ॥ १६ ॥
 पादयोर्नाभिकमले सर्वाङ्गे च तथा न्यमेत् ।
 श्रुष्यादिकं महादेवि कुर्यान्न्यासत्रिकल्पनाम् ॥ १७ ॥
 करन्यासं पङ्क्तं च गीर्जैः कुर्यान्महेश्वरि ।
 अस्या ध्यानं प्रवक्ष्यामि साधकाना हितप्रदम् ॥ १८ ॥

रत्नाम्बरा चन्द्रकलावतंसा

समुद्यदादित्यनिभा त्रिनेत्राम् ।

विद्याक्षमालाभयदानहस्तां

ध्यायामि बालामरुखाम्बुजस्थाम् ॥ १६ ॥

इति ध्यात्वा महादेवीं जपेन्मन्त्रं सुसिद्धिदम् ।

लक्षत्रयं पुरश्चर्याविधौ साधकसत्तमः ॥ २० ॥

अथ वक्ष्यामि देवेशि यत्रोद्धारं सुदुर्लभम् ।

साधकस्य महादेव्या भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ २१ ॥

विन्दुत्रिकोणवसुकोणकनागपत्र-

वृत्तत्रयाञ्चितमहीसदनत्रयं च ।

बालादिचक्रमिदमार्तिहरं गिरीशे

ब्रह्मेन्द्रविष्णुनमितं गदितं मया ते ॥ २२ ॥

एवं बिलिखिते यत्रे पीठशक्तीः प्रपूजयेत् ।

इच्छाज्ञानक्रियाश्चैव कामिनी कामदायिनी ॥ २३ ॥

रती रतिप्रियानन्दा मनोन्मन्यपि वान्तिमा ।

पीठशक्तीरिमा इष्टा पीठं तन्मनुना दिशेत् ॥ २४ ॥

व्योमपर्यन्ततार्तीयं सदाशिवमहापदम् ।

पीठपद्माननायान्ते नमोन्तः पीठमन्त्रकः ॥ २५ ॥

गोडशार्णस्ततो मूर्तीं क्लिप्तायां मूलमन्त्रतः ।

आवाहं पूजयेद् देवीपूजार्थेऽथ भृशविधैः ॥ २६ ॥

देवीमिष्टा मध्ययोनीं त्रिकोणे मतिपूर्वकः ।

वामकोणे रतिं दत्ते प्रीतिमग्रे मनोभवाम् ॥ २७ ॥

योन्या तु बहिःकोणादावङ्गानि परिपूजयेत् ।

मध्ययोन्यां बहिः पूर्वदिक्षु चाग्रे स्मरान्नपि ॥ २८ ॥

राणदेवीस्तद्वदेव शक्तीरष्टासु योनिषु ।

सुभगाख्या भगा पश्चात्तृतीया भगमर्षिणी ॥ २९ ॥

भग्माला तथानङ्गाद्यानङ्गकुसुमा परा ।
 अनङ्गमेखलानङ्गमदनेत्यष्टशक्यः ॥ ३० ॥
 पद्मकेसरगा त्राक्षीमुखाः पत्रेषु भैरवाः ।
 दलाग्रेऽप्यष्ट पीठानि कामरूपाख्यमादिमम् ॥ ३१ ॥
 मलयं कौलगिर्याख्यं चौहाराख्यं कृलान्तकम् ।
 जालन्धरं तथौढ्याणं देवकूटमथाष्टमम् ॥ ३२ ॥
 भूगृहे च धरादिञ्च हेरुकं त्रिपुरान्तकम् ।
 वेतालमग्निजिह्वं च कालान्तककपालिनौ ॥ ३३ ॥
 एकपादं भीमरूप मलयं हाटकेश्वरम् ।
 शक्राद्यानायुधैः सर्वैः स्वस्वदिञ्च सचर्मयेत् ॥ ३४ ॥
 तद्गहिर्दिञ्च वटुकं योगिनीः चेत्रपालकम् ।
 गणेशं विदिशासु वै वसन् सूर्यं शिवं तथा ॥ ३५ ॥
 (सर्वभूतान् समभ्यर्च्य पूजयेदायुधांस्तथा) ।
 बालां मध्ये विभाव्यादौ कामेश्वराङ्गमध्यगाम् ॥ ३६ ॥
 मकारैः पञ्चभिः कौलः कौलाचारपरायणः ।
 संपूजयेन्महादेवि साधको मन्त्रसाधकः ॥ ३७ ॥
 बिन्दौ गन्धाक्षतैः शुष्पैर्धूपदीपादितर्पणैः ।
 लयाङ्गमिदमाख्यातं प्रयोगाञ्च ऋणु पार्वति ॥ ३८ ॥
 यान् विधाय मनुः शीघ्रं सिद्धिभाग् भवति ध्रुवम् ।
 स्तम्भनं मोहनं चैव मारणाकर्षणे तथा ॥ ३९ ॥
 वशीकार तथोच्चाट शान्तिक पौष्टिकं तथा ।
 एतत्साधनमाचरे सारभूत मनोः प्रिये ॥ ४० ॥
 अदेयं देव्यभक्ताय गोप्य गुह्यतम पशोः ।

(१) प्रतिपद्दिवसे देवि स्नात्वा कृत्वाह्निकी क्रियाम् ॥ ४१ ॥

मध्याह्ने निर्जनं गत्वा यथावदयुतावधि ।
होमो दशांशतः कार्पो घृतपायसवर्हकः ॥ ४२ ॥
संतर्प्य देवताः सद्यः स्तम्भनं जायते ध्रुवम् ।
राजस्येन्दुवातानां दस्पुवादिमुखेषु च ॥ ४३ ॥

२) दर्शं सायं रमशाने तु जपेदुलूकविष्टरः ।
अयुतं तद्दशांशेन होमं सर्पिस्सुरान्वितैः ॥ ४४ ॥
कर्णकेसरपद्माचैर्मोहनं जगतां भवेत् ।

३) भूताख्ये वासरे देवि गत्वा प्रेतालयं निशि ॥ ४५ ॥
चिताग्रे संजपेद्विद्यां वीरेन्द्रः षोडशाक्षरीम् ।
अयुतं च हुनेन्मन्त्री चिताग्नां घृतगुग्गुलम् ॥ ४६ ॥
चण्डालकेशसहितं त्रियतं रिपुरुक्तटः ।

४) अष्टम्यां शुक्लपक्षे तु जपेद्रहसि साधकः ॥ ४७ ॥
अयुतं मूलविद्याया ध्यात्वा कान्तां मनोगताम् ।
होमो दशांशतः सर्पिर्लाक्षापुष्पवतीरजः ॥ ४८ ॥
करीरपूलगोधूमैः स्त्रीणामाकर्षणं भवेत् ।

५) नवम्यां साधकः स्नान्वा कृत्वा कर्मादिकं प्रिये ॥ ४९ ॥
अयुतं घृतमत्स्यएड-पद्ममुक्कणरोमभिः ।
होमो विधेयो वरिशै (?) वासवो दासतां व्रजेत् ॥ ५० ॥

६) चतुर्थ्यां कृष्णपक्षे तु जपेच्चन्द्रोदये शिवे ।
नदीतीरे मजुं वीरोऽयुतं शीर्षासनस्थितः ॥ ५१ ॥
दशांशेन हुनेत्तत्र घृतनीलोत्पलत्वचः ।
लवङ्गमरिचाम्लादीन् रिपोरुघाटनं भवेत् ॥ ५२ ॥

७) पञ्चम्यां निशि देवांश्च जपेदयुतसंख्यया ।
हुनेद् दशांशतः सर्पिर्मत्स्यमत्स्यएडखर्परान् ॥ ५३ ॥

महामय-महाभीति-महोपद्रवशान्तये ।

- (८) महाष्टम्यां नरः स्नात्वा पीठे श्रेष्ठे दशाधिकाम् ॥ ५४ ॥
 वीरो दशाङ्कसाहस्रीं हुनेत्तत्र दशांशतः ।
 घृतखर्जूरमृद्धीका-नागवल्लीदलस्रजः ॥ ५५ ॥
 द्वागमांसं सरक्रं च महापुष्टिः प्रजायते ।
 इदं रहस्पमाख्यातं सर्वतत्त्वनिरूपणम् ॥ ५६ ॥
 सर्वस्वं मम देवेशि रहस्यं गोपयेत् कलौ ।
 सूर्यादिवारेषु जपैर्दशसाहस्रसंख्यकैः ॥ ५७ ॥
 सर्वसिद्धिमवाप्नोति नात्र कार्या विचारणा ।
 इत्येष पटलो दिव्यः स्नेहात् तव प्रकाशितः ।
 गोप्याद् गोप्यो गोप्यतरो गोपनीयः स्वयोनिवत् ॥ ५८ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे भैरवभैरवीसवादे
 श्रीबालात्रिपुरसुन्दरीपटलः ॥ २ ॥

अथ

श्रीबालायाः पद्धतिः ।

अधुना रुधयिष्यामि पद्धतिं गघरूपिणीम् ।
 श्रीबालात्रिपुरेश्वर्यास्तत्रतः सौख्यदायिनीम् ॥ १ ॥

प्रातः कृत्यमकृत्वा तु यो देवीं भक्तितोऽर्चयेत् ।

तस्य पूजा तु विफला शौचहीना यथा क्रिया ॥ २ ॥

धीमान् साधको प्राक्षये मुहुर्ते शयनतलादुत्थाय कच्छरणमुखादि
प्रक्षाल्य, बद्धपद्मासनः समुपविश्य स्वशिरःस्थसदसाराधोमुखकम-
लकर्णिकान्तर्गतं निजगुरुं स्वशक्तया सहितं ध्यात्वा, मानसोपचारैः
संपूज्य दशद्वयपत्न्या, गुरुकृपाधिना प्रातःकृत्यमजपाजपं च विधाय,
स्वकार्यानुष्ठानाय भूमिं प्रार्थ्य भ्वासानुसारं तस्यां पादाभ्युपन्यस्य,
गृहाद्द्विर्निःसृत्य, नैर्ऋत्यां याम्यां वा दिशि मलमूद्योत्सर्गं — शौचा-
चमनं — दन्तघाषनादिकं विधाय नद्यादीं गत्वा वैदिकं निर्बल्यं ता-
म्रिकमारभेत । तथापि मूलयुक्तत्वप्रवेणाचम्य, ह्यस्वाहा इत्यनेन
वाचम्य, मूलं स्मरन् मलापकर्षणं विधाय, पुनराचम्य श्रेयला-
दिमासाद्युत्कीर्तनं विधाय, श्रीकुलदेवताप्रोक्तये ताम्रिकविधिना ह्यान-
मदं करिष्ये इति संकल्प्य, जले त्रिकोणचक्रं विभाव्य सूर्यमण्डलात्
" गङ्गे च यमुने चैव " इत्यादिनाङ्कशमुद्रया तीर्थमावाह्य, पुरःकल्पि-
ततीर्थे संयोज्याचम्य स्वात्मानं प्राक्ष्य, मूलेन भृदा क्षपणं विधाय,
मूलं पठप्रावाहिता स्वदेवतां त्रिरभिपिच्य, श्रवणादिसप्तच्चिद्राणि
निरूप्य त्रिनिर्मज्ज्योन्मज्जेदिति ह्यानविधिः ॥

अथ संध्या । तत्र पूर्वयज्ञाचम्य स्वमूलप्राणायामभ्यादिकरपङ्कं
विधाय पूर्वयज्ञीर्थमावाह्य, वामहस्ते तज्जलं निधाय दक्षहस्तेनाच्छाद्य
परंवलं इति पाञ्चभौतिकमन्त्रे- सप्तधारमभिमन्त्र्य, मूलविधया त्रिर-
भिमन्त्र्य, तज्जलयिन्दुभिर्वाभाङ्गुष्ठानामिकाभ्यां मूलविधया स्वशिरसिः
प्रोक्ष्याचशिष्टजलं वामहस्ते निधाय, त्रिरभिमन्त्र्य मूलमुद्यरंस्तत्त्वमुद्र-
या मूर्ध्नि सप्तधा मूलेन च त्रिधाभ्युच्य, शेषं जलं दक्षहस्ते समा-
दाय तेजोरूपं ध्यात्वा, इडया देहान्तापापं प्रक्षाल्य, कृष्णवर्णं त-
ज्जलं पापरूपं पिबन्नपवा धिरिच्य वामे कल्पितवज्रशलायां फटिति
निक्षिपत् । ततोऽर्घ्यं विधाय, उँह्यह्रींस श्रीमार्तण्डभैरवाय प्र-
काशशक्तिमहिनाय इदमर्घ्यं परिकल्पयामि स्वाहा' इति त्रिरर्घ्यं कु-
लसूर्याय इत्वा, हृत्पदात् सूर्यमण्डले मूलदेवीं नीत्वा तत्र विधिवद्-
ध्यात्वा, ऐं वागीश्वर्यं विभ्रदे क्लीं कामेश्वर्यं धीमदि सो तन्नः श-
क्तिः प्रचोदयात्, इत्यनया मलगायत्र्या चतसृषु संध्यासु सूर्यमण्ड-

ले मूलदेव्यै अर्घ्यं दत्त्वा यथाशक्ति जपेत् । ततश्चतसृषु संध्याः क्रमशो मूलाधार—हृत्कमल—भ्रूमध्य—ब्रह्मरन्ध्रेभ्यो देवीतेजः समा कृष्य इडया विरेच्य, कल्पितवह्निसूर्यचन्द्रतारामण्डलेषु निक्षिप्य तत्र बालयौवनप्रौढचिद्रूपां देवीं ध्यात्वा, ततः ऐं त्रिपुरादेव्यै विद्महे वागीश्वर्यै धीमहि तन्नो मुक्तिः प्रचोदयात्, इति प्रातः । ह्रीं त्रिपुरादेव्यै विद्महे कामेश्वर्यै धीमहि तन्नः क्लिप्ता प्रचोदयात्, इति मध्याह्ने । सौः त्रिपुरादेव्यै विद्महे शक्तेश्वर्यै धीमहि तन्नोऽमृते प्रचोदयात्, इति सायं । ऐं वागीश्वर्यै विद्महे ह्रीं कामेश्वर्यै धीमहि सौः तन्नः शक्तिः प्रचोदयात्, इति अर्धरात्रे । इति स्वस्वगायत्र्यार्घ्यं दत्त्वा यथाशक्ति स्वस्वगायत्र्यां च जप्त्वा, पुनर्भूलगायत्र्यां च जप्त्वा स्वस्ववीजाक्षरं सर्वं मूलं च जप्त्वा, प्राणायामादिना जपं समर्थ्य मण्डलेभ्यो देवीतेजः स्वस्थाने देवीं च हृद्यानीय ध्यायेदिति संध्याविधिः ॥

ततस्तर्पणम् । तत्र पूर्ववदावृम्य प्राणायामादि कृत्वा तीर्थमावाह्य, मूलेन जलं सप्तधामृतमुद्रयामृतीकृत्य तत्र जले यन्त्रं ध्यात्वा, तत्र देवीं हृदयात् सपरिवारामानीय षडङ्गयोगेन सकलांकृत्य कुरण्डलिन्याः प्रयोगेणामृतेनाभिषिच्य विधिवत् प्रपूज्य, पेशान्यां ॐ श्रीकौलानन्दनाथभैरवस्तृप्यताम् इति त्रिः संतर्प्य, चक्षौ ॐ परमगुरुं, नैर्ऋत्यां ॐ परमाचार्यं, धायत्र्ये ॐ परमेश्वरगुरुं, त्रिः सकृद्वा संतर्प्य, दिव्यौषधिसिद्धौघमानवौघानपि गुरुन् संतर्प्य जले यन्त्रं विभाव्य, मूले कामेश्वरसहिता बालात्रिपुरा वागीश्वरी तृप्यतामिति त्रिः संतर्प्य परिवारानपि संतर्प्य, प्राणायामादि विधाय देवीं स्वहृदि विसृजेत् तीर्थं च स्वस्थाने विसृजेदिति तर्पणम् ॥

ततो योगोद्दमान्त्य जलादिना द्वारदेवताः पूजयेत् । ऊंघात्रे नमः, ॐ विधात्रे नमः, दक्षे । शङ्करायै नमः, य यमुनायै नमः, कामे । ऋराक्षिण्यै नमः वास्तुपुरुषाय नम ऊर्ध्वे । देहस्यै नमः इत्यधः संपूज्य, स्वासनमास्तीर्य ' ह्रीं आधारशक्तिकमलासनाय नमः ' इति संपूज्य वीराद्यासनेनोपविश्य, "पृथिव्य त्वया धृता लोकाः" इत्यादिना पृथिवीं प्रार्थ्य, मण्डकाय नमः, कालान्निहद्राय० । ह्रींश्चाधारशक्तिकमलासनाय० । ह्रींपीठान्मनाय० । इत्यासने संपूज्य, तदुपरि ममुपविश्य, सविद् यथामन्त्रं स्वीकुर्यात् । तद्विधिर्यथा—

द्रां क्षोभणवाणाय नमः अद्भुष्टयोः , द्रीं द्रावणवाणाय नमः तर्ज-
न्योः , क्लीं आकर्षणवाणाय नमो मध्यमयोः , म्लूं वशीकरणवाणाय
नमः अनामिकयोः , इति वाणन्यासः ॥

सौः कामाय नमः अद्भुष्टयोः , क्लीं मन्मथाय नमः तर्जन्योः , ऐं कन्द-
र्पाय नमो मध्यमयोः , म्लूं मकरभ्यजाय नमः अनामिकयोः , ख्रीं भेन-
केतये नमः कनिष्ठिकयोः , इति कामकरन्यासः ॥

अथ स्वमूलकरन्यासः । ऐं अद्भुष्टाभ्यां नमः , क्लीं तर्जनोभ्यां ,
सौ. मध्यमाभ्यां , ऐं अनामिकाभ्यां , क्लीं कनिष्ठिकाभ्यां , सौः करत-
लपृष्ठाभ्यां नमः । एव हृदयादिन्यासः । ततोऽन्तर्मातृकान्यासं य-
दिर्मातृकान्यासं च कृत्वा मातृकाविद्यान्यासं कुर्यात् । यथा—ऐं नमः
माण्डवन्धे , क्लीं नमः तले , सौः अग्रे , इति दक्षकरे । एवं वाम-
करे । ऐं नमः कक्षे , क्लीं कुर्परे , सौः पाणो , इति दक्षे । एव
वामेऽपि । ऐं नमः अर्धः कक्षे , क्लीं जाजुनि , सौः पादाग्रे इति दक्षे । एवं
वामे । ऐं नमो लिङ्गे , क्लीं हृदि , सौः नादान्ते , इति विद्यान्या-
सः ।

अथ नवयोनिन्यासः । ऐं नमो दक्षकण्ठे , क्लीं वामे , सौः वि-
बुके , ऐं दक्षशङ्खे , क्लीं वामे , सौः मुखे , ऐं दक्षनेत्रे , क्लीं वामे ,
सौः नासाया , ऐं दक्षबाहौ , क्लीं वामे , सौः कुक्षौ , ऐं दक्षजाजु-
नि , क्लीं वामे , सौः नाभौ . ऐं दक्षपादे , क्लीं वामे , सौं गुह्ये ,
ऐं दक्षपार्श्वे , क्लीं वामे , सौः हृदि , ऐं दक्षस्तने , क्लीं वामे ,
सौः कण्ठे , इति नवयोनिन्यासः ॥

अथ रत्यादिन्यासः । मूलाधारे ऐं रत्यै नमः , हृदि क्लीं प्री-
त्यै० , भूमध्ये सौः मनोभवार्थै० । पुनरप्येषु स्थानेष्वेता विन्यसेत् ।
सौः अमृतेश्यै नमः , क्लीं योगेश्यै नमः , ऐं विश्वयोन्यै नमः । त-
तः पुनरपि षडङ्गन्यासः संप्रदायिन । ऐं हृदयाय नमः , क्लीं शिर-
से० । सौः शिखायै० , ऐं कवचाय० , क्लीं नेत्राभ्यां० , सौः अ-
त्राय फट् , इति न्यासेर्देहं सनद्य . " मूलाधारे मूलविद्या विद्युत्को-
टिसमप्रभाम् ॥ सूर्यकोटिप्रतीकाशां चन्द्रकोटिसुशोतलाम् ॥ विसत-
न्तुस्वरूपा तां विन्दुत्रिवलयया प्रिये । ऊर्ध्वशक्तिनिपातेन सहजैव च-
रानने ॥ मूलशक्तिदृढत्वेन मध्यशक्तिप्ररोधतः । परमानन्दसंदोह-
सानन्दं चिन्तयेत् परम् ॥ " इत्यन्तर्पजन कृत्वा पीठपूजा न्यासेन

मणिपूरकं समानीय, तत्र बह्वौ जलं लीनं विभाव्य तस्माद्वह्निना
 सदानादृतं समानीय, तत्र वायौ वह्निं लीनं विचिन्त्य तस्माद्वायुना
 सह विशुद्धं समानीय, तत्रस्थाकाशे वायुं लीनं विचिन्त्य तस्मादा-
 काशेन सदासाचक्रं समानीय, तत्र मनस्याकाशं लीनं विचिन्त्य,
 मनो नादे लीनं विभाव्य, ध्वनौ ध्वनिं समर्प्य, सहस्रदलकमलक-
 णिकास्थचन्द्रमण्डलमभ्यगतत्रिकोणान्तर्गततेजोमयविन्दुरूपपरमशिवे दे-
 वतां समर्प्य, प्राणायामविधिना यमिति वायुबीजं धूम्रवर्णं षोडशवा-
 रं जपन् शरीरं पापपुरुषं, " वामकुक्षिस्थितं पापपुरुषं कज्जलप्रभम् ।
 ब्रह्महत्याशिरस्कं च स्वर्णस्तेयभुजद्वयम् ॥ सुरापानहृदा युक्तं गुरुत-
 ल्पकटिद्वयम् । तत्संसर्गिपदद्वन्द्वमङ्गप्रत्यङ्गपातकम् ॥ उपपातकरोमा-
 णं रक्तश्मश्रुविलोचनम् । खड्गचर्मधरं क्रुद्धं पापं कुक्षौ विचिन्तयेत् ॥"
 इत्थं संशोष्य, यमिति वह्निबीजं रक्तवर्णं चतुष्पाष्टिवारं जपंस्तमेव
 संदह्य, यमित्यमृतबीजं शुक्लवर्णं सहस्रारे विचिन्त्य द्वात्रिंशद्वारं
 जपंस्तदुद्भवामृतवृष्ट्या निष्पापं शरीरमुत्पाद्य, ललाटेस्थ-लमिति पृ-
 थ्वीबीजेन पीतवर्णेन सुदृढीकृत्य, ह्रीमिति मूलस्थेन बीजेन सैश्वर्य
 विधाय, सोहमिति मन्त्रेण कुण्डलिनीममृतलोलीभूतां पञ्चभूतानि
 जीवात्मानं च ब्रह्ममार्गेण स्वस्वस्थाने नियोजयेत् । ततो देवीरूप-
 मात्मानं विचिन्त्य हृदि हस्तं निधाय प्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् ।

‘ ओंआंहींकौंईंसः श्रीवालात्रिपुरायाः प्राणा इह प्राणा. १३ जी-
 व इह स्थित. १३ सर्वेन्द्रियाणि इह स्थितानि १३ वाद्मनश्चतु-
 श्रोत्रघ्राणा इहागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा ’ इति प्राणप्रतिष्ठां
 विधाय, स्वमूलऋष्यादिविचिन्तनं विदर्धात् । यथा—

अस्य श्रीवालात्रिपुरामन्त्रस्य दक्षिणामूर्तिर्ऋषिः पङ्क्तिश्छन्दः श्री-
 वालात्रिपुरा देवता ऐं बीजं सौ शक्तिं क्लीं कीलकं पूजादौ विनियोगः
 इति कृताञ्जलि स्मृत्वा यथाविधि न्यसेत् । दक्षिणामूर्तिऋषये नमः
 शिरसि, पङ्क्तिच्छन्दसे नमो मुखे, श्रीवालात्रिपुरादेवतायै नमो हृदि,
 ऐं बीजाय नमो गुह्ये, सौः शक्तये नमः पादयोः, क्लीं कीलकाय न-
 मो नाभां, विनियोगाय नमः सर्वाङ्गेषु । ऐं नमो नाभादिपादान्त,
 क्लीं नमः कण्ठादिनाभ्यन्तं, सौः नमो मूर्धादिकण्ठान्तम् ॥ ऐं नमो
 वामपाणितले क्लीं नमो दक्षे, सौः नमः उभयोः ॥

रक्तोत्पलदलाकार-पादपल्लवशोभिताम् ।

नचत्रमात्रासङ्काश-सुक्लामञ्जीरमण्डिताम् ॥ ७ ॥

वामेन पाणिनैकेन पुस्तकं चापरेण तु ।

अभयं च प्रयच्छन्तीं साधकानां वरानने ॥ ८ ॥

अक्षमालां च वरदं दक्षपाणिद्वयेन तु ।

दधतीं चिन्तयेद देवीं वरयसौभाग्य-प्रदाम् ।

वीरकुन्देन्दुधवलां प्रसन्नां संस्मरेत् प्रिये ॥ ९ ॥

इति श्रीवालात्रिपुरां ध्यात्वा मानसोपचारैराराध्य मनसा यथा-
शक्ति जपहोमादिकं च कृत्वा, "धर्माधर्मद्विवर्द्धति स्वात्मान्मनो मन-
सा शुभा । सुपुत्रावर्त्मना नित्यमक्षवृत्तोजुहोम्यहं स्वाहा ॥" काम-
कलां विचिन्त्य तदुपरि श्रीवालां यथोक्तां ध्यायन्, स्ववामभागे प-
दकोणान्तर्गतत्रिकोणद्वयविन्दुबाह्यवृत्तचतुरश्रं कृत्वा स्वदक्षे त्रिकोणं
वृत्तविम्बं मण्डलं भूमौ विरच्य तत्राधारशक्तिं संपूज्य, तत्राधारं
निःक्षिप्य, तदुपर्यस्त्रमन्त्रेण शोधितं हृन्मन्त्रेण पूरितं पात्रं शंखादिकं
वा संस्थाप्य तत्र 'गङ्गे च यमुने चैव' इत्यादिना तीर्थमावाह्य
गन्धादीन् प्रणवेन निःक्षिप्य, वाङ्मूर्त्यसोमकलाभि संपूज्य धेनुमुद्रां
प्रदर्श्य स्वमन्त्रेण च संपूजयेदिति विधिविहितसामान्याप्योक्तं स्व-
वामे कृतमण्डलमभ्युदय, तत्र 'आधारशक्तिभ्यो नमः' इत्यादि पी-
ठपूजाक्रमेण संपूज्य, नमः इत्याधारं प्रक्षाल्य मण्डलोपरि संस्थाप्य,
"रं चन्द्रिमण्डलाय दशकलात्मने नमः" इति प्रपूज्य, फडिति फ-
लशं प्रक्षाल्य, कारणेन प्रपूर्य रक्तपल्लवमादिना संभूष्य देवसुद-
र्या संस्थाप्य, "शं अक्षमण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः" इति
फलशे संपूज्य, उँ चन्द्रमण्डलाय षोडशकलात्मने नमः" इति द्रव्ये
संपूज्य, फडिति संरक्ष्य ह्रमित्यवशुण्ड्य मूलक संधीष्य, नमः इ-
त्यभ्युदय मूलक गन्धमाप्राय, कुम्भे पुष्यं दत्त्वा शापमोचनं कुर्यात् ।
एकमेव परं प्रह्व स्पूलसूदममयं ध्रुवम् । कयोऽज्ञयां प्रह्वदत्तयां
तेन ते नाशयाम्यहम् ॥ स्वयंमण्डलसंभूतं यदणालयसंभयं । अमावी-
जमपि देवि शुकशापात्रिमुच्यताम् ॥ चेदानां प्रणयो धीजं प्रह्वानन्द-
मयं यदि । तेन सत्येन देवेशि प्रह्वदत्तया व्यपोहन्तु ॥ परमानः प-

स्वदेहे कुर्यात् ।

मूलाधारे आधारशक्तये नमः , प्रकृत्यै नमः , स्वाधिष्ठाने कमठाय० , मणिपूरे शेषाय० , अनाहते पृथिव्यै० , तत्रैव सुधाम्बुधये० , मणिद्वीपाय० , चिन्तामणिगृहाय० , रत्नवेदिकायै० , मणिपीठाय० , विष्णु नानामुनिगणेश्यो० , नानादेवेश्यो० , धर्माय नमः दक्षासे । ज्ञानाय० वामासे । वैराग्याय० वामोरौ । ऐश्वर्याय० दक्षोरौ । अधर्माय० दक्षकुक्षौ । अज्ञानाय० दक्षपृष्ठे । अवैराग्याय नमः वामपृष्ठे । अनैश्वर्याय० वामकुक्षौ । शेषाय० । पद्माय० । प्रकृतिमयपत्रेश्यो० । विकृतिमयकेसरेभ्यो० । पञ्चाशद्वर्णभूषितकणिकायै० । सूर्यमण्डलाय० । सोममण्डलाय० । वह्निमण्डलाय० । सं सत्वाय० । रं रजसे० । त तमसे० । आत्माने० । अ अन्तरात्माने० । पं परमात्माने० । ह्रीं ज्ञानात्माने० । पत्रेषु वामायै० । ज्येष्ठायै० । रौद्रायै० । अम्बिकायै० । इच्छायै० । ज्ञानायै० । क्रियायै० । कुञ्जिकायै० । चित्रायै० । विषाग्नििकायै० । दूतयै० । आनन्दायै० । मध्ये मनोन्मन्यै० । पं परायै० । अपरायै० । परापरायै० । ह्रसौ सदाशिवमहाप्रेतपञ्चासनाय नमः । परमशिवपर्यङ्काय नमः , इति पीठं न्यस्य तत्रैव हृदये भीवाला -ध्यायेत् ।

मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्तं विसतन्तुतनीयसीम् ।

अमद्भ्रमरनीलाभ-धम्मिल्लामलपुष्पिणीम् ॥ १ ॥

ब्रह्मरन्ध्रस्फुरद्भिन्न-मुखरेखाविराजिताम् ।

मुखरेखालशरत्नतिलकां मुकुटोज्ज्वलाम् ॥ २ ॥

विशुद्धमुक्तावज्राढ्य-चन्द्ररेखाकिरीटिनीम् ।

अमद्भ्रमरनीलाभ-नयनत्रयराजिताम् ॥ ३ ॥

सूर्यभास्वनमहारत्नकुण्डलालङ्कृतां पराम् ।

शुक्राकारस्फुरन्मुक्ता-हारभूषणभूषिताम् ॥ ४ ॥

त्रैवेयाङ्गदपत्रालि-स्फुरत्कान्तिजितामृताम् ।

गङ्गातरङ्गकर्पूर-शुभ्राम्बरविराजिताम् ॥ ५ ॥

श्रीखण्डवल्ली-सदृशचाहुवल्लीविराजिताम् ।

कङ्कणादिलसद्भूषा-मणिवन्धलसत्प्रभाम् ॥ ६ ॥

रानन्दः पवमानः परो रसः । पवमानं परं ज्ञानं तेन ते
पावयाम्यहम् ॥ कृष्णशापविनिर्मुक्ता त्वं मुक्ता ब्रह्मशापतः । विमुक्ता
रुद्रशापेन पवित्रा भव सांप्रतम् ॥

इति त्रिः पठित्वा, ततः ॐ चाँर्वीवूँधवाँवः ब्रह्मशापमोचिताये
सुरादेव्यै नमः इत्यपि त्रिः । ह्रीँर्थाँकाँफीँफूँक्रीँक्रीँकः सुराकृष्णशापं
मोचय २ अमृतं द्रावय २ स्वाहा इति त्रिः । हंसः शुचिपद्मसुरन्त-
रिक्षसद्भोक्ता वेदिपदतिधिर्दुरोणसत् । नृपद्मरसदृतसद्व्योमसदञ्जा गो-
त्रा ऋतजा अद्रिजा ऋतं ॥ इत्यपि त्रिः पठित्वा, आनन्दभैरवं सु-
रादेवीं च तत्र ध्यात्वा, 'हसरत्तमलवयजं आनन्दभैरवाय चौपद,
सहस्रमलवयजं सुरादेव्यै चौपद' इति देवदेव्यौ त्रिः संपूज्य द्रव्य-
मध्ये दक्षिणावर्तेन त्रिः पञ्चया अं १६ कं १६ धं १६ इति शक्तिचक्रं
विलिख्य तन्मध्ये हस्तं च, तत्समावेशाद् द्रव्यमध्येऽमृतं विचिन्त्य,
धेनुमुद्रयामृतीकृत्य यमिति सुधावीजं मूलमप्यष्टधा घटं धृत्वा पठि-
त्वा, आत्मश्रीचक्रयोर्मध्ये त्रिकोणपट्कोणवृत्तचतुरस्रं विलिख्य
चतुरश्रे पूर्णगिरिपीठाय नमः, उद्दीयानपीठाय०, कामरूपपीठाय०,
जालन्धरपीठाय०, इति संपूज्य, पट्कोणे पङ्कं संपूज्य, त्रिखण्डेन
त्रिकोणाग्रदक्षोत्तरं संपूज्य, मध्ये आधारशक्तीः संपूज्य त्रिकोणगर्भे
यन्त्रिकां संस्थाप्य, नमः इति सामान्याभ्यंजलेनाभ्युक्ष्य, यं धूम्रान्विषे
नमः । रं ऊष्मायै० । ल त्वलिन्यै० । वं ज्वालिन्यै० । शं विस्फु-
लिङ्गिन्यै० । पं सुश्रियै० । सं स्वरूपायै० । हं कपिलायै० । लं ह-
व्यवाहायै० । सं कव्यवाहायै० । मध्ये रं यद्विमण्डलाय दशकलात्मने
नमः इति संपूज्य, पट्कोणे पङ्कं संपूज्य, मध्ये मूलेन देवीं संपू-
ज्य, पात्रं फडिति प्रज्ञात्प, यन्त्रिकोपरि संस्थापयेत् । तत्र कंभ
तप्पिन्यै० नमः । खं य तापिन्यै०, गं फं धूम्रायै० । घं पं मरीच्यै० ।
टं न त्वलिन्यै० । चं धं रुच्यै० । छं दं सुपुत्रायै० । जं धं भोगदा-
यै० । झं टं विन्वायै० । अं ए योधिन्त्यै० । टं ढं धारिण्यै० । ठं डं
क्षमायै नमः । अं अकर्मण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः इति संपूज्य,
त्रिकोणवृत्तपट्कोणं पात्रे विलिख्य समस्तव्यसनमन्त्रेण संपूज्य, वरु-
णवीजं मूलं त्रिलोममालका च पठन्, अमृतं तत्र त्रिकोणं प्रपूर्य जले-
न च भागमेकं प्रपूर्य तत्र सुगन्धादि निक्षिप्य, अं अमृतायै
नमः । आ मानदार्यै० । ई पूषायै० । ई तुष्ट्यै० । उ पुष्ट्यै० । ऊ

रत्ये० । ऋ धृत्ये० । ऋ शशिन्ये० । लृ चण्डिकायै० । लृ कान्धे० । ऐ ज्योत्स्नायै० । ऐ ध्रियै० । औ प्रान्यै० । औ अङ्गदायै० । अं पूर्णायै० । अः पूर्णामृतायै नमः । ॐ सोममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः इति संपूज्य, पूर्ववन्मन्त्रं द्रव्ये विलिख्य त्रिकोणत्रिर्यायां अं आं इत्यादि क्षः इत्यन्तं मातृकां त्रिलिखिलिख्य, मूलखण्डत्रयेण त्रिकोणं संपूज्य षट्कोणे षडङ्गं च, गङ्गेत्यादिना तीर्थमावाह्य, आनन्दभैरवभैरव्यां स्वमन्त्रेण संपूज्य, पूर्वादितः म्लू गगनरत्नेभ्यो नमः । म्लू स्वर्गरत्नेभ्यो० । म्लू मर्त्यरत्नेभ्यो० । प्लू पातालरत्नेभ्यो० । मध्ये म्लू नागरत्नेभ्यो० । इति संपूज्य, मांसादि संशोध्य इमित्यथगुण्यथ अमृतीकृत्य, तालत्रयेण दिशः संवक्ष्य, तदुपरि सप्तधा मूलं संपूज्य तत्र देवीमावाह्य, तालत्रयेण दिग्बन्धने विधाय अथगुण्यथामृतीकृत्य, योनिमुद्रां प्रदर्श्य, ह्रसौं नमः इति संपूज्य, संपुमुद्रां प्रदर्श्य षडङ्गेन सकलीकृत्य मरस्वमुद्रया पात्रमासाद्य मूलं दशधा जप्त्वा पात्र देवीरूप विभावयेदिति । ततो देव्याङ्गमात्राय घटसमीपे गुह्यपात्रं ततः शक्तिपात्रं भोगपात्रं स्वपात्रं योगिनीपात्रं वीरपात्रं बलिपात्रार्घ्याचमनीयपात्राणि संस्थाप्य, चण्डयुतकारणेन तत्त्वमुद्रया र्धापात्राद् विन्दून् समुदभृत्य, आनन्दभैरव तपयामि नमः इति तन्मन्त्रेण त्रिः सन्तर्प्य, ततः धीगुरु धीमच्छ्रीममुकानन्दनाथर्धापात्रुकां पूजयामि तपयामि नमः इति त्रिः सन्तर्प्य, र्धापात्रामृतेन मूलदेवीं सामुर्धा सवाहनां सपरिवारां तपयामि नमः इति सन्तर्पयेदिति कलशपूजाविधिः ॥

अथ धीचक्रोपरि पीठपूजां पूर्वयोर्विधाय र्धापालां ध्यात्वा मायुर्धजिन वामनासापुटेन देवीं स्वहृदयात् कुसुमाञ्जलापानीय धीचक्रे संस्थाप्य, "देवेशि भक्तिमुलमे परिवारसमन्विते । यावत्त्वां पूजयिष्यामि तावद् देवि इहायद् ॥" इति पठित्वा, मूलं धीकाम्भरयिष्यसहिते बालात्रिपुरे इटागच्छ २ इद तिष्ठ २ इह सनिषोड २ इह संनिदृश्या भव २ नम सर्वोपवाटसादिता पूजा गृहाण २ इत्यावाहनादिमुद्राः प्रदर्श्य, प्राणप्रतिष्ठा धीचक्रे ललिदानमुद्रया विधाय वद्यदिग्बन्ध कुर्यावगुण्यथ सकलीकृत्य परमौकृत्य, धेनुयोनिमुद्रं प्रदर्श्य पराभवपुस्तकाद्यमात्राङ्गानाद्गुण्यथयावथायकपालकमतादिमुद्राः प्र-

र्ष्य, श्रीपात्रामृतेन सायुधां सवाहनां सपरिवारां सावरणां श्रीकामेश्वरभैरवसहितां श्रीबालात्रिपुरां तर्पयामि नमः इति त्रिः सन्तर्प्य, पुनरपि मूलेन श्रीबालात्रिपुरार्थीपादुकां तर्पयामि नमः इति त्रिः सन्तर्प्य, मूलमुच्चार्य, एतत्पाद्यं श्रीकामेश्वरसहितश्रीबालात्रिपुरायै नमः पादयोः पाद्यं । एवमर्घ्यं स्वाहा शिरसि । आचमनीयं मधुपर्कं च सुधा मुखे । स्नानीयं नमः सर्वाङ्गे, इति सुस्नाप्य, शुद्धकुलेनाङ्गं प्रोक्ष्य, विचित्रपटवस्त्रं कुङ्कुमकस्तूरीचन्दनसिन्दूरमुकुटकुण्डलहारदिनानालङ्कारान् दत्त्वा पुनराचमनीयं दधात् । ततो मध्यमानामाङ्गुष्ठैः गन्धो नमः इति गन्धं, अङ्गुष्ठतर्जनीभ्यां पुष्पाणि धौपद् इति पुष्पैः संपूज्य, धूपपात्रं फडिति संपूज्य पुरतः स्थापयित्वा वामतर्जनीयां संस्पृश्यन् श्रीपात्रामृतेन धूपं निवेदयामि इति निवेद्य, जगद्ध्वनिमन्त्रमातः स्वाहा इति घण्टां संपूज्य वामेन पाणिना तां वादयन्, मध्यानामाङ्गुष्ठैर्धूपं धृत्वा गायत्रीं मूलमन्त्रं च पठन् "वनस्पतिरसो दिव्यो गन्धाढ्यो गन्ध उत्तमः । आह्वानं सर्वदेवानां धूपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ॥" इति त्रिधोत्तोह्य देवां धूपयेत् । ततो दीपं संमुखे संस्थाप्य पूर्ववत् प्रोक्षणपूजने कृत्वा वाममध्यमया दीपपात्रं स्पृश्यन् दीपं निवेदयामि इति निवेद्य पूर्ववद् घण्टां वादयन्, मध्यानामामध्ये दीपपात्रमङ्गुष्ठेन धृत्वा दर्शयन्, गायत्रीं मूलं च पठन् "सुप्रकाशो महादीपः सर्वत्र तिमिरापहः । सवाह्याभ्यन्तरं ज्योतिर्दीपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ॥" इति दीपयेत् । ततः सुवर्णादिपात्रे कुङ्कुमेन वसुपत्रं चन्द्ररूपं च कृत्वा मध्ये दीपमेकमष्टपत्रेषु दीपाष्टकं संस्थाप्य 'धौं सांः ग्लंस्लंस्लंस्लंस्लंसांः श्रीं रत्नेश्वर्यै नमः, इत्यभ्यर्च्य मूलेन चाभ्यर्च्य, स्थालकं मस्तकान्तमुद्धृत्य नववारं मूलं "समस्तचक्रचक्रेशीयुते देवि नयात्मिके । आराधिकमिदं देवि गृहाण मम सिद्धये ॥ इति चक्रमुद्रया नीराजयेत् ।

ततो नानानैवेद्यं सुवर्णादिपत्रो निक्षिप्य इमित्यवगुण्ठय धेनुमुद्रयामृतीकृत्य, मूलं सप्तधा जप्या वामाङ्गुष्ठेन नैवेद्यपात्रं स्पृश्यन् मूलान्ते "देमपात्रगतं दिव्यं परमाश्रमं सुसंस्कृतम् । पञ्चधा पद्मसोपेतं गृहाण परमेश्वरि ॥" नैवेद्यं निवेदयामीति दत्तानामाङ्गुष्ठाभ्यामुत्सृजेत् । ततः पुनराचमनीयं दत्त्वा मूलान्ते कर्पूरादियुक्तमूलं निवेदयामीति

पूर्ववद् दद्यात् । सर्वेषामर्घ्यपात्रजलेनोत्सर्गः कार्यः । ततस्तत्त्वमुद्रया देवीं त्रिः सन्तर्प्य पूर्वोक्ताः मुद्राः प्रदर्श्य, योनिं हृदि, लोमिणीं मुखे, द्वाविणीं भूमध्ये, आकर्षिणीं ललाटे, वशिनीं ब्रह्मरन्ध्रे, आह्लादिनीं पञ्चमुद्रामयीं प्रदर्श्य, कृताञ्जलिः श्रीवालात्रिपुरे आपरस्त्रानि ते पूजयामीत्याह्वां गृहीत्वावरणपूजामारभेत ।

तत्राक्षौ प्राग्घोनिमध्ययोन्धोरन्तराले गुरुपात्रे (त्रेण) अमुकानन्द-
नायथीपादुकां पूजयामि नमस्तर्पयामि नमः । एवं परमगुरुध्यापा-
दुकां ० । परमाचार्यध्या० । परमेष्ठिगुरुध्या० । दिव्यौघगुरुध्या० ।
सिद्धौघगुरुध्या० । मानवौघगुरुध्या० । पुनः स्वगुरुध्या० । इति पूजयेत्त-
र्पयेच्च ॥

आग्नेये हृदयथीपा० । ईशाने शिरःथीपा० । नैऋते शिसाभीपा० ।
वायव्ये कवचथीपा० । मध्ये नेत्रथीपा० । विष्णु चतुर्षां अक्षध्या० ।
इति पूजयेत्तर्पयेच्च ॥

ततस्त्रिकोणे आग्नेये ऐं रं रतिभीपा० । ईशाने क्लीं प्रौं प्रीतिभीपा० ।
अप्रकोणे सौः मं मनोभवथीपा० । इति पूजयेत्तर्पयेच्च ॥

तत्रस्त्रिकोणस्यैवोत्तरे । द्रां सोमखवाणधी० । द्रीं द्रावणवाणधी० ।
क्रीं आकर्षणवाणधी० । न्लूं वशीकरणवाणधी० । तदमे सः उन्मादन-
वाणधी० । इति संपूज्य सन्तर्प्य, तथैव तदुत्तरे । सौः कामधी० ।
क्रीं मग्मधधी० । तद्दत्ते ऐं कन्दर्पधी० । न्लूं मकरध्वजधी० । अमे
र्यौं मीनकेतुधी० । इति पूजयेत्तर्पयेच्च ॥

ततोऽष्टयोनिसु पूर्वादितः । अनङ्गकुसुमाधी० । अनङ्गमेखलाधी० ।
अनङ्गमदनाधी० । अनङ्गमदनातुराधी० । सुभगाधी० । भगानी० ।
भगसर्पिणीधी० । भगमालाधी० । इति पूजयेत्तर्पयेच्च ॥

ततोऽष्टपत्रेषु पूर्वादितः । अं अस्तिताङ्गभैरवधी० । आ प्रासी-
धी० । ई रुद्रभैरवधी० । ई माद्वैश्वरीधी० । उं चण्डभैरवधी० ।
ऊं कामाक्षीधी० । ऋ क्रोधभैरवधी० । ॠ वैष्णवीधी० । लूं उ-
न्मत्तभैरवधी० । लृ चाराहीधी० । ए कपालभैरवधी० । ऐं मोहे-
न्द्रीधी० । औं भीषणभैरवधी० । ओ चासुरदाधी० । अं सहारभै-
रवधी० । अ. नारसिंहीधीपा० । इति पूजयेत्तर्पयेच्च ॥

ततो ग्रन्थिस्थानेषु पश्चिमादितः । कामरूपपीठधी० । मलय-
गिरिपीठधी० । कौलगिरिपीठधी० । कुलान्तकपीठधी० । चौदारपीठधी० ।

जालन्धरपीठथी० । उद्दंडीयानथी० । देवकूटथी० । इति पूजयेत्तर्पयेच्च ॥
 ततो वृत्तमण्डले पश्चिमादित ऊर्ध्वमधश्च । हेरुकभैरवथी० ।
 घेतालभैरवथी० । त्रिपुरान्तकभैरवथी० । अग्निजिह्वभैरवथी० । का-
 ज्ञान्तकभैरवथी० । कपालिभैरवथी० । एकपादभैरवथी० । भीमरूप-
 भैरवथी० । मलयभैरवथी० । द्वाकटेश्वरभैरवथी० । इति पूजयेत्त-
 र्पयेच्च ॥

ततश्चतुरस्रे पूर्वादितः । इन्द्रथी० । अग्निथी० । यमथी० । नि-
 र्ऋतिथी० । वरुणथी० । वायुथी० । कुबेरथी० । ईशानथी० ।
 इन्द्रेशानयोर्मध्ये ब्रह्मथी० । वरुणराक्षसयोर्मध्ये विष्णुथी० । इति
 पूजयेत्तर्पयेच्च ॥

ततस्तस्मिन्पि । यज्ञथी० । शक्तिथी० । दण्डथी० । खड्गथी० ।
 पाशथी० । श्वजथी० । गदाथी० । त्रिशूलश्रीपादुका पूजयामि त० ॥
 ततश्चतुरस्रे पश्चिमे । वां चटुक्नाय नमो चटुकथी० । उत्तरे या
 योगिनीभ्यो नमो योगिनीथी० । पूर्वे चा क्षेत्रपालाय नमः क्षेत्रपा-
 लथी० । दक्षे गां गणपतये नमो गणपतिथी० । इति पूजयेत्तर्पये-
 च्च । ततो वायव्ये अप्सवसुभ्यो नमः, ईशाने द्वादशादित्येभ्यो
 नमः, आग्नेये एकादशरुद्रेभ्यो नमः, नैऋते सर्वेभ्यो भूतभ्यो नमः,
 इति पूजयेत्तर्पयेच्च । ततो देवीसमीपे दक्षहस्ते अक्षमालाथी० । व-
 रथी० । तद्धामे पुस्तकथी० । अभयथी०, इति पूजयेत्तर्पयेच्च ।
 पुनर्विन्दौ मूलदेवीं पूर्ववत् सपूज्य स-तर्प्य पुष्पाञ्जलित्रयेण स
 पूज्य नित्यहोममाचरेत् ।

तद्यथा अग्ने चक्र विभाव्य विलिख्य जले वा, प्राणाय स्वा-
 हा, अपानाय स्वाहा, व्यानाय स्वाहा, उदानाय स्वाहा, समा-
 नाय स्वाहा, इति हुत्वा पङ्कगृहीता कुर्यात् । ततो मूलेन स्वदे-
 व्यै हुत्वा, स्वहृदि विस्तुर्य ईशाने मण्डलं पृत्वा, वा चटुकाय
 नमः पृच्छाहि देवीपुत्रचटुकनाथ कपिलजटाभारमास्वर त्रिनेत्र ज्वाला
 मुप्य सर्पान् विघ्नान् नाशय २ सर्वापचारसहितं बलिं गृह्ण २ स्वा-
 हा ॥ आग्नेये । या योगिनीभ्यो नमः । " ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा
 दिवि गगनतले भूतले निष्फले वा पातालं वा तले वा सलिलपवन-
 योर्यत्र कुत्र स्थिता वा । ऊर्ध्वं श्रीठोपपीठादिषु च कृतपदा धूपदी-
 पादिकेन प्रीता देव्यः सदा नः शुभरलिप्रिधिना पान्तु वीरेन्द्रवर्या ॥

यां योगिनीभ्यो फट् स्वाहा , इति योगिनीबलिः ॥ नैर्ऋते चांर्धोच्छू
 चैर्धोच्छूः क्षेत्रपाल आलेबलिसद्वितं बलिं गृह २ स्वाहा , इति क्षेत्र-
 पालबलिः ॥ वायव्ये गांगीगुं गणपतये वरधरद सर्वजनं मे वशमा-
 नय बलिं गृह २ स्वाहा , इति गणपतिबलिः ॥ इत्थं बलिं विर-
 चय्य ञ्छागादिवलिमप्यागमोक्तविधिना दत्त्वा गुह्यदेव्यौ ध्यायन्
 यथाशक्ति जपं विधाय , पुनरपि प्राणायामप्यादिकराङ्गन्यासानन्तरं
 “गुह्यातीति” तर्पणेन तेजोरूपं जपफलं देवीवामहस्ते समर्प्य , क-
 वचसहस्रनामस्तवपाठं पठित्वा साष्टाङ्गं प्रणवित्य प्रदक्षिणार्कृत्य साम-
 यिकैः सद्य पूर्वोक्तरूपेण पात्रवन्दनं विधाय “नन्दन्तु साधकाः सर्वे
 विनश्यन्तु विदूषकाः । अवस्था शम्भवी मेऽस्तु प्रसन्नोऽस्तु गुरुः
 सदा ॥ इत्यादि पूर्वोक्तं शान्तिस्तोत्रं पठित्वा , ईशाने “निर्मात्यवा-
 सिन्यै नमः” इति निर्मात्यं त्यजेत् । ततः ‘इतः पूर्वं जाग्रत्स्व-
 मसुषुप्त्यवस्थासु मनसा यात्रा कर्मणा पद्भ्यामुदरेण शिवा प्राणदेह-
 धमाधिकारतो यदुक्तं यत्कृतं तत्सर्वं मदीयं श्रीवालात्रिपुरारपणमस्तु ।
 ताप्रादिपात्रेऽर्घ्यं घृत्वा “ओंहांद्वीसः सूर्य एव तेऽद्यैः स्वाहा” इत्य-
 र्घ्यं सूर्याय दत्त्वा , अद्भिद्रमवधारयेत् । नैवेद्यादि वाग्धैः साकं भुक्त्वा
 स्यात्मानं कामरुलारूपं भावयन् सुखं विहरेत् ॥

श्रीवालात्रिपुरादेव्यास्त्रैलोक्यपतिना कृता ।

पद्दतिः पूर्णतां प्राप्ता निजमङ्गदयालुना ॥

इति श्रीचन्द्रयामले तन्त्रे भैरवभैरवीसंघादे
 श्रीवालात्रिपुरापद्दतिः ॥ २ ॥

श्रीबालात्रिपुरसुन्दरीकवचम् ।

श्रीभैरवी ।

देवदेव महादेव भक्तानां प्रीतिवर्धन ।

सूचितं यन्मया (तया) देव्याः कवचं कथयस्व मे ॥ १ ॥

श्रीभैरवः ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कवचं देवदुर्लभम् ।

अप्रकारयं परं गुह्यं साधकाभीष्टसिद्धिदम् ॥ २ ॥

कवचस्य ऋषिर्देवि दक्षिणामूर्तिरव्ययः ।

पङ्क्तिश्छन्दः समुद्दिष्टो देवी त्रिपुरसुन्दरी ॥

धर्मार्थकाममोक्षार्थे विनियोगस्तु साधने ॥ ३ ॥

अस्य श्रीबालात्रिपुरसुन्दरीकवचस्य श्रीदक्षिणामूर्तिऋषिः पङ्क्ति-
श्छन्दः श्रीबालासुन्दरी देवता ऐं बीज सो. शक्तिं ॐ कीलकं चतुर्थ-
र्गसाधने विनियोगः । दक्षिणामूर्तिऋषये नमः शिरसि , पङ्क्तिश्छ-
न्दसे नमो मुखे , बालासुन्दरीदेवतायै नमो हृदि , ऐं बीजाय नमो
गुह्ये , सौ.शक्तये नमो नाभौ , ॐ बीजाय नमः पादयोः , विनि-
योगाय नमः सर्वाङ्गेषु । ऐं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । ॐ तर्जनीभ्यां नमः ।
सौः मध्यमाभ्यां नमः । ऐं अनामिकाभ्यां नमः । ॐ कनिष्ठिकाभ्यां ।
सौः करतलपृष्ठाभ्यां । एव हृदयादिन्यासः । ध्यानम् -

मुक्ताशेखरकृण्डलाङ्गदमणिर्ग्रयेयहारोर्मिका-

विद्योतद्बलयादिकङ्कणकटिसूत्रा स्फुरन्नूपुराम् ।

माणिक्योदरमन्धकम्बुकरीमिन्दोः कला चित्रती

पाशं चाङ्कुशपुस्तकाक्षयलय दक्षोर्ध्वगङ्गादितः ॥ ४ ॥

- ऐ वाग्भवं पातु शीर्षं क्रीं कामस्तु तथा हृदि ।
 सौःशक्तिवीजं च पातु नामौ गुह्ये च पादयोः ॥ ५ ॥
 ऐक्रीसौः चदने पातु चाला मां सर्वसिद्धये ।
 हसकलद्वीं सौः पातु भैरवी कण्ठदेशतः ॥ ६ ॥
 सुन्दरी नामिदेशेऽव्याच्छांपिका सकला सदा ।
 भ्रूनासयोरन्तराले महात्रिपुरसुन्दरी ॥ ७ ॥
 ललाटे सुभगा पातु भगा मां कण्ठदेशतः ।
 भगोदेवी तु हृदये उदरे भगसर्पिण्यां ॥ ८ ॥
 भगमाला नामिदेशे लिङ्गे पातु मनोभवा ।
 गुह्ये पातु महादेवी राजराजेश्वरी शिवा ॥ ९ ॥
 चैतन्यरूपिणी पातु पादयोर्जगदम्बिका ।
 नारायणी सर्वरात्रे सर्वकार्ये शुभहारी ॥ १० ॥
 ब्रह्माणी पातु मां पूर्वे दक्षिणे वैष्णवी तथा ।
 पश्चिमे पातु चाराही उत्तरे तु महेश्वरी ॥ ११ ॥
 भ्राम्णेय्यां पातु कौमारी महालक्ष्मोथ नैर्ऋते ।
 वायव्यां पातु चाश्रुण्डा इन्द्राणी पातु चेशके ॥ १२ ॥
 जले पातु महामाया पृथिव्यां सर्वमङ्गला ।
 आकाशे पातु वरदा सर्वतो भुवनेश्वरी ॥ १३ ॥
 इदे तु कवचं नाम देवानामपि दुर्लभम् ।
 पठेत् प्रातः समुत्थाय शुचिः प्रयतमानसः ॥ १४ ॥
 नामयो व्याधयस्तस्य न भय च क्वचिद्भवेत् ।
 न च मारीभयं तस्य पातकानां भयं तथा ॥ १५ ॥
 न दारिद्र्यवशां गच्छेत्किष्टेन्मृत्युवशे न च ।
 गच्छेत्किञ्चनपुरे देवि सत्यं मत्वं वदाम्यहम् ॥ १६ ॥
 इदं कवचमज्ञात्वा श्रीविद्या यां जपेच्छिवे ।

स नामोति फलं तस्य प्राप्नुयाच्छक्रघातकम् ॥ १७ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे भैरवीभरवसंवादे
श्रीबालात्रिपुरसुन्दरीकवचम् ॥ ३ ॥

अथ

बालासहस्रनामकम् ।

समाध्युपरतं काले कदाचिद्विजने मुदा ।
परमानन्दसन्दोहमुदितं प्राह पार्वती ॥ १ ॥
श्रीदेवी ।

श्रीमन्नाथ तवानन्दकारणं ब्रूहि शङ्कर ।
योगीन्द्रप्राप्यं देवीशै प्रेमपूर्णं सुधानिधे ।
कृपया यदि मे शम्भो मुगोप्यमपि कथ्यताम् ॥ २ ॥
श्रीभैरवः ।

निर्भरानन्दसन्दोहः शक्तिभावेन जायते ।
लावण्यसिन्धुस्तत्रास्ति बालाया रमकन्दरः ॥ ३ ॥
तामेवानुत्तमं देवीं चिन्तयामि ततः शिवाम् ।
तस्या नामसहस्राणि कथयामि तव प्रिये ॥ ४ ॥
मुगोप्यान्यपि रम्भोरु गम्भीरस्नेहविभ्रमात् ।
तामेव स्तुवतो देवि ध्यायतोऽनुत्तमं मम ।

१ ' शुभे ' ग. पाठः । २ ' मुदिता ' ख ग पाठः । ३ ' देवेः ' ख. ग पाठः ।

४ ' कन्दरा ' क. ग. पाठ । ५ ' मह्य ते ' ग पाठः ।

मुखसन्दोहसंभावो ज्ञानानन्दस्य कारखम् ॥ १ ॥

अस्य धीवालात्रिपुरसुन्दरी सद्वस्त्रनामस्तोत्रस्य भाग्यपञ्चपिः
श्रुतुष्टु९ छन्दः धीवालात्रिपुरा देवता ऐषी० सौ.श० क्ली०क्री० सम-
ल्लपुत्रुपार्थं समन्ययंसांमर्थं पाठे विनियोग । भार्गवपञ्चपये नमः शिर-
सि । श्रुतुष्टुपुद्गलसे नमो मुखे । धीवालादेवतायै नमो हृदि । ऐ वीजाय नमो
गुह्ये । सौ. शक्ये नमः पादयो । क्ली० कीलकाय नमो नाभो । विनियो-
गाय नमः सर्वाङ्गेषु । ऐ अद्भुताभ्यां नमः । क्ली० तर्जनीभ्यां० । सौः मध्यमा-
भ्यां० । ऐ अनामिकाभ्यां० । क्ली० कनिष्ठिकाभ्यां० । साः कर्णलपृष्ठा-
भ्यां० । एव हृदयादिन्यासः । ध्यातम् ।

रक्ताम्बरां चद्रकलावतंसां समुद्यदादित्यनिभां त्रिनेत्राम् ।

विद्यावमालामपदानहस्तां ध्यायामि वालामरुणाम्बुजस्थाम् ॥

आनन्दासैनपुरानन्दाऽऽनन्दमूर्तिविनोदिनी ।

त्रिपुरासुन्दरी प्रेमपायोनिधिरनुत्तमा ॥ १ ॥

यामार्धगह्वरा भूतिविभूतिः शाङ्करी शिवा ।

शृङ्गारमूर्तिरदा रसा च शुभगोचरा ॥ २ ॥

परमानन्दलहरी रती रङ्गवती गतिः ।

रङ्गमालानङ्गकला केली कैवल्यदा कला ॥ ३ ॥

रसकल्पा कल्पलता कुतूहलवती गतिः ।

विनोदिदिग्धा मुस्तिग्धा मुग्धामूर्तिर्मनोरमा ॥ ४ ॥

मालार्ककोटिकिरणा चन्द्रकोटिसुशीवला ।

द्रैत्पीयूषदिग्धाङ्गी स्वर्गार्थपारिकल्पिता ॥ ५ ॥

कुरङ्गनवना कान्ता सुमतिः मुखसन्ततिः ।

राजराजेश्वरी राज्ञी महेन्द्रपरिरन्दिता ॥ ६ ॥

प्रपञ्चमतिरीशानी प्रपञ्चमतिरत्तमा ।

१ 'समाद्रुष' अ एर । २ 'एवव' क, ल पाठ । ३ धा'० ल पाठ ।

४ 'ना' ल पाठ ।

दुर्वासा दुःसहाशक्तिः शिञ्जत्कनकनूपुरा ॥ ७ ॥
 मेरुमन्दरवज्रोजा सृष्टिपाशवरायुधा ।
 शरकोदण्डसंसंक्रपाणिद्वयविराजिता ॥ ८ ॥
 चन्द्रविम्बानना चारुमुकुटोत्तंसचन्द्रिका ।
 सिन्दूरतिलका चारुधम्मिल्लामलमालिका ॥ ९ ॥
 मन्दारदाममुदिता रत्नमालाविभूषिता ।
 सुवर्णाभरणप्रीता मुक्ताधाममनोरमा ॥ १० ॥
 ताम्बूलपूर्णवदना मदनानन्दमानसा ।
 सुखाराध्या तपःसारा कृपापारा ^३विधीश्वरी ॥ ११ ॥
 वज्रःस्थललसद्रत्नप्रभा मधुरसोन्मदा ।
 बिन्दुनादात्मकोच्चाररहिता तुर्यरूपिणी ॥ १२ ॥
 कमनीयाकृतिर्धन्या शाङ्करी प्रीतिमञ्जरी ।
 प्रपञ्चा पञ्चमी पूर्णा पूर्णपाठनिवासिनी ॥ १३ ॥
 राज्यलक्ष्मीश्च श्रीलक्ष्मीर्महालक्ष्मीः सुरात्रिका ।
 सन्तोषसीमा संपत्तिः शातकौम्भी तथा युतिः ॥ १४ ॥
 परिपूर्णा जगद्गत्री विधात्री चलवर्धिनी ।
 सार्वभौमनृपश्रीश्च साम्राज्यगतिरम्बिका ॥ १५ ॥
 सरोजाली दीर्घदृष्टिः साचीक्षणविचक्षणा ।
 रङ्गस्रवन्ती रक्षिका (१००) प्रधाना रसरूपिणी ॥ १६ ॥
 रससिन्धुः सुगात्री च धूमरी मैथुनोन्मुखा ।
 निरन्तरगुणासता शक्तिर्निधुवनात्मिका ॥ १७ ॥
 कामाक्षा कमनीया च कामेशी भगमद्गला ।
 सुभगा भोगिनी भोग्या भाग्यदा सुभगा भगा ॥ १८ ॥

१ 'मन्दार' क पाठ २ 'सयुक' ए पाठ । ३ 'विधी' भ, पाठ ।

४ 'रमण' क पाठ ।

भगलिङ्गानन्दकला भगमध्यनिवासिनी ।
 भगरूपा भगमयी भगयन्त्रा भगोत्तमा ॥ १६ ॥
 योनिमुद्रा कामकला कुलामृतपरायणा ।
 कुलकुण्डालया यत्ना जीवात्मा लिङ्गरूपिणी ॥ २० ॥
 मूलक्रिया मूलरूपा मूलाकृतिस्वरूपिणी ।
 सोत्सुका कमलानन्दा चिद्भावाऽऽत्मगतिः शिवा ॥ २१ ॥
 श्वेतरूपा विन्दुरूपा वेदयोनिर्ध्वनिच्छर्मा ।
 षण्टाकोटिरवा रावा रविबिम्बोत्थिताऽऽहूर्ता ॥ २२ ॥
 नादान्तलीना संपूर्णा पूर्णस्या बहुरूपिका ।
 भृङ्गारावा वंशगतिर्वादित्रा मुरजध्वनिः ॥ २३ ॥
 वर्णमाला सिद्धिकला पदचक्रमवासिनी ।
 मूलकेलीरैता स्वाधिष्ठाना तुर्यनिवासिनी ॥ २४ ॥
 मणिप्रस्थितिः स्निग्धा कूर्मचक्रपरायणा ।
 अनाहतगतिर्दीपशिखा मणिमयाकृतिः ॥ २५ ॥
 विशुद्धा शब्दसंशुद्धा जीवबोधस्थली रवा ।
 आञ्जाचक्रान्नसंस्था च स्फुरन्ती निवृणा विष्टुर्व ॥ २६ ॥
 चन्द्रिका चन्द्रकोटिश्रीः सूर्यकोटिप्रभामयी ।
 पद्मरागारुणच्छाया नित्याऽऽह्लादमयी प्रभा ॥ २७ ॥
 पानश्रीश्च प्रियामास्या निधलाऽमृतनन्दिनी ।
 कान्ताङ्गसङ्गमुदिता सुधामाधुर्यसंभृता ॥ २८ ॥
 महामञ्चस्थिताऽलिप्ता वृत्ता वृत्ता सुसंभृतिः ।
 श्वस्त्रीयूपसंसिका रकार्णविवर्धिनी ॥ २९ ॥

१ 'जीवसुलिङ्ग' ग, पाठः । २ 'विषयस्था' ख पाठः । ३ 'वृत्ता' ग, पाठः ।
 ४ 'मुक्तकयी' क, पाठः । ५ 'जा' ग, पाठः । ६ 'नन्दमया मुतिः' ख, ग, पाठः ।
 ७ 'त्रयी' ख, पाठः ।

देवीरहस्ये

मुरक्ता प्रियसंसिक्रा शश्वत्कूपडालयाऽभया (२००) ।
 श्रेयःश्रुतिश्च प्रत्येकानवकेशिफलावली ॥ ३० ॥
 प्रीता शिवा शिवप्रिया शाङ्करी शाम्भवी विभा ।
 स्वयंभूः स्वप्रिया स्वीया स्वकीया जनमातृका ॥ ३१ ॥
 सारामा स्वाश्रया साध्वी सुधाधाराऽधिकाधिका ।
 मङ्गलोज्जयिनी मान्या सर्वमङ्गलसङ्गिनी ॥ ३२ ॥
 भद्रा भद्रावली कन्या कलितापेन्दुविम्बभाक् ।
 कन्याणलतिक्ता^१ काम्या कुकर्मा कुमर्तिर्भनुः ॥ ३३ ॥
 कुरङ्गाची चीवनेत्रा चारा रसमदोन्मदा ।
 वारुणीपानमुदिता मदिरे^२राचिताश्रया ॥ ३४ ॥
 कादम्बरीपानरुचिर्विपाशा पार्श्वीतिनुत् ।
 मुदिता मुदितापाङ्गा दरदोलितदीर्घदृक् ॥ ३५ ॥
 दैत्यकुलानलाशिखा मनोरथसुधाद्युतिः ।
 सुवासिनी पीनगात्री पीनश्रेणिपयोधरा ॥ ३६ ॥
 सुचारुक्वरी दन्तदीधितिदीप्रमौक्तिका ।
 निम्बाधरा द्युतिमुखा प्रवालोत्तमदीधितिः ॥ ३७ ॥
 तिलप्रसूननासाग्रा हेमकक्कोलभालका ।
 निष्कलङ्केन्दुवदना बालेन्दुमुकुटोज्ज्वला ॥ ३८ ॥
 नृत्यत्खञ्जननेत्रश्रीर्विस्फुरत्कर्णशङ्कुली ।
 बालचन्द्रावपत्रार्धा मणिसुर्यकिरीटिनी ॥ ३९ ॥
 हेममणिक्यताटङ्का मणिकाञ्चनकूपडला ।
 सुचारुचिबुका कम्बुकण्ठी मणिमनोरमा ॥ ४० ॥
 गङ्गातरङ्गहारोर्मिर्भक्तकोकिलनिःस्वना ।

१ 'विन्दु' क. पाठ. । २ 'ललिता' ख पाठ. । ३ 'मन्दिरा' क. पाठः ।

४ 'पाप' क पाठ. । ५ 'बलिमनोरमा' क. ग. पाठ. ।

- मृणालविलसद्बाहुः पाशाङ्कुशधनुर्धरा ॥ ४१ ॥
 केपूरकटकच्छन्ना नानारत्नमनोरमा ।
 वात्रपङ्कजपाणिश्रीर्नखरत्नप्रभावती ॥ ४२ ॥
 अङ्गुलीपमणिश्रेणिचञ्चदङ्गुलिसन्ततिः ।
 मन्दारद्वन्द्वसुकुचा रोमराजीभुजङ्गका ॥ ४३ ॥
 गम्भीरनाभित्त्रिचलीवलया च सुमध्यमा ।
 रणत्काञ्चीगुणोन्नदा पद्मांशुकमुनीविका ॥ ४४ ॥
 मेरुगुण्डीनितम्नाद्या गजगण्डोरुयुग्मयुक् ।
 सुजानुमन्दरासकलसज्जाद्वयान्विता ॥ ४५ ॥
 गूढगुल्फा मञ्जुशिञ्जन्मणिनूपुरमण्डिता ।
 योगिध्येयपदद्वन्दा सुधामाऽमृतसारिणी ॥ ४६ ॥
 लावण्यसिन्धुः सिन्दूरतिलका कुटिलालका ।
 साधुसिद्धा सुबुद्धौ च युधा वृन्दारकोदया ॥ ४७ ॥
 बालार्काकिरणश्रेणीशोण्या श्रीप्रेमकामधुक् ।
 रसगम्भीरसरसीपद्मिनी [३००] रससारसा ॥ ४८ ॥
 प्रसन्नाऽऽसन्नवरदा शारदा च सुभाग्यदा ।
 नटराजमिया विम्बनाद्या नर्तकनर्तकी ॥ ४९ ॥
 विचित्रयन्त्रा चित्तत्रा विद्यावल्ली गतिः शुभा ।
 कूटारकूटा कूटस्था पञ्चकूटा च पञ्चमी ॥ ५० ॥
 चतुष्कूटा त्रिकूटाद्या पदकूटा वेदपूजिता ।
 कूटपोडशसंपन्ना तुरीया परमाकला ॥ ५१ ॥
 योडशी मन्त्रयन्त्राणामीश्वरी मेरुमण्डला ।

१ ' मणि ' ख. ग. पाठः । २ ' गरुडा ' ख. ग. पाठः । ३ ' मञ्जुशरयोयुग्मका ' ख.
 पाठः । ४ ' सुन्दरी ' ख. पाठः । ५ ' च्युधा च ' ख. पाठः ।

पोडशार्णा त्रिवर्णा च बिन्दुनादस्वरूपिणी ॥ ५२ ॥
 वर्णातीता वर्णमाता शब्दब्रह्ममहासुखा ।
 चैतन्यवल्ली कूटात्मा कामेशी स्वप्नदृश्यगा ॥ ५३ ॥
 स्वप्नावती बोधकरी जागृतिर्जागराश्रया ।
 स्वप्नाश्रया सुषुप्तिश्च तन्द्रामुक्ता च माधवी ॥ ५४ ॥
 लोपामुद्रा कामराज्ञी मानवी वित्तपार्चिता ।
 शाकम्भरी नन्दिविद्या भास्वद्विद्योतमालिनी ॥ ५५ ॥
 मोहन्त्री स्वर्गसंपत्तिर्दुर्वासःसेविता श्रुतिः ।
 साधकेन्द्रगतिः साध्वी सुलभा सिद्धिकुन्दरा ॥ ५६ ॥
 पुरत्रयेशी पुरजिदार्चिता पुरदेवता ।
 पुष्टिर्विघ्नहरी भूतिविंगुणा पूज्यकामधुरू ॥ ५७ ॥
 हिरण्यमाता गणपा गुह्यमाता नितम्बिनी ।
 सर्वसीमन्त्रिनी मोक्षा दीक्षा दीक्षितमातृका ॥ ५८ ॥
 साधकाम्बा सिद्धमाता साधकेन्द्रा मनोरमा ।
 यौवनोन्मादिनी तुङ्गा सुश्रोणिर्मदमन्थरा ॥ ५९ ॥
 पद्मरक्तोत्पलवती रक्तमाल्यानुलेपना ।
 रक्तमालारुचिः शिखाशिखाण्डिन्यतिसुन्दरी ॥ ६० ॥
 शिखाण्डिनृत्तसन्तुष्टा सौरभेयी वसुन्धरा ।
 सुरभी कामदा काम्या कमनीयार्थकौमदा ॥ ६१ ॥
 नन्दिनी लक्ष्णवती वैसिष्ठालयदेवता ।
 गोलोकदेवी (४००) लोकश्रीर्गोलोकपरिपालिका ॥ ६२ ॥
 हविर्धानी देवैमाता वृन्दारकवरानुयुक् ।

१ 'तन्त्रा' क पाठ । २ गहमाता क, पाठः । ३ तु वसुगा ख, पाठः ।

४ 'विशिष्टा' ख, पाठः । ५ 'वेदमाता' ख, पाठः । ६ 'वरान्व' ख पाठः ।

रुद्रपत्नी भद्रमाता सुधाधाराऽम्बुविषतिः ॥ ६३ ॥
 दक्षिणा यज्ञसंमूर्तिः सुचाला धीरनन्दिनी ।
 वीरपूर्णार्थवगतिः सुधायोनिः सुलोचना ॥ ६४ ॥
 रामानुगा सुसेव्या च सुगन्धालयवासंगा ।
 सुधारिना सुनिपुरा सुस्तनी स्तनवत्सला ॥ ६५ ॥
 रजस्वला रजोयुक्ता रञ्जिता रङ्गमालिका ।
 रक्तप्रिया सुरक्ता च रतिरङ्गस्वरूपिणी ॥ ६६ ॥
 रजःशुक्राम्बिका निष्ठा रतिनिष्ठा रतिस्पृहा ।
 हावभावा कामकेलिसर्वस्वा सुरजीविका ॥ ६७ ॥
 स्वयम्भूकुसुमानन्दा स्वयम्भूकुसुमप्रिया ।
 स्वयम्भूप्रीतिसन्तुष्टा स्वयम्भूनिन्दकान्तकृत् ॥ ६८ ॥
 स्वयम्भूत्या शक्तिपुटी रतिसर्वस्वपीठिका ।
 अत्यन्तसभिका दूती विदग्धा प्रीतिपूजिता ॥ ६९ ॥
 कुल्लिका यन्ननिलया योगपीठाधिवासिनी ।
 सुलक्षणा रसरूपा सर्वलक्षणलक्षिता ॥ ७० ॥
 नानालङ्कारसुभगा पञ्चबाणसमर्चिता ।
 ऊर्ध्वत्रिकोणनिलया बाला कामेश्वरी तथा ॥ ७१ ॥
 गणाध्यक्षा कुलाध्यक्षा लक्ष्मीशैव सरस्वती ।
 वसन्तसमयप्रीता प्रीतिः कुचभरानता ॥ ७२ ॥
 कलाधन्मुखाऽमूर्धा पादवृद्धिः कलावती ।
 पुष्पप्रिया धृतिशैव रतिकण्ठी मनोरमा ॥ ७३ ॥
 मदनोन्मादिनी चैव मोहिनी पार्वणीकला ।
 शोषिणी वशिनी राजिन्यत्यन्वसुभगा भगा ॥ ७४ ॥
 पूषा वशा च सुमना रविः प्रीतिर्धृतिवस्था ।

श्रद्धिः सौम्या मरीच्यंशुमाला प्रत्यङ्गिरा तथा ॥ ७५ ॥
 शशिनी चैव सुच्छाया संपूर्यमण्डलोदया ।
 तुष्टा चामृतपूर्णा च भगयन्निवासिनी ॥ ७६ ॥
 लिङ्गयन्त्रालया (५००) शम्भुरूपा संयोगयोगिनी ।
 द्राविणी बीजरूपा च अक्षुब्धा साधकप्रिया ॥ ७७ ॥
 राजबीजमयी राज्यसुखदा वाञ्छितप्रदा ।
 रजःसंवीर्यशक्तिश्च शुक्रविच्छिन्नरूपिणी ॥ ७८ ॥
 सर्वसारा सारमया शिवशक्तिमयी प्रभा ।
 संयोगानन्दनिलया संयोगप्रीतिमातृका ॥ ७९ ॥
 संयोगकुसुमानन्दा संयोगा योगवर्धिनी ।
 संयोगसुखदानस्था चिदानन्दैकसेविता ॥ ८० ॥
 अर्घ्यपूजकसंपत्तिरर्घ्यद्रव्यस्वरूपिणी ।
 सामरस्या परा प्रीता प्रियसङ्गमरूपिणी ॥ ८१ ॥
 ज्ञानदूती ज्ञानगम्या ज्ञानयोनिः शिवालयी ।
 चित्कला ज्ञानसकला सकुला सकुलात्मिका ॥ ८२ ॥
 कलाचतुष्टया पञ्चिन्यतिमूर्त्तमा परात्मिका ।
 हंसकेलित्यली च्छाया हंसद्वयविकासिनी ॥ ८३ ॥
 विरागता मोक्षकला परमात्मकलावती ।
 विद्याकलान्तरात्मस्था चतुष्टयकलावती ॥ ८४ ॥
 विद्यासन्तोषणा तृप्तिः परब्रह्मप्रकाशिका ।
 परमात्मपरा वस्तुलीना शक्तिचतुष्टया ॥ ८५ ॥
 शान्तिर्योधकलावाप्तिः परज्ञानात्मिकाकला ।
 पश्यन्ती परमात्मस्था चान्तरात्मकलाऽकुला ॥ ८६ ॥
 मध्यमा वैखरी चात्मकलानन्दा कलावती ।
 तारिणी तरणी तारा शिवलिङ्गालयाऽऽत्मविद् ॥ ८७ ॥

- परस्परशुभाचारा ब्रह्मानन्दविनोदिनी ।
 रसान्तसा दतरासा सार्था सार्थाप्रिया ह्युमा ॥ ८८ ॥
 जात्यादिरहिता योगियोगिन्यानन्दवर्धिनी ।
 वीरभानप्रदा दिव्या वीरसर्वोरभावदा ॥ ८९ ॥
 पशुताभिषीरगतिवीरसङ्गमहोदया ।
 मूर्धाभिषिक्ता राजश्रीः क्षत्रियोत्तममातृका ॥ ९० ॥
 शस्त्रास्त्रकुशला शोभा रसस्या युद्धजीविका ।
 विजया योगिनी यात्रा परसैन्यविमर्दिनी ॥ ९१ ॥
 पूर्णा [६००] वित्तैषिणी वित्ता वित्तसञ्चयशास्त्रिणी ।
 भाण्डागारसिता रत्ना रत्नश्रेण्यधिवासिनी ॥ ९२ ॥
 महिषी राजभोग्या च गणिका गणभोगभृत् ।
 करिणी बडवा योग्या मल्लसेना पदातिका ॥ ९३ ॥
 सैन्यश्रेणी शौर्यरता पताका ध्वजवासिनी ।
 सुच्छत्रा चाम्बिका चाम्ना प्रजापालनसद्गतिः ॥ ९४ ॥
 सुरभिः पूजकाचारा राजकार्यपरायणा ।
 ब्रह्मचत्रमयी सोममूर्यान्तर्यामिनी स्थितिः ॥ ९५ ॥
 पौरोहित्यप्रिया साध्वी ब्रह्माखी यज्ञसन्ततिः ।
 सोमपानपरा प्रीता जनाढ्या तपना क्षमा ॥ ९६ ॥
 प्रतिग्रहपरा दात्री सृष्टा जातिः सतांगतिः ।
 गायत्री वेदलभ्या च दीक्षा सन्ध्यापरायणा ॥ ९७ ॥
 रत्नसद्दीधितिर्विश्ववासना विश्वजीविका ।
 कृषिवाणिज्यभूतिश्च वृद्धिधी च कुसीदिका ॥ ९८ ॥
 कुलाधारा सुप्रनारा मनोन्मनी परायणा ।
 शूद्रा विप्रगतिः कर्मकरी कौतुकपूजिका ॥ ९९ ॥
 नानात्रिनारचतुरा वाला प्रौढा कलामयी ।

- सुकर्णधारा नौः पारा सर्वाशा दुर्गमोचनी ॥ १०० ॥
 दुर्गा विन्ध्यवनस्या च कन्दर्पनयपूरणी ।
 भूभारशमनी कृष्णा रक्षाराध्या रसोल्लसा ॥ १०१ ॥
 त्रिविधोत्पातशमनी समग्रसुखशेषधिः ।
 पञ्चावयववाक्यश्रीः प्रपञ्चोद्यानचन्द्रिका ॥ १०२ ॥
 सिद्धसन्दोहसुखिता योगिनीवृन्दवन्दिता ।
 नित्यापोडशरूपा च कामेशी भगमालिनी ॥ १०३ ॥
 नित्यक्लिन्ना च भीरुण्डा वह्निमण्डलवासिनी ।
 महाविद्येश्वरीनित्या शिवदूतीतिविश्रुता ॥ १०४ ॥
 त्वरिता ग्रथिता ख्याता विख्याता कुलसुन्दरी ।
 नित्या-नीलपताका च विजया सर्वमङ्गला ॥ १०५ ॥
 ज्वालामाला (७००) विचित्रा च महात्रिपुरसुन्दरी ।
 गुरुवृन्दा परगुरुः प्रकाशानन्दनाथिनी ॥ १०६ ॥
 शिवानन्दानाथरूपा शक्त्यानन्दस्वरूपिणी ।
 देव्यानन्दानाथमयी कौलेशानन्दनाथिनी ॥ १०७ ॥
 दिव्यौघगुरुरूपा च समयानन्दनाथिनी ।
 शुक्रदेव्यानन्दनाथा कुलेशानन्दनाथिनी ॥ १०८ ॥
 क्लिन्नाङ्गानन्दरूपा च समयानन्दनाथिनी ।
 वेदानन्दनाथमयी सहजानन्दनाथिनी ॥ १०९ ॥
 सिद्धौघगुरुरूपा च अपरागुरुरूपिणी ।
 गगनानन्दनाथा च विश्वानन्दस्वनाथिनी ॥ ११० ॥
 विमलानन्दनाथा च मदनानन्दनाथिनी ।
 भुवनाद्या च लीलाद्या नन्दनानन्दनाथिनी ॥ १११ ॥
 स्वात्मानन्दानन्दरूपा प्रियाद्यानन्दनाथिनी ।
 मानवौघगुरुश्रेष्ठा परमेष्ठिगुरुप्रभा ॥ ११२ ॥

- परगुह्या गुरुशक्तिः स्वगुरुकीर्तनप्रिया ।
 त्रैलोक्यमोहनख्याता सर्वाशापरिपूरका ॥ ११३ ॥
 सर्वसंचोभिर्णी पूर्वाम्नायप्रथितवैभवा ।
 शिवाशक्तिः शिवशक्तिः शिवचक्रत्रयालया ॥ ११४ ॥
 सर्वसौभाग्यदाय्या च सर्वार्यसाधिकाह्वया ।
 सर्वरक्षाकरारूपा च दक्षिणाम्नायदेवता ॥ ११५ ॥
 मध्यार्कचक्रनिलया पश्चिमाम्नायदेवता ।
 नवचक्रकृतावासा कौबेराभ्यायदेवता ॥ ११६ ॥
 कुबेरपूज्या कुलजा कुलाम्नायप्रवर्तिनी ।
 बिन्दुचक्रकृतावासा मध्यसिंहासनेश्वरी ॥ ११७ ॥
 श्रीविद्या च महालक्ष्मीः लक्ष्मीः शक्तित्रयात्मिका ।
 सर्वसाम्राज्यलक्ष्मीश्च पञ्चलक्ष्मीतिविधुता ॥ ११८ ॥
 श्रीविद्या च परज्योतिः परानिष्कलशाम्भवी ।
 मातृका पञ्चकोशी च श्रीविद्या त्वरिता तथा ॥ ११९ ॥
 परिजातेश्वरी चैव त्रिकूटा पञ्चबाणगा ।
 पञ्चकल्पलता पञ्चविद्या चामृतपीठिका ॥ १२० ॥
 सुधासू रमणेशाना चाम्रपूर्णा च कामधुक् ।
 श्रीविद्या सिद्धलक्ष्मीश्च मातङ्गी भुवनेश्वरी ॥ १२१ ॥
 वाराही पञ्चरत्नानामीश्वरी मातृवर्णगा ।
 पराज्योतिः क्रोशरूपा ऐन्दवी कलया युता ॥ १२२ ॥
 परितः स्वामिनी शक्तिदर्शना रविबिन्दुयुक् ।
 ब्रह्मदर्शनरूपा च शिवदर्शनरूपिणी ॥ १२३ ॥
 विष्णुदर्शनरूपा च सृष्टिचक्रनिवासिनी ।
 सौरदर्शनरूपा च स्थितिचक्रकृतानया ॥ १२४ ॥
 बौध्दर्शनरूपा च महानिपुरसुन्दरी ।

- तत्त्वमुद्रास्वरूपा च प्रसन्ना (८००) ज्ञानमुद्रिका ॥ १२५ ॥
 सर्वोपचारसन्तुष्टा दृन्मयी शीर्षदेवता ।
 शिखास्थिता ब्रह्ममयी नेत्रत्रयविलासिनी ॥ १२६ ॥
 अस्त्रस्था चतुरस्रा च द्वारका द्वारवासिनी ।
 अणिमा पश्चिमस्था च लघिमोत्तरदेवता ॥ १२७ ॥
 पूर्वस्था महिमेशित्वा दक्षिणद्वारदेवता ।
 वशित्वा वायुकोणस्था प्राकाम्येशानदेवता ॥ १२८ ॥
 अग्निकोणस्थिता भुक्तिरिच्छा नैर्ऋतवासिनी ।
 प्राप्तिसिद्धिरवस्था च प्राकाम्यार्धविलासिनी ॥ १२९ ॥
 ब्राह्मी मातेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा ।
 वाराहैन्द्री च चामुण्डा महालक्ष्मीदिशांगतिः ॥ १३० ॥
 चोभिणी द्वात्रिणीमुद्राऽऽरुर्पोन्मादनकारिणी ।
 महाङ्कुशा खेचरी च बीजाख्या योनिमुद्रिका ॥ १३१ ॥
 सर्वाशापूरचक्रस्था कार्यसिद्धिकरी तथा ।
 कामाकर्षिकाशक्तिर्बुद्ध्याकर्षणरूपिणी ॥ १३२ ॥
 अहङ्काराकर्षिणी च शब्दाकर्षणरूपिणी ।
 स्पर्शाकर्षणरूपा च रूपाकर्षणरूपिणी ॥ १३३ ॥
 रसाकर्षणरूपा च गन्धाकर्षणरूपिणी ।
 चित्ताकर्षणरूपा च धैर्याकर्षणरूपिणी ॥ १३४ ॥
 स्मृत्याकर्षणरूपा च बीजाकर्षणरूपिणी ।
 अमृताकर्षिणी चैव नामाकर्षणरूपिणी ॥ १३५ ॥
 शरीराकर्षिणीदेवी आत्माकर्षणरूपिणी ।
 षोडशस्वररूपा च स्रग्वतीयुपमन्दिरा ॥ १३६ ॥
 त्रिपुरेशी सिद्धरूपा कलादलनिवासिनी ।
 सर्वसंबोधचक्रेशी शक्तिर्गुप्ततरामिधा ॥ १३७ ॥

- अनङ्गकुसुमाशक्तिरनङ्गकटिमेखला ।
 अनङ्गमदनाऽनङ्गमदनातुररूपिणी ॥ १३८ ॥
 अनङ्गरेखा चानङ्गवेगानङ्गाकुशाभिधा ।
 अनङ्गमालिनी शक्तिरष्टवर्गादिगन्विता ॥ १३९ ॥
 वसुपत्रकृतावासा श्रीमत्त्रिपुरसुन्दरी ।
 सर्वसाम्राज्यसुखदा सर्वसौभाग्यदेश्वरी ॥ १४० ॥
 संप्रदायेश्वरी सर्वसंचोभणकरी तथा ।
 सर्वविद्राविणी सर्वाकर्षणोपप्रकारिणी ॥ १४१ ॥
 सर्वाह्लादनशक्तिश्च सर्वजृम्भणकारिणी ।
 सर्वस्वम्भनशक्तिश्च सर्वसंमोहिनी तथा ॥ १४२ ॥
 सर्ववश्यकरीशक्तिः सर्वसर्वानुराजिनी ।
 सर्वोन्मादनशक्तिश्च सर्वार्थमायकारिणी ॥ १४३ ॥
 सर्वसम्पत्तिदाशक्तिः सर्वमश्रमयी तथा ।
 सर्वद्वन्द्वचयकरी (९००) सिद्धिखिपुरवासिनी ॥ १४४ ॥
 सर्वार्थसाधकेशी च सर्वकार्यार्थसिद्धिदा ।
 चतुर्दशारचकेशी कलायागसमन्विता ॥ १४५ ॥
 सर्वसिद्धिप्रदादेवी सर्वसंपत्प्रदा तथा ।
 सर्वप्रियङ्करीशक्तिः सर्वमङ्गलकारिणी ॥ १४६ ॥
 सर्वकामप्रपूर्णा च सर्वदुःखप्रमोचिनी ।
 सर्वमृत्युप्रशमनी सर्वविघ्नविनाशिनी ॥ १४७ ॥
 सर्वाङ्गसुन्दरीदेवी सर्वसौभाग्यदायिनी ।
 त्रिपुरेशी सर्वसिद्धिप्रदा च दशकोणगा ॥ १४८ ॥
 सर्वरक्षाकरेशी च निगर्भयोगिनी तथा ।
 सर्वज्ञा सर्वशक्तिश्च सर्वैश्वर्यप्रदा तथा ॥ १४९ ॥
 सर्वज्ञानमयीदेवी सर्वव्याधिविनाशिनी ।

सर्वाधारस्वरूपा च सर्वपापहरा तथा ॥ १५० ॥
 सर्वानन्दमयीदेवी सर्वरक्षास्वरूपिणी ।
 महिमाशक्तिदेवी च देवीसर्वसमृद्धिदा ॥ १५१ ॥
 अन्तर्दशारचक्रेणी देवीत्रिपुरमालिनी ।
 सर्वरोगहरेशी च रहस्यायोगिनी तथा ॥ १५२ ॥
 वाग्देवी वशिनी चैव देवीकामेश्वरी तथा ।
 मोदिनी विमला चैव अरुणा जयिनी तथा ॥ १५३ ॥
 सर्वेश्वरी कौलिनी च झटारसर्वसिद्धिदा ।
 सर्वकामप्रदेशी च परापररहस्यवित् ॥ १५४ ॥
 त्रिकोणचतुरस्था च सर्वेश्वर्याऽऽयुधात्मिका ।
 कामेश्वरी बाणरूपा कामेशी चापस्वरूपिणी ॥ १५५ ॥
 कामेशी पाशरूपा च कामेश्वर्यङ्गुशरूपिणी ।
 कामेश्वरीन्द्रशक्तिश्च अग्निचक्रकृतालया ॥ १५६ ॥
 कामगिर्यधिदेवी च त्रिकोणस्थाऽत्रिकोणगा ।
 दक्षकोणेश्वरी विष्णुशक्तिर्जालन्धराश्रया ॥ १५७ ॥
 सूर्यचक्रालया रुद्रशक्तिर्वामाङ्गकोणगा ।
 सोमचक्रब्रह्मशक्तिः पूर्यगिर्यनुरागिणी ॥ १५८ ॥
 श्रीमत्त्रिकोणभुवना त्रिपुरात्ममहेश्वरी ।
 सर्वानन्दमयेशी च त्रिन्दुगतिरहस्यभृत् ॥ १५९ ॥
 परब्रह्मस्वरूपा च महात्रिपुरसुन्दरी ।
 सर्वचक्रान्तरस्था च ममन्तचक्रनायिका ॥ १६० ॥
 सर्वचक्रेश्वरी सर्वमन्त्राणामीश्वरी तथा ।
 सर्वविद्येश्वरी चैव सर्वरागीश्वरी तथा ॥ १६१ ॥
 सर्वयोगीश्वरी चैव पीठेश्वर्याऽखिलेश्वरी ।

सर्वकामेश्वरी सर्वतत्त्वैश्वर्यागमेश्वरी ॥ १६२ ॥
 शक्तिः शक्तिवृगुल्लासा निर्द्वन्द्वा द्वैतगमिणी ।
 निम्नपञ्चा महाभाषा सप्रपञ्चा स्ववासिनी ॥ १६३ ॥
 सर्वविश्वोत्पत्तिपात्री परमानन्दसुन्दरी (१०००) ।
 इत्येतत्कथितं दिव्यं परमानन्दकारणम् ॥ १६४ ॥
 लावण्यसिन्धुलहरीबालायास्तोपमन्दिरम् ।
 सदस्रनाम तन्नाणां सारमाकृष्य पार्वति ॥ १६५ ॥
 श्रमेण स्तुयतो नित्यमर्धरात्रे निशामुखे ।
 प्रातःकाले च पूजायां सर्वकालमतः प्रिये ॥ १६६ ॥
 सर्वसाम्राज्यसुखदा बाला च परितुष्यति ।
 रत्नानि विविधान्यस्य वित्तानि प्रचुराणि च ॥ १६७ ॥
 मनोरथपथस्थानि ददाति परमेश्वरी ।
 पुत्राः यौत्राश्च वर्धन्ते सन्ततिः सर्वकालिकी ॥ १६८ ॥
 शत्रवस्तस्य नश्यन्ति वर्धन्तेऽस्य धनानि च ।
 व्याधयस्तस्य दूरस्थाः सकलान्यौषधानि च ॥ १६९ ॥
 मन्दिराणि विचित्राणि राजन्ते तस्य सर्वदा ।
 कृषिः फलवती तस्य भूमिः कामदुषाण्यया ॥ १७० ॥
 स्त्रीतो जनपदस्तस्य राज्यं तस्य निरीतिकम् ।
 मातङ्गाः पविणस्तुङ्गाः सिञ्चन्तो मदवारिभिः ॥ १७१ ॥
 द्वारे तस्य विराजन्ते हृष्टा नागतुरङ्गाः ।
 प्रजास्तस्य विराजन्ते निर्विवादाश्च भविष्यः ॥ १७२ ॥
 ज्ञातयस्तस्य तुष्यन्ति शीलं तस्यात्सुन्दरम् ।
 लक्ष्मीस्तस्य यशे नित्यं स्वासना च मनोरमा ॥ १७३ ॥
 गद्यपद्यमयी वाणी तस्य गङ्गातरङ्गवत् ।

नानापदपदार्थानां वादचातुर्यसंभृता ॥ १७४ ॥
 समग्ररससंपत्तिशक्तिनी सास्यमातिनी ।
 अदृष्टान्यपि शाय्यापि प्रकारयन्ते निरन्तरम् ॥ १७५ ॥
 निद्राः परवाक्यानां समायां तस्य जायते ।
 स्तुवन्ति वन्दिनस्तं ये राजानो दासवत्तथा ॥ १७६ ॥
 शस्त्रापयस्त्राधि तदङ्गे जनयन्ति रुजां नहि ।
 महिलास्तस्य वशगाः सर्वास्वा भवन्ति वै ॥ १७७ ॥
 विषं निर्विषतां याति पानीयममृतं भवेत् ।
 परपद्यस्तम्भनं च प्रतिपद्यस्य जुम्भणम् ॥ १७८ ॥
 नवरात्रेण जायते स तदभ्यासयोगपितृ ।
 अहोरात्रं पठेयस्तु निस्तन्द्रः शान्तमानसः ॥ १७९ ॥
 वशे तस्य प्रजा याति सर्वे लोकाः सुनिधितम् ।
 पयसासाभ्यासयोगेन योगमायाति निधितम् ॥ १८० ॥
 नित्यं कामकलांध्यायन् यः पठेत् स्तोत्रमुत्तमम् ।
 भदनेन्मादकलिताः पुरन्ध्यस्तद्दशानुगाः ॥ १८१ ॥
 लावण्यमदनाः साचाद्वैदग्ध्यमुदितेक्षणाः ।
 प्रेमपूर्णापि वशे क्षुर्वशी स हि विन्दति ॥ १८२ ॥
 भूर्जपत्रे रोचनया कुङ्कुमेन शुभे दिने ।
 लाचारसद्रवेणापि यावकैर्वा विशेषतः ॥ १८३ ॥
 धातुरागेण वा देवि लिखितं यन्मश्चितम् ।
 सुवर्णरौप्यगर्भस्य सुमंपूतं सुसाधितम् ॥ १८४ ॥
 बालाभुव्ध्या पूजितं च प्रतिष्ठितसमीरणम् ।
 धारयेन्मस्तके कण्ठे बाहुमूले तथा हृदि ॥ १८५ ॥
 नाभौ वापि धृतं धन्यं जयदं सर्वकामदम् ।
 रचयं नापरं किञ्चिद्विद्यते भुवनत्रये ॥ १८६ ॥

प्रहोणादिभयद्वयं सुरकृत्यविवर्धनम् ।
 बलवीर्यकरं भ्रूरभूतशत्रुविनाशनम् ॥ १८७ ॥
 पुत्रपौत्रान् गुणगणैर्वर्धनं धनधान्यकृत् ।
 धरण्यां ना पुरी धन्या यत्रायं साधकोत्तमः ॥ १८८ ॥
 यद्गृहे लिखितं तिष्ठेत् स्तोत्रमेतद्रानने ।
 तत्र चाहं शिरे नित्यं हरिश्च कमला तथा ॥ १८९ ॥
 वसामः सर्वतीर्थानामुत्पात्तिस्तत्र आयते ।
 यो वापि पाठयेद् मन्त्रा पठेद् साधकोत्तमः ॥ १९० ॥
 ज्ञानानन्दकलायोगादेक्ययुक्तिं स विन्दति ।
 स्तोत्रेणानेन देवेशि तव पूजाफलं लभेत् ॥ १९१ ॥
 षोडश्यामतनुर्भूता पठितव्यं प्रयत्नतः ।
 उच्यते सर्वत्राणां बालायाः पूजनमृतिः ॥ १९२ ॥
 तत्रोत्तमा षोडश्यां तत्रेदं स्तोत्रमुत्तमम् ।
 नाशिष्याय प्रदातव्यमशुद्धाय शठाय च ॥ १९३ ॥
 अलसायामयत्रायाशिवाभङ्गाय सुन्दरि ।
 भक्तिहीनाय मलिते गुहनिन्दापराय च ॥ १९४ ॥
 विष्णुभक्तिविहीनाय विकल्पापृतनुद्धये ।
 देयं भक्तवरे मुक्तेः कारणं भक्तिवर्धनम् ॥ १९५ ॥
 लतायोगे पठेद्यस्तु स्तोत्रमेतद्रानने ।
 सैव कल्पलता तस्य वाञ्छाफलकरी तथा ॥ १९६ ॥
 पुष्पिताया लतायोगे कुरङ्गमुखि माधकः ।
 अन्वयः सन् पठेद्यस्तु शतयज्ञस्य पुण्यभारु ॥ १९७ ॥
 ब्रह्माद्योऽपि देवेशि प्रार्थयन्ति पदद्वयम् ।
 स्वयं शिवः स विज्ञेयो यो बालाभावलम्पटः ॥ १९८ ॥
 ब्रह्मानन्दमयी ज्योत्स्ना सदाशिवनिर्भूदिता ।

मानन्दो योऽपि यं वेदा उदन्त्यस्या वशे स्थिताः ॥ १६६ ॥

आह्लादनं चालाभ्यानाद्बालाया नामकीर्तनात् ।

सदानन्दाभ्यासयोगात् सदानन्दः प्रजायते ॥ २०० ॥

इति धीयत्रयामले तन्त्रे भैरवभैरवीसंघोदे

धीबाध्यात्रिपुरमुन्द्रीसहस्रनामकम् ॥ ४ ॥

अथ

श्रीवालास्तोत्रम् ।

अरुणकिरणजालै रञ्जिताशावकाया
 विभूतजपवटीका पुस्तकाभीविहस्ता ।
 इतरकावराव्या कुल्लफहारसत्त्वा
 निरसतु हृदि बाला नित्यकन्यायत्त्वा ॥ २ ॥
 बार्णा जपेद् यस्त्रिपुरे भवान्या
 सौत्र निशीषे जडभारलीनः ।
 भवेत् स गीर्वाणगुरोर्गरीषान्
 गिरीशपत्नि प्रभुतादि तस्य ॥ ३ ॥
 कामेश्वरि श्यघरीकादरात्र
 जपेद् दिनान्ते तव मन्त्रराजम् ।
 रम्भापि जुम्भारिसभा विहाय
 भूर्मा भजेत् त कुलदीप्तित च ॥ ४ ॥
 तार्तीयक पीजामिद जपेद् य
 सैलोक्यमातस्त्रिपुरे पुरस्तात् ।
 विधाय सीला भुवने तथान्ते
 निरामय ब्रह्मपद प्रयाति ॥ ५ ॥
 धरामण्डत्रिषुचाष्ट-पत्रपट्कोणनागरे
 दिन्दुपीठेऽर्चयेत्शला योऽसौ प्रान्ते शिपो भवेत् ॥ ६ ॥
 इति मन्त्रमय स्तव पठेद् य-
 स्त्रिपुराया निशि वा निशावसाने ।
 स भवेद् भुवि सार्वभौममौलि-
 स्त्रिदिवे राक्रसमानशौर्यलक्ष्मीः ॥ ७ ॥
 इतीदं देवि पात्नायास्तोत्र मन्त्रमय परम् ।

अदातन्पमभक्तेभ्यो गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥ ८ ॥

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे भैरवभैरवीसंवादे
श्रीवालात्रिपुरसुन्दरीस्तोत्रम् ॥ ५ ॥

समाप्तं श्रीवालापञ्चाङ्गम् ॥

अथ

उद्धारकोशः ।

एकदा स्फाटिकोर्वाभृत्सानौ वनसमाकुले ।
संस्थितौ पार्वतीशम्भू लोकरक्षयतत्परौ ॥ १ ॥
पार्वती परमेशानं प्रोवाच परमं हितम् ।
देवदेव सुरश्रेष्ठ दयात्रैगुण्यमानस ॥ २ ॥
देवी भगवती देव महात्रिपुरसुन्दरी ।
अस्मिन्धराचरे व्यक्रे क्रूरे केन प्रकाशिता ॥ ३ ॥
श्रीईश्वरः ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि गोप्यं तव कुतूहलात् ।
रेवातटे महापुण्ये श्रीगर्भा नाम सत्पुरी ॥ ४ ॥
अस्ति त्रैलोक्यविरूपाता सर्वभूतलशेखरा ।
तस्या बभूव विप्रेन्द्रदेवगन्धर्वसेवितम् ॥ ५ ॥

पुण्यं तपोवनपदं नानावृत्तसमाकुलम् ।

तस्मिंस्तपोवने पुण्ये सेवितेऽपि सुरेश्वरैः ॥ ६ ॥

अपिस्तु दक्षिणामूर्तिस्तदाराधनवत्परः ।

नानाशास्त्रान्धिपोतोऽपि सर्वागमनिधिरभूत् ॥ ७ ॥

एकदा स्नातुमापातो रेवा पुण्यजलांनिताम् ।

प्राक्पुण्यकर्मणा तस्मै तुष्टा त्रिपुरसुन्दरी ॥ ८ ॥

जलमध्ये स्थिता गोप्त्री महात्रिपुरसुन्दरी ।

मूलं च शिखितो देव्याः शुद्धममृतरूपणम् ॥ ९ ॥

सत्त्वर फलदं गोप्यं स मुनीन्द्रशिरोमणिः ।

तदा प्रभृति तन्मन्त्रं ध्यायन् स्तोत्रं जपन् वृद्धि ॥ १० ॥

तत्प्रभावान्महादेवि ग्रन्थं कर्तुमियेष सः ।

तदनुग्रहमात्रेण स मुनीश्वरपूजितः ॥ ११ ॥

ग्रन्थमुद्धारकोशाख्यं चकार मन्त्रसागरम् ।

अन्यान् नानाविधान् ग्रन्थान् प्रेक्ष्य त्रैलोक्यपूजिते ॥ १२ ॥

तदा प्रभृति देवेशि प्रतिद्वं भूमिमण्डले ।

ग्रन्थमुद्धारकोशाख्यं सर्वागमविनिश्चितम् ॥ १३ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

देवदेव जगन्नाथ भक्तानुग्रहकारक ।

श्रोतुमुद्धारकोशाख्यं नानागमविनिश्चितम् ॥ १४ ॥

इच्छामि परया प्रीत्या वक्तुमर्हसि धूर्जटे ।

श्रीईश्वरः ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि शुद्धारं त्रिपुरादितः ।

देवीनां दशविद्यानां मन्त्रोद्धारमनुत्तमम् ॥ १५ ॥

ग्रन्थमुद्धारकोशाख्यं सर्वागमविनिश्चितम् ।

सर्वग्रन्थाद्यपूज्यं च तच्छृणुष्व ब्रवीम्यहम् ॥ १६ ॥

तदनुग्रहमात्रेण सर्वानुद्धारसञ्चयान् ।

अब्रवीद् दक्षिणामूर्तिः शिष्यमचोभ्यनामकम् ॥ १७ ॥

शृणु छात्र महाभाग देवीभक्तिसमन्वित ।

रहस्यं सर्वलोकानां देवानामपि दुर्लभम् ॥ १८ ॥

देवि तस्मिन्नवसरे शिष्याय प्रियवादिने ।

मुनीन्द्रो दक्षिणामूर्तिरब्रवीद् ग्रन्थमुत्तमम् ॥ १९ ॥

भाषितं यत्पुरा तेन तत्प्रभावान्महेश्वरि ।

देवानां देवतानां च तच्छृणुष्व ब्रवीम्यहम् ॥ २० ॥

तत्रादौ त्रिपुरामम्बोद्धारः । तदुक्तं घामकेश्वरतन्त्रे—

१) लक्ष्मीः परा मदनवाग्भवशक्तियुक्ता

तारं च भूतिकमला कथितापि विद्या ।

शक्त्यादिकं तु विपरीततया च प्रोक्तं

श्रीषोडशाक्षरविधिः शुभदोऽस्तु पूर्णः ॥ १ ॥

इति । उद्दामरे च—

चीरोदसम्भवा भूतिः कामं वाग्भवमेव च ।

शक्तिः प्रणयलजे तु लक्ष्मीः शक्त्यादिकं ततः ॥ १ ॥

विपरीततया प्रोक्ता विद्या श्रीषोडशाक्षरी ।

(त्रिकूटा सकला भद्रे विद्येयं षोडशाक्षरी) ॥ २ ॥

इति । रुद्रयामलेऽपि—

हरिणाक्षी तथा माया कामराजश्च वासना ।

शरत् अथ च तथा चामा लक्ष्मीः शक्त्यादिकं तथैः ॥ १ ॥

विपरीततया प्रोक्ता विद्या श्रीषोडशाक्षरी ।

तत्रै लक्ष्मीवीजनामानि, उक्तं च त्रिद्वाररहस्ये—

लक्ष्मीः पद्मा हरिणाक्षी सरोरुहनिवासिनी ।

कमला रुक्मिणी चैव नारायणप्रिया प्रिये ।

लक्ष्मीबीजानि सप्तैव कृत्रिमाण्यपराणि तु ॥ १ ॥

(वान्तं बहिसमापुङ्गं रतिभिन्दुविभूषितम् ।

लक्ष्मीबीजमिति प्रोक्तं सर्वकामार्थसिद्धिदम् ॥ २ ॥)

अपरं च त्रिपुरातिलके —

इमे द्वे कमला पद्मा हरिकान्ता तथैव च ।

श्रियो बीजानि पञ्चैवमनृतान्यपराणि तु ॥ १ ॥

श्री-रति लक्ष्मीबीजम् । अथ पराबीजनामानि, उक्तं वाग्भवात्—

परा भूतिस्तथा लज्जा मायापि सकला कृशा ।

समस्तापि तथा घामा देवीप्रणववीरकौ ॥ १ ॥

वारणार्थं सुधाबीजं कृत्रिमाण्यपराणि तु ।

(वामाक्षिबहिसंयुक्तं बिन्दुनादविभूषितम् ।

शिवबीजं महेशानि लज्जाबीजमुदाहृतम् ॥ २ ॥

ईशानमुद्धृत्य पुरारिबीजं

सभिन्दुकं नादविभूषितं च ।

सवामकर्णं परितः प्रकल्प्य

मायां वदन्तीह मनीषिणस्ताम् ॥ ३ ॥)

श्री-रति पराबीजम् । ततो मदनबीजनामानि, उक्तं च भैरवतन्त्रे—

कामः पञ्चेपुरेवं च मदनो मन्मथस्तथा ।

मारः प्रद्युम्नकन्दर्पावनृतान्यपराणि तु ॥ १ ॥

श्री-रति मदनबीजम् । ततो वाग्भवबीजनामानि, उक्तं च त्रिपुरासारसार्थस्त्रे—

वाग्भवमूर्ध्वबीजं च चारणं चण्डकेश्वरः ।

चन्द्रोऽपि चर्मवसनं वासनापि तथैव च ॥ १ ॥

चार्धहृदयपि च चर्माशमसत्यान्यपराणि तु ।

(द्वादशस्वरवर्णं स्वाच्चादबिन्दुविभूषितम् ।

वाग्भवं बीजमित्युक्तं सर्ववायवविशुद्धये ॥ २ ॥)

ऐं-इति वाग्भयबीजम् । चार्यंतीबीजौ द्वौ , ऐं ष्टौ च । अथ शक्ति-
बीजनामानि , उक्तं च चिद्धप्राशिरोमर्णा—

शक्तिः शर्मापि विज्ञेये शरच्चङ्गे तथैव च ।

शक्तिबीजानि चत्वारि कृत्रिमायपरणि तु ॥ १ ॥

सौः-इति शक्तिबीजम् । शर्मबीजौ द्वौ , सौः शां च । ततस्तारबीजना-
मानि , तत्रैव—

प्रणयं च धनुस्वारं व्यक्तं तोमापि व्यम्बकः ।

त्रासस्तारक एतानि बीजानि प्रणवस्य च ॥ १ ॥

अपराणि ह्यसत्यानि मया प्रोक्तानि पार्वति ।

विपरीततया प्रोक्ता विद्या श्रीपोडशाक्षरी ॥ २ ॥

ओं-इति तारबीजम् प्रकाशम्, ।—ओं ह्रीं क्लीं ऐं सौः ओं ह्रीं ध्रीं कर्परलह्रीं,
इसकदलह्रीं , सकलह्रीं , सौः ऐं क्लीं ह्रीं ध्रीं । इति श्रीत्रिपुरामन्त्रोद्धारः ॥
अथ दश विद्याः । उक्तं चागमलक्षर्याम्—

त्रिपुरा श्रीश्च वाग्देवी तारापि भुवनेश्वरी ।

मातङ्गी शारिका राज्ञी भीडा ज्वालामुखी तथा ॥ १ ॥

दश विद्याः स्वयं चैता भाषिताः कृत्त्रिमाससा ।

एता दशैव पडन्या योजिता षोडशाक्षरी ॥ २ ॥

दशविद्या भद्रकाली तुरी च चिन्नमस्तका ।

देक्षिणाकालिका श्यामा कालरात्र्यपि सुन्दरि ॥ ३ ॥

एतासां मूलमन्त्रेण योजितैकाक्षरेण च ।

ब्रह्मादिदेवतैः पूज्या विद्या श्रीपोडशाक्षरी ॥ ४ ॥

वामकेश्वरे षोडशाक्षरी विद्या, इति ।

ततो लक्ष्मीमन्त्रोद्धारः । उक्तं च रुद्रयामले—

- (२) हरिणाक्षी परा व्यचं लक्ष्मीबीजत्रयं त्विदम् ।
विपरीततया प्रोक्तं सत्वरं फलदायकम् ॥ १ ॥
चामा शङ्कापि नीरं तदन्ते प्रोक्तं शिष्योत्तम ।

तत्र नीरबीजनामानि, यदुक्तमुद्दामरे—

आपो वनं तथा नीरं ठद्वयं च पयस्तथा ।

जलबीजानि प्रोक्तानि ह्यसत्यानि पराणि तु ॥ १ ॥

स्वाहा-इति नीरबीजम् । ओं ह्रीं श्रीं लक्ष्मि महालक्ष्मि सर्वकामप्रदे
सर्वसौभाग्यदायिनि अभिमतं प्रयच्छ सर्वे भवंगते सर्वस्वरूपे सर्वदुर्ज-
यविमोचिनि ह्रींसोः स्वाहा, इति मूलम् । शारदायाम्—

वाग्भवं शम्भुवनिता रमा मकरकेतनः ।

तार्तीयं च जगत्पार्थो वद्विबीजसमुज्ज्वलः ॥ १ ॥

उ—दीर्घाद्यो भृगुस्त्यै ह्यन्मन्त्रोऽयं द्वादशाक्षरः ।

ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सौः जगत्प्रसूत्यै नमः इति ॥ ततः सरस्वतीमन्त्रोद्धारः
यदुक्तं शारदापटले—

- (३) तारं लज्जा वाग्भवं च परा प्रणवमेव च ।

बीजं पञ्चशिरो ज्ञेयमन्ते प्रोक्तं नम इति ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ओं ह्रीं ऐं ह्रीं ओं वाग्देव्यै नमः ॥ (शारदायाम्—

तारं पराऽधरो बिन्दुः शक्तिस्तारं सरस्वती ।

डेन्ता नत्यन्तिको मन्त्रः प्रोक्त एकादशाक्षरः ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ओं ह्रीं ऐं ह्रीं ओं सरस्वत्यै नमः ।) नमोबीजनामानि, उक्तं
चागमालङ्कार—

नमो विश्वं तथा स्तम्भमौरमकं चारमरी तथा ।

अन्यानि कृत्रिमाण्येव सुरामुरनमस्कृते ॥ १ ॥

इति ॥ ततस्तारामन्त्रोद्धारः । उक्तं च भैरवसर्वस्यै—

- (४) तार व्योपं तथा कान्ता माया वाग्भवमेव च ।

कूर्चं चैव महेशानि ह्यन्ते फट् ठद्वयं तथा ॥ १ ॥

तत्र व्योपवीजनामानि, उक्तं चागमसिन्धौ—

स्कन्दं व्योपं च द्विमं च संयोज्य हरमित्यतः ।

हां-बीजोद्धारमेतद्धि चान्यदनृतमावदेत् ॥ १ ॥

हां-इति व्योपवीजम् । ततः कान्तावीजनामानि, उक्तं च वामकेश्वरे—
कान्ता च कमलाक्षी च प्रियापि परमापि च ।

लम्भापि ललना लजा ह्यसत्यन्यपराणि तु ॥ १ ॥

(पोडशव्यञ्जनं बह्विवामाक्षिभिन्दुसंयुतम् ।

चन्द्रबीजे समारूढं बधुवीजमिदं स्मृतम् ॥ २ ॥)

स्त्री-इति कान्तावीजम् । एकाक्षीबीजञ्च । ततः कूर्चवीजनामानि,
उक्तं च च्छिद्धारहस्ये—

कूर्चं कूलं तटं तीरमसत्यान्यपराणि तु ।

हं-इति कूर्चवीजम् । ततः फट्वीजनामानि, च्छिद्धारहस्ये—

हरं फट् तुरगं चान्यदसत्यं तु महेश्वरि ।

ओं हां स्त्रीं ह्रीं ऐं हूं उग्रतारे फट् स्वाहा इति ॥ अथ भुवनेश्वरी-
मन्त्रोद्धारः । उक्तं च कुब्जिकासर्वस्वे—

[५] प्रखवं तु तथा माया कमला मन्मथस्तथा ।

अन्ते विश्वं नाम मध्ये प्रोक्तं वै तुं सुरेश्वरि ॥ १ ॥

प्रोक्तोऽयं भुवनेश्वर्या मनुस्तुर्याचराभिधः ।

तत्र मनुषीजनामानि, उक्तं च स्वतन्त्रे त्रिपुराटीकायाम्—

मन्त्रो मनुर्हरश्चैव हनुर्बालं विदुर्बुधाः ।

बीजान्येतानि मन्त्रस्य कृत्रिमान्यपराणि तु ॥ १ ॥

हरवीजौ द्वौ, मन्त्रः फट् च । प्रकाशं—ओं ह्रीं श्रीं क्लीं भुवनेश्वर्यै नमः
इति ॥ ततो मातङ्गीमन्त्रोद्धारः । उक्तं हि कुलसिद्धासन्ताने—

[६] तोमा काली तथा लक्ष्मीर्वागुराद्वयमेव च ।

चारुकं रसबीजानि ह्यादौ प्रोक्तानि शम्भुना ॥ १ ॥

अन्ते जिह्वा तथा पद्मं लज्जा नीरजमेव च ।

वासना पङ्कजं चैव वनं प्रोक्तं च शूलिना ॥ २ ॥

इति । तत्र जिह्वाबीजनामानि , कालीबीजोद्धारणि य कुलचूडामणौ—
काली कुन्ती रसज्ञापि जिह्वापि रसना तथा ।

क्रीं-बीजानि च ह्येतानि कृत्रिमाद्यपराणि च ॥ २ ॥

क्रीं-इति जिह्वाबीजम् । अथ वागुराबीजनामानि—

वागुरा वायुपूज्यापि वातुदास्य त्रिवीजकम् ।

प्रीं-बीजानि तु प्रोक्तानि ह्यसत्यान्यपराणि तु ॥ १ ॥

प्रीं-इति वागुराबीजम् । अथ चारुकीबीजनामानि , मुण्डमालात्मने—
चारुकं चैव चार्वङ्गी चारुतोच्छूनबीजकम् ।

चतुष्टयं च चूर्त्नी-बीजे असत्यान्यपराणि च ॥ १ ॥

चार्वङ्गीबीजौ द्वौ चूर्त्नी ऐं च ॥ ततः पद्मबीजनामानि , उक्तं च वामकेश्वरे—
पद्मं पङ्कजपयोजे नीरजमम्बुजं तथा ।

पञ्च ठकारबीजानि ह्यसत्यान्यपराणि च ॥ १ ॥

ठः इति पद्मबीजम् । प्रकाशम्—ओंक्रींथ्रींप्रींचूर्त्नी उच्छिष्टचण्डालिनि
देषि मद्वापिशाचिनि मातङ्गोदेषि क्रींठः ह्रींठः पैंठः स्वाहा । इति मात-
ङ्गीमूलम् ॥ अथ शारिकामश्रोद्धारः, उक्तं स्वरुतौ त्रिपुराशिरोमणौ—

(७) तारं मायां श्रियं कूर्चं सिन्धुरं शून्यमेव च ।

कन्याख्यं शरिकादेव्या बीजं सप्ताक्षरं स्मृतम् ॥ १ ॥

अन्ते स्तम्भं च विज्ञेयं शारिकामश्रुत्तमम् ।

तत्र सिन्धुरबीजनामानि , उक्तं च वामकेश्वरे—

सिन्धुरं च गण्यंघोणाहस्तिर्नं द्विरदं तथा ।

फ्रांवीजानि चै चत्वारि कृत्रिमाद्यपराणि च ॥ १ ॥

फ्रां-इति सिन्धुरबीजम् ॥ ततः शून्यबीजनामानि, उक्तं च भैरवतन्त्रे—
शून्यं खमम्बरं न्योम आंबीजे च चतुष्टयम् ।

१ 'वान्त' ख. 'वार्त्तु' ग. पाठः । २ 'तटवे' ख. पाठः । ३ 'इस्ते' ख. पाठः ।

४ 'दि' ख. पाठः ।

हकारं चापि विज्ञेयमुक्तं तद्बुद्रयामले ॥ १ ॥

असत्यमपरं ज्ञेयं ताराभक्तिसमन्विते ।

आमिति (ह च) शून्यधीजम् ॥ तत कट्याण्वधीजनामानि , तत्रैव—
कन्याणं चैव शर्मापि शं शुभं च चतुष्टयम् ।

अपरमनृतं ज्ञेयं पर्वतेश्वरनन्दिनि ॥ १ ॥

शर्मधीजे द्वे सो श च । प्रकाशं—ओं ह्रीं थीं ह्र फ्रा आ शा शारिकायै
नम । इति ॥ ततो राशीमन्त्रोद्धार , श्यामातन्त्रे—

(८) तारं लजा त्रियमग्निः कामः शक्तिः पडत्तरः ।

धीज च पदशिरो ज्ञेयं ततः पल्लवमुद्धरेत् ॥ १ ॥

भगवत्यै तथा राश्यै ह्यन्ते माया च ठद्वयम् ।

एभिः सह मनुः प्रोक्तो राश्याः पञ्चदशाक्षरः ॥ २ ॥

इति । तत्र अग्निधीजनामानि , श्यामातन्त्रे —

अग्नी रेफश्च वहिश्च हुतभुग् हव्यवाहनः ।

र-धीजोद्धारमेतद्धि कृत्रिममपर स्मृतम् ॥ १ ॥

र-इत्यग्निधीजम् । प्रकाशम् — ओं ह्रीं थीं रा क्लीं सौ . भगवत्यै राश्यै ह्रीं
स्वाहा । इति ॥ अथ भीडामन्त्रोद्धार , कुलचूडामणौ—

(९) प्रणवं च विभूतिश्च हरिकान्ता तथैव च ।

वियञ्चत्तयग्निधीजानि संयोज्य वाग्भवं तथा ॥ १ ॥

मदन्तं च तथा शङ्कामीज सप्ताक्षर वदेत् ।

ठद्वयेन समायुक्तः प्रोक्तो विंशाक्षरो मनुः ॥ २ ॥

(तार परा रमा वेदी चन्द्रमन्मयगक्रयः ।

भीडाभगवतीत्येव ह्यमरूपिणि ठद्वयम् ॥ ३ ॥)

प्रकाशम्— ओं ह्रीं थीं ह्रस्वा ऐं क्लीं सौ भीडाभगवति ह्यमरूपिणि स्वाहा ।
इति ॥ अथ ज्वालामुखीमन्त्रोद्धार , शारदातिलकटीकाया—

(१०) तार लजा त्रिय चैवमन्त्रे हूर्ध्वं हरं पयः ।

बीजं च त्र्यक्षरं देव्या ज्वालासुखाः सुरेश्वरि ॥ १ ॥

(तारं लज्जा श्रियं चैव ज्वालासुखि ममेति च ।

सर्वशत्रून् भक्षय—द्विरन्ते कूर्चं हरं पयः ॥ २ ॥)

प्रकाशम्—ॐ ह्रीं ध्यां ज्वालासुखि मम सर्वशत्रून् भक्षय २ हूं फट्
स्वाहा । इति ॥

दशविद्या मयाख्याता यथागमविनिश्चिताः ।

साधकेष्टप्रदा देव्यो नानारत्नविभूषिताः ॥ १ ॥

एतासां दशविद्यानां गुणान् वक्ष्यामि त्वं शृणु ।

दक्षिणामूर्तिः ।

शुक्तिं ददाति त्रिपुरा लक्ष्मीं लक्ष्मीर्ददाति च ।

विद्या ददाति वाग्देवी प्रत्येकं जन्मनिश्चलाम् ॥ २ ॥

तारा ज्ञानं तथा मोक्षं ह्यैश्वर्यं भुवनेश्वरी ।

मातङ्गी राक्षसीशत्रुभीतिं हरति नित्यशः ॥ ३ ॥

शारिका शं ददात्येव राज्ञी राज्यं प्रयच्छति ।

भीडादेवी ददात्येव सन्ततिं विश्वव्यापिनीम् ॥ ४ ॥

धनं ज्वालासुखी देवी भक्तेभ्यः संप्रयच्छति ।

दशविद्या यथा एता भक्तेभ्यः फलमिष्टम् ।

प्रयच्छन्ति महादेव्यः पूजाहोमजपादिभिः ॥ ५ ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशे सर्वागमसारे

दशविद्यामन्त्रोद्धारकोशाख्यानं प्रथमं कल्प ॥ १ ॥

अथ

द्वितीयः कल्पः ।

श्रीश्वरः ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि त्रिपुरां परिवारिताम् ।
पद्सखीभिरहं तासा मन्त्रोद्धारं ब्रवीमि ते ॥ १ ॥
अचोभ्य उवाच ।

गुरो विधातृसंभूत नानाशास्त्रविशारद ।
श्रोतुमिच्छाम्यहं मन्त्रान् सर्वान् संसृष्टिहेतवे ॥ २ ॥
दक्षिणामूर्तिः ।

शृण्वचोभ्य महाभाग सर्व वक्ष्यामि तत्पतः ।
दशविद्या भद्रकाली तुरी च च्छिन्नमस्तका ॥ ३ ॥
दक्षिणाकालिका श्यामा कालरात्रीति सुन्दर ।
पद्सखीनामहं तासा मन्त्रोद्धारं ब्रवीमि ते ॥ ४ ॥

तत्रादौ भद्रकालीमन्त्रोद्धार । श्यामातन्त्रे—

(?) कालीत्रयं हूर्चयुगं लज्जायुगं च भद्रिका ।
भद्रकालिपदं श्रूयाद् बीजानि प्रतिलोमतः ॥ १ ॥
ठद्वयेन समायुक्तौ भद्रकाल्या' महामनुः ।

तत्र भद्रिकाबीजनामानि, मुण्डमालातन्त्र
भद्रिका भास्वती भीमा भैवीजे त्रितय स्मृतम् ।
अनृतमपरं ज्ञेय ब्रह्मान्वयसमुद्भव ॥ १ ॥

प्रकाशम्—क्रीं ३ ह्र २ हीं २ भ भद्रकालि भे हीं २ ह्र २ क्रीं ३ स्वाहा । इति ॥

अथ तुरीमश्रोदारः । स्वतन्त्रे—

(२) प्रणवं तारका ज्योतिस्तारा हन्ते नम इति ।

तुर्या मूलमिदं प्रोक्तं स्वतन्त्रे शम्भुना स्वयम् ॥ १ ॥

अथ तारकाज्योतिस्तारापीजोद्गाराणि , कामेश्वरे तन्त्रे—

श्रुत्वं भं तारका ज्योतिस्तारा बीजानि पञ्च च ।

ओं त्रुं त्रों त्रौं महाह्रुं नमः । इति प्रकाशम् ॥ अथ त्रिदशमस्तामश्रो-
दारः । छिन्नाशिरोमणौ—

(३) ज्यम्बकैः सकला पद्मा चारुकं च सुरेश्वरि ।

अन्ते उच्छूनबीजं फट् ठद्वयेन समायुतम् ॥ १ ॥

प्रकाशम्— ओं ह्रीं ध्रीं च्छ्रीं छिन्नमस्तके च्छ्रीं फट् स्वाहा । इति ॥ त्रितीये
भेदे, आगमलहरीयाम्—

लक्ष्मीं लज्जां तथा मायां मात्रां द्वादशिकामथ ।

वज्रवैरोचनीये द्वे माये फट्स्वाहया युते ॥ १ ॥

प्रकाशम्— धीं ह्रीं ह्रीं ऐं वज्रवैरोचनीये ह्रीं ह्रीं फट् स्वाहा । इति ॥

अथ दक्षिणाकालीमश्रोदारः , श्यामात्तन्त्रे—

(४) कुन्तीत्रयं तीरपुग्मं क्षामायुग्मं ततोऽभिधाम् ।

दक्षिणे—कालिकेत्येवमन्ते कालीत्रयं पुनः ॥ १ ॥

कूर्चपुग्मं परापुग्मं पयश्चैव सुरेश्वरि ।

दक्षिणायाः कालिकाया मनुर्द्वाविंशदक्षरः ॥ २ ॥

प्रकाशम्— कीं ३ ह्र २ ह्रीं २ दक्षिणे कालिके कीं ३ ह्र २ ह्रीं २ स्वाहा ।

इति ॥ अथ श्यामामश्रोदारः । तत्र श्यामात्तन्त्रे—

(५) हरिणाची तथा लज्जा काली जिहावतुष्टयम् ।

ततः सुधारसे श्यामे कृष्णशार्पं विमोचय ॥ १ ॥

अमृत स्रावय स्वाहा श्यामामश्रमुदाहृतम् ।

प्रकाशम् — धीं ह्रीं कीं कीं कीं कीं कीं कीं सुधारसे श्यामे कृष्णशार्प वि-

मोचय अमृत स्रावय स्वाहा । इति ॥ अथ कालरात्रीमश्रोदारः । उक्तं च

१ 'तुर्याम्ब' ख पाठ । २ 'प्रयात्रो' ग पाठ । ३ 'श्यामिका' ख पाठ ।

कालरात्रौ कल्पे—

(६) प्रणयं वासना माया मन्मथः कमलोद्भवम् ।

बीजं पञ्चाशिरो ज्ञेयं ततः पल्लवमृद्धरेत ॥ १ ॥

ततो मध्येऽभिधां त्यक्त्वा ह्यन्ते सर्वं वशं कुरु ।

नीरो^१ देहि-युगं मध्ये त्यक्त्वाभिधां च कामिनि ॥ २ ॥

गणेश्वर्यं तथा चान्ते त्रिशं च समुदाहृतम् ।

प्रकाशम्— ॐ ए ह्रीं क्लीं श्रीं काद्वेश्वरि सर्वजनमनोहरि सर्वमुखस्त-
म्भिनि सर्वराजवशशुद्धि सर्वदुष्टनिर्दलनि सर्वस्त्रीपुरुषकर्षिणि वन्दी
शुद्धलाखोटय २ सर्वशशून् भञ्जय २ हेप्यान् निर्दलय २ सर्वास्तम्भय २
मोहनारुणं द्वेषिणमुच्चाटय २ सर्वं वशं कुरु स्वाहा देहि २ सर्वका-
लरात्रि कामिनि गणेश्वर्यं नमः । अथ भेदाः—

देवेशि त्रिपुराणालं विज्ञेयं द्वादशात्मकम् ॥ ३ ॥

उक्तं च मुग्डमालातन्त्रे—

द्वादशात्मकं विज्ञेयं देवि तत्त्रिपुराणम् ।

केवलं मुक्तये देवि यत्प्रोक्तं तच्छुभं स्मृतम् ॥ १ ॥

उद्दामरे—

अष्टात्मिका च विज्ञेया विद्या श्रीषोडशाक्षरी ।

परं यन् मूचितं देवि सद्यो मुक्तिप्रदं स्मृतम् ॥ १ ॥

तथा स्वकृतौ त्रिपुराशिरामर्णा—

अष्टान्मकमिदं बीजं त्रिपुरायाः स्मृतं तथा ।

अष्टभिर्नैतमर्वापि मार्मरष्टभिरेव च ॥ १ ॥

अष्टभिर्दिवमर्वापि जानीयान्मुत्रिलक्षणम् ।

लक्ष्मीभेदद्वयं ज्ञेयं भाषितं कृत्तिवाममा ॥ २ ॥

लक्ष्मी च रुक्मिणी चैव त्रिभिर्वर्षः फल लभेत् ।

अथ सरस्वतीभेदा , कामिनीकल्पे—

१ "कमला तथा" ख पाठ । २ "राव" ख पाठ ।

वाग्देवी च तथा बाणी सरस्वत्यनलाग्निपा ।
भेदास्तेते तु विरूपाताः फलं वर्षचतुष्टये ॥ १ ॥
ततस्ताराभेदाः, भैरवतन्त्रे—

तारापि तारिणी चैवमेकजटा तथैव च ।
नीलसरस्वती चैवमुप्रतारा प्रकीर्तिता ॥ १ ॥
ताराभेदास्तु पञ्चैवमचोभ्येषु प्रकाशिताः ।
अथ भुवनेश्वरीभेदाः, भैरवतन्त्रे—

भैरवी भीमरूपा च भीमापि भुवनेश्वरी ।
भक्त्या फलप्रदा देवी नित्यं वर्षचतुष्टये ॥ १ ॥
अथ मातङ्गीभेदाः, वद्रयामले—

मातङ्गीसुमुह्योरैक्यं मतङ्गमुनिना स्मृतम् ।
मातङ्गी चक्रिणी देवी कुञ्जिका शाम्बरी तथा ॥ १ ॥
देव्या भेदानि चत्वारि फलं वर्षचतुष्टये ।

अथ शारिकाभेदद्वयम्—
शारिकापि तथाऽप्यर्षे फलदापि द्विवर्षिके ।

अथ राज्ञीभेदाः—
राज्ञीभेदद्वयं प्रोक्तं राज्ञी च खगगामिनी ।
द्विवर्षमध्मे भक्त्या च राज्ञी राज्यं भयञ्जति ॥ १ ॥

कुलिकार्णवे—
भीडा भेदविहीना च प्रजाभागविवर्धिनी ।
अथ ज्वालाशिरामणी—

ततो ज्वालाश्रुती चैवमम्बिका भगरूपिणी ।
यथेष्टफलदं प्रोक्तं ज्वालाभेदत्रयमिदम् ॥ १ ॥
एतासां दशविद्यानां नानाभेदमुदाहृतम् ।
तत्रार्दा त्रिपुराभेदाः, त्रिपुरातिलके मुरडमालातन्त्रे च—

त्रिपुरा भैरवीविद्या हिङ्गुला चण्डिका तथा ।
 चामुण्डा नारसिंही च खैन्द्री हैमवतीश्वरी ॥ १ ॥
 मृडानी वारुणी दुर्गा महात्रिपुरसुन्दरी ।
 देव्या द्वादशभेदास्तु प्रोक्ता ह्येते त्रिशूलिना ॥ २ ॥
 श्रीं ह्रीं सौः त्रिपुरेऽपि चन्द्रवसने^१ कामः शरद्वैरवि
 ओं ह्रीं श्रीं हिङ्गुले तथैव कमला चामः व्यचं चण्डिके ।
 चामुण्डे हसकलह्रीं च सकलह्रीं श्रीनारसिंहि तथा
 खैन्दि चारणमेध ह्रीं च मदनः कामं परा रुक्मिणी ॥ ३ ॥
 देवी हैमवतीश्वर्यपि कमला लजा तथा मन्मथ-
 श्वन्द्रो वारुणि वा कपर्दिलपरा दुर्गे स्मृता शम्भुना ।
 श्रीं ह्रीं क्लीं चारण शरदपि तथा व्यचं परा रुक्मिणी
 विद्याश्रीर्विपरीतभावसहिता स्यात् षोडशात्माविधिः ॥ ४ ॥
 इति षोडशाक्षरीभेदा^२ ॥ प्रकाशम्-श्रीं ह्रीं सौः त्रिपुरे ॥ ऐं क्लीं सौ भैरवि ॥
 ओं ह्रीं सौं हिङ्गुले ॥ श्रीं ह्रीं ओं चण्डिके ॥ हसकलह्रीं चामुण्डे ॥ सकलह्रीं
 श्रीं नारसिंहि ॥ ओं ह्रीं क्लीं खैन्दि ॥ क्लीं ह्रीं श्रीं देवि हैमवतीश्वरि ॥ श्रीं
 ह्रीं क्लीं मृडानि ॥ ऐं वारुणि ॥ कपर्दिलह्रीं दुर्गे ॥ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौ
 ओं ह्रीं श्रीं , कपर्दिलह्रीं , हसकलह्रीं , सकलह्रीं , सौ. ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं
 महात्रिपुरसुन्दरि । इति ॥

श्रीदेव्युवाच ।

महेश्वर त्रिकालज्ञ शरणागतमत्सल ।

भेदैर्युताना देवीना मन्त्रं तत्र उक्तमर्हसि ॥ १ ॥

ईश्वर उवाच ।

दयया तव देवेशि तद्वक्ष्यामि समासतः ।

अथ श्रिया मन्त्राद्वार यदुक्तं भैरवतन्त्रे—

ओं ह्रीं श्रीं हरिणाक्षीरीजद्वय फलप्रद सद्यः ।

१ 'वमसन' ख पाठ । २ मनु ग पाठ ।

व्यञ्चं ह्रीं शक्तिनीरमन्ते प्रोक्तमथापि धूर्जटिना ॥ १ ॥

अथ रुक्मिण्या मन्त्रोच्चारः—

ओं ह्रीं चैवं तु रुक्मिण्यास्तारं लक्ष्मीरपस्तथा ।

अन्ते प्रोक्तं महेशानि लक्ष्मीभेदं द्वयं त्विदम् ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ओं ह्रीं श्रीं लक्ष्मि ओं ह्रीं स स्वाहा । ओं ह्रीं रुक्मिणि
ओं श्रीं स्वाहा ॥ अथ सरस्वतीभेदा—

तोमा परा वाग्भवमेव क्षामा तारं च प्रोक्तं परमेश्वरेण ।

वाग्देवतायाः फलदं हि बालं तृणं परी मुक्तिंपरायणानाम् ॥ ४ ॥

प्रकाशम्—ओं ह्रीं ऐं ह्रीं ओं वाग्देवतायै नमः ॥ अथ वाणीभगवत्या मन्त्रः—

तारं लज्जोर्ध्वशीर्षं च ह्यन्ते स्तम्भमुदाहृतम् ।

प्रकाशम्—ओं ह्रीं ऐं वाणीभगवत्यै नमः ॥ अथ सरस्वतीमन्त्रः—

चार्वङ्ग्यपि विभूतिश्च व्यञ्चं सरस्वत्यै ततः ।

नमोऽन्ते परमेशानि मया प्रोक्तं नगात्मजे ॥ ५ ॥

प्रकाशम्—ऐं ह्रीं ओं सरस्वत्यै नमः ॥ अधानलप्रियामन्त्रः—

तारं लज्जा वाग्भवं च मध्येऽनलप्रिये ततः ।

व्यञ्चं विश्व तथान्ते च पर्वतेश्वरनन्दिनि ॥ ६ ॥

देव्याश्चत्वारि भेदानि सरस्वत्या वरानने ।

प्रकाशम्—ओं ह्रीं ऐं अनलप्रिये ओं नमः ॥

अथ ताराभेदाः, प्रकाशम्—ओं ऐं ह्रीं ऐं ह्रीं तारे फट् स्वाहा । ओं ह्रीं ऐं ह्रीं
उग्रतारे फट् स्वाहा । ओं ह्रीं ऐं ह्रीं एकजट फट् स्वाहा । ओं ह्रीं ऐं ह्रीं नीलसर-
स्यति फट् स्वाहा । ओं ह्रीं ऐं ह्रीं ऐं ह्रीं उग्रतारे फट् स्वाहा । इति ताराभेदाः ॥

अथ भुवनेश्वर्या भेदाः, ओं भेरुये नमः । ओं ह्रीं भीमरूपायै नमः ।
ओं ह्रीं श्रीं भीमायै नमः । ओं ह्रीं श्रीं श्रीं भुवनेश्वर्यै नमः । इति ॥

अथ मातङ्गीभेदाः, प्रकाशम्—ओं श्रीं श्रीं श्रीं प्रोक्तं त्रीं उच्छ्रित्पञ्चरङ्गालिनि
देवि महामिशास्त्रिणि मातङ्गि देवि नैठ ह्रींठः ऐंठः स्वाहा ॥ इति-
शास्त्रेण मन्त्रः 'सुमुखा म्याहात्मा वा । ओं उच्छ्रित्पञ्चरङ्गालिनि सुमुखि

देवि महाविशाचिनि ह्रीं ठः (२२) ॥ अथ चक्रियाः—ओं श्रीं च्छ्रीं महा-
घक्रिणि षंठः स्वाहा ॥ अथ कुब्जिकायाः—ओं श्रीं प्रीं कुब्जिके देवि
ह्रीं ठः स्वाहा ॥ अथ शम्बर्याः—ओं प्रीं देवि शम्बरि क्रौंठः स्वाहा ॥

अथ शारिकाभेदद्वयम्—तत्राऽपर्णामूलम्, ओं हूं च्छ्रीं प्रांशां देव्यै अपर्णा-
यै नमः ॥ (अथ हैमवतीश्वरीमूलम्—ओं ह्रीं श्रीं हैमवतीश्वरि ह्रीं स्वाहा) ॥
भीडा भेदविहीना इत्यलम् ॥

ज्वालामुर्खीभेदाः, तत्राम्बिकामूलम्—ओं ह्रीं मातरम्बिके ह्रुं फद् स्वाहा ॥
अथ भगरूपिण्याः—ओं श्रीं देवि भगरूपिणि ह्रूं फद् स्वाहा ॥

एतानि भेदमन्त्राणि मया प्रोक्तानि पार्वति ।

एतासां दशविद्यानामन्यासां शृणु वचम्यहम् ॥ ७ ॥

भद्रकाली यथा देवी दक्षिणा कालिका तथा ।

तुरी भेदविहीनास्ति यथेष्टफलदायिनी ॥ ८ ॥

प्रकाशम्—क्रीं ३ ह्रूं २ ह्रीं २ भै भद्रकालि भै ह्रीं २ ह्रूं २ क्रीं ३ स्वाहा ॥
क्रीं ३ ह्रूं २ ह्रीं २ दक्षिणे कालिके क्रीं ३ ह्रूं २ ह्रीं २ स्वाहा (२२) ॥

अथ त्रिभ्रमस्ता द्विविधा—ओं ह्रीं श्रीं त्रिं ह्रीं त्रिभ्रमस्तके ह्रीं फद् स्वाहा ।
द्वितीया—ओं ह्रीं श्रीं षं वज्रवैरोचनि ह्रीं ह्रीं फद् स्वाहा ॥

दक्षिणा कालिका श्यामा कालरात्री सुरेश्वरि ।

एता भेदविहीनाश्च यथाकामफलप्रदाः ॥ ९ ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशे सर्वांगमसोर
षड्देवीमन्त्रोद्धारकोशभेदसूचको द्वितीयः कल्पः ॥ २ ॥

अथ

तृतीयः कल्पः ।

ईश्वर उवाच ।

अथो देवि प्रवक्ष्यामि देवीनां मन्त्रमुत्तमम् ।
शृणुष्वैकाग्रमनसा ब्रवीमि त्वत्कुतूहलात् ॥ १ ॥
दक्षिणामूर्तिना तस्मिन् कालेऽन्तेवासिने तथा ।
भाषिता षोडशीविद्या ननन्दाद्योभ्यको मुनिः ॥ २ ॥
तस्मिन् काले मुनेस्तस्य चाश्रमं मुनिसेवितम् ।
आययुर्मुनयः सर्वे सोत्सुका मन्त्रकाङ्क्षिणः ॥ ३ ॥
लोहितोदालकौ शङ्खमावङ्गौ पुण्डरीकजौ ।
शाण्डिल्यगालवौ चैवमेते तस्याश्रमं ययुः ॥ ४ ॥
सर्वे मिलित्वा मुनिपुङ्गवं ते
श्रीदक्षिणामूर्तिमिदं तमूचुः ।
परस्परं वे स्वकुलेष्टदेवी-
मन्त्रांश्च वन्द्यान् शुभदान् पप्रच्छुः ॥ ५ ॥
श्रीदक्षिणामूर्तिरुवाच ।
शृणुष्वं मुनयः सर्वे वक्ष्याम्याश्रयंमुत्तमम् ।
चराचरेऽलिअगति देवी त्रिपुरसुन्दरी ॥ ६ ॥
नैव तादृक् क्वचिदास्ति देवीसीमन्तशेखरा ।
तस्याथ वदनाम्भोजात् सप्त देव्यः ध्रुता मया ॥ ७ ॥
पथेष्टफलदायिन्यः सर्वरोगभयापहाः ।

अचिरेणैव कालेन फलदास्तन्मुखाच्छ्रुताः ॥ ८ ॥

ऋषय ऊचुः ।

का देव्यः कानि नामानि कीदृशानि मनूनि हि ।

प्रसाद कुरु विप्रर्षे चेदस्मासु दया तव ॥ ९ ॥

मुनिरुवाच ।

देवीना परया प्रीत्या मन्त्रान् शृणुध्वमग्रतः ।

येन श्रवणमात्रेण हयमेधफल लभेत् ॥ १० ॥

ईश्वर उवाच ।

मुनीश्वरान् पुनर्देवो दक्षिणामूर्तिरब्रवीत् ।

सप्त विद्याः पुरा प्रोक्ता वज्रयोगिन्यादिदेवताः ॥ ११ ॥

तासा वक्ष्यामि नामानि पर्वतेश्वरनन्दिनि ।

दक्षिणामूर्तिना तेषा प्रकाशितानि तत्त्वतः ॥ १२ ॥

श्रीवज्रयोगिनी देवी चाराही शारदा तथा ।

कामेश्वरी तथा गौरी ह्यन्नपूर्णा तथैव च ॥ १३ ॥

कुलवागीश्वरी ह्येताः सप्त देव्यः श्रुता मया ।

दक्षिणामूर्तिना तेषा सप्त विद्याः प्रकीर्तिताः ॥ १४ ॥

एतासा बलमाश्रित्य देवी त्रिपुरसुन्दरी ।

सष्टजे जगदेतच्च पान्यते च सुरेश्वरि ॥ १५ ॥

हस्तेऽपि तथा विश्व चराचरसमन्वितम् ।

ऋषिरुवाच ।

एतद्वाक्यममृत तस्या मुक्ताम्भोजाच्छ्रुत मया ।

तासा वक्ष्यामि मन्त्राणि शृणुध्व मुनिपुङ्गवाः ॥ १६ ॥

अथ मन्त्रोद्धारा तत्रादौ वज्रयोगिनीमन्त्राद्धार उक्तं च स्वतन्त्रे —
(१) प्रणव सन्ला चैव बीजा द्वौ फलदायकौ ।

मध्येऽपि वज्रयोगिन्यै हन्ते नीरमुदाहृतम् ॥ १ ॥

प्रकाशम् — ओं ह्रीं वज्रयोगिन्यै स्वाहा ॥

अस्या मन्त्र समुच्चार्य यः संग्रामं प्रविशति ।

स निर्जित्य रिपून् सर्वान् कल्याणी गृहमाविशेत् ॥ १७ ॥

अस्या बीजद्वयं देवि जपते यदि मानवः ।

द्वादशादिवसं तावत्सिद्धिर्भवति वाञ्छिता ॥ १८ ॥

अस्या बीजावुपादिश्य ह्येकान्ते प्रजपेन्नरः ।

ऋतुस्ताताया भार्याया मैथुन कुरुते नरः ॥ १९ ॥

शुक्रेण सह देवेशि सप्तभिरौषधैर्लिखेत् ।

लिखित्वा स भवेद्राजा अस्या यत्रं ममत्रकम् ॥ २० ॥

लिखित्वा धारयेन्मूर्ध्नि त्रैलोक्यविजयी भवेत् ।

अस्याः संभोगकाले तु मन्त्रं जपेत् सुरेश्वरि ॥ २१ ॥

कान्ताया मैथुन कुर्याद् बहुपुत्रयुतो भवेत् ।

अस्या यत्र समन्त्र च दाहो यो धारयेन्नरः ॥ २२ ॥

यावज्जन्म भवेत्तस्य तावच्छुर्न जीवति ।

अस्या यत्रं समन्त्र च हृदि यो धारयेन्नरः ॥ २३ ॥

यावज्जन्म भवेत्तस्य तावज्जन्मिर्भविष्यति ।

अस्या यत्र समन्त्र च कुक्षौ यो धारयेन्नरः ॥ २४ ॥

अनुवादे स शत्रूणां वाक्यज्ञः सहसा भवेत् ।

तस्यास्त्रिपुरसुन्दर्यां मुखाम्भोजान्मया श्रुतम् ॥ २५ ॥

फलमेतन्महाश्र्वर्यकारकं मुनिपुङ्गवाः ।

इति वज्रयोगिनी ॥ अथ वाराहीमन्त्राद्वार उरू च स्वरुतौ त्रिपुरातिलके—

(२) वासना चैव वान्हीक तमोरीजममन्वितम् ।

वाग्भव सौश्रमकं चैव ततः पल्लवमुदरेत् ॥ १ ॥

भगवति च वार्तालि तथा वाराहि देवते ।

वराहमुखि चैवं तु वासना च मठं तथा ॥ २ ॥

ततः पङ्कजपयोजौ हरं नीरं महेश्वरि ।

भगवत्यास्तु वाराह्या एकत्रिंशाक्षरो मनुः ॥ ३ ॥

तत्र वाल्हीकबीजनामानि , मुण्डमालातन्त्रे—

वाल्हीकं मठसंज्ञं चं हिङ्गुबीजं मुनीश्वराः ।

ग्लौं-बीजोद्धारमेतद्वि चान्यदनृतमावदेत् ॥ १ ॥

अथ तमोधीजनामानि , स्वतन्त्रे—

तमोबीजं तथा ध्वान्तं मोहं तिमिरमेव च ।

लं-बीजोद्धारारण्येतानि कृत्रिमाण्यपराणि तु ॥ १ ॥

प्रकाशम्—पेंग्लौंलपें नमो भगवति धार्तालि वाराहि देवते वराहमुखि
पेंग्लौंठ.ठः फद् स्वाहा , इति वाराही ॥ अथ शारदामन्त्रोद्धारः , उक्तं
च शारदापटले—

(३) तारं माया च मदनं शरद्विजेयमौशमकम् ।

मन्त्रं च पद्-शिरो ज्ञेयं ततः पल्लवमुद्धरेत् ॥ १ ॥

भगवत्यै-शारदायै चान्ते लज्जा च ठद्वयम् ।

प्रकाशम्—जौंहींकींसी. नमो भगवत्यै शारदायै हीं स्वाहा ॥ अथ कामे-
श्वरीमन्त्रोद्धारः , भैरवपटले—

(४) माया च हरिणाची च चन्द्रः शीतांशुरेव च ।

मदनमूर्मिध्वान्तौ द्वौ संयोज्य स्तनबीजकम् ॥ १ ॥

मनुः सप्तशिरो ज्ञेयस्ततः पल्लवमुद्धरेत् ।

जृम्भणाख्ये ततो देवि कामेश्वरि तथैव च ॥ २ ॥

ततो चाणदेवतेऽपि ह्यन्ते नीरमुदाहृतम् ।

कामेश्वर्या महादेव्या द्वाविंशदक्षरो मनुः ॥ ३ ॥

तत्र चन्द्रबीजनामानि , कालीसर्वस्वे—

चन्द्रः शीतांशुगिन्दुश्च शर्वरीपतिरेव च ।

तटं तथेच्छापीजं च ततः पल्लवमुद्धरेत् ॥ १ ॥

ऋषदस्ते ततः पथात् कुलवागीश्वरि तथा ।

अन्ते च वासनापीजं पद्मं काङ्गापि नीरजम् ॥ २ ॥

नर्तकीपीजमम्भोजं पयथैव सुरेश्वरि ।

कुलवागीश्वरीदेव्यास्तुर्यविशाचरो मनुः ॥ ३ ॥

तथेच्छापीजनामानि , चामकेश्वरे —

इच्छापीजं स्पृहा काङ्गा लिप्ता पीजचतुष्टयम् ।

भ्रं-पीजस्यैव नामानि कृत्रिमाण्यपराणि च ॥ १ ॥

अथ नर्तकीपीजनामानि , ऋद्धिभारहस्ये —

नर्तकीपीजमत्युग्रं वेरयापि गणिका तथा ।

पण्यस्त्री पञ्च नामानि फ्री-पीजस्यानृतं परम् ॥ १ ॥

अम्बुजाम्भोजयोरैक्यमिति दोष. । प्रकाशम् — ॐ क्लीं ह्रीं श्रीं ह्रूं ॐ
ऋषदस्ते कुलवागीश्वरि षेठ ऋडः फ्रीट स्याद्वा (२४) ॥

एता मया महेशानि सप्त विद्याः प्रकीर्तिताः ।

अद्याहं तव भक्त्या ते हृदि यद्रोचते प्रियम् ॥ २६ ॥

वद मे सत्वरं देवि तद्वक्ष्यामि सुविस्तरम् ।

श्रीदेव्युवाच ।

पञ्चाना चालकाख्यानां कीदृशास्ते मनूत्तमाः ।

कृपयापि पुरा मह्यं सूचिता न प्रकाशिताः ॥ २७ ॥

मुनय ऊचुः ।

ब्रह्मर्षे सर्वशास्त्रज्ञ त्वन्मुखात्सकल श्रुतम् ।

मनून् पञ्चकुमाराणामस्माकं वक्तुमर्हसि ॥ २८ ॥

दक्षिणामूर्तिर्मुनीन् प्रति , ईश्वर. पार्वतीं प्रति ब्रवीति ।

श्रीईश्वर उवाच ।

शृणु पार्वति देवेशि महर्षीणा पुरा शिवे ।

दक्षिणामूर्तिनोक्तं यत् तत्ते वक्ष्यामि तत्त्वतः ॥ २९ ॥

हेरम्बशरजन्मानौ कार्तवीर्यार्जुनस्तथा ।

हनुमद्भैरवावैते भाषिताः पञ्च बालकाः ॥ ३० ॥

इति । भैरवात्मन्त्रे वामकेश्वरं च—

हेरम्बशरजन्मानौ महामृत्युञ्जयस्तथा ।

कार्तवीर्यार्जुनश्चैव हनुमद्भैरवौ तथा ॥ १ ॥

स्वयं मया च तत्रोक्ता भाषिताः पद् कुमारकाः ।

रुद्रयामलेऽपि—

गणेशो वटुकश्चैव स्कन्दो मृत्युञ्जयस्तथा ।

कार्तवीर्यार्जुनोऽप्येवं सुग्रीवो हनुमास्तथा ॥ १ ॥

यामले रुद्रशब्दादौ भाषिताः सप्त बालकाः ।

तत्रादौ गणेशमन्त्रोद्धारः, रुद्रयामले—

[१] प्रणवं कमलां लज्जा कन्दर्पं मठवीजकम् ।

शङ्करं पद्-शिरोमधं ततः पद्मवसुद्धरेत् ॥ १ ॥

गणपतये नमः पश्चाद् वर-वरद एव च ।

सर्वजनं ततः पश्चान्मे वशमानयेति च ॥ २ ॥

अन्तेऽपि ठद्वयं ज्ञेयमष्टाविंशाक्षरो मनुः ।

मकारशम्—ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लीं ग गणपतये वरवरद सर्वजनं मे वशमानय

स्वाहा । इति ॥ अथ कुमारस्य मन्त्रोद्धारः, कुलबूडामणौ—

[२] प्रणवं छविबीजं च मध्वं तु द्विशिरः स्मृतम् ।

मध्ये कुमाराय नमो ह्यन्ते नीरसुदाहृतम् ॥ १ ॥

तत्र छविबीजनामानि, सिद्धसारस्वते—

छविबीजं कान्तिबीजं शोभाऽपि सुपद्मा तथा ।

ह्र-बीजानि च चत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ॐ हा कुमाराय नमः स्वाहा, इति ॥ अथ कार्तवीर्या-

र्जुनमन्त्रोद्धारः, उरु शोडशमन्त्रे—

[३] प्रणवं वायुपूज्यापि चारुकं मन्मथस्तथा ।

शुक्रबीजं तथा शून्यं कमला रसना तथा ॥ १ ॥

चन्द्रं डिम्बं च कूर्चं च तुरगं च सुरेश्वरि ।

मध्ये तन्नाम विज्ञेयं कार्तवीर्यार्जुनाय च ॥ २ ॥

अन्ते पयो मनुः प्रोक्त एकविंशाक्षरः शिवे ।

तत्र शुक्रबीजनामानि, चिञ्जुप्राशितोमणौ —

शुक्रबीजं तथा काव्यो भार्गवः कविबीजकम् ।

दैत्यमान्यो महेशानि सुरासुरनमस्कृते ॥ १ ॥

ब्रौ-बीजानि च पञ्चैव कृत्रिमाण्यपराणि च ।

शुक्रबीजौ द्वौ, ब्रौ लृ च । प्रकाशम् — ओं प्रीं च्छ्रीं ल्रीं व्रीं ब्र्रां थ्रीं प्रीं
प्रीं ह्रीं ह्रूं फद् कार्तवीर्यार्जुनाय स्वाहा ॥ अथ हनुमतो मन्त्रोद्धारः,
कुलचूडामणौ —

[४] प्रणवमूर्ध्वबीजं च विभूतिस्तदनन्तरम् ।

हनुमते ततः पश्चाद्रामदूताय वै पुनः ॥ १ ॥

लङ्काविध्वंसनायैवमञ्जनीगर्भसं ततः ।

भूताय शाकिनी चैव डाकिनी तदनन्तरम् ॥ २ ॥

विध्वंसनाय किलि-द्रौ बुबुकारेण वै पुनः ।

विभीषणाय हनुमद्देवाय तदनन्तरम् ॥ ३ ॥

त्र्यक्षं माया हरिणाक्षी व्योषं स्कन्दं तथैव च ।

हरमापस्तधान्तेऽपि सप्तपथ्यक्षरो मनुः ॥ ४ ॥

प्रकाशम् — ओं ऐं ह्रीं हनुमते रामदूताय लङ्काविध्वंसनाय अञ्जनीग-
र्भसंभूताय शाकिनीडाकिनीविध्वंसनाय किलि २ बुबुकारेण विभी-
षणाय हनुमद्देवाय ओं ह्रीं थ्रीं ह्रीं ह्रां फद् स्वाहा, इति ॥ अथ यदुक-
भैरवस्य मन्त्रोद्धारः, रुद्रयामले—

[५] प्रणवं मन्मथं चैवमभ्रपीजिसमान्वितम् ।

अन्धिबीजं कल्पबीजं शतघ्नीपीजमप्युतम् ॥ १ ॥

मया मध्येऽपि वदुक-भैरवायारमरी तथा ॥

अन्तेऽपो भैरवसायं मनुरष्टादशाक्षरः ॥ २ ॥

तथाभ्रवीजनामानि, यामकेश्वरे—

अभ्रवीजं च जीमूतमम्बुदं जलदं धनम् ।

वीं-बीजानि च पञ्चैवमनृतानि पराणि च ॥ १ ॥

अपान्धिषीजनामानि, त्रिपुरातिलके—

अपान्धिषीजं तथा सिन्धुः सांवरं सागरस्तथा ।

रं-बीजानि च चत्वारि (कृत्रिमाण्यपराणि च) ॥ १ ॥

रंकार—रकारेयोर्भेदेन रमग्निषीजं रुमित्याग्निषीजम् । अग्न्यग्भ्योरन्त-

रादन्तरमिति निर्दोषः । अथ कल्पबीजनामानि, आगमालङ्कारे—

कल्पबीजं च संवर्तं प्रलयं चयबीजकम् ।

धामिकं चुरकं चौद्रं तथा कल्पान्तवीजकम् ॥ १ ॥

धुं-बीजान्येवमष्टौ च कृत्रिमाण्यपराणि च ।

अथ शतपत्नीबीजनामानि, आगमलहरीयाम्—

शतपत्नी श्यालिका श्यामा शाद्रला शुक्ला तथा ।

मीं-बीजानि तु पञ्चैवमसत्यान्यपराणि च ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ओं ऊँ वीं रं धुं ष्नीं ह्रीं चतुर्कर्मैरुवाय नमः स्वाहा ॥

अथ महामृत्युञ्जयस्य मन्त्रोद्धारः, आनमलहरीयाम्—

[६] ऽपचं हृज्जं शक्तिशोभेऽपि शङ्का

मां तस्माद्दे पालय-द्वौ तथैव ।

तस्मान्शक्तिः खं शरद् हृज्जतरौ

मन्त्रोद्धारो देवि मृत्युञ्जयस्य ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ओं जुंसः इसः मां पालय २ सोइंसः जुं ओं ॥ अथ सुप्रीवस्य

मन्त्रोद्धारः, आगमशिरोमणौ—

[७] तारं भाया वाग्मवं मन्मथं च

शक्तिर्मध्ये नाम त्यक्त्वा तथान्ते ।

कालीपद्मौ कूर्चपद्मौ समस्ता-

पद्मौ नीरमेव सुग्रीवमन्त्रः ॥ १ ॥

प्रकाशम् — ओं ह्रीं ऐं क्लीं सः सुग्रीवायं क्रींठः हुंठः ह्रींठः स्वाहा ॥

मयास्याता महेशानि क्षेते वै सप्त बालकाः ।

दक्षिणामूर्तिरुवाच ।

शृणुध्वमृषयः किञ्चिद्युष्माकमस्ति यद्भृदि ।

ब्रवीमि भवतां प्रीत्या आज्ञापयितुमर्हथ ॥ ३१ ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशे सर्वांगमसारे

सप्तदेवी सप्तकुमारकोशाख्यान तृतीयः कल्पः ॥ ३ ॥

अथ

चतुर्थः कल्पः ।

अपय ऊचुः ।

ब्रह्मर्षे सर्वतत्त्वज्ञ शास्त्राम्भोनिधिपारग ।

नवग्रहाणामस्माक मन्त्रास्तव वक्तुमर्हसि ॥ १ ॥

ईश्वर उवाच ।

तस्मिन् काले महर्षीणा यदुक्तं धातृधनुना ।

नवग्रहाणा मन्त्राश्च तान् वक्ष्यामि समासतः ॥ २ ॥

आदित्येन्दुजशुक्राश्च शुर्विन्दु परमेश्वरि ।

एते पञ्च महेशानि पञ्चेषोर्बाण्यदेवताः ॥ ३ ॥

मौमाकिराहवथैव त्रय एते मुनीश्वराः ।

देवस्य त्वण्डपरशोलोचनत्रयदेवताः ॥ ४ ॥

केतुश्च परमेशानि भूमेर्देवः प्रकीर्तितः ।

एते नव ग्रहाः प्रोक्ताः शम्भुना रुद्रयामले ॥ ५ ॥

अथादौ पञ्चग्रहमन्त्रोद्धारः । तत्रादावादित्यस्य मन्त्रोद्धारः, विध्यना-
थसारोच्चारणे—

(१) प्रणवं चाम्बरं लक्ष्मीर्गोषवीजं तथैव च ।

बीजं तुर्यशिशो ज्ञेयं ततः पल्लवमुद्धरेत् ॥ १ ॥

ग्रहाधिराजाय तत आदित्याय तथैव च ।

अन्ते पयस्तु विज्ञेयं मनुर्द्वर्षष्टाचरः स्मृतः ॥ २ ॥

तत्राम्बरबीजनामानि, भैरवतन्त्रे—

अम्बरं वस्त्रबीजं च शून्यं शक्तिरिति द्वयम् ।

हरितं हरिणीबीजं हरिद्राबीजमेव च ॥ १ ॥

इसौः—बीजानि सप्तैव कृत्रिमाख्यपराणि च ।

अम्बरबीजौ द्वौ इसौः आ च । प्रकाशम् — ओं इसौः श्रीं आ प्रहा-
धिराजाय आदित्याय स्वाहा । अर्थं बुधस्य मन्त्रोद्धारः, स्वतन्त्रे—

[२] प्रणव च तथा स्कन्दं रसज्ञा च षडाननः ।

मध्येऽपि ग्रहनाथाय बुधायान्ते च ठद्वयम् ॥ १ ॥

बुधस्य ग्रहनाथस्य मनुश्चतुर्दशाचरः ।

तत्र षडाननबीजनामानि, बुज्जिकासर्वस्वे—

षडाननः शरजन्मा स्कन्दः कुमारबीजकम् ।

शाम्भवः शालिनीबीजं तथा परमुखबीजकम् ॥ १ ॥

ट—बीजानि च सप्तैवमनृतान्यपराणि च ।

प्रकाशम् — ओं ह्रीं क्रीं ट ग्रहनाथाय बुधाय स्वाहा ॥ अथ शुक्रस्य

मन्त्रोद्धारः, आगमशिरोमणौ—

[३] प्रणवमूर्ध्वबीजं च स्तनबीजसमन्वितम् ।

शिवबीजं ततो मध्ये ग्रहेश्वराय वै पुनः ॥ १ ॥

शुक्रायान्तेऽश्मरी चैव बालश्वतुर्दशाक्षरः ।

प्रकाशम् — ओं ऐं जं गं ग्रहेश्वराय शुक्राय नमः ॥ अथ बृहस्पतेर्मन्त्रोद्धारः, त्रिपुरातिलके —

[४] त्र्यक्षं मायापि सौभाग्या सुरासुरनमस्कृते ।

तरङ्गवेश्ये संयोज्य चार्चङ्गी हिङ्गुरीजकम् ॥ १ ॥

ऊर्ध्वं च षट्शिरोबीजं ततः पल्लवमुदरेत् ।

ततो ग्रहाधिपतये बृहस्पतये एव च ॥ २ ॥

पुनर्वारिवहं चैव षडं लक्ष्मीस्तु नीरजम् ।

वासना पङ्कजं चैवमन्ते प्रोक्तं वनं शिवे ॥ ३ ॥

इत्युद्धारः । सौभाग्येति दोषः । दक्षिणामूर्तिस्तु—“तस्य धिगस्तु मुनयः स्वयं यस्य न धीर्भवेत् । क रुक्मिणी क सौभाग्यं षोभुवोरन्तरं महत् ॥” इति दोषः । उक्तं च स्वरुतौ सुन्दरीसर्वस्ये—“प्रणव सकला चैव देवेशि रुक्मिणी तथा ।” ततो वारिवहामिति दोषः । वामकेश्वरे—

प्रणवं च परा लक्ष्मीर्वीचिवेश्येऽपि योजयेत् ।

चन्द्रो मठं ततः पश्चाद् ग्रहाधिपतये नमः ॥ १ ॥

ततो बृहस्पतयेऽपि ततो जीमूतबीजकम् ।

षडं लक्ष्मीर्नीरजं च वासना पङ्कजं तथा ।

अन्ते नीरं समारूपातं पञ्चविंशाक्षरो मनुः ।

प्रकाशम्—ओं ह्रीं ध्रीं ख्रीं ऐं ग्लौं ग्रहाधिपतये बृहस्पतये व्रौठः वैठः ध्रौठः स्वाहा ॥ अथ चन्द्रस्य मन्त्रोद्धारः, कालीपटले—

[५] त्र्यक्षं च हरिणाक्षी च कुन्तीबीजसमन्वितम् ।

हेरतिशब्दं संयोज्य शून्यानुस्वारसंयुतम् ॥ १ ॥

नाट्यबीजं ततो मध्ये चन्द्रायान्तेऽश्मरी स्मृता ।

तत्र नाट्यबीजनामानि भैरवतन्त्रे ,

नाट्यबीजं च नटनं ताण्डवं नृत्तबीजकम् ।

चं-बीजानि च चत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ॐ र्थीं क्रीं ह्रां चं चन्द्राय नमः ॥

एते वै पञ्चशाणानां प्रहाः पञ्च प्रकीर्तिताः ।

अथ त्रिप्रहमन्त्रोद्धारः । तत्रादौ भीमस्य मन्त्रोद्धारः , शारदाटीकायाम्

[६] चारुणं हरिणीबीजं रुक्मिणी शर्वरीपतिः ।

वेधोबीजं ततो मध्ये ग्रहाधिपतये ततः ॥ १ ॥

भौमायान्ते पर्यः प्रोक्तो मनुः पञ्चदशाक्षरः ।

तत्र वेधोबीजनामानि , त्रिद्विधरहस्ये —

वेधोबीजं विधिर्ब्रह्मा स्वयम्भूबीजमेव च ।

कं-बीजान्यपि चत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ॐ ह्रसौः र्थीं द्रां कं प्रहाधिपतये भौमाय स्वाहा ॥

अथ शनैश्वरस्य मन्त्रोद्धारः , आगमलहयार्म्—

[७] तारं लज्जां त्रियं चैव बीजं त्रिशिरं ऊर्ध्वगः ।

ग्रहचक्रवर्तिनेऽपि शनैश्वराय वै ततः ॥ १ ॥

मदनं वासना शक्तिरन्ते नीरमुदाहृतम् ।

शनैश्वरस्य देवस्य मनुर्विशाक्षरः स्मृतः ॥ २ ॥

प्रकाशम्—ॐ ह्रां र्थीं प्रहचक्रवर्तिने शनैश्वराय क्लीं ऐंलः स्वाहा ॥ अथ

राहोर्मन्त्रोद्धारः , तत्रैव —

[८] प्रणवं रत्ननाभुगं तटपुगं च गर्जितम् ।

ततष्टङ्कधारिणे च राहवे हन्यवादनः ॥ १ ॥

लज्जा लक्ष्मीस्तथा भीमा ह्यन्ते वनमुदाहृतम् ।

राहोर्विशाक्षरो वालो यश्चभोष्टफलप्रदः ॥ २ ॥

तत्र गर्जितबीजनामानि , स्यतन्त्रे —

गर्जितं खनवीजं च स्तनितं रसितं तथा ।

टं-वीजानि च चत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ओं श्रीं श्रीं हं ह्र ट टङ्गधारिणे राहवे रं ह्रीं श्रीं श्रीं स्याद्वा । इति

शम्भोर्नेत्रत्रयाणां च देवता भाषिता मया ।

सुदिने साधको मन्त्रान् ग्रहाणां साधयेच्छिवे ॥ १ ॥

अथ केतुमन्त्रोद्धारः , मन्त्रमुक्त्वावल्याम्—

[६] प्रणवं सकला वृष्टिस्ततोऽपि क्रूररूपिणे ।

केतवेऽपि ततः पश्चाच्चन्द्रः शङ्का पयस्तथा ॥ १ ॥

केतोरयं मनुः प्रोक्तो देवि पञ्चदशाक्षरः ।

तत्र वृष्टिधीजनामानि , मुण्डमालातन्त्रे—

वृष्टिधीजं च करकं वर्षोपलस्तु वार्षिकं ।

क्रूं-वीजानि च चत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि तु ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ओं ह्रीं क्रूं क्रूररूपिणे केतवे , ऐं सौः स्वाद्वा ॥ इति ,

एतेषां नवग्रहाणां मनवो भाषिता मया ।

अथाहं तव देवेशि वर्णानां वच्मि वै मनून् ॥ १ ॥

कोशं लोकोपकारार्थं गोप्याद्गोप्यतमं कुरु ।

येन विज्ञानमात्रेण मान्त्रिकः साधको भवेत् ॥ २ ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशे सर्वांगमसारे

नवग्रहमन्त्रोद्धारकोशाख्यानं चतुर्थं कल्पं ॥ ४ ॥

अथ

पञ्चमः कल्पः ।

—:३:—

ऋषय ऊचुः ।

ब्रह्मर्षे ब्रह्मपुत्रस्तमागमाण्यर्वपारग ।

प्रसन्नोऽसि महाभागिन्नस्मासु कृपया प्रभो ॥ १ ॥

नानाशास्त्राणि ह्यस्माभिः श्रुतानि तन्मूखाम्बुजात् ।

वर्णानां श्रोतुमिच्छामो मन्त्रकोशानि च वयम् ॥ २ ॥

श्रीदक्षिणामूर्तिः ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि मत्तो यूय यथाविधि' ।

वर्णानां मन्त्रकोशं च निःसृत त्रिपुरामुखात् ॥ ३ ॥

शृणुध्वमृषयः सर्वे मन्त्रकोश सुविस्तरम् ।

मूर्तीनां सूचितं यच्च दक्षिणामूर्तिना पुरा ॥ ४ ॥

त्रिपुरातिलके—

(अ) आत्मबीजमकार च खान्त हृद्बीजमेव च ।

मानसं च मनोबीज पैतामहमिति स्मृतम् ॥ ५ ॥

अपरमनृत ज्ञेयमकारस्य सुरेश्वरि ।

(आ) शून्य खमन्दर व्योम वैष्णव चेति भाषितम् ॥ ६ ॥

आकारस्यानृतमन्यदुक्त भैरवतन्त्रके ।

(इ) इन्द्रबीज तथा जिष्णुर्मरुतान् मघमा हरिः ॥ ७ ॥

शैवमिकारवर्णस्य कृत्रिममपरं वदेत् ।

मया प्रोक्तं सुरेशानि ग्रन्थे भैरवतत्रके ॥ ८ ॥

(ई) वृद्धिबीजं तथा मेघा धीबीजं च मतिस्तथा ।

ऐन्द्रं तथैव त्रिज्ञेयमीकारस्वानृतं परम् ॥ ९ ॥

मया प्रोक्तं सुरेशानि त्रिपुरातिलके शिवे ।

इन्द्रबीजा द्वौ ई ई च ।

(उ) रुतिबीजं तथा नन्दा वामनं वीतुंबीजकम् ॥ १० ॥

सौर्यमुकारबीजानि कृत्रिमाण्यपराणि च ।

मयाख्यातानि सर्वस्वे कुञ्जिकायाः सुरेश्वरि ॥ ११ ॥

(ऊ) कचबीजं तथा केशं शिरोरुहं च मूर्धजम् ।

ऐन्दवमनृतमन्यदृकारस्य सुरेश्वरि ॥ १२ ॥

शिरोमणौ मया प्रोक्ताः सुन्दर्याः परमेश्वरि ।

(श्च) पाप्मबीजं तथा पापं किञ्चिपं कल्मषं तथा ॥ १३ ॥

किङ्करीबीजमेवं च मङ्गलमनृतं परम् ।

ऋकारस्य रहस्येऽस्मिन् कान्याः प्रोक्तं मया शिवे ॥ १४ ॥

(ऋ) कृपाबीजं दयाबीजं करुणा कार्पिकं तथा ।

ऋकारस्वानृतमन्यद् भाषितं विष्णुयामले ॥ १५ ॥

(लृ) विश्वबीजंद्रयं ज्ञेयं लृकारं च नम इति ।

व्यक्रुबीजं जगद्बीजं गौर्वं प्रोक्तं मया शिवे ॥ १६ ॥

लृकारस्वानृतमन्यदुक्तं च रुद्रयामले ।

(लृ) गङ्गाबीजं सुर्नदी च नाकवापी च स्वर्धुनी ॥ १७ ॥

शाक्रमन्यदनृतं च लृकारस्य मया स्मृतम् ।

ग्रन्थे च स्वकृतौ देवि मन्त्रसागरतत्रके ॥ १८ ॥

(ए) एकादशी मात्रिका च लताबीजं तथैव च

- बलीपीजं च वाराकी चान्यदनृतमावदेत् ॥ १६ ॥
 अपरं च मयाख्यातमेकारस्य सुरेश्वरि ।
 कुलचूडामणौ ग्रन्थे रचिते मात्रिकोत्तमैः ॥ २० ॥
- (पे) वाग्भवमूर्ध्वबीजं च चारुणं चाण्डिकेश्वरः ।
 चण्डोऽपि चर्म वसनं वासना च तथैव च ॥ २१ ॥
 चार्वाहन्यपि च चर्माणं मात्रां द्वादशिकामथ ।
 राहु ख्यातं मया देवि ऐकारस्यानृतं परम् ॥ २२ ॥
 त्रिपुरासारसर्वस्वे दक्षिणामूर्तिना कृते ।
- (शे) श्रवणं च ततस्तारं ज्येष्ठं तोमापि त्र्यम्बकः ॥ २३ ॥
 त्रासस्तारकं देवेशि कैतवं च मया स्मृतम् ।
 द्विजाशिरोमणौ ग्रन्थे रचिते वै मया स्वयम् ॥ २४ ॥
- (शौ) मोक्षबीजं तथा मुक्तिर्त्नानि निर्वाणबीजकम् ।
 ध्यागस्त्वं च मया ख्यातं ग्रन्थे भैरवतन्त्रके ॥ २५ ॥
- (श) शंवीजं वृषबीजं च पादपं धरणीरुद्रम् ।
 भूरुहं च मयाख्यातमनृतमपरं वदेत् ॥ २६ ॥
 सिद्धसारस्वते ग्रन्थे ब्रह्मण्यैव प्रकाशितम् ।
- (शः) नागबीजं भूधरं च भार्गवीजं च मानवम् ॥ २७ ॥
 ध्रौवं ख्यातं मया देवि अःशब्दस्यानृतं परम् ।
 ग्रन्थे त्रिपुरसुन्दर्याः सर्वस्वे विश्वदुर्लभे ॥ २८ ॥
- (क) ककारं च शिरोबीजं मूर्ध्वबीजं च चाक्षुषम् ।
 वेधोबीजं विधिर्ब्रह्मा स्वयम्भूचीजमेव च ॥ २९ ॥
 ककारस्य मया ख्यातमनृतमपरं वदेत् ।
 ग्रन्थे द्विचारद्वस्वेऽस्मिन् पर्वतेश्वरनन्दिनि ॥ ३० ॥

१ 'चन्द्रोऽपि' अ वाकः । २ 'धनुन्ता' ग, पाठः । ३ 'तार च' ग, पाठः ।

४ 'वर्ष' अ, पाठः । ५ 'वज्रमे' ग, पाठः । ६ 'वाद्यै' ग 'वाद्यै' अ पाठः ।

- (ख) नभावीजं पुष्करं च द्यौवीजं चक्रवालकम् ।
 वैष्टरश्रववीजं च प्रोक्तं त्रिपुरया स्वयम् ॥ ३१ ॥
 आगमामृतमञ्जरीं दुर्लभायां मयापि च ।
- (ग) शिववीजं च शम्भुश्च शर्वः शङ्कर एव च ॥ ३२ ॥
 गकारस्यानृतमन्यद् भाषितं च मया शिवे ।
 कुलचूडामणौ ग्रन्थे दुर्लभे त्रिदिवे भिषे ॥ ३३ ॥
- (घ) जिनवीजं पद्मभिज्ञं मारजिद्वीजमेव च ।
 मायात्मजोऽर्कचन्द्रुश्च गौतममनृतं परम् ॥ ३४ ॥
 यकारस्य मयाख्यातं ग्रन्थे वै रुद्रयामले ।
- (ङ) पडाननः शरजन्मा स्कन्दः कुमारवीजकम् ॥ ३५ ॥
 शाम्भवः शालिनीवीजमनृतमपरं स्मृतम् ।
 कुञ्जिकासर्वस्त्रे ख्यातं मया त्रैलोक्यपूजिते ॥ ३६ ॥
- (च) नाट्यवीजं च नटनं ताण्डवं नृत्तवीजकम् ।
 चकारस्य मया ख्यातं ग्रन्थे भैरवतन्त्रके ॥ ३७ ॥
- (छ) शनिवीजमर्कजं च पङ्गुवीजं तथैव च ।
 कालं च सौरवीजं च स्रुतिः सुन्दरवीजकम् ॥ ३८ ॥
 छकारस्य मया प्रोक्तं ग्रन्थे कामेश्वरे शिवे ।
 शनिवीजौ द्वौ छं प्रं च ।
- (ज) स्तनवीजं कुक्षं चैवमुरोजो हृज्जमेव च ॥ ३९ ॥
 जकारस्य मयाख्यातमन्यदनृतमावदेत् ।
 आगमालङ्कारज्ञे च ग्रन्थे भैरवनिर्मिते ॥ ४० ॥
- (झ) इन्द्रापीजं स्पृहा काङ्गा लिप्तापीजं चतुष्टयम् ।
 झकारस्य मया ख्यातमसत्यमपरं स्मृतम् ॥ ४१ ॥
 त्रैलोक्यप्रथिते ग्रन्थे देवि वै वामकेश्वरे ।
- (ञ) यमवीजं कालपीजं कृतान्तसमवर्तिनौ ॥ ४२ ॥

कीनाशं मृत्युबीजं च अकारस्य मया स्मृतम् ।

त्रिपुरासर्वस्वे ग्रन्थे त्रिजगद्दुर्लभे प्रिये ॥ ४३ ॥

कालबीजौ द्वौ अं छं च ।

(ट) गर्जितं स्वनबीजं च स्तनितं रसितं तथा ।

ढकारस्य मया ख्यातं सप्तत्रे देववन्दिते ॥ ४४ ॥

(ठ) पद्यं पङ्कजपयोजौ नीरञ्जमम्बुजं तथा ।

पञ्च ठकारबीजानि कृत्रिमाण्यपराणि च ॥ ४५ ॥

मया ख्यातानि देवेशि तत्रे वै वामकेश्वरे ।

(ड) सिंहिका सरसीबीजं रेणुकारीजमेव च ॥ ४६ ॥

अञ्जनीरीजकं ख्यातमनृतमपरं स्मृतम् ।

डकारस्य मया देवि ग्रन्थे वै रुद्रयामले ॥ ४७ ॥

(ढ) वायुबीजं चानिलं च समीरणं मरुत्तथा ।

समीरं चाशुगं ज्ञेयं वातं श्वसनबीजकम् ॥ ४८ ॥

ढकारस्य मया ख्यातमन्यदनृतभावदेत् ।

वायुबीजौ द्वौ ढं यं च ।

(ण) वाणबीजं मार्गणं च पत्रिणमाशुगं तथा ॥ ४९ ॥

णकारस्यानृतमन्यद् ग्रन्थे भैरवतन्त्रके ।

आशुगबीजौ द्वौ ढ ण च ।

(त) रात्रिबीजं तमीबीजं तामसीबीजमेव च ॥ ५० ॥

घषा च चण्डाबीजमन्यदनृतभावदेत् ।

कुञ्जिकासर्वस्वे ग्रन्थे तंबीजं च मया स्मृतम् ॥ ५१ ॥

(थ) विलबीजं च विवरं सुपिरं च नागलोककम् ।

थकारस्य मया ख्यातं तत्रे वै कुलिकार्यवे ॥ ५२ ॥

(द) चक्रिबीजं व्यालबीजं सर्पः काकोदरोरगौ ।

भोगिबीजं भुजङ्गं च सुजङ्गनमिति स्मृतम् ॥ ५३ ॥

दकारस्य मया ख्यातमनृतमपरं स्मृतम् ।

स्वतन्त्रे देवदेवेशि दक्षिणामूर्तिना कृते ॥ ५४ ॥

(ध) पुष्पबीजं प्रसूनं च मध्वतिः सुप्रजास्तथा ।

घकारस्यानृतमन्यत् त्रिपुरातिलके स्मृतम् ॥ ५५ ॥

(न) चारवीजं च लक्षणं सैन्धवं सूकरं वृकम् ।

वाराहमनृतमन्यन्मया ख्यातं सुरेश्वरि ॥ ५६ ॥

त्रैलोक्यप्रथिते ग्रन्थे त्रिपुरायाः शिरोमणौ ।

(प) कूर्ममीनपदभ्याप्तौ बीजाण्यं सदृशं प्रिये ॥ ५७ ॥

फकारस्य पकारस्य भेदो नास्ति परस्परम् ।

भाषणोद्धारत्रिपये लिखने प्रकृतिः पृथक् ॥ ५८ ॥

मत्स्यं च मीनबीजं च शफरीबीजमेव च ।

भूपबीजं मयाख्यातं ग्रन्थे छिन्नाशिरोमणौ ॥ ५९ ॥

(फ) कूर्मबीजं च कमठं कर्कटोऽपि कुलीरकम् ।

कञ्जपमनृतमन्यन्मयाख्यातं च भामिनि ॥ ६० ॥

शारदापटले ग्रन्थे त्रैलोक्यप्रथिते शिवे ।

(व) ऊर्भिर्वीचित्तथा चैवं तरङ्गस्त्रितयं स्मृतम् ॥ ६१ ॥

असत्यमपरं ज्ञेयं मयाख्यातं सुरेश्वरि ।

कालिकाकुलसर्वस्वे ब्रह्मणैव प्रकाशिते ॥ ६२ ॥

(भ) भद्रिका भास्वतो भीमा भकारस्यानृतं परम् ।

तन्त्रे वै मुण्डमालायां मयाख्यातं सुरेश्वरि ॥ ६३ ॥

(म) डुलिवीजं शिलीबीजं मण्डूकं दुर्दुरं तथा ।

भेकीबीजं मयाख्यातमसत्यमपरं स्मृतम् ॥ ६४ ॥

आगमामृतमञ्जरी पर्वतेश्वरनन्दिनि ।

(य) वायुबीजं तथा वाग्मि वाचालं वरयबीजरुम् । ६५ ॥

वीराशार्यं तथा वापी मयाख्यातं स्वतन्त्रके ।

- (र) अथी रेफश्च चट्टिश्च हुतभृग् हृन्ववाहनः ॥ ६६ ॥
रकारस्य मयाख्यातं श्यामातन्त्रे सुरेश्वरि ।
- (ल) तमोबीजं तथा ध्वान्तं मोहं तिमिरमेव च ॥ ६७ ॥
लकारस्य मयाख्यातं स्वतन्त्रे मुनिवन्दिते ।
भूबीजं धरणीबीजं लकारं भाषितं मया ॥ ६८ ॥
- (व) अत्रं मेघं च जीमूतमम्बुभृदम्बुदं धनम् ।
वकारस्य मयाख्यातं तन्त्रे वै वामकेश्वरे ॥ ६९ ॥
- (श) कल्याणं चैव शर्मापि शं शुभं च चतुष्टयम् ।
शकारस्य मयाख्यातं ग्रन्थे भैरवतन्त्रके ॥ ७० ॥
- (ष) शम्पाबीजं तडिद्वीजं विद्युच्चतुर्ददा तथा ।
छादिनीबीजकं चैवमसत्यमपरं स्मृतम् ॥ ७१ ॥
मयाख्यातं सुरेशानि ग्रन्थे वै रुद्रयामले ।
- (स) शक्तिः शर्मापि विज्ञेये शरच्छङ्के तथैव च ॥ ७२ ॥
सकारस्य मयाख्यातं ग्रन्थे लिङ्गाशिरोमणौ ।
- (ह) छविबीजं कान्तिबीजं शोभा भा सुषमा तथा ॥ ७३ ॥
आकाशं च हकारस्यानृतमन्यन्मयोदितम् ।
सिद्धसारस्वते ग्रन्थे नित्यं माश्रिकपूजिते ॥ ७४ ॥
- (च) देवबीजं निर्जरं च त्रिदशं त्रिदिवेशकम् ।
सुरबीजं च गीर्वाण लेखममरबीजकम् ॥ ७५ ॥
चकारस्य मया प्रोक्तं कुलचूडामणौ प्रिये ।
वर्णानां देवदेवेशि कोशं प्रोक्तं मया शिवे ।
नानामन्त्रपुत्र देवि सर्वांगमविनिश्चितम् ॥ ७६ ॥

अथ

षष्ठः कल्पः

श्रीईश्वरः ।

द्वयचराणां पृथङ्नाम क्रीं प्रीं श्रीं ह्रीं इत्सौः तथा ।
पृथङ्नाम सुरेशानि सकलागमनिश्चितम् ॥ १ ॥
अथ वक्ष्यामि ते देवि तिस्रो भुवनदेवताः ।
दक्षिणामूर्तिना पूर्वमृषीणां भाषिताः स्वयम् ॥ २ ॥
भवानी देवदेवेशि द्वितीया वगलामुखी ।
इन्द्राक्षी सा तृतीया च तिस्रो भुवनदेवताः ॥ ३ ॥
आसामहं ते मन्त्राणि वक्ष्यामि शृणु पार्वति ।
यस्य कस्य न वक्तव्यं न वक्तव्यं वरानने ॥ ४ ॥

तत्राक्षी भवानीमन्त्रोद्धारः, मुण्डमालातन्त्रे—

(१) प्रणवं चैव द्वे पद्मे त्र्यक्षयुग्मं परा पुनः ।

हरिणाक्षी-द्वयं कूर्चं हरं ठद्वयसंयुतम् ॥ १ ॥

प्रकाशम् — ओं थीं थीं ओं ओं ह्रीं थीं थीं ह्रं ह्रं फद् स्वाहा, इति ॥

अथ वगलामुषया मन्त्रोद्धारः, आगमलक्ष्याम्—

(२) तारकं चैव मृक्षीजं अक्षरं समुदाहृतम् ।

मन्त्रं च द्वि-शिरो ज्ञेयं ततः पल्लवमुद्धरेत् ॥ १ ॥

भगवति वगला च मुखे देवि ततः पुनः ।

ततोऽपि सर्वदुष्टानां वाचं मुखं पदं तथा ॥ २ ॥

स्तम्भय द्विस्तथा जिह्वां कीलय द्विर्बुद्धिं तथा ।

विनाशय दिवारं च मृत्तिकारीजकं तथा ॥ ३ ॥

अधमन्ते पयो ज्ञेयं द्विपञ्चाशाचरो मनुः ।

तत्र मृद्धीजनामानि, भैरवतन्त्रे—

मृद्धीजं मृत्तिकारीजं मृत्स्वावीजं प्रशस्तिका ।

मृत्साञ्चृतं परं ज्ञेयं पर्वतेश्वरनन्दिनि ॥ १ ॥

ह्रीं शक्ति मृद्धीजम् । प्रकाशम्—ओं ह्रीं भगवति यगलामुखि देवि सर्व-
दुष्टना वाचं मुखं पदं स्तम्भय २ जिह्वां कल्पिय २ बुद्धिं विनाशय २
ह्रीं ओं स्वाहा [५२] शक्ति ॥ अथेन्द्राद्या मन्त्रोद्धारः, रुद्रयामले—

(२) अचं कुन्तीद्वयं देवि कूर्चयुग्मं तथैव च ।

प्रस्थवीजं परां पद्मां चर्माणं च ततोऽभिधाम् ॥ १ ॥

इन्द्राधि वज्रहस्तेऽन्ते तदर्मा लजां च पुष्करम् ।

वीरयुग्मं रसने द्वे त्रासधन्द्रो हरं वनम् ॥ २ ॥

इन्द्राद्या देवदेव्याथ द्यष्टाविंशाचरो मनुः ।

तत्र प्रस्थवीजनामानि, शारदापटले—

प्रस्थवीजं सानुवीजं शिखरं पुष्करं तथा ।

म्लौं-बीजोद्धारमेतद्दि चान्यदनृतमावदेत् ॥ १ ॥

प्रकाशम्—ओं श्रीं श्रीं हूं हूं म्लौं ह्रीं ध्रीं ऐं इन्द्राधि वज्रहस्ते ध्रीं ह्रीं
म्लौं हूं हूं श्रीं श्रीं ओं ऐं फट् स्वाहा [२०] शक्ति ॥

श्रीईश्वरः ।

विस्र एता मया ल्पाता देवि ध्रुवनदेवताः ।

दक्षिणामूर्तिना भक्त्या संसारेऽस्मिन् प्रकाशिताः ॥ १ ॥

अथाहं देवदेवेशि लेचर्या वच्मि वै मनुम् ।

यानाथित्य लभेयोपी लेचरीं सिद्धिदां कलाम् ॥ २ ॥

विश्वयामले, धेचरीमन्त्रोद्धारः—

(१) गीर्वाणदशमं वर्षं चोद्धरेत् प्रतिलोपतः ।

तमोवीजं ततो दद्यान्मापारीजं ततः परम् ॥ १ ॥

ततो दद्यान्मृद्धीजं कूटोऽयं परिकीर्तितः ।

मन्त्रं (बीजं) तुर्यशिरो ज्ञेयं योगी दद्यात्ततोऽभिधाम् ॥ २ ॥
 सेचये च ततो दद्यादन्ते ह्यौशमक्रमेव च ।

प्रकाशम्—मूर्द्धासौः सेचये नमः, इति ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशे सर्वागमसारे
 त्रिदेवीनां खेचर्याश्च कोशाख्यानं षष्ठः कल्पः ॥ ६ ॥

अथ

सप्तमः कल्पः

श्रीईश्वरः ।

अथ वक्ष्यामि ते देवि ध्यानानागमनिधितान् ।
 एतासां देवतानां त्वं शृणु पार्वति तत्त्वतः ॥ १ ॥
 तत्रादौ दशविद्यानां ध्यानं वक्ष्यामि त्वं शृणु ।
 वामकेश्वर-तन्त्रोक्तं त्रिपुरायाः सुरेश्वरि ॥ २ ॥

दिव्याम्बराङ्किततनुं मिहिराग्रिचन्द्र-

नेत्रां सुधांशुमृकुटां हिमसन्निभाभाम् ।

सिंहासनां परशुखङ्गधरां भुजाभ्यां

ब्रह्मेन्द्रविष्णुनमितां त्रिपुरां भजेऽहम् ॥ ३ ॥

अथ वक्ष्ये त्रियो ध्यानं भाषितं रुद्रमामले ।

मुनिसाधकगीर्वाण—विघ्नवर्गैः' सुपूजितम् ॥ ४ ॥

लक्ष्मीं पद्मासनगतकटिं सूर्यशीतांशुनेत्रा-

मुद्यद्भास्वत्कनकरुचिभिः पद्मशङ्खासिपाणिम् ।

नानामुक्तामणिसुकलशा भूषिताङ्गी द्विवाहुं

नित्यं लोकत्रितयफलदां नौम्यह भक्तिपूर्वम् ॥ ५ ॥

अथ वक्ष्यामि वाग्देव्या ध्यान विद्याप्रद शिवे ।

तत्रमुक्तावलौ ग्रन्थे दुर्लभे त्रिदिवेऽपि च ॥ ६ ॥

वार्षीं पूर्णानिशाकरोज्ज्वलमुखीं कर्पूरकुन्दप्रभा

चन्द्रार्धाङ्कितमस्तका निजकरैः सत्रिभ्रतीमादरात् ।

वीणामत्तगुण सुधाढ्यकलश विद्या च तुङ्गस्तनीं

दिव्यैराभरणैर्विभूषिततनुं सिंहाधिरूढा भजे ॥ ७ ॥

अथ वक्ष्यामि ताराया ध्यान भैरवतत्रके ।

देव्या भेदविहीनाया मुनिसाधकपूजिते ॥ ८ ॥

देवीं पन्नगभूषिता हिमरुचिं शीताशुशङ्खप्रभा

मुक्तारत्नपरीतकण्ठवलयारत्नाम्बर त्रिभ्रतीम् ।

शुक्लाब्जासिगदाधरा सुरगणैर्वेङ्कण्ठमुख्यैः स्तुता

नित्यं लोकत्रयैकरचक्षुपरं तारा त्रिनेत्रा भजे ॥ ९ ॥

अथाह भुवनेश्वर्या ध्यान वक्ष्यामि तच्छृणु ।

साधकेष्टप्रदे ग्रन्थे निःसृत रुद्रयामले ॥ १० ॥

उद्यद्भानुसहस्रसन्निभमुखीं पीनस्तनीं पद्मगा

दोर्भिरङ्कुशपाशपुस्तकजपान् सत्रिभ्रतीं सादरम् ।

ब्रह्मोपेन्द्रमहेश्वरेन्द्रमुनिभिर्नित्यं स्तुता चन्दनैः

स्तोत्रार्चैर्भुवनेश्वरीं त्रिनयना हृत्पङ्कजेऽह भजे ॥ ११ ॥

अथ वक्ष्यामि मातङ्ग्या ध्यान परितनन्दिनि ।

कुञ्जिकासर्वस्वे ग्रन्थे ममाप्यत्यन्तदुर्लभे ॥ १२ ॥

चन्द्रार्धाङ्कितशेखरा त्रिनयना कोटीन्दुमूर्धप्रभा

नानारत्नसहस्रवद्भरशना प्रेतासने मथ्यिताम् ।

शङ्खं तोमरपट्टिसाञ्जयुगलान् दोर्भिवहन्तीं मुदा
 ध्यायेऽहं हृदये सदा भगवतीं मातङ्गिनीं हारिणीम् ॥ १३ ॥
 अथ वक्ष्ये महेशानि शारिकाध्यानमुत्तमम् ।
 आगमामृतमञ्जरीं निःसृतं दुर्लभं जनैः ॥ १४ ॥
 श्रीशङ्खचक्रमुसलाम्बुजयुग्महस्तां
 नागेन्द्रहारचलयाङ्कितकण्ठमालाम् ।
 सिन्दूरकुङ्कुमसहस्रमरीचिदीप्तिं
 श्रीशारिकां त्रिनयनां हृदये सरामि ॥ १५ ॥
 अथ वक्ष्यामि देवेशि राज्ञीध्यानमनुत्तमम् ।
 चामकेश्वरतत्रोक्तं पर्वतेश्वरनन्दिनि ॥ १६ ॥
 शीतांशुवालार्ककृशानुनेत्रां
 चतुर्भुजाभेण्यत्नगासनस्थाम् ।
 शङ्खान्जशुलासिधरां महेशीं
 राज्ञीं भजेऽहं तुहिनाद्रिरूपाम् ॥ १७ ॥
 अथ वक्ष्यामि भीडाया ध्यानमिच्छाफलप्रदम् ।
 निःसृतभागमोद्द्योते मया विरचिते स्वयम् ॥ १८ ॥
 उद्यच्छीतांशुरश्मिद्युतिचयसदृशीं फुल्लपत्रोपविष्टां
 वीणानागेन्द्रशङ्खायुधपरशुररां दोर्भिरीज्यैश्चतुर्भिः ।
 मुक्ताहारान्शुनानामणियुतहृदयां शीघ्रुपात्रं वहन्तीं
 वन्दे भीडां भवानीं प्रहसितवदनां साधकेष्टप्रदात्रीम् ॥ १९ ॥
 अथ वक्ष्यामि देवेशि ज्वालामुख्या अनुत्तमम् ।
 ध्यानं मया विरचिते ग्रन्थे ज्वालाशिरोमणीं ॥ २० ॥
 ज्वालापरीतास्यशिरोरुहां तां
 सरोजशङ्खासिगदाभरां च ।

सिंहासनस्थापितपादयुग्मां

ज्वालामुखीं सद्दृदये स्मरामि ॥ २१ ॥

अथाहं भद्रकाल्याश्च ध्यानं वक्ष्यामि निःसृतम् ।

स्वयं मया विरचिते तत्रे वै वामकेश्वरे ॥ २२ ॥

मुण्डं विश्वस्य कर्तुः करकमलतले धारयन्तीं हसन्तीं

नाहं वृत्ता वदन्तीं सकलजनमिदं भवयन्तीं सदैव ।

श्यामां विष्णुं गिरीशं भुजनिवहवलाञ्छूलप्रोतं वहन्तीं

ध्यायेऽहं भद्रकालीं नवजलदनिभां प्रेतमध्यासनस्थाम् ॥२३॥

तुरीध्यानमहं वक्ष्ये निःसृतमागमामृते ।

अस्मिंश्चराचरे रूपाते ब्रह्मणैव प्रकाशिते ॥ २४ ॥

नानारत्ननिवद्धचन्द्रशकला मौलौ जटाभिर्वृते

पाशाम्भोजधरां हिमांशुधवलां दोर्भ्यां द्विबाहुं शिवाम् ।

सूर्येन्द्रग्निलोचनां स्मितमुखीं प्रेतासने संस्थितां

ब्रह्मोपेन्द्रमहेश्वरैश्च नमितां देवीं भजेऽहं तुरीम् ॥ २५ ॥

अथाहं' छिन्नमस्ताया ध्यानं वक्ष्यामि निःसृतम् ।

स्वकृते त्रिपुरायाश्च ग्रन्थे देवि शिरोमणौ ॥ २६ ॥

पणाङ्गांशुपरीतभालफलका बालार्ककोटिप्रभां

ज्वालावद्धमहार्घरत्ननिचया कन्दर्पदर्पोज्ज्वलाम् ।

शूलास्यङ्कुशपाशवेशुमुसलाम्भोजामयान् विभ्रतीं

भैरव्यां छिन्नमस्तका भगवतीं ध्याये हृदन्जे सदा ॥ २७ ॥

दक्षिणाकालिकायाश्च ध्यानं वक्ष्यामि निःसृतम् ।

ग्रन्थे कालीरहस्येऽसिन् परितेश्वरनन्दिनि ॥ २८ ॥

ब्रह्मोपेन्द्रशिवासिमुण्डरशना ताम्बूलरक्षाधरा

वर्षामेषनिभा विशूलमुसले पद्मासिपाशाङ्कुशान् ।

शस्त्रं साहियुगं वरं दशभुजैः संविभ्रतीं प्रेतगां
 देवीं दक्षिणकालिकां भगवतीं रक्ताम्बरां तां सरै ॥ २६ ॥
 अथ वक्ष्यामि श्यामाया ध्यानं पर्वतनन्दिनि ।
 श्यामातन्त्रे मयाख्यातं सकलागमसागरे ॥ ३० ॥
 त्रैलोक्यपूजितपदाम्बुरुहद्वयां तां
 कृष्णाम्बुभृत्सदृशरूपधरां त्रिनेत्राम् ।
 श्लासिशङ्खमहतींश्च भुजैर्वहन्तीं
 श्यामां भजे शवशरीरकृतासनस्थाम् ॥ ३१ ॥
 अथाहं कालरात्र्यास्ते ध्यानं वक्ष्यामि निःसृतम् ।
 मया विरचिते देवि तन्त्रे वै वामकेश्वरे ॥ ३२ ॥
 श्लाञ्जपाशाङ्कुशपद्महस्तां
 चतुर्भुजां धूम्रनिभां त्रिनेत्राम् ।
 सिंहासनस्थां धृतपीतवस्त्रां
 ध्याये महेशीं हृदि कालरात्रीम् ॥ ३३ ॥
 नानाभरणसंयुक्ते देवि वक्ष्यामि त्वं शृणु ।
 श्रीवज्रयोगिनीध्यानं निःसृतं कुलिकार्णवे ॥ ३४ ॥
 इन्द्रप्रिसर्वनयनां पाशाङ्कुशधरां शिवाम् ।
 द्विभुजां सिंहमध्यस्थां भजेऽहं वज्रयोगिनीम् ॥ ३५ ॥
 अथ वक्ष्यामि वाराह्या ध्यानं तन्त्रनिश्चितम् ।
 यथाभीष्टप्रदं देवि कुलचूडामणौ प्रिये ॥ ३६ ॥
 चन्द्रार्धचूडां द्विभुजां भुजाभ्या
 श्लाङ्कुशौ श्याममुखीं वहन्तीम् ।
 सूर्याग्निचन्द्रीकृतनेत्रपद्मां
 ध्याये हृदञ्जे विमलां वराहीम् ॥ ३७ ॥

अथ वक्ष्यामि देवेशि शारदाध्यानमुत्तमम् ।

शारदापटले ग्रन्थे रचितेऽपि मया स्वयम् ॥ ३८ ॥

पङ्कजा त्रिनयनां स्थितानना

शाण्डिल्यपिनुतपादपङ्कजाम् ।

पर्वतस्थितवतीं धृतशूला

शारदा भगवतीं हृदि ध्याये ॥ ३९ ॥

अथ वक्ष्यामि देवेशि त्वं शृणु ध्यानमुत्तमम् ।

कामेश्वर्यास्त्रिपुरायाः सर्वस्ये तन्नकोत्तमे ॥ ४० ॥

त्रिलोचना सूर्यसहस्रशोभा

सिंहासनस्था द्विभुजा धृतासिम् ।

पीताम्बरा विष्णुमदेशसेव्या

कामेश्वरीं ता हृदये स्मरामि ॥ ४१ ॥

अथ वक्ष्यामि गौर्यास्ते ध्यान भैरवतन्त्रके ।

ग्रन्थे मया विरचिते पर्वतेश्वरनन्दिनि ॥ ४२ ॥

गौराङ्गीं धृतपङ्कजा त्रिनयना श्वेताम्बरा सिंहगा

चन्द्रोद्भासितशोबरा सितमुखीं दोर्भ्यां वहन्तीं गदाम् ।

द्विष्ण्वन्द्राम्बुजयोनिशम्भुत्रिदर्शैः सपूजिताङ्घ्रिद्वया

गौरीं मानसपङ्कजे भगवतीं भङ्गेष्टदा ता भजे ॥ ४३ ॥

अथाहमन्नपूर्णाया ध्यानं वक्ष्यामि त्वं शृणु ।

निःसृत भैरवीतन्त्रे मया देवि प्रकाशिते ॥ ४४ ॥

चन्द्रार्धमौलिं द्विभुजा त्रिनेत्रा

शूलाक्षमाले द्विभुजे वहन्तीम् ।

एणामनस्था भुवगोपवीता

तामन्नपूर्णां हृदये स्मरामि ॥ ४५ ॥

कुलनागीश्वरीध्यानं वक्ष्यामि त्वं शृणु प्रिये ।

आगमामृतमञ्जयां दुर्लभायां ममापि च ॥ ४६ ॥
 त्रिशूलासिधरां दोर्भ्यां रक्तास्यां वह्निसन्निभाम् ।
 व्यक्षां सिंहासनगतां कुलवागीश्वरीं भजे ॥ ४७ ॥
 अथ वक्ष्ये गणेशस्य ध्यानं गीर्वाणपूजिते ।
 आगमामृतपीयूषे दुर्लभे भुवनेऽम्बिके ॥ ४८ ॥
 द्विचतुर्दशवर्णभूषिताङ्गं
 मुसलाम्भोजधरोरगोपवीतम् ।
 द्विमृगाधिपगामिनं त्रिनेत्रं
 शिवपुत्रं द्विरदाननं भजेऽहम् ॥ ४९ ॥
 अथ ध्यानं कुमारस्य वक्ष्यामि शृणु पार्वति ।
 निःसृतमागमोद्द्योते मया विरचिते स्वयम् ॥ ५० ॥
 हिमाद्रिगौरं^१ द्विभुजं भुजङ्गैः
 परीतगात्रं शिखिविष्टरस्यम् ।
 नगेन्द्रकन्याप्रियपुत्रमाद्यं
 हृदि सरेऽभीष्टप्रदं कुमारम् ॥ ५१ ॥
 हैहयस्य ब्रवीम्येवं ध्यानं तव कुतूहलात् ।
 यथाभीष्टप्रदं नृणामुड्डामरविनिश्चितम् ॥ ५२ ॥
 सहस्रभुजमण्डलीजिततमीचरेशाधिपं
 द्विमांशुसदृशाननं धृतसहस्रतूष्णीरकम् ।
 सिताम्बरधरं सदा तुरगराजमध्यस्थितं
 सरामि भुवनाधिपं हृदि तु कार्त्तवीर्षाङ्गिणम् ॥ ५३ ॥
 अथ वक्ष्यामि देवेशि ध्यानं तस्य विनिःसृतम् ।
 मृत्युञ्जयस्य देवस्य ग्रन्थे कुब्जाशिरोमणौ ॥ ५४ ॥

चन्द्रोज्जासितमूर्धजं सुरपतिं पीयूषपात्रं वृहद्
इस्तान्जेन सुधांशुकोटिविमलं इस्तस्थपङ्केरुहम् ।

सूर्योग्नीन्दुविलोचनं करतलैः पाशाचस्रत्राङ्कुशा-

म्भोजान्विभ्रतमत्तयं पशुपतिं मृत्युञ्जयं तं स्मरे ॥ ५५ ॥

सुग्रीवस्याथ वक्ष्येऽहं ध्यानं पर्वतनन्दिनि ।

कुलचूडामणौ ग्रन्थे निर्मिते मन्त्रसागरे ॥ ५६ ॥

वालं षोडशहायनं कपिपतिं वह्निप्रभाभास्वरं

दोभिर्द्वैचगदाधनुःशरचयान् संचिभ्रतं चादरात् ।

सीतामार्गणसक्रवानरवलैराराध्यमानं भजे

काकुत्स्थं भजमानमर्कतनयं सुग्रीवदेवं हृदि ॥ ५७ ॥

अथाहं ते इत्तुमतो ध्यानं वक्ष्यामि निःसृतम् ।

कुलचूडामणौ ग्रन्थे पर्वतेश्वरनन्दिनि ॥ ५८ ॥

रामेष्टामित्रं जगदेकवीरं

सुवङ्गराजेन्द्रकृतप्रणामम् ।

सुमेरुशृङ्गाभमचिन्त्यमाद्यं

हृदि स्मरेऽह इत्तुमन्तमीड्यम् ॥ ५९ ॥

अथ ते भैरवस्याहं ध्यानं वक्ष्यामि पार्वति ।

निःसृतं भैरवे तत्रे यथाभीष्टफलप्रदम् ॥ ६० ॥

कपालहस्तं भुजगोपवीरं

कृष्णच्छविं दण्डधरं त्रिनेत्रम् ।

अचिन्त्यमाद्य मधुपानसक्र

हृदि स्मरे भैरवमिष्टद तम् ॥ ६१ ॥

अथ वक्ष्यामि सूर्यस्य ध्यानं तत्रविनिश्चितम् ।

' चन्द्रासृताप्लावित ' ग. पाठः । २ ' सादरात् ' ग. पाठः । ३ ' वक्ष्य
रत्नरूपिण्य रघुपतिमाराधयन्त सुरा ध्यायेऽह भगवन्तमर्कतनय ' ख. पाठ. ।

त्रिपुरासर्वस्वे ग्रन्थे दक्षिणामूर्तिना कृते ॥ ६२ ॥

प्रत्यक्षदेवं विशदं सहस्र-

मरीचिभिः शोभितभूमिदेशम् ।

सप्ताश्वगं सध्वजहस्तमाद्यं

देवं भजेऽहं मिहिरं हृदब्जे ॥ ६३ ॥

अथ वक्ष्यामि सौम्यस्य ध्यानं भैरवतन्त्रके ।

यथाभीष्टप्रदं सत्यं सुरासुरनमस्कृते ॥ ६४ ॥

सोमात्मजं हंसगतं द्विबाहुं

शङ्खेन्दुरूपं ह्यसिपाशहस्तम् ।

दयानिधिं भूषणभूपिताङ्गं

बुधं स्मरे मानसपङ्कजेऽहम् ॥ ६५ ॥

अथ वक्ष्यामि शुक्रस्य ध्यानं तन्त्रविनिश्चितम् ।

कुब्जिकासर्वस्वे ग्रन्थे ब्रह्मणैव प्रकाशिते ॥ ६६ ॥

सन्तप्तकाञ्चननिभं द्विभुजं दयालुं

पीताम्बरं धृतसरोरुहद्वन्द्वशूलम् ।

कौञ्चासनं ह्यसुरसेवितपादपद्मं

शुक्रं स्मरे द्विनयनं हृदि पङ्कजेऽहम् ॥ ६७ ॥

अथ वक्ष्यामि जीवस्य शृणु पार्वति तच्चतः ।

ध्यानं भैरवतन्त्रोक्तं सकलार्थप्रदं नृणाम् ॥ ६८ ॥

तेजोमयं शक्तित्रिशूलहस्तं

सुरेन्द्रज्येष्ठैः स्तुतपादपद्मम् ।

मेधानिधिं हस्तिगतं द्विबाहुं

गुरुं स्मरे मानसपङ्कजेऽहम् ॥ ६९ ॥

अथ वक्ष्यामि चन्द्रस्य ध्यानं देवि शृणु प्रिये ।
निःसृतमागमोद्घोते नानाध्यानसरित्पतौ ॥ ७० ॥

शङ्खप्रभमेणप्रियं शशाङ्क-

मीशानमौलिस्थितमील्यवृत्तम् ।

तमीपतिं नीरंजयुग्महस्तं

ध्याये हृदब्जे शशिनं ग्रहेशम् ॥ ७१ ॥

अथ वक्ष्यामि भौमस्य ध्यानं तत्रविनिश्चितम् ।

आगमामृतमञ्जर्यां शृणुष्वैकमनाः प्रिये ॥ ७२ ॥

प्रतप्तगाङ्गेयनिभं ग्रहेशं

सिंहासनस्थं कमलासिहस्तम् ।

सुरासुरैः पूजितपादपद्मं

भौमं दयालुं हृदये स्मरामि ॥ ७३ ॥

अथ वक्ष्ये शनेर्ध्यानं यथाभीष्टफलप्रदम् ।

निःसृतं च महेशानि शुभदमागमामृते ॥ ७४ ॥

नीलाञ्जनाभं मिहिरेष्टपुत्रं

ग्रहेश्वरं पाशभुजङ्गपाणिम् ।

सुरासुराणां भयदं द्विबाहुं

शनिं स्मरे मानसपङ्कजेऽहम् ॥ ७५ ॥

अथाहं सैहिकेयस्य ध्यानं वक्ष्यामि त्वं शृणु ।

निःसृतं फलदं नृणां तत्रे वै नामकेश्वरे ॥ ७६ ॥

शीतांशुमित्रान्तकमील्यरूपं

घोरं च वैदूर्यनिभं विवाहुम् ।

त्रैलोक्यरक्षापरमिष्टदं च

राहुं ग्रहेन्द्रं हृदये स्मरामि ॥ ७७ ॥

अथ वक्ष्यामि केतोश्च ध्यानमागमनिश्चितम् ।

निःसृतमागमोद्घोते ग्रन्थे वै तत्रसागरे ॥ ७८ ॥

लाङ्गलपुङ्गं भयदं जनानां

कृष्णाम्बुभृत्सन्निभमेकवीरम् ।

कृष्णाम्बरं शक्तित्रिशूलहस्तं

केतुं भजे मानसपङ्कजेऽहम् ॥ ७९ ॥

अथ वक्ष्यामि देवेशि भवानीध्यानमुत्तमम् ।

कुलचूडामणौ ग्रन्थे निःसृतं भुवनेश्वरि ॥ ८० ॥

अरिशङ्खकृपाणखेटवाणान्

सुधनुःशूलकवर्जनीर्दधानाम् ।

भयदां महिपोत्तमाङ्गसंस्थां

नवदूर्वासदृशीं भजे भवानीम् ॥ ८१ ॥

अथाहं वगलामुख्या ध्यानं वक्ष्यामि निःसृतम् ।

आगमामृतमञ्जर्यां सुरासुरनमस्कृते ॥ ८२ ॥

नानारत्ननिबद्धरम्यमुकुटां पीताम्बरां भाग्यदां

धर्माश्वग्निशशाङ्कररिमनयनां सिंहासनस्थां शिवाम् ।

सच्चण्डोशरता^१ महार्घमणिभिरुद्भासिताङ्गीं सदा

देवीं श्रीवगलामुखीं हृदि भजे भक्तेष्टदां मुक्तिदाम् ॥ ८३ ॥

अथ वक्ष्ये शृणोषि तमिन्द्राक्षीध्यानमुत्तमम् ।

निःसृतं जगदीशानि ग्रन्थे वै रुद्रयामले ॥ ८४ ॥

१ 'मन्त्र' ख, पाठः । २ 'र्दधाना' । भयदां महिपोत्तमाङ्गसंस्था नवदूर्वासदृशी धियेऽस्तु दुर्गा' क, पाठः । ३ 'सच्चण्डोशरता' क, सद्गान्धेयनिभा ग, पाठः ।

मालास्यङ्कुशयत्रयुग्मकधरां चक्षुःसहस्राङ्कितां'

मत्सैरावणपृष्ठगां शशिमुखीं त्रैलोक्यरक्षापराम् ।

दोर्मिर्गानरतां स्फुटाम्बुजनिभां ब्रह्मादिदेवैः स्तुता-

मिन्द्रार्चो जनमातरं हृदि भजे कारुण्यरूपां पराम् ॥ ८५ ॥

अथ वक्ष्ये महेशानि खेचरीध्यानमुत्तमम् ।

यां ध्यात्वा खेचरीं योगी जीवन्मुक्तो भवेत् कलौ ।

ग्रन्थे भैरवतन्त्राख्ये निःसृतं त्रिदशार्चिते ॥ ८६ ॥

विनिन्द्रकमलोत्पलैर्भुनिभिरर्चिताङ्घ्रिद्वयां

सितां सितकराम्बुजां सितकरोज्ज्वलञ्छेखराम् ।

रवीन्दुशिखिलोचनामभयपुस्तकौ विभ्रतीं

स्मरामि हृदि खेचरीं भुवनमातरं सिद्धिदाम् ॥ ८७ ॥

एतासां देवदेवेशि मन्त्रध्यानचयं स्मृतम् ।

यस्य कस्य न दातव्यं ग्रन्थमुद्धारकोशकम् ॥ ८८ ॥

ऋषय ऊचुः ।

धन्यः स यस्य पुत्रस्त्वं सकलागमपारगः ।

जय त्वं स्वगृहं गन्तुमाज्ञापयितुमर्हसि ॥ ८९ ॥

दक्षिणामूर्तिः ।

गच्छध्वं मुनयः सर्वे क्षमध्वं कृपया मम ।

इत्युक्त्वा मुनयो जग्मुः स्वगृहं मन्त्रलालसाः ॥ ९० ॥

श्रीईश्वर उवाच ।

दक्षिणामूर्तिना तेन दृष्ट्वा तन्मन्मनोरमान् ।

कृतमुद्धारकोशाख्यं ग्रन्थं गोप्यतमं कुरु ॥ ९१ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

क्रीतासि भवतानेन ग्रन्थेनाहं सुरेश्वर ।

इत्युक्त्वा सुमहाकुञ्जं कैलासाद्रेश्च जगत्तुः ।

उभौ तावम्बिका देवी देवश्च चन्द्रशेखरः ॥ ६२ ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशे
सर्वागमसारे षोडशदेवी—सतदेवी—सप्तकुमार—नवग्रह—
त्रिदेवी—खेचरीभ्यानकोशानिरूपण सप्तमः कल्प ॥ ७ ।

JAYNADAS THAKAR

18, , 253, STOK-H

BOHRAL 400 022 INDIA

—————) ॐ (—————

समाप्तश्चायमुद्धारकोश इति शिवम् ।

